KEMİK BAHÇESİ

Orijinal adı: *The Bone Garden*
© Tess Gerritsen, 2007
Yazarı: Tess Gerritsen
İngilizce aslından çeviren: Filiz İnceoğlu Öztürk

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Bu kitabın Türkçe yayın hakları Ask Karasuul Telif Hakları Ajansı ve Tic. A.Ş. aracılığıyla satın alınmıştır.

1. baskı / ocak 2009 / ISBN 978-605-111-068-4
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Yavuz Korkut
Baskı: Şefik Matbaası / Turgut Özal Cad.
No: 137 İkitelli - İSTANBUL

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 246 52 07 / 542 Faks (212) 246 44 44
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kemik Bahçesi

Tess Gerritsen

Çeviren: Filiz İnceoğlu Öztürk

DK DOĞAN KİTAP

Bana her zaman, yıldızlara uzanmayı öğretmiş olan
Ernest Brune Tom'un anısına

Teşekkür

Kemik Bahçesi'nin yazımını tamamlamaya çalıştığım bu yıl, benim için uzun ve zorlu bir yıl oldu. İki yanımda bekleyip, destekleyen ve dinlemek istemediğim zamanlarda bile, bana sürekli doğruyu söyleyen iki meleğe her zamankinden daha çok minnettarım. Bir yazarın ruhunun nasıl bakılıp besleneceğini çok iyi bilen temsilcim Meg Ruley'e ve çok iyi hikâyeler anlatma becerisi olan editörüm Linda Marrow'a kocaman teşekkürler. Ayrıca, bu kitabı çok daha bütünlüklü hale getirme yolunda harcadıkları tüm çabalar için Selina Walker'a, Dana Isaacson'a ve Dan Malory'ye teşekkür ederim. Tabii ki harika eşim Jacob'u da unutmadım: Eğer "en iyi yazar eşleri"ne ödül verilseydi, şüphesiz sen kazanırdın!

20 Mart 1888

Sevgili Margaret,

Sevgili Amelia'mın aramızdan ayrılışı nedeniyle gönderdiğin son derece içten ve nazik taziyelerine teşekkür ederim. Bu, benim için en zor kış oldu, çünkü geçen her ay, yaşlı başka bir arkadaşımı hastalık ve ihtiyarlık yüzünden kaybetmeme neden oluyor gibi. Şimdi ise, hızla geçen yılların bana bıraktığını düşündüğüm en derin üzüntülerle başbaşayım.

Bunun, uzun zaman önce anlatmış olmam gereken zor bir konuyu açmam için belki de son şansım olduğunun farkına varıyorum. Teyzenin, bunu senden saklamanın en akıllıca şey olacağını düşündüğünü bildiğim için, bu konuyu açmakta isteksiz davrandım. İnan bana, bunu seni sevdiği ve korumak istediği için yaptı. Ben seni küçüklüğünden beri tanıyorum sevgili Margaret ve cesur bir kadın olarak yetiştiğine bizzat tanık oldum. Gerçeğin gücüne kararlılıkla inandığını biliyor ancak, anlatacaklarımı rahatsız edici bulma olasılığına karşın bu hikâyeyi dinlemek isteyeceğini düşünüyorum.

Anlatacağım olayların üzerinden elli sekiz sene geçti. Sen o zamanlar henüz bebektin, o yüzden bunlarla ilgili hiçbir şey hatırlamazsın. Aslına bakarsan, ben bile neredeyse unuttum. Ama geçen çarşamba, *Wister's Anatomy*'nin çok eski bir kopyasının arasında onca sene kalmış olan eski bir gazete kupürü buldum ve yakın zamanda bu konuda konuşmazsam gerçeklerin benimle birlikte ölüp gideceğini fark ettim. Teyzenin vefatından sonra, bu hikâyeyi bilen bir tek ben kaldım. Diğerlerinin hepsi öldü.

Konuyla ilgili detayların pek hoş olmadığı konusunda seni uyarmalıyım. Ama bu hikâyede asaletle birlikte, içler acısı bir cesaret de var. Teyzenin bu özellikleri taşıdığını düşünmemiş olabilirsin. Yolda gördü-

ğün kır saçlı öbür kadınlardan farklı görünmediği şüphe götürmez. Ama seni temin ederim ki, saygımıza en fazla layık olan o idi.

Tanıdığım tüm kadınlardan belki de daha saygıdeğerdi.

Şimdi, burada vakit ilerliyor. Hava kararıktan sonra, yaşlı bir adamın gözleri ancak bu kadar açık kalabiliyor. Sana şimdilik, yukarıda bahsettiğim gazete kupürünü gönderiyorum. Şayet daha fazlasını öğrenmek istemezsen, lütfen bunu söyle bana. Bu konudan bir daha asla bahsetmem. Ama ailen hakkındaki bu konu ilgini çekerse, o zaman ilk fırsatta sana tekrar yazarım. Böylece, teyzenle Batı Yakası Canisi'nin gerçek hikâyesini öğrenmiş olursun.

En içten saygılarımla.

O. W. H.

1

Şimdiki zaman

İşte bir evlilik de böyle sona erdi, diye düşündü Julia Hamill küreği toprağa daldırırken. Ne tatlı veda fısıltılarıyla, ne kırk yıldır birlikte olan romatizmalı ellerin sevgi dolu sarılışlarıyla, ne de hasta yatağının etrafında üzülen çocukları ve torunlarıyla. Bir parça toprağı kürekle kaldırdı ve gittikçe büyüyen yığının üzerindeki taşları tıkırdatarak hızla kenara attı. Toprağın tamamı kil ve taştandı; böğürtlen sapları dışında bir şeyin yetişmesine uygun değildi. Hiçbir şeyin uzun sürmediği, tutunmaya değer hiçbir şeyin olmadığı, evlilikleri gibi verimsiz olan toprak filiz vermişti.

Ayağıyla küreğe bastırdı, bir şeyin tıngırdadığını duydu; küreğin keskin ucu bir kayaya –büyük bir kayaya– çarptığında omurgasından yukarı çıkan şiddetli bir sarsıntı hissetti. Küreğin yerini değiştirdi ama kayaya farklı açılardan vurduysa da, yerinden kımıldatamadı. Morali bozulmuş ve sıcaktan terlemiş halde, gözlerini deliğe dikmiş bakıyordu. Aklını kaçırmış bir kadın gibi bütün sabah boyunca toprağı kazmıştı; deri eldivenli elleri su toplamış, derisi soyulmuştu. Julia'nın yaptığı bu kazı, yüzünün etrafında dönüp saçlarının arasından giren bir sivrisinek bulutunu kışkırtmıştı.

Başka çaresi yoktu: Bu bölgeyi bir bahçeye çevirmek, yabani otların sardığı bu avluyu değiştirmek istediyse, bunları yapmak zorundaydı. Bu kaya, işini engelliyordu.

Zayıf çabalarının yanında, bu planı birdenbire umutsuz göründü. Küreği elinden bıraktı ve yere çömelip taşlarla dolu toprak yığınının üzerine oturdu. Neden bu bahçeyi restore edebileceğini, bu evi düzeltebileceğini düşünmüştü ki? Ot yumaklarının ilerisindeki yıkık verandaya, yağmurdan yıpranmış ahşap kaplamalara uzun uzun baktı. *Julia'nın Süs Evi*; buraya taktığı isim buydu. Mantıklı düşünmediği, hayatının çökme noktasına geldiği bir za-

manda almıştı bu evi. Bu enkaza neden birkaç parça çerçöp daha eklemesindi ki? Bu, boşanmasının ardından ayakta kaldığı için bir teselli ödülü olmalıydı. Otuz sekiz yaşındayken, Julia nihayet kendi adına bir eve, geçmişi, ruhu olan bir eve sahip olmuştu. Emlakçıyla birlikte evin odalarında ilk kez yürüdüğünde ve ele yontulmuş kirişlere baktığında, üzerine kaplanmış olan onca kâğıttan açılan bir yırtığın içinden görünen antik duvar kâğıdı parçasına gizli gizli göz gezdirdiğinde, bu evin özel olduğunu anlamıştı. Ona seslenmiş, yardımını istemişti.

"Bu yer yenilmezdir" demişti emlakçı. "Yaklaşık dört dönümlük bir arazidir, Boston'a bu kadar yakın bir yerde seyrek bulunabilecek bir şey."

"O zaman neden satıyorlar?" diye sormuştu Julia.

"İçinin ne kadar kötü bir halde olduğunu görüyorsun. Bize ilk geldiğinde, tavana kadar yığılmış, içi kitap ve kâğıtla dolu onlarca koli vardı. Vârislerin onları atması bir aylarını aldı. Baştan aşağıya yenilenmesi gerektiği ortada."

"Şey, ilginç bir geçmişinin olması hoşuma gitti. Bu, onu satın almamı erteleyecek bir sebep değil."

Emlakçı tereddüt etti. "Size anlatmam gereken başka bir şey daha olduğunu söylemek zorundayım."

"Nedir o?"

"Önceki sahibi doksan yaşlarında bir kadındı ve... şey, burada öldü. Bazı alıcılara itici geliyor bu."

"Doksan yaşlarında mı? O zaman doğal sebeplerden ölmüştür, öyle değil mi?"

"Öyle olduğu varsayılıyor."

Julia kaşlarını çatmıştı. "Sebebini bilmiyorlar mı?"

"Yaz mevsimiydi ve akrabalarından birinin onu bulmasından üç hafta önce ölmüştü..." Emlakçının sesi gittikçe azaldı. Julia birden neşelendi. "Ama bir dakika, arazi kendi başına çok özel. Tüm bu yeri yıkabilirsiniz. Kurtulun ondan ve baştan başlayın!"

Dünyanın, benim gibi yaşlı kadınlardan kurtuluş yolu buydu işte, diye düşünmüştü Julia. Görkemli, köhne bir ev ve ben her ikisini de çok daha fazla hak ediyorum.

Julia aynı gün öğleden sonra, satın alma sözleşmesini imzalamıştı.

Şimdi ise, toprak yığınının üzerine çömelmiş, sivrisinekleri kovalarken şöyle düşünüyordu: Kendimi nasıl bir işin içine soktum? Richard bu harabeyi görmüş olsaydı, onun hakkında düşündüklerinin doğruluğundan emin olurdu. Saf Julia, emlakçının ellerinde oyuncak olmuştu. Bir enkazın gururlu sahibesi.

Bir eliyle gözlerini ovuşturup, yanağına ter bulaştırdı. Sonra tekrar yerdeki çukura baktı. Aptal bir kayayı yerinden oynatacak kadar bile güç toplayamazken, nasıl olup da hayatını düzene sokabilmeyi ümit edebilmişti?

Eline bir bahçe çapası aldı ve çukura daldırıp, toprağı eşelemeye başladı. Kaya daha fazla ortaya çıkmıştı, tıpkı Julia'nın görünmeyen kısmı hakkında sadece tahmin yürütebildiği bir buzdağının tepesi gibiydi. Belki de *Titanik*'i batıracak kadar büyüktür. Arsız sivrisinekler ve başının üzerinde ışıldayan güneş eşliğinde daha derin kazmaya devam etti. Kaya birdenbire her türlü engelin, onu sarsan her türlü zorluğun simgesi haline gelmişti.

Beni yenmene izin vermeyeceğim.

Çapayla kayanın altındaki toprağı eşeledi, altına kürek daldıracak kadar boşluk yaratmaya çalışıyordu. Kazıyarak, toprağı eşeleyerek çukuru derinleştirdikçe, saçları yüzüne düşüyor, terli cildine yapışıyordu. Richard burayı görmeden, onu bir cennete çevirecekti. Üçüncü sınıf öğrencilerinden oluşan yeni bir sınıfa başlamasına iki ay vardı. Bu otları sökmek, toprağı beslemek, güller ekmek için iki ayı vardı. Richard ona, eğer Brookline avlusuna gül dikmiş olsaydı, ölümlerinden onun sorumlu olacağını söylemişti. Ne yaptığını biliyor olman gerekir, demişti; öylesine bir sözdü ama onu yine de rahatsız etmişti. Richard'ın aslında neyi kast ettiğini biliyordu.

Ne yaptığını biliyor olman gerekir. Ama bilmiyorsun.

Karnüstü yatıp, toprağı çapalamaya devam etti. Çapası sert bir şeye çarptı. Aman Tanrım, başka bir kaya daha. Saçını geri atarak çapasının neye çarptığına baktı. Çapanın metal ucu bir yüzeyi çatlattı ve çarpma noktasında oluşan çatlaklardan ışık sızdı. Toprağı, çakıl taşlarını temizledi ve ortaya doğal olmayacak kadar pürüzsüz bir kubbe çıktı. Yüzüstü yerde yatarken kalbinin güm güm attığını hissetti ve nefes almakta aniden zorlandı. Ama kazmaya devam etti. Artık iki eliyle kazıyordu, eldivenli elleri inatçı kil yüzeyi ufalıyordu. Kubbe daha fazla belirmiş, kıvrımları çıkıntılı ek yerleriyle birleşmişti. Elleriyle daha da derin kazmaya başladı, içi toprakla dolmuş küçük bir oyuğu boşaltırken, kalp atışları da hızlanıyordu. Eldivenini çıkardı ve çıplak parmağıyla sert bir yüzeyle kaplı toprağı temizledi. Yüzey birdenbire çatlayıp ufalandı.

Julia hızla dizlerinin üzerinde doğruldu ve ortaya çıkardığı şeye baktı uzun uzun. Sivrisinek vızıltıları çığlığa dönüşmüştü ama yine

de onları kovmuyordu, ısırıklarını hissetmeyecek kadar hissizleşmişti. Çimleri hafif bir meltem kıpırdattı ve havaya yabani havucun tatlı kokusu yayıldı. Julia'nın bakışları, bir zamanlar cennete çevirmeyi ümit etmiş olduğu eve çevrildi. Rengârenk güller ve şakayıklarla dolu bir bahçe, akasmalarla sarılı bir çardak hayal etmişti. Şimdi ise, bu avluya baktığında bir bahçe görmüyordu.

Gördüğü şey bir mezarlıktı.

"Bu derme çatma kulübeyi almadan önce fikrimi sorabilirdin," dedi kız kardeşi Vicky, Julia'nın mutfak masasında otururken.

Julia pencerenin önünde duruyordu, arka bahçesinde minik yarımardağlar gibi baş vermiş olan onlarca toprak yığınına uzun uzun baktı. Geçen üç gün boyunca, tıbbi inceleme ofisinden bir ekip, avlusuna neredeyse kamp kurmuştu. Onların tuvaleti kullanmak için eve girip çıkmalarına öyle alışmıştı ki, kazı çalışmaları bitince ve eninde sonunda onu el oyması sütunları ve geçmişiyle –ve de hayaletleriyle– bu evde yine yalnız bıraktıklarında, etrafta onları görmeyi özleyecekti.

Adli tabip Dr. Isles henüz gelmişti ve kazı bölgesinden geçiyordu. Julia onun, hayalet gibi solgun cildi ve kapkara saçlarıyla, ne dost canlısı, ne de soğuk biri olan, rahatsız bir kadın diye düşünmüştü. Pencereden Isles'ı izlerken, onun çok soğukkanlı ve kontrollü göründüğünü düşündü Julia.

"Senin bir şeye öyle hemencecik atlama huyun yok" dedi Vicky. "İlk gördüğün gün mü almayı teklif ettin? Başka birinin onu kapacağını mı sandın?" Eğri mahzen kapısını işaret etti. "Şu kapanmıyor bile. Temelini kontrol ettin mi? Burası yüz yıllık olmalı."

"Yüz otuz yıllık" diye mırıldandı Julia, gözleri hâlâ kazı yapılan hendeğin başında duran Dr. Isles'ın bulunduğu arka bahçedeydi.

"Ah tatlım" dedi Vicky, sesini yumuşatarak. "Senin için zor bir yıl olduğunu, neler çektiğini biliyorum. Sadece, böyle önemli bir adım atmadan önce beni aramanı dilerdim."

"Burası o kadar kötü bir yer değil" diye ısrar etti Julia. "Dört dönümlük bir arazi. Ayrıca şehre de yakın."

"Ve de arka bahçesinde bir ölü var. Yeniden satıldığında, değerine eminim katkı sağlayacaktır bu."

Julia gerginlik sonucu aniden tutulan boynuna masaj yaptı. Vicky haklıydı. O her zaman haklıydı. Julia şöyle düşündü: Banka hesabının tamamını bu eve akıttım ve şimdi lanetli bir evin gururlu sahibesiyim. Pencereden, yeni birinin daha geldiğini gördü. Kısa, kır saçları olan daha yaşlıca bir kadındı bu. Mavi renkli kot

pantolon ve ağır iş çizmeleri giymişti; babaanne görüntüsünde bir kadının giyeceği türde şeyler değildi bunlar. Bugün bahçesinde, tuhaf karakterli biri daha dolaşıyordu. Ölünün çevresinde toplanan bu adamlar kimdi? Çoğu insanın bakmayı bile tüyler ürpertici bulduğu şeyle onları her gün karşılaştıran bu mesleği neden seçmişlerdi?

"Bu evi satın almadan önce Richard'la konuştun mu?"

Julia kaskatı kesildi. "Hayır, onunla konuşmadım."

"Son zamanlarda ondan hiç haber aldın mı?" diye sordu Vicky. Sesindeki değişim –birdenbire sakinleşmiş, neredeyse tereddüte düşmüş gibiydi– Julia'nın sonunda dönüp kardeşine bakmasını sağladı.

"Neden soruyorsun?" dedi Julia.

"Sen onunla evliydin. Gelen postalarını ya da onun gibi şeyleri sana gönderip göndermediğini sormak için onu sık sık aramıyor musun?"

Julia masanın yanındaki sandalyeye gömüldü. "Onu aramıyorum. O da beni aramıyor."

Vicky bir süre hiçbir şey söylemedi, Julia soğukkanlı bir tavırla yere bakarken, sessizce oturuyordu o. "Üzgünüm" dedi Vicky sonunda. "Bu konu seni hâlâ incittiği için üzgünüm."

Julia bir kahkaha attı. "Evet, şey... ben de üzgünüm."

"Altı ay oldu. Onu şimdiye kadar unutmuş olacağını düşünmüştüm. Akıllısın, hoşsun, eski haline geri dönmelisin."

Vicky tabii öyle *derdi*. Apandisit ameliyatının ertesi günü, avukat ekibiyle zafer kazanmak için mahkemeye koşan başa-gelen-çekilir Vicky'ydi o. Boşanma gibi küçük bir sorunun tüm haftasını sekteye uğratmasına izin veremezdi.

Vicky iç çekti. "Dürüst olmak gerekirse, buraya onca yolu sadece yeni evi görmek için gelmedim. Sen benim küçük kardeşimsin ve bilmen gereken bir şey var. Bilmeye *hakkının* olduğu bir şey. Ben sadece nasıl..." Durdu. Birinin vurduğu mutfak kapısına doğru baktı.

Julia kapıyı açtı ve sıcağa rağmen çok soğukkanlı görünen Dr. Isles'ı gördü. "Ekibimin bugün buradan ayrılacağını size söylemeye geldim" dedi Isles.

Julia kazı yapılan bölgeye göz gezdirdi ve oradakilerin alet edevatlarını çoktan toplamaya başladıklarını gördü. "Burayla işiniz bitti mi?"

"İncelemek için yeterince şey bulduk, bu bir tıbbi inceleme vakası değil. Olayı, Harvard'tan Dr. Petrie'ye havale ettim." Isles ye-

ni gelen kadını –kot pantolon giyen babaanneyi– işaret etti.

Vicky girişte onları katıldı. "Dr. Petrie kim?"

"Bir adli antropolog. Araştırma amacıyla kazıyı o tamamlıyor olacak. Tabii bir itirazınız yoksa Bayan Hamill."

"Öyleyse, kemikler çok mu eskiymiş?"

"Yeni olmadıkları kesin. Neden gelip bir göz atmıyorsunuz?"

Vicky ve Julia eğimli bahçeden aşağıya doğru Isles'ı takip ettiler. Delik üç günlük kazıdan sonra, üstü açık bir çukura dönüşmüş, kalıntılarsa bir brandanın üzerine serilmişti.

Dr. Petrie her ne kadar en az altmış yaşında varsa da, çömelmiş dururken, kolayca yerinden kalktı ve el sıkışmak için öne çıktı. "Siz evin sahibesi misiniz?" diye sordu Julia'ya.

"Burayı sadece satın aldım. Geçen hafta taşındım."

"Şanslısınız" dedi Petrie epey samimi görünen bir tavırla.

Dr Isles, "Topraktan birkaç şey çıkardık. Birkaç eski düğme ve bir toka, antika oldukları belli" dedi. Elini kemiklerin yanında duran bir delil kutusunun içine uzattı. "Bugün bir de bunu bulduk." Kilitli ufak bir naylon poşet çıkardı. Julia naylonun içinden renkli mücevherlerin ışıltısını görebiliyordu.

"Bu bir şeref yüzüğü" dedi Dr. Petrie. "Akrostik mücevherler Viktorya döneminin başlarında gayet güçlüydü. Taşların isimlerinin bir sözcüğü kodladığı söylenir. Mesela, yakut, zümrüt ve lal taşının ilk harfleri şeref sözcüğünün ilk üç harfini oluşturabilir.[1] Bu yüzük, bağlılık belirtisi olarak verebileceğiniz bir şey."

"Bunlar gerçekten değerli taşlar mı?"

"Ah hayır. Bunlar büyük ihtimalle sadece renkli taşlar. Bu yüzük muhtemelen bir oyma değil; sadece seri imalat bir mücevher."

"Cenaze kayıtları var mı peki?"

"O konuda şüpheliyim. Usulsüz bir gömme var gibi görünüyor. Mezar taşı yok, kefen kalıntıları yok. Kabaca bir parça posta sarılıp, gizlemeye çalışılmış. Gayet sıradışı bir gömme şekli, tabii sevilen biriyse."

"Belki de çok fakir biriydi."

"Öyleyse neden özellikle burayı seçsinler? Burada hiçbir zaman bir mezarlık bulunmadı, en azından eski haritalara göre. Eviniz yaklaşık yüz yıllık, öyle değil mi?"

"1880'de inşa edilmiş."

"Şeref yüzükleri 1840'lara kadar pek popüler değildi."

"Burada 1840'tan önce ne varmış?" diye sordu Julia.

1. Metnin orijinalinde, İngilizcesi ruby, emerald ve garnet olan taşların "şeref" anlamına gelen "regard" sözcüğünün ilk üç harfini simgelediğini belirtiyor. (ç.n.)

"Bu arazinin, üst düzey Bostonlu bir aileye ait malikânenin bir parçası olduğuna inanıyorum. Buraların büyük bir kısmı çayırlıkmış; çiftlik arazisi."

Julia kelebeklerin yaban havucu çiçeklerine ve burçaklara neredeyse dokunacak kadar alçaktan uçtuğu tepeye baktı. Avlusunu, bir zamanlar olması gerektiği gibi gözünde canlandırmaya çalıştı. Ağaç gölgelerinin akıntıya yansıdığı yamacın eteklerindeki çimlerin arasında otlayan koyunların olduğu uçsuz bucaksız bir tarla. Sadece hayvanların dolaştığı bir yer. Bir mezarın çabucak unutacağı bir yer.

Vicky kemiklere tiksinti dolu bakışlarla uzun uzun baktı. "Bu şey... tek bir vücut mu?"

"Bütün bir iskelet" diye yanıtladı Petrie. "Leş yiyicilerden korunması çin çok derine gömülmüş. Bu tepede toprak çok iyi çöker. Ayrıca, deri parçalarına göre hüküm verecek olursam, bir tür hayvan postuna sarılmış ve koruyucu görevi görsün diye de filtre tanen kullanılmış."

"Kadın mıymış?"

"Evet." Petrie yukarı baktı, keskin mavi gözleri güneşten kısıldı. "Bu bir dişi. Dişlerine ve omurgasının durumuna bakılırsa, epey gençmiş ve kesinlikle otuz yaşın altındaymış. Hepsi bir yana, oldukça iyi bir vücudu varmış." Petrie Julia'ya baktı. "Çapanla oluşturduğun çatlağı saymazsak."

Julia kızardı. "Kafatasını kaya sandım."

"Eski ve yeni çatlakları ayırt etmek sorun değil. Bak." Petrie tekrar yere çömeldi ve kafatasını alıp kaldırdı. "Senin oluşturduğun çatlak işte burada ve üzeri lekesiz. Ama şurada, çeper kemiği üzerindeki çatlağı görüyor musun? Yanağın alt kısmında, kemiğin üzerinde de bir tane var. Bu yüzeyler toprağa uzun zaman maruz kalınca kahverengileşir. Bu da bize bunların ölmeden önce gerçekleştiğini gösteriyor. Yani, kazı yüzünden olmadığını."

"Ölmeden önce mi?" Julia ona baktı. "Demek istediğin..."

"Bu darbelerin ölümüne sebep olduğuna neredeyse kesin gözüyle bakılabilir. Ben buna cinayet derdim."

Geceleyin Julia, yatağına uyanık bir halde uzanmış, duvarların içindeki farelerin hışırtılarını, eski döşemelerin gıcırtılarını dinliyordu. Mezar, bu ev kadar, hatta daha da eskiydi. Ustalar bu sütunları birbirine çakarken, çam ağacından yapılma eski döşemeleri döşerken, sadece birkaç metre ötede, kimliği belirsiz bir kadının cesedi toprağın altında çoktan küflenmeye başlamıştı. Evi

bu noktaya inşa ettiklerinde onun burada olduğunu biliyorlar mıydı? Bu bölgeyi işaretleyen bir mezar taşı olmuş muydu?

Yoksa orada olduğunu kimse bilmiyor muydu? Onu hatırlayan kimse yok muydu?

Çarşafı yana attı ve şilteyi ter içinde kaldırdı. Her iki cam da açık olmasına karşın, yatak odası havasızdı ve ısıyı dağıtacak küçük meltem bile yoktu. Tepesinde bir ateşböceği ara ara yanıp sönüyor; ışığı odanın içinde dönüp, kaçacak yer ararken ümitsizce göz kırpıyordu.

Yatağında doğrulup lambayı yaktı. Başının üzerindeki olağanüstü kıvılcımlar, tavanın kenarında uçuşan sıradan bir kahverengi böceğe dönüştü. Onu öldürmeden nasıl yakalayabileceğini düşündü. Bir başına kalmış bu böceğin kaderinin, uğruna çaba harcamaya değer bir şey olup olmadığını merak etti.

Telefon çaldı. Saat on bir buçukta tek bir kişi arardı onu.

"Umarım seni uyandırmamışımdır" dedi Vicky. "O bitmek bilmeyen yemeklerin birinden daha yeni geldim."

"Burası uyutmayacak kadar sıcak."

"Julia, o gün sana anlatmak istediğim bir şey vardı. Ama etrafta onca insan varken yapamadım."

"Bu evle ilgili daha fazla öğüt dinlemek istemiyorum, tamam mı?"

"Evle değil, Richard'la ilgili. Sana bunu söyleyecek olan kişinin ben olmasından nefret ediyorum ama senin yerinde olsaydım bunu bilmek isterdim. Ortalıkta onca insan dolaşırken bunu duymamalıydın."

"Neyi duymamalıydım?"

"Richard evleniyor."

Julia ahizeyi öyle sıkı tutuyordu ki, parmakları hissizleşti. Uzun bir sessizlikten sonra, kendi kalp atışlarını kulaklarında duyuyordu.

"Öyleyse bilmiyordun."

Julia fısıldar bir sesle "Hayır" dedi.

"Nasıl pislik biriymiş bu böyle" diye mırıldandı Vicky, her ikisi için de üzülüyordu. "Duyduğuma göre, bir ayı aşkın bir süredir bunu planlıyorlarmış. Adı Tiffani, *i* ile yazılıyor. Demek istediğim bu isimde birine ne kadar sempati besleyebilirsin ki? Tiffani adında biriyle evlenen adama saygı duyamam."

"Nasıl bu kadar çabuk gerçekleştiğini anlamıyorum."

"Ah tatlım, bu çok açık değil mi? Siz evliyken daha onun etrafında dolaşmış olmalı. Birdenbire eve geç gelmeye başlamamış mıydı? Peki ya tüm o iş gezilerine ne demeli? Bunları merak ediyordum. Sadece sana söyleyecek cesaretim yoktu."

Julia yutkundu. "Artık bu konuda konuşmak istemiyorum."

"Tahmin etmeliydim. Bir erkek bu kadar ani bir biçimde boşanmak istemez."

"İyi geceler, Vicky."

"Hey, hey, sen iyi misin?"

"Sadece konuşmak istemiyorum." Julia telefonu kapattı.

Uzun bir süre kıpırdamadan oturdu. Başının üzerindeki ateşböceği dönmeye devam ediyor, çaresizce mahkûm olduğu bu yerden çıkacak yer arıyordu. Eninde sonunda kendisini bitkin düşürecekti. Aç susuz buraya kısılmıştı, bu odada ölecekti.

Julia şiltenin üzerine çıktı. Ateşböceği yakına gelince, onu elleriyle yakaladı. Böceği avuç içleriyle çevreledi, yalınayak mutfağa gitti ve arka kapıyı açtı. Verandada ateşböceğini saldı. Böcek karanlığa doğru kanat çırptı, ışığı artık yanıp sönmüyordu, tek amacı olan kaçmayı gerçekleştirmişti.

Julia'nın, onun hayatını kurtardığını biliyor muydu acaba? Becerebildiği önemsiz şeylerden biri.

Gece havasını içine çekerek verandada oyalandı, o sıcak küçük odaya geri dönme düşüncesine tahammül edemiyordu.

Richard evleniyordu.

Nefesi düğümlendi, öksürerek boğazını temizledi. Verandanın parmaklıklarına tutundu ve kıymıkların parmaklarına battığını hissetti.

Ve bunu en son ben öğreniyorum.

Uzun uzun geceye bakarken, birkaç metre öteye gömülü olan cesedi düşündü. Unutulmuş bir kadın, adı yüzyıllarla birlikte kaybolmuştu. Karlar gökyüzünde dönerken, et çürürken ve kurtlar bayram ederken, çöken soğuk toprağı, değişen mevsimleri, geçen yılları düşündü. Ben de senin gibiyim, başka bir unutulmuş kadın, diye geçirdi aklından.

Ve ben senin kim olduğunu bile bilmiyorum daha.

2

Kasım 1830

Ölüm çanların tatlı çıngırdamalarıyla geldi.

Rose Connolly sesten çok korkmuştu, çünkü kız kardeşinin hastanedeki yatağının yanı başında oturur, Aurnia'nın alnını siler, elini tutar ve ona su içirmeye çalışırken bu sesi defalarca duymuştu. O lanet çanlar her gün rahibin yardımcısı tarafından çalınıyor, rahibin koğuşa gelişini ve takdis etme ayininin gerçekleştirildiğini müjdeliyordu. Rose her ne kadar henüz on yedi yaşındaysa da, şu son beş günde birçok ömre bedel acılar çekmişti. Nora, pazar günü, minik bebeğinin doğumundan üç gün sonra ölmüştü. Pazartesi ise, adını öğrenme fırsatını bile bulamayacak kadar kısa bir süre içinde, doğumdan sonra kaybettiğimiz kişi, koğuşun en ucundaki kumral kızcağızdı. Başucunda ağlayan ailesinin yerine, sadece canı yanmış kedi gibi bağıran yeni doğmuş bir bebek ile avluda tabut yapmakla meşgul ustaların sesleri vardı. Salı günü, bir erkek çocuğunun doğumunun ardından çekilen acılardan dört gün sonra, Rebecca da ölüme yenik düşmüştü. Ama tüm bunlar, Rose'un, kızların bacak aralarından sızan, çarşaflarda kabuk bağlamış, kokuşmuş vücut sıvılarının pis kokularına dayanmak zorunda kalmasından sonra olmuştu. Tüm koğuş ter, hararet ve iltihap kokuyordu. Gece geç saatte, ölmekte olan ruhların iniltileri koridorlarda yankılandığında, Rose kâbuslarından daha korkunç bir gerçekle karşılaşacak diye, yorgun düştüğü uykusundan uyanmaktan korkardı. Koğuşun pis havasından, hastane avlusundan dışarı adım attığında ve soğuk, puslu havayı ciğerlerine derin derin çektiğinde kurtulabiliyordu.

Ama her seferinde, kâbuslara geri dönmek zorunda kalıyordu. Kız kardeşine.

"Yine çanlar" diye fısıldadı Aurnia, çökmüş gözkapakları titrerken. "Bu kez hangi zavallı ruh?"

Rose, yatakların birinin üzerine bir perdenin alelacele çekildiği doğumevi koğuşuna göz gezdirdi. Birkaç dakika önce, hemşire Mary Robinson'ın küçük masayı hazırladığını ve mumlarla *İsa*'ı haçı üzerine yerleştirdiğini görmüştü. Rahibi her ne kadar görmediyse de, o perdenin arkasından mırıldandığını duyabiliyor, yanık mum kokusunu alabiliyordu.

"Tanrı yüce merhametiyle, işlediğin günahları affetsin..."

"Kimmiş?" diye tekrar sordu Aurnia. Heyecanla, sıralanmış yatakların üzerinden bakmak için doğrulmaya çalıştı.

"Korkarım, Bernadette" dedi Rose.

"Ah! Ah, hayır."

Rose kız kardeşinin elini sıktı. "Yine de yaşayabilir. Umudunu kaybetme."

"Peki ya bebek? Bebeği nasıl?"

"Oğlan sağlıklı. Bu sabah beşiğinde ağladığını duymadın mı?"

Aurnia iç çekerek yastığına yaslandı tekrar; verdiği nefes ölümün pis kokusunu taşıyordu, sanki içi çoktan çürümüş, organları kokuşmuş gibiydi. "Öyleyse, küçük bir kutsama var."

Kutsama mı? Öksüz büyüyecek bir çocuğu mu? Annesi, loğusa ateşinden karnı şiştiği için son üç gününü sızlanarak geçirmiş bir çocuğu mu? Rose, geçen yedi gün içince böyle çok fazla *kutsama* görmüştü. Şayet bu Tanrı'nın yardımseverliğinin bir örneği ise, ondan yardım istemiyordu. Ama kız kardeşinin varlığında böyle şeyleri hiç dillendirmedi. Kocasının onun iyiliğini suiistimal ettiği zamanlarda, Rose yataklarının arasında asılı duran battaniyenin arkasından onun sessizce ağladığını duyduğu gecelerde ve tüm o aylar boyunca Aurnia'yı ayakta tutan şey inancıydı. İnancı zavallı Aurnia'ya ne kazandırmıştı? Tanrı, ilk çocuğunu doğurmak için Aurnia'nın boş yere doğum sancıları çektiği o günlerde nerelerdeydi?

Sen, Tanrı, şayet iyi bir kadının dualarını duyuyorsan, neden onun acı çekmesine izin veriyorsun?

Rose herhangi bir cevap beklemiyordu ve zaten gelmedi de. Tüm duyduğu, Bernadette'nin yatağını gizleyen perdenin arkasından gelen rahibin beyhude mırıltılarıydı.

"Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına, şeytanın üzerindeki tüm gücü, ellerimin yardımıyla, yüce ve kutsal olan Bakire Meryem'in, Tanrı'nın annesinin duasıyla yok olsun."

"Rose?" Aurnia fısıldadı.

"Efendim, canım?"

"Artık benim de zamanımın gelmiş olmasından çok korkuyorum."

"Neyin zamanı?"

"Rahip. Kutsama."

"Hangi küçük günahlar senin başına bela olabilir ki? Tanrı senin ruhunu biliyor, tatlım. İçindeki iyiliği görmediğini mi sanıyorsun?"

"Ah, Rose, işlediğim suçları bilmiyorsun! Sana anlatamayacak kadar çok utanç duyduğum şeyleri! Asla onsuz ölmek..."

"Bana ölmekten bahsetme. Pes edemezsin. *Savaşmak* zorundasın."

Aurnia belli belirsiz bir gülümsemeyle yanıt verdi ve kız kardeşinin saçına dokunmak için elini uzattı. "Benim küçük Rosie'm. Korkanlardan olma asla."

Ama Rose korkuyordu. Kız kardeşinin onu terk etmesinden çok korkuyordu. Aurnia'nın son kutsamasının yapılmasından, onun savaşmayı bırakmasından, vazgeçmesinden ümitsizce korkuyordu.

Aurnia gözlerini kapatıp iç geçirdi. "Bu gece yine benimle kalacak mısın?"

"Elbette kalacağım."

"Peki ya Eben? O gelmedi mi?"

Rose'un eli Aurnia'nın elinde gerildi. "Onu burada gerçekten istiyor musun?"

"Biz birbirimize bağlıyız," o ve ben. İyi günde, kötü günde."

Çoğunlukla kötü günde, demek istedi Rose ama dilini tuttu. Eben ve Aurnia arasında evlilik bağı olabilirdi ama Eben'in uzak durması daha iyiydi, çünkü Rose onun varlığına zor katlanıyordu. Geçen dört ay boyunca Eben ve Aurnia ile birlikte Broad Street'teki bir pansiyonda yaşamıştı. Karyolası, onların yatak odasına bitişik bir bölmeye sıkıştırılmıştı. Eben'den uzak kalmayı denemiş ama Aurnia hamilelik döneminde kilo alıp yorgun düştüğü için, Rose kız kardeşinin Eben'in terzi dükkânındaki işlerinin her geçen gün daha da fazlasını üstlenmek durumunda kalmıştı. Dükkânın, muslin ve çuha kumaşı toplarıyla dolu arka odasında, kayınbiraderinin sinsi bakışlarını görmekle birlikte, Rose'un pantolon ve yelek diktiği zamanlarda dikişlerini kontrol ederken, yakınlaşmak amacıyla omzunu ona sürtmek için ne kadar çok bahane bulduğunu da fark etmişti. Eben'in inkâr edeceğini bildiği için Aurnia'ya hiçbir şey söylememişti bu konuda. Çünkü sonunda üzülen Aurnia olurdu.

Rose bir bezin suyunu lavaboya sıktı ve bezi Aurnia'nın alnına koyarken şunu merak etti: Benim güzel kız kardeşim nereye gitmişti? Daha evleneli bir yıl bile olmamıştı ama ışık Aurnia'nın gözlerini çoktan terk etmiş, ateş rengi saçlarının ışıltısı kaybolmuştu. Geriyeyse bu bitkin kabuk, terden matlaşmış saçlar ve teslimiyetin sıkıcı maskesinin yerleşmiş olduğu bir yüz kalmıştı.

Aurnia, kolunu yorganın altından güçsüzce kaldırıp, "Bunu almanı istiyorum" diye fısıldadı. "Onu hemen al, Eben almadan."

"Neyi alayım, tatlım?"

"Bunu." Aurnia boynunda asılı olan kalp şekilli madalyona dokundu. Aurnia gerçek altın ışıltısı saçan bu madalyonu üzerinden hiç çıkarmıyordu. Eben'in bir hediyesi, diye tahmin yürüttü Rose. Bir zamanlar, karısını ona böyle değerli takılar alacak kadar çok önemsiyordu. Ona en çok ihtiyacı olduğu şu anda neden karısının yanında değildi?

"Lütfen. Onu çıkarmama yardım et."

"Şimdi bunu vermenin zamanı değil" dedi Rose.

Ama Aurnia kolyeyi kendi başına çıkarmayı başardı ve kız kardeşinin avucuna bıraktı. "Bu senin. Bana yaşattığın tüm konfor için."

"Bunu senin için güvenli bir yerde saklayacağım, hepsi bu." Rose kolyeyi cebine koydu. "Bu şey bitince tatlım, kendi şeker bebeğini kollarına alınca, onu boynuna geri takacağım."

Aurnia gülümsedi. "Keşke mümkün olsaydı."

"*Olacak.*"

Çanların uzaklaşan çınlamaları, ona rahibin ölmekte olan Bernadette ile işinin bitmiş olduğunu gösteriyordu. Hemşire Robinson, henüz varmış olan yeni ziyaretçiler için hazırlamakta olduğu paravanı çıkarma işinde aceleci davranıyordu.

Dr. Chester Crouch doğum koğuşunda gezinirken odadaki herkes beklentili bir sessizliğe büründü. Bugün, Dr. Croach'a hastanenin başhemşiresi Bayan Agnes Poole'un yanı sıra, dört tıp öğrencisi de eşlik ediyordu. Dr. Crouch vizitine ilk yatakla başladı. Orada, evde iki gün boyunca sonuç vermemiş doğum sancıları seçtikten sonra, o sabah hastaneye getirilmiş olan bir kadın yatıyordu. Dr. Crouch hastayı muayene etmek için elini dikkatlice yorganın altına götürürken, öğrenciler yarımay biçiminde dizilmiş, onu seyrediyorlardı. Doktor sondayı uyluk kemiklerinin arasına ittirince, kadın acı bir çığlık attı. Elini çıkardı, parmakları çizgi çizgi kanlanmıştı.

"Havlu" dedi ve Hemşire Poole ona bir havlu verdi hemen. Elini silerken dört öğrenciye: "Hasta düzelme göstermiyor. Bebeğin başı hâlâ aynı pozisyonda ve serviks tam anlamıyla sulanmamış. Böyle özel bir durumda, onun doktoru nasıl hareket etmelidir? Siz, Bay Kingston! Bir cevabınız var mı?" dedi.

Yakışıklı ve şık giyimli Bay Kingston hiç tereddüt etmeden cevap verdi, "Siyah Çin çayında bulunan ergotun önerilebileceğini düşünüyorum."

"Güzel. Başka ne yapabilir?" Dört öğrenci içerisinde en kısa olana, büyük kulaklarıyla elflere benzeyene odaklandı. "Bay Holmes?"

"Bu kişi, kasılmaları harekete geçirmek için müshil deneyebilir" diye hızla cevap verdi Holmes.

"Güzel ve siz, Bay Lackaway?" Dr. Crouch, irkilmiş yüzü hemen kızarmış olan açık renk saçlı adama döndü. "Başka ne yapılabilir?"

"Ben... yani..."

"Bu *sizin* hastanız. Tedaviye nasıl devam edersiniz?"

"Bunu düşünmem gerekirdi."

"*Düşünmek* mi? Sizin hem anneniz hem babanız doktor! Dayınız tıp fakültesi dekanı. Tıbbi konulara sınıf arkadaşlarınızın hepsinden daha çok aşinasınız. Haydi, Bay Lackaway! Ekleyecek bir şeyiniz yok mu?"

Başını ümitsizce sallayan delikanlı, "Üzgünüm, efendim" diye yanıt verdi.

Dr. Crouch iç çekerek, uzun boylu ve esmer dördüncü öğrenciye döndü. "Sıra sizde, Bay Marshall. Bu durumda ne yapılabilir? Doğum sancıları çeken bir hasta doğum yapamıyorsa?"

"Onu dik oturması ya da ayağa kalkması için zorlardım, efendim. Eğer yapabiliyorsa, koğuşta dolaşması da gerekir" dedi Marshall.

"Başka?"

"Bana uygun görünen ekleyebileceğim tek yöntem bu."

"Peki ya tedavi olarak kan alma yöntemi?"

Bir duraksama oldu. Sonra, kararlı bir sesle: "Bunun etkisi olduğuna inanmıyorum."

Dr. Crouch şaşkınlık dolu bir kahkaha attı. "Sen; *sen* inanmıyor musun?"

"Büyüdüğüm çiftlikte, vantuzla çekme yöntemine ilaveten kan alma yöntemini denemiştim. Bu yöntemi uyguladıktan sonra, öncesinde olduğu kadar çok inek kaybettim."

"*Çiftlikte* mi? *İnek*lerden kan almaktan mı bahsediyorsun?"

"Ve domuzlardan."

Hemşire Poole kıs kıs güldü.

"Biz burada insanları ele alıyoruz, hayvanları değil, Bay Marshall" dedi Dr. Crouch. "Bir terapötik kanama, deneyimlerime göre, ağrıyı rahatlatmada hayli etkilidir. Hastayı öyle rahatlatır ki, nevriks tamamen sulanabilir. Eğer ergot ve müshil işe yaramazsa, o zaman ben bu hastada kan alma yöntemini uygulardım kesinlikle." Lekeli havluyu Hemşire Poole'dan tekrar aldı ve Bernadette'nin yatağına doğru yürürken, "Peki bunun sorunu ne?" diye sordu sonra.

"Her ne kadar ateşi düşmüşse de" dedi Hemşire Poole, "çok kötü akıntısı var. Bütün geceyi huzursuz geçirdi."

Dr. Crouch iç organları muayene etmek için elini tekrar yorganın altına soktu. Bernadette'ten zayıf bir inleme sesi geldi. "Evet, teni çok soğuk" diye onayladı. "Ama bu durumda..." Durdu ve yukarı baktı. "Morfin verildi mi?"

"Birçok kez, efendim. Söylediğiniz gibi."

Ellerini yorganın altından çıkardı, parmakları yoğun sarımsı sıvıyla parlıyordu. Hemşire gene o kirli havluyu uzattı ona. "Morfine devam edin" dedi kısık sesle. "Onu rahat ettirin." Bu, ölüm fermanı gibiydi.

Dr. Crouch, koğuşu yatak yatak, hasta hasta gezdi. Aurnia'nın yatağına gelince, ellerini temizlemek için kullandığı havlu kanla boyanmış gibiydi.

Rose doktoru selamlamak için ayağa kalktı. "Dr. Crouch."

Doktor kaşlarını çatarak, "Ve bu Bayan..."

"Connolly" dedi Rose, bu adamın, kendisinin adını neden hatırlayamadığını merak ederek. O, Aurnia'nın gece gündüz doğum sancıları çektiği pansiyonun kiralık odasına çağıran kişiydi. Rose, Crouch'un her ziyaretinde burada, kardeşinin başucunda durmuştu, buna rağmen doktor her seferinde yeni tanıştıkları zamanlarda şaşırdığı gibi şaşırıyordu. Ama Rose'un yüzüne hiç *bakmamıştı*; Rose onun gözünde ikinci kez bakmaya değmeyen bir ölü eşyası gibiydi.

Dikkatini Hemşire Poole'a yöneltti. "Peki bu hasta iyileşme gösteriyor mu?"

"Geçen akşam reçete ettiğiniz günlük müshillerin kasılmaları artırdığını düşünüyorum. Ama hasta, sizin yataktan kalkma ve koğuşta dolaşma önerilerinizi yerine getirmedi."

Hemşire Poole'a dik dik bakan Rose dilini zor tutuyordu. Koğuşta dolaşmak mı? Bunlar çıldırmış mı? Son beş gündür Rose, Aurnia'nın sürekli daha da zayıf düştüğüne bizzat şahit olmuştu. Tabii ki Hemşire Poole kız kardeşinin zorlukla doğrulabildiğini, çok daha zorlukla yürüyebildiğini açıkça görebiliyordu. Ama hemşire Aurnia'ya bakmıyordu bile; hayranlık dolu bakışları Dr. Crouch'daydı. Doktor elini yorganın altından soktu ve sondayı

doğum kanalına ittirince, Aurnia öyle acıyla inledi ki, Rose doktoru itmemek için kendisini zor tuttu.

Doktor doğruldu ve Hemşire Poole'a baktı. "Amniyotik kese yırtılmışsa da, henüz tamamen sulanmamış." Elini kirli havluyla kuruladı. "Kaç gün oldu?"

"Bugün beşinci gün" dedi Hemşire Poole.

"O zaman belki de bir doz daha ergot gerekir." Aurnia'nın bileğini tuttu ve nabzına baktı. "Kalp atışları hızlı. Bugün biraz ateşi de var. Kan alma yönteminin sistemi rahatlatması gerek."

Hemşire Poole başıyla onayladı. "Hemen hazır..."

"Kanını yeterince aldınız" diye sözünü kesti Rose.

Herkes sustu. Dr. Crouch bakışlarını ona çevirdi, şaşırdığı belliydi. "Siz nesi oluyorum demiştiniz?"

"Kız kardeşi. Ondan ilk kez kan aldığınızda ben buradaydım, Dr. Crouch. İkincisinde de, üçüncüsünde de."

"O zaman ne kadar faydasını gördüğünü sen de anlamışsındır" dedi Hemşire Poole.

"Hiç faydasını görmediğini söyleyebilirim."

"Çünkü senin eğitimin yok, kızım! Ne arayacağını bilmiyorsun."

"Siz benim onu tedavi etmemi istiyor musunuz, istemiyor musunuz?" diyerek tersledi Dr. Crouch.

"İstiyorum efendim ama kanını son damlasına kadar almanızı istemiyorum!"

Hemşire Poole soğuk bir ifadeyle araya girdi: "Ya dilinizi tutun ya da koğuşu terk edin, Bayan Connolly! Gerekeni bırakın da doktor yapsın."

"Her neyse, zaten bugün kan alacak vaktim yok." Dr. Crouch cebindeki saate baktı. "Bir saat sonra bir randevum var ve sonra da ders hazırlamam gerek. Sabah ilk iş olarak bu hastayı görmeye geleceğim. Belki o zamana kadar, Bayan, eee..."

"Connolly" dedi Rose.

"Connolly de bu tedavinin ne kadar gerekli olduğunu daha iyi anlamış olur."

Saatinin kapağını öfkeyle kapattı. "Baylar, sizinle yarın sabah dokuz dersinde görüşürüz. İyi geceler." Başını salladı ve odadan çıkmak için döndü. Doktor uzun adımlarla uzaklaşırken, dört tıp öğrencisi de itaatkâr ördek yavruları gibi takip ettiler onu.

Rose arkalarından koştu. "Bayım? Adınız Bay Marshall, değil mi?"

Öğrencilerin en uzun boylu olanı döndü. Doğum sancıları çeken bir anneye kan alma yöntemi uygulanmasının doğru olup olmadığını sorgulamış ve bir çiftlikte büyüdüğünü söylemiş olan esmer delikanlıydı bu. İnsan, uygun olmayan takım elbisesine bir kez baktığında, aslında arkadaşlarından çok daha mütevazı bir çevreden geldiğini anlayabilirdi onun. İyi kumaşı tanıyacak kadar terzilik etmişti. Delikanlının kıyafetlerinin kumaşı kalitesizdi; yünlü kumaşı mat ve döküntüydü, kaliteli çuha parlaklığı taşımıyordu. Arkadaşları koğuştan çıkmak için yürümeye devam ederken, Bay Marshall bekleyen gözlerle bakıyordu ona. Yorgun gözlü, diye düşündü Rose ve bir delikanlı için çok da bitkin yüzlü. Diğerlerinden farklı olarak o, sanki Rose'u eşiti görüyormuş gibi doğruca yüzüne bakıyordu.

"Doktora söylediklerinize istemeden kulak misafiri oldum" dedi Rose. "Kan alma hakkında."

Baş sallayan delikanlı, "Korkarım, çok fazla rahat konuştum."

"Yani söyledikleriniz doğru, öyle mi?"

"Ben sadece gözlemlerimi anlattım."

"Peki, yanılıyor muyum doktor? Onun kız kardeşimden kan almasına izin vermeli miyim?"

Delikanlı tereddüt etti. Belirgin bir hoşnutsuzlukla onları izleyen Hemşire Poole'a huzursuz bir bakış attı. "Bu konuya tavsiyede bulunacak kadar vakıf değilim. Ben sadece birinci sınıf öğrencisiyim. Dr. Crouch benim hocam ve kendisi iyi bir hekimdir."

"Onu kardeşimden kan alırken üç kez seyrettim ve her seferinde o ve hemşireler kardeşimin durumunun düzeldiğini iddia ettiler. Ama doğruyu söylemek gerekirse, ben hiçbir düzelme görmüyorum. Her gün, tek gördüğüm..." Durdu, sesi çatlaktı, boğazı tıkanmıştı. Yumuşak bir tonla, "Ben sadece Aurnia için en iyisini istiyorum" dedi.

Hemşire Poole araya girdi: "Bir *tıp öğrencisine* mi soruyorsun? Onun Dr. Crouch'tan daha iyi bildiğini mi düşünüyorsun?" Homurttu. "Ahırda çalışan bir uşağa da sorabilirdin" deyip koğuştan çıktı.

Bay Marshall bir an sessiz kaldı. Hemşire Poole koğuştan çıktıktan sonra tekrar konuştu, sözleri her ne kadar ılımlıysa da, Rose'un en kötü korkularını doğruluyordu.

"Ben olsam ondan kan almazdım" dedi kısık sesle. "Bu hiç iyi olmazdı."

"Ne yapardınız peki? Eğer o sizin kardeşiniz olsaydı?"

Adam uyumakta olan Aurnia'ya acıyan bir bakış fırlattı. "Onun yatakta oturmasına yardım eder; ateşi için soğuk kompres uygular; ağrısı için de morfin verirdim. Hepsinden öte, onun yeterli be-

sin ve sıvı aldığından emin olurdum ve huzur, Bayan Connolly. Eğer benim bu kadar acı çeken bir kardeşim olsaydı, onun için yapacaklarım bunlar olurdu." Rose'a baktı. "Onu rahat ettirin" dedi üzgün bir sesle ve uzaklaştı.

Rose gözyaşlarını silerek Aurnia'nın yatağına geri dönerken lavaboya kusan bir kadının, bacağı yılancık hastalığı yüzünden kızarmış ve şişmiş bir başka kadının önünden geçti. Doğum sancısı çeken kadınlar, ağrılarla kıvranan kadınlar. Dışarıda, kasım yağmuru yağıyordu ama içeride, odun sobası yanan, pencereleri kapalı bu yerde hava bunaltıcıydı ve hastalık yüzünden boğucu ve pisti.

Onu buraya getirmekle hata mı ettim, diye endişelendi Rose. Buraya getirmek yerine, onu bu korkunç inlemeleri, bu acınası sızlanmaları dinlemek zorunda kalmayacağı odamızda mı tutmalıydım bütün gece? Pansiyondaki odaları çok dar ve soğuktu, ayrıca Dr. Crouch Rose'a Aurnia'yı daha rahatça bakabileceği yer olan hastaneye yatırmasını tavsiye etmişti. "Kız kardeşininki gibi hayır işleri için bir yer" demişti, "masrafı ise sadece ailenizin ödeyebileceği kadar olacak." Sıcak yemek, hemşire ve doktorlardan oluşan bir personel; tüm bunlar hastayı bekliyor, diyerek onları temin etmişti.

Ama bunu değil, diye düşündü Rose acı çekmekte olan kadınlar dizisine bakarak. Bakışları, sessizce yatmakta olan Bernadette'ye takıldı. Rose, sadece beş gün önce yeni doğmuş olan bebeğini kollarında tutarken kahkahalar atmış olan kadına bakarak yatağa ulaştı yavaşça.

Bernadette artık nefes almıyordu.

3

"Bu şiddetli sağanak daha ne kadar sürebilir?" dedi Edward Kingston, hiç kesilmeyen yağmura bakarak.

Wendel Holmes, hastanenin üstü kapalı verandasının altından halka şeklinde puro dumanları üfledi, dumanlar havada sürüklenip, yağmurda döne döne dağıldı. "Bu sabırsızlık niye? Gören de acil bir randevun var sanacak."

"Var. Olağanüstü bir kadeh bordo şarabıyla."

"Hurricane'e mi gidiyoruz?" diye sordu Charles Lackaway.

"Faytonum gelirse" dedi Edward, at seslerinin geldiği ve faytonun tekerleklerinin öbek öbek çamur sıçrattığı sokağa ters ters bakarak.

Hastanenin verandasında her ne kadar Norris Marshall da duruyorsa, o ve sınıf arkadaşları arasındaki uçurum, bu dört delikanlıya sıradan bir bakış atan herkesin anlayabileceği kadar belirgindi. Norris, Boston'da yeniydi, ödünç aldığı kitaplarla kendi kendine fizik öğrenmiş ve Latince öğretmeninden aldığı dersler karşılığında ödemeyi yumurta ve sütle yapmış Belmont'lu bir çiftlik çocuğuydu. Hurricane meyhanesine gitmek bir yana; nerede olduğunu bile bilmiyordu. Her biri Harvard College'den mezun olan sınıf arkadaşları onun tanımadığı insanlar hakkında dedikodu ediyor ve kendi aralarında onun anlamadığı şakalar yapıyorlardı. Onu dışlamak için aşırı bir çaba sarf etmelerine gerek yoktu zaten. Norris'in onların sosyal çevrelerinin bir parçası olmadığı gayet belirgince anlaşılıyordu.

Edward bir duman bulutu üfleyerek iç geçirdi. "O kızın Dr. Crouch'a söylediklerine inanabiliyor musun? Ne küstahlık! Bizim evimizdeki İrlandalı hizmetçilerden biri böyle konuşsaydı, annem hemen onu sokağa atardı."

"Annen" dedi Charles hışıyla, "beni dehşete düşürüyor."

"Annem, İrlandalıların haddini bilmelerinin önemli olduğunu söyler. Şehre yeni taşınan ve bela çıkartan tüm insanların kontrol altına alınmasının tek yolu budur."

Yeni insanlar. Norris de onlardan biriydi.

"İrlandalı hizmetçiler en berbatlarıdır. Onlara arkanı dönmeyegör, gömleklerini dolabından hemen yürütüverirler. Bir şeyin eksik olduğunu fark edersin, onlarsa aradığınızın çamaşırhanede kaybolduğunu ya da onu köpeğin yediğini iddia ederler." Edward suratını astı. "Onun gibi bir kızın haddini bilmesi gerekir."

"Kız kardeşi ölüyor olabilir" dedi Norris.

Harvard'lı üç adam, genellikle az konuşan sınıf arkadaşlarının konuşmuş olmasının şaşkınlığıyla ona döndüler.

"Ölüyor mu? Bu çok dramatik bir ifade" dedi Edward.

"Beş gündür doğum sancısı çekiyor ve çoktan bir ceset görünümünü almış bile. Dr. Crouch isterse ona kan akıtma yöntemini uygulayabilir ama geleceği pek iyi görünmüyor. Kız kardeşi bunu biliyor. Üzüntüsünden böyle söylüyor."

"Yine de, yardımseverliğin nereden geldiğini hatırlaması gerekir."

"Ve her zerresi için minnettar olması."

"Dr. Crouch o kadını tedavi etmek zorunda değil. Buna rağmen, kız kardeşi bu onların hakkıymış gibi davranıyor sanki." Edward, purosunu yeni boyanmış tırabzanların üzerinde söndürdü. "Bir parça minnettarlık onları öldürmezdi."

Norris yüzünün kızardığını hissetti. Wendell nazikçe konuşmanın yönünü değiştirdiğinde, Norris kızın lehine sert bir yanıt vermek üzereydi.

"Bununla ilgili bir şiir vardı sanıyorum, öyle değil mi? 'Haşin İrlandalı Kız.'"

Edward iç çekti. "Lütfen yapma. Senin o korkunç mısralarından birini daha çekemem."

"Peki, şu başlığa ne dersin?" dedi Charles. "Vefakâr Kız Kardeşe Gazel."

"Bak işte bunu sevdim!" dedi Wendell. "Bir deneyeyim." Duraksadı. "İşte en vefalı savaşçı, bu doğrucu ve sevimli hizmetçi kız karşınızda..."

"Kız kardeşinin yaşamı savaş alanına dönmüş" diye ekledi Charles.

"O-o-" Wendel şiirin sonraki mısrasını düşünüyordu.

"Nöbet tutar korkusuzca!" diye bitirdi Charles.

Wendell kahkaha attı. "İşte şiir yine kazandı!"

"Geri kalanlar acı çekerken" diye mırıldandı Edward.

Norris tüm bunları dışlanmış birinin şiddetli huzursuzluğuyla dinledi. Sınıf arkadaşları beraberce ne kadar rahat gülüşüyorlardı. Sadece birkaç doğaçlama mısranın, ona bu üç kişinin kendisininkiyle benzerlik göstermeyen bir geçmişi paylaşmış olduklarını hatırlatması ne kadar da kısa sürmüştü.

Wendell birdenbire doğruldu ve yağmurun içinden dışarıya göz attı. "Bu senin faytonun, değil mi Edward?"

"Geç kaldı." Edward yakasını rüzgâra karşı kaldırdı. "Beyler, gidelim mi?"

Norris'in üç arkadaşı verandanın basamaklarına doğru yöneldi. Edward ve Charles yağmurda su sıçratarak ilerleyip faytona bindiler. Ama Wendell durdu, omzunun üzerinden Norris'e baktı ve basamakları gerisingeri yukarı çıktı.

"Sen bize katılmıyor musun?" dedi Wendell.

Davet karşısında şaşırmış olan Norris, hemen cevap vermedi. Wendell Holmes'tan neredeyse bir baş uzun olsa da, bu minyon tipli adam hakkında gözünü korkutan şeyler vardı. Bu, Wendell'ın şık takım elbisesinden, ün saldığı akıllıca konuşmalarından daha fazlasıydı; esasında kendisine çok güvenen tavırlarıydı. Öyle ki, bu adam onlara katılması için Norris'i davet ederken, savunmasız yakalamıştı onu.

"Wendell!" Edward faytondan seslendi. "Gidelim!"

"Biz Hurricane'e gidiyoruz" dedi Holmes. "Her akşam geceyi geçirdiğimiz yer diyebilirim." Duraksadı. "Yoksa başka planların mı var?"

"Çok naziksin." Norris, faytonda bekleyen iki adama baktı. "Ama Bay Kingston'ın dördüncü bir kişiyi beklediğini sanmıyorum."

"Bay Kingston" dedi Wendell, kahkaha atarak, "hayatında beklenmedik şeyleri daha fazla yapıyor olmalı. Her neyse, seni davet eden o değil. Benim. Birkaç tek atmak için bize katılır mısın?"

Norris, bardaktan boşalırcasına yağan yağmura baktı ve Hurricane'de yanıyor olması neredeyse kesin olan sıcak ateşi özledi. Ondan da öte, kendisine sunulmuş olan fırsatı değerlendirip, onların ortamını bu akşamlık paylaşabilmek için sınıf arkadaşlarına katılmaya can atıyordu. Wendell'ın onu seyrettiğini hissedebiliyordu. Çoğunlukla kahkaha ışıltılarıyla, alaycı sözlerle parıldayan o gözlerdeki bakışlar, içine nüfuz eden huzursuz bakışlara dönüşmüştü.

"Wendell!" Şimdi de faytondan çağıran Charles'tı, sesi öfkeyle yükselmişti.

"Üzgünüm" dedi Norris. "Korkarım bu akşam başka birine sözüm var."

"Yaa?" Wendel'ın kaşları haylaz bir ifadeyle kalktı. "Çekici bir alternatif olduğuna eminim."

"Üzgünüm, randevum bir bayanla değil; ne yazık ki kolayca iptal edebileceğim türde de değil."

"Anlıyorum" dedi Wendell, anlamadığı her ne kadar çok açıksa da, çünkü gülümsemesi soğumuş, gitmek üzere arkasını dönmeye yeltenmişti.

"İstemediğimi düşünmenizi..."

"Sorun değil. Başka bir zaman olur, belki."

Başka bir zaman olmayacak, diye düşündü Norris, Wendell'ın sokakta koşuşunu ve iki arkadaşının yanına çıkışını izlerken. Sürücü kırbacını vurdu ve fayton su birikintileri içinde uzaklaştı. Birazdan o faytonun içinde üç arkadaş arasında gerçekleşecek olan konuşmayı hayal etti. Belmont'lu bir çiftlik çocuğunun daveti geri çevirme cesareti gösterdiğine inanamıyordu. Karşıcinsten biriyle değilse, bu kadar önceliği olan diğer randevunun ne olduğuna dair spekülasyonlar. Değiştiremeyeceği şeye ve asla gerçekleşmeyecek olana duyduğu öfkeyle tırabzanları sıkıca tutmuş, verandada duruyordu.

Edward Kingston'ın faytonu, üç adamı şömineye, dedikodu ve içkiyle dolu neşeli bir akşama taşıyarak köşede gözden kayboldu. Onlar Hurricane'de sıcacık otururken, diye düşündü Norris, ben tamamen farklı bir işle meşgul olacağım. Mümkün olabilse, yapmaktan kaçınacağım bir işle.

Soğuk için kendisini hazırladı ve sonra, yağmurun içine adım atıp, tekrar dışarı çıkmadan önce, giysilerini eski giysilerle değiştireceği pansiyondaki odasına doğru kararlı adımlarla yürümeye başladı.

Aradığı yer Broad Street'te, rıhtıma yakın bir meyhaneydi. Burada insan, romlarını yudumlayan şık Harvard'lı öğrencilerle karşılaşmazdı. Öyle bir beyefendi sadece içeriye bir bakış atmak için bile olsa, ceplerini kollamasının akıllıca olduğu Black Spar gibi bir yere kazara girebilir miydi? Norris cebinde o akşam –aslında her akşam– fazla para taşımıyordu, eski püskü montu ve çamurlu pantolonları herhangi bir olası hırsızı baştan çıkaracak tarzda değildi. Burunun daimi müşterilerinin çoğunu zaten tanıyordu ve onlar da onun meteliksiz hallerini biliyorlardı; kapıdan içeri adım atınca, ona yalnızca bir bakış yönelttiler. Yeni geleni görmek için

bir bakış ve ilgisiz bakışları bardaklarına geri döndü sonra.

Norris, yuvarlak yüzlü Fanny Burke'ün bardaklara bira doldurduğu bara doğru yürüdü. Kadın, küçük, huysuz gözlerle ona baktı. "Geç kaldın ve onun da ruh hali berbat."

"Fanny!" Müşterilerden biri bağırdı. "İçkileri bu hafta alır mıyız?"

Fanny içkileri götürdü ve bardakları masalara çarptı. Parayı cebine koyarken, yavaş yavaş barın arkasına döndü. "O arka tarafta, arabayla birlikte" dedi Norris'e. "Seni bekliyor."

Akşam yemeği yiyecek vakti olmamıştı, tezgâhın arkasında duran bir somun ekmeğe aç gözlerle baktı ama bir dilim istemeye yanaşmadı. Fanny Burke hiçbir şeyi bedavaya vermezdi, bir gülücüğü bile. Guruldayan mideyle, bir kapıyı itti, sandık ve çöplerle dolu karanlık bir koridordan geçip dışarı çıktı.

Arka bahçe ıslak samanla at gübresi kokuyordu ve bitmek bilmeyen yağmur, yeri çamur denizine çevirmişti. Ahır sundurmasının altından, bir at kişnedi, Norris onun yük arabasına bağlanmış olduğunu gördü.

"Gelecek sefere seni beklemeyeceğim, çocuk!" Fanny'nin kocası Jack ahırın gölgeleri arasından belirdi. Çektiği yük arabasının içinde iki kürek vardı. "Para istiyorsan, söylenilen saatte burada ol." Homurdanarak kendisini arabaya çekip dizginleri aldı. "Geliyor musun?"

Norris, ahır fenerinin ışığında, Jack'in kendisine baktığını görebiliyor, hangi göze odaklanması gerektiği konusunda sürekli yaşadığı karmaşayı tekrar yaşıyordu. Her iki gözü de farklı yönlere bakıyordu. Herkes ona *Duvar Göz Jack* derdi ama kimse yüzüne karşı söylemez, buna cesaret edemezdi.

Norris, Jack'in yanına tırmandı. Jack, kırbacıyla ata sabırsız bir fiske vurmadan önce, Norris'in yerine yerleşmesini bile beklememişti. Bahçenin çamurları arasında ilerleyip arka kapıdan çıktılar.

Yağmur şapkalarına iniyor ve küçük derecikler halinde montlarından içeri sızıyor, ama Duvar Göz Jack bunun farkında değilmiş gibi görünüyordu. Morris'in yanında kamburunu çıkarmış bir canavar gibi oturuyor, atın adımları her yavaşladığında dizginleri vuruyordu.

"Bu kez ne kadar uzağa gideceğiz?" diye sordu Norris.

"Kasabanın dışına."

"Nereye?"

"Önemi var mı?" Jack, öksürüp çıkardığı koca balgamı sokağa tükürdü.

Hayır, önemi yoktu. Norris'in ilgilendiği kadarıyla, bu gece, ne

kadar perişan olduğunu kanıtlasa bile, basitçe dayanmak zorunda olduğu bir geceydi. Çiftlikte ağır işler yapmaktan korkmuyordu, hatta çok çalışmış kaslarının ağrısından memnun bile oluyordu ama *bu* türden bir iş insana kâbuslar yaşatabilirdi. Normal bir insana yani. Yol arkadaşına bir göz attı ve şayet varsa, Jack Burke'e neyin kâbuslar yaşatabileceğini merak etti.

Yük arabası kaldırım taşlarına çarptı ve arabadaki iki kürek tıngırdadı, bu sesler, birazdan yapacakları sevimsiz işin sürekli hatırlatıcısı gibiydi. Sınıf arkadaşlarını düşündü, şüphesiz o anda Hurricane'in sıcacık ortamında oturuyor, Wistar'ın *Anatomisi*'ni çalışmak için sırayla odalarına çekilmeden önce, son bir kadeh kaldırmanın keyfini çıkarıyorlardı. O da ders çalışıyor olmayı tercih ederdi, ama bu okulla yapmış olduğu bir anlaşmaydı, minnetle kabul ettiği bir anlaşma. Bunların hepsi daha büyük bir amaç içindi, diye düşündü, kürek tıngırtıları ve aklından geçen *daha büyük bir amaç, daha büyük bir amaç* sözlerine ritim tutan yük arabası gıcırtıları eşliğinde Boston'dan çıkarken.

"İki gün önce de bu yoldan geçtim" diyen Jack tekrar tükürdü. "Şuradaki meyhanede mola verdim." Yağan yağmurun içinden meyhaneyi işaret etti, Norris pencerelerin birinden şömine ateşinin ışıltısını gördü. "Oranın sahibiyle hoşça bir sohbet etmiştik."

Norris hiçbir şey demeden bekledi. Jack'in konuyu buraya getirmesinin bir sebebi vardı. Bu adam amaçsız konuşmalar yapmazdı.

"Kasabada, iki genç bayan ve bir erkek çocuklu, tüketimden rahatsız bir ailenin olduğunu söyledi. Hepsinin durumu çok kötüymüş." Kahkahaya benzer bir ses çıkardı. "Devretmeye hazır olup olmadıklarını görmek için yarın tekrar kontrol etmem gerek. Şans işte, bir taşla üç kuş vuracağız." Jack, Norris'e baktı. "Bunun için sana ihtiyacım olacak."

Norris soğuk bir ifadeyle başını salladı, bu adama duyduğu antipati birdenbire o kadar güçlenmişti ki, onunla yan yana oturmaya zor katlanıyordu.

"Ah, bunun için fazla iyi olduğunu sanıyorsun" dedi Jack. "Değil mi?"

Norris cevap vermedi.

"Benim gibilerin etrafında olmayacak kadar iyi."

"Ben bunu daha büyük bir iyilik için yapıyorum."

Jack kahkaha attı. "Bir çiftçiye göre biraz fazla iddialı ve büyük sözler. İyi bir hayatının olacağını mı sanıyorsun, ha? Büyük bir evde yaşayacağını?"

"Konu bu değil."

"Öyleyse, sen daha da aptalsın. İşin içinde para yoksa konu ne olabilir ki?"

Norris iç çekti. "Evet, Bay Burke, elbette siz haklısınız. Para, uğruna çalışmaya değer tek şeydir."

"Bunun, seni o beyefendilerden biri mi yapacağını sanıyorsun? Seni o eğlenceli istiridye partilerine davet edeceklerini, kızlarıyla flört etmene izin vereceklerini mi?"

"Artık zaman değişti. Günümüzde, isteyen herkes kendi mevkiinin üstüne yükselebilir."

"Bunu bildiklerini mi sanıyorsun? O Harvard'lı beyefendiler mi? Seni aralarına alırlar mı sanıyorsun?"

Norris, Jack'in bu fikri kabul edip etmediğini merak etti. Bir kez daha, Wendell Holmes'u, Kingston'ı ve Lackaway'i, kendi sınıfından insanlarla üzerlerine tam oturan kaliteli takım elbiseleri içinde kol kola otururken düşündü. Fanny Burke'ün, çaresizler üzerinde hüküm sürdürdüğü kokuşmuş krallığı olan pis Black Spar'dan çok uzak bir dünya. Bu gece ben de Hurricane'de olabilirdim, diye düşündü. Wendell onu davet etmişti ama bunu, nezaketinden mi, yoksa ona acıdığı için mi yapmıştı?

Jack kırbacını şaklattı, araba çamur ve farelerin arasında sarsıldı. "Hâlâ gidecek bir yol var" dedi sırıtarak ve bir kahkaha attı. "Umarım yanımdaki *beyefendi* yolculuğundan memnundur."

Jack sonunda atı durdurmak için dizginleri çektiğinde, Norris'in kıyafetleri sırılsıklam olmuştu. Kaskatı ve soğuktan titrer bir halde, yük arabasından inmeye çalışırken kaslarını zorlukla idare edebiliyordu. Ayakkabıları bileğine kadar çamura batmıştı.

Jack kürekleri Norris'in eline tutuşturdu. "Hızlı bir iş çıkar." Arabadan çapalarla birlikte bir branda aldı, sonra sırılsıklam olmuş çimlerin üzerinde yürümeye başladı. Görülmek istemediği için fenerini henüz yakmamıştı. Toprak yüzeye çıkana kadar mezar taşları arasında zikzaklar çizerken, yolu içgüdüleriyle buluyormuş gibi görünüyordu. Etrafta hiçbir işaret yoktu, sadece yağmurla çamurlaşmış bir toprak yığıntısı.

"Daha bugün gömüldü" dedi Jack, eline bir kürek alırken.

"Nereden biliyordun?"

"Soruştururum. Dinlerim." Mezarı incelerken mırıldandı, "Başı şu tarafta olmalı" diyerek bir kürek dolusu çamuru kaldırdı. "İki hafta önce bu taraftan geçtim" dedi, çamuru hızla kenara atarken. "Bu kişinin öbür tarafa gitmesine az kaldığını duydum."

Norris de çalışmaya başlamıştı. Her ne kadar yeni gömülmüş ve toprak henüz çökmemişse de, suyu emerek ağırlaşmıştı. Kü-

rek sallamaya başlayalı henüz birkaç dakika olmuştu ama soğuğu hissetmez olmuştu artık.

"Birisi ölür ve insanlar bunu konuşur." Jack nefes nefeseydi. "Kulağını yerde tut, böylece oraya girmeye kimin hazırlandığını bilirsin. Onlar tabut sipariş eder, çiçekler satın alırlar." Hızla kenara bir kürek çamur daha attı ve durdu, hırıltıyla soluyordu. "İşin hilesi, onlara bu konuyla ilgilendiğini çaktırmamaktır. Yoksa şüphelenirler, kendini zor duruma düşürürsün." Yeniden kazmaya başladı ama bu sefer daha yavaştı. Norris aslan payı yaptı, küreği gittikçe daha derine daldırıyordu. Yağmur yağmaya ve hendeği doldurmaya devam etti. Norris'in pantolonu dizlerine kadar çamurlanmıştı. Jack kazmayı birkaç dakika sonra tamamen bıraktı ve hendeğin dışına çıkıp, kenarına çömeldi. Hırıltısı öyle yükselmişti ki, Norris onun düşmenin eşiğine gelmediğine emin olmak için yukarı baktı. İşte bu, cimri ihtiyarın kârının her kuruşunu paylaşmaya yanaşmasının tek sebebiydi, yanında bir asistan getirmesinin tek sebebi: Artık bu işi yalnız başına yapamıyordu. Mükâfatın nereye gömüldüğünü biliyor, ama kazı yapmak için yanında bir delikanlıya, bir delikanlının kas gücüne ihtiyaç duyuyordu. Jack de işte bu nedenle çömeldi ve asistanının çalışmasını, çukurun derinleşmesini izledi.

Norris'in küreği tahtaya çarptı.

"Zamanı geldi" diye homurdandı Jack. Brandanın altından feneri yaktı ve sonra küreğini alıp, çukurun önüne geri döndü. İki adam tabutun üzerinden çamurları temizlemek için dar alanda öyle yakın çalışıyordu ki, Norris, Jack'in yoğun tütün ve çürük diş kokan pis nefesi yüzünden kusacak gibi oluyordu. Bu ceset bile, diye düşünmüştü, bu kadar iğrenç kokamaz. Azar azar her bir çamur topağını temizleyip tabutun baş kısmını ortaya çıkardılar.

Jack, tabutun altına iki demir kanca tutturdu ve iplerden birini Norris'e verdi. Çukurdan çıkıp ipleri çektiler, çiviler tıngırdayıp tahta gıcırdarken, her ikisi de hırıltılı sesler çıkarıyor, iplere sürekli asılıyorlardı. Kapak aniden parçalara ayrıldı ve ip çözülerek Norris'i arkaüstü düşürdü.

"İşte oldu! Çok iyi!" dedi Jack. Feneri çukura uzatıp tabutta yatana baktı.

Dağılmış tabut kapağının arasından, cesedin bir kadına ait olduğunu görebiliyorlardı, kadının cildi mum gibi beyazdı. Saçlarının altın sarısı lüleleri kalp şeklindeki yüzünü çevrelemişti. Yeleğinin hemen üstünde bir demet çiçek vardı, yaprakları yağan yağmur altında dağılıyordu. Ne kadar güzel, diye düşündü Norris. Cennete çağrılması an meselesi olan bir melek.

"Olabildiğince taze" dedi Jack neşeyle kıkırdayarak. Kırılmış kapaktan içeri uzandı ve ellerini cesedin kollarının altından geçirdi. Öyle hafifti ki, onu yardım almadan tabutun dışına sürükleyebiliyordu. Ama çukurdan onu yukarı kaldırırken ve brandanın üzerine yatırırken zorlandı. "Elbiselerini çıkaralım."

Norris birden midesinin bulandığını hissetti, hareket etmedi.

"Ne? Yoksa güzel bir kıza dokunmak istemiyor musun?"

Norris başını iki yana salladı. "Daha iyisini hak ediyor."

"Son çıkardığımızla sorun yaşamamıştın."

"O, yaşlı bir adamdı."

"Bu da bir kız. Ne fark eder?"

"Aynı şey olmadığını biliyorsun!"

"Tek bildiğim ikisinin de aynı paraya gittiği. Kızı soymanın çok daha eğlenceli olacağı da." Kesik kesik güldü ve bir bıçak çıkardı. Düğme ve kancaları çözmek için ne zamanı, ne sabrı vardı, bu yüzden bıçağın keskin kısmını cesedin elbisesinin boyun kısmının altına kaydırdı ve kumaşı bir uçtan öbür uca, zar gibi ipince olan kombinezonu ortaya çıkarana kadar yırttı. Eteği muntazam bir biçimde kesip, ince saten terlikleri çıkararak planını zevkle uygulamaya koydu. Norris, bu genç kadının mütevazılığının bozulması karşısında dehşete düşmüş, sadece izliyordu. Jack Burke gibi bir adam tarafından şiddete uğramak! Yine de bunun yapılması gerektiğini biliyordu, çünkü yasa affetmezdi. Çalınmış bir cesetle, hem de cesedin çalınmış mülkiyetinde yakalanmak yeterince ağır bir suçtu; kızın elbisesinin bir parçası bile daha kötü suçlar için risk teşkil ediyordu. Cesedin kendisi dışında hiçbir şey almamalıydılar. Bu nedenle, Jack giysileri zalimce yırtmış, parmaklarından yüzükleri, saçlarından saten kurdeleleri çıkarmıştı. Hepsini tabuta geri attı ve sonra Norris'e baktı.

"Onu arabaya taşımaya yardım edecek misin, etmeyecek misin?" diye homurdandı.

Norris yerdeki çıplak cesede, mermer gibi bembeyaz olan tene baktı. Acınacak kadar zayıftı, vücudu bir çeşit uzun ve amansız bir hastalık yüzünden tükenmişti. Artık onulmaz bir haldeydi; belki ölüsünden hâlâ bir hayır gelebilirdi.

"Kim var orada?" Uzaktan bir ses geldi. "Araziye izinsiz giren de kim?"

Bu ses Norris'in hızla yere çökmesine neden olmuştu. Jack hemen feneri söndürüp fısıldadı: "Onu sakla!" Norris cesedi açılmış mezara geri sürükledi, sonra Jack'le beraber çukura girdiler. Cesetle yüz yüze duran Norris, kalbinin kızın soğuk teninin üzerinde

attığını hissetti. Hareket etmeye cesaret edemedi. Gözcünün yaklaşan adımlarını dinledi ama tüm duyabildiği yağmurun şıpırtıları ve kendi nabzının atışıydı. Kadın, altında itaatkâr bir sevgili gibi yatıyordu. Başka bir adam onun teninin dokunuşunu, çıplak göğsünün kıvrımını hissetmiş miydi hiç? *Yoksa ben ilk miydim?*

Sonunda başını kaldırıp, çukurdan dışarıya göz gezdirmeye cesaret eden Jack olmuştu. "Onu görmüyorum" diye fısıldadı.

"Hâlâ izliyor olabilir."

"Aklı başında hiçbir insan, mecbur kalmadıkça bu havada dışarı çıkmaz."

"Peki bize ne demeli?"

"Bu gece yağmur bizim dostumuz." Jack, tutulmuş eklemlerini düzleştirip ayağa kalkarken homurdandı. "Onu hemen taşısak iyi olur."

Feneri tekrar yakmadılar, karanlıkta çalıştılar. Jack kızın ayaklarını kaldırırken, Norris çıplak vücudu kollarının altından kavramıştı; omuzlarını çukurdan yukarı kaldırırken cesedin nemli saçlarının kollarını kapladığını hissediyordu. Bir zamanlar o sarı bukleleri hangi güzel kokular sarmış olursa olsun, şimdi çürümenin bayıltıcı kokusuyla maskelenmiş; vücudu çürümenin kaçınılmaz yolculuğuna çoktan başlamıştı. Yakında bedeni dağıldığında ve gözleri çukurlarına gömüldüğünde güzelliği yok olacaktı. Ama şu anda o hâlâ bir melekti ve Norris onu brandanın üzerinde koyarken nazikçe tutmuştu.

Şimdi boş olan tabutun üzerine çamurları geri atarak çukuru hızla doldururlarken, yağmur artık çiselemeye başlamıştı. Mezarı açık bırakmak, sadece mezar soyucuların burada bulunmuş olduğunu, rahmetlinin bedenini kaçırdıklarını gösterirdi. Öfkeli bir soruşturma başlatma riski almak yerine, izlerini kaybettirmek için zaman harcadılar. Son toprak parçası da atılınca, bulutların loş ışığı altında, kürekleriyle yüzeyi olabildiğince düzleştirmeye çalıştılar. Zamanla orada çimler bitecek, bir mezar taşı dikilecek ve onu sevenler, içinde kimsenin yatmadığı bu mezarın üzerine çiçek bırakmaya devam edeceklerdi.

Cesedi brandaya sardılar ve Norris onu, gelini taşıyan damat gibi kollarına alıp taşıdı. Çok hafifti, acınası bir hafiflikteydi ve onu, daha önce ölenlerin mezar taşlarının önünden ıslak çimler boyunca taşımak çok kolay olmuştu. Onu nazikçe arabaya yerleştirdi. Jack kürekleri dikkatlice kızın yanına attı.

Ona, yanı başında tıngırdayan küreklerden daha büyük bir özen gösterilmemişti; çiseleyen buz gibi yağmurun altında kasabaya dönmek için araba sürerlerken, kızın cesedi değersiz bir yük gibi sarsılıyordu. Norris, Jack'le sohbet etmek için hiçbir sebep göremiyordu, bu nedenle sessiz kaldı. Bu iğrenç adamla yollarını ayırabilmesi için, gecenin sonunu bekliyordu sabırsızlıkla. Şehre yaklaşırlarken, yolda başka yük arabaları ve faytonlar da belirdi. Sürücüleri el sallıyor, bazen de paylaştıkları üzüntüyle ilgili dileklerini yüksek sesle dile getiriyorlardı. *Dışarıya çıkmak için hiç de uygun bir akşam değil, öyle değil mi? Nasıl bu kadar şanslı olabildik? Sabaha kadar sağanak yağış durmayacak!* Jack dileklere neşeyle karşılık verdi, taşımakta olduğu yasak yükle ilgili en ufak bir endişeyi dışa vurmuyordu.

Eczanenin arkasındaki Arnavut kaldırımlı sokağa saptıklarında Jack ıslık çalıyordu. Hiç şüphe yoktu ki, yakında cebine atacağı nakit parayı bekliyordu. Kaldırım taşlarının üzerinde gürültü çıkararak durdular. Jack arabadan atlayıp, dükkânın arka kapısını çaldı. Bir süre sonra kapı açıldı ve Norris çatlakların arasından parlayan bir lamba ışıltısı gördü.

"Bir tane aldık" dedi Jack.

Kapı daha çok açıldı ve elinde fener tutan sakallı, tıknaz bir adam belirdi. Geceliklerini erkenden giymişti. "İçeri getirin öyleyse. Hem çenenizi de tutun."

Jack taşlara tükürdü ve Norris'e döndü. "Öyleyse, hadi, getir onu buraya."

Norris brandayla örtülü bedeni kaldırdı ve hole geçirdi. Elinde fener tutan adam, başıyla onaylarken Norris'le göz göze geldi. "Üst kata mı Dr. Sewall?" diye sordu Norris.

"Yolu biliyorsunuz, Bay Marshall."

Evet, Norris yolu biliyordu; çünkü bu, ne bu karanlık geçide yaptığı ilk ziyaretti, ne de bu dar merdivenlerden ilk ceset taşıyışıydı. Son ziyaretinde, şişman vücudu, basamaklara çarpan şişman çıplak baldırları merdivenlerden nefes nefese ve söylenerek yukarı sürüklerken epey çabalamıştı. Bu gece, yükü çok daha hafif, bir çocuğun ağırlığından daha azdı. İkinci kata vardı ve karanlıkta durdu. Dr. Sewall sıkışarak yanından geçti ve ona hol boyunca yol gösterdi; adımları döşeme tahtalarını gıcırdatıyor, tuttuğu fenerin alevi duvarın üzerinde dans eden gölgeler oluşturuyordu. Norris, kıymetli malını almak için bekleyen bir masanın bulunduğu odaya çıkan son antreye gelene kadar Sewall'u izledi. Cesedi nazikçe masanın üzerine yatırdı. Jack onları merdivenler boyunca takip etmiş ve masanın bir ucuna geçmişti, hırıltısı odanın sessizliğinde çoğalıyordu.

Sewall masaya gelip brandayı sıyırdı.

Titreyen fener ışığında, kızın yüzü hayatın pembe sıcaklığıyla parlıyormuş gibi görünüyordu. Islak saç uçlarından yanaklarına doğru, parıldayan gözyaşları gibi yağmur damlacıkları süzülüyordu.

"Evet, çok iyi durumda" diye mırıldandı Dr. Sewall, brandayı açıp, çıplak üst bedeni ortaya çıkarırken. Norris, adamın elini tutmak ve genç kızın saflığını bozan bu saldırıyı önlemek için dürtülerini bastırmak zorundaydı. Jack'in gözlerindeki şehvet kıvılcımlarını, daha yakından bakmak için gösterdiği isteği tiksintiyle izledi. Kızın yüzüne bakarken Norris şöyle düşünüyordu: Bu onur kırıcı durumu yaşamak zorunda kaldığın için çok üzgünüm.

Sewall doğrulup, başıyla onayladı. "İşe yarayacak, Bay Burke."

"Biraz hoşça vakit de geçirtecek" dedi Jack sırıtarak.

"Bunu yapma sebebimiz eğlenmek değil" diye tersledi Sewall. "Daha büyük bir amaca hizmet edecek. İlme."

"Ah, elbette" dedi Jack. "Peki, benim param nerede? Size sağladığım tüm bu *ilim* için ödeme yapmanızı talep ediyorum."

Sewall, küçük bir kese çıkartıp Jack'e uzattı. "İşte ücretin. Başka bir tane daha getirdiğinde de aynısından alacaksın."

"Burada sadece on beş dolar var. Yirmiye anlaşmıştık."

"Bu gece Bay Marshall'ın yardımlarına ihtiyaç duydun. Beş dolar onun eğitimi için ayrıldı. Böylece yirmi ediyor."

"Ne kadar ettiğini iyi biliyorum lanet olasıca" dedi Jack, parayı öfkeyle cebine sıkıştırırken. "Benim sağladıklarım içinse, bu hiç de yeterli sayılmaz."

"Ödediğim miktardan fazlasıyla memnun kalacak başka bir mezar soyucu bulabileceğimden eminim."

"Ama kimse sana bu kadar tazesini getiremez. Tüm alacağın, içi kurt kaynayan çürümüş et olacaktır."

"Numune için ödediğim miktar yirmi dolar. Bir asistan kullanıp kullanmamak sana kalmış. Ancak, Bay Marshall'ın yeterli bir karşılık almadan burada çalışacağından şüpheliyim."

Jack, Norris'e küçümsercesine bir bakış fırlattı. "O benim kas gücüm, hepsi bu. Onları nerede bulacağını bilen kişi benim."

"Öyleyse, benim için onları bulmaya devam et."

"Ah, senin için bir tane daha bulacağım, tamam." Jack çıkmak üzere arkasını döndü. Eşikte durdu ve dönüp isteksizce Norris'e baktı. Sinirli bir sesle, "Black Spar'da, perşembe akşamı. Saat yedide" dedi ve dışarı çıktı. Adımları sertçe merdivenlere vurdu, sonra kapının çarpılma sesi duyuldu.

"Yardım isteyebileceğin başka biri yok mu?" diye sordu Norris. "O, tam bir pislik."

"Ama bunlar beraber çalışmak zorunda olduğumuz kişiler. Bütün mezar soyucular aynıdır. Şayet yasalarımız daha bilgilendirici olsaydı, onun gibi mikroplar hiç iş yapamazdı. O gün gelene kadar, Bay Burke gibi kişilerle iş yapmak zorundayız." Sewall masaya geri dönüp kıza baktı. "Hiç olmazsa, kullanılabilir kadavralar bulmayı başarıyor."

"Bunun dışında herhangi bir işi memnuniyetle seçebilirim, Bay Sewall."

"Doktor olmak istiyorsun, öyle değil mi?"

"Evet ama *o* adamla çalışmak. Yapabileceğim başka bir şey yok mu?"

"Okulumuzda kadavra tedarik etmekten daha acil bir iş bulunmuyor şu an için."

Norris kıza göz gezdirdi. Sonra yumuşak bir tonla, "Kendisinin bir *numune* olacağını düşündüğünü hiç sanmıyorum."

"Hepimiz numuneyiz, Bay Marshall. Ruhunu aldığın zaman, bütün vücutlar birbirinin aynıdır. Kalp, ciğerler, böbrekler. Söz konusu olan bunun kadar güzel bir bayan bile olsa, derilerinin altı aynıdır. Elbette, bu kadar genç birinin ölmüş olması her zaman üzücüdür." Dr. Sewall brandayı hızla cesedin üzerine çekti, kızın incecik bedeninde yumuşak dalgalar oluştu. "Ama ölüsü, çok daha asil bir amaca hizmet edecek."

4

Rose, inleme seslerine uyandı. Gecenin bir vakti, Aurnia'nın yatağının yanındaki sandalyede uyuyakalmıştı. Başını kaldırdı, boynu ağrıyordu, kız kardeşinin gözleri açık, acıyla kıvrandığını gördü bir anda.

Rose doğruldu. "Aurnia?"

"Buna daha fazla dayanamayacağım. Keşke şimdi ölebilsem."

"Tatlım, böyle şeyler söyleme."

"Morfin... rahat vermiyor."

Rose'un bakışları aniden Aurnia'nın yatak örtüsüne çevrildi; taze kan lekesinin üzerine. Ayaklarını yere vurdu korkuyla. "Hemen bir hemşire bulacağım."

"Bir de rahip, Rose. Lütfen."

Rose koğuştan koşarak çıktı. Gaz lambalarının cılız ışıkları dalgalanıp, duvarlarda gölgeler oluşturuyordu. Kız kardeşinin yatağına Hemşire Robinson ve Hemşire Poole ile birlikte dönene kadar, Aurnia'nın çarşafındaki leke, gittikçe genişleyen parlak kırmızı bir alana yayılmıştı. Bayan Poole kana korkmuş gözlerle baktı ve öfkeyle diğer hemşireye seslendi: "Onu hemen ameliyathaneye götürüyoruz!"

Dr. Crouch'a haber salacak vakit yoktu; onun yerine, genç revir doktoru Dr. Berry hastanedeki odasından çağrıldı. Dr. Berry, dağınık sarı saçları ve kan çanağına dönmüş gözleriyle, Aurnia'nın acil olarak getirildiği ameliyathaneye uykulu bir halde ve sendeleyerek geldi. Kanamanın şiddetini görünce rengi aniden attı.

"Elimizi çabuk tutmalıyız!" deyip alet çantasını karıştırmaya başladı. "Rahmi boşaltmalıyız. Bebeği feda etmek zorunda kalabiliriz."

Istıraplı bir itiraz çığlığı atan Aurnia, "Hayır, hayır, bebeğim yaşamalı!" dedi.

"Yatırın onu" diye emretti doktor. "Bu acı verecek."

"Rose" diye yalvardı Aurnia. "Onun bebeğimi öldürmesine izin verme!"

"Bayan Connolly, odadan çıkın!" diye tersledi Agnes Poole.

"Hayır, ona ihtiyacımız olacak" dedi Dr. Berry.

"Hastayı tutmak için bizden iki kişi var."

"Ben başladığım zaman sen ve Hemşire Robinson bile yeterli olmayabilir."

Aurnia yeni bir sancı girmiş gibi kıvrandı ve inlemesi çığlığa dönüştü. "Ah, Tanrım, bu ağrı!"

"Ellerini bağlayın, Bayan Poole" diye emreden Dr. Berry, Rose'a baktı. "Sen, kızım. Onun kardeşi misin?"

"Evet, efendim."

"Buraya gel ve onu sakinleştir. Gerektiğinde onu yatakta tutmamıza yardım et."

Rose, titreyerek yatağa yaklaştı. Kandaki demir kokusu çok yoğundu. Altındaki döşek parlak kırmızı renkle kaplanmış ve Aurnia'nın çizgi çizgi kan akan baldırları tamamen açılmıştı, neşketini korumak için bulunulmuş tüm girişimler, hayatını kurtarmak gibi daha acil bir durum adına unutulmuştu. Genç Dr. Berry'nin solgun yüzüne tek bir bakış atmak, Rose'a durumun ciddi olduğunu anlatmaya yetmişti. Doktor gençti ve böyle bir kriz için fazla genç olduğundan emindi; bıyığı üst dudağının üstünde belli belirsiz seçiliyordu. Ameliyat aletleri, gereken aleti aramanın telaşıyla karışıp alçak bir masanın orasına burasına saçılmıştı. Seçtiği alet, dış görünüşüyle sakatlamak ya da ezmek için tasarlanmışa benzeyen korkunç bir aletti.

"Bebeğimi incitme" diye inledi Aurnia. "Lütfen."

"Çocuğunun yaşamını korumaya çalışacağım" dedi Dr. Berry. "Ama senin sürekli düz yatman gerek, bayan. Anlıyor musun?"

Aurnia, başıyla güçsüz bir onaylama hareketi yaptı.

İki hemşire Aurnia'nın ellerini bağlayıp, her biri hastanın bir kolunu tutacak şekilde yatağın iki tarafına geçtiler.

"Sen, kızım! Omuzlarını tut." Hemşire Poole, Rose'a emretti. "Üstünü yatakta tut."

Rose yatağın başucuna geçti ve ellerini Aurnia'nın omuzlarına koydu. Kardeşinin sütbeyaz yüzü ona dönüktü; uzun kızıl saçları yastığın üzerine dağılmış, yeşil gözleri korkuyla açılmış, teni ter ve korkudan parlamaya başlamıştı. Birdenbire yüzünde acı belirdi ve

başını yataktan kaldırıp kendisini ileri doğru atmaya yeltendi.

"Hareket etmesine izin verme! Tut onu!" diye emretti Dr. Berry. O korkunç pensini alarak, Aurnia'nın bacak arasına eğildi. Rose onun ne yaptığına şahit olmak zorunda kalmayacağı için minnettardı. Aurnia, sanki ruhu bedeninden çekilir gibi çığlık attı. Yüzüne kan fışkıran genç doktor, hemen geri çekildi, gömleği kan içinde kalmıştı.

Aurnia'nın başı gerisingeri yastığa düştü, nefes nefese kalmış, çığlıkları inlemeye dönüşmüştü. Bu ani sessizliğin ortasından başka bir ses yükseldi. Durmaksızın feryat eden tuhaf bir miyavlama gibi bir ses.

Çocuk. Çocuk yaşıyor!

Doktor doğruldu, kollarında kan bulaşmış mavimsi teniyle yeni doğmuş bir kız çocuğu tutuyordu. Ağlayan bebeği hızla bir havluya sarması için Hemşire Robinson'a verdi.

Rose doktorun gömleğine baktı. Ne kadar çok kan vardı. Baktığı her yerde –döşekte, çarşaflarda– kan görüyordu. Kardeşinin yüzüne baktı ve dudaklarının kımıldadığını gördü, ancak yeni doğmuş bebeğin feryatları arasında ne dediğini duyamıyordu.

Hemşire Robinson kundağa sarılı bebeği Aurnia'nın yatağına getirdi. "İşte senin küçük kızın, Bayan Tate. Baksana, ne kadar sevimli!"

Aurnia yeni kızına bakmak için çabaladı. "Margaret" diye fısıldadı ve Rose gözyaşlarının içini aniden acıttığını hissetti. Annelerinin adıydı bu. *Keşke ilk torununu görmek için o da hayatta olsaydı.*

"Anlat ona" diye fısıldadı Aurnia. "Eben bilmiyor."

"Ona haber verecek, buraya gelmesini *sağlayacağım*" dedi Rose.

"Ona nerede olduğumu söylemelisin."

"Nerede olduğunu biliyor." *Sadece gelmeye tenezzül etmiyordu.*

"Çok fazla kan aktı." Dr. Berry ellerini, Aurnia'nın bacak arasına soktu. Aurnia kendinden öyle geçmişti ki, artık neredeyse hiç kıvranmıyordu. "Ama hiç plasenta kalmadığını hissedebiliyorum." Kirli aletlerini bir kenara kaldırdı, yere düşen büyük pensin sesi duyuldu. Ellerini Aurnia'nın karnına bastırarak, masaj yaparcasına yoğurdu. Kan, gittikçe daha da geniş bir lekeye dönüşerek çarşaflara akmaya devam etti. Başını yukarı kaldırdı, gözlerinde şiddetli bir korku okunuyordu. "Soğuk su" diye emretti. "Olabildiğince soğuk! Komprese ihtiyacımız olacak ve ergota da!"

Hemşire Robinson kundaktaki bebeği çocuk karyolasına yatırdı ve doktorun istediklerini getirmek için koşarak odadan çıktı.

"Bilmiyor" diye inledi Aurnia.

"Sessizce yatması *gerek*!" diye emretti Dr. Berry. "Kanaması şiddetleniyor!"

"Ben ölmeden, biri ona bir çocuğu olduğunu söylemeli..."

Kapı hızla açıldı ve içeri Hemşire Robinson girdi, elinde bir leğen su tutuyordu. "Olabildiğince soğuttum, Dr. Berry" dedi.

Doktor suya bir havlu batırdı, sıktı, hastanın karnına soğuk kompres uyguladı. "Ona ergot verin!"

Beşikteki bebek daha da çok ağlamaya başlamıştı, çığlıkları her nefes alışında insanın içini parçalıyordu. Hemşire Poole birden, "Tanrı aşkına, o bebeği çıkarın buradan!" diye bağırdı. Hemşire Robinson bebeğe uzandı ama Hemşire Poole onu azarladı: "Sen değil! Sana burada ihtiyacım var! Bebeği *ona* ver!" Rose'a baktı. "Yeğenini al ve onu sakinleştir. Bizim kardeşinle ilgilenmemiz gerek."

Rose, çığlıklar atan bebeği alıp odada isteksizce ilerledi. Bir an durup geri dönerek kardeşine baktı. Aurnia'nın dudakları şimdi daha da solgun görünüyordu, sessiz sözcükler fısıldarken, yüzünden betinin benzinin son kalıntıları da çekiliyordu.

Lütfen merhametli ol, Tanrım. Eğer bu duamı duyuyorsan, canım kardeşimin yaşamasına izin ver.

Rose odadan çıktı. O kasvetli koridorda, ağlayan bebeği salladı ama bebek sakinleşmedi. Parmağını küçük Margaret'ın ağzına dayadı ve emmeye başlar başlamaz dişsiz damaklar kapandı. Nihayet, sessizlik. Soğuk bir rüzgâr karanlık geçitten geçti ve lambalardan ikisi söndü. Sadece bir tek alev ışıldıyordu. Canı kadar sevdiği tek canı ondan ayıran kapalı kapıya baktı uzun uzun.

Hayır, artık seveceğim bir kişi daha var, diye düşündü, bebek Margaret'a bakarak. *Sen.*

Rose, tek lambanın titrek ışığı altında, bebeğin solgun ve ince saçlarına baktı. Gözkapakları, doğum acıları yüzünden hâlâ şiş şişti. Beş küçük parmağı inceledi ve elin kusursuz bombesine hayran kaldı, bu güzelliği gölgeleyen tek şey, bilek kısmındaki kalp şekilli çileğe benzer lekeydi. İşte, yepyeni bir hayat böyle başlıyor, diye düşündü, uyuyan çocuğa bakarken. Öyle al al, öyle sıcak. Elini bebeğin küçük göğsüne koydu ve battaniyenin altından bir kuşunki kadar hızlı atan kalp atışlarını hissetti. Ne tatlı bir kız çocuğu, diye düşündü. Benim küçük Meggie'm.

Kapı, holü ışıkla doldurarak birdenbire açıldı. Hemşire Poole odadan çıktı, arkasından kapıyı kapattı. Durdu, sanki onu burada gördüğüne şaşırmış gibi Rose'a baktı.

En kötü haberi duymaktan korkan Rose, "Kız kardeşim?" diye sordu.

"Hâlâ yaşıyor."

"Peki ya durumu nasıl? O..."

"Kanama durdu, sana tüm söyleyebileceğim bu" diyen Hemşire Pool onu tersledi. "Şimdi bebeği koğuşa götür. Orası daha sıcak. Bu hol yeni doğan bir bebek için fazla cereyanlı." Dönüp aceleyle koridordan çıktı.

Rose ürpertiyle Meggie'ye bakıp şöyle düşündü: Evet, burası senin için çok soğuk, zavallı şey. Bebeği tekrar koğuşa götürdü ve Aurnia'nın boş yatağının yanındaki eski sandalyeye oturdu. Gece ilerlerken, bebek kollarında uykuya dalmıştı. Rüzgâr pencereleri takırdatıyor, camlara sulusepken vuruyordu ama Aurnia'nın durumuna ilişkin hiçbir haber yoktu.

Dışarıdan, Arnavut kaldırımlı sokağın üzerinde ilerleyen tekerleklerin gürültüsü duyuldu. Rose pencereye doğru ilerledi. Bahçede bir at ve fayton duruyor, tente sürücüsünün yüzünü gizliyordu. At birdenbire huylanıp kişnedi, toynakları kaçıp gitmek istercesine öfkeli hareket ediyordu. Birkaç saniye sonra Rose hayvanın korkma sebebini anladı: Bahçeyi koşarak geçen büyük bir köpek ve yağmurdan parıldayan sokak taşları boyunca amaçsızca hareket eden bir silüet.

"Bayan Connolly."

Rose irkilerek Agnes Poole'a döndü. Kadın koğuşa öyle sessiz girmişti ki, onun yaklaştığını kendisi bile fark etmemişti.

"Bebeği bana verin."

"Ama çok sessiz uyuyor" dedi Rose.

"Kardeşiniz muhtemelen bebeğe annelik yapamayacak. Çok zayıf düşmüş. Ben, diğer düzenlemeleri yapma işini üzerime aldım."

"Hangi düzenlemeleri?"

"Çocuğu almak için bebek bakımevinden geldiler. Ona bir sütanne bulacaklar. Ayrıca, hepsinden önemlisi, güzel bir ev de."

Rose, duyduklarına inanamayarak Hemşire Poole'a bakıyordu. "Ama öksüz değil! Onun bir annesi var!"

"Muhtemelen yaşamayacak olan bir anne." Hemşire Poole kollarını uzattı, elleri kaba birer pençeyi andırıyordu. "Onu bana ver. Bu, bebeğin iyiliği için. Sen ona bakamazsın."

"Onun babası da var. Ona hiç sormadın."

"Nasıl sorabilirdim? Lütfedip buraya kadar bile gelmedi."

"Aurnia bunu kabul etti mi? Onunla konuşmama izin ver."

"Bilinci yerinde değil. Bir şey söyleyemez."

"O zaman *onun adına* ben konuşacağım. Bu benim yeğenim, Bayan Poole, benim kendi ailemden." Rose bebeğe daha sıkı sarıldı. "Onu bir yabancıya vermeyeceğim."

Agnes Poole'un yüzü öfkeyle kasılmıştı. Bebeği Rose'un kollarından çekip almaya hazır göründüğü tehlikeli bir andı. Onun yerine, dönüp odadan çıktı, eteği her adımda sağa sola sallanıyordu. Bir kapı çarpılarak kapandı.

Dışarıda, bahçenin içinde atın toynakları taşların üzerinde öfkeyle takırdıyordu.

Rose pencereye geri döndü ve Agnes Poole'un patikanın gölgeleri arasında belirişini ve içindekiyle konuşmak için beklemekte olan faytona doğru ilerleyişini izledi. Bir süre sonra sürücü kırbacını şıklattı ve at ileri doğru atıldı. Araba ana kapıdan uzaklaşırken, Agnes Poole tek başına kalmıştı, silüeti bahçenin parıldayan taşlarına yansıyordu.

Rose kollarındaki bebeğe baktı ve uyuyan yüzde sevgili kız kardeşinin etten kemikten bir minyatürünü gördü. *Seni benden kimse alamaz. En azından ben nefes aldıkça.*

5

Şimdiki zaman

"O kadar kısa bir notun üzerine beni kabul ettiğiniz için teşekkürler, Dr. Isles." Julia, adli tabipler ofisinde bir sandalyeye oturdu. Yaz ateşinden buz gibi binaya girmişti dosdoğru ve şimdi, bu soğuk atmosferde evindeymiş gibi görünen, masanın çaprazındaki bir kadına bakıyordu. Duvardaki çerçevelenmiş çiçek resimleri hariç, Maura Isles'ın ofisi tam anlamıyla bir çalışma yeriydi: dosyalar, ders kitapları, bir mikroskop ve son derece düzenli bir masa. Julia sandalyedeki oturma biçimini rahatsız olmuş gibi değiştirdi, bu anda, mikroskop altında olan kendisiymiş gibi hissetmişti. "Muhtemelen benimki gibi ricalarla fazla karşılaşmıyorsunuzdur ama gerçekten bilmem gerekiyor. Kendi iç huzurum için."

"Konuşmanız gereken kişi Dr. Petrie" dedi Isles. "İskelet, adli antropoloji vakasıdır."

"Ben buraya iskelet için gelmedim. Dr. Petrie ile zaten konuştum. Bana söyleyecek yeni bir şeyi yoktu."

"O zaman ben size nasıl yardımcı olabilirim?"

"O evi aldığımda, emlakçı bana evin önceki sahibinin o evde ölmüş yaşlı bir kadın olduğunu söylemişti. Herkes bunun doğal bir ölüm olduğunu varsaymış. Ama yan komşum birkaç gün önce bu bölgede birçok hırsızlık vakasının olduğunu söyledi. Geçen sene, bir adamın evleri gözetler gibi yolda bir aşağı bir yukarı araba kullandığı da görülmüş. Şimdi beni endişelendiren şey..."

"Bunun doğal bir ölüm olup olmadığı mı?" dedi Isles açıksözlülükle. "Sormak istediğin bu, değil mi?"

Julia adli tabiple göz göze geldi. "Evet."

"Ne yazık ki, o otopsiyi ben yapmadım."

"Ama bir yerlerde bir rapor var, değil mi? Bu bir ölüm sebebi olurdu, öyle değil mi?"

"Merhumun adını bilmem gerekir."

"Ben biliyorum." Julia çantasına uzandı, bir tomar fotokopi çıkarıp Isles'a uzattı. "İşte yerel gazetede yayımlanmış ölüm ilanı. Adı Hilda Chamblett'miş. Bunlar da onun hakkında bulabildiğim kupürler."

"Demek ki bunu zaten araştırıyordun."

"Aklıma takılmıştı." Julia utangaç bir kahkaha attı. "Ayrıca, arka bahçemdeki o eski iskelet duruyor. İki farklı kadının orada ölmüş olması beni biraz huzursuz ediyor."

"En az yüz yıl arayla."

"Geçen yıl beni huzursuz etmeye başladı. Özellikle komşumun hırsızlıklar hakkında söylediklerinden sonra."

Isles başını öne doğru salladı. "Sanırım benim de canımı sıkardı. Raporu bulayım." Ofisten çıktı ve bir süre sonra elinde dosyayla geri döndü. "Otopsiyi Dr. Costas yapmış" dedi masasına otururken. "Chamblett, Hilda, doksan iki yaşında, Weston malikânesinin arka bahçesinde, uzakta yaşayan ve üç haftadır ziyaret etmeyen ailesinden biri bulmuş onu. Ölüm saati bu yüzden belli değil." Isles yeni bir sayfa çevirip durdu. "Fotoğraflar pek hoş değil" dedi. "Bunları görmene gerek yok."

Julia yutkundu. "Evet, gerek yok. Belki bana sadece sonuçları okuyabilirsiniz, değil mi?"

Isles özete döndü ve bakışlarını yukarı çevirdi. "Bunu duymak istediğinden emin misin?" Julia'nın başıyla onaylaması üzerine, Isles tekrar yüksek sesle okumaya başladı. " 'Vücut sırtüstü yatar pozisyonda bulundu. Etrafı, sadece birkaç metre öteden görünmesini engelleyen uzun çimler ve otlarla kaplıydı...' "

Benim uğraştığım otların aynısı, diye düşündü Julia. Ben de, Hilda Chamblett'in vücudunu gizlemiş olan aynı otları koparıyorum.

" 'Açık yüzeylerde sağlam kalmış herhangi bir deri ya da yumuşak doku parçasına rastlanmadı. Kolsuz bir elbiseden ibaret olduğu görülen giysinin parçaları üst bedenin muhtelif yerlerine yapışmıştı. Boyunda, servikal vertebra açıkça görülebiliyordu ve yumuşak doku kaybı vardı. İnce ve kalın bağırsaklar büyük oranda eksikti ve geriye kalan akciğerler, karaciğer ve dalakta tırtıklı kenarların oluşturduğu kusurlar görüldü. Tüy gibi yumuşak olması nedeniyle, ince şeritler halindeki ip görünümlü bölümlerin sinir ve kas lifleri olduğu varsayıldı, bunlara tüm uzuvların eklem bölgelerinde rastlandı. Kafatası, kaburgalar ve uzuv kemikleri de dahil olmak üzere, kemik zarında da benzer yumuşak şeritlere rastlandı. Cesedin etrafında kuşlara ait bol miktarda bulgular saptandı.' " Isles yu-

karı baktı. " 'Kargaların neden olduğu varsayılıyor.' "

Julia ona dik dik baktı. "Bunu *kargaların* yaptığını mı söylüyorsun?"

"Bu bulgular, leş yiyen kargaların tipik özellikleridir. Kuşların genellikle ölüm sonrası hasara neden oldukları bilinir. Küçük, sevimli ötücü kuşlar bile bir cesetle karşılaştıklarında derisini gagalarlar. Kargalar çok daha büyük ve etoburdurlar, böylece bir cesedi hızla iskelete dönüştürebilirler. Tüm yumuşak dokuları yer, bitirirler, ancak sinir liflerini ya da bağları tam anlamıyla koparamazlar. Bu lifler eklemlere yapışık olarak kalır, tekrarlanan gagalama ise o bölgelerde aşınmalara neden olur. Bu nedenle Dr. Costas bu lifleri *tüy gibi yumuşak* olarak tanımladı; çünkü kargaların gagalarınca tamamen kıyılmışlardı." Isles dosyayı kapattı. "İşte rapor böyle."

"Bana ölüm sebebini söylemediniz."

"Çünkü bu belirlenememiş. Üç hafta sonrasında, leş yiyicilerin verdiği hasar ve çürüme çok fazlaymış."

"Yani bir fikriniz yok mu?"

"Doksan iki yaşındaydı. Sıcak bir yazdı ve bahçede yalnızdı. Bir kalp sorunu yaşadığını düşünmek mantıklı olurdu."

"Ama emin olamıyorsunuz."

"Hayır, olamıyoruz."

"Öyleyse, bu acaba..."

"Cinayet olabilir mi?" Isles doğrudan ona baktı.

"Yalnız yaşıyordu. Savunmasızdı."

"Burada eve verilen herhangi bir rahatsızlıktan söz edilmiyor. Hırsızlık işareti yok."

"Belki katilin amacı hırsızlık yapmak değildi. Belki de sadece *onunla* ilgileniyordu. *Ona* yapabilecekleriyle."

Isles kısık sesle: "İnan bana, ne düşündüğünü anlamıyorum. Neden korktuğunu da. Mesleğim icabı, insanların diğer insanlara neler yapabileceklerini gördüm. İnsanın ne olduğunu, hayvanlardan daha iyi bir yanımızın olup olmadığını sorgulamama neden olan korkunç şeyler. Ama bu vaka, bende herhangi bir şüphe uyandırmadı. Olağan olan olağandır ve kendi bahçesinde ölü bulunmuş olan doksan iki yaşındaki bu kadının durumunda, cinayet akla gelecek ilk şey değildir" dedi ve Isles Julia'ya bir an dikkatle baktı. "Cevabımın tatmin etmediğini görebiliyorum."

Julia iç çekti. "Ne düşüneceğimi bilmiyorum. Bu evi satın almış olduğum için üzgünüm. Taşındığımdan beri bir rahat uyku uyuyamadım."

"Burada çok uzun zamandır yaşamıyorsun. Yeni bir yere taşınmak streslidir. Alışmak için kendine biraz zaman ver. Her zaman bir alışma dönemi geçirilir."

"Rüyalar görüyorum" dedi Julia.

Isles etkilenmiş gibi görünmüyordu, neden etkilensin ki? Bu, rutin bir şekilde ölü bedenleri kesip açan, çoğu insana kâbuslar yaşatacak olan bir kariyer seçmiş bir kadındı. "Ne tür rüyalar?"

"Üç hafta oldu ve neredeyse her gün görüyorum. Geçer diye umuyor ve sadece bahçemdeki kemikleri bulmuş olmanın şoku yüzünden olduğunu düşünmek istiyorum."

"Bu da herkese kâbuslar gördürebilecek bir şey."

"Ben hayaletlere inanmam. Gerçekten inanmıyorum. Ama sanki benimle konuşmaya çalışıyor. Bir şey *yapmamı* istiyor."

"Ev sahibesi merhume mi? Yoksa iskelet mi?"

"Bilmiyorum. *Birisi.*"

Isles'ın yüzü ifadesizdi. Julia'nın aklını kaçırdığına inanıyorsa da, yüzü belli etmiyordu bunu. Ama sözleri, konu hakkında düşündüğünü gösteriyordu. "Sana bu konuda yardım edebileceğimden emin değilim. Ben sadece bir patologum ve profesyonel görüşümü söyledim."

"Sizin profesyonel görüşünüze göre, cinayet hâlâ bir olasılık, öyle değil mi?" diye ısrar etti Julia. "Bunu inkâr edemezsiniz."

Isles tereddüt etti. "Hayır." Sonunda kabul etti. "Edemem."

O gece Julia rüyasında kargalar gördü. Yüzlerce karga kuru bir ağaca tünemiş, sarı gözleriyle ona bakıyor, bekliyordu.

Kargaların çirkin sesleriyle korkarak uyanmış ve gözlerini açık perdeli penceresinden giren sabah ışığıyla açmıştı. Bir çift siyah kanat, gökyüzünden dönen bir tırpan gibi süzülerek geçti. Sonra bir tane daha. Julia yataktan çıkıp pencereye doğru gitti.

Kondukları meşe ağacı, rüyasındaki gibi kurumuş değildi, hatta yazın verimli zamanında yaprakları yeniden filizlenmişti. Yaklaşık iki düzine karga, bir çeşit kargagiller kongresi için orada bir araya gelmiş gibiydi ve dallar arasındaki tuhaf siyah meyvelere benzeyerek oraya yerleşmiş, ötüşüp, parlak tüylerini hışırdatıyorlardı. Onları daha önce de bu ağaçta görmüştü; geçen yaz Hilda Chamblett'in cesedi üzerinde ziyafet verenlerin, keskin gagalarıyla didikleyip, arkalarında kayış gibi sinir ve bağ lifleri bırakanların da aynı kuşlar olduğundan hiç şüphesi yoktu. İşte yine buradaydılar, başka bir et kokusu arıyorlardı. Julia'nın onları seyrettiğini biliyor ve sanki sadece an meselesi olduğunu bilir gibi,

onlar da ürkütücü zekâlarıyla onu izliyorlardı.

Julia arkasını dönüp şöyle düşündü: Bu pencereye perde takmalı.

Mutfakta kendisine kahve yaptı ve tereyağlı reçelli kızarmış ekmek hazırladı. Dışarıda, sabah sisi kalkmaya başlıyordu, gün güneşli olacaktı. Başka bir gübre daha sermek ve derenin yanı başındaki çiçek yatağında bulunan başka bir turba yosunu yumağını daha kazımak için iyi bir gündü. Her ne kadar önceki akşam banyonun fayanslarını döşediği için sırtı hâlâ ağrıyorsa da, bu güzel havada tek bir günü bile boşa harcamak istemiyordu. İnsan ömründe, sadece sınırlı sayıda ekin ekme mevsimi oluyor, diye düşündü ve yaz bittiği zaman, onu asla geri getiremezsin. Zaten çok sayıda yazı boşa harcamıştı. *Bu yaz artık bana ait.*

Dışarıda, kuş ve kanat seslerinden oluşma bir gürültü vardı. Pencereden dışarı baktı ve kargaların birden dağınık bir halde havaya yükselip, dört bir yana kanat çırparak uzaklaştıklarını gördü. Sonra, bahçesinin dereye yakın olan uç köşesine baktı ve kargaların neden bu kadar ansızın uçtuklarını anladı.

Bir adam Julia'nın evinin sınırında durmuş, evini inceliyordu dikkatle.

Kendisini göremesin diye hızla geri çekildi. Yavaşça pencereye doğru tekrar ilerledi ve dışarıya göz gezdirdi: Adam zayıf ve esmerdi, sabah ayazına karşı kot pantolon ve kahverengi kazak giymişti. Sis, bacaklarının etrafından dalgalanarak çimlerin üzerinde yükseliyordu. Benim mülküme izinsiz girmek mi, diye düşündü Julia, hemen polisi arayacağım.

Adam eve doğru iki adım attı.

Julia mutfak boyunca koşup telsiz telefonu aldı. Pencereye hızla geri dönerek, adamın nerede olduğunu görmeye çalıştı ama artık onu göremiyordu. Sonra, bir şey mutfak kapısını tırmaladı, öyle korkmuştu ki, neredeyse telefonu elinden düşürüyordu. *Kilitli, değil mi? Geçen gece kapıyı kilitlemiştim, değil mi?* 911'i tuşladı.

"McCoy!" diye bir ses duyuldu. "Haydi oğlum, uzak dur oradan!"

Tekrar pencereden dışarı bakarak, adamın uzun otların arkasından birden çıktığını gördü. Verandası boyunca bir şeyin tıkırdadığını duydu, sonra sarı bir Labrador belirdi ve bahçeyi geçerek adama doğru ilerledi.

"Acil durum operatörü."

Julia telefona doğru baktı. Aman Tanrım, ne kadar aptaldı. "Üzgünüm" dedi. "Sizi yanlışlıkla aradım."

"Her şey yolunda mı bayan? Emin misiniz?"

"Evet, çok iyiyim. Kazayla hızlı aramaya basmışım. Teşekkürler." Telefonu kapadı ve tekrar dışarı baktı. Adam, köpeğin yakasına tasma kayışını iliştirmek için öne eğilmişti. Doğrulurken bakışları pencerenin arkasındaki Julia'nın bakışlarıyla karşılaştı. Adam el salladı.

Julia mutfak kapısını açıp avluya doğru ilerledi.

"Özür dilerim!" dedi adam. "Arazinize izinsiz girmek istememiştim ama köpeğim kaçtı. Hilda'nın hâlâ burada yaşadığını sanıyor."

"Daha önceden burada bulundu mu?"

"Ah, evet. Onun için her zaman bir kutu köpek bisküvisi saklardı." Bir kahkaha atan adam, "McCoy beleş bir öğünü asla unutmaz" dedi.

Adama doğru yokuş aşağı ilerledi. Artık ondan korkmuyordu. Bir ırz düşmanının ya da katilin böyle dost canlısı bir hayvanla arkadaş olabileceğini düşünemiyordu. Julia yaklaşırken, köpek onunla arkadaş olmak istercesine kayışın etrafında dans ediyordu.

"Siz evin yeni sahibesisiniz, yanılıyor muyum?"

"Julia Hamill."

"Tom Page. Ben yolun aşağısında oturuyorum." Julia'nın elini sıkmaya yeltendi, sonra elinde tutmakta olduğu naylon torbayı hatırladı ve çekingen bir kahkaha attı. "Tüh. Köpek pisliği. Arkasından toplamaya çalışıyordum."

O yüzden çimlere çömelmişti demek, diye düşündü Julia. Köpeğinin pisliğini temizliyordu.

Köpek sabırsızca havladı ve Julia'nın dikkatini çekmek için ön ayakları üzerinde yukarı sıçradı.

"McCoy! Aşağı, oğlum!" Tom tasmanın kayışını hızla aşağı çekti, köpek isteksizce itaat etti.

"McCoy, gerçek McCoy'daki gibi mi?" diye sordu Julia.

"Aa, hayır. Dr. McCoy'daki gibi."

"Ah. *Star Trek.*"

Tom mahcup bir gülücük attı. "Sanırım bana eskiyi hatırlatıyor. Bu günlerde Dr. McCoy'u hiç duymamış bir sürü çocuğun olması çok korkunç. Kendimi yaşlı hissetmeme neden oluyor."

Ama kesinlikle yaşlı değildi, diye düşündü Julia. Kırklı yaşlarının başında olmalı. Mutfak penceresinden baktığında, adamın saçları siyahmış gibi görünüyordu, ona daha yakın olduğu şu anda ise, saçlarının arasındaki gri telleri ve nazik kırışıklıklarla çevrelenmiş, sabah güneşiyle kısılmış siyah gözlerini görebiliyordu.

"Birinin Hilda'nın evini sonunda satın almasına sevindim" dedi

adam eve bakarak. "Bir süredir orada çok yalnız görünüyordu."

"Ev çok kötü bir halde."

"Çünkü pek iyi bakamadı. Bu avlu onun için fazla büyüktü ama toprağa acayip düşkündü, başka birinin orada çalışmasına asla izin vermezdi." Kemiklerin çıkarılmış olduğu toprak parçasına doğru baktı. "İzin vermiş olsaydı, o iskeleti uzun zaman önce bulabilirlerdi."

"Yani olanlardan haberiniz var."

"Tüm komşuların var. Onların kazı yapmalarını izlemek için birkaç hafta önce buraya gelmiştim. Bahçenize tam bir ekip gelmişti."

"Ben sizi görmedim."

"Çok fazla meraklı olduğumu düşünmenizi istememiştim. Ama merak da etmiştim." Julia'ya baktı, o kadar doğrudan bakıyordu ki, Julia rahatsız oldu. Bakışları beyninin her kıvrımını inceliyormuş gibiydi. "Komşulardan memnun musun?" diye sordu. "İskeletler hariç."

Julia sabah ayazında ellerini göğsüne doladı. "Bilmiyorum."

"Henüz karar vermedin mi?"

"Demek istediğim, Weston'ı seviyorum ama kemiklerden biraz ürktüm. Onca yıl burada gömülü olduğunu bilmek, kendimi..." Omuzlarını silkti. "Sanırım yalnız hissetmeme neden oluyor." Mezarın olduğu yere doğru baktı. "Keşke kim olduğunu bilebilseydim."

"Üniversitedekiler söylemediler mi bunu?"

"Onlar, mezarın on dokuzuncu yüzyılın başlarına ait olduğunu düşünüyorlar. Kafatası iki yerden kırılmış ve özensizce gömülmüş. Sadece bir hayvan postuna sarılmış ve tören bile yapılmadan çukura atılmış. Sanki onu yok etmek için acele etmişler gibi."

"Kırık bir kafatası ve hızlı bir defin mi? Bana iğrenç bir cinayet işlenmiş gibi geliyor." Julia ona baktı. "Ben de öyle düşünüyorum."

Bir an sessiz kaldılar. Sis artık neredeyse kaybolmuş, kuşlar ağaçlarda cıvıldamaya başlamıştı. Bu kuşlar karga değildi, ötücü kuşlar daldan dala bir zarafetle uçuşuyorlardı. Tuhaf, diye düşündü Julia, kargalar nasıl böyle hızla kaybolmuştu.

"Şu çalan senin telefonun mu?" diye sordu Tom.

Sesin farkına bir anda varan Julia eve doğru baktı. "Açsam iyi olacak."

"Seninle tanıştığıma memnun oldum!" diye seslendi Tom, Julia verandaya çıkan merdivenlerden koşarken. Mutfağa girdiğinde, Tom arkasından isteksizce gelen McCoy ile birlikte ilerliyordu. Julia onun soyadını çoktan unutmuştu bile. Alyans takıyor muydu acaba?

Telefondaki Vicky'ydi. "Peki, en son *Ev Düzenleme* ile ilgili ne yaptın?" diye sordu.

"Geçen akşam banyonun fayanslarını döşedim." Julia'nın bakışları hâlâ bahçesinde, Tom'un kahverengi kazağının ağaçların altındaki gölgeler arasında belirsizleştiği yerdeydi. O eski kazak onun favorisi olmalı, diye düşündü. Kimse öyle eski püskü bir şeyi giyip insan içine çıkmazdı, tabii onunla arasında duygusal bir bağ yoksa. Bu da onu bir şekilde daha çekici hale getiriyordu. Onu ve köpeğini.

"... ve ben tekrar flört etmeye başlaman gerektiğini düşünüyorum."

Julia'nın dikkati tekrar Vicky'ye yoğunlaştı. "Ne?"

"İlk buluşmalar hakkında neler hissettiğini biliyorum ama bu çocuk gerçekten hoş birine benziyor."

"Artık avukatlarla işim olmaz, Vicky."

"Hepsi Richard gibi değildir. Bazıları, henüz edindiğim bir bilgiye göre, 'Morgan Stanley'de kodaman bir babası olan kokoş Tiffani yerine gerçek kadınları tercih eder. Büyük, gösterişli bir düğün yapacağına hiç şüphem yok."

"Vicky, bu detayları duymaya gerçekten ihtiyacım yok."

"Sanırım biri babasının kulağına, küçük kızının evlenmekte olduğu adamın ne tür bir sefil olduğunu söylemeli."

"Gitmem gerek. Bahçedeydim, ellerim kirli. Seni sonra ararım." Telefonu kapadı ve bu küçük beyaz yalan için kendisini suçlu hissetti hemen. Ama Richard'ın adının geçmesi bile gününü mahvetmeye yetmişti; artık ondan bahsetmek istemiyordu. Bunun yerine, gübreleme işi yapmayı tercih ederdi.

Bir bahçe eldiveni ile şapka aldı, avluya geri dönüp dere kenarına göz gezdirdi. Kahverengi kazaklı Tom artık görünmüyordu, birdenbire hayal kırıklığına uğradığını hissetti. *Bir adam tarafından daha yeni terk edildin. Kalbinin tekrar kırılmasını bu kadar çok mu istiyorsun?* Kürekle el arabasını topladı ve yokuştan aşağı, tekrar canlandırmaya çalıştığı çiçekliğe doğru sürdü. Araba ve kürek çimler arasında tıkırdarken, yaşlı Hilda Chamblett'in bu otlarla kaplı patikadan kaç kere geçtiğini merak etti; Julia'nınki gibi bir şapka takıp takmadığını, ötücü kuşlara bakmak için burada durup durmadığını, meşe ağacındaki o bükülmüş dalı fark edip etmediğini...

O temmuz gününün, dünya üzerindeki son günü olacağını biliyor muydu?

O gece, hellim peynirli sandviç ve domates çorbasından daha fazlasını pişiremeyecek kadar yorgundu. Hilda Chamblett hakkındaki fotokopisi çekilmiş haber kupürlerinin önünde yayılı durduğu mutfak masasının üzerinde yemek yiyordu. Makaleler kısaydı, sadece yaşlı bir kadının evinin arka bahçesinde ölü bulunduğunu ve cinayetten şüphelenilmediğini yazıyordu. Doksan iki yaşındaysan, zaten fazla ömrün kalmamış demektir. Komşularından biri, bir yaz günü kendi bahçende ölmekten daha iyi bir ölüm var mıdır, demişti.

Ölüm haberini okudu:

> Weston, Massachusettes'de bir ömür boyu yaşamış olan Hilda Chamblett, 25 temmuzda evinin arka bahçesinde ölü bulundu. Adli tabiblik, ölümü "büyük olasılıkla doğal sebepler yüzünden" biçiminde tanımladı. Geçen yirmi yıl boyunca dul olan kadın, bahçecilikle ilgili çevrelerce tanınan biriydi ve süsen ile güllere olan düşkünlüğüyle hevesli bir bahçe kadını olarak tanınıyordu. Yeğeninin iki kızı ve iki oğluna ilaveten, Islesboro, Maine'de yaşayan kuzeni Henry Page ve Roanoke, Virginia'da yaşayan yeğeni Rachel Surrey tarafından bakılıyordu.

Çalan telefon domates çorbasını sayfaya sıçratmasına neden oldu. Kesin yine Vicky'dir, diye düşündü, muhtemelen neden onu geri aramadığını merak ediyordu. Canı Vicky ile konuşmak; Richard'ın nikâhı ile ilgili bir sürü plan dinlemek istemiyordu. Ama şimdi telefonu açmazsa, Vicky tekrar tekrar arayıp dururdu.

Julia ahizeyi kaldırdı. "Alo?"

Yaşlıca bir adam sesi, "Julia Hamill'le mi görüşüyorum?" dedi.

"Evet, benim."

"Öyleyse siz, Hilda'nın evini satın alan kişisiniz."

Julia kaşlarını çattı. "Siz kimsiniz?"

"Henry Page. Ben Hilda'nın kuzeniyim. Bahçesinde eskiden kalmış bazı kemikler bulduğunuzu duydum."

Julia mutfak masasına geri döndü ve ölüm haberini hızla gözden geçirdi. Domates çorbası tam da Hilda'nın mirasçılarının bulunduğu paragrafın üzerine sıçramıştı. Lekeyi hızla eliyle silip, ismi buldu.

Islesboro, Maine'de yaşayan kuzeni Henry Page...

"O kemikler ilgimi çekti" dedi. "Gördüğünüz üzere, aile geçmişimizi önemsiyorum." Homurdanarak ekledi, "Çünkü lanet olasıca başka kimse buna önem vermiyor."

"Kemiklerle ilgili ne söyleyebilirsiniz bana?" diye sordu Julia.

"Hiçbir şey."

Öyleyse niye arıyorsun?

"Konuyu araştırıyorum" dedi adam. "Hilda öldüğü zaman, ardında eski kâğıt ve kitaplardan oluşan otuz kadar koli bıraktı. Kimse onları almak istemedi, bu yüzden bana kaldılar. Kabul ediyorum, onları bir kenara attım ve geçen sene boyunca da hiç bakmadım. Ama sonra sizin şu gizemli kemikleri duydum ve bu kutularda onlarla ilgili herhangi bir şey olabilir mi diye merak ettim." Duraksadı. "Bunların hepsi senin ilgini çekiyor mu, yoksa çenemi kapayıp hoşça kal mı demeliyim?"

"Dinliyorum."

"Akrabalarımın yaptıkları bununla da kalmıyor. Kimse artık geçmişi önemsemiyor. Hep yeni ve taze olana karşı bir *telaş, telaş, telaş* içindeler."

"Şu kutulardan bahsediyordunuz, Bay Page."

"Ah, evet. Tarihi önemi olan bazı ilginç dokümanla karşılaştım. O kemiklerin sahibiyle ilgili bir ipucu bulup bulmadığımı merak ediyorum."

"Bu dokümanlar arasında neler var?"

"Mektuplar ve gazeteler. Hepsi burada, evimde. İstediğiniz zaman Maine'e gelip, onlara bakabilirsiniz."

"Son derece uzun bir mesafe, öyle değil mi?"

"Gerçekten ilgileniyorsanız, değil. Bu yolun ya da başka bir yolun benim için önemi yok. Ama konu, sizin eviniz ve bir zamanlar orada yaşamış olan insanlar olunca, geçmişini ilginç bulabilirsiniz diye düşündüm. Hikâye biraz tuhaf görünüyor ama burada bunu doğrulayan bir gazete yazısı var."

"Hangi yazı?"

"Bir kadının vahşice öldürülmesiyle ilgili bir yazı."

"Nerede? Ne zaman?"

"Boston'da. 1830 sonbaharında yaşanmış. Şayet Maine'e gelirseniz, Bayan Hamill, dokümanları kendiniz okuyabilirsiniz. Oliver Wendell Holmes ile Batı Yakası Canavarı'nın tuhaf ilişkisi hakkındaki yazıları."

"Şimdi neden gidip köpeğini aramıyorsun?" Bu kez çocuğun peşinden gelmeyeceğini umarak adımlarını hızlandırdı.

"Bakımevinde değil."

Billy'nin söylediğini birkaç adım gittikten sonra algıladı. Durdu. "Ne?"

"Bay Tate, Bayan O'Keefe'nin orada değil."

"Bunu nereden biliyorsun? Nerede peki?"

"Onu Mermaid'de gördüm. Bay Sitterley bana bir parça etli börek verdi ama onu dışarıdaki ara yolda yememi söylemişti. Sonra, Bay Tate'in içeri girdiğini gördüm, ancak bana selam bile vermedi."

"Emin misin, Billy? Hâlâ orada mı?"

"Bana bir çeyreklik verirsen seni oraya götürürüm."

Rose ona eliyle işaret etti. "Çeyrekliğim yok. Yolu biliyorum."

"Bozukluğun da mı yok?"

Rose uzaklaştı. "Bozukluğum da yok."

"Peki bir peni. O da mı yok?"

Rose yürümeye devam etti ve sonunda baş belasından kurtulduğu için rahatladı. Aklı Eben'deydi, ona ne söyleyeceğini düşünüyordu. Kardeşinin eşine karşı beslediği tüm öfke artık sınıra yaklaşıyordu. Mermaid'e ulaştığında, pençelerini açmış bir kedi gibi üzerine atılmaya hazırdı. Kapı girişinde durdu ve birkaç derin nefes aldı. Pencereden, şöminenin sıcak ışıltısını gördü, kahkaha sesleri duydu. Basitçe oradan uzaklaşmak ve onu yandaşlarıyla baş başa bırakmak istiyordu. Aurnia farkı asla anlayamazdı.

Bu, hoşça kal demesi için son şansı. Bunu yapmak zorundasın.

Rose, bara açılan kapıyı itti.

Şöminenin sıcaklığı, soğuktan hissizleşmiş yanaklarını karıncalandırdı. Girişe yakın durup masalarda toplanıp, barda yan yana oturan müdavimlere göz gezdirdi. Köşedeki bir masada, dağınık siyah saçlı, yeşil elbiseli bir kadın yüksek sesle kahkaha atıyordu. Birkaç adam Rose'a bakmak için döndü ve bakışları, aşırı sıcak olan odadayken bile, şalına daha sıkı sarınmasına neden oldu.

"Bir şey sipariş vermek ister misiniz, bayan?" diye seslendi barın arkasından bir adam. Bu Bay Sitterley olmalı, diye düşündü. Yarım Akıl Billy'ye etli börek veren bar sahibi; çocuğu işyerinden kovmak için böyle bir şey yaptığına şüphe yoktu. Adam gene "Bayan?" diye seslendi.

"Birini arıyorum" dedi Rose. Bakışları yeşil elbiseli kadında durakladı. Yanında oturan bir adamdı ve şimdi dönüp Rose'a küçümsercesine bir bakış atmıştı.

Adamın olduğu masaya doğru yürüdü. Daha yakından bakınca, yanında oturan kadının hiç de çekici biri olmadığını gördü, elbisesinin üst kısmı dökülmüş yiyecek ve içeceklerle kirlenmişti. Ağzını, çürük dişleri görünecek kadar şaşkınca açmıştı. "Hastaneye gelmen gerek, Eben" dedi Rose.

Aurnia'nın kocası omuz silkti. "Yas tutmakla meşgul olduğumu göremiyor musun?"

"Hemen ona git, hâlâ vaktin varken, hâlâ yaşıyorken."

"Kimden bahsediyor, sevgilim?" dedi kadın, Eben'in kolunu çekerek. Rose, o çürümüş dişlerden mide bulandırıcı bir kokunun geldiğini hissetti.

Eben homurdandı. "Karımdan."

"Bana bir karın olduğunu söylememiştin."

"Öyleyse şimdi söylüyorum." Romdan bir yudum aldı.

"Nasıl bu kadar kalpsiz olabilirsin?" dedi Rose. "Onu en son gördüğünden beri yedi gün geçti. Kendi kızını bile görmeye gelmedin!"

"Üzerindeki haklarımı çoktan ona devrettim. *Bakımevindeki* bayanların ona bakmasına izin verdim."

Rose ona dik dik baktı, dehşete düşmüştü. "Ciddi olmazsın."

"Çocuğa nasıl bakabilirim ki? O, kız kardeşinle evlenmemin tek sebebi. Bebek yoldaydı, ben görevimi yaptım. Bakire değildi." Omzunu silkti. "Bebek için iyi bir aile bulacaklardır."

"O, kendi ailesine ait. Eğer mecbur kalırsam, onu ben büyütürüm."

"Sen mi?" Kahkaha attı. "Sen daha buraya geleli birkaç ay oldu ve tüm bildiğin iğne ile iplikten ibaret."

"Kendi kanımdan canımdan olan birine bakacak kadar şey biliyorum." Rose onu kolundan tuttu. "Kalk. Benimle *geleceksin*."

Eben, kolunu silkeledi. "Beni rahat bırak."

"Ayağa kalk, seni pislik." Rose iki eliyle onu kolundan çekiştirdi, Eben ayağının üzerinde tökezledi. "Sadece birkaç saati kaldı. Ona yalan söylemek zorunda kalsan bile, seni duyamasa bile, sevdiğini *söyleyeceksin* ona!"

Eben, Rose'u itti, sarhoş bir halde sallanıyor, ayakta zor duruyordu. Bar sessizleşmişti; sadece şöminedeki alevlerin çıtırdamaları duyuluyordu. Eben, etrafında ona tasvip etmeyen bakışlarla bakan bütün gözlere baktı. Hepsi konuşmayı duymuştu ve ona burada kimsenin sempati duymadığı açıktı artık.

6

1830

Rose, kasım ayazından korunmak için, şalını sıkıca başına sarıp, dışarı çıktı. Bebek Meggie'yi, koğuştaki yeni annelerden birinin memesini iştahla emerken bırakmıştı. Bu akşam, son iki gündür hastaneden ilk kez çıkıyordu. Gece ve sis nedeniyle nemlenen havayı huzurla içine çekti, kısa bir süreliğine de olsa hasta odalarının kötü kokusundan, acılı inlemelerden uzaklaştığı için minnettardı. Hastalığın mikroplu havasını ciğerlerinden temizlemek için derin derin nefes alarak sokakta duruyor ve sisler arasında geçen bir at arabasının tıngırtısını dinlerken nehri ve denizi kokluyordu. Ölüm döşeğinde olanlar arasında öyle çok kaldım ki, diye düşündü, yaşayanların arasında yürümenin nasıl bir şey olduğunu unuttum.

Kemikleri donduran sisin arasından hızla yürüdü, rıhtıma çıkan kalabalık sokaklarda dolaşırken, adım sesleri tuğla ve harçlar arasından yankılanıyordu. Bu konukseverlikten uzak gecede, birkaç sokak daha geçti ve sanki düşmanca emelleriyle ona dikkatlice bakan görünmez gözlere karşı bir görünmezlik pelerini işlevi görüyormuşçasına, şalına daha sıkı sarıldı. Adımlarını hızlandırdı; rıhtıma yaklaştıkça daha da yoğunlaşan sis nedeniyle hızlanmış olan nefesi, tuhaf bir biçimde yüksek çıkıyordu. Sonra, kendi nefesinin yoğunluğu arasından, arkasında ayak sesleri duydu.

Durup ardına döndü.

Adımlar daha da yaklaşıyordu.

Geri çekildi, kalbi çok hızlı atıyordu. Havada kıvrılarak dönen sis içerisinde, karanlık bir gölge yavaşça somut bir şeye, dosdoğru ona doğru gelen bir şeye dönüştü.

Bir ses duyuldu: "Bayan Rose! Bayan Rose! Siz misiniz?"

Kaslarındaki tüm gerginlik çekildi. Sisler arasından uzun boylu bir erkek çocuğunun gelmesini izlerken derin bir nefes verdi. "Kahretsin, Billy. Kulaklarını çekmem gerek senin?"

"Ne için, Bayan Rose?"

"Korkudan ödümü patlattığın için."

Çocuğun acıklı bakışını gören de, Rose'un gerçekten kulaklarını çektiğini sanırdı. "Sizi korkutmak istemedim" dedi Billy üzgün bir ifadeyle. Elbette bu doğruydu; çocuk yaptıklarının yarısı için bile suçlanamazdı. Yarım Akıl Billy'yi herkes tanırdı ama kimse ona sahip çıkmak istemezdi. O, yatacak yer bulmak için ambarlardan ahırlara kadar her yeri gezen, kendisine acıyan ev hanımları ve balıkçılardan orada burada artık yemek dilenen, Boston'un Batı Yakası'nın değişmez, sinir bozucu kişiliğiydi. Billy kirli elini yüzüne silerek inledi, "Bana çok kızgınsın, değil mi?"

"Bu saatte sokakta ne yapıyorsun?"

"Minik köpeğimi arıyorum. Kayboldu."

Şayet köpeğin sezgileri varsa, muhtemelen kaçmıştır. "Şey, o zaman, umarım onu bulursun" dedi Rose ve yoluna devam etmek için döndü.

Çocuk arkasından geldi. "Nereye gidiyorsun?"

"Eben'i getirmeye. Hastaneye gelmesi gerek."

"Neden?"

"Çünkü kız kardeşim çok hasta."

"Ne kadar hasta?"

"Ateşi var, Billy." Rose doğum koğuşunda bir hafta kaldıktan sonra, olacakları anlamıştı. Bebek Meggie'yi doğurduğu gün, Aurnia'nın karnı şişmiş, rahminden pis kokulu bir akıntı gelmeye başlamıştı; Rose bunun kaçınılmaz sonun başlangıcı demek olduğunu biliyordu. Diğer yeni anne olmuşlar arasında loğusa ateşinden ölen çok kadın görmüştü. Hemşire Robinson'ın gözlerindeki "*Yapılacak hiçbir şey yok*" diyen bakışları görmüştü.

"Ölecek mi?"

"Bilmiyorum" dedi yavaşça. "Bilmiyorum."

"Ben ölülerden korkarım. Küçükken, büyükbabamın öldüğünü görmüştüm. Derisi yanıp kül olduğu halde, onu öpmemi istemişlerdi ama bunu yapamazdım. Onu öpmediğim için kötü bir çocuk muyum sence?"

"Hayır, Billy. Seni kötü bir çocuk olarak görmedim asla."

"Ona dokunmak istemedim. Ama o benim büyükbabamdı ve yapmak zorunda olduğumu söylediler."

"Bunu bana daha sonra anlatabilir misin? Acelem var."

"Biliyorum, çünkü Bay Tate'i getirmek istiyorsunuz."

Ayağa kalkmaya çalışıp, sesine kibar bir ton vermeye çalıştı. "Bana gaddar biriymişim gibi ağzına geleni söylemene gerek yok. Geliyorum." Ceketini giyip yakasını düzeltti. "Sadece içkimi bitiriyordum."

Kafasını dik tutarak, Mermaid'den çıkmak üzere ilerledi, kapıdan geçerken ayağı eşiğe takılıp tökezledi. Dışarıda, insanın içine işleyen sise doğru giderken onu izledi, nem kemiklerine kadar işliyormuş gibiydi. Eben birdenbire dönüp onunla göz göze geldiğinde sadece birkaç adım yürümüşlerdi.

Yumruğu Rose'un gerisingeriye sendelemesine neden olmuştu. Bir binanın üzerine düşecekmiş gibi oldu, yanağı zonkluyordu, ağrı öyle şiddetliydi ki, birkaç saniyeliğine her yer kararmış gibi hissetti. İkinci darbenin geldiğini bile görmedi. Onu yanlamasına savurdu; Rose dizleri üstüne düştü, eteğinin buz gibi suyu emdiğini hissetti.

"Bu, herkesin içinde bana karşılık verdiğin için" diye homurdandı Eben. Rose'un kolunu tutarak, dar sokağın çamurlu taşlarına doğru itti.

Bir diğer darbe ise ağzına denk geldi, kan tadını alabiliyordu.

"Bu da sana dayanmak zorunda kaldığım dört ay için. Hep onun tarafını tuttuğun için, ikiniz birden bana cephe aldığınız için. Geleceğim mahvoldu; tek sebebiyse, kendini hamile bıraktırması. Bunun için bana yalvarmadı mı sanıyorsun? Onu ayartmak zorunda mı kaldım sanıyorsun? Ah, hayır, senin *azize* kız kardeşin istedi bunu. Sahip olduklarını bana göstermekten çekinmiyordu. Ama kayda değer bir şeyi de yoktu."

Rose'u çevirip, duvara doğru itti.

"Bu yüzden bana masum rolü oynama. Ailende ne türden bir pislik döndüğünü ve senin ne istediğini biliyorum: Kız kardeşinin istediğinin aynısı."

Kadını şiddetle tuğlalara doğru itti. Ağzını Rose'un dudaklarına yapıştırdı, nefesi ekşi ekşi rom kokuyordu. Aldığı darbeler onu öyle sersemleştirmişti ki, itecek gücü bile bulamıyordu kendinde. Bacak arasına denk gelen sertleşmeyi, adamın elinin göğüslerini kavradığını hissetti. Eteğini hızla çekip, iç etekliğini, çoraplarını çıplak tenine ulaşmak için çekip yırttı. Rose'un omurgası, çıplak baldırlarına dokunan el üzerine, kırılırcasına gerildi.

Ne cesaretle!

Rose'un yumruğu Eben'in çenesinin altına geldi ve çenesinin çat diye kapandığını hissetti, dişlerinin birbirine çarptığını duydu. Çığlık attı ve geriye doğru sendeledi, elini ağzına götürdü.

"Dilim! Dilimi ısırdım!" Eline baktı. "Aman Tanrım, kanıyor!"

Rose koştu. Hızla dar sokaktan kaçtı ama Eben ardından saldırdı ve saçından yakaladı, başındaki tokalar sokağa saçıldı. Ayakları birbirine dolandı ve yırtık iç etekliğinin üzerine tökezledi. Baldırındaki el ve yüzündeki nefes düşüncesi, onu kaçmaya zorladı. Eteğini dizlerinin üzerine çekip, kendini balıklama ve yönleri karıştıran sislerin arasına attı. Ne hangi sokakta olduğunu, ne de nereye gittiğini biliyordu. Nehre mi, yoksa iskeleye mi? Tüm bildiği, sisin onun örtüsü, arkadaşı olduğuydu ve ne kadar derine giderse, o kadar güvende olduğuydu. Eben ayakta duramayacak kadar sarhoştu, dar sokakların oluşturduğu labirenti dolaşması mümkün değildi. Ayak sesleriyle birlikte, laneti de uzaklaşmış gibiydi; tüm duyabildiği kendi ayak sesleri ve kalp atışlarıydı.

Bir köşeden dönüp, bir mola verdi. Kendi hızlı nefes alışverişleri arasından, geçmekte olan bir arabanın tıngırdayan tekerlek seslerini duydu, artık ayak sesleri gelmiyordu. Cambridge yolunda olduğunu ve hastaneye gitmek için aynı yolu geri dönmek zorunda kalacağını fark etti.

Eben, onun geri dönmesini bekleyecekti. Onu bekliyor olacaktı.

Arkasına yaslandı ve jüponunun ayaklarına dolanan ipini kopardı. Sonra, cadde ve sokakların kenarlarından giderek ve her birkaç adımda durup ayak sesi var mı diye dinleyerek kuzeye doğru yürümeye başladı. Sis öyle yoğundu ki, yoldan geçen bir yük arabasının sadece dış hatlarını seçebiliyordu; atın nal seslerini bir anda her yönden geliyormuş gibi hissetti, yankılar parçalandı ve siste dağıldı. Rose, yük arabası hastane yönündeki Blossom Sokağı'na doğru ilerlerken, ardından koşarak ona yetişmeye çalıştı. Eben ona saldırsaydı, avaz avaz bağıracaktı. Arabanın sürücüsü mutlaka durur ve yardımına gelirdi.

Araba birdenbire sağa dönüp hastane yolundan uzaklaştı ve Rose orada bir başına kalakaldı. Hastane yolunun devamında, North Allen'de olduğunu biliyor ama ortalığı sisten göremiyordu. Eben'in saldırmaya hazır beklediğinden neredeyse emindi. Sokağı dikkatlice gözleyerek, yaklaşan tehdidi hissediyor, gelmesini bekleyen Eben'in kuytuya saklanmış iri silüetini gözünde canlandırabiliyordu.

Döndü. Hastaneye giden başka bir yol daha vardı ama hastanenin arka girişindeki nemli çimlerden geçmesini gerektiren zahmetli bir yoldu. Çayırın sınırında durdu. Yol sis nedeniyle belirsizdi ama sis dalgaları arasından, hastanenin pencerelerinden sızan

ışıklar sayesinde yolunu bulabilirdi. Eben onun bu karanlık bölgeden yürüyerek geçmesini beklemezdi. O olsa, ayakkabıları çamurlanacak diye böyle bir yerden asla geçmezdi.

Çamurlu çimlere doğru ilerledi. Orası yağmur suyuyla dolmuş ve ayakkabılarından içeri buz gibi sular sızmıştı. Hastanenin ışıkları sis içinde ara ara belirsizleşti ve yolunu tekrar bulmak için durmak zorunda kaldı. İşte oradaydı; solda. Karanlıkta, yön değiştirmek zorunda kalmıştı ama şimdi yolu tekrar bulmuştu. Işıklar artık daha parlak görünüyordu, binaya çıkan yamacı tırmandıkça sis azalıyordu. Sırılsıklam olmuş eteği bacaklarına dolanmış, yürümesini yavaşlatıyor, her adımda daha fazla çabalamasına neden oluyordu. Çimlerden Arnavut kaldırımlı sokağa çıktığında, soğuktan hissizleşmiş ayaklarını artık zorlukla hareket ettiriyordu.

Üşümüştü, soğuktan titriyordu, arka merdivene doğru yürümeye başladı.

Ayakkabısı siyah bir şeye değince birdenbire kaydı. Merdivenin alt kısmına akan siyah bir şelaleye benzeyen şeye baktı. Bakışlarını akıntının kaynağına doğru çevirir çevirmez, yukarıdaki merdivenin üzerine uzanmış duran kadının vücudunu gördü, eteği açılmış ve bir kolu ölüme hoş geldin dercesine dışarı açılmıştı.

Rose, ilk önce sadece kendi kalbinin atışlarını ve hızlı nefes alış verişlerini, sonra, ayak seslerini duydu ve ayı gölgeleyen uğursuz bir bulut gibi bir karartı üzerinden hareket etti. Rose'un damarlarındaki kan donmak üzereydi. Yaklaşan yaratığa baktı.

Gördüğü şey Vahşi Katil'in ta kendisiydi.

Sesi çıkmadı, korkudan nefesi kesildi. Geri geri adım attı ve en alt basamağa geldiğinde düşecek gibi oldu. Yaratık aniden üzerine çullandı, siyah pelerini devasa kanatlar gibi dalgalanıyordu. Kaçmak için hızla döndü ve önünde uzanan sisten bulanıklaşmış boş çayırı gördü. İnfaz yerini. *Oraya koşarsam, kesin öldürüm.*

Dosdoğru sağa döndü ve bina boyunca son sürat koştu. Peşindeki canavarın sesini duyabiliyordu, ayak sesleri gittikçe yaklaşıyordu.

Hızla bir geçide girdi ve kendisini avluda buldu. En yakın kapıya doğru koştu ama kapı kilitliydi. Kapıyı yumrukladı, avazı çıktığı kadar bağırarak yardım istedi ama kimse açmadı.

Kapana kısıldım.

Arkasında, taşların arasında çakıllar tıngırdıyordu. Saldırganıyla yüz yüze gelecek şekilde arkasına döndü. Karanlıkta sadece siyah gölgeler seçebiliyordu. Sırtını kapıya yasladı, nefesi hıçkırığa dönüşmüştü. Ölü kadını, merdivenden akan kanı düşündü

ve kalbini korumak için, kollarıyla göğsünde çaprazlaştırıp, zayıf bir kalkan oluşturdu.

Gölge yakınlaştı.

Korkuyla sinerek, ilk hamlenin beklentisiyle yüzünü çevirdi. Ancak, darbe yerine bir ses duydu, hemen algılayamadığı bir soru soruyordu.

"Bayan? Bayan, iyi misiniz?"

Gözlerini açıp, bir adamın silüetini gördü. Arkasındaki karanlığın içinden bir ışık yandı ve hemen de parlamaya başladı. Bu, şimdi yaklaşmakta olan ikinci bir adamın elinde sallanan bir fenerdi. Eli fenerli adam bağırdı: "Kim var orada? Hey?"

"Wendell! Buraya gel!"

"Norris? Tüm bu kargaşa da neyin nesi?"

"Burada genç bir bayan var. Yaralanmış görünüyor."

"Nesi var?"

Fener daha yakından sallanmaya başladı ve ışığı gözlerini kamaştırdı. Gözlerini kırpıştırdı, dikkatini kendisine bakmakta olan iki adamın yüzüne yöneltti. İkisini de tanıyordu, tıpkı onların da kendisini tanıdığı gibi.

"Bu... bu Bayan Connolly, değil mi?" dedi Norris Marshall.

Rose hıçkırarak ağlamaya başladı. Bacakları birden güçten düştü, duvarın dibine doğru kayıp, kaldırımın üzerine yığıldı.

7

Norris her ne kadar, Boston'un Gece Devriyesi Mr. Pratt ile daha önce hiç tanışmamışsa da, onun gibi, kendilerinden başka herkesin farkına vardığı –ki bu kişileri aptal olarak nitelerlerdi– inkâr edilemez gerçeği kabul etmeyecek kadar kibirli başka adamlar da tanımıştı. Norris'in en sinir bozucu bulduğu şeyse Pratt'ın kibriydi, hastanenin teşrih odasına doğru kasılarak yürürken bir devriye polisiymiş gibi göğsünü öne çıkarıp, kollarını iki yanında sallıyordu. İri bir adam olmamasına karşın, Bay Pratt öyle olduğunu sanan bir adam izlenimi veriyordu. Etkileyici tek özelliği bıyığıydı, Norris'in gördüğü en gür bıyıklı adamdı bu. Pençelerini üst dudağına geçirmiş ve oradan gitmek istemeyen kahverengi bir sincap gibiydi bıyığı. Norris kurşun bir kalemle not alan adamı izlerken, bıyığına bakmaktan kendini alamıyordu, hayali sincabın birdenbire uçmaya başladığını ve Bay Pratt'ın firar eden bıyıklarının arkasından koştuğunu hayal ediyordu.

Pratt sonuda başını not defterinden kaldırıp, üzeri örtülü vücudun yanında duran Norris ve Wendell'a baktı. Pratt'ın bakışları, odadaki tıp otoritesi olduğu açıkça belli olan Dr. Crouch'a yöneldi.

"Vücudu incelediğinizi mi söylüyorsunuz, Dr. Crouch?" diye sordu Pratt.

"Sadece yüzeysel olarak. Onu binaya sokma imtiyazını kullandık. Onu burada, herhangi birinin rahatça takılıp düşebileceği bu soğuk basamaklarda yatarken bırakmak pek doğru görünmedi. Yabancı biri dahi olsaydı, ki değil, en azından ona biraz saygı borçluyuz."

"Yani, siz, hepiniz maktulü tanıyor musunuz?"

"Evet, efendim. Onu ancak feneri yaklaştırdığımızda tanıyabildik. Kurban, Bayan Agnes Poole, bu kurumun başhemşiresidir."

Wendell birden araya girdi. "Bayan Connolly size bunu söylemiş olmalı. Onu sorguya çekmediniz mi?"

"Evet ama bana anlattığı her şeyi doğrulama gereği duydum. Şu hafifmeşrep kızların nasıl olduğunu bilirsiniz. Özellikle de İrlandalı kızların. Hikâyeyi genellikle rüzgârın estiği yöne doğru değiştirmeye meyillidirler."

Norris, "Bayan Connolly'yi hafifmeşrep bir kız olarak niteleyemem" dedi.

Devriye Pratt kıstığı gözlerini Norris'e çevirdi. "Onu tanıyor musunuz?"

"Kız kardeşi burada, doğum koğuşundaki hastalardan biri."

"Evet ama onu *tanıyor* musunuz, Bay Marshall?"

"Pratt'ın onu sorgulama şeklinden hoşlanmamıştı. "Konuşmuştuk. Kız kardeşinin tedavisi hakkında."

Pratt'ın kalemi defteri yine karalamaya başladı. "Tıp okuyorsunuz, değil mi?"

"Evet."

Pratt, Norris'in giysilerine göz gezdirdi. "Gömleğinizde kan var. Farkında mısınız?"

"Ölünün basamaklardan indirilmesine yardım ettim ve bu sabah Dr. Crouch'a asistanlık yaptım."

Pratt Crouch'a baktı. "Bu doğru mu, Doktor?"

Norris yüzünün kızardığını hissetti. "Bu konuda yalan söyleyeceğimi mi düşünüyorsunuz? Hem de Dr. Crouch'un yanında?"

"Gerçeği ortaya çıkarmak benim görevim."

Sen, gerçeği duyduğunda bile, fark edemeyecek kadar aptalsın.

Dr. Crouch, "Bay Holmes ve Bay Marshall benim öğrencilerim. Bu sabah, başka bir doğum için Broad Street'te bana yardımcı oldular."

"Ne teslim ediyordunuz?"[2]

Dr. Crouch, adamın sorduğu soru karşısında açıkça hayrete düşmüş bir halde Pratt'a bakıyordu. "Ne teslim ettiğimizi düşünüyorsunuz? Bir araba dolusu tuğla mı?"

Pratt kalemini deftere sertçe vurdu. "Alaya gerek yok. Bu gece herkesin nerede olduğunu bilmek istiyorum, hepsi bu."

"Bunu çok çirkin buluyorum. Ben bir hekimim ve yaptıklarımın hesabını verme gereği duymuyorum."

"Peki sizin şu iki öğrenciniz? Tüm akşam boyunca onlarla birlikte miydiniz?"

1. İngilizcesi 'delivery' olan bu ifade, hem 'doğum' hem de 'teslim etmek' anlamına gelir. Burada kelimenin diğer anlamda kullanıldığı sanılıyor. (ç.n.)

"Hayır, değildik" dedi Wendell çok rastgele bir sesle.

Norris şaşkınca arkadaşına baktı. Neden bu adama gereksiz bir bilgi veriyordu ki? Sadece onun şüphelerini artırmaya yarardı bu. İşte şimdi Devriye Pratt fare deliğine saldırmaya hazır bıyıklı bir kediye benziyordu.

"Ne zaman ayrılmıştınız?" diye sordu Pratt.

"Tuvalet ziyaretlerimin kaydını görmek ister misiniz? Ah, sanırım bir kere de büyük aptestimi yapmıştım. Peki ya sen, Norris?"

"Bay Holmes, bu kötü espri anlayışınızı hiç takdir etmiyorum."

"Espri, bunun gibi saçma sorularla baş etmenin tek yoludur. Tanrı aşkına, Gece Devriyesi'ni *çağıran* biziz."

Bıyık aniden kıpırdadı. Sincap şimdi heyecanlanıyordu.

"Tanrı'yı bu işe karıştırmanın manası yok" dedi soğuk bir ifadeyle ve kalemini cebine koydu. "Öyleyse şimdi, bana kurbanı gösterin."

Dr. Crouch, "Polis memuru Lyons'un da gelmesi gerekmiyor mu?"

Pratt ona sinirli bir bakış attı. "Sabah raporumu alacak."

"Ama burada olması gerek. Bu ciddi bir iş."

"Şu anda yetkili benim. Olup bitenler Memur Lyons'a daha uygun bir zamanda bildirilecek. Şu anda onu yatağından kaldırmak için bir sebep göremiyorum." Pratt üzeri örtülü bedeni işaret ederek, "Açın" diye emretti.

Pratt çenesini öne çıkararak, ceset görmek gibi önemsiz bir şeyden etkilenmeyecek bir adam havasına büründü. Ama Dr. Crouch örtüyü çekince, Pratt şaşkınlığını gizleyemedi ve aniden masadan geri çekildi. Her ne kadar Norris cesedi çoktan görmüş ve esasen binaya taşınmasına yardım etmişse de, o bile Agnus Poole'ün bedenindeki kesikler karşısında şoke olmuştu. Elbisesini çıkarmamış, buna hemen hemen hiç ihtiyaç duymamışlardı. Bıçak elbisesinin önünü paramparça etmişti, yaraları apaçık meydandaydı, öyle acayip bir şeydi ki, devriye Pratt donakaldı ve tek kelime bile edemedi, yüzü kesilmiş süt gibiydi.

"Gördüğünüz gibi" dedi Dr. Crouch, "travma korkunç. İncelemeyi bir memur gelene kadar tamamlamak için bekledim. Ama üstünkörü bir bakışla tüm söyleyebileceğim, katilin gövdeyi dilimlemekle kalmayıp, çok daha fazlasını yaptığı." Crouch kollarını sıvadı, sonra Pratt'a baktı. "Hasarı görmek istiyorsanız, masaya yaklaşmanız gerek."

Pratt yutkundu. "Ben... buradan da gayet iyi görebiliyorum."

"Bundan emin değilim. Ama mideniz bununla baş edemeyecek kadar hassassa, cesedin üzerine kusmanın da bir faydası olmaz." Bir önlük giyip iplerini arkasından bağladı. "Bay Holmes, Bay Marshall, yardımınıza ihtiyacım var. İkinizin de ellerini kirletmesi için iyi bir şans. Her öğrenci bu dersi bu kadar erken alacak kadar şanslı değildir."

Şans, insanı hayrete düşüren bu gövdeye bakarken Norris'in aklına gelen sözcük değildi. Babasının çiftliğinde büyümüş olan Norris, kan kokusuna ya da domuz ve ineklerin kesilmesine yabancı değildi. Sakatatları çıkarıp, hayvan derisini yüzerlerken, ırgatlara yardım etmek için ellerini kana buladığı çok olmuştu. Ölümün neye benzediğini, nasıl koktuğunu iyi bilirdi, çünkü yıllarca ölümün içinde çalışmıştı.

Ama bu farklı bir ölüm görüntüsüydü, aşırı yakın ve tanıdık bir görüntü. Şu an baktığı, bir domuzun kalbi ya da inek ciğeri değildi. Ağzı açık yüzü, henüz saatler önce yaşamla doluydu. Hemşire Poole'u şimdi böyle görmek, donuk gözlerine bakmak, Norris'in kendi geleceğine de attığı anlık bir bakış gibiydi. İsteksizce, askıdan bir önlük aldı, iplerini bağladı ve Dr. Crouch'un yanında yerini aldı. Wendell masanın diğer ucunda durdu. Aralarında uzanan kanlı cesede rağmen, Wendell'in yüzünde hiçbir tiksinme ifadesi yoktu, yüzünden okunan tek şey, bir merak ifadesiydi. Bu kadının kim olduğunu hatırlayan sadece ben miyim, diye düşündü Norris. Çok sevecen biri değildi ama önemsiz bir cesetten, parçalara ayrılmış belirsiz bir bedenden fazlasıydı.

Dr. Crouch bir bez parçasını lavabodaki suya soktu ve kesilmiş deri üzerindeki kanı nazikçe temizledi. "Burada görebildiğiniz gibi, beyler, kesici alet çok keskin olmalı. Bunlar çok biçimli kesikler, çok derin. Ama şekil... şekil çok şaşırtıcı."

"Ne demek istiyorsun? Hangi şekil?" diye sordu Pratt, garip bir sesle ve burnundan konuşarak.

"Masaya yanaşırsanız, size gösterebilirim."

"Not almakla meşgulüm, görmüyor musunuz? Sadece tanımlamanız yeterli."

"Sadece tanımlamak adil olmaz. Belki de Memur Lyons'u çağırmalıyız, ne dersiniz? Vardiyada midesi bu görevi yerine getirmeyi kaldıracak *biri* vardır herhalde?"

Pratt'ın yüzü sinirden kıpkırmızı oldu. Bunun üzerine, masaya yaklaşmaya yeltendi ve Wendell'ın yanında durdu. Açık karın boşluğuna göz attı ve bakışlarını hızla başka yöne çevirdi. "Tamam. Gördüm."

"Ama şekli görüyor musunuz, ne kadar tuhaf bir şey olduğunu? Karın boyunca, bir uçtan diğerine dümdüz bir kesik. Sonra da dikey bir kesik, tam ortadan, karaciğeri yırtarak göğüs kemiğine doğru atılmış. Bunlar çok derin kesikler, bu kesiklerden herhangi biri ölüm sebebi olabilir." Çıplak elleriyle yaraya dokunup bağırsakları kaldırdı, masanın yan tarafındaki kovaya atmadan önce, parlayan kıvrımları itinayla inceledi. "Kesici alet çok uzun olmalı. Belkemiğine kadar ulaşmış ve sol böbreğin üst kısmını sıyırmış." Başını kaldırdı. "Görüyor musunuz, Bay Pratt?"

"Evet. Evet, tabii." Pratt, ölü bedene bakmıyordu bile; bakışları çaresizce Norris'in kan bulaşmış önlüğündeydi.

"Şu dikey kesik de var. O da öldüresiye derin." Tek seferde ince bağırsakların kalan kısımlarını kaldırdı ve bağırsaklar masanın kenarına yuvarlanmak üzereyken, Wendell yakalamak için kovayı hızla yanaştırdı. Sıra, karın bölgesindeki diğer organlara geldi, tek tek çıkarıldılar. Karaciğer, dalak, pankreas. "Kesici alet, maktulü buradaki aort damara kadar kesmiş, bu da basamaklarda bulunan bol miktardaki kanı açıklıyor." Crouch başını kaldırdı. "Eksanguinasyondan o anda ölmüş olmalı."

"Eks... ne?" diye sordu Pratt.

"Basitçe, kan kaybından."

Pratt zorla yutkundu ve sonunda kendisini ölünün, artık oyulmuş bir çukura dönüşmüş karın bölgesine bakmak için zorladı. "Uzun bir bıçak olacağını söylemiştiniz. Ne kadar uzun?"

"Bu kadar derine işleyebilecek kadar. En az on sekiz, yirmi santim boyunda."

"Bir kasap bıçağıdır, belki."

"Bu vakayı kesinlikle bir kasaplık örneği olarak nitelendirebilirim."

"Bir kılıç da kullanılmış olabilir" dedi Wendell.

"Öyle olduğu bariz, sanırım" dedi Dr. Crouch. "Kanlı bir kılıçla kasaba civarında geziniyor olmalı."

"Size kılıç olduğunu düşündüren şey nedir?" diye sordu Pratt.

"Yaraların durumu. İki dikey kesik. Babamın kütüphanesinde, Uzak Doğu'nun tuhaf eşyaları hakkında bir kitap var. Japonların harakirisinde de bu türden yaralar olduğunu okumuştum. Bir tür intihar törenidir."

"Bu, pek intihara benzemiyor."

"Farkındayım. Ama şekil aynı."

"Çok tuhaf bir şekil" dedi Dr. Crouch. "Birbirini kesen iki kesik. Sanki katil bir işaret yapmaya çalışmış gibi. Bir..."

"Haç işareti mi?" Pratt ani bir ilgiyle başını kaldırdı. "Kurban İrlandalı değildi, değil mi?"

"Hayır" dedi Crouch. "Büyük olasılıkla değildi."

"Ama bu hastanedeki hastaların çoğu İrlandalı, öyle değil mi?"

"Bu hastanenin görevi muhtaç olanlara yardım etmektir. Hastalarımızın çoğu hayırseverlik sonucu buradadırlar."

"İrlandalıları mı kast ediyorsunuz? Bayan Connolly gibi."

"Şimdi, bakın" dedi Wendell, olması gerekenden çok daha samimi konuşuyordu. "Bu yaralardan çok fazla anlam çıkarmaya çalıştığınız kesin. Sadece bir haçı andırıyor olması, katilin Katolik olduğunu göstermez."

"Onları mı savunuyorsunuz?"

"Ben sadece sizin saptamalarınızdaki yanlışları belirtiyorum. Kimse, sırf bu yaraların özelliğine bakarak sizin yaptığınız gibi bir çıkarıma varmaz. Ben size sadece bir yorumda bulundum."

"Bazı arkadaşların kılıcıyla Japonya'dan gemiye atlaması gibi bir yorum mu?" diye kahkaha attı Pratt. "Boston'da böyle bir adam bulmak zordur. Ama çok sayıda Katolik var."

"Bundan, katilin sizin Katolikleri suçlamanızı *istiyor* olduğu sonucu da çıkarılabilir!"

"Bay Holmes" dedi Crouch, "belki de Gece Devriyesi'ne işini nasıl yapacağını anlatmaktan vazgeçmelisiniz."

"Onun *işi* gerçeği öğrenmek, dini bağnazlığa dayalı asılsız çıkarımlara varmak değil."

Pratt'ın gözleri birden kısıldı. "Bay Holmes, siz Cambridge'li Peder Abiel Holmes ile akraba mısınız, değil misiniz?"

Bir duraksama oldu, o sırada Norris Wendell'ın yüzünde anlık bir huzursuzluk sezdi.

"Evet" Wendell sonunda cevap verdi. "Babam olur."

"İyi, saygıdeğer bir Kalvinist. Yine de oğlu..."

Wendell sertçe yanıt verdi: "Oğlu kendi adına düşünebilir, teşekkürler."

"Bay Holmes" diye uyardı Dr. Crouch. "Davranışınız hiç yardımcı olmuyor."

"Ama kesinlikle dikkate alınıyor" dedi Pratt. *Unutulmayacak* diye de ekledi bakışlarıyla. Dr. Crouch'a döndü. "Bayan Poole'ü ne kadar yakından tanıyordunuz, Doktor?"

"Hastalarımın çoğuna o bakıyordu."

"Peki ya onun hakkındaki görüşünüz?"

"Yetenekli ve uzman biriydi. Hepsinden öte, saygılı."

"Hiç farkına vardığınız düşmanları oldu mu?"

"Kesinlikle hayır. O bir hemşireydi. Onun buradaki görevi ağrıyı ve ıstırabı dindirmekti."

"Ama arada bir ondan memnun olmayan bir hasta veya bir aile üyesi var mıydı? Hastanede onu ve personelini öfkelendiren biri?"

"Bu mümkün. Ama aklıma böyle biri gelmiyor."

"Peki ya Rose Connolly?"

"Cesedi bulan genç bayan?"

"Evet. Hemşire Poole ile hiç sürtüşme yaşamış mıydı?"

"Olabilir. Kız çok dikkafalı. Hemşire Poole bana onun ısrarcı biri olduğundan dem vurmuştu."

"Kız kardeşinin bakımını önemsiyordu" dedi Norris.

"Ama saygısızlık için bir mazeret olamaz, Bay Marshall" dedi Dr. Crouch. "*Kim* olursa olsun."

Pratt, Norris'e baktı. "Kızı savunuyorsunuz."

"O ve kız kardeşi birbirlerine çok bağlı görünüyorlar ve Bayan Conolly'nin üzgün olmak için bir sebebi var. Tüm söyleyebileceğim bu."

"Şiddete başvurabilecek kadar üzgün mü yani?"

"Ben öyle bir şey demedim."

"Bu akşam tam olarak onu nasıl bulmuştunuz? Dışarıda, avluda mıydı, öyle değil mi?"

"Dr. Crouch, yeni bir kriz nöbeti nedeniyle doğum koğuşunda onunla buluşmamızı istemişti. Ben de pansiyondan çıkmış, oraya gitmek üzereydim."

"Pansiyonunuz nerede?"

"Bir çatı katı kiraladım, bayım, Bridge Street'in sonunda, hastane parkının ilerisinde."

"Öyleyse, hastaneye gelmek için parkı mı geçiyorsunuz?"

"Evet. Bu akşam da öyle geldim, çayırı geçerek. Çığlıkları duyduğumda hastaneye varmak üzereydim."

"Bayan Connolly'nin çığlıklarını mı? Yoksa kurbanın mı?"

"Bağıran bir kadındı. Tüm bildiğim bu. Sesi takip ettim ve avluda Bayan Connolly'yi buldum."

"Kızın hayal gücünü kullanarak tanımladığı bu yaratığı gördünüz mü?" Pratt notlarına baktı. 'Vahşi Katil gibi pelerinli bir canavar, devasa bir kuşun kanatları gibi dalgalanan siyah bir pelerini var.' Başını kaldırdı.

Norris kafasını iki yana salladı. "Ben öyle bir yaratık görmedim. Sadece kızı buldum."

Pratt, Wendell'a baktı. "Siz neredeydiniz?"

"Ben içerideydim, Dr. Crouch'a yardım ediyordum. Çığlıkları

ben de duydum ve bir fener alıp dışarıya çıkmayı göze aldım. Avluda, Bay Marshall'ı korkudan sinmiş olan Bayan Connolly ile birlikte buldum."

"Korkudan sinmiş mi?"

"Çok korktuğu belliydi. İçimizden birinin katil olduğunu düşündüğünden eminim."

"Onda tuhaf herhangi bir şeye rastladınız mı? Korkmuş görünmesi dışında?"

"Korkmuştu" dedi Norris.

"Giysileri, mesela. Elbisesinin hali. Fena halde yırtılmış olduğunu fark ettiniz mi?"

"Bir katilin elinden kaçmayı henüz başarmıştı, Bay Pratt" dedi Norris. "Perişan bir halde olmak için her türlü sebebi var."

"Elbisesi *yırtılmıştı*, sanki biriyle boğuşmuş gibiydi. Sizden biriyle olamaz, değil mi?"

"Hayır" dedi Wendell.

"Neden bunun nasıl olduğunu ona sormuyorsun?" diye öneride bulundu Norris.

"Sordum."

"Ne dedi peki?"

"Akşam daha erken saatlerde olduğunu söyledi. Kardeşinin kolası ona saldırmaya teşebbüs ettiği zaman." Tiksintiyle elini salladı. "Bu insanlar hayvan gibi, ucuz ve adi yerlerde büyüyorlar."

Norris adamın sesinde önyargının çirkin ifadesini duydu. *Hayvanlar.* Ah, evet, bu ifadenin İrlandalılar için kullanıldığını duymuştu; hep fahişelik yapan, sürekli üreyen ahlaksız hayvanlar. Pratt'a göre, Rose da o İrlandalı hafif hizmetçilerden biriydi, onun gözünde, Güney Boston'un ve Charlestown'un varoşlarına doluşmuş, pis alışkanlıklarının ve burnu akan veletlerinin şehir genelinde suçiçeği ve kolera salgınlarına neden olduğu binlerce pis göçmenden biriydi.

Norris, "Bayan Connolly bir hayvan değil" dedi.

"Onu, bu sözleri söyleyecek kadar iyi tanıyor olmalısınız?"

"*Hiç kimsenin* böyle bir hakareti hak ettiğini düşünmüyorum."

"Onu pek az tanıyan biri için, çok çabuk savunmaya geçiyorsunuz."

"Onun için üzülüyorum. Kız kardeşi ölüyor diye üzgünüm."

"Ah, şu mesele. *O* konu kapandı."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bu akşamüstü oldu" dedi Pratt ve defterini kapadı. "Rose Connolly'nin kız kardeşi öldü."

8

Veda edecek fırsatımız olmadı.

Rose, Aurnia'nın vücudunu nemli bir bezle, kir ve kurumuş ter lekeleri ile birlikte, artık tuhaf bir biçimde yumuşamış olan endişenin meydana getirdiği çizgilerle dolu yüzden gözyaşlarını nazikçe temizledi. Şayet cennet varsa, diye düşündü, Aurnia kesin oradadır ve Rose'un içinde bulunduğu belayı görebiliyordur. *Korkuyorum Aurnia. Meggie ile benim gidecek hiçbir yerimiz de yok.*

Aurnia'nın düzgünce fırçalanmış saçları yastık boyunca yayılmış, lambanın ışığında bakır rengi ipek gibi ışıldıyordu. Her ne kadar şimdi yıkanmışsa da, pis koku gitmemişti, genç kızken yatağını paylaştığı, Rose'a sarılmış olan o bedene sinmiş olan o pis koku.

Benim için hâlâ çok güzelsin. Her zaman güzel kalacaksın.

Yatağın yanındaki küçük sepette bebek Meggie, annesinin ölümünden, belirsiz geleceğinden habersiz, hırıltılarla uyuyordu. Aurnia'nın çocuğu olduğu ne kadar belli, diye düşündü Rose. Aynı kızıl saçlar, aynı sevimli kıvrımlı ağız. Meggie iki gündür, nöbetleşerek çocuğa süt veren koğuştaki yeni anne olmuş üç kadından süt emiyordu. Hepsi, Aurnia'nın çektiği acılara şahit olmuştu ve aynı zamanda hepsi, ilahi gücün kafasına estiği zaman, kefencinin müşterilerinden biri olacağını da biliyorlardı.

Rose, hemşire yaklaşırken başını kaldırdı. Hemşire Poole'ün ölümünden beri yetkili kabul edilen Bayan Cabot'tu bu.

"Üzgünüm, Bayan Connolly ama merhumeyi götürme zamanı geldi."

"Daha yeni öldü ama."

"İki saat oldu ve yeni bir yatağa ihtiyacımız var." Hemşire, Rose'a küçük bir bohça uzattı. "Kardeşinizin eşyaları."

İçinde, Aurnia'nın hastaneye yanında getirdiği birkaç değersiz eşya vardı: Kirli geceliği; bir saç kurdelesi; küçük, ucuz bir teneke yüzük ve genç kızlığından beri, uğur getirsin diye taşıdığı renkli cam nazarlık. Sonunda çuvallamasına neden olan bir nazarlık.

"Şunlar kocasına gidiyor" dedi Hemşire Cabot. "Artık götürülmesi gerek."

Rose, tekerleklerin gıcırdamasını duydu ve hastane görevlisinin tekerlekli bir sedyeyi ittiğini gördü. "Onunla yeterince kalamadım."

"Daha fazla geciktiremeyiz. Kefeni avluda hazır. Defin hazırlıkları yapıldı mı?"

Rose başını hayır anlamında salladı. Acı içinde, "Kocası hiçbir şey hazırlamadı" dedi.

"Ailesi masrafları ödeyemeyecekse, usulüne göre bir defin işlemi için seçenekler mevcut."

Kastettiği, *yoksulların defnedilme şekliydi.* İsimsiz satıcıların, dilencilerin ve hırsızların üstüste gömüldüğü bir kamu mezarlığı.

"Hazırlıklar için ne kadar zamanımız var?" diye sordu Rose.

Hemşire Cabot, yapmak zorunda olduğu diğer işleri düşünüyormuş gibi, yataklar dizisine göz gezdirdi. "Yarın öğlene doğru" dedi, "tabutu almaya araç gelecek."

"Bu kadar az zamanda mı?"

"Çürüme beklemez." Hemşire dönüp, sessizce bekleyen adama bir işaret verdi, adam sedyeyi yatağın yanına çekti.

"Henüz değil. *Lütfen.*" Rose adamın kolunu çekti, onu Aurnia'dan uzak tutmaya çalışıyordu. "Bu soğukta onu dışarı çıkaramazsınız."

"Lütfen işleri daha da zorlaştırma" dedi hemşire. "Eğer özel bir defin organize etmek istiyorsan, bunu yarın öğlene kadar halletsen iyi olur, aksi taktirde belediye onu Güney Gömü Alanı'na götürecek." Görevliye baktı. "Merhumeyi çıkar."

Adam, kuvvetli kollarını Aurnia'nın vücudunun altından geçirip yataktan kaldırdı. Ölü bedeni sedyeye koyarken, Rose'un boğazından bir hıçkırık yükseldi, kız kardeşinin sabahlığını ve artık kurumuş kanla kaplanmış olan eteğini kendine çekti. Olacakları ne ağlamak, ne de birilerini suçlamak değiştirirdi kuşkusuz. Üzerinde sadece iç çamaşırı ve gazlı bez bulunan Aurnia, buz gibi avluya götürülecek, el arabası taşlar üzerinde ilerlerken, hassas cildi kıymıklı tahtalara çarpacaktı. Görevli onu tabuta yerleştirirken nazik olur muydu acaba? Yoksa, sadece onu tabutun içine

yuvarlayıp, bir et yığını gibi atar ve başının çıplak çam tahtalarına çarpmasına göz mü yumardı?

"Onunla kalmama izin ver" diye ısrar etti Rose ve adamın kolunu tuttu. "Bırak izleyeyim."

"İzleyecek bir şey yok, bayan."

"Emin olmak istiyorum. Ona iyi davranıldığını bilmeliyim."

Adam omuzlarını silkti. "Ben onlara iyi davranırım. Ama istersen izleyebilirsin, benim için fark etmez."

"Başka bir mesele daha var" dedi Hemşire Cabot. "Çocuk. Büyük ihtimalle ona gerekli bakımı sağlayamayacaksınız, Bayan Connolly."

Yan yataktaki kadın araya girdi: "Sen dışarıdayken geldiler, Rose. Bebek bakımevinden birileri, onu almak istediler. Ama biz buna izin veremezdik. Ne kadar yüzsüz insanlar, sen burada değilken bile yeğenini kaçırmaya çalışıyorlar!"

"Bay Tate babalık haklarını devretti" dedi Hemşire Cabot. "En azından bebeği için en iyisinin ne olduğunu biliyor o."

"Bebek onun umurunda değil" dedi Rose.

"Onu tek başına büyütmek için çok gençsin. Mantıklı ol, çocuk! Onu, bakabilecek birine ver."

Cevap olarak, Rose Meggie'yi sepetinden alıp, sıkıca göğsüne yasladı. "Onu bir yabancıya vermek mi? Bunu yapmam için anca ölüm döşeğinde olmam gerek."

Hemşire Cabot, Rose'un üstelemesi karşısında sonunda öfkeyle nefes verdi. "İstediğini yap. Çocuğun başına bir şey gelirse sorumlusu sen olacaksın. Bununla uğraşacak zamanın yok, hele bu gece, zavallı Agnus..." Güçlükle yutkundu, sonra arabasında Aurnia'nın bedeniyle bekleyen görevliye baktı. "Çıkar onu."

Meggie'ye hâlâ sıkıca sarılmış duran Rose, adamı koğuştan avluya kadar takip etti. Orada, lambanın sarı ışığı altında, Aurnia çam ağacından kutuya yatırılırken, Rose ayakta bekledi; adamın çivileri çakmasını izledi, çekiç silah atışları gibi yankılanıyor, her darbede bir çivinin de kendi kalbine saplandığını hissediyordu. Tabut artık hazırdı, adam eline bir parça kömür alıp kapağın üzerine: A. TATE diye yazdı.

"Karışmaması için" dedi adam ve Rose'a bakmak için doğruldu. "Öğleye kadar burada olacak. O zamana kadar hazırlıklarınızı yapın."

Rose elini kapağa koydu. *Bir yolunu bulacağım, tatlım. Layıkıyla gömüldüğünü göreceğim.* Şalını Meggie'nin ve kendisinin etrafından sardı, hastane avlusundan uzaklaştı.

Nereye gideceğini bilmiyordu. Kız kardeşi ve Eben'le paylaşmış olduğu o pansiyon odasına dönmeye asla niyeti yoktu. Eben muhtemelen şimdi romdan sızmış bir halde oradadır, ayrıca karşısına çıkmayı da hiç istemiyordu. Sabahleyin, ayıldığında onunla işini görürdü. Kardeşinin kocası kalpsiz biri olabilirdi ama aynı zamanda çok da mantıklı biriydi. Sürdürmesi gereken bir işi, koruması gereken bir ünü vardı. Kötü bir dedikodu imasının bile duyulması demek, terzi dükkânının kapısındaki zilin susması demek olurdu. Sabahleyin, diye düşündü Rose, Eben ve ben bir anlaşmaya varacağız ve o ikimizi de içeriye alacak. Bu onun kızı her şeye rağmen.

Ama bu gece uyuyacak yerleri yoktu.

Adımları yavaşladı ve köşede bitkince durdu. Alışkanlık onu her zamanki yöne doğru götürmüştü ve şimdi o akşam daha erken saatlerde yürümüş olduğu sokağa baktı. Dearborn'a giden bir at arabası tıngırdayarak yanından geçti, başı öne sarkmış, çöküк sırtlı bir at tarafından çekiliyordu. Çürük tekerlekleri ve yamalı gölgeliğiyle, bu kadar perişan bir araba bile ulaşılmaz bir lüksтü onun için. Kendini, yorgun ayaklarını küçük bir tabureye koymuş otururken hayal etti, araba onu kraliyet ailesinden biriymiş gibi taşırken, aynı zamanda rüzgârdan ve yağmurdan da koruyor olacaktı. Araba geçerken, bir anda sokağın karşı tarafında tanıdık bir gölge gördü.

"Haberleri duydunuz mu, Bayan Rose?" dedi Yarım Akıl Billy. "Hemşire Poole hastanenin orada öldürülmüş!"

"Evet, Billy. Biliyorum."

"Karnının ortasından yarılmış olduğunu söylüyorlar, işte böyle." Parmağıyla karnının üzerine bir çizgi çekti. "Kafası ve elleri bir kılıçla kesilmiş. Üç kişi katili bunu yaparken görmüş ve katil kocaman siyah bir kuş gibi uçup gitmiş."

"Sana bunu kim anlattı?"

"Bayan Durkin, ahırın orada anlattı. O da Crab'tan duymuş."

"Aptal şeyler yapan bir çocuk varsa, o da Crab'tır. Sen de zırvaları tekrarlıyorsun. Buna son vermen gerek."

Billy sustu, Rose onu kırdığını fark etti. Bill ayaklarıyla taşların arasını dev çapalar gibi yokluyordu. Aşağı çektiği beresinin altından kocaman kulakları dik konulmuş tabak gibi çıkıntı yapıyordu. Zavallı Billy kendini çok seyrek savunurdu, yaralansa bile bunu unutması uzun sürmezdi.

"Özür dilerim" dedi Rose.

"Ne için, Bayan Rose?"

"Bana sadece duyduklarını anlatıyordun. Ama duyduğun her şey gerçek değildir. Bazı insanlar yalan söyler. Bazıları şeytanın ta kendisidir. Hepsine güvenemezsin, Billy."

"Peki bunun bir yalan olduğunu *siz* nerden biliyorsunuz? Crab'ın söylediklerinin yani?"

Rose, onun sesinde daha önce böyle bir aksilik sezmemişti. Ona gerçeği anlatacaktı: Hemşire Poole'ü bulanın kendisi olduğu gerçeğini. Hayır, sessiz kalmak daha iyi. Billy'nin kulağına tek bir kelime fısıldamak mı, o hikâyenin yarına varmadan kaç kez değişeceğini ve kendisinin de hangi gerçekdışı role konacağını ancak Tanrı bilirdi!

Adımın dillere düşmesine izin veremem.

Her zamanki yoldan tekrar yürümeye başladı, bebek kollarında hırıltılarla uyuyordu. Bildiği bir yerde uyusa iyi olacaktı. Belki sokağın ilerisindeki Bayan Combs onun ve Meggie'nin bu gecelik mutfağının bir köşesinde uyumasını kabul ederdi. Eski paltolarını onarırım, diye düşündü, fena halde sökülmüş olanı. Bunun, mutfakta küçük bir yere değeceğinden emindi.

"Gece Devriyesi'ne bildiğim her şeyi anlattım" dedi Billy, sokakta yerinde sürekli hareket ediyordu. "Hep dışarıdayım, bilirsin, Benekli'yi ararım. Bu sokağı bir aşağı bir yukarı on kez turlarım, bu nedenle de Gece Devriyesi benimle konuşmanın iyi bir fikir olduğunu düşündü."

"Evet, öylesin."

"Öldüğüne üzüldüm, çünkü artık beni getir götür işlerine göndermeyecek. Her seferinde bana bir peni verirdi ama son defasında da vermedi. Bu hiç adil değil, değil mi? *Bunu* Gece Devriyesi'ne söylemedim, çünkü onu, bunun için benim öldürdüğümü düşünecekler."

"Biri bir iş yapmışsa her zaman hakkını vermek gerekir ama bu kez vermedi."

Beraber yürüdüler, kararmış pencereleri, sessiz evleri geçtiler. Saat çok geç oldu, diye düşündü Rose; biz hariç herkes uyuyor. Rose sonunda durana kadar çocuk ona eşlik etti.

"İçeri girmeyecek misin?" dedi Billy.

Rose, Bayan O'Keefe'nin pansiyonuna baktı. Yorgun ayakları onu otomatik olarak, daha önceden birçok kez geçmiş olduğu bu kapıya getirmişti. Eben ve Aurnia ile paylaştığı odadaki perdeli bölmeye konmuş olan daracık yatağı üst katta duruyordur. Aradaki ince perde, diğer yataktan gelen sesleri engellemeye yetmiyordu. Eben'in sevişirken çıkardığı domuz hırıltılarına benzer

sesler, horlamaları, sabahları kuru öksürüğü. Bu gece onun ellerinin kendi baldırlarını okşamış olduğunu hatırladı ve ürpererek dönüp, oradan uzaklaştı.

"Nereye gidiyorsun?" dedi Billy.

"Bilmiyorum."

"Eve gitmeyecek misin?"

"Hayır."

Billy, Rose'a yetişti. "Bütün gece uyanık kalmayacaksın, değil mi?"

"Uyuyacak bir yer bulmam gerek. Meggie'nin üşütmeyeceği, sıcak bir yer bulmalıyım."

"Bayan O'Keefe'nin pansiyonu sıcak değil mi?"

"Bu gece oraya gidemem, Billy. Bay Tate bana kızgın. Çok ama çok kızgın. Öyle ki..." Durdu ve ayaklarını sıkıca kavramış eller gibi saran sise baktı. "Ah Tanrım, Billy" diye fısıldadı. "Çok yorgunum. Bebekle birlikte ne yapacağım?"

"Onu götürebileceğin bir yer biliyorum" dedi Billy. "Gizli bir yer. Ama bunu kimseye söylememelisin."

Duvar Göz Jack atının takımlarını takıp, arabasına atladığında, henüz şafak sökmemişti. Yük arabasını ahırın bahçesinden, lamba ışığının altında cam gibi ışıldayan buz tutmuş sokak taşlarına doğru sürdü. O saatte, sokaktaki tek araba onunkiydi; at nalı sesleri, tekerlek tıngırtısı sessiz sokakta ürkütücü bir gürültü çıkarıyordu. Bu sesle yataklarından uyananlar, geçerken arabasının tıngırtısını duyanlar, geçmekte olanın bir satıcı olduğunu düşünebilirdi. Et taşıyan bir kasap ya da belki taş taşıyan bir duvar ustası veya seyise saman balyaları götüren bir çiftçi. Pencerelerinin önünden geçmekte olan bu arabanın birkaç saat sonra ne tür bir yük taşıyacağı bu uykulu insanların akıllarının ucundan bile geçmezdi. Yaşayanlar ölülerden bahsetmek istemezdi, bu nedenle ölüler görünmezdir, çam ağacından yapılmış kutulara çivilenir, kefenlerle örtülür, geceleyin tıngırdayan arabaların üzerinde gizli gizli taşınırlardı. Diğerlerinin midesinin kaldırmadığı işler için varım ben, diye düşündü Jack sırıtarak. Ah, şu kaçırma işinde iyi para vardı. At nallarının çıkardığı sesler, arabası kuzeybatıya, Charles Nehri'ne doğru ilerlerken, dilinde şu dizeler tekrar tekrar dönüyordu:

Kazanılacak paralar var. Kazanılacak paralar var.

Ve orası Jack Burke'ün bulunabileceği yer.

Önündeki siste, atın hemen önünde aniden çömelmiş bir figür

belirdi. Jack sertçe dizginlere asıldı ve at kişneyerek durdu. 16-17 yaşlarında bir erkek çocuğunun, sokakta ileri geri zikzaklar yaparak koştuğunu gördü, uzun kolları ahtapot dokunaçları gibi dalgalanıyordu.

"Kötü köpekçik! Kötü köpek, hemen bana gel!"

Çocuk zıplayıp köpeği boynundan yakalayınca, hayvan kesik kesik havladı. Doğruldu, köpeği sıkı sıkı kollarında tutuyordu, pusun içinden kendisine bakan Jack'i aniden görünce çocuğun gözleri faltaşı gibi açıldı.

"Seni lanet olası Yarım Akıl Billy!" diye azarladı Jack. Ah, bu çocuğu yeterince iyi tanıyordu, onun sürekli ayak altında gezen, her zaman beleş yemek ve yatacak yer arayan bir baş belası olduğunu biliyordu. Birçok kere Jack, Billy'yi ahırının bahçesinden kovalamak zorunda kalmıştı. "Yoldan çekil! Şimdi üzerine sürerim bak!"

Çocuk ona sadece ağzını açıp hayretle baktı. Bir ağız dolusu eğri büğrü dişi ve buluğ çağındaki sırık gibi bedenine göre çok küçük bir kafası vardı. Aptal aptal sırıttı, elindeki köpek kaçmaya çalışıyordu. "Çağırdığımda her zaman gelmiyor. Eğitilmesi gerek."

"Sen kendine bile bakamıyorsun, bir de lanet olası bir köpek mi edindin?"

"O benim arkadaşım. Adı da Benekli."

Jack, neredeyse hiç beneği olmayan siyah köpeğe göz gezdirdi. "İşte, şu ana kadar duyduğum en akıllıca isim."

"Biraz süt arıyorduk. Bebeklerin süte ihtiyacı vardır, bilirsin ve geçen gece ona aldığım sütün hepsini bitirdi. Bu sabah aç olacak ve aç oldukları zaman ağlarlar."

Aptal çocuk ne geveliyordu? "Çekil yolumdan" dedi Jack. "Yapmam gereken işler var."

"Peki, Bay Burke!" Çocuk kenara çekilerek atın geçmesine izin verdi. "Benim de yapacak işlerim var."

Eminim vardır, Billy. Eminim vardır. Jack dizginleri çekti ve araba ileri doğru sendeledi. At daha birkaç adım atmıştı ki, Jack atın yularını çekti. Dönüp Billy'nin ince uzun silüetine baktı, sis yüzünden yarısı görünmüyordu. Her ne kadar çocuk on altı on yedi yaşlarında olmalıysa da, sadece kastan ve kemikten ibaretti, neredeyse bazı tahta kuklalar kadar sağlamdı. Ona yardım edecek bir çift el olabilirdi.

Ve ucuz olurdu.

"Hey, Billy!" diye bağırdı Jack. "Dokuz pens kazanmak ister misin?"

Çocuk hızla ona doğru geldi, kollarında hâlâ o zavallı köpeği tutuyordu sıkıca. "Ne için, Bay Burke?"

"Köpeği bırak ve arabaya atla."

"Ama süt bulmamız gerek."

"Dokuz pens istiyor musun, istemiyor musun? Onunla süt alabilirsin."

Billy köpeği bıraktı, köpek hızla uzaklaştı. "Hemen eve gidiyorsun!"diye emretti Billy. "Ha şöyle, Benekli!"

"Gir içeri, çocuk."

Billy arabaya tırmandı ve kemikli kıçını tahta oturağa yerleştirdi. "Nereye gidiyoruz?"

Jack dizginleri şaklattı. "Görürsün."

Sürüklenen sis dalgaları arasında gittiler, pencerelerde mum ışıkları yavaş yavaş belirmeye başlayan binaların önünden geçtiler. Uzaktan gelen köpek havlaması dışında, tek ses atın nal sesleri ve dar sokakta tıngırdayan tekerleklerin sesiydi.

Billy arkadaki yük arabasına baktı. "Brandanın altında ne var, Bay Burke?"

"Hiçbir şey."

"Ama orada bir şey var. Görebiliyorum."

"Dokuz pensini istiyorsan kapa çeneni."

"Tamam." Çocuk yaklaşık beş saniye kadar sessiz kaldı. "Ne zaman alabilirim?"

"Bana bir şeyi taşımamda yardım ettiğin zaman."

"Mobilya gibi mi?"

"Evet." Jack sokağa tükürdü. "Tıpkı mobilya gibi."

Şimdi North Allen Sokağı'nda giderken, Charles Nehri'ne neredeyse gelmişlerdi. Günışığı üzerlerine geliyordu ama sis hâlâ çok yoğundu ve hedefine yaklaşırken, koruyucu bir pelerin gibi onları sararcasına, sanki daha da yakında dönmeye başlamıştı. Nihayet durduklarında, John birkaç metreden ötesini göremiyordu ama nerede olduklarını çok iyi biliyordu.

Billy de öyle. "Neden hastaneye geldik?"

"Burada bekle" diye emretti Jack. Çizmeleriyle taşlara sertçe basarak arabadan atladı.

"Mobilyaları ne zaman taşıyacağız?"

"Önce burada olup olmadığını görmeliyiz." Jack ana kapıyı açıp, hastanenin arka bahçesine doğru yürüdü. Bulmayı umduğu şeyi görmek için birkaç adım ilerledi: Bir tabut, hem de üzerinde yeni çivilenmiş kapağıyla. Üzerinde A. TATE ismi kötü bir el yazısıyla yazılmıştı. Ağırlığı test etmek için bir ucunu kaldırdı ve

evet, dolu olduğunu onayladı, yakında gömülmek üzere yola çıkacaktı. Sert bir çam ağacı tarafından yargılanacağı şüphe götürmeyen yoksullar mezarlığına.

Kapağı kaldırmak için biraz uğraşması gerekti. Çok uzun sürmedi, çünkü üzerinde sadece birkaç çivi vardı. Kapağı kaldırdı ve ortaya kefene sarılı beden çıktı. Görünüşe göre çok büyük değildi; Yarım Akıl Billy olmadan bile bunun üstesinden gelebilirdi.

Çocuğun hâlâ beklemekte olduğu arabaya geri döndü.

"Sandalye mi? Yoksa masa mı?" diye sordu Billy.

"Sen ne saçmalıyorsun orada?"

"Mobilya."

Jack yük arabasına doğru yürüdü ve tenteyi silkeledi. "Şunu taşımama yardım et."

Billy oturaktan sürünerek indi ve arabanın arkasına gitti. "Bu bir ağaç kütüğü."

"Çok akıllısın." Jack bir ucunu tuttu ve arabadan aşağı doğru sürükledi.

"Yakmak için odun mu?" diye sordu Billy, diğer ucundan tutarak. "Kırılması gerekmez mi?"

"Sadece taşı, tamam mı?" Kütüğü tabutun olduğu yere taşıdılar ve yere bıraktılar. "Şimdi şunu dışarı doğru açmama yardım et" diye emretti Jack.

Billy, tabuta baktı ve öylece kaldı. "Onun içinde biri var."

"Haydi, şunun ucundan tut ve kaldır."

"Ama o... o *ölü* biri."

"Dokuz pensi istiyor musun, istemiyor musun?"

Billy başını kaldırıp adama baktı, solgun ve ince yüzünde gözleri kocaman görünüyordu. "Ben ölülerden korkarım."

"Sana zarar veremezler, aptal."

Çocuk geri çekildi. "Peşinden gelirler. Hayaletler gelir."

"Sen hiç hayalet görmedin."

Çocuk hâlâ geri çekiliyor, kapıya yaklaşıyordu.

"Billy. Hemen buraya geri geliyorsun."

Onun yerine, çocuk döndü ve sarsak bir kukla gibi sisler arasında gözden kaybolarak arka bahçeden koşarak uzaklaştı.

"İşe yaramaz şey" diye homurdandı Jack. Nefes aldı, kefene sarılı bedeni yukarı çekti ve tabuttan yuvarlayarak çıkardı. Beden, sokak taşları üzerine düşünce tak diye bir ses çıktı.

Ortalık hızla ışıyordu. Kimse onu görmeden, işini hemen bitirmesi gerekiyordu. Kütüğü tabuta koymaya çalıştı, kapağı kapadı ve birkaç çekiç darbesiyle çivileri yerine çaktı. Huzur içinde uyu-

yun, Bay Kütük, diye düşündü ve kahkaha attı. Sonra, hâlâ kefenin içinde duran cesedi bahçe boyunca arabaya doğru sürükledi. Nefesi kesilmişti, sokağa göz gezdirmek için durdu. Görünürde kimseler yoktu.

Ve kimse beni göremez.

Birkaç dakika sonra, artık arabasına geri dönmüş ve atını North Allen Street'te sürmeye başlamıştı. Omzunun üzerinden bakarak branda kaplı yükünü kontrol etti. Cesede kendi de göz atmamıştı ama zaten bunu yapması gerekmezdi. İster genç olsun, ister yaşlı; ister erkek, ister kadın, önemli olan yeni ölmüş olmasıydı. Bu kez, ücreti kimseyle bölüşmek zorunda kalmayacaktı, Yarım Akıl Billy'yle bile.

Dokuz pensi kendisine kalmıştı. Biraz fazladan çabaya değerdi.

9

Rose uyandığında Meggie'yi yanında uyurken buldu ve tavukların gıdaklamasını, kanat çırpmalarını ve samanların hışırtılarını duydu. Bu seslerin hiçbiri tanıdık gelmiyordu ve Rose'un nerede olduğunu hatırlaması birkaç saniye sürdü.

Aurnia'nın öldüğünü hatırlaması.

Acı onu avucu içine almıştı, öyle çok sıkıyordu ki, bir an için nefes alamadı. Bakışları, çiftliğin kabaca yontulmuş direklerinde durağanlaşmış, düşünüyordu: Bu, benim kaldırabileceğimden de büyük bir acı.

Yakınlarında ritmik bir ses duydu ve dönüp baktığında bir köpeğin ona baktığını gördü, sallanan kuyruğu bir saman balyasına çarpıp duruyordu. Silkindi, üzerinden saman ve tozlar uçuştu, sonra gelip Rose'un yüzünü yalamaya başladı, yanağında salyası kaldı. Köpeği iterek, yerinden doğruldu. Köpek, sıkılmışçasına bir inleme sesi çıkardı ve merdivenlere doğru ilerledi. Samanlığın eşiğine göz gezdirdiğinde, Rose köpeğin bağlı bir atın yanından koşarak geçtiğini gördü, sanki bir randevusuna geç kalmış gibi hedefini bilerek koşuyordu ve sonunda ahırın açık kapısından geçerek gözden kayboldu. Uzaklarda bir horoz öttü.

Tavan arasına göz gezdirdi ve Billy'nin nereye gittiğini merak etti.

Demek, buraya sığınmışlardı. Saman balyaları ve paslı aletler arasında onun burada kaldığını gösteren işaretler gördü. Geçen gece uyuduğu samanların üzerinde bir çöküntü oluşmuştu. Çatlak bir fincan ve altlığı ile bir tahta tabak ters çevrilmiş bir tahta kasanın üzerinde, yemek yemek için hazırlanmış bir masa gibi duruyorlardı. Rose çocuğun becerikliliğine gülümsemek zorunda kalmıştı. Geçen gece, çocuk bir süreliğine gözden kaybolmuş ve

elinde bir fincan sütle geri dönmüştü. Gizlice birinin ineğinden ya da keçisinden sağdığı şüphe götürmezdi. Meggie süte bandırılmış bez parçasını emerken, Rose sütü nereden bulduğu hakkında sorular sormamıştı ona; bebeğin açlığını bastıracak şey ne olursa olsun, bunun için minnettardı.

Ama bebeğin karnı doyarken, Rose dün öğleden beri bir şey yememişti ve midesi gurulduyordu. Samanların arasını kolaçan etti, o sabah yumurtlandığı belli olan ılık bir tavuk yumurtası bulana kadar eşeledi. Yumurtayı kırdı ve tek seferde içti. Çiğ yumurta boğazından kaydı, sarısı öyle kaygan ve yoğundu ki, hemen midesi kalktı. İçi bulandı, yumurtayı çıkarmamak için kendini tuttu. Tüm gün boyunca yiyebileceğim tek şey bu olabilir, diye düşündü ve onu ziyan etmeyeceğim. Sonunda mide bulantısı geçti ve başını kaldırırken tavan arasının bir köşesine konmuş küçük tahta bir kutu çekti dikkatini.

Menteşeli kapağını kaldırdı.

İçinde, güzel cam parçaları, bir deniz kabuğu ve iki tane balina kemiğinden yapılma düğme vardı, Batı Yakası'nın sokaklarında dolanırken Billy'nin topladığı hazineler. Yürürken Billy'nin bakışlarının nasıl sürekli yere çevrildiğini fark etmişti, hepsi hepsi orada burada bir peni ya da kayıp bir saç tokası bulmak uğruna ince omuzları yaşlı bir adamınkiler gibi çökmüştü. Yarım Akıl Billy için geçen her gün, bir hazine avıydı ve güzel bir düğme onu mutlu etmeye yeterdi. Sırf bu yüzden şanslı bir çocuktu o, bir düğmeyle kolayca mutlu olabildiği için belki de Boston'daki en şanslı çocuk. Ama düğmeleri yiyemezsin ve ölüleri gömmek için değersiz bir cam parçasıyla ödeme yapamazsın.

Kutuyu kapadı ve lekelenmiş camdan dışarı bakmak için pencereye doğru yürüdü. Aşağıdaki avluda tavukların eşelendiği yer, soğuktan solmuş üzüm asmaları ve kahverengi otların bulunduğu küçük bir bahçeydi.

Billy'nin hazine kutusu ona birdenbire cebine koymuş olduğu bir şeyi, şimdiye kadar tamamen aklından çıkmış olan bir şeyi hatırlattı. Madalyonu ve zinciri çıkardı, Aurnia'nın kolyesini gördüğü anda içini ani bir üzüntü dalgası kapladı. Madalyon kalp şeklindeydi ve zinciri tüy kadar hafifti, nazik zinciri bir bayanın ince boynuna göreydi. Bu kolyenin, Aurnia'nın süt beyazı boynunda nasıl ışıldadığını hatırladı. Kız kardeşim ne kadar güzeldi, diye düşündü ve şimdi ise sadece kurtlar için bir yemdi.

Kolye altındandı. Aurnia'ya layık bir defin işlemi yapmak için bu kolyeyi satabilirdi.

Bazı sesler duydu ve tekrar pencereden dışarıya baktı. Saman balyalarıyla dolu bir yük arabası avluya henüz girmişti, iki adam fiyat üzerine pazarlık ediyordu.

Ayrılma zamanı gelmişti.

Uyumakta olan bebeği kucakladı ve merdivenlerden aşağı indi. Ahırın kapısından dışarı süzüldü sessizce.

İki adam samanın fiyatı konusunda uzlaşana kadar, Rose Connolly çoktan oradan uzaklaşmış, Meggie'yi Batı Yakası'na doğru taşırken, eteğindeki samanları silkelemeye başlamıştı.

St. Augustine mezarlığının zeminine dondurucu sis çökmüştü. Yüzermişçesine yerle ilişiğini kesmiş, sadece bedenlerinin üst kısmı sis içinde sürükleniyormuş gibi görünen yas tutanların bacaklarını gizliyordu. Bugün ne kadar da çoklar, diye düşündü Rose; ama üzüntüleri Aurnia için değildi. Sisin üzerinde kayan küçük bir tabutun arkasından giden cemaati izledi, sanki ağlayan havanın kendisiymişçesine, her bir burun çekişi, her bir hıçkırığı, orada mahsur kalmış ve gittikçe büyüyen acının seslerini duyabiliyordu. Çocuğun cenazesi, siyah etekler ve mantolar sisin içinde dönen beyaz girdaplar yaratarak yanından geçti. Kimse Rose'a bakmadı. Kollarında Meggie ile mezarlığın terk edilmiş köşesinde, yeni yapılmış toprak yığınının yanında durdu. Onlar için, Rose oradaydı ama sisin içinde bir hayalet gibiydi, kendi acılarıyla kör olmuş bu insanlar tarafından kendi acısı görünmez olmuştu.

"Yeterince derin, bayan."

Rose dönerek iki mezar kazıcıya baktı. Yaşlı olan koluyla yüzünü sildi, yıllardır güneş ve rüzgâra maruz kalmaktan derin çukurlar oluşan yanaklarına çamur bulaşmıştı. Zavallı adam, diye düşündü, sen kürek kullanmak için, buz kesmiş toprağı kazmak için çok yaşlısın. Ama hepimizin karnımızı doyuracak bir şeylere ihtiyacı var. Acaba Rose onun yaşına geldiğinde, gözleri, ipliği iğneden geçirmek için yeterince iyi göremediğinde ne yapıyor olacaktı?

"Onu son yolculuğuna uğurlarken başka kimse olacak mı?" diye sordu.

"Başka kimse olmayacak" dedi Rose ve Aurnia'nın tabutuna baktı. Bu Rose'un kaybıydı, sadece onun ve onu başka kimseyle paylaşmayacak kadar bencildi. İçinde kapağı açmak ve kardeşinin yüzüne son bir kez bakmak için yükselen ani itkiyle mücadele etti. Ya mucizevi bir şekilde ölü değilse? Ya Aurnia hareket eder ve gözlerini açarsa? Rose tabuta doğru uzandı ve sonra elini geri çekmek için kendini zorladı. Mucize diye bir şey yoktur, diye düşündü ve Aurnia gitti.

"Öyleyse, işimizi bitirelim mi?"

Yutkundu ve başıyla onayladı.

Yaşlı adam, uyuşuk uyuşuk kürek sallayan, şimdi gevşek ve ilgisiz bir biçimde ayakta duran ifadesiz çocuğa baktı. "Onu mezara koymama yardım et."

Tabutu indirirken halatlar toprak parçalarını çukura düşürerek gıcırdadı. Bu defni senin paranla ödedim tatlım, diye düşündü Rose. Seni rahatsız edecek adamlarla, pis kokulu dilencilerle paylaşmana gerek kalmayacak özel bir yer. Bir kere olsun yalnız uyuyacaksın, yaşarken mahrum kaldığın bir lüks.

Tabut yere çarparken sarsıldı. Çocuğun dikkati dağılmış ve halatı hızla bırakıvermişti. Rose, yaşlı adamın çocuğa, *seninle sonra hesaplaşacağım* diyen bakışını yakalamıştı. Çocuk fark etmedi bile ve halatı çukurdan çekti. Halat bir kobra yılanı gibi sürünerek geldi ve diğer ucu çam ağacından kutuya hafifçe vurdu. İşleri neredeyse bitmişti; çocuk şimdi, çukuru doldururken daha canlı çalışıyordu. Belki de, sıcak bir ateşin yanında yiyeceği öğle yemeğini ve kendisini alıkoyan şeyin bu mezar olduğunu düşünüyordu. Tabutun içinde yatanı görmemişti, görmeye niyeti de yoktu belli ki. Tüm düşündüğü, o çukurun kapanması gerektiğiydi, bu nedenle canla başla çalışıyor ve sırılsıklam olmuş toprağı tabutun üzerine kürek kürek atıyordu.

Mezarlığın diğer ucunda, çocuğun huzura kavuştuğu yerde, yas tutanlardan bir feryat yükseldi, bir kadın çığlığı öyle acıyla yükselmişti ki, Rose döndü ve diğer mezara doğru baktı. O anda Rose, sisin içinden kendilerine doğru yaklaşmakta olan belli belirsiz silüeti gördü. Figür, sis perdesinin içinden çıktı ve Rose pelerinin kapüşonunun altından etrafa bakmakta olan yüzü tanıdı. Bu, hastanedeki genç hemşire Mary Robinson'du. Mary durdu ve sanki arkasında birinin olduğunu sezmişçesine omzunun üzerinden baktı ama Rose, çocuğun mezarının etrafında halka olmuş heykeller gibi duran diğer insanlar hariç, kimseyi görmüyordu.

"Seni başka nerede bulacağımı bilmiyordum" dedi Mary. "Kız kardeşim için çok üzgünüm, Tanrı ruhunu bağışlasın."

Yanaklarına gözyaşı bulaştırarak gözlerini sildi. "Siz ona karşı çok iyiydiniz, Bayan Robinson. Diğer hemşireden daha iyiydiniz, yani Bayan..." Durdu, ne Hemşire Poole'ün adını anmak, ne de ölünün arkasından kötü konuşmak istiyordu.

Mary daha da yaklaştı. Rose gözlerinden yaşları savuştururken, genç hemşirenin gergin yüzüne, kısık gözlerine baktı. Mary öne doğru eğildi, sesi fısıltıya dönüştü, sözcükleri mezar kazıcılarının kürek sesleri arasından zor seçiliyordu.

"Çocuk hakkında soruşturma yapan kişiler var."

Rose, sıkıntılı bir iç geçirdi ve kollarında sakince uyuyan yeğenine baktı. Küçük Meggie, Aurnia'nın tatlı mizacını almıştı ve sessizce yatmaktan ve kocaman açtığı gözleriyle dünyayı gözlemekten memnundu. "Ben onlara cevabımı verdim. Kendi akrabalarıyla kalacak. Benimle."

"Rose, bu kişiler bebek bakımevinden değiller. Bayan Poole'a hiçbir şey söylemeyeceğime dair söz vermiştim ama artık sessiz kalamam. Bebeğin doğduğu gece, sen odadan çıktıktan sonra kardeşin bize..." Mary birdenbire kaskatı kesildi, bakışları Rose'da değildi, uzaklarda bir yerde asılı kalmıştı.

"Bayan Robinson?"

"Çocuğu güvende tut" dedi Mary. "Sakla onu."

Rose, Mary'nin baktığı yöne doğru döndü ve sisler arasında Eben'in yürüdüğünü görünce boğazı kurudu. Elleri titrese de, olduğu yerde kalıp, onunla dalaşmamaya karar verdi. Bugün değil, burada kız kardeşinin mezarı başında değil. Eben yaklaşırken, onun kendi çantasını taşıdığını gördü, dört ay önce Boston'a gelirken yanında getirdiği çantanın aynısı. Aşağılayıcı bir biçimde onu ayaklarının önüne attı.

"Senin eşyalarını topladım" dedi. "Çünkü artık Bayan O'Keefe'nin pansiyonuna gelmeyeceksin."

Rose çantayı çamurdan aldı, Eben'in kendi kıyafetlerine, onun özel eşyalarına pençelerini geçirmiş olma düşüncesiyle yüzü öfkeden kızarmıştı.

"Ve benden merhamet dilenmeye gelme" diye ekledi.

"Geçen gece bana yaptıklarından sonra mı? Merhamet mi?"

Doğruldu, Eben'le göz göze geldi ve onun mosmor olmuş dudaklarını görünce içini bir mutluluk kapladı. *Bunu ben mi yaptım? Aferin bana.* Sert cevabı onu açıkça öfkelendirmişti, Eben bir adım daha yaklaştı, sonra hâlâ çukuru doldurmaya çalışan iki mezar kazıcıya baktı. Durdu, elini yumruk yapmıştı. Hadi yap, diye düşündü Rose. Vur bana, kızını kollarımda tutarken. Senin nasıl bir korkak olduğunu dünya görsün.

Dişlerini gösteren bir hayvan gibi dudaklarını geri çekti, sözcükleri fısıltı halinde çıkıyordu, gergin ve tehlikeli. "Gece Devriyesi'yle konuşmaya hakkın yoktu. Bu sabah, kahvaltı sırasında geldiler. Şimdi pansiyonda kalan herkes bu yüzden dedikodu yapıyor."

"Ben onlara sadece gerçeği anlattım. Bana yaptıklarını."

"Sanki sana *kimse* inanıyor da. Bay Pratt'a ne söylediğimi biliyor musun? Senin gerçekte ne olduğunu anlattım ona. Küçük bir ihbar. Sadece karımı mutlu etmek için seni nasıl eve aldığımı, beslediğimi, yatacak yer verdiğimi anlattım. Sen bu iyiliğimin karşılığını böyle mi ödüyorsun?"

"Onun ölmüş olması umurunda değil, öyle değil mi?" Rose mezara baktı. "Buraya veda etmek için gelmedin. Bana meydan okumak için geldin, burada olmanın tek sebebi bu. Kendi karın burada..."

"Kendi karım da sana katlanamıyordu."

Rose'un bakışları onunkilerle buluştu öfkeyle. "Yalan söylüyorsun."

"Bana inanmıyor musun?" Sırıttı. "Sen uyurken kulağıma fısıldadıklarını duymalıydın. Ne kadar yüktün bize, yanında dolaştırmak zorunda kaldığı bir baş belasıydın, çünkü bizim yaptığımız iyilikler olmadan açlıktan öleceğini biliyordu."

"Karımı doyurmak için çalıştım! Her gün çalıştım."

"Sanki daha ucuza çalışacak eli iğne iplik tutan bir düzine kız bulamayacak mıydım? Devam et, git hadi, başına neler geleceğini gör. Açlıktan ölmeden ne kadar dayanabileceğini gör. Dilenerek bana geri geleceksin."

"Sana mı?" Rose açlıktan her ne kadar midesi buruluyorsa da, kahkaha atmak üzereydi ve attı da. Eben'in bu sabah ayılacağını, en azından geçen gece yaptıkları için bir parça pişmanlık duyacağını ummuştu. Aurnia'nın ölümüyle, birdenbire kaybettiği hazinenin değerini anlayacağını ve yaşadığı acı nedeniyle daha iyi bir adam olacağını sanmıştı. Ama o da Aurnia gibi, onun değersiz gururunun üstesinden gelebileceğine safça inanmıştı. Geçen gece Rose onu aşağılamıştı ve şimdi günışığında tüm numaralardan sıyrılmış bir şekilde karşısında duruyordu. Gözlerinde yastan eser yoktu, sadece yaralanmış bir kibir vardı ve şimdi Rose o yarayı daha da derinleştirdiği için mutluydu.

"Evet, belki aç kalacağım" diye ekledi Rose. "Ama en azından kendime bakabiliyorum. Kardeşimin defnedilmesini sağlıyorum. Onun çocuğunu da yetiştireceğim. İnsanlar kendi özkızını terk ettiğini duyduklarında senin nasıl bir adam olduğunu düşüneceklerini sanıyorsun? Karının gömülmesi için bir peni bile vermediğini duyduklarında?"

Yüzü kıpkırmızı kesildi ve işlerini bitirmiş, artık dikkatle onları dinlemekte olan iki kazıcıya baktı. Dişlerini sıkarak elini cebi-

ne attı ve bir avuç dolusu bozuk para çıkardı. "İşte!" dedi öfkeyle ve kazıcılara uzattı. "Alın!"

Yaşlı adam huzursuz bir biçimde Rose'a baktı. "Bu bayan bize çoktan ödeme yaptı, bayım."

"Lanet olsun, alın şu lanet parayı!" Eben adamın toprağa bulaşmış kolunu yakaladı ve bozuk paraları avucunun içine bıraktı. Sonra Rose'a baktı. "Yükümlülüğümü yerine getirdiğimi düşünüyorum ve şimdi, sende *bana* ait bir şey var."

"Meggie'yi zerre kadar düşünmüyorsun. Öyleyse onu neden isteyesin?"

"O veledi istemiyorum ben. Konu, diğer şeyler. Aurnia'nın eşyaları. Ben onun kocasıyım, bu yüzden ona ait olan her şey benim hakkımdır."

"Hiçbir şeyi yok."

"Hastane, ona ait olan her şeyi geçen gece sana verdiklerini söyledi bana."

"Tüm istediğin bu mu?" Rose, beline bağlamış olduğu küçük bohçayı çıkarıp ona uzattı. "Öyleyse, al hepsi senin olsun."

Eben bohçayı açtı ve lekeli gecelik ile saç kurdelesi yere düştü. "Geri kalanı nerde?"

"Yüzüğü orada."

"Bu teneke parçası mı?" Aurnia'nın renkli camdan taşları olan uğur yüzüğünü kaldırdı. Sırıttı ve onu Rose'un ayaklarının ucuna fırlattı. "Değersiz şey. Boston'daki her basit kızın parmağında bundan bir tane bulabilirsin."

"Alyansını evde bırakmıştı. Biliyorsun."

"Ben kolyeden bahsediyorum. Altın kolyeden. Onu nasıl aldığını bana hiç anlatmadı ve geçen onca süre boyunca onu satmayı hep reddetti, o parayı dükkân için kullanabileceğimi bildiği halde. Katlandığım onca şey için, en azından bu kadarcık bir karşılığı hak ediyorum."

"Sen onun saçının bir telini bile hak etmiyorsun."

"Nerede o?"

"Onu ben aldım. Cenazesini kaldırmaları için nasıl ödeme yaptım sanıyorsun?"

"*Bundan* çok daha fazla ederdi" diye homurdandı, mezarı işaret ederek.

"Gitti, Eben. Bu mezar için harcadım ve senin burada yerin yok. Sen, kardeşime yaşarken hiç huzur vermedin. Artık onun için yapabileceğin tek şey, huzur içinde yatmasına izin vermek olacaktır."

Kendisine ters ters bakmakta olan yaşlı mezar kazıcıya göz attı. Ah, Eben kimse bakmazken bir kadına vurma konusunda çok ataktır ama şimdi yumruklarını aşağıda, küfürbaz dilini de içerde tutmak için mücadele etmek zorunda kalmıştı. Tüm söylediği, "Bunlarla ilgili sonra hesaplaşacağız, Rose" oldu. Sonra, dönüp uzaklaştı.

"Bayan? Bayan?"

Rose, kendisine sempatiyle bakan yaşlı mezar kazıcıya döndü. "Bize zaten ödeme yapmıştınız. Bunu isteyeceğinizi umuyorum. Bir süreliğini sizi ve bebeği doyurmaya yeter sanırım."

Rose, adamın elinde tuttuğu bozuk paralara bakıp şöyle düşündü: Bir süreliğine, bu açlığımızı bastırır. Bununla bir sütanne bulabiliriz.

İki işçi eşyasını topladı ve Rose'u Aurnia'nın yeni kapanmış mezarının başında yalnız bıraktı. Toprak çöktüğü zaman, diye düşündü, sana bir mezar taşı yaptıracağım. Belki adından daha fazlasını yazdıracak kadar para biriktirebilirim, bir tanem. Bir melek figürü ya da ardından dünyanın nasıl daha da anlamsız olduğunu anlatan birkaç mısralık bir şiir.

Diğer cenazenin yakınlarının mezarlıktan çıkarken çıkardıkları boğuk hıçkırık seslerini duydu. Siste yüzen, siyah yünlere sarılı solgun yüzleri izledi. Buradaki onca insan bir çocuğun ölümü için yas tutuyordu. *Senin için yas tutanlar nerede, Aurnia?*

Tam o anda Bayan Robinson'ı hatırladı. Etrafına bakındı ama hemşireyi hiçbir yerde göremedi. Eben'in gelişi, öfkeli tavrı onu uzaklaştırmış olmalı. Rose'un Eben'e kin duyması için bir neden daha eklenmişti.

Yağmur damlaları yüzüne vurdu. Diğer yas tutanlar, başları eğik halde, kendilerini beklemekte olan arabalara ve sıcak akşam yemeklerine doğru ilerlemeye başladılar. Yağmur toprağı çamura dönüştürürken, sadece Rose elinde sıkıca tuttuğu Meggie ile orada bekliyordu.

"İyi uyu, tatlım" diye fısıldadı.

Çantasını ve Aurnia'nın etrafa saçılan eşyasını topladı. Sonra Meggie ile birlikte Sr. Augustine mezarlığından çıkıp, Güney Boston'un kenar mahallelerine doğru yol aldı.

10

"Ebelik, hamilelik ve sonuçlarını ele alan bir tıp branşıdır. Günümüzde, o sonuçlardan bazılarını duymaktasınız. Birçoğu, çok üzücü..."

Norris, konferans salonunun dışındaki görkemli merdivenlerden bile, Dr. Crouch'un gürleyen sesini duyabiliyordu. Hızla merdivenleri çıktı, sabah konuşmasına geç kaldığı için canı sıkılmıştı. Ama geçen geceyi, Duvar Göz Jack'in kaba eşliğinde, güneydeki Quincy'ye uzun bir yolculuk yaparak geçirmişti bir kez daha. Tüm yol boyunca Jack, bu geç seferde Norris'in kendisine eşlik etmesini istemesinin tek sebebi olan bel ağrısından şikâyet edip durmuştu. Boston'a gece yarısından sonra, öyle kötü durumda ve tek bir numune ile dönmüşlerdi ki, Dr. Sewall brandaya bakarak kokudan yüzünü buruşturmuş, "Bu, günlerdir yerde kalmış" diye yakınmıştı. "Burnun da mı sana bunu anlatamadı? Kokudan anlamalıydın!"

Norris o kokuyu hâlâ saçlarında, elbiselerinde duyabiliyordu. Seni hiç terk etmedi ki, aldığın her nefes, onu biraz daha içine çekip de yaşayanı ölüden ayıramayacak hale gelene dek, kurtçuklar gibi kıvrılarak derinin altına ilerledi. Oditoryumun merdivenlerini, arkasında kendi çürüme kokusunu bırakan bir yürüyen ceset gibi tırmanırken bu kokuyu alabiliyordu. İterek kapıyı açtı ve şimdi Dr. Crouch'un konuşurken basamakları tırmanmakta olduğu konferans salonuna sessizce kıvrıldı.

"...her ne kadar cerrahi ve fizikten ayrılan bir tıp dalı da olsa, hamilelik uygulaması da anatomi, fizyoloji ve patoloji bilgisi gerektirir..." Dr. Crouch durdu, bakışları, boş bir koltuk araştırmak için henüz koridordan aşağıya doğru bir iki adım atmış olan Norris'te durdu. Ani bir sessizlik, odadaki herkesin dikkatini bir feryadın çekebileceğinden daha fazla çekmişti. Dinleyiciler, birçok

gözü olan bir canavar gibi arkaya dönüp, bakışlarla çivilenmiş olan Norris'e baktılar.

"Bay Marshall" dedi Crouch. "Bize katılmayı tercih ettiğiniz için onur duyduk."

"Çok üzgünüm, efendim! Hiçbir mazeretim yok."

"Elbette. Oturacak bir yer bul!"

Norris boş bir sandalye gördü ve Wendell ile iki arkadaşının oturduğu sıranın hemen önüne oturdu.

Crouch kürsüde boğazını temizleyip, sürdürdü. "Sonuca gelirsek, beyler, size şöyle bir çıkarımda bulunabilirim: Bir hekim bazen karanlığın önünde tek başına durandır. O kasvetli hasta odalarına girdiğimiz zaman, mücadele etmek, yaşamları pamuk ipliğine bağlı o insanların zavallı ruhlarına ilahi umudu ve cesareti vermek için oradayız. Yakında sizin göreviniz olacak olan bu kutsal güveni unutmayın." Crouch, kısa bacaklarıyla salonun ortasında durdu. Sesi savaş çağrısı gibi çınlıyordu. "Mesleğinize karşı dürüst olun! Yaşamlarını sizin çok kıymetli ellerinize teslim eden o insanlara karşı dürüst olun."

Crouch, birkaç saniye tamamen sessiz oturan dinleyicilerine ümitli gözlerle baktı. Sonra Edward Kingston yüksek sesle ve dikkat çekici bir biçimde alkışlamaya başladı, bu Crouch'un farkına varmadığı bir hareketti. Tüm salon alkıştan yankılanana kadar herkes hızla ona katıldı.

"Şey, bunu Hamlet'e yakışır bir performans olarak nitelendirebilirim" dedi Wendell, kuru alkışı, alkışlayan ellerin gürültüsü arasında kayboluyordu. "Ne zaman yerde yuvarlanıp, ölüm sahnesini icra edecek acaba?"

"Sessiz ol, Wendell" diye uyardı Charles. "Hepimizin başını belaya mı sokmak istiyorsun?"

Dr. Crouch kürsüden indi ve diğer fakülte üyelerinin bulunduğu ön sıradaki yerine oturdu. Şimdi, hem tıp fakültesinin dekanı hem de Charles'ın dayısı olan Dr. Aldous Grenville öğrencilere seslenmek üzere ayağa kalktı. Saçları her ne kadar çoktan kırlaşmış olsa da, Dr. Greenville bir bakışıyla odadakilere hâkim olan uzun ve dimdik figürüyle yerini aldı.

"Ebelik sanatı ve bilimi üzerine verdiğiniz aydınlatıcı ve cesaretlendirici konuşma için teşekkür ederiz, Dr. Crouch. Bugünkü programımızın son bölümü olan otopsiye, saygıdeğer cerrahi profesörü Dr. Erastus Sewall'ın sunumuyla devam ediyoruz."

Ön sırada bulunan iri yapılı Dr. Sewall yavaş yavaş kalktı ve kürsüye doğru ilerledi. Kürsüde iki beyefendi el sıkıştılar; Se-

wall'ı sahne ışıklarının altına kabul eden Dr. Grenville bir kez daha yerine oturdu.

"Konuya geçmeden önce" dedi Sewall, "bir gönüllü çağırmak istiyorum. Belki birinci sınıflar arasından otopside bana asistanlık edecek kadar cesur bir bey vardır?"

Delikanlılardan oluşan beş sıra, bakışlarını ayakkabılarına doğru yöneltirken salonda bir sessizlik oldu.

"Haydi gelin, insan makinesini anlamak istiyorsanız ellerinizi kana bulamanız gerekir. Tıp çalışmalarınıza henüz başladınız, bu nedenle otopsi odasına yabancısınız. Bugün, sizlere bu olağanüstü mekanizmayı, bu karmaşık ve asil dokuyu tanımanıza yardımcı olacağım. Şayet içinizden biri cesaret gösterirse."

"Ben gelirim" diyen Edward ayağa kalktı.

Profesör Grenville, "Bay Edward Kingston gönüllü oldu. Lütfen sahnede Dr. Sewall'a katılın" dedi.

Edward koridora doğru yürürken, sınıf arkadaşlarına ukala bir bakış attı. *Ben sizin gibi korkak değilim* diyen bir bakış.

"Bu cesaret nereden geliyor böyle?" diye mırıldandı Charles.

"Hepimizin bunun için sırası gelecek" dedi Wendell.

"Şuna bak, nasıl da dikkat çekiyor. Yemin ederim, ben bir günahkâr gibi titrerdim."

Bir asistanın sürdüğü masa çıkıntılarından tutulup açılırken, tekerlekleri tahta döşemeler üzerinde tıngırdıyordu. Asistanı üzeri aletlerle dolu başka bir masa çıkarırken, Dr. Sewall kabanını çıkarıp, gömleğinin kollarını sıyırdı. "Her biriniz" dedi, "otopsi odasındaki bıçağı kullanma şansına erişeceksiniz. Ancak, o zaman bile, bu durum çok kısa sürecek. Anatomik numunelerin azlığı nedeniyle, tek bir fırsatın boşa gitmesine izin vermemelisiniz. Elinize bir denek geçtiğinde, bilginizi genişletme şansını yakalayacağınızı ümit ediyorum. Bugün, şansımıza, böyle bir fırsat bulduk." Önlüğünü giymek için durdu. "Otopsi sanatı" dedi, önlüğünü belinden bağlarken, "tam anlamıyla bir sanattır. Bugün size nasıl yapılması gerektiğini göstereceğim. Bir hayvan ölüsünü sakatatlarına ayıran bir kasap gibi değil, bir yığın mermeri incelikle işleyip bir sanat eserine dönüştüren bir heykeltıraş gibi. Bugün yapmaya niyetlendiğim şey bu; sadece bir vücudu parçalamak değil, aynı zamanda her kasın, her organın, her sinirin ve damarın güzelliğini ortaya çıkarmak." Üzeri hâlâ örtülü duran ölünün yattığı masaya döndü. "Şimdi, bugünkü deneğimizi açalım."

Dr. Sewall kefene uzanırken Norris'in midesi kalkar gibi oldu. Örtünün altında yatanı çoktan tahmin etmişti ve Duvar Göz Jack

ile birlikte geçen gece çıkarmış oldukları yarı çürümüş cesedin örtüsü açılırken korkuya kapılmıştı. Ama Sewall örtüyü açtığında, ortaya çıkan o kokuşmuş adam değildi.

Bu bir kadındı. Norris, oditoryumda oturduğu yerden tanımıştı onu.

Kıvırcık kızıl saçları masanın kenarından yere sarkmıştı. Başı hafifçe yana dönüktü, öyle ki, yarı kapalı gözleri ve ayrılmış dudaklarıyla izleyicilerle yüz yüze gelmişti. Konferans salonunda öyle bir sessizlik olmuştu ki, Norris kulaklarında kendi kalbinin sesini duyabiliyordu. *Bu ceset Rose Connolly'nin kız kardeşine ait. Taptığı kız kardeşine.* Kızın sevgili kardeşi anatomi masasına nasıl olup da gelmişti?

Dr. Sewall tepsiden soğukkanlılıkla bir bıçak alıp cesedin yanına geçti. Odadaki şoke olmuş insanların sessizliğinin farkında değilmiş gibi gözüküyordu ve deneğiyle ilgilenirken, işine koyulan bir esnaf gibiydi. Masanın ayak kısmında donup kalmış olan Edward'a baktı. Şüphesiz Edward da bu cesedi tanımıştı.

"Sana bir önlük giymeni öneririm."

Edward onu duyuyormuş gibi görünmüyordu.

"Bay Kingston, eğer giymekte olduğunuz o şık ceketin lekelenmesini istemiyorsanız, size ceketinizi çıkarmanızı ve bir önlük giymenizi öneririm. Sonra da gelip bana yardımcı olun."

Kendini beğenmiş Eddie bile görünüşe göre cesaretini kaybetmişti ve boyundan ayak bileğine kadar uzanan o önlüğü giyer ve kollarını sıyırırken, zorlukla yutkundu.

Dr. Sewall ilk kesiği attı. Göğüs kemiğinden leğen kemiğine kadar uzanan acımasız bir kesikti bu. Deri ayrılırken, karın bölgesinin içindekiler dışarı çıktı ve bağırsak boğumları açık karın bölgesinden masanın kenarına sarktı.

"Kova" dedi Sewall. Açılmış yaraya dehşete kapılmış gibi bakmakta olan Edward'a göz attı. "*Biri* kovayı koyacak mı? Buradaki asistanım bilinçli bir hareket yapmaktan yoksun da."

Ukala sınıf arkadaşlarının herkesin içinde düştüğü gülünç durum karşısında izleyicilerden birkaç huzursuz kahkaha yükseldi. Yüzü kızaran Edward, alet masasından tahta kovayı kaptı ve karından süzülürken damlamakta olan bağırsak boğumlarını yakalamak için yere, masanın altına koydu.

"Bağırsağın üzerini saran şey" dedi Dr. Sewall, "omentum denilen bir mukoza dokusudur. Şimdi onu kesiyor ve bağırsakları serbest bırakıyorum, bakın karından çıktıklarını görüyorsunuz. Yaşlı erkeklerde, özellikle de yemek masasının güzelliklerine kendi-

lerini fazla kapturanlarda bu mukoza, yağ nedeniyle daha kalın olur. Ama bu genç bayan denekte, çok seyrek birikinti görüyorum." Neredeyse şeffaf olan incecik omentumu çıkardı ve izleyicilerin görmesi için kanlı elleriyle kaldırdı. Sonra, masaya eğildi ve doku yığınını aşağıda durmakta olan kovaya gelişigüzel attı. Cup diye ıslak bir ses çıktı.

"Sonra, altındaki organları görmemizi engelleyen bu bağırsağı temizleyeceğim. Bir ineği ya da atı kesen bir kasap bu yoğun bağırsak kütlesini görmeye alışkınken, ilk otopsi dersine katılan yeni öğrenciler bununla ilk kez karşılaştıklarında sıklıkla şaşırırlar. Önce ince bağırsağı çıkartacağım, onu midenin bittiği yer olan pilorik bağlantı noktasının bulunduğu noktadan kesiyorum..."

Elinde bıçakla öne eğildi ve eli, bağırsağın kopmuş ucuyla birlikte ortaya çıktı. Masanın kenarına kaymasına göz yumdu ama Edward yere sıçramasına olanak vermeden bağırsağı çıplak eliyle yakaladı. İğrenerek kovaya attı hemen.

"Şimdi, diğer uçta, ince bağırsağın kalın bağırsağa bağlandığı yer olan ileoçekal noktada bağırsağı serbest bırakacağım.

"İnsan sindirim sisteminin mucizelerini göstermek için, asistanımın ince bağırsağın o ucunu tutmasını ve koridordan geçerek gidebildiği yere kadar gitmesini isteyeceğim."

Edward, tiksintiyle kovaya bakarak tereddüt etti. Yüzünü buruşturarak, iç organlardan oluşan yığına elini uzattı ve bağırsağın ucunu tutup yukarı kaldırdı.

"Devam edin, Bay Kingston. Salonun gerisine doğru gidin." Edward, bağırsağın ucunu çekerek merkez koridora doğru ilerlemeye başladı. Norris, sakatatın pis kokusunu aldı ve koridorun kenarındaki öğrencinin kötü kokuyu engellemek için burnunu eliyle kapadığını gördü. Edward, nihayet arkasından pis kokulu bir halat gibi sürüklediği bağırsak tomarı yerden yükselip, gergin bir hal alana kadar yürümeye devam etti.

"Mesafeye bakın" dedi Dr. Sewall. "Neredeyse altı metre boyunda bir bağırsağa bakıyoruz. *Altı metre*, beyler! Üstelik bu daha sadece ince bağırsak. Kalın bağırsağı yerinde bıraktım. Karnınızın içindeki her bir organ, organların en muhteşemidir. Orada oturur, kahvaltınızı sindirirken bir düşünün. Yaşamdaki mevkiinizin, zengin ya da fakir oluşunuzun, yaşlı veya genç oluşunuzun önemi yok, karnınızın içi söz konusu olduğunda diğer adamlardan farkınız yoktur."

Veya kadınlardan, diye düşündü Norris, bakışları organda değil, bağırsakları dışarıda, masanın üzerinde yatmakta olan denekteydi. Böyle güzeli bile parçalanıp, bir sakatat kovasına atılabiliyor. Tüm bu şeyin içinde ruh neredeydi? O vücutta bir zamanlar yaşamış olan kadın neredeydi?

"Bay Kingston, sahneye gelebilirsiniz ve bağırsak da kovaya geri atılabilir. Şimdi, göğsün içine yerleşmiş olan kalp ve akciğerlerin neye benzediğini göreceğiz." Dr. Sewall çirkin görünümlü bir alete uzandı ve aletin dişlerini bir kaburga kemiğine geçirdi. Salonda, çatırdayan kemiğin sesi yankılandı. Doktor izleyicilere baktı. "Doğrudan göğüs kafesinin içine bakmazsanız, göğüs boşluğunu belirgince göremezsiniz. Birinci sınıf öğrencilerinin yerlerinden kalkıp, otopsinin devamını daha yakından seyretmelerinin daha iyi olacağını düşünüyorum. Gelin, masanın etrafında toplanın."

Norris ayaklarını kaldırdı. Koridora en yakın olan oydu, bu nedenle masaya ilk ulaşan da o oldu. Aşağıya baktı, açılmış göğüs boşluğuna değil de, en derin sırları şimdi bir oda dolusu yabancıya açılan kadının yüzüne bakıyordu. Çok güzeldi, diye düşündü. Aurnia Tate kadınlığının en güzel zamanındaydı.

"Bir 'çember' oluşturacaksanız" dedi Dr. Sewall, "ilk önce size pelvisindeki ilginç bir bulguyu göstereyim. Bu vakada elle kolayca anlayabildiğim üzere, rahmin boyutuna bakarak bu deneğin daha yeni doğum yaptığı sonucunu çıkarabilirim. Bu cesedin nispeten taze olmasına rağmen, özellikle göğüs boşluğundaki kötü kokuyu ve karın zarındaki belirgin iltihabı fark edebilirsiniz. Tüm bu bulgular hesaba katıldığında, olası ölüm sebebini tahmin edebilirim."

Koridorda tak diye bir ses duyuldu. Öğrencilerden biri panikle seslendi: "Nefes alıyor mu? Nefes alıp almadığını kontrol et!"

Dr. Sewall seslendi: "Sorun nedir?"

"Dr. Grenville'in yeğeni, efendim!" dedi Wendell. "Charles bayıldı!"

Ön sıradaki Profesör Grenville ayağa kalktı, duydukları karşısında şaşırmış görünüyordu. Koridorda kalabalık oluşturan öğrencileri iterek hızla ilerledi.

"Durumu iyi, efendim" diye bildirdi Wendell. "Charles şimdi kendine geliyor."

Dr. Sewall sahnede iç çekti. "Zayıf bir mide, tıp okumak isteyen biri için tavsiye edilmez."

Grenville, yeğeninin yanına diz çöktü ve Charles'ın yüzüne hafifçe vurdu. "Kendine gel, oğlum. Biraz başın döndü sadece. Kolay bir sabah değildi."

Charles inleyerek doğrulup, başını tuttu. "Kendimi iyi hissetmiyorum."

"Onu dışarı çıkarayım, efendim" dedi Wendell. "Muhtemelen temiz hava iyi gelecektir."

"Teşekkür ederim, Bay Holmes" dedi Grenville. Ayağa kalkarken, kendisi de hiç sağlam görünmüyordu.

Hepimiz cesaretsiziz, aramızda en eğitimli olanlar bile.

Wendell'ın yardımıyla, Charles titreyerek ayaklarının üzerinde doğruldu ve yardımla koridoru çıktı. Norris öğrencilerden birinin kıkırdadığını duydu, "E tabii, Charlie bu. Bayılmak onun işi!"

Ama bu hepimizin başına gelebilirdi, diye düşündü Norris, odtoryumdaki solgun yüzlere bakarak. Hangi normal insan bu sabahki kasaplığı izler de, dehşete düşmezdi?

Üstelik daha bitmemişti.

Sahnede, Dr. Sewall tekrar bıçağı eline aldı ve soğukkanlılıkla izleyicilere göz gezdirdi. "Beyler. Devam edelim mi?"

11

Şimdiki zaman

Julia, Boston'un yaz sıcağından kaçarak kuzeye doğru araba sürdü ve kuzeydeki Maine'e doğru gitmekte olan, hafta sonu araba seline katıldı. New Hampshire sınırına yaklaşınca, dışarıdaki sıcaklık on derece düşmüştü. Yarım saat sonra, Maine'e doğru yol alırken, hava serinlemeye başlamıştı. Kısa zaman içinde, ormanın ve kayalıklı sahil şeridinin görüntüsü sis dalgası nedeniyle gözden kaybolmuş ve oradan kuzeye doğru dünya griye dönüşmüştü, yol belli belirsiz seçilen uzun ağaçlar ve arada bir göze çarpan çiftlik evleri arasından kıvrılıyordu.

Nihayet o öğleden sonra Lincolnville'in sahil kasabasına vardığında, sis öyle yoğundu ki, iskeleye yanaşmış Islesboro feribotunun görkemli silüetini zorlukla seçebilmişti. Henry Page, feribotta araçlar için sınırlı sayıda yer olacağı konusunda onu uyarmıştı, bu nedenle arabasını terminalin oraya park etmiş, bir gecelik hazırladığı çantasını alıp, vapura doğru ilerlemişti.

Vapurun penceresinde seyredilebilecek manzaralar varsa da, o gün Islesboro'ya geçerken hiçbirini görememişti.

İnsana yönünü şaşırtan gri havaya doğru yürüyerek vapurdan indi. Henry Page'in evi ada iskelesinden birkaç yüz metre uzaktaydı. "Bir yaz gününde keyifli bir yürüyüş olur" demişti. Ama yoğun siste, yüz metre bile hiç bitmeyecekmiş gibi görünebilir. Geçen arabaların çarpmaması için yolun kenarında durup, yaklaşan her araba sesinde otların içine doğru çekildi. Demek, Maine'de yaz böyle oluyor, diye düşündü, şortu ve sandaletleri içinde titreyerek. Her ne kadar, ötüşlerini duyuyorsa da, kuşları göremiyordu. Tüm görebildiği ayaklarının altındaki kaldırım ve yolun kenarındaki otlardı.

Önünde birdenbire bir posta kutusu belirdi. Çok paslanmış ve

eğri büğrü bir kazığa iliştirilmişti. Yakından bakınca, kenarındaki silik sözcüğü okuyabildi: STONEHURST.

Henry Page'in evi.

Tekyönlü yol, geçen araçları çizmek için pençelerini uzatmış çasına duran çalıların ve bodur dalların olduğu sık ağaçlı ormana çıkıyordu. Ne kadar çok yokuş çıkarsa, bu sisli adanın bu yalnız yolunda olduğu için kendisini o kadar huzursuz hissediyordu. Ev öyle aniden beliriverdi ki, Julia durdu, sis arasından yaklaşan bir canavar görmüş gibi ürkmüştü. Taş ve eski ahşaptan yapılmıştı, yıllarla birlikte tuzlu havada gümüşümsü bir renk almıştı. Okyanusu her ne kadar göremiyorsa da, yakında bir yerlerde olduğunu biliyordu, çünkü dalgaların kayalara çarpışını ve dönen martıların çığlıklarını işitiyordu.

Verandaya çıkan aşınmış granit basamakları çıkıp, kapıyı çaldı. Bay Page ona evde olacağını söylemişti ama kapıyı kimse açmadı. Üşüyordu, yanında ceket getirmemişti ve iskeleye dönmek dışında gidebileceği yer yoktu. Çantasını öfkeyle verandada bırakıp, evin arka tarafına doğru yürüdü. Henry evde olmadığı için, bugün görülecek bir şey var mı diye manzarasına göz atabilirdi.

Arka bahçeye çıkan taş bir patikayı geçti, her yerde çalılar ve düzensiz otlar büyümüştü. Yerler her ne kadar bir bahçıvana ihtiyaç gösterse de, buranın detaylı taş işçiliği göz önüne alınırsa görülmeye değer bir yer olduğunu söyleyebilirdi. Siste kaybolan yosunlu taşlar ve bir dizi çiçeğin etrafını saran alçak bir duvar gördü. Dalgaların sesiyle kendinden geçerek, bir yığın kekik ve kedi nanesinin sıralandığı basamaklardan aşağı indi. Deniz artık yakınlarda olmalıydı ve her an plajı görebilmeyi ümit etti.

Aşağıya doğru bir adım yürüdü ve *topu* boşlukta kaldı.

Soluk soluğa kalarak geri adım attı ve zorlukla arka basamağı buldu. Bir an için, sisin değişen perdeleri arasından altı metre kadar aşağıdaki kayalıklara bakmak için çömeldi. Ancak şimdi diğer tarafındaki aşınmış toprağı ve ufalanan uçurum kenarına zorlukla tutunan bir ağacın köklerini fark etmişti. Denize bakarken düşündü: Düşersem hayatta kalırım ama bu soğuk suda boğulmam çok uzun sürmez.

Sallana sallana eve geri tırmandı, yol boyunca uçurum birden çöker, onu da birlikte sürüklerse diye korkmuştu. Kendisini bekleyen adamı gördüğünde neredeyse tepeye ulaşmıştı.

Düşük omuzlu bu adam, yamru yumru elinde bir baston tutuyordu. Henry Page'in sesi telefonda yaşlı geliyordu ama bu adam

çok fazla yaşlıydı, saçları sis kadar beyazdı ve tel çerçeveli gözlüklerinin içinden bakıyordu.

"Basamaklar pek güvenilir değil" dedi. "Her yıl uçurumdan bir parça daha düşüyor. Kaygan zemin."

"Ben de öyle düşünmüştüm" dedi Julia, nefes nefese merdivenleri tırmanarak.

"Ben Henry Page. Siz de Bayan Hamill olmalısınız."

"Çevreyi gezmiş olmamın bir sakıncası yoktur umarım. Evde olmadığınızdan dolayı."

"Ben hep evdeydim."

"Kapıyı kimse açmadı."

"Basamaklardan zıplayabileceğimi mi düşünüyorsun? Ben seksen dokuz yaşındayım. Gelecek sefere biraz daha sabırlı ol." Döndü ve taştan terası geçip bir dizi Fransız kapısına doğru ilerledi. "Haydi. Güzel bir Sauvignon şarabım var. Gerçi bu serin havada beyaz değil, kırmızı içilir ama olsun."

Julia eve kadar peşinden gitti. Fransız kapılardan geçerken, bu yer onun kadar eski, diye düşündü. Toz ve eski kilim kokuyordu.

Ve kitaplar. Denize bakan o odada, yerden tavana kadar uzanan raflara binlerce kitap sıkıştırılmıştı. Duvarlardan birini taştan, devasa bir şömine kaplamıştı. Her ne kadar oda çok büyükse de, denize bakan pencerelere sisin çökmesiyle karanlık ve klostrofobik bir hal almıştı. Odanın orta yerinde masif meşeden bir yemek masasının yanında, üst üste yığılmış bir düzine kitap daha vardı.

"Bunlar Hilda'nın kitaplarından bazıları" dedi.

"Bazıları mı?"

"Aşağıdaki mahzende iki düzine daha var ve ben daha onlara dokunmadım bile. Bu bastonla onları taşımam mümkün olmadığından, belki sen onları benim için üst kata taşırsın. Torunumdan bunu yapmasını isterdim ama o her zaman çok meşguldür."

Ben değil miyim yani?

Hilda'nın kutularından birini, yüzeyi çizik dolu yemek masasının üzerine boca etti. "Görebileceğin gibi, Hilda tam bir istifçiydi. Asla bir şeyi atmazdı. İnsan onun kadar uzun yaşadığında, bunun anlamı eninde sonunda bir sürü *eşya* olacağıdır. Ama bu şeyler çok ilginç olmaya başladı. Karmakarışıklar. Kiraladığım nakliye şirketi ıvır zıvırları kutulara doldurdu. Bu eski gazeteler 1840'tan 1910'a kadarki zamana ait. Sıralı değiller ama. Bir yerlerde daha eskilerinin olduğuna bahse girerim, ancak onları bulmak için bütün kutuları açmak zorunda kalacağız. Hepsine bakmak, bizim haftalarımızı alır."

Boston Daily Advertiser'ın 10 Ocak 1840 tarihli sayısına ba-

karken, Julia birden Henry'nin kullandığı *bizim* sözcüğünün farkına vardı. Başını yukarı kaldırdı. "Üzgünüm, Bay Page. Çok uzun kalmayı planlamamıştım. Lütfen bana sadece evimle ilgili bulduklarınızı gösterir misiniz?"

"Ah, tabii. Hilda'nın evi." Şaşkınlıkla, ahşap zeminde bastonunu tıngırdatarak Julia'dan uzaklaştı. "1880'de inşa edilmiş" diye seslendi başka bir odaya giderken. "Margaret Tate Page adındaki bir akrabam tarafından."

Julia, 1950'lerden beri hiç düzenlenmemiş gibi görünen mutfağa doğru Henry'nin peşinden gitti. Dolaplarda kirler iz bırakmış, ocağın üzerine yağ ve makarna sosuna benzer bir şey sıçramış ve orada kuruyup kalmıştı. Buzdolabının altını üstüne getirdi ve bir şişe beyaz şarap çıkardı.

"Ev, nesilden nesile geçti. Hilda gibi diğer istifçilere" dedi şişeye batırdığı tirbuşonu çevirirken. "Böyle bir doküman hazinesi bırakmış olmamızın sebebi de bu. Ev, onca sene boyunca ailede kaldı." Mantar tıpa şişeden çıktı. "Ta ki sana kadar."

"Bahçemdeki kemikler büyük ihtimalle 1880'den önce gömülmüş" dedi Julia. "Üniversitedeki antropolog bana böyle söyledi. Mezar evden de eski."

"Olabilir, olabilir." Dolaptan iki kadeh çıkardı.

"O kutularda bulduklarınız bize kemikler hakkında yardımcı olmayacak." *Ben de burada zamanımı boşa harcıyorum.*

"Bunu nasıl söylersin? Daha gazetelere bakmadın bile." Kadehleri doldurup birini ona uzattı.

"İçmek için biraz erken bir saat değil mi?" diye sordu Julia.

"Erken mi?" diye homurdandı. "Ben seksen dokuz yaşındayım ve mahzenimde hepsini içmeye niyetli olduğum dört yüz şişe fevkalade şarap var. İçmeye başlamak için çok *geç* bile kalmış olmaktan endişeleniyorum. Öyleyse lütfen, bana katılın. Bir şişe şarap, paylaşıldığında her zaman daha lezzetlidir."

Julia kadehi aldı.

"Şimdi, neden bahsediyorduk?" diye sordu Henry.

"Kadının mezarının evden eski olduğundan."

"Ah" Kendi kadehini kaldırdı ve kütüphaneye geri döndü. "Bu çok mümkün."

"Öyleyse, nasıl olup da o kutudakilerin bana onun kimliği hakkında yardımcı olabileceğini anlayamıyorum."

Yemek masasının üzerindeki kâğıtları didik etti ve içlerinden birini çekip, Julia'nın önüne koydu. "İşte, Bayan Hamill. İşte ipucu."

Julia, el yazısıyla yazılmış, 20 Mart 1888 tarihli mektuba baktı.

Sevgili Margaret,

Sevgili Amelia'nın aramızdan ayrılışı nedeniyle gönderdiğin son derece içten ve nazik taziyelerine teşekkür ederim. Bu benim için en zor kış oldu; çünkü geçen her ay başka bir yaşlı arkadaşımı hastalık ve ihtiyarlık yüzünden kaybetmeme neden oluyor gibi. Şimdi ise, hızla geçen yılların bana bıraktığını düşündüğüm en derin üzüntülerle başbaşayım.

Bunun, uzun zaman önce anlatmış olmam gereken zor bir konuyu açmam için belki de son şansım olduğunun farkına varıyorum. Teyzenin, bunu senden saklamanın en akıllıca şey olacağını düşündüğünü bildiğim için, bu konuyu açmakta isteksiz davrandım...

Julia başını kaldırdı. "Bu, 1888'de yazılmış. Kemikler gömüldükten çok sonra."

"Okumaya devam et" dedi. Julia da son paragrafa kadar okudu.

Sana şimdilik, sana yukarıda bahsettiğim gazete kupürünü gönderiyorum. Şayet daha fazlasını öğrenmek istemezsen, lütfen bunu söyle bana. Bu konudan bir daha asla bahsetmem. Ama eğer ailen hakkındaki bu konu ilgini çekerse, o zaman ilk fırsatta sana tekrar yazarım. Böylece, teyzenle Batı Yakası Canisi'nin gerçek hikâyesini öğrenmiş olursun.

En içten saygılarımla.

O. W. H.

"O. W. H.'nin kim olduğunu anlıyor musun?" diye sordu Henry. Gözlüğünün camları nedeniyle kocaman gözüken gözleri heyecanla parladı.

"Bana telefonda Oliver Wendell Holmes olduğunu söylemiştiniz."

"Peki, kim olduğunu biliyor musun?"

"Bir hâkimdi, değil mi? Yüksek Mahkeme Hâkimi."

Henry öfkeyle iç geçirdi. "Hayır, o Oliver Wendell Holmes *Junior*, oğlu! Bu mektup *baba* Wendell'dan. *Onu* duymuş olmalıydın."

Julia kaşlarını çattı. "Bir yazardı, öyle değil mi?"

"Onun hakkında *tüm* bildiğin bu mu?"

"Üzgünüm. Branşım tarih öğretmenliği değil."

"Öğretmen misin? Hangi branş?"

"Üçüncü sınıfları okutuyorum."

"Bir üçüncü sınıf öğretmeni bile Oliver Wendell Holmes Senior'ün edebi bir figürden fazlası olduğunu bilmelidir. Evet, o bir şair, romancı ve bir biyografi yazarıydı. Ama aynı zamanda bir öğ-

retim üyesi, filozof ve Boston'daki en önemli kişilerden biriydi. Hem bir şey dahaydı da. İnsanlığa olan katkısı bakımından, aralarında en önemli olandı bu."

"Nedir o?"

"O bir hekimdi. Çağının en iyilerinden."

Julia mektuba artan bir ilgiyle baktı. "Öyleyse, bunun tarihsel önemi var."

"Mektupta hitap ettiği Margaret benim 1830 senesinde doğmuş olan büyük büyükannem Dr. Margaret Tate Page'dir. Boston'daki ilk kadın doktorlardan biri. Senin sahip olduğun ev *ona* aittir. Ev 1880'de inşa edildiğinde o elli yaşında olmalıydı."

"Peki, mektupta bahsedilen teyze kim?"

"Hiçbir fikrim yok. Onunla ilgili hiç bilgim yok."

"Holmes'tan gelen başka mektuplar da var mı?"

"Onları burada bulacağımızı ümit ediyorum." Yemek masasının yanına yığılmış düzinelerce kutuya baktı. "Şu ana kadar sadece şu altı kutuya bakabildim. Hiçbiri düzenli, sıralı değil. Ama senin evinin tarihi burada, Bayan Hamill. *Bunlar*, orada yaşamış olan insanlardan geriye kalanlar."

"Bir gazete kupürü gönderdiğini söylüyor. Onu bulabildiniz mi?"

Henry bir gazete parçasına uzandı. "Bahsettiği şeyin bu olduğuna inanıyorum."

Gazete kupürü yıllar geçtikçe öyle kararmıştı ki, o küçük yazıyı pencerenin gri ışığında okumakta zorluk çekiyordu. Ancak Henry bir lamba yaktığında sözcükleri ancak okuyabildi.

28 Kasım 1830 tarihliydi.

BATI YAKASI CİNAYETİ "ŞOKE EDİCİ VE TUHAF" OLARAK TANIMLANDI

Çarşamba günü akşam saat 00'da, Gece Devriyesi memurları, hemşire Bayan Agnus Poole'ün bedeninin hastanenin arka merdivenlerinde büyük bir kan gölünün içerisinde ölü bulunması üzerine, Massachusetts Genel Hastanesi'ne çağrıldılar. Devriyeden Memur Pratt, Poole'ün yaralarının, bu olayın çok büyük olasılıkla kasap bıçağı gibi büyük, keskin bir aletle vahşice işlenmiş bir cinayet olduğuna şüphe bırakmadığını ifade etti. Muhabir, güvenliği açısından tek şahidin kimliğini açıklamıyor ama Bay Pratt şahidin, saldırganı "Vahşi Katil gibi siyah pelerinli bir canavar, devasa bir kuşun kanatları gibi dalgalanan siyah pelerinli genç bir kadın olduğunu doğruladı.

"Bu cinayet Boston'da işlenmiş" dedi Julia.

"Weston'daki evinden at arabasıyla sadece yarım günlük bir mesafe. Maktul bir kadındı."

"Benim evimle bağlantısını göremiyorum."

"Bağlantısı, Oliver Wendell Holmes olabilir. Senin evinde yaşamış olan Margaret'a yazıyor. Onun teyzesi ile Batı Yakası Katili olarak bilinen bir katile muammalı bir gönderme yapıyor. Bir şekilde, Holmes bu cinayet vakasına –öyle ki, elli yıl kadar sonra Margaret'a anlatmak zorunda hissettiği bir vaka– karıştı. Neden? Margaret'ın asla bilmemesi gereken bu gizemli sır neydi?"

Bir geminin uzaklardan gelen siren sesi Julia'nın başını kaldırmasına sebep oldu. "Keşke feribota yetişmek zorunda olmasaydım. Cevabı öğrenmeyi gerçekten çok isterdim."

"Öyleyse gitmeyin. Neden bu gece burada kalmıyorsunuz? Valizinizi ön kapıda gördüm."

"Onu arabada bırakmak istemedim, bu nedenle yanımda getirdim. Lincolnville'de bir motelde kalmayı planlıyordum."

"Ama burada yapmamız gereken onca iş olduğunu görüyorsunuz! Üst kat çok güzel manzaralı, son derece hoş bir misafir odam var."

Julia pencereye, gittikçe yoğunlaşan sise baktı ve hangi manzaradan bahsettiğini merak etti.

"Ama belki de size sıkıntı vermeye değecek bir şey değildir. Artık tarihi önemseyen bir tek ben kalmışım gibi görünüyor. Onun kemiklerine *dokunduğunuz* için, sizin de aynı şeyleri hissedebileceğinizi düşündüm." İç çekti. "Ah, tamam. Ne önemi var? Bir gün, hepimiz onun gibi olacağız. Ölü ve unutulmuş." Döndü. "Son feribot saat dört otuzda kalakacak. Kaçırmak istemiyorsanız, iskeleye doğru yola çıksanız iyi olacak."

Julia hareket etmedi. Henry'nin unutulmuş kadınlar hakkında söylediklerini düşünüyordu hâlâ.

"Bay Page?" dedi.

Henry, topuzlu bastonunu sıkıca tutan eğilmiş bir cüce gibi arkasına döndü.

"Sanırım geceyi burada geçireceğim."

Henry o yaşta bir adam için, kesinlikle iyi bir içiciydi. Akşam yemeği bitene kadar, çoktan ikinci şaraba başlamışlardı ve Julia artık konuya odaklanmakta zorluk çekiyordu. Gece çökmüş, odadaki her şey lamba ışığının parıltısında, hafif bir sisle belirsizleşmişti. Yemeklerini, gazetelerin yayılmış olduğu masada yemişlerdi. Fırında tavuktan kalanların yanındaysa, incelemesi ge-

reken eski mektup ve gazetelerden oluşan bir yığın yükseliyordu. Onları muhtemelen bu gece okuyamazdı, başı böylesine dönüyorken.

Henry hiç yavaşlayacak gibi görünmüyordu. Bardağını doldurdu ve Margaret Tate Page'e el yazısıyla yazılmış sonu gelmeyen mektup koleksiyonundan, başka bir kâğıda uzanırken, bir yudum aldı. Sevgili çocuklarından, torunlarından ve dünyanın her yerindeki tıp meslektaşlarından gelen mektuplar vardı. Onca şarap içtikten sonra Henry nasıl oluyor da hâlâ o mürekkebi solmuş yazılara odaklanabiliyordu? Seksen dokuz yaş kulağa çok yaşlı geliyordu, Henry içme konusunda yine de Julia'yı geçiyor, o akşamın okuma maratonuna kesinlikle ondan daha iyi dayanıyordu.

Gözlüklerinin çerçevesinin üzerinden ona baktı. "Çoktan mı pes ettin?"

"Çok yorgunum. Biraz da çakırkeyif oldum, sanırım."

"Saat daha on."

"Ben senin kadar dayanıklı değilim." Onun, solmuş mürekkepli yazıları okumak için mektubu gözlüklerine yaklaştırıp, gözlerini kısışını seyretti. "Bana kuzenin Hilda'dan bahset."

"O da senin gibi, bir okulda öğretmendi." Mektuba bir fiske attı, dalgınca ekledi: "Kendi çocuğuna sahip olmayı düşünmedi asla."

"Ben de düşünmüyorum."

"Çocuklardan hoşlanmıyor musun?"

"Onları çok severim."

"Hilda sevmezdi."

Julia, Hilda Chamblett'in ardında bıraktığı tek miras olan yığınla kitaba bakarak tekrar sandalyesine gömüldü. "Öyleyse, bu yüzden yalnız yaşıyordu. Kimsesi yoktu."

Henry başını kaldırdı. "Benim neden yalnız yaşadığımı düşünüyorsun? Çünkü öyle olmasını istiyorum, sebebi bu! Kendi evimde kalmak istiyorum, huzurevinde değil." Bardağına uzandı. "Hilda da öyleydi."

İnatçı mı? Huysuz mu?

"Ölmek istediği yerde öldü" dedi. "Evde, kendi bahçesinde."

"Biri onu bulana kadar orada günlerce yatması bana üzücü geldi."

"Şüphesiz, ben de üzüldüm. Benim torunum da büyük ihtimalle benim yaşlı cesedimi bu sandalyede otururken bulacak."

"Bu korkunç bir düşünce, Henry."

"Bu, kişinin kendi mahremiyetinden hoşlanmasının sonucu. Yalnız yaşıyorsun, ne demek istediğini anlayabilirsin."

Julia bardağına baktı. "Bu benim seçimim değildi" dedi. "Kocam beni terk etti."

"Neden? Yeterince hoş bir genç bayana benziyorsun."

Yeterince hoş. Doğru, bu erkekleri kaçırmaya yeter. Sözleri öyle art niyetsiz bir şekilde hakaret içeriyordu ki, Julia kahkaha attı. Ama o kahkahanın bir yerlerinde gözyaşları da süzülmeye başlamıştı. Öne eğilip, başını ellerinin arasına aldı, hislerini kontrol altına almak için mücadele ediyordu. Neden bu şimdi oluyor, neden burada, bu çok az tanıdığı adamın önünde? Richard onu terk ettikten sonra aylardır hiç ağlamamış, soğukkanlılığıyla herkesi etkilemişti. Şimdi, gözyaşlarını tutacakmış gibi görünmüyordu ve onlarla öyle çok mücadele etmişti ki, vücudu ürperiyordu. Henry tek kelime etmedi ve onu rahatlatmak için de hiçbir girişimde bulunmadı. Sadece onu inceledi, tıpkı o eski gazeteleri inceler gibi, sanki bu ani duygu yoğunluğu yeni ve merak uyandıran bir şeymiş gibi.

Julia yüzünü temizleyip birden ayağa kalktı. "Elimi yüzümü yıkayacağım" dedi. "Sonra da sanırım yatacağım." Tabakları toplayıp mutfağa doğru döndü.

"Julia" dedi Henry. "Onun adı ne? Kocanın."

"Richard. O benim eski kocam."

"Onu hâlâ seviyor musun?"

"Hayır" dedi, yumuşak bir sesle.

"O zaman, ne cehenneme onun için ağlayıp duruyorsun?"

Gönül meselelerini böyle mantıklı bir çözümle bıçak gibi kesip atmayı Henry'ye bırak. "Çünkü ben aptalın tekiyim" dedi.

Evin bir yerinde bir telefon çalıyordu.

Julia, Henry'nin yatak odasının kapısından geçtiğini, yürürken bastonunun tıkırdadığını duydu. Her kim arıyorsa, onun telefona ulaşmak için ayrıca zamana ihtiyaç duyduğunu biliyordu, çünkü cevap vermeden önce defalarca çaldı. Kendinden geçmiş bir halde Julia, onun "Efendim?" diye cevap verdiğini duydu. Birkaç saniye sonra, "Evet, şimdi burada. Kutularla ilgileniyoruz. Dürüst olmak gerekirse, henüz karar vermedim."

Neye karar vermemiş? Kiminle konuşuyor?

Sonraki sözlerini anlamakta zorlandı, çünkü sesi kısılmıştı, tüm duyabildiği belirsiz bir mırıldanmaydı. Bir süre sonra, sesi yerini sessizliğe bıraktı; tek duyduğu pencerenin dışındaki denizin sesi ve eski evin çatırdama ve gıcırdaması oldu.

Ertesi sabah, günışığında, arama hiç de sinir bozucu görünmüyordu.

Yataktan kalktı, pantolonunu çekti ve üzerine temiz bir tişört giyip, pencereye doğru gitti. Bugün de manzara görünmüyordu. Görünen tek şey, giderek kesifleşen sis görüntüsüydü, pencereye öyle yoğun bir baskı yapıyordu ki, elini dışarıya doğru ittirse, sanki gri renkli pamuk şekere benzeyen bir şeye batacakmış gibi hissetti. Maine'e kadar onca yol geldim, diye düşündü, denizi bile göremedim.

Kapısı sertçe vuruldu, Julia döndü, ürkmüştü.

"Julia!" diye seslendi Henry. "Hâlâ kalkmadın mı?"

"Şimdi kalkıyordum."

"Hemen alt kata gel."

Sesindeki telaş, Julia'nın odayı dolaşıp hemen kapıyı açmasına neden oldu. Koridorda duruyor, yüzü heyecanla parlıyordu.

"Başka bir mektup daha buldum."

12

1830

Puro dumanının oluşturduğu bulut otopsi odasında şeffaf bir perde gibi asılı duruyor, tütünün hoş kokusu kadavraların pis kokularını maskeliyordu. Norris'in çalıştığı masada ölü bir vücut, göğsü ortadan yarılmış halde yatıyor, çıkarılmış kalbi ve ciğerleri kovadaki pis kokulu yığının içinde istirahat ediyordu. Buz gibi soğuk oda bile, kaçınılmaz çürüme sürecini yavaşlatamıyordu; zaten kadavra New York'tan gelene kadar, yolda çoktan çürümeye başlamıştı. İki gün önce Norris, içine tuzlu su konulmuş on dört varilin teslim edilişini izlemişti.

"New York onları almak zorunda olduğumuz yer, diye duydum" deyip yorumda bulundu Wendell, dört öğrenciden oluşan takım, karın bölgesine doğru yöneldi, çıplak eller buz gibi soğuk bağırsaklara dalmıştı.

"Burada, Boston'da ölen yeterince fakir yok" dedi Edward. "Biz üzerlerine titriyoruz ve onlar da sağlıklı kalıyorlar. Öldükleri zamansa, onları ele geçiremezsin. New York'ta, ölüleri kaldırıp yoksullar mezarlığına atıveriyorlar, kimse de bir şey sormuyor."

"Bu doğru olamaz" dedi Charles.

"İki farklı mezar kazıyorlar. İkinci çukur sahipsiz olup atılanlar, kimsenin sahip çıkmadığı cesetler için." Edward, saçlarına kırlar düşmüş yüzünde geçen zor yılların dikiş ve yaralarını taşıyan kadavraya baktı. Bir zamanlar kırılmış olan sol kolu çarpık kaynamıştı. "Bunun, kesinlikle ikinci çukurdan olduğunu söyleyebilirim. Yaşlı bir İrlandalı, sizce de öyle değil mi?"

Eğitmenleri Dr. Sewall otopsi odasına girdi, dört gencin bir ceset üzerinde çalışmakta olduğu kadavra masasının yanından geçti. "Bugün tüm iç organların çıkarılması işini bitirmenizi istiyorum" diye talimat verdi. "Çok çabuk bozuluyorlar. Biraz fazla

beklemeyegörsün, güçlü bir midesi olduğuna inananlarınız bile, kokuyu kısa zamanda dayanılmaz bulabilir. Dilediğiniz kadar puro için, viskide boğulun, yine de bir hafta çürümeye bırakılmış bağırsakların kokusunun en güçlünüzü bile bayıltabileceğini garanti ederim."

En zayıf olanımızın başı çoktan derde girdi bile, diye düşündü Norris, masanın diğer tarafında kendinden geçmişçesine puro içerken, solgun yüzü dumanlar arasında kalan Charles'a baktı.

"Organları yerinde gördünüz ve bu mucizevi makinenin gizli düzeneğinin bir kısmına gözlerinizle şahit oldunuz" dedi Sewall. "Bu odada, beyler, yaşamın gizemini açığa çıkarıyoruz. Tanrı'nın başyapıtını parçalara ayırırken, ustalığa dikkat edin, parçaları doğru yerlerinde inceleyin. Her bir parçanın bütün için nasıl hayati öneme sahip olduğuna şahit olun." Sewall Norris'in masasında durdu ve kovada duran organları çıplak elleriyle kaldırıp inceledi. "Kalple akciğerleri hanginiz ayırdı?" diye sordu.

"Ben ayırdım, efendim" dedi Norris.

"İyi iş çıkarmışsın. Odada gördüklerim içinde en iyisi." Sewall ona baktı. "Bunu daha önce yaptın, sanırım."

"Çiftlikteyken, efendim."

"Koyunlar üzerinde mi?"

"Ve de domuzlar."

"Bir bıçak kullanmış olduğunu söyleyebilirim." Sewall Charles'a baktı. "Sizin elleriniz hâlâ temiz, Bay Lackaway."

"Ben... ben diğerlerine başlamaları için bir şans verebilirim diye düşündüm."

"Başlamak mı? Onlar çoktan göğüs boşluğu bitirdiler de, karın bölgesine başladılar." Cesede bakıp yüzünü buruşturdu. "Bu kokudan anladığıma göre, çok hızlı çürüyor. Siz bıçağınızı kaldırana kadar çoktan çürüyecek, Bay Lackaway. Ne bekliyorsunuz? Ellerinizi kirletin."

"Tabii, efendim."

Dr. Sewall odadan çıkarken, Charles isteksizce bıçağa uzandı. Zamanından önce çürüyen İrlandalı'ya bakarak, tereddüt içinde bıçağın keskin kısmını bağırsakların üzerine yerleştirdi. Sinirlerini kontrol etmeye çalışırken, akciğerinin kalın bir parçası masadan fırlayıp göğsüne çarptı. İrkilerek bağırdı ve geri çekildi, panik içerisinde kanlı parçayı üzerinden silkeledi.

Edward kahkaha attı. "Dr. Sewall'ı duydun. Ellerini kirlet!"

"Tanrı aşkına, Edward!"

"Yüzünü görmelisin, Charles. Sana bir akrep attığımı sanırsın."

Sewall'ın odanın dışında olduğu o dakikalarda öğrenciler eğleniyorlardı. Bir şişe viski ağızdan ağza dolanıyordu. Yan masadaki takım kadavralarına destek yapıp, ağzına yanmakta olan bir sigara tutuşturdu. Duman, görmeyen gözlerden kıvrılarak geçti.

"Bu iğrenç bir şey" dedi Charles. "Yapamam." Bıçağı yerine bıraktı. "Asla bir doktor olmak *istemedim*!"

"Dayına ne zaman söylemeyi düşünüyorsun?" dedi Edward.

Ölü bir kadının başına öğrencilerden birinin şapkası konulunca, odanın diğer ucunda bir kahkaha koptu. Ama Charles'ın bakışları, deforme olmuş sol kolu, eğik omurgası acılarla geçen bir yaşamın kanıtı olan İrlandalı'da yoğunlaşmıştı.

"Haydi, Charlie" diye cesaretlendi Wendell, ona bir bıçak uzatarak. "Bir kez başladın mı, o kadar da kötü değil. Bu zavallı İrlandalı'nın çöpe gitmesine izin vermeyelim. Bize öğretecek çok şeyi var."

"Sen bunu söylersin tabii, Wendell. Sen böyle şeyleri seviyorsun."

"Sen de omentumu soydun ama. İnce bağırsağı ayırabilirsin."

Charles kendisine uzatılan bıçağa bakarken, birisi odanın diğer köşesinden alay ederek bağırdı: "Charlie! Yine üzerimize bayılma!"

Yüzü kıpkırmızı olan Charles bıçağı eline aldı. Acımasız bir yüz ifadesiyle kesmeye başladı. Ama bu çok hüner gerektiren bir işti; onun attığı kesiklerse fazla şiddetliydi, bıçağı kalın bağırsağı parçaladı, ortaya öyle kötü bir koku yayıldı ki, Norris kokuyu engellemek için kolunu yüzüne götürerek geriye doğru sıçradı.

"Dur" dedi Wendell. Charles'ın kolunu tuttu ama arkadaşı kesmeye devam etti. "Ortalığı mahvettin!"

"Bana kesmemi söylemiştin! Ellerimi kana bulamamı söylemiştin! Dayımın bana sürekli söyleyip durduğu şey de bu, ellerini kana bulamaya hevesli olmadığı sürece bir doktorun değersiz olduğu!"

"Biz dayın değiliz" dedi Wendell. "Bizler senin arkadaşlarınız. Artık *dur*."

Charles bıçağı yere attı. Bıçağın tıkırtısı, böylesine korkunç bir görevde verdikleri tek akıllıca cevabın alaylı sözler olduğu cesur delikanlıların gürültüleri arasında kayboldu.

Norris bıçağı kaldırıp, usulca sordu: "İyi misin, Charles?"

"İyiyim." Charles derin bir nefes verdi. "Çok iyiyim."

Kapıda beklemekte olan bir öğrenci aniden uyarıda bulundu: "Sewall geri geliyor!"

Oda birden sessizleşti. Şapkalar ölülerin başından çıkarıldı. Kadavralar asil yatış pozisyonlarına geri döndürüldü. Dr. Sewall

odaya geri geldiğinde, sadece çalışkan öğrenciler ve ciddi yüzler gördü. Norris'in masasına doğru geçerken, kesilmiş bağırsaklara bakarak birden durdu.

"*Bu* rezalet hangi şeytanın işi?" şoke olmuş bir halde dört öğrenciye baktı. "Bu kasaplıktan kim sorumlu?"

Charles ağlamanın eşiğinde görünüyordu. Charles için, her geçen gün yeni bir aşağılama, yeteneksizliğini ortaya çıkaran yeni bir fırsat oluyordu. Sewall'ın bakışları altında, şimdi tehlikeli bir patlamaya çok yakın duruyordu.

Edward aşırı bir hevesle ileri atıldı: "Bay Lackaway ince bağırsağı ayırmaya çalışıyordu, efendim ve..."

"Benim hatam" diye araya girdi Norris.

Sewall inanmayan gözlerle ona baktı. "Bay Marshall?"

"Bu... bu biraz hoyratça oldu. Charles ve ben... şey, onu elimizden kaçırdık, çok özür dileriz. Öyle değil mi, Charles?"

Sewall, bir an için Norris'e dikkatle baktı. "Otopsi konusundaki belirgin yeteneğiniz dikkate alındığında, bu yetersiz açıklama iki katı hayal kırıklığına uğrattı beni. Tekrarlamasına izin vermeyin."

"Tekrarlamayacak, efendim."

"Bana Dr. Grenville'in sizi görmek istediği söylendi, Bay Marshall. Ofisinde bekliyor."

"Şimdi mi? Hangi konuda?"

"Ona sormanızı öneririm. Öyleyse, gidin." Sewall sınıfa döndü. "Kalanlar içinse, bu kadar maskaralık yeter. Çalışın, beyler!"

Norris ellerini önlüğüne silip, arkadaşlarına, "Yaşlı İrlandalı'yı bitirmeyi üçünüze bırakmak zorundayım" dedi.

"Seninle Dr. Grenville arasındaki konu ne?" diye sordu Wendell.

"Hiçbir fikrim yok" dedi Norris.

"Profesör Grenville?"

Tıp fakültesinin dekanı masasından başını kaldırıp baktı. Arkasındaki pencereden yansıyan kasvetli günışığında, silüeti tel tel gri saçlardan oluşan yelesiyle bir aslan başını andırıyordu. Norris eşikte dururken, Aldous Grenville'in kendisini incelediğini fark etti ve böyle bir çağrı almak için nasıl bir gaf yapmış olabileceğini merak etti. Uzun koridor boyunca yürürken, adı Dr. Grenville'in dikkatini çekmesini sağlayacak herhangi bir olaya karıştı mı diye hafızasını yoklamıştı. Bir şey olduğu kesindi, çünkü Norris bu adamın dikkatini onca yeni öğrenci arasından Belmont'lu bir çiftçinin oğlunun çekmesi için bir sebep düşünemiyordu.

"İçeri gelin, Bay Marshall ve lütfen kapıyı kapatın."

Huzursuz olan Norris koltuğa oturdu. Grenville bir lamba yaktı ve lambanın yumuşak ışığı parıldayan masayı, kiraz ağacından kütüphaneyi aydınlattı. Silüet, gür favorili, dikkat çekici bir yüze dönüştü. Her ne kadar saçları genç bir adamınkiler kadar gürse de, kırlaşarak, zaten dikkat çekici olan özelliklerine saygıdeğer bir otorite de kazandırmıştı. Sandalyesine yaslandı, siyah gözleri lambanın ışığını yansıtan iki tuhaf küre gibiydi.

"Orada, hastanedeydiniz" dedi Bay Grenville. "Agnos Poole'ün öldüğü gece."

Norris, bu korkunç konuya yapılan ani girişle şaşırdı ve sadece başını onaylarcasına eğdi. Cinayet altı gün önce işlendi ve o zamandan beri kasabada onu kimin –ya da neyin– öldürdüğüyle ilgili acımasız dedikodular dolaşıyordu. *The Daily Advertiser* onu kanatlı bir canavar olarak tanımlamıştı. Katolikler hakkındaki konuşmalar kaçınılmazdı, bunların Devriye Pratt'ın ağzından çıktığı kesindi. Ancak başka söylentiler de vardı. Salem'deki bir vaiz olup bitenlerle ilgili çok köyü şeyler söylemiş, sadece Tanrı'nın adaletli eli sayesinde altedilebilecek olan kötü yaratıklardan ve şeytana tapan yabancılardan bahsetmişti. Anlatılan nefret uyandırıcı hikâyeler, geçen gece Hanover Street'te içkili bir kalabalığa zavallı bir İtalyan'ı yakalayacak kadar cesaret vermiş, adamcağız meyhanede kendisine sığınacak yer aramak zorunda kalmıştı.

"Siz şahidi bulan ilk kişiydiniz. İrlandalı kızı" dedi Grenville.

"Evet."

"O geceden sonra onu gördünüz mü?"

"Hayır, efendim."

"Gece Devriyesi'nin onu aradığını biliyor musunuz?"

"Bay Pratt bana söylemişti. Ben Bayan Connolly hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Bay Pratt beni aksine inanmam konusunda teşvik etti."

Demek, onu buraya çağırma sebebi buymuş. Gece Devriyesi, Grenville'den zorla bilgi almasını istemiş Norris'ten.

"Kız, o geceden sonra kaldığı pansiyonda da görülmemiş" dedi Grenville.

"Boston'da tanıdıkları vardır kesinlikle."

"Sadece kardeşinin kocası, Bay Tate adında bir terzi. Gece Devriyesi'ne kızın dengesiz biri olduğunu ve ahlaksız taleplerde bulunduğunu söylemiş. Hatta kız *onu* kendisine karşı alçakça hareket etmekle suçlamış."

Norris, Rose Connolly'nin bir eğitmen olan Dr. Crouch'un fik-

rini sorgulamaya cesaret etmiş olduğunu hatırladı. Yerini bilmesi gereken bir kız için şaşırtacak kadar cesurca bir hareketti. Ama dengesiz mi? Hayır, Norris'in o öğleden sonra koğuşta gördüğü şey, sadece haklı olduğunu iddia eden, ölmekte olan kardeşini korumaya çalışan bir kızdı.

"Onunla ilgili rahatsız edici herhangi bir şey görmedim" dedi.

"Çok korkunç bazı iddialarda bulunmuş. Şu pelerinli yaratık hakkında."

"Ondan bir *figür* olarak bahsetti, efendim. Onun hiçbir şekilde doğaüstü bir şey olduğunu söylemedi. Ondan Batı Yakası Katili olarak bahseden *Daily Adviser*. Korkmuş olabilir ama histerik değildi."

"Bay Pratt'a onun nerede olduğunu söyleyemez misiniz?"

"Neden benim bunu söyleyebileceğimi düşünüyor?"

"Sizin onu... bu insanları daha iyi tanıyabileceğinizi ileri sürüyor."

"Anlıyorum." Norris yüzünün gerildiğini hissetti. *Yani, takım elbiseler içinde bir çiftlik çocuğunun yine de sadece bir çiftlik çocuğu olacağını düşünüyorlar.* "Neden onu bulmakta birden bu kadar acele etmeye başladığını sorabilir miyim?"

"O bir şahit ve daha on yedi yaşında. Güvenliğinin düşünülmesi gerek. Kız kardeşinin çocuğunun güvenliğinin de."

"Bay Pratt'ın onların huzurunu zerrece önemsediğini sanmıyorum. Onu araştırması için başka bir sebep var mı?"

Grenville duraksadı. Bir an sonra kabul etti, "Bay Pratt'ın basına yansımasını istemediği bir konu var."

"Hangi konu?"

"Bir mücevherle ilgili. Kısaca tefeciye götürülmeden önce Bayan Connolly'nin elinde olan bir kolye."

"Bu kolyenin önemi nedir?"

"Ona ait değil. Doğrusunu istersen, kardeşinin kocasında olması gerekirdi."

"Bayan Connolly'nin hırsız olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Ben söylemiyorum. Bay Pratt söylüyor."

Norris kızı ve onun kardeşine duyduğu büyük sadakati düşündü. "Onun böyle bir suçlu olduğunu hayal edemiyorum."

"Sende nasıl bu izlenimi bıraktı?"

"Akıllı bir kız. Açıksözlü de. Ama bir hırsız değil."

Grenville başını salladı. "Bu fikrinizi Bay Pratt'a ileteceğim."

Norris konuşmanın bittiğini düşünerek kalkmaya yeltendi ama Grenville, "Biraz daha kalın, Bay Marshall. Başka bir işiniz yoksa?" dedi.

"Yok, efendim." Norris sandalyesine tekrar yerleşti. Karşısındaki adam onu sessizce süzerken, huzursuz oturuyordu.

"Şu ana kadar çalışma alanınızdan memnun kaldınız mı?" diye sordu Grenville.

"Evet, efendim. Çok."

"Peki ya Dr. Crouch'tan?"

"O harika bir öğretmen. Beni kabul ettiği için müteşekkirim. Ondan ebelik hakkında çok şey öğrendim."

"Buna karşın, sizin bu alanda güçlü fikirleriniz olmasını anlıyorum."

Norris birdenbire huzursuz oldu. Dr. Crouch onu şikâyet mi etmişti? Şimdi sonuçlarıyla mı yüzleşmek zorundaydı? "Ben onun yöntemlerini sorgulama niyetinde değildim" dedi. "Ben sadece..."

"İşe yaramıyorlarsa yöntemler sorgulanmamalı mıdır?"

"Ona karşı gelmemeliydim. Ben kesinlikle Dr. Crouch'un tecrübesine sahip değilim."

"Hayır. Siz bir çiftçinin tecrübesine sahipsiniz." Norris'in yüzü kızardı; Grenville ekledi, "Size hakaret ettiğimi düşünüyorsunuz."

"Niyetinizi bilmek istediğimi sanmıyorum."

"Hakaret etmek niyetinde değildim. Ben çok akıllı çiftlik çocukları gördüm, birkaç aptal beyefendiden de fazlasını. Çiftçilere yönelik yorumumla söylemek istediğim şey, sizin uygulamada tecrübeleriniz olduğuydu. Gebelik ve doğum süreçlerini incelemiş olduğunuz."

"Ancak, Dr. Crouch'un da bana basitçe belirttiği gibi, bir inek bir insanla karşılaştırılamaz."

"Elbette. İnekler çok daha cana yakındırlar. Babanız da benimle aynı fikirde olmalı, aksi takdirde kendini o çiftliğe kapatmazdı."

Norris duraksadı, şaşırmıştı. "Babamı tanıyor musunuz?"

"Hayır ama ondan söz edildiğini duymuştum. Böylesine çaba gerektiren bir alanda çalıştığınız için sizinle gurur duyuyor olmalı."

"Hayır, efendim. Seçimimden dolayı mutsuz."

"Bu nasıl olur?"

"O bir çiftçi olarak yetiştirmek istemişti. Kitapların zaman kaybı olduğunu düşünür babam. Dr. Hallowell'in cömertliği olmasa burada, tıp fakültesinde bile olmayabilirdim."

"Belmont'taki Dr. Hallowell mi? Sizin tavsiye mektubunuzu yazan bey mi?"

"Evet, efendim. Gerçek anlamda, ondan daha nazik biri olamaz. O ve eşi her zaman kendimi onların evinde kendi evimdeymiş gibi hissetmemi sağladılar. Kendisi bana fizik dersleri ver-

di ve kütüphanesinden ödünç kitap almama izin verdi. Görünüşe göre, her ay yenilerini alır, hepsini kullanmama izin verirdi. Romanları, Yunan ve Roma tarihi kitaplarını, Dryden, Pope ve Spenser'ın cilt cilt kitaplarını. Olağanüstü bir koleksiyondu."

Grenville gülümsedi. "Siz de bundan faydalandınız."

"Kitaplar benim kurtuluşumdu" dedi Norris ve aniden kendini bu kadar ele veren bir sözcük kullandığı için utandı. Ama kurtuluş, çiftlikteki soğuk ve kasvetli gecelerde, onun ve babasının konuşacak pek bir şeyleri olmadığı gecelerde kitapların onun için tam olarak ifade ettiği şeydi. Konuştukları zaman, ya samanın hâlâ çok ıslak olup olmadığından ya da ineklerin doğuma ne kadar yakın olduklarından bahsedip, her ikisine de acı çektiren şeyden bahsetmiyorlardı.

Hiçbir zaman da etmeyeceklerdi.

"Babanın seni cesaretlendirmemiş olması çok yazık" dedi Grenville. "Yine de böylesine az avantajla buraya kadar geldin."

"Burada... iş buldum, şehirde." Her ne kadar Jack Burke ile yaptığı iş iğrenç olsa da. "Eğitimimi karşılamaya yetiyor."

"Baban hiç destek olmuyor mu?"

"Bana gönderecek fazla parası yok."

"Umarım Sophia'ya daha cömert davranmıştır. O daha iyisini hak etti."

Norris o ismin anılmasıyla irkildi. "Annemi tanıyorsunuz."

"Eşim Abigail hayattayken, o ve Sophia çok yakın arkadaştılar. Ama bu yıllar önceydi, sen doğmadan önce." Durdu. "Sophia'nın ani evliliği ikimiz için de sürpriz olmuştu."

Ve sürprizlerin en büyüğü de, diye düşündü Norris, kendisine koca olarak az eğitimli bir çiftçi seçmesi olmalı. Her ne kadar Isaac Marshall yakışıklı bir adamsa da, Sophia'nın üzerine titrediği müzik ve kitaplarla hiç ilgilenmemiş, ürünleri ve çiftlik hayvanları dışında bir şeyle uğraşmamıştı. Norris tereddüt ederek, "Annemin artık Belmont'da yaşamadığını biliyor musunuz" diye sordu.

"Paris'te olduğunu duydum. Hâlâ orada mı?"

"Bildiğim kadarıyla."

"Bilmiyor musunuz?"

"Mektup yazmıyor. Çiftlikteki yaşam onun için hiç kolay değildi, sanırım. O..." Norris durdu, annesinin gitmesiyle ilgili anıları göğsüne iniveren bir yumruk gibiydi. Bir cumartesi günü, zar zor hatırladığı bir gün onları terk etmişti, zor hatırlıyordu, çünkü çok hastalanmıştı. Haftalar sonra, hâlâ güçsüzdü ve yalpalayarak mutfağa indiğinde babasını pencere kenarında durmuş, yazın

çiçekli havasına bakarken bulmuştu. Babası da ona dönmüştü, yüzündeki ifade bir yabancınınki kadar uzaktı.

"Annenden bir mektup geldi. Geri dönmeyecekmiş." Bunlar, Isaac'ın evden çıkıp dosdoğru ahıra inekleri sağmaya gitmeden önce söylediği sözlerdi. Bir kadın, tek tutkusu çok çalışmanın gerektiği ve iyi sürülmüş tarlanın görüntüsü olan bir kocayla kalmayı neden seçsin ki? Onu kaçıran, uzaklara gitmesine neden olan Isaac'tı.

Ama zaman başka mektuplar olmadan geçerken, Norris on bir yaşında bir çocuğun yüzleşmemesi gereken bir gerçekle yüzleşecek durumunda kalmıştı: Oğlunu, kendi kanından canından olandan daha çok ineklerine sevgi gösteren bir babaya bırakarak, annesinin aynı zamanda ondan da kaçmış olduğu gerçeğiyle.

Norris bir nefes aldı ve verirken, acının da çıkıp gittiğini hayal etti. Ama hâlâ oradaydı; kendisine yaşam veren ve kalbini kıran kadını sadece bir kere görmek için yanıp tutuşan eski acı. Bu konuşmayı bitirmeyi öyle arzuluyordu ki, aniden, "Otopsi odasına dönmem gerek. Beni görmek istemenizin sebebi bu muydu, efendim?" dedi.

"Bir şey daha var. Yeğenimle ilgili."

"Charles mı?"

"Sizden çok iyi bahsediyor. Hatta hayranlık duyuyor. Babası yüksek ateşten öldüğünde çok küçüktü ve korkarım ki, Charles da babasının hassas bünyesini almış. Kız kardeşim çocukken Charles'ın üzerine fazla titrerdi, bu nedenle çok hassas büyüdü. Bu durum, anatomi çalışmasını onun için daha da zorlaştırıyor."

Norris anatomi laboratuvarında şahit olduklarını düşündü: Bıçağı kaldırıp, kör bir öfkeyle kesikler atarken, yüzü bembeyaz kesilmiş ve titreyen Charles'ı.

"Çalışmaları zor buluyor ve arkadaşı Bay Kingston tarafından fazla cesaretlendirilmiyor. Tek gördüğü, alay konusu olduğu."

"Wendell Holmes iyi ve destekleyici bir arkadaş."

"Evet, ama sen belki de sınıfındaki en iyi otopsicisin. Dr. Sewall bana böyle söyledi. Bu nedenle, bir şey için sana müteşekkir olurdum, eğer Charles'ın fazladan yardıma ihtiyaç duyduğu zamanlarda ona..."

"Ona yardımcı olmaktan mutluluk duyarım, efendim."

"Ama Charles'ın bu konuşmadan haberi olmayacak, değil mi?"

"Bana güvenebilirsiniz."

İkisi de ayağa kalktı. Grenville onu bir an sessizce süzdü. "Öyleyse, ben de güveneceğim."

13

İlgisiz bir gözlemci bile, sadece bir göz atmayla, o gece Hurricane'e giren dört delikanlının eşit statüde olmadığını söyleyebilirdi. Eğer bir adam ceket kumaşının kalitesiyle yargılanabiliyorsa, bir tek bu bile Norris'i üç sınıf arkadaşından ayırmlamaya yeterdi; bu, dört öğrençisini o akşam içmek için kendilerine katılmaya davet etmiş olan meşhur Dr. Chester Crouch'tan ayırıyordu kesinlikle. Crouch, kalabalık meyhanede şömineye yakın bir masaya doğru yürüdü. Kürk yakalı ağır kabanını çıkarıp, kapıdan adım attıkları anda onları görüp koşarak gelen kıza verdi. Geldiklerini fark eden tek kadın garson kadın değildi. Üç genç bayandan oluşan bir grup –belki tezgâhtar kızlar, belki macera tutkunu şehir gezginleri– delikanlıları süzüyordur. Aralarından biri, kızların ilgisine sadece omuz silkmekle yanıt veren bayanların bakışlarına alışmış Edward'ın ona baktığını görünce, kızarmıştı.

Guruldayan ateşin ışığında, Norris Edward'ın *á la Sentimentale* tarzında bağlanmış son moda boyunbağına, gümüş rengi düğmeleri ile kadife yakaları olan yeşil ceketine hayran olmaktan kendini alamıyordu. *Otopsi odasının pisliği, Norris'in üç arkadaşı, yaşlı İrlandalı'yı keserken bile, en iyi gömleklerini ve Marseilles yeleklerini giymekten alıkoymamışt.* Kendisi, o kadar pahalı bir kumaşın üzerine feci bir lekenin bulaşmasını asla göze alamazdı. Onun gömleği ise, eski ve yıpranmıştı; öyle ki, Kingston'ın bir tek kravatının fiyatıyla bile eşdeğerde değildi. Kurumuş kanın, tırnakları arasında topak topak kaldığı ellerine baktı. O yaşlı cesedin üzerime bulaşmış pis kokusuyla döneceğim eve, diye düşündü.

Dr. Crouch seslendi: "Mükemmel öğrencilerim için brendi ve su. Bir tabak da istiridye."

"Tabii, doktor" dedi garson kız, Edward'a utangaç bir bakış atarak, içkileri getirmek için kalabalık masaların yanından geçip gitti hızla. Wendell çok kısa boylu değildi; Charles ise, hayranlık dolu aynı bakışları üzerine çekemeyecek kadar solgun, çekingendi; Norris aralarında yırtık ceket ve eskimiş ayakkabı giyen tek delikanlıydı; ikinci kez bakmaya değmeyen.

Hurricane, Norris'in pek sık uğradığı bir meyhane sayılmazdı. Her ne kadar burada, arada bir biçimsiz bir ceket ve rengi solmuş düşük maaşlı memur üniforması görse de, çoğunlukla yüksek yakalı ve kaliteli pabuçlu bir kalabalık görüyordu. Tıp fakültesinden fazladan birkaç arkadaşının, daha birkaç saat önce kadavraların kanında gezinen elleriyle istiridyeleri avuçladıklarını görmüştü.

"İlk otopsi sadece başlangıçtı" dedi Crouch, gürültülü odada duyulması için sesini yükselterek. "Gençle yaşlı, kadınla erkek arasındaki çeşitliliği görene kadar, makineyi bütün o ihtişamıyla anlayamazsınız." Dört öğrencisine doğru eğilerek, daha kısık sesle konuşmaya başladı. "Dr. Sewall gelecek hafta yeni bir mal almayı umuyor. Tane başına otuz dolar teklif etti ama sanırım tedarik etme konusunda bir sorun var."

"İnsanların hâlâ öldüğü kesin" dedi Edward.

"Yine de bir kıtlıkla karşı karşıyayız. Geçmiş yıllarda, New York ve Pennsylvania'daki tedarikçilere güvenebiliyorduk, ama artık her yerde karşımıza rekabet çıkıyor. New York'taki Doktorlar ve Cerrahlar Koleji bu sene iki yüz öğrenci aldı. Pennsylvania Üniversitesi dört yüz. Her okulun kapıştığı malı almak için bir yarış var ve her sene daha da kötüye gidiyor."

"Fransa'da böyle bir sorun yok" dedi Wendell.

Crouch kıskançlıkla nefes verdi. "Fransa'da, neyin halkın yararına olduğunu biliyorlar. Paris'teki tıp okulu vakıf hastanelerine tam erişim sağlıyor. Öğrencilerin ellerinde, çalışmalarda kullanabilecekleri kadavralar bulunuyor. Artık, tıp öğrenmek için bir yer *var.*"

Garson kız, elinde içkiler ve dumanları üzerinde koca bir tabak istiridye ile geri dönüp, elindekileri masaya dizdi. "Dr. Crouch" dedi. "Sizinle konuşmak isteyen bir bey var. Karısının doğum vaktinin geldiğini ve çok endişeli olduğunu söylüyor."

Crouch meyhaneye göz gezdirdi. "Hangi bey?"

"Dışarıda, bir at arabasıyla birlikte bekliyor."

"Crouch iç çekerek ayağa kalktı. "Görünüşe göre, aranızdan ayrılmak zorunda kalacağım."

"Size eşlik edelim mi?" diye sordu Wendell.

"Hayır, hayır. İstiridyelerin çöpe gitmesine izin vermeyin. Yarın sabah koğuşta görüşürüz."

Dr. Crouch kapıdan çıkarken, dört öğrencisi tabağa atlamak için hiç zaman kaybetmedi.

"Haklı, biliyorsun" dedi Wendell, kocaman bir istiridyeyi ağzına götürürken. "Paris çalışmak için uygun bir yer, ve bunu söyleyen tek kişi o değil. Bizim dezavantajımız var. Dr. Jackson, James'i çalışmalarını orada tamamlamaya teşvik etti ve Johnny Warren da yakında Paris'e gidecek."

Edward küçümsercesine homurdandı. "Bizim eğitimimiz o kadar kalitesizse, neden *siz* hâlâ buradasınız?"

"Babam, Paris'te okumanın gereksiz bir masrafa neden olduğunu düşünüyor."

Onun için sadece bir masraf, diye düşündü Norris. Benim içinse, imkânsızlık.

"Sen gitmeyi istemiyor musun?" dedi Wendell. "Louis ve Chomel'in ayaklarının dibinde öğrenmeye? Şu yarı tuzlanmış, kemiğe kadar açıkça çürümüş numunelerle değil de, taze kadavralarla çalışmaya? Fransızlar bilimin değerinden anlıyorlar." Boş istiridye kabuğunu tabağa fırlattı. "*Orası* tıp öğrenmek için ideal yer."

"Paris'e gittiğimde" dedi Edward bir kahkaha atarak, "bunun sebebi eğitim olmayacak. Tabii konu kadın anatomisi değilse. Gerçi herkes onu her yerde çalışabilir."

"Paris'te olduğu kadar kapsamlı olmasa da" dedi Wendell, çenesinden sızan sıcak yemek sularını temizlerken. "Fransız kadınların coşkulu hikâyelerine inanmak gerekirse."

"Kişi, yeterince büyük bir cüzdanla coşkuyu her yerde satın alabilir."

"Ki bu da benim gibi kısa boylu bir adam için umut vericidir." Wendell bardağını kaldırdı. "Ah, bir şiirin geldiğini hisseder gibiyim. Fransız kadınlar için bir kaside."

"Lütfen, hayır" diye homurdandı Edward. "Bu gece şiir olmasın!"

Norris buna gülmeyen tek kişiydi. Bu Paris ve satın alınabilen kadınlarla ilgili konuşma çocukluğunun en derin yarasını yeniden kanatmıştı. *Annem Paris'i bana tercih etti.* Orada aklını çelen kim olmuştu acaba? Babası bu konuda konuşmayı her ne kadar reddetmişse de, Norris o kaçınılmaz sona ulaşmaya zorlanmıştı. Kesin işin içinde bir adam vardı. Sophia otuzuna gelmek üzereydi, sakin Belmont'da bir çiftliğe kısılmış parlak ve hayat dolu bir güzellikti. Boston'a yaptığı ziyaretler sırasında mı o adamla tanışmıştı? Ona neler vaat etmişti, oğlunu terk etmesini telafi etmek için ne gibi ödüller koymuştu?

"Bu akşam amma da sessizsin" dedi Wendell. "Dr. Grenville ile yaptığın görüşme yüzünden mi?"

"Hayır, onun önemsiz bir şey olduğunu söylemiştim. Sadece Rose Connolly ile ilgili."

"Ah. Şu İrlandalı kız" dedi Edward yüzünü ekşiterek. "İçimde, onun aleyhine Bay Pratt'ın duyduğumuzdan daha fazla kanıta sahip olduğu gibi bir his var. Konu, sadece çaldığı basit bir takıdan ibaret değil üstelik. Hırsızlık yapan kızlar çok daha kötüsünü de yapabilirler."

"Onun hakkında nasıl böyle konuşabildiğini anlamıyorum" dedi Norris. "Onu tanımıyorsun bile."

"O gün hepimiz koğuştaydık. Dr. Crouch'a tam anlamıyla saygısızlık etti."

"Onu bir hırsız yapmaz bu."

"Küçük ve nankör bir İrlandalı yapar ki, bu da çok kötü bir şeydir." Edward boş bir kabuğu tabağa fırlattı. "Sözlerime dikkat edin, beyler. Bayan Rose Connolly hakkında daha çok şey duyacağız."

Norris o gece çok fazla içti. Midesi istiridye ile dolu, yüzü brendiden kıpkırmızı olmuş bir halde nehir boyunca yalpalayarak eve yürürken, aşırı içmenin etkilerini hissedebiliyordu. Görkemli bir yemek olmuştu; Boston'da katıldığı yemeklerden beri en keyif aldığı yemekti bu. Ne kadar çok istiridye vardı, yiyebileceğini düşündüğünden de fazla! Ama alkolün verdiği sıcaklık bile, Charles Nehri'nden esen kemik donduran rüzgâra kâr etmiyordu. Seçkin odalarına gitmek üzere olan üç sınıf arkadaşını düşündü ve onları bekleyen kor kırmızı şömine ile rahat ve sıcacık odaları canlandırdı gözlerinde.

Yerinden çıkmış bir kaldırım taşı takıldı ayakkabısına, Norris öne doğru tökezledi ve kendini düşmekten son anda kurtardı. İçkiden başı dönüyorken, rüzgârda sallanarak öylece durup nehre baktı. Kuzeyde, Prison Point Köprüsü'nün en ucunda eyalet hapishanesinin solgun ışığı görünüyordu. Suyun öte yanına, Batı'ya doğru bakınca, Lechmere Point'taki hapishanenin ışıklarını gördü. *Bu*, insanı düşündüren bir manzaraydı, her tarafta hapishaneler görmek kişinin oraya ne kadar uzaklıkta olduğunun göstergesi gibiydi. Bir beyefendiden basit bir tüccara kadar, diye düşündü, her şey tek bir yanlış adıma, kartları tutan zavallı bir ele bakıyor. Güzel bir ev ve arabayı ceza karşılığında vermeyegörsün, kişinin birdenbire basit bir berber ya da tekerlekçi olması an me-

selesidir. Başka bir badire atlat, yüklü başka bir borca gir ve kendini bir anda fakir fukaranın giydiği paçavraları giyerken, sokakta kibrit satarken ya da bir peni için temizlik yaparken buluverirsin. Bir kere düşmeyiversin, kişi kendini Lechmere Point'ta bir hücrede tir tir titrerken ya da Charlestown'daki hapishane demirleri arasından bakarken buluverir.

Kişi oradan sadece tek bir yerde daha kötü durumda olabilir; mezarda.

Ah evet, bu kesinlikle çok kötü bir manzaraydı ama aynı zamanda hırsını da kamçılayan bir şeydi. Kendini sonsuz sayıda istiridyenin cazibesine veya dana derisinden güzel ayakkabılar ya da kadife yakalı ceketler giymenin keyfine kaptırmamıştı. Hayır, kişinin kendini bulabileceği yer, karşı tarafta, sarp kayalıklar üzerindeki bu manzaraydı.

Çalışmalıyım, diye düşündü. Bu gece hâlâ vakit var ve ben Wistar's *Anatomy*'den birkaç bölüm okuyamayacak kadar, kafama birkaç bilgi daha tıkıştıramayacak kadar içkili değilim.

Ama tavan arasındaki buz gibi odasının dar merdivenlerini çıktığında, pencerenin yanındaki masanın üzerinde duran kitabın kapağını bile açamayacak kadar bitkindi. Mum ışığından tasarruf etmek için karanlıkta oturdu. Işığı harcamamak ve sabahleyin beyni dinlenmiş bir halde erkenden kalkmak daha iyi. Gün ışığında okuyabilirdi. Pencerenin solgun ışığında soyundu, kıravatını çıkarırken, yeleğinin düğmelerini çözerken karşıdaki hastaneye bakıyordu. Uzakta, hastanenin kapkara binasında, pencerelerde ışıklar titriyordu. Öksürüklerin yankılandığı loş koğuşları ve hastaların artık uykuya dalmış olduğu uzun yatak sıralarını canlandırdı gözlerinde. Önünde daha çalışmak için uzun yıllar vardı, yine de burada olması gerektiğinden hiç şüphe duymamıştı. Bu soğuk tavan arasında geçen o an da, yıllar önce daha çocukken babasının bir domuzun karnını yarışını ilk kez izlediğinde başlamış olan bir yolculuğun parçasıydı; kalbinin hâlâ göğsünün içinde titrediğini gördüğünde. Elini kendi göğsüne koyup, kalp atışlarını hissettiğinde şöyle düşünmüştü: Çok benziyoruz. İster domuz, ister inek, ister insan olsun, makine sürekli aynı. Sadece ocağı neyin çalıştırdığını, tekerlekleri döndürenin ne olduğunu anlayabilirsem, o makineyi nasıl çalışır halde tutacağımı da bileceğim, ölümü nasıl kandıracağımı da.

Askılarını, pantolonunu çıkarıp sandalyenin üzerine astı. Titreyerek battaniyenin altına girdi. Tok bir karınla ve başı hâlâ brendiden çakırkeyif bir halde, neredeyse hemen uykuya daldı.

Kapının neredeyse aynı anda çalınmasıyla uyandı.

"Bay Marshall? Bay Marshall, orada mısınız?"

Norris yataktan kalkıp, sersemlemiş bir halde odanın diğer tarafına yürüdü. Kapıyı açınca, titreyen fener ışığında yüzü ürkütücü bir şekilde parlayan yaşlı hapishane bahçıvanını gördü.

"Hastanede size ihtiyaçları var" dedi yaşlı adam.

"Ne oldu?"

"Canal Köprüsü'nün yakınlarında bir yük arabası devrilmiş. Yaralılar hastaneye getiriliyor ve Hemşire Robinson'ı bulamıyoruz. Diğer doktorları da çağırdılar ama siz bu kadar yakında olunca, sizi de hemen getirmeliyim diye düşündüm. Hiç kimse olmamasındansa, bir tıp öğrencisinin bulunması daha iyidir."

"Evet, tabii" dedi Norris, kasıtsızca edilen saygısızlığı duymazlıktan gelerek. "Hemen geliyorum."

El yordamıyla bulduğu pantolonunu, botlarını ve yeleğini giydi. Pardösü giymekle uğraşmadı. Eğer manzara çok kanlıysa, her durumda kirletmemek için, çıkarmak zorunda kalacaktı. Soğuk yüzünden bir palto giydi ve karanlık merdivenlerden geçerek gecenin karanlığına doğru yürüdü. Rüzgâr, nehrin yoğun kokusunu da getirerek batıdan esiyordu. Norris kestirme yoldan dosdoğru hastaneye yollandı ve pantolonunun paçaları ıslak çimler yüzünden hemen sırılsıklam oldu. Zaten kalbi meraktan güm güm atıyordu. Devrilmiş bir araba, diye düşündü. Bir sürü yaralı. Ne yapacağını bilebilecek miydi acaba? Kanın görüntüsünden korkmuyordu; çiftlik mezbahasında çok kan görmüştü. Korktuğu şey, kendi cehaletiydi. Kendisini bekleyen krize öyle odaklanmıştı ki, duyduklarını ilk önce anlamamıştı. Ama birkaç adım attıktan sonra, sesi tekrar duydu ve durdu.

Duyduğu, nehir kenarından gelen bir kadın iniltisiydi.

Bir ıstırap inlemesi miydi, yoksa yalnızca müşterisine hizmet veren bir fahişe mi? Bazı geceler nehir boyunca böyle çiftleri gözetlediği olmuş, köprünün gölgesinde gizli birlikteliğin inilti ve homurtularını duymuştu. Bu sıra, fahişe gözetleyecek sıra değildi; hastane onu bekliyordu.

Sonra aynı inlemeyi tekrar duyan Norris durdu. *Bu bir şehvet inlemesi değildi.*

Nehir kenarına doğru koşarak seslendi: "Merhaba? Kim var orada?" Nehir kıyısına bakınca, suyun şapırdadığı yere yakın yatmakta olan siyah bir şey gördü. *Bir vücut muydu acaba?*

Kayaların üzerine tırmandı ve : yakkabıları siyah çamura battı, topukları çamura gömüldü, soğuk çatlayıp çürümüş derinin altın-

dan sızıyordu. Bata çıka suya doğru ilerlerken, kalbi birdenbire daha hızlı atmaya başladı, nefes alışları hızlanıyordu. Gördüğü bir insan vücuduydu. Karanlıkta, sadece bir kadın şekli olduğunu çıkarabildi. Sırtüstü yatmış, eteği beline kadar suya batmıştı. Soğuk ve korkudan elleri buz kesen Norris, kadını kollarının altından tutup, nehirden tamamen çıkana kadar kıyıya doğru sürükledi. Güç sarf ettiği için soluk soluğa kalmış, ıslanan pantolonundan sular damlamaya başlamıştı. Kadının yanına çömelip, göğsünde bir kalp atışı, bir nefes, herhangi bir yaşam işareti aradı.

Ilık sıvı elini kapladı. Sıvının verdiği beklenmedik sıcaklık öyle ürkütücüydü ki, ilk anda kendi derisinin söylediklerine anlam veremedi. Sonra, aşağıya bakıp avuç içindeki kanın yağlı parıltısını gördü.

Arkasında, kayalıkların üzerinde bir çakıl taşı tıkırdadı. Hemen döndü ve bir ürperti, ensesindeki bütün tüyleri kaldırdı.

Yaratık, yukarıdaki yığının üzerinde duruyor, siyah pelerini rüzgârda devasa kanatlar gibi uçuşuyordu. Kukuletanın altında, ölümün kemik gibi beyaz kafası görünüyordu. Boş gözler, sanki alınacak bir sonraki can, tırpanının darbesini hissedecek bir sonraki kişi olarak onu belirliyormuşçasına, doğrudan kendisine bakıyordu.

Norris korkudan öyle donakalmıştı ki, yaratık üzerine çullansa bile, elindeki tırpan o anda, havanın içinden ıslık çalarak gelse bile, kaçamayacaktı. Sadece seyretti, tıpkı canavarın da onu seyrettiği gibi.

Sonra, birdenbire gitti. Norris sadece gece göğünü, ayın görüntüsünü, bulutların arasından sızan ışığı gördü.

Nehir şeridinde bir lamba ışığı parladı. "Merhaba?" diye bağırdı hastane bahçıvanı. "Kim var orada?"

Boğazı korkuyla kilitlenen Norris zorlukla bir kez yutkunabildi: "Buradayım." Sonra daha yüksek sesle bağırdı: "Yardım, yardıma ihtiyacım var!"

Bahçıvan çamurlu nehir kenarına geldi, feneri havada sallanıyordu. Işığı tutarak ölü bedene baktı; Mary Robinson'ın yüzüne. Sonra bakışları Norris'e yöneldi; yaşlı adamın yüzündeki ifade çok açıktı.

Korkunun ifadesi.

14

Norris ellerine baktı, kurumuş kan tabakası artık çatlak çatlak olmuş derisinin üzerinden dökülüyordu. Bir krize yardımcı olması için çağrılmıştı ama onun yerine, yaşanan kaosa daha fazla kan, daha fazla çelişki eklemişti. Kapalı kapının ardından, bir adamın acıyla feryat ettiğini duyabildi ve cerrahın bıçağının şimdi o bahtsız ruh üzerinde ne türden dehşetler icra ettiğini merak etti.

Zavallı Mary Robinson üzerinde icra edilenden daha büyük bir dehşet olamazdı.

Aldığı yaraların dehşetini, onu binaya, ışığa doğru taşırken görebilmişti. Ardından damlayan kan iz bırakırken, onu koridora getirmiş ve şoke olmuş bir hemşire ameliyat odasını işaret etmişti sessizce. Ama Mary'yi masaya yatırırken, hemşirenin herhangi bir cerrahi yardımın çok çok ötesinde olduğunu zaten biliyordu.

"Mary Robinson'ı ne kadar iyi tanıyorsunuz, Bay Marshall?"

Norris, kanın kabuk tuttuğu ellerine baktı ve Gece Devriyesi'nden Bay Pratt'a odaklandı. Pratt'ın hemen arkasında soruşturma boyunca sessiz kalmayı seçen Constable Lyons ve Dr. Aldous Grenville duruyordu. Lambanın oluşturduğu ışık çemberinin ötesinde, gölgedeydiler.

"O bir hemşireydi. Elbette onu görüyordum."

"Ama onu tanıyor muydunuz? Hastanedeki işiniz dışında, dışarıda onunla bir ilişkiniz var mıydı?"

"Hayır."

"Hiç mi?"

"Ben tıp okumakla meşgulüm, Bay Pratt. Bunun dışında çok az vaktim oluyor."

"Hastaneye çok yakın bir yerde yaşıyorsunuz. Pansiyonunuz

bu alanın tam sınırında ve onun kaldığı yer de, bu binadan sadece kısa bir yürüyüş mesafesinde. Sadece evinizden dışarı adım atarak bile, Bayan Robinson ile karşılaşabilirdiniz."

"Buna ilişki demek çok zor." Norris tekrar ellerine baktı. Bu, zavallı Mary ile olabileceğim en yakın durum, diye düşündü. Kanı derime bulaşmışken.

Bay Pratt, Dr. Grenville'a döndü. "Vücudu siz incelediniz, değil mi bayım?"

"Evet. Dr. Sewall'ın da incelemesi gerektiğini düşünüyorum."

"Ama bir fikir verebilirsiniz, öyle değil mi?"

Norris sakin bir sesle, "Bu, aynı katil. Aynı şekil. Bunu zaten biliyordunuz, değil mi Bay Pratt?" Başını yukarı kaldırdı. "İki enzisyon.[3] Kesiklerden biri karnın bir ucundan diğer ucuna uzanıyor. Sonra, bıçağı döndürmüş ve yukarıya, göğüs kemiğine doğru bir kesik daha atmış. Haç şeklinde."

"Ama bu kez, Bay Marshall" diye Constable Lyons söze girdi, "katil işi bir adım ileri taşımış."

Norris, Gece Devriyesi'nin kıdemli memuruna baktı. Constable Lyons ile her ne kadar daha önce tanışmamışsa da, ününü duymuştu. Her şeyi abartarak ifade eden Bay Pratt'tan farklı olarak, Constable Lyons tatlı dilli biriydi ve belki de hoşgörülü. Geçen saatler boyunca, kendisine bağlı olan Pratt'ın soruşturmayı tamamen kontrolüne almasına izin vermişti. Lyons o an ışığa doğru yürüdü ve Norris, elli yaşlarında düzgün tıraşlı bir sakalı ve gözlüğü olan tıknaz bir beyefendi gördü.

"Dili yok" dedi Lyons.

Gözcü, Pratt Grenville'e döndü. "Katil mi kesmiş onu?"

Grenville başıyla onayladı. "Zor bir işlem değil. Tek ihtiyacı olan keskin bir bıçak."

"Neden böyle garip bir şey yapmış olabilir? Bir ceza mı? Yoksa bir mesaj mı?"

Norris, Pratt'ın aniden kendisine dönüp bakmasından hiç hoşlanmadı. "Ve siz onu gördüğünüzü söylüyorsunuz, Bay Marshall."

"*Bir şey* gördüm."

"Pelerinli bir yaratık mı? Kurukafa gibi bir yüzü mü vardı?"

"Tam olarak Rose Connolly'nin tanımladığı gibiydi. Size doğruyu söylemiş."

"Yine de hastane bahçıvanı ortalıkta bir canavar görmemiş. Bana, maktule eğilmiş bir halde sadece sizi gördüğünü söyledi. Başka hiç kimseyi görmemiş."

1. Derin kesik. (ç.n.)

"Sadece bir anlığına orada durmuştu. Bahçıvan benim olduğum yere gelene kadar yaratık gitti."

Pratt bir süre inceledi onu. "Sizce dil neden alındı?"

"Bilmiyorum."

"Bu yapılan çok canice bir şey ama eğer kişi bir anatomi öğrencisiyse, vücudun bir parçasını toplaması mantıklı gelebilir. Elbette, bilimsel sebepler yüzünden."

"Bay Pratt" diye araya girdi Dr. Grenville, "Bay Marshall'dan şüphelenmek için hiçbir dayanağınız yok."

"Her iki cinayetin de yakınında bulunan genç bir adam da mı olamaz?"

"O bir tıp öğrencisi. Hastane civarında *bulunuyordu*."

Pratt, Norris'e baktı. "Bir çiftlikte büyüdünüz, değil mi? Hayvanları kesme konusunda bir tecrübeniz var mı?"

"Bu sorular artık fazla oluyor" dedi Constable Lyons. "Bay Marshall, gitmekte serbestsiniz."

"Efendim" diye protesto etti Pratt, otoritesi elinden alındığı için öfkelenmişti.

"Bay Marshall bir şüpheli değil ve kendisine öyleymiş gibi davranılmamalıdır." Lyons, Norris'e baktı. "Gidebilirsiniz."

Norris ayağa kalkıp kapıya doğru yürüdü. Orada durup arkasına baktı. "Rose Connolly'ye inanmadığınızı biliyorum" dedi. "Ama şimdi yaratığı ben de gördüm."

Pratt homurdandı. "Vahşi Katil'i mi?"

"O gerçek, Bay Pratt. Bana ister inanın ister inanmayın, dışarıda *bir şey* dolaşıyor. Ruhumu ürperten bir şey ve Tanrı'dan onu bir daha hiç görmemeyi diliyorum."

Yine biri kapısını çalıyordu. Norris gözlerini açıp, gün ışığının pencereden parladığının farkına varırken, ne kâbustu, diye düşündü. Bunlara hep, çok fazla istiridye yemek ve brendi içmek sebep oldu. Rüyalara canavarların girmesine neden oluyor.

"Norris? Norris, uyan!" diye bağırdı Wendell.

Dr. Crouch'la vizitler. Geç kaldım.

Norris üzerinden battaniyeyi atıp doğruldu. O anda sandalyeye asılmış paltosunu, epey bir yerlerine kan bulaşmış olan kumaşı gördü. Yatağının yanına çıkarmış olduğu ayakkabılarına baktı ve çamurlanmış deriyi gördü, daha fazla kanı. Giymekte olduğu gömleğinin yenlerinde, kollarında kan lekeleri vardı. Kâbus değildi. Giysilerinde Mary Robinson'ın kanıyla uyuyakalmıştı.

Wendell kapıya vurdu. "Norris, konuşmamız gerek!"

Norris, sendeleyerek kapıya doğru yürüdü ve açtığında Wendell'ı loş koridorda beklerken buldu.

"Berbat görünüyorsun" dedi Wendell.

Norris yatağa geri dönüp üzerine oturdu. İnleyerek, "Berbat bir geceydi" dedi.

"Olanları duydum."

Wendell içeri adım atıp kapıyı kapattı. Küçük, fakir tavan arasına bakarken, hiçbir şey söylemedi, söylemesine gerek de yoktu; çürümüş kirişlere, çökük zemine ve yatak iskeletinin kabarmış tahtalarının üzerinde duran içi saman dolu döşeğe bakarken, ne düşündüğü okunuyordu yüzünden. Tırnaklarını zeminde kaydıran bir fare fırladı gölgeler arasından ve üzerinde Wistar's Anatomy'nin lekeli bir kopyası açık duran masanın altında gözden kayboldu. Kasım ayının sonuna yaklaştıkları bu sabah hava öyle soğuktu ki, pencerenin iç kısmında bir buz kütlesi oluşmuştu.

"Vizitlere neden gelmediğimi merak ettin sanırım" dedi Norris. Orada sadece gömleğiyle otururken kendisini çok savunmasız hissediyordu ve aşağıya bakınca çıplak bacaklarında nokta nokta morluklar olduğunu gördü.

"Neden gelmediğini biliyoruz. Hastanedeki herkes bunu konuşuyor. Mary Robinson'a olanları."

"Öyleyse, onu tek bulanın ben olduğumu da biliyorsun."

"Bu da versiyonlardan biri, her neyse."

Norris başını kaldırdı. "Başka bir tane daha mı var?"

"Etrafta her türden söylenti dolaşıyor. Bunu söylediğim için üzgünüm ama iğrenç dedikodular."

Norris çıplak dizlerine baktı gene. "Bana pantolonumu uzatır mısın lütfen? Burası lanet soğuk."

Wendell ona pantolonu uzattı, sonra dönüp pencereden dışarı baktı. Norris giyinirken, pantolon paçasındaki kan lekelerini fark etti. Baktığı her yerde, giysilerinin üzerinde Mary Robinson'ın kanını gördü.

"Hakkımda ne diyorlar?" diye sordu.

Wendell yüzünü ona döndü. "Her iki cinayet mahalline de bu kadar çabuk gelmenin ne büyük bir tesadüf olduğunu konuşuyorlar."

"Agnus Poole'ün cesedini bulan ben değildim."

"Ama oradaydın."

"Sen de öyle."

"Ben seni suçlamıyorum."

"Öyleyse burada ne işin var? Katilin nerede yaşadığına göz atmak için mi geldin?" Norris, askılarını çekerek ayağa kalktı. "İyi

bir dedikodu malzemesi olurdu, sanırım. Madeira'daki Harvard'lı dostlarına anlatmak için güzel bir hikâye."

"Benim hakkımda gerçekten böyle düşünmüyorsun, değil mi?"

"Senin *benim* hakkımda ne düşündüğünü biliyorum."

Wendell ona doğru yaklaştı. Ondan çok daha kısa boyluydu ve Norris'e sinirli, küçük bir Terrier gibi bakıyordu. "Geldiğin günden beri sana bir etiket yapıştırılmıştı. Fakir çiftçinin oğlu, her zaman mesafeli duran. Kimse senin arkadaşın olmak istemiyor, çünkü kabanın yeterince kaliteli değil ve cebinde yeterince bozukluk bulunmuyor. Senin hakkındaki fikrimin gerçekten böyle olduğunu mu düşünüyorsun? Arkadaşlığıma değer biri olmadığını?"

"Sizin çevrenizdeki yerimi çok iyi biliyorum."

"Aklımı okuduğunu sanmıyorum. Charles'la ikimiz seni aramıza almak için, kendini rahat hissetmen için her türlü girişimde bulunduk. Yine de sen bize hep uzak durdun, sanki aramızda olabilecek herhangi bir arkadaşlığın başarısız olacağı kararını çoktan vermişsin gibi."

"Biz sınıf arkadaşıyız, Wendell. Daha fazlası değil. Seninle bir hocayı ve yaşlı bir İrlandalı'yı paylaşıyoruz. Belki de arada sırada bir içkiyi. Ama şu odaya bir bak. Başka ortak pek bir şeyimiz olmadığını görebilirsin."

"Seninle, Edward Kingston'la olduğundan daha fazla ortak şeyim var."

Norris kahkaha attı. "Ah, tabii. Şu birbiriyle uyumlu saten yeleklerimize de bir bak. Sahip olduğumuz ortak bir tek şey söyle, masada yatan yaşlı İrlandalı'dan başka."

Wendell, Wistar's kitabının açık durduğu masaya döndü. "Sen tek bir amaç uğruna çalışıyorsun."

"Soruma cevap vermedin."

"Cevabım *buydu*. Mumlarını son damlasına kadar yakarak bu dondurucu odada oturuyor, *ders çalışıyorsun*. Neden mi? Sadece bu sayede bir gün silindir bir şapka takabileceğin için mi? Bir şekilde, ben böyle düşünmüyorum." Norris'e döndü. "Benimle aynı sebepten dolayı çalıştığını düşünüyorum. Çünkü bilime inanıyorsun."

"Şimdi de sen *benim* aklımı okuyorsun."

"O gün, Dr. Crouch'la koğuşta olduğumuz gün. Çok uzun süredir doğum sancıları çeken bir kadın vardı. Doktor ondan kan almayı savunmuştu. Hatırlıyor musun?"

"Ne olmuş?"

"Sen ona meydan okumuş, inekler konusunda deneyimli oldu-

ğunu söylemiştin. Kan alma yönteminin yararsızlığını gördüğünü."

"Ve bu nedenle de gülünç duruma düştüm."

"Öyle olacağını bilmen gerekirdi. Yine de söyledin işte."

"Çünkü doğruydu. İneklerin bana öğrettiği bir şeydi bu."

"Sen, kibirden, dersleri ineklerden öğrenecek kadar sıyrılmışsın."

"Ben bir çiftçiyim. Başka nereden öğrenebilirim?"

"Ben de rahibin oğluyum. Babamın vaazlarından aldığım derslerin seninki kadar faydalı olduğunu mu düşünüyorsun? Bir çiftçi, doğum ve ölüm konusunda bir kilise bankında otururken öğreneceklerinden çok daha fazlasını bilir."

Norris homurdanarak dönüp pardösüsüne uzandı, geçen gece evde bıraktığı için, Mary Robinson'ın kanının bulaşmadığı tek giyeceğiydi. "Çiftçilerin asaleti konusunda farklı görüşlerin var."

"Bir bilim insanı gördüğümde onu tanırım. Senin soylu davranışını da gördüm."

"Soylu davranışım mı?"

"Charles anatomi odasında yaşlı İrlandalı üzerinde tam bir faciaya sebep olduğu zaman. Charlie'nin okuldan atılmasının an meselesi olduğunu ikimiz de biliyorduk. Ama sen öne atıldın ve Edward'la ben hiçbir şey yapmazken sen suçu örtbas ettin."

"Buna soylu davranış demek zor. Ben sadece, yetişkin bir adamı ağlarken görme düşüncesine tahammül edemedim o kadar."

"Norris sen sınıfımızdaki diğer öğrencilerin çoğu gibi değilsin. Sen bu mesleğe *gönül vermişsin*. Charlie Lackaway'in anatomiyi, tıbbi malzemeleri önemsediğini mi sanıyorsun? O burada, çünkü dayısının ondan beklentileri var. Çünkü merhum babası bir doktordu; büyükbabası da öyle ve onun ailesine karşı çıkacak cesareti yok. Ya Edward; ilgisizliğini gizlemeye bile çalışmıyor. Öğrencilerin yarısı, ailelerini memnun etmek için buradalar, diğerlerinin çoğu da sadece bir iş, kendilerine rahat bir hayat sunacak bir şey kazanma çabasındalar."

"Peki *sen* neden buradasın? Sen de mi bu işe *gönül verdin*?"

"Kabul ediyorum, tıp benim ilk tercihim değildi. Ama insan bir şair olarak çok zor geçinebilir. Her ne kadar şiirlerim *Daily Advertiser*'da yayınlanmış olsa da."

Norris kahkaha atmamak için kendisini zor tuttu. Şimdi de, değerli saatlerini şiirler karalamak için harcayacak lükse ve servete sahip şanslı erkeklerin tekelinde olan gereksiz bir meslek daha var *da*. Nezaketen, "Korkarım, senin işine pek aşina değilim" dedi.

Wendell iç geçirdi. "Öyleyse, neden kariyer olarak kendime şa-

irliği seçmediğimi anlayabilirsin. Ayrıca hukuk okumaya da hiç uygun biri değilim."

"Öyleyse, tıp yalnızca üçüncü seçenek. Bu kulağa, *gönül verilmiş meslek* gibi gelmiyor pek."

"Ama öyle *oldu*. Yapmam gereken şeyin bu olduğunu biliyorum."

Norris paltosuna uzandı, bakışları kan lekelerinde, kalbi güm güm atarken durdu. Yine de paltosunu giydi. Dışarıya, çimlerin üzerindeki kırağılara bakınca, bugün ısınmak için neredeyse boş olan gardırobundan toplayacağı her kat giysiye ihtiyacı olacağını anladı. "Beni mazur görebilirsen, bugün için kendimi kurtarmam gerekiyor. Dr. Crouch'a neden gelmediğimi açıklamalıyım. Hâlâ hastanede mi?"

"Norris, hastaneye gidersen seni olacaklar konusunda uyarmalıyım."

Norris yüzünü ona çevirdi. "Ne?"

"Anlarsın, hastalar ve personel arasında bir söylenti dolaşıyor. İnsanlar hakkındakileri merak ediyorlar. Korkuyorlar."

"Onu benim öldürdüğümü mü düşünüyorlar?"

"İdareciler Bay Pratt'la görüşüyor."

"Onun saçmalıklarını dinlemiyorlar, değil mi?"

"Dinlemekten başka seçenekleri yok. Hastanenin düzeninden sorumlular. Kadrodaki herhangi bir doktora disiplin cezası verebilirler. Alt sınıf bir tıp öğrencisini ise koğuştan kesinlikle uzaklaştırabilirler."

"O zaman nasıl öğrenirim? Derslerimi nasıl takip ederim?"

"Dr. Crouch onları ikna etmeye çalışıyor. Dr. Grenville de yasağa karşı onlarla tartıştı. Ama başka şeyler de var..."

"Başka şeyler mi?"

"Hasta aileleri arasındaki söylentiler, bir de sokaktakiler."

"Ne diyorlar?"

"Dilinin kesilmiş olması, bazılarını katilin bir tıp öğrencisi olduğuna ikna etmiş."

"Ya da hayvanları kesmiş biri" dedi Norris. "Bende her ikisi de var."

"Ben sadece olayların nasıl süregittiğini anlatmaya geldim. İnsanların... şey, senden korktuğunu."

"Peki, *sen* neden benden korkmuyorsun? Neden masum olduğumu varsayıyorsun?"

"Ben hiçbir şey varsaymıyorum."

Norris acı bir kahkaha attı. "Ah, *şu* sadık arkadaşa da bakın."

"Lanet olsun, bir arkadaşın *tam olarak* yapması gereken de

budur! Arkadaş sana gerçeği anlatır. Geleceğinin tehlikede olduğunu." Wendell kapıya doğru döndü, durup Norris'e baktı. "Sende, şimdiye kadar tanıştığım tüm varlıklı ailelerin çocuklarından daha inatçı bir gurur var ve sen onu tüm dünyayı siyaha boyamak için kullanıyorsun. Senin gibi bir arkadaşa ihtiyacım yok benim. Hatta senin gibi bir arkadaş *istemiyorum* bile." Kapıyı hızla açtı.

"Wendell."

"Dr. Crouch'la konuşman akıllıca olurdu. Seni savunacağına da güven. Çünkü en azından bunu hak ediyor o."

"Wendell, üzgünüm" dedi Norris iç çekerek. "İnsanların iyi olduklarını düşünmeye alışkın değilim."

"Öyleyse, kötü olduklarını düşünüyorsun?"

"Çok az hayal kırıklığına uğradım."

"O zaman daha iyi bir arkadaş çevresine ihtiyacın var."

Bunun üzerine Norris bir kahkaha attı. Yatağa oturup yüzünü ovuşturdu. "Haklı olduğunu söylemeliyim."

"Wendell kapıyı kapatıp ona doğru yaklaştı. "Ne yapacaksın?"

"Söylentilere karşı mı? Ne yapabilirim ki? Masum olduğum konusunda ne kadar ısrar edersem, o kadar suçlu görüneceğim."

"Bir şey yapmak zorundasın. Bu senin geleceğin."

Ve pamuk ipliğine bağlı. Topu topu birkaç şüphe, birkaç kulaktan dolma haberdi ve hastane yetkilileri onu koğuşlara girmekten sürekli olarak menedeceklerdi. Kişinin adının lekelenmesi ne kadar kolay, diye düşündü Norris. Şüphe ona kan lekeli bir pelerin gibi yapışmıştı, tüm geleceğini, tüm fırsatları, ona bırakılan tek yol babasının çiftliğine geri dönmek olana kadar, korkutup kaçıracaktı. Soğuk ve neşesiz bir adamla paylaştığı o eve.

"Katil yakalanana kadar" dedi Wendell, "herkesin gözü senin üzerinde olacak."

Norris lekeli paltosuna baktı ve ürpererek, yaratığın nehir şeridinde durup ona baktığı anı hatırladı. *Ben hayal görmedim.*

Onu Rose Connolly de gördü.

15

Bu şiddetli soğukla bir hafta daha, diye düşündü Duvar Göz Jack, toprak da kazılamayacak kadar soğuk olacak. Yakında, baharın buzları çözmesini beklemek için, cesetleri toprağın üzerindeki mezarlarda tutacaklardı. Açabilmek için bir sürü zorluğun aşılmasının gerekli olduğu, bakıcılara rüşvet vermeyi gerektiren, havadaki değişimlerle uyumlu ağır kilitler olacaktı. Jack için mevsimlerin geçişini gösteren şey, elma çiçeklerinin açması ya da sonbaharda yaprakların dökülmesi değildi; hayır, toprağın durumuydu. Nisanda, çamur öyle yoğun ve inatçı olurdu ki, botları insanın ayağından çeker, çıkarırdı. Ağustosta ise, kuru olurdu toprak ve elde kolayca ufalanıp tozlaşırdı. Her bir kürek darbesinin saldırgan sivrisinek bulutunu coşturması haricinde, yılın bu zamanı kazmak için idealdi. Ocakta ise, donmuş toprağa vursan çan gibi çalardı, küreğin sapı boyunca uzanan etkisi, ellerinin ağrımasına sebep olur, mezarın üzerinde yakılan bir ateşin bile toprağı çözmesi günler alırdı. Ocak ayında çok az ceset gömülürdü.

Ama sonbaharın sonunda, hâlâ kazanılacak paralar oluyordu.

Böylece, yoğunlaşan akşam karanlığında yük arabasını sürdü, tüm tekerlekler donmuş ince çamur tabakasının üzerinde çatırdıyordu. Bu saatte, bu ıssız yolda ve etrafta kimseler yoktu. Kahvehaneyi ve kırılmış sırıkların atılmış olduğu mısır tarlasını geçerken, bir çiftlik evinin penceresinden mum ışığının parıltısını gördü ama hiçbir hareket yoktu. Ayrıca, at nallarının çıkardığı sesler ve arabanın tekerleklerinin altındaki buzun çıtırdama sesi dışında hiçbir ses duymuyordu. Böyle sert bir gecede seyahat etmekten hoşlanmıyordu ama seçenekleri çok azalmıştı. Mezar bekçileri şimdi Old Granary gömütlerinde ve Kuzey Yakası'ndaki Copp Tepesi'nde duruyorlardı. Roxbury Crossing'teki ıssız mezarlık bi-

le artık korunuyordu. İşi her geçen ay daha da zorlanıyormuş gibi görünüyordu. Orada, aysız gecede, hızlı kazıcılardan oluşan bir grupla birlikte, yoksul mezarlığı ile rahip ve askerlerin gömülü olduğu yerlere gitmeyi tercih etmişti. İster zengin olsun, ister fakir, ceset cesettir ve hepsi aynı parayı kazandırır. Anatomistler, kestikleri vücudun besili ya da veremli olmasını önemsemezlerdi.

Ancak, tıp öğrencileri civardaki diğer gömütlerin çoğunda olduğu gibi bu kaynağı da özensiz kazıları ve dikkatsiz gizleme girişimleriyle bozmuşlardı. Mezarlara içkili gelir, güç gösterisi yapar, artlarında harap bir mezarlık ile çiğnenmiş çimler bırakırlardı. Ettikleri saygısızlık öyle barizdi ki, yoksullar bile kısa zamanda ölülerine bekçilik etmeye başlamışlardı. O lanet olası öğrenciler mezarlığı profesyoneller için harap etmişlerdi. Bir kere, kendisi bu sayede iyi bir yaşama sahip olabilirdi. Ama bu gece, hızlı bir kaçırma yerine, Jack işçileri korkutmuş ve bu sonsuz geri dönüş yolunda araba sürmek zorunda kalmıştı. Hem de yapayalnız; bugünlerde çok az yardımcı alıyor, onlara para ödemekten nefret ediyordu. Hayır, bu gece her şeyi tek başına yapmak zorunda kalacaktı. Sadece, bulduğu yeni mezarın iki metre derine gömmeye üşenen mezarcıların işi olmasını ümit ediyordu.

Kendi cesedi için böyle baştan savma bir mezar olmayacaktı.

Duvar Göz Jack tam olarak nasıl gömüleceğini biliyordu. Bunu çok iyi planlamıştı. Etrafını saran bir demir kafesle üç metre aşağıya gömülecek, otuz gün boyunca mezarı gözetlemesi için bir bekçi tutulacaktı; bedeninin bozulması için yeterince uzun bir süre. Anatomistlerin bıçaklarıyla yaptıkları işleri görmüştü. Kesme ve parçalama işlerini bitirdikten sonra kalanları atması için ona ödeme yapmışlardı ve şahsen kendisinin de parçalanmış uzuvlardan oluşan bir yığına dönüşmeye hiç niyeti yoktu. Hiçbir doktor onun vücuduna dokunamaz, diye düşündü; çoktan kendi defni için para biriktirmeye başlamış, hazinesini de yatak odasının zeminin altına gömdüğü bir kutuya saklamıştı. Fanny onun nasıl bir mezar istediğini biliyordu, Jack de mezarının tam ve doğru olarak yapılması için ona yeterince para bırakacaktı.

Yeterince paran varsa her şeyi satın alabilirsin; Jack gibi bir adamdan koruma bile.

Mezarın alçak duvarı önünde duruyordu. Atını durdurup yolda bekledi, gölgeleri inceliyordu. Ay ufkun arkasına düşmüştü ve mezarlıkta tek bir yıldız parlıyordu. Küreğine, fenerine uzandı ve arabadan atladı. Botları donmuş toprakta çatırdadı. Uzun süren yolculuk nedeniyle bacakları kaskatı olmuş, taş duvarın üzerine

tırmanırken kendisini çok beceriksiz hissetmiş, kürekle fener birbirine çarpmıştı.

Yeni bir mezar bulması uzun sürmedi. Fener ışığı, üzeri henüz buzlanmamış bir toprak yığınını açığa çıkarmıştı. Cesedin ne yöne doğru yattığını anlamak için birbirine bitişik mezarlar üzerindeki mezar taşlarına baktı. Sonra, küreğini başın olması gereken yere sapladı. Birkaç kürek toprak attıktan sonra gücü tükendi, durmak zorunda kaldı; soğuk havada nefesi darlanıyor, şu genç Norris Marshall'ı yanında getirmediğine pişman oluyordu. Ama işini kendi yapabiliyorken, başka birine bir dolar bile verirse, yazıklar olsundu ona.

Küreği toprağa bir daha daldırdı, kanını donduran bağırma sesini duyduğunda, ikinci kürek dolusu toprağı kaldırmak üzereydi.

"İşte orada! Yakala onu!"

Üç fener sallanarak ona doğru yaklaşıyordu, öyle hızlı geliyorlardı ki, ışığını söndürmeye bile vakit bulamamıştı. Feneri elinden korkuyla attı ve elinde sadece kürek taşıyarak koşmaya başladı. Yolu kararmıştı ve her bir mezar taşı, kaçmasını engellemeye çalışan iskelet eller gibi, onu düşürmek için bekleyen bir engele benziyordu. Mezarlık da önceden ettiği saygısızlıklar için ondan intikam alır gibiydi. Ayağı takıldı, cam gibi çatırdayan buzun üzerine dizüstü düştü.

"İşte orada!" diye bir bağırtı duyuldu.

Bir silah ateş aldı ve Jack merminin yanağından vızıldayarak geçtiğini hissetti. Ayakları üstünde sallandı ve düştüğü yerde küreğini bırakarak taş duvara tırmandı. Arabaya çıkarken başka bir mermi vızıldadı, öyle yakından geçmişti ki kulağını fiskelediğini hissetti.

"Kaçıyor!"

At bir kırbaç darbesiyle, arkasındaki yük arabasını tıngırdatarak hareket etti. Jack, son bir silah atışı daha duydu ve sonra peşindekiler geride kaldı, ışıkları karanlıkta solmaya başlamıştı.

Sonunda atı durdurduğunda hayvan nefes nefeseydi ve dinlendirmezse, onu da tıpkı feneri ve küreği gibi kaybedeceğini biliyordu. Hem araç gereçsiz bir tacir nerede görülmüş?

Artık icra etmek için çok yaşlı olduğu bir meslek.

Bu gece tam anlamıyla bir fiyaskoydu. Peki ya yarın ve ondan sonraki gün? Odasının zeminin altındaki nakit kutusunu, biriktirdiği paraları düşündü. Yeterli değildi, hiçbir zaman yeterli olmamıştı. Düşünmesi gereken bir gelecek vardı, kendisinin ve Fanny'nin geleceği. Eğer meyhaneyi işletmeyi sürdürebilselerdi,

böyle aç kalmayacaklardı. Ama söz konusu olan şey sevimsiz bir yaşlılık dönemiydi, ümit edebildiğin en iyi şey, *en azından açlıktan ölmeyeceğiz* düşüncesiyse eğer.

Bunun bile garantisi yoktu. Bir adam her zaman açlıktan ölebilir. Bir gaz lambası kazası, şömineden sıçrayan sıcak, serseri bir kıvılcım ve dahası Fanny'nin babasının onlara bıraktığı işletme olan Black Spar ellerinden gidecekti. Sonra, onların gereksinimlerini karşılamak Jack'in göreviydi, yıllar geçtikçe daha az katlanabildiği bir yük. Kötü olan sadece dizleri ve ağrıyan sırtı değildi; işin kendisiydi. Her yerde yeni tıp okulları türemişti ve öğrenciler kadavraya ihtiyaç duyuyorlardı. Talep çoktu, işin içine yeni mezar soyucuları giriyordu. Üstelik bu kişiler daha genç, daha çevik, daha cesurdu.

Sırtları sağlamdı.

Bir hafta önce Jack, fena halde bozulmuş bir numuneyle –o gece bulabildiklerinin en iyisi– Dr. Sewall'ın yerine gitmişti. Bahçede altı tane fıçı görmüştü, her birinin üzerinde etiket vardı: DEKUPAJA YATIRILMIŞ KADAVRA.

"Daha yeni geldiler" demişti Dr. Sewall parayı sayarken. "Ve iyi durumdalar da."

"Burada sadece on beş dolar var" diye şikâyet etti Jack, Sewall'ın kendisine verdiği paraya bakarak.

"Senin numunelerin çoktan çürümüş, Bay Burke."

"Yirmi bekliyordum."

"Varillerdekiler için yirmi ödedim" dedi Sewall. "Onlar çok daha iyi durumdalar ve altısını tek seferde alabiliyorum. Ta New York'tan."

New York'un canı cehenneme, diye düşündü Jack, arabasında soğuktan büzüşürken. Boston'da nerede kaynak bulayım? Yeterince insan ölmüyor. İhtiyaçları olan şey, iyi bir salgın, Southie ve Charlestown'daki gecekondu mahallerini temizleyecek bir şey. Kimse o insanları özlemez. Bir kez olsun İrlandalıların işe yaramasına, kendisini zengin biri yapmasına izin ver. Jack Burke, zengin olmak için ruhunu bile satardı.

Belki de çoktan satmıştır.

Black Spar'a döndüğünde kol ve bacakları kaskatı kesilmiş, yük arabasından güçlükle inebilmişti. Atını bağladı, donmuş toprak parçalarını çizmelerinden temizledi ve meyhaneye doğru yorgun argın yürüdü. Tek istediği, şöminenin kenarında bir koltuk ve bir bardak brendiydi. Ama sandalyesine gömülür gömülmez, Fanny'nin kasanın arkasından kendisini gözlediğini gördü. Onu

görmezden geldi, herkesi görmezden geldi ve hissizleşmiş ayak parmaklarını tekrar hissetmeyi beklerken, alevlere dalıp gitti. Meyhane neredeyse boştu; düzenli müşteriler soğuk yüzünden gelmemişti ve bu gece sadece en sefil avareler sokaklardan içeri gelmişti. Barda duran bir adam, pis ceplerinde pis bozukluklar arıyordu çaresizce. Bu gecenin, adamın derisine işleyen soğuğunu, hiçbir şey değerli birkaç yudum rom hafifletemezdi. Köşelerden birinde, başka bir adam başını dirseklerine yaslamış, horultuları masasında duran boş bardakları çıtırdatacak kadar yükselmişti.

"Erken döndün."

Jack, başucunda dikilen Fanny'ye baktı, kadının gözleri meraktan kısılmıştı.

"İyi bir gece değildi." Tüm söyleyebildiği bu olmuştu. Bardağındakini bitirdi.

"Benim burada iyi bir akşam geçirdiğimi mi sanıyorsun?"

"En azından geceyi ateşin yanında geçirdin sen."

"Bu insanlarla?" Fanny homurdandı. "Kapıyı açmak için uğraşmaya bile değmez."

"Bir tane daha!" Bardaki adamdı bağıran.

"Önce bana bozukluklarını göster" diye tersledi Fanny.

"Bozukluğum var. Şu ceplerin birinde."

"Buna inandığımı söyleyemem."

"Bana biraz acıyın, bayan. Çok soğuk bir gece."

"Ve başka bir içecek için ödeme yapamayacaksan, sen de doğruca sokağı boylayacaksın." Tekrar Jack'e baktı. "Sen de eli boş geri döndün, değil mi?"

Jack omuz silkti. "Bekçiler vardı."

"Başka bir yer denemedin mi?"

"Deneyemedim. Küreği orada bırakmak zorunda kaldım. Feneri de."

"Kendi araç gereçlerini bile eve getiremedin yani?"

Bardağındakileri dipledi. "Bu kadar *yeter*!"

Fanny yaklaştı. Yumuşak bir sesle, "Para kazanmanın daha kolay yolları var, Jack. Bunu biliyorsun. Bırak sana söyleyeyim ve sen de böylece ihtiyacın olan tüm işi alacaksın."

"Bu yüzden assınlar mı beni?" Başını salladı. "Kendi mesleğimi yapmaya devam edeceğim, teşekkürler."

"O zamanlarda olmadığı kadar sık eli boş döner oldun eve."

"Kadavralar iyi değildi."

"Tüm söyleyeceğin bu demek."

"Çünkü iyi değil. Daha da kötüye gidiyor."

"Benim işimin iyiye mi gittiğini sanıyorsun?" Başıyla neredeyse boş olan odayı işaret etti. "Hepsi Mermaid'e gittiler. Ya da The Plough and Star'a, ya da Coogan'ın Yeri'ne. Bir yıl daha böyle devam ederse, kepenk indireceğiz."

"Bayan?" Bardaki adam seslendi. "Param olduğunu biliyorum. Sadece bir tane daha ve söz veriyorum sana, gelecek sefere ödeyeceğim."

Fanny öfkeyle adamın yanından geçti. "Senin sözünün bir değeri yok! Ödeyemezsin, o nedenle de burada kalmayacaksın. Çık dışarı." Adama doğru eğilip ceketinden tuttu. "Haydi, defol!" diye bağırdı.

"Ama tabii bir içki bağışlayabilirsin."

"Bir lanet damla bile vermem sana!" Adamı oda boyunca çekti, kapıyı açıp sert bir tavırla soğuğa doğru itti, kapıyı hızla çarptı, sonra döndü, nefes nefese kalmış, yüzü kıpkırmızı olmuştu. Fanny öfkelenince, ortaya korkunç bir görüntü çıkıyor ve Jack bile sonra olacaklardan ürkerek sandalyesine siniyordu. Fanny'nin bakışları, köşedeki masada uyuyakalmış olan adamdaydı sürekli.

"Sen de! Gitme zamanı geldi!"

Adam hareket etmedi.

Duymazlıktan gelmek son noktaydı, Fanny'nin yüzü mosmor olmuş ve kalın kollarındaki kaslar şişmişti. "Kapandık! Git artık!"Adama doğru ilerleyip omzuna sert bir şaplak attı. Adam uyanmak yerine, yana yuvarlanıp sandalyesinden yere düştü.

Fanny adamın açık kalmış ağzına, sarkan diline tiksintiyle baktı bir an. Kaşlarını çatınca alnında bir kırışıklık belirdi ve eğilip yüzünü adama öyle yaklaştırdı ki, Jack adamı öpeceğini düşündü onun.

"Nefes almıyor, Jack" dedi.

"Ne?"

Başını kaldırdı. "Bir baksana."

Jack kendini sandalyeden çekip adamın yanına diz çökerken homurdandı.

"Sen yeterince ceset gördün" dedi. "Söyleyebilirsin."

Jack adamın açık gözlerine baktı. Mor dudaklardan akan salya parladı. Horlamayı ne zaman kesmişti? Köşedeki masa ne zaman sessizleşmişti? Ölüm öyle sinsice yaklaşmıştı ki, geldiğini fark etmemişlerdi bile.

Fanny'ye baktı. "Adı ne?"

"Bilmem."

"Kim olduğunu bilmiyor musun?"

"İskeleden öylesine gelenlerden biri. İçeri yalnız girdi."

Jack doğruldu, beli ağrıyordu. Fanny'ye baktı. "Onun elbiselerini çıkar. Ben de hayvanı hazırlayayım."

Ona açıklama yapmaya gerek duymadı; göz göze geldiler, kadın gözlerinde kurnaz bir parıltıyla başını salladı.

"Her şeye rağmen yirmi dolar kazanacağız" dedi Jack.

16

Şimdiki zaman

"*MEZAR SOYUCU*" dedi Henry, "artık kullanılmayan eski bir sözcük. Artık çoğu insanın, bu sözcüğün mezar hırsızı ya da ölü çahcı anlamına geldiğine dair bilgisi yok."

"Ve Norris Marshall da onlardan biriydi" dedi Julia.

"Sadece gereksinimden. Bu, açıkça onun işi değildi."

Oliver Wendell Holmes'ün yeni keşfedilmiş olan mektuplarının, kahve fincanları ve keklerin yanında dağılmış halde durduğu yemek masasında oturuyorlardı. Her ne kadar saat öğlene yaklaşmaktaysa da, denizi gören pencerelerden görüldüğü kadarıyla, dışarıdaki sis hâlâ yoğundu ve Henry kasvetli odayı aydınlatmak için tüm ışıkları yakmıştı.

"Taze cesetler o zamanlarda değerli şeylerdi. Öyle değerliydiler ki, sürekli gelişme kaydeden bir ticaret haline gelmişti. Hepsi de, ülkenin her yerinde açılan yeni tıp okullarının ihtiyacını karşılamak için sağlanıyordu." Henry yavaş yavaş kitaplıklarından birine doğru ilerledi. Raflardaki sararmış ciltler arasından, bir kitap çekip, kahvaltıdan sonra Julia ile birlikte okuma yaptıkları yemek masasına geri döndü. "1830 yılında Amerikalı bir tıp öğrencisi olmanın –gerçek standartlardan, tıp okulları için verilen resmi sertifikalardan yoksun– nasıl bir şey olduğunu anlaman gerek. Bazıları saygın müesseselerdi, geri kalanlar ise öğrencilerin eğitim paralarını yürütmek için düzenlenmiş para kazanma projelerinden başka bir şey değildi."

"Peki ya Dr. Holmes ve Norris Marshall'ın gittiği okul?"

"Boston Tıp Koleji daha iyilerden biriydi. Ama oradaki öğrenciler bile kadavralar için yarışmak zorundaydılar. Varlıklı bir öğrenci, bir mezar soyucuya çalışma amaçlı bir kadavra getirmesi için para ödeyebiliyordu. Ama fakirsen, tıpkı Bay Marshall gibi, çıkıp kendi

kadavranı kendin çıkarmak zorunda kalıyordun. Görünüşe göre, bu aynı zamanda onun eğitim bedelini karşılama yoluydu."

Julia omuz silkti. "Şimdi ise, kesinlikle katılmak istemeyeceğim bir hem oku hem çalış programı mevcut."

"Ama bu, fakir adamların doktor olabilmesi için bir çözümdü. Hiçbir şekilde kolay bir çözüm değil elbette. Kolej diplomasına ihtiyaç duymadığın bir tıp okuluna gitmek için, Latince ve fizik bilginin iyi olması gerekirdi. Norris Marshall kendisini bu konularda eğitmeliydi; kütüphaneye giriş izni olmayan bir çiftçi çocuğundan beklenen bir başarı değil."

"Çok başarılı olmak zorundaydı."

"Ve kararlı da. Ama ödülleri ortadaydı. Bir doktor olmak, toplumda saygınlık kazanmanın birkaç yolundan biriydi. Doktorlara saygı duyulurdu. Henüz öğrenciyken, her ne kadar tıp öğrencilerine korkuyla karışık bir nefret duysalar da."

"Neden?"

"Ölü vücutları avladıkları için onlara cani gözüyle bakılırmış çünkü. Mezarları kazıp ölülerin içini açtıkları için. Dürüst olmak gerekirse, öğrenciler çoğunlukla yaptıkları maskaralıklarla kendilerini suçlu duruma düşürürlermiş; uygulama sırasında vücut parçalarıyla yaptıkları şakalar yüzünden de. Kesik kollarla pencereden el sallamak gibi."

"Bunu yapmışlar mı gerçekten?"

"Unutma, hepsi daha yirmilerinde gencecik delikanlılardı. O yaştaki erkekler üstün sağduyulu olma özellikleriyle ünlenmemişlerdir." Kitabı ona doğru itti. "İşte hepsi burada."

"Hepsini okudun mu?"

"Ah, bu konuda çok şey biliyorum. Babam ve büyükbabam doktordu ve bu hikâyeleri onlardan daha çocukken dinlemiştim. Gerçekte, ailemizde neredeyse bütün bir kuşak doktor çıktı. Korkarım, tıp geni beni atlamış ama gelenek torunumla devam ediyor. Büyükbabam çocukluğumda, bir öğrencinin anatomi laboratuarından bir kadın cesedini kaçırmasıyla ilgili bir hikâye anlatmıştı bana. Cesedi şaka yapmak için oda arkadaşının yatağına koymuş. Bunun çok komik olduğunu düşünmüşler."

"İğrenç bir şey."

"Halkın çoğu seninle aynı fikirdeymiş. Bu da, öfkeli grupların okulları basıp, anatomi isyanları çıkartma sebebini açıklıyor. Bunlar Philadelphia, Baltimore ve New York'ta oldu. Herhangi bir şehirde, herhangi bir tıp okulu kendisini yanıp kül olmuş bir halde bulabilirdi. Halkın korku ve şüphesi öyle yoğunlaşmıştı ki, küçücük bir

olay bile, hemen bir ayaklanmaya neden olabiliyordu."

"Bana öyle geliyor ki, şüpheleri iyi bir temele dayanıyormuş."

"Ama doktorlar cesetleri açmasalardı, bugün nerede olurduk? Tıp bilimine inanıyorsan, o zaman anatomi çalışmasının gereğini de kabul etmek zorundasın."

Uzaklardan feribotun sireni öttü. Julia saatine bakıp ayağa kalktı. "Artık kalkmalıyım, Henry, bir sonraki vapura yetişmeliyim."

"Bir sonraki gelişinde, mahzendeki kolileri yukarı taşımama yardım edebilirsin."

"Bu bir davet mi?"

Bastonunu öfkeyle yere vurdu. "Anlaşıldığını sanmıştım!"

Julia, açılmamış koli yığınına baktı ve içlerindeki hazineyi, henüz incelenmemiş, okunması gereken mektupları düşündü. Bahçesindeki iskeletin kimliğinin bu kolilerin içinde olabileceğine dair bir fikri yoktu. Tüm bildiği, Norris Marshall'ın hikâyesiydi ve Batı Yakası Katili onu çoktan büyülemişti, Julia daha fazlasını öğrenmeye can atıyordu.

"Geri geleceksin, değil mi?" dedi Henry.

"Ajandama bir bakayım."

Julia nihayet Weston'daki evine vardığında, akşam yemeği vaktiydi. Sonunda gelmişti, güneş parıldıyordu, Julia barbeküyü yakmak ve arka bahçesinde şarabını yudumlamak için can atıyordu. Ama garajın önüne gelip, gümüş renkli BMW'nin oraya park etmiş olduğunu gördüğünde midesi öyle burkuldu ki, şarap düşüncesi bile midesini bulandırmaya yetti. Richard burada ne yapıyordu?

Arabasından çıkıp etrafa göz attı ama onu göremedi. Ancak, arka bahçeye açılan mutfak kapısına yaklaşınca, yokuşun ortasında evi incelerken gördü onu.

"Richard?"

Yanına giderken eski kocası döndü. Onu son gördüğünden bu yana beş ay geçmişti, çok formda ve şık görünüyordu, ayrıca eskisinden daha bronzdu. Boşanmanın ona ne kadar yaradığını görmek incitmişti onu. Kim bilir, belki de son zamanlarda adı *i* ile yazılan Tiffani'yle yaptığı geziler ona iyi gelmişti.

"Aramaya çalıştım ama cevap vermedin" dedi. "Benimle konuşmak istemediğini düşündüm."

"Hafta sonu için Maine'e gitmiştim."

Nedenini sormaya bile gerek duymadı; her zamanki gibi onun yaptığı hiçbir şey onu gerçekten ilgilendirmemişti. Onun yerine, otları aşırı büyümüş olan bahçesini gösterip, "Güzel yer. Burada

çok şey yapabilirsin. Havuz yapmaya yetecek kadar bile boşluk var."

"Yüzme havuzu yapacak param yok."

"Bir çeşme, o zaman. Akıntı etraftaki çalı çırpıyı temizler."

"Richard, niye buradasın?"

"Bu civardaydım. Yeni evine bakmak için uğrayabilirim diye düşündüm."

"Yani, hepsi bu."

"Evin çok işi varmış gibi görünüyor."

"Yavaş yavaş yapıyorum."

"Sana kim yardımcı oluyor?"

"Hiç kimse." Çenesi gururla yukarı kalktı. "Banyonun zeminine fayansları tek başıma döşedim."

İşte yine, Julia'nın dediklerini önemser gibi bile görünmemişti. Her zamanki tek taraflı konuşmalarından biriydi. Her ikisi de konuşuyordu ama gerçekten dinleyen sadece Julia'ydı. Bunun farkına şimdi varabilmişti, hepsi bu.

"Bak, uzun süre araba kullandım ve yorgunum" dedi Julia, eve doğru dönerek. "Sohbet edecek havada değilim hiç."

"Neden arkamdan konuşuyorsun?" diye sordu Richard.

Julia durup ona baktı. "Ne?"

"Dürüst olmak gerekirse, çok şaşırdım Julia. Bana böyle acı bir darbe indirmemiştin hiç. Ama sanırım boşanmak insanın gerçek karakterini ortaya çıkarıyor."

Sesinde ilk defa böyle çirkin bir öfkeli ifade duyuyordu. Bunu nasıl daha önce fark etmemişti? Bacakları aralık, ellerini cebinde yumruk yapmış halde duruşu bile bir ipucu olabilirdi.

"Neden bahsettiğin konusunda en ufak bir fikrim yok" dedi Julia.

"Sana kötü davrandığını insanlara söylemek? Evliliğimiz boyunca başkalarıyla birlikte olduğumu söylemiyor musun?"

"Ben kimseye öyle bir şey söylemedim! Doğru olma ihtimali olsa bile."

"Sen hangi lanet şeyden bahsediyorsun?"

"Başkalarıyla geziyordun, öyle değil mi? Onunla yatmaya başladığında evli olduğunu biliyor muydu?"

"Onu sen başkalarına *söyledin*..."

"Gerçeği mi demek istiyorsun? Boşanmamız henüz sonuçlanmadı bile ve siz ikiniz çoktan çeyizinizi düzdünüz. Bunu herkes biliyor." Durdu, bir anda tüm meseleyi kavradı. *Belki de herkes bilmiyordur.*

"Evliliğimiz boşanmadan çok önce bitmişti."

"Herkese böyle mi söylüyorsun? Çünkü benim için kesinlikle yeni bir haber."

"Neyin yanlış gittiği konusundaki acı gerçeği bilmek mi istiyorsun? Beni *yapabileceklerimden* alıkoymak için denediğin yolları?"

Julia iç çekti. "Hayır, Richard. Bunları duymak istemiyorum. Artık gerçekten umurumda değil."

"Öyleyse neden evliliğimi berbat etmeye çalışıyor, hakkımda söylentiler yayıyorsun?"

"Bu söylentileri kim duymuş? Kız arkadaşın mı? Yoksa babası mı? Yeni damadı hakkındaki gerçekleri öğrenmesinden mi korkuyorsun?"

"Sadece artık buna bir son vereceğine söz ver."

"Ben kimseye tek kelime etmedim. Vicky bana söyleyene kadar evliliğini bile bilmiyordum."

Julia'ya ters ters baktı. Birden, "Vicky. Seni *kaltak*" dedi.

"Evine git" dedi Julia ve yürümeye başladı.

"Hemen Vicky'yi arıyorsun. Ona çenesini kapamasını söylüyorsun."

"Bu onun ağzı. Ben onu kontrol edemem."

"*Lanet olası kardeşini* ara!" diye bağırdı.

Bir köpeğin gürültülü havlamaları Julia'nın birden durmasına sebep oldu. Döndüğünde Tom'un, atlayıp serbest kalmak için uğraşan köpeği McCoy'un tasmasını tutmuş, bahçe sınırında durduğunu gördü.

"Her şey yolunda mı, Julia?" diye bağırdı.

"Her şey yolunda."

Tom yaklaştı, ısrarcı McCoy tarafından yokuş yukarı sürükleniyordu. Birkaç adım yakınlarına kadar geldi. "Emin misin?" dedi.

"Bak" diye çıkıştı Richard, "özel bir görüşme yapıyorduk."

Tom'un bakışları Julia'da kaldı. "O kadar da özel değildi."

"Tamam, Tom" dedi Julia. "Richard da zaten gidiyordu."

Tom, sanki durumun kontrol altına alındığını doğrulamak istercesine bir süre daha sessiz kaldı. Sonra, döndü ve arkasından köpeğini çekerek nehir tarafındaki patikaya geri döndü.

"Bu da neydi böyle?" dedi Richard.

"Yolun aşağısında yaşıyor."

Richard'ın dudaklarında çirkin bir gülümseme belirdi. "Bu evi satın alma sebebin bu mu?"

"Bahçemden çık hemen" diyen Julia eve doğru yürüdü.

İçeri adım atarken telefonun çaldığını duydu ama cevap vermek için koşmadı. Dikkati hâlâ Richard'daydı. Richard arka bahçesinden çıkarken pencereden onu seyretti.

Telesekreter devreye girdi. "Julia, bir şey buldum. Eve varınca beni ara ve..."

Telefonu kaldırdı. "Henry?"

"Ah. Varmışsın."

"Henüz vardım."

Bir duraksama oldu. "Ne oldu?"

Temel sosyal becerilerden bile yoksun bir adam için, Henry'nin onun ruh halini anlama konusunda esrarengiz bir yeteneği vardı. Bir araba motorunun çalıştırıldığını duydu ve telefonu Richard'ın BMW'sinin uzaklaştığını gördüğü oturma odasının penceresine doğru götürdü. "Bir şey olmadı" dedi. *Şimdilik.*

"Altı numaralı kutudaydı" dedi.

"Ne o?"

"Dr. Margaret Tate Page'in son isteği ve vasiyetnamesi. 1890 tarihli, altmış yaşındayken yazmış. İçinde, torunlarına bıraktığı eşyaları var. Biri, Aurnia isimli torunu için."

"*Aurnia*?"

"Tuhaf bir isim, değil mi? Sanırım bu, şüphesiz Margaret Tate Page'in bizim büyümüş olan bebek Meggie olduğunu doğruluyor."

"O zaman Holmes'ün ilk mektubunda bahsettiği teyze de..."

"Rose Connolly."

Julia mutfağına geri döndü ve bahçesine, uzun zaman önce ölmüş olan başka bir kadının bir zamanlar bakmış olduğu aynı topraklara baktı. *Onca yıl boyunca bahçemde gömülü olan kimdi? Rose muydu?*

17

1830

Pis pencereden sızan ışık, mat bir kurşun kaptan yansıyan ışıktan biraz daha fazlasıydı. Çalışma odasında yeterince mum yoktu ve Rose, iğnesi beyaz tülün altına üstüne girip çıkarken, dikişleri zor görebiliyordu. Solgun pembe satenin içyüzü çoktan tamamlanmış, çalışma tezgâhında omuz ve gövdeye iliştirilecek ipekten güller ve kurdeleler konulmuştu. Balo için tasarlanmış güzel bir elbiseydi ve Rose çalışırken, elbiseyi giyecek olan kişinin dans pistine çıktığı zaman eteğin nasıl hareket edeceğini ve saten kurdelelerin yemek masasında, mum ışığında nasıl ışıldayacağını canlandırıyordu gözlerinde. Kristal bardaklarda şaraplar, masalarda kremalı istiridyeler ve zencefilli kekler olacaktı, insan orada doyana kadar yerdi ve kimse aç kalmazdı. Her ne kadar böyle bir akşamın nasıl bir şey olduğunu asla bilemeyecekse de, kendisinden bir şeyler kattığı her bir dikişle, balo salonunda dönecek olan bu saten ve tül kıvrımları arasında kalan Rose Connolly'den bir iz taşıyan bu elbise bilecekti.

Pencereden sızan ışık artık zar zor parlıyor, Rose ipliği görmekte zorlanıyordu. Bir gün o da, bu odadaki diğer kadına benzeyecekti; gözleri sürekli aynı yere bakmaktan şaşılaşmış, parmakları iğne batmaları nedeniyle nasır tutup, yaralanmıştı. Günün sonunda işi bırakmış olsalar da, parmaklarının dışı sanki tekrar dik duramayacakmış gibi eğik kalıyordu.

Parmağına iğne batan Rose, tezgâhtaki tül yere düşerken nefesini tuttu. Zonklayan parmağını ağzına götürdü, kan tadı aldı ama canını sıkan acı değildi; beyaz tülü lekelemiş olmaktan korkuyordu. Kumaşı, zayıf ışığın her yerine tuttu, dikişin kat yerinde, başka birinin kesinlikle fark edemeyeceği küçücük, koyu renk bir leke çekti dikkatini. Bu elbisede hem kanını

hem de dikişlerimi bırakıyorum.

"Bugünlük bu kadar yeter, bayanlar" diye seslendi ustabaşı.

Rose, üzerinde çalışmakta olduğu parçaları katladı, bir sonraki gün için masanın üzerine yerleştirdi ve haftalıklarını almayı bekleyen kadınların oluşturduğu kuyruğa girdi. Hepsi, evlerine yapacakları uzun yürüyüş için pelerinlere sarınıp, şallarını örterken, Rose birkaç kişinin veda ederken el salladığını ve birkaçının da isteksizce başıyla onayladığını gördü. Onu henüz iyi tanımıyorlar, aralarında ne kadar kalacağını da bilmiyorlardı. Oraya çok fazla kız gelip gitmişti ve arkadaşlık için harcanan çabalar boşa çıkmıştı. Kadınlar bu nedenle, Rose'un belki de kalıcı olmayacağını sezerek onu izleyip beklediler.

"Sen, kızım! Rose, değil mi? Seninle konuşmam gerek."

Kalbi güm güm atan Rose ustabaşına döndü. Bay Smibart bugün onu ne ile eleştirebilirdi? Diğer terzi kızların arkasından kıkırdamasına neden olan o burundan gelen sinir bozucu sese bakılırsa, bir eleştiri *olacağı* kesindi.

"Evet, Bay Smibart?" diye sordu.

"Yine oldu" dedi. "Ve bunu artık görmezden gelemem."

"Üzgünüm ama neyi yanlış yaptığımı bilmiyorum. Şayet yaptığım işlerden memnun değilseniz..."

"Yaptığın iş fazlasıyla yeterli."

Bay Smibart'tan geliyorsa, *fazlasıyla yeterli* bir iltifattı ve Rose, o an için oradaki işinin tehlikede olmamasından dolayı rahatlayıp, sessizce iç çekti.

"Konu, diğer mesele" dedi. "Dışarıdan gelenlerin, diğer zamanlarda ilgilenmen gereken konular hakkında beni soruya tutarak rahatsız etmesine izin veremem. Burada *çalışmak* için bulunduğunu söyle arkadaşlarına."

Şimdi anlamıştı. "Özür dilerim, efendim. Geçen hafta Billy'ye buraya gelmemesini söylemiştim ve anladığını sanmıştım. Ama onda bir çocuğun zekâsı var, anlamıyor. Ona tekrar söyleyeceğim."

"Bu sefer gelen bir çocuk değil, bir adamdı."

Rose öylece kalakaldı. "Hangi adam?" diye sordu sessizce.

"Kızlarımın arkasından burnunu çeke çeke gelen her adamın adını soracak kadar zamanım olduğunu mu sanıyorsun? Seninle ilgili her şeyi soran boncuk gözlü biri."

"Ne gibi sorular?"

"Nerede yaşadığın, arkadaşlarının kimler olduğu. Sanki ben senin kişisel sekreterinmişim gibi! Burası bir işyeri, Bayan Connolly ve ben böyle kesintileri hoş karşılayamayacağım."

"Çok üzgünüm" diye mırıldandı.

"Sürekli öyle söylüyorsun ama sorun hiç çözülmüyor. Artık ziyaretçi miyaretçi yok."

"Evet efendim" dedi uysalca ve çıkmak için döndü.

"Onunla konuşup, sorunu halledeceğini umuyorum. Her kim ise."

Her kim ise.

Eteğini kamçılayıp yüzünü hissizleştiren delici rüzgârla savaşırken içi ürperdi. Bu soğuk akşamda, etrafta köpekler bile dolaşmıyordu. Binayı terk eden son kadın olduğu için yalnız yürüyordu. Benim hakkımda sorular soran, Gece Devriyesi'nden o korkunç Bay Pratt olmalı, diye düşündü. Şu ana kadar ondan uzak durmayı başarmıştı ama Billy ona, adamın kasabada gezip kendisi hakkında sorular sorduğunu söylemişti ve bunların tek sebebi Aurnia'nın kolyesini tefeciye ödünç vermeye cesaret etmesiydi. Nasıl olmuş da bu kadar değerli bir mücevher, ölü kadının kocası yerine Rose'un eline düşmüştü?

Eben'in yaptığı tek şey gereksiz yere kargaşa çıkarmaktı, diye düşündü Rose. Onu bana saldırmakla suçladım, bu yüzden hırsızlıkla suçlayarak misilleme yapıyor bana, tabii ki, Gece Devriyesi Eben'e inanıyor, çünkü tüm İrlandalılar hırsızdır.

Yoksul mahallelerin kalabalık sokaklarına daldı, ayakkabıları pis kokulu su birikintileri üzerindeki buzu çatlatıyordu, sanki Güney Boston'un kendisi etrafını kuşatıyormuş gibi sokaklar dar geçitlere çıkıyordu. Sonunda alçak kemerli kapıya ve akşam yemeklerinden kalan çöplerin, sonuna kadar kemirilmiş kemiklerin, küften kapkara olmuş ekmeklerin, kokmuş bir yemeği yiyecek kadar çaresiz bir köpeği beklemekte olduğu verandaya ulaştı.

Rose kapıyı çaldı.

Kapıyı, gözlerinin üzerinden yırtık bir perde gibi sarkan sarı saçları olan, pis yanaklı bir çocuk açtı. Dört yaşından büyük olamazdı ve şimdi ziyaretçiye bakıyordu sessizce.

Bir kadın sesi bağırdı: "Tanrı aşkına Conn, içeri soğuk giriyor! Kapa kapıyı!"

Rose içeri adım atıp, kapıyı arkasından rüzgâra karşı kaparken, sessiz çocuk, karanlık bir köşeye doğru koştu. Gözlerinin, düşük tavanlı odanın loş ışığına alışması birkaç saniye sürdü ama yavaş yavaş şekilleri seçmeye başladı. Ateşin yalnızca kor haline döndüğü şöminenin yanındaki sandalyeyi. Kâselerin üst üste yığıldığı masayı, etrafında hareket eden küçücük kafaları. Bir sürü

çocuğu. Rose en az sekiz kafa saydı, ama daha göremediği, karanlık köşelerde kıvrılmış uyuyan başka çocukların da olduğundan emindi.

"Haftalık ödemenizi getirdiniz mi?"

Rose, sandalyede oturan iri kadına baktı. Gözlerinin ışığa alıştığı o an, Hepzibah'ın iki kat olmuş şişman gıdılı yüzünü görebildi. O sandalyeden hiç kalkmıyor mu, diye merak etti Rose. Günün hangi saati olursa olsun, Rose ne zaman bu korkunç adrese gelse, her seferinde Hepzibah'ı, tahtında oturan şişman bir kraliçe gibi sandalyesinde otururken bulurdu, küçük hizmetçileri de kendisine yalvaran zavallı insanlar gibi, ayaklarının etrafında dolaşır dururdu.

"Parayı getirdim" dedi Rose ve haftalığının yarısını Hepzibah'ın açık bekleyen avucuna bıraktı.

"Onu daha yeni besledim. Çok aç bir çocuk, birkaç emişle göğsümü neredeyse kuruttu. Emzirdiğim diğer bebeklerden daha fazla içiyor. Onun için senden daha fazla para istemeliyim."

Rose, yeğenini sepetten almak için diz çöküp düşündü: Tatlı bebeğim, seni gördüğüme ne kadar sevindim! Küçük Meggie ona baktı ve Rose onun küçük dudaklarının bir tanıma göstergesi olarak yukarıya doğru kıvrıldığına emindi. *Ah evet, beni tanıyorsun, değil mi? Seni seven kişinin ben olduğumu biliyorsun.*

Odada başka sandalye yoktu, bu nedenle Rose, annelerinin işten dönüp kendilerini Hepzibah'ın ilgisiz gözetiminden kurtarmasını bekleyen çocukların arasında, pis zemine çömeldi. Keşke senin için daha fazlasını karşılayabilseydim sevgili Meggie, diye düşündü, yeğeni tatlı sesler çıkarırken. Keşke seni, beşiğini başucuma koyabileceğim sıcacık, temiz bir eve götürebilseydim. Ama Rose'un diğer on iki kiracı ile paylaştığı, Fishery Alley'deki oda farelerin istila ettiği ve hastalık yüzünden pis bir havası olan çok daha kötü bir yerdi. Meggie'nin böyle bir yerde asla bulunmaması gerekirdi. Süt dolu kocaman memelerinin hiç kurumadığı bu yerde Hepzibah'la kalması daha iyiydi. Burada, Rose parasını ödemeyi sürdürdükçe en azından ısınır ve karnı doyardı.

Sonunda, son derece isteksiz bir biçimde Meggie'yi sepete geri koydu ve çıkmak üzere ayağa kalktı. Akşam olmuştu ve Rose hem bitkin hem açtı. Eğer tek dayanağı da hasta düşer ve çalışamazsa, Meggie için hiç iyi olmazdı bu.

"Yarın yine geleceğim" dedi Rose.

"Ve gelecek hafta da aynısı" diye cevap verdi Hepzibah. Elbette parayı kastediyordu. Onun için her şey paraydı.

"Paranı alacaksın. Yalnızca onu güvende tut." Rose, özlemle bebeğe baktı ve yumuşak bir sesle, "Bana kalan tek şey o" dedi.

Kapıdan çıktı. Şimdi sokaklar karanlıktı ve tek ışık kaynağı pis pencerelerden gelen mum ışığıydı. Köşeyi döndü, sonra adımları yavaşlayarak durdu.

Dar sokakta tanıdık bir silüet bekliyordu. Yarım Akıl Billy el sallayıp ona doğru geldi, inanılmayacak kadar uzun olan kolları, sarmaşıklar gibi sallanıyordu. Ama dikkatini verdiği şey Billy değil; onun yanında duran adamdı.

"Bayan Connolly" dedi Norris Marshall. "Sizinle konuşmam gerek."

Rose, Billy'ye sinirli bir bakış fırlattı. "Onu buraya sen mi getirdin?"

"Bana arkadaşın olduğunu söyledi" dedi Billy.

"Sana söylenen *her şeye* inanır mısın sen?"

"Ben sizin dostunuzum" dedi Norris.

"Benim bu şehirde hiç dostum yok."

Billy sızlandı, "Ya ben?"

"Sen *hariç*" diye düzeltti Rose. "Ama şimdi sana da güvenemeyeceğimi biliyorum."

"Gece Devriyesi'yle birlikte değildi. Sen beni sadece *onlar* için uyarmıştın."

"Bay Pratt'ın sizi aradığını biliyor muydunuz?" dedi Norris. "Sizin için neler söylediğini biliyor musunuz?"

"Hırsız olduğumu söylüyor. Ya da çok daha kötüsünü."

"Bay Pratt tam bir soytarı."

Bu sözler, Rose'un dudaklarında acımasız bir gülüşe neden oldu. "Ortak düşündüğümüz bir şey."

"Ortak olduğumuz başka bir şey daha var, Bayan Connolly."

"Ne olabileceğini kestiremiyorum."

"Onu ben de gördüm" dedi kısık sesle. "Katili."

Rose ona dik dik baktı. "Ne zaman?"

"Dün gece. Mary Robinson'ın cesedinin başında duruyordu."

"Hemşire Robinson mu?" Bir adım geri attı, haber öyle şoke ediciydi ki, fiziksel bir darbe etkisi yaratmıştı. "*Mary* öldü mü?"

"Bilmiyor muydunuz?"

Billy hevesle atıldı: "Size söyleyecektim, Bayan Rose! Bu sabah duydum, Batı Yakası'nda. Kesilmiş, tıpkı Hemşire Poole gibi!"

"Haber tüm kasabaya yayıldı" dedi Norris. "Olanların çarpılmış halini duymadan önce sizinle konuşmak istedim."

Rüzgâr dar sokak boyunca vızıldadı ve soğuk Rose'un pelerinini çivi gibi delerek geçti. Yüzünü diğer yana çevirdi ve saçları şalına çarparak, hissiz yanaklarını kamçıladı.

"Konuşabileceğimiz sıcak bir yer var mı?" diye sordu Norris. "Özel bir yer?"

Bu adama güvenip güvenemeyeceğini bilmiyordu. Kız kardeşinin yatağının yanında tanıştıkları ilk gün, ona karşı nazik davranmıştı, o öğrenci grubunda gerçek bir saygıyla baktığı tek adam o olmuştu. Hakkında hiçbir şey bilmiyordu; tek bildiği kabanının kalitesiz olduğu ve kollarının aşındığıydı. Sokağa göz gezdirerek nereye gidebileceklerini düşündü. Bu saatte meyhaneler ve kahvehaneler gürültülü, kalabalık olurdu, ayrıca etrafta onları gören, konuştuklarını dinleyen çok da insan bulunurdu.

"Benimle gel" dedi Rose.

Rose birkaç sokak ötede, karanlık bir pasaja girip, bir kapıya doğru yaklaştı. İçerisi haşlanmış lahana kokuyordu. Koridorda, şamdanın içinde tek bir lamba yanıyordu, Rose kapıyı rüzgâra karşı kapatırken alev hızla titredi.

"Odamız üst katta" dedi Billy ve basamakları onlardan önce çıktı.

Norris, Rose'a baktı. "Sizinle mi yaşıyor?"

"Onu soğuk bir ahırda uyurken bırakamazdım" dedi. Şamdandaki mumu yakmak için durdu, sonra elini aleve siper edip, merdivenleri çıktı. Norris gıcırdayan merdivenlerden çıkarak, on üç pansiyonerin kaldığı loş ve pis kokan odaya doğru izledi onu. Mum ışığında, saman döşekler arasına asılmış sarılık perdeler hayalet gibi duruyordu. Pansiyonerlerden biri karanlık bir köşede dinleniyor ve her ne kadar gölgede gizlenmiş yatıyorsa da, aralıksız öksürdüğünü duyabiliyorlardı.

"O iyi mi?" diye sordu Norris.

"Gece gündüz öksürüyor."

Başını alçak kirişten eğen Norris, döşek saçılmış zemin boyunca yürüyüp hasta pansiyonerin yanına çömeldi.

"Yaşlı Clary çalışamayacak kadar zayıf" dedi Billy. "Bu nedenle bütün gün yataktan çıkmıyor."

Norris hiçbir yorumda bulunmadı ama kanla lekelenmiş yatak örtülerinin anlamını biliyordu. Clary'nin solgun yüzü veremden öyle bitkin düşmüştü ki, kemikleri derisinin altında ışıldıyormuş gibiydi. Kişinin hiçbir şey yapılamayacağını anlaması için tek yapması gereken, yuvalarına çökmüş gözlere bakmak, ciğerlerindeki balgamın hırıltısını duymaktı.

Norris, hiçbir şey söylemeden Rose'un olduğu yere geri döndü.

Rose, onun etrafa bakınırken, giysi bohçalarını, yatak diye verilen saman yığınlarını incelerken görebildi yüz ifadesini. Odanın gölge yerleri, sıçrayan şeylerle hareketlenmişti. Rose, siyah bir şey geçerken ezmek için ayağını kaldırdı, ayakkabısının altındaki çıtırdamayı hissetmişti. Evet, Bay Marshall, diye düşündü, işte benim yaşadığım yer burası, çöp kovasının iğrenç kokusunun odayı kapladığı, geceleyin bir sürü pansiyonerin yerde yattığı bu yerde yaşıyorum. Burada uyurken insan döndüğü yere dikkat etmeli, yoksa gözüne girmiş bir dirsek ya da saçına takılmış kirli bir ayak buluverirdi.

"İşte benim yatağım şurada!" diye belirtti Billy ve saman şiltelerden birinin üzerine zıpladı. "Perdeyi kapatırsak, hepimiz için güzel bir oda oluverir. Buraya oturabilirsiniz, efendim. Yaşlı Polly birinin onun yatağını kullandığını fark etmeyecektir bile."

Norris, paçavra ve saman yığınlarına oturmaya pek istekli görünmedi. Rose, köşede ölmekte olan adamdan onları bir parça ayırsın diye çarşafı biraz çekince, Norris sanki oraya oturunca ne kadar mikrop kapacağını merak ediyormuş gibi Polly'nin yatağına baktı.

"Bekle!" Billy su kovasını almak için fırladı ve bulundukları köşeye su sıçrata sıçrata getirdi. "Şimdi mumları söndürebilirsiniz."

"Ateşten korkuyor" dedi Rose, mumu dikkatlice yere koyarken. Paçavra ve samanların saçılı olduğu bir odada Billy ne kadar da iyiydi. Ancak Rose kendi yatağına oturunca, Norris de itaat ederek oturdu. Odanın onların bulunduğu köşede perdeler çekilmiş, asılı çarşafın gölgeleri uzatıp incelterek titreştirdiği ışığın etrafında üçü bir çember oluşturmuştu.

"Şimdi anlatın bana" dedi Rose. "Mary'ye ne olduğunu anlatın."

Norris ışığa baktı. "Onu bulan tek kişi benim" dedi. "Dün gece, nehir kenarında. İnlemelerini duyduğumda hastaneye doğru yürüyordum. O da kesilmişti, Bayan Connolly, Agnes Poole ile aynı şekilde. Karnına aynı şekil kazınmış."

"Haç şekli mi?"

"Evet."

"Bay Pratt hâlâ rahipleri suçluyor mu?"

"Artık öyle yaptığını düşünemiyorum."

Rose acı bir kahkaha attı. "Öyleyse, sizin de gözleriniz bağlanmış, Bay Marshall. İrlandalılara atılmış bu kadar çirkin bir iftira olamaz."

"Mary Robinson olayında, suçlanan İrlandalılar değil."

"Bu kez Bay Pratt'ın şanssız şüphelisi kim olabilir?"

"Benim."

Arkasından gelen sessizlikte Rose, Norris'in yüzünde hareket eden gölgelere baktı. Billy, su kovasının yanına yorgun bir kedi gibi kıvrılmış, şekerleme yapıyor, aldığı her nefes samanları hışırdatıyordu. Köşedeki veremli adam aralıksız öksürmeyi sürdürdü, ıslak gözleri ölümün çok uzakta olmadığının habercisi gibiydi.

"Görüyorsunuz işte" dedi Norris, "haksız yere suçlanmanın nasıl bir şey olduğunu ben de öğrendim. Sizin başınızdan neler geçtiğini biliyorum."

"*Biliyorsunuz* öyle mi? Yine de hayatımın her anında şüpheyle bakılan benim. *Sizin* bu konuda hiçbir fikriniz yok."

"Bayan Connolly, dün gece sizin gördüğünüz yaratığın aynısını gördüm ama kimse bana inanmıyor. Onu başka gören olmadı. Hepsinden de kötüsü, hastane bahçıvanı *beni* onun üzerine eğilmişken gördü. Hemşireler, diğer öğrenciler tarafından şüpheyle bakılıyorum. Hastane yetkilileri beni koğuşlara girmekten alıkoyabilirler. Her zaman tüm istediğim bir doktor olmaktı. Şimdi ise, uğruna çalıştığım her şey tehlikede; çünkü birçok kişi söylediklerimden şüphe duyuyor. Tıpkı sizin sözlerinizden şüphe duydukları gibi." Daha yakın eğildi ve mum ışığı yüzünü sıska, hayalet gibi gölgelere bürüdü. "Siz de onu gördünüz, o pelerinli şeyi. Sizin de benimle aynı şeyleri hatırlayıp hatırlamadığınızı bilmem gerek."

"O gece ne gördüğümü size anlattım. Ama o zaman bana inandığınızı sanmıyorum."

"Kabul ediyorum, o zaman hikâyeniz bana..."

"Yalan gibi mi geldi?"

"Sizin için asla böyle bir suçlamada bulunmazdım. Evet, tanımanızın gerçekçi olmadığını düşünmüştüm. Ama sinirleriniz aşırı bozulmuştu ve çok korktuğunuz belliydi." Sessizce ekledi: "Geçen gece, ben de öyleydim. Gördüğüm şey kemiklerimi dondurdu."

Rose mum ışığına bakıp fısıldadı: "Kanatları vardı."

"Bir pelerindi belki de. Ya da koyu renk bir cüppe."

"Ve yüzü bembeyaz parlıyordu." Bakışları Norris'inkilerle karşılaştı ve adamın yüzüne vuran ışık ürkütücü netliğiyle anılarını geri getirdi. "Kurukafa kadar beyazdı. Sizin gördüğünüz de bu mu?"

"Bilmiyorum. Ay suya yansımıştı. Yansımalar gözde yanılsamalara neden olabilir."

Rose'un dudakları kasıldı. "Ben size gördüklerimi anlatıyorum. Bense karşılığında açıklama yapıyorsunuz. "Sadece *ayın yansımasıydı*!"

"Ben bir bilim adamıyım, Bayan Connolly. Mantıklı açıklama-

lar aramamak elimde olan bir şey değil."

"O zaman, mantık iki kadını öldürmenin neresinde?"

"Olmayabilir. Sadece kötülük."

Rose yutkunup, yumuşak bir sesle konuştu: "Yüzümü tanımasından korkuyorum."

Billy homurdanıp olduğu yerde döndü, yüzü uykuda, gevşek ve masum görünüyordu. Ona bakarken Rose düşündü: Billy hiçbir kötülüğü anlamıyor. Bir gülümseme görür ve altında bir kötülük olabileceğini anlamaz.

Merdivenlerde ayak sesleri takırdadı ve Rose bir kadının kıkırdamaları ile bir adamın kahkasını duyunca kaskatı kesildi. Kadın pansiyonerlerden biri üst kata bir müşteri getirmişti. Rose bunun gerekliliğini anlıyordu, bacaklarını ayırıp birkaç dakika yatmanın, akşam yemeği yemek ile guruldayan bir mideyle kalmak arasındaki fark demek olduğunu biliyordu. Ama o ince perdenin diğer tarafında çiftin yaptığı gürültüler Rose'un yanaklarını kızarttı. Norris'in yüzüne bakmaya cesaret edemedi. Çift inleyip, hırıltılı sesler çıkarırken, sallanan vücutların altındaki saman hışırdarken, kucağında birleştirdiği ellerine bakıyordu. Bütün o seslerin içinde, uzak köşedeki hasta adam durmadan öksürmeye, kanlı balgamında boğulmaya devam ediyordu.

"Saklanmanızın sebebi bu muydu?" diye sordu Norris.

Rose isteksizce ona baktı, sadece birkaç adım ötede sevişmekte ve ölmekte olanları duymazdan gelmeye karar vermiş gibi, bakışlarının çekinmediğini gördü. Sanki pis çarşaf onları, adamın tek odak noktasının kendisi olduğu apayrı bir dünyaya götürmüştü.

"Beladan uzak durmak için gizlendim, Bay Marshall. Herkesten."

"Gece Devriyesi'nden de mi? Senin olmayan bir mücevheri rehin verdiğini söylüyorlar."

"Onu bana kardeşim vermişti."

"Bay Pratt onu çaldığını söylüyor. Öldüğünde onu kardeşinin boynundan aldığını."

Rose homurdandı. "Tüm bunları kardeşimin kocası yapıyor. Eben intikamını almak istiyor, bu nedenle de hakkımda söylentiler yayıyor. Doğru bile olsa, kolyeyi almış bile *olsam*, bunu ona borçlu değilim. Aurnia'nın cenaze masrafını başka nasıl ödeyebilirdim ki?"

"Cenazesini mi? Ama o..." Durdu.

"Ne olmuş ona?" diye sordu.

"Hiçbir şey. Sadece... değişik bir isim, hepsi bu. Güzel bir isim."

Rose üzgünce gülümsedi. "Büyükannemizin adıydı. 'Altın leydi' anlamına gelir. Benim kız kardeşim de, evlenene kadar, gerçekten altın bir leydiydi."

Perdenin arkasında, iki vücudun birbirine sertçe temas ederken çıkardığı sesler eşliğinde hırıltılar hızlandı. Rose artık Norris'in gözünün içine bakamıyordu. Onun yerine, saman saçılmış odanın zeminine basan ayakkabılarına bakıyordu. Norris'in oturduğu samanlardan bir böcek sürünerek çıktı ve Rose, Norris'in onu fark edip etmediğini merak etti. Ayakkabısıyla böceği ezmemek için kendisini tuttu.

"Aurnia daha iyisini hak ediyordu" dedi Rose yumuşak bir sesle. "Ama sonunda, mezarının başında tek duran bendim. Bir de Mary Robinson."

"Hemşire Robinson orada mıydı?"

"Kardeşime karşı çok nazikti, herkese karşı öyleydi. Bayan Poole'ün aksine. Ah, *ona* karşı hiç sevgi beslemiyordum, kabul etmeliyim ama Mary farklıydı." Üzgünce başını salladı.

Perdenin arkasındaki çift işlerini bitirdi ve homurtuları yorgun iç çekişlere dönüştü. Rose onlara dikkat etmeyi kesti; onun yerine, St. Augustine mezarlığında Mary Robinson'ı son kez gördüğü zamanı düşünüyordu. Kadının delici bakışlarını ve gergin ellerini hatırladı, veda etmeden birdenbire ortadan nasıl kaybolduğunu.

Billy hareket ederek başını gerdirip, saçından kirli saman parçalarını ayıklayarak doğruldu. Norris'e baktı. "Öyleyse, burada bizimle mi kalacaksın?" diye sordu.

Rose kızardı. "Hayır, Billy. Kalmıyor."

"Sana yer açmak için yatağımı çekebilirim" dedi Billy. Sonra otoriter bir sesle ekledi: "Ama Bayan Rose'un yanında sadece ben yatacağım. Bana söz verdi."

"Senin yerini almayı aklımdan bile geçirmezdim, Billy" dedi Norris. Ayağa kalktı ve pantolonundan samanları silkeledi. "Zamanınızı aldığım için özür dilerim, Bayan Connolly. Benimle konuştuğunuz için teşekkür ederim." Perdenin kenarını çekip merdivenlerden inmeye başladı.

"Bay Marshall?" Rose hızla peşinden gitti. Norris çoktan merdivenlerin sonuna gelmişti, eli kapıdaydı. "Sizden işyerime tekrar gelip, hakkımda soru sormamanızı rica edeceğim" dedi.

Norris kaşlarını çattı. "Affedersiniz?"

"Böyle yaparak hayatımı kazanmamı zorlaştırıyorsunuz."

"Ben sizin işyerinize hiç gitmedim."

"Bugün oraya bir adam gelmiş ve nerede yaşadığımı sormuş."

"Ben sizin nerede çalıştığınızı bile bilmiyorum." Kapıyı açtı, içeri bir rüzgâr esintisi girip ceketini uçurdu ve Rose'un etek uçlarını dalgalandırdı. "Sizi kim sorıştırmuşsa, o ben değildim."

Dr. Nathaniel Berry bu soğuk gecede ölümü düşünmüyordu.

Onun yerine, ateşli bir fahişe bulmayı düşünüyordu, neden düşünmesindi ki? Genç bir adamdı ve hastanede uzun saatler boyunca revir doktoru olarak çalışıyordu. Bir beyefendiden beklendiği şekilde kadınlarla flört etmeye vakti, gece toplantılarında ve müzikallerde ayaküstü nazik sohbetler etmeye zamanı yoktu, Colonnade Row'da sevimli yürüyüşler yapmak için boş öğleden sonraları da. Bu yıl tüm hayatı, günde yirmi dört saat Massachusetts Hastanesi'nin hastalarına hizmet etmekle geçmişti ve hastaneden bir akşam çıkmasına çok seyrek izin veriliyordu.

Ama bu gece, kendisine özgür bir akşam geçirme fırsatı sunulmasını şaşkınlıkla karşılamıştı.

Genç bir erkek doğal dürtülerini çok uzun süre bastırmak zorunda kalırsa, nihayet serbest kaldığında ona yol gösteren o azgın dürtüler olacaktır. Dr. Berry hastaneden ayrıldığında, dosdoğru kır saçlı denizcilerin özgür kölelerin omuzlarını sıvazladığı, kapıdan giren herhangi bir genç bayanın bir bardak brendiden çok daha fazlasının arayışında olduğunun farz edildiği Sentry Hill Meyhanesi'nin bulunduğu kötü ünlü North Slope civarına giderdi.

Dr. Berry uzun zamandır meyhaneye gitmiyordu.

İki kadeh rom içecek kadar zaman geçer geçmez, seçtiği şehvet objesi yanında kıkırdarken, onunla tekrar dışarı çıkar. Yakası paçası bir tarafta olan bu dolaşık saçlı kaltaktan başka fahişe olduğu bu kadar belli olan birini daha seçemezdi, ama bu kadın onun isteklerini güzelce yerine getirecekti; bu nedenle onu böyle gizli buluşmaların sık sık yapıldığı nehre doğru götürür. Kız biraz kararsızsa da, sarhoş kahkahaları dar sokakta yankılanarak istekle gider. Ancak, önünde uzanan suyu görür görmez, birden durur ve gitmemekte direnen eşekler gibi ayaklarını sürter.

"Ne?" diye sorar Dr. Berry, kızın eteğinin altına dalmak için sabırsız bir halde.

"Burası nehir. O kız burada öldürüldü."

Dr. Berry bunu elbette biliyordu. Her şeye rağmen, biliyordu ve Mary Robinson'la da çalışmıştı. Ama onun ölümü için üzülmek, şu anki ihtiyacının aciliyeti nedeniyle ikinci plana atılmıştı. "Merak etme" diye temin etti fahişeyi. "Seni koruyacağım. Haydi."

"Sen o değilsin, değil mi? Batı Yakası Katili?"

"Tabii ki değilim! Ben bir doktorum."

"*Onun* da doktor olabileceğini söylüyorlar. Hemşireleri bu nedenle öldürüyormuş."

Dr. Berry çaresizlikten deliye dönmek üzeredir. "İyi işte, sen bir hemşire değilsin, değil mi? Hadi ama zaman harcadığına değecek." Kızı birkaç metre daha öte çeker ama kız tekrar durur.

"Benim karnımı da o zavallı kadınlar gibi deşmeyeceğini nereden bileyim?"

"Bak, tüm meyhane bizi beraber çıkarken gördü. Gerçekten Katil olsaydım, insanların içinde böyle bir risk alır mıydım sence?"

Doğruluğu şüphe götürmez mantığından etkilenen kadın kendisini nehre götürmesine izin verir. Amacına bu kadar yaklaştığı o anda, tüm düşünebildiği kızın içine girmekti. Fahişeyi suya doğru götürürken, aklını Mary Robinson bile çelemezdi, hem neden böyle bir şey yapsın ki? Dr. Berry, fahişeyle birlikte görünemeyecekleri yer olan köprünün gölgesine doğru giderken rahattı.

Ama büyük ihtimalle oradan duyulabilirlerdi.

Karanlıktan sesler yükseldi ve nehir kenarına doğru sürüklendi. Yukarı doğru hızla çekilen bir eteğin hışırtısı, sıcak nefesler, doruğa varınca çıkan sesler. Sadece birkaç dakika geçmişti ki bitiverir ve kız telaşla nehir kıyısına doğru koşar, belki biraz daha darmadağınık ama beş dolar daha zengin. Başka bir müşteri kaldırmak için meyhaneye doğru geri koşarken, gölgedeki karartıyı fark etmedi.

Kız etrafından bihaber yürümeye devam eder ve Dr. Berry'nin pantolonunu iliklediği köprü tarafına dönüp bakmaz bile. Doktorla karşılaşmak için, kıyıya yavaş yavaş ilerleyen şeyi görmez.

Dr. Berry'nin acı dolu son nefesi nehirden yükseldiğinde, fahişe çoktan meyhaneye dönmüş, bir denizcinin kucağında kahkahalar atmaya başlamıştı.

18

"Benimle konuşmak mı istediniz, Dr. Grenville?" dedi Norris.

Dr. Grenville masasının arkasından baktı, sabah güneşiyle aydınlanmış yüzü ifadesizdi. Fırtına yaklaşmak üzere, diye düşündü Norris. Söylentiler ona günlerdir dolaylı olarak işkence etmişti. Koridorlarda fısıltılar duymuş, öğrenci arkadaşlarının bakışlarını yakalamıştı. Grenville'in karşısında dururken, kendini kaçınılmaz olanı duymaya hazırladı. Son darbeden önce günlerce, haftalarca süren söylentiler yüzünden acı çekmektense cevabı şimdi bilmek daha iyi, diye düşündü. "*Daily Advertiser*'daki son yazıyı gördünüz mü?" diye sordu Grenville. "Batı Yakası cinayetleri hakkında?"

"Evet, efendim." Daha fazla uzatmak neden, diye düşündü. Bir an önce bitirmek en iyisi. "Gerçeği bilmek istiyorum, efendim. Bu okuldan atılacak mıyım, atılmayacak mıyım?" dedi.

"Sizi buraya bu yüzden çağırdığımı mı düşünüyorsunuz?"

"Mantıklı bir varsayım. Özellikle de..."

"Söylentilere bakılırsa mı? Ah evet, ortalıkta fazlasıyla öfkeli söylenti dolaşıyor. Aynı öfkeli söylentileri pek çok öğrenci ailesinden de duydum. Hepsi bu okulun şöhretini düşünüyor. Adımız olmadan biz bir hiçiz."

Norris hiçbir şey söylemedi, ama korku midesine bir taş gibi çöreklenmişti.

"O öğrencilerin aileleri kendi çocuklarının iyiliği için de endişeleniyor."

"Ve benim bir tehdit olduğumu düşünüyorlar."

"Nedenini anlayabiliyorsun, değil mi?"

Norris dosdoğru gözlerinin içine baktı. "Beni suçlayabildikleri tek şey içinde bulunduğum vaziyet."

"O vaziyet güçlü bir sestir."

"Yanıltıcı bir ses. Gerçeği bastırıyor. Bu tıp okulu bilimsel yöntemiyle gurur duyuyor. O yöntem, kulaktan dolma yerine, gerçeklere dayalı açıklamalar bulmak değil mi?"

Grenville sandalyesine yaslandı ama bakışları Norris'teydi. Ofisinden, Grenville'in bilimsel çalışmalara ne kadar değer verdiği anlaşılıyordu. Masasının üzerinde, garip bir şekilde deforme olmuş bir insan kafatası, normal bir kafatasının yanında duruyordu. Bir köşede, bir cücenin iskeleti asılıydı ve kitaplıkların raflarındaki eski kavanozlarında numuneler vardı: altı parmaklı kesilmiş bir el. Yarım tümörden aşınmış bir burun. Tek gözlü bir cenin. Tüm bunlar, onun anatomik tuhaflıklara olan ilgisinin göstergesiydi.

"Katili tek gören ben değilim" dedi Norris. "Rose Connolly de gördü."

"Siyah kanatları ve yüz yerine bir kafatası olan canavarı mı?"

"Batı Yakası'ndaki yaptıklarında şeytani *bir şey* var."

"Gece Devriyesi tarafından bir kasabın yaptığı iş diye yorumlanıyor."

"Ve bu da bana karşı olan gerçek suçlama, değil mi? Bir çiftçinin oğlu olmam dolayısıyla. Eğer Edward Kingston veya sizin kendi yeğeniniz Charles ya da herhangi bir seçkin beyefendinin oğlu olsaydım, yine benden şüphe edilir miydi? Masumiyetimden şüphe duyulur muydu?"

Kısa bir sessizlikten sonra Grenville konuştu: "Demek istediğiniz çok iyi anlaşıldı."

"Yine de bu hiç bir şeyi değiştirmiyor." Norris çıkmak için döndü. "İyi günler, Dr. Grenville. Burada kendim için bir gelecek göremiyorum."

"Neden burada sizin için bir gelecek *olmasın*? Ben sizi bu okuldan kovdum mu?"

Norris'in eli çoktan kapının topuzundaydı. Geri döndü. "Varlığının bir sorun olduğunu söylediniz."

"Evet, bir sorun ama aynı zamanda baş edebileceğim bir şey. Bütün bu dezavantajlarla karşı karşıya olduğunuzun farkındayım. Sınıf arkadaşlarınızın çoğunun aksine, siz Harvard'dan ya da herhangi bir kolejden gelmediniz. Her şeyi kendi kendinize öğrendiniz, hem Sewall hem de Crouch becerilerinizden çok etkilenmişler."

Norris bir an konuşamadı. "Ben... ben nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum."

"Bana henüz teşekkür etmeyin. Bazı şeyler hâlâ değişebilir."

"Buna pişman olmayacaksınız!" Norris tekrar kapıya uzandı.

"Bay Marshall, bir şey daha var."

"Buyurun?"

"Dr. Berry'yi en son ne zaman gördünüz?"

"Dr. Berry mi?" Bu tamamen beklenmedik bir soruydu. Norris duraksadı, şaşırmıştı. "Dün akşam. Hastaneden çıkarken."

Grenville huzursuz bakışlarını pencereye çevirdi. "Bu, benim de onu son gördüğüm zamandı" diye mırıldandı.

"Konu her ne kadar etiyoloji olduğunda çok fazla spekülasyon olsa da" dedi Dr. Chester Crouch, "puerperal ateşin sebebi tartışmaya açıktır. Bu en kötü hastalıktır, daha emeline, anneliğin hayalini kurduğu armağana yeni ulaşmış kadınların yaşamlarını çalar." Durdu ve dik dik baktı.

Norris oditoryuma girerken herkes dönüp baktı. Evet, rezil bir tatil gelmişti. Onları korkutmuş muydu? Hepsi, onların yanına oturacağından, kötülüğünü onlara bulaştıracağından mı endişe ediyordu?

"Kendinize oturacak bir yer bulun, Bay Marshall" dedi Crouch.

"Deniyorum, efendim."

"Burada!" Wendell ayağa kalktı. "Senin için bir yer ayırdık, Norris."

Kendisine bakıldığının farkında olan Norris, önlerinden geçerken kendilerini geri çeken gençlerin arasından sıkışarak geçti. Wendell ile Charles arasındaki boş sandalyeye oturdu. "İkinize de teşekkür ederim" diye fısıldadı.

"Hiç gelmeyeceksin diye endişelendik" dedi Charles. "Bu sabahki söylentileri duymalıydın. Dediler ki..."

"Siz beyler, konuşmanızı *artık* tamamladınız mı?" diye çıkıştı Crouch ve Charles'ın yüzü kızardı. "Şimdi, *Şayet* devam etmeme izin verirseniz." Crouch boğazını temizledi ve tekrar sahneye adım attı. "Şu günlerde, doğum koğuşumuzda bir salgın ile karşı karşıyayız ve daha fazla vakanın gelmesinden korkuyorum. Bu nedenle, bu sabahki programımızı puerperal ateşe, diğer adıyla loğusa ateşine ayıracağız. Gençliğinin baharında olan bir kadını, tam anlamıyla yaşamaya en fazla ihtiyaç duyduğu zamanda yakalar. Her ne kadar çocuğu güvenle doğabilse, hatta durumu iyiye gitse bile, yeni anne gene tehlikeyle karşı karşıyadır. Doğum sancıları sırasında açıkça ortaya çıkabilir veya semptomlar doğumdan saatler, hatta günler sonra gelişebilir. İlk önce, hasta bir üşüme hisseder, bu üşüme bazen öyle şiddetlidir ki, titremesi yatağı tıkırdatır. Bunu, kaçınılmaz bir şekilde deride kızarmaya ve kalp

hızında artışa neden olan ateş izler. Ama gerçek işkence ağrıdır. Pelvik bölgesinde başlar ve karın şişerken dayanılmaz bir hassasiyet yaratır. Sadece dokunmak, deriyle hafif bir temas bile, azap çığlıklarına sebep olabilir. Sıklıkla pis kokulu ve çok kötü bir yapısı olan kanlı akıntı eşlik eder. Giysilere, çarşaflara, hatta tüm hasta odasına kötü koku yayılabilir. Katı bir hijyene alışmış olan, şimdi ise vücudunun pis kokusundan tiksinen bir hanımefendinin yaşadığı küçük düşürücü üzüntüyü hayal edemezsiniz. Ama en kötüsü henüz gelmedi."

Crouch durdu, dinleyiciler tamamen sessizleşip, tüm dikkatlerini ona vermişlerdi.

"Nabız daha hızlı atar" Crouch devam etti. "Zihin bulanıklaşır, öyle ki, hasta hangi günde veya saatte olduğumuzu bilmez ya da tutarsız laflar geveler. Çoğunlukla, tam olarak tanımlanamayan bir kötü durum nedeniyle inatçı kusma görülür. Nefes alma rahat değildir. Nabız düzensiz atmaya başlar. Bu noktada, morfin ve şarap vermekten başka yapılacak bir şey kalmamış olur. Çünkü ölüm kaçınılmazdır." Durup odaya bakındı. "Önümüzdeki aylarda bunu kendiniz de görecek, ona dokunacak, koklayacaksınız. Bazıları bunun suçiçeği gibi bir salgın olduğunu iddia ediyor." Ama eğer öyleyse, neden bakımhanede çalışan kadınlara ya da hamile olmayanlara bulaşmıyor? Bir kısmı da, bunun miyasma olduğunu, hava yoluyla bulaşan bir salgın türü olduğunu söylüyor. Esasında, Fransa'da, Macaristan'da veya İngiltere'de bu hastalıktan ölen binlerce kadının durumu nasıl açıklanabilir?

"Burada da, onlara sıkça rastlıyoruz. Boston Tıbbi Gelişimler Topluluğu'nun son toplantısında, meslektaşlarım şaşırtıcı rakamlar verdiler. Bir doktor art arda beş hastasını kaybetmiş. Ben de sadece bir ayda yedi hastamı kaybettim."

Wendell kaşlarını çatarak öne eğildi. "Tanrım" diye mırıldandı. "Gerçekten de bir salgın."

"Öyle korkunç bir hal aldı ki, birçok anne adayı cehaletlerinden, hastaneye gelmemeyi tercih ediyor. Ama hastane, doktorların onlara bakmasının mümkün olmadığı o pis harabelerde olduğundan çok daha iyi koşulların bekleneceği bir yerdir."

Wendell birden ayağa kalktı. "Bir soru sorabilir miyim, efendim? Mümkünse."

Crouch bakışlarını yukarı çevirdi. "Evet. Bay Holmes?"

"Yoksul mahallelerde de böyle bir salgın var mı? Güney Boston'daki İrlandalıların arasında."

"Henüz yok."

"Ama bu insanların çoğu pislik içinde yaşıyor. Yetersiz besleniyorlar ve her yönden şartları berbat. Bu şartlar altında, oralarda çok fazla ölüm vakası olması gerekmez miydi?"

"Fakirlerin farklı bir yapısı vardır. Daha dayanıklı bir soydan gelirler."

"Sokakta ya da tarlalarda aniden doğum yapan kadınlar seyrek olarak ateşten yataklara düşerler. Bunun sebebi daha güçlü olan yapıları mı?"

"Bu benim teorim. Önümüzdeki haftalarda bu konudan daha çok bahsedeceğim." Durdu. "Ama şimdi Dr. Sewall'ın anatomi sunumuna geçiyoruz. Bugünkü kadavrası, bunu söylediğim için çok üzgünüm, benim hastalarımdan biri, az önce tanımladığım hastalıktan ölmüş genç bir kadın. Şimdi, anatomik bulguları tanımlaması için Dr. Sewall'ı çağırıyorum."

Dr. Crouch yerine otururken, Dr. Sewall sahneye çıktı, kocaman cüssesi basamakları çatırdatıyordu.

"Az önce duyduklarınız" dedi Sewall, "loğusa ateşinin klasik tanımıdır. Şimdi ise, bu hastalığın patolojisini göreceksiniz." Durdu ve oditoryumdaki öğrenci sıralarına göz gezdirdi. "Bay Lackaway! Buraya gelip bana yardımcı olur musunuz?"

"Efendim?"

"Sizin her türlü anatomik gösteri için gönüllü olmanız gerek. İşte size bir şans."

"Bunun için en iyi seçenek olduğumdan emin değilim..."

Charles'ın yanında oturan Edward konuştu: "Ah, haydi, Charlie." Omzuna hafifçe vurdu. "Söz veriyorum, bu sefer bayıldığında biri seni tutacak."

"Bekliyorum, Bay Lackaway" dedi Sewall.

Zorlukla yutkunan Charles ayağa kalkıp sahneye doğru isteksizce ilerledi.

Sewall'ın asistanı kadavrayı yanlardan tutup çevirerek örtüyü çıkardı. Charles, genç kadına bakarak geri çekildi. Siyah saçları masadan aşağıya doğru uzanmış, beyaz ve incecik olan bir kolu yandan yere doğru sarkmıştı.

"Bu eğlenceli olacak" dedi Edward, Wendell'ın kulağına fısıldamak için öne doğru eğilirken. "Kaç dakika sonra düşer sence? Bahse girelim mi?"

"Hiç komik değil, Edward."

"Henüz değil."

Sahnede, Sewall alet tepsisinin üzerini açtı. Bir bıçak seçti ve onu, sanki önceden hiç bıçak görmemiş gibi bakan Charles'a

uzattı. "Bu tam anlamıyla bir otopsi olmayacak. Sadece bu hastalığın patolojisine odaklanacağız. Tüm hafta kadavra üzerinde çalıştınız, bu nedenle şu ana kadar otopsi konusunda rahatlamış olmalısınız."

Edward mırıldandı, "Yere düşmeden önce ona on dakika veriyorum."

"Sus" dedi Wendell.

Charles ölü bedene yaklaştı. Norris oturduğu yerden bile, Charles'ın ellerinin titrediğini görebiliyordu.

"Karın" dedi Sewall. "Kesiğini at."

Charles bıçağı deriye bastırdı. O tereddüt ederken, tüm izleyiciler sanki nefeslerini tutmuştu. Yüzünü ekşiterek, karından aşağıya doğru bir kesik attı ama kesik öyle sığdı ki, deri ayrılmadı bile.

"Bundan daha cesur olmanız gerek" dedi Sewall.

"Ben... ben önemli bir şeye zarar vermekten korkuyorum."

"Henüz derinin altındaki yağ kitlesine bile erişemediniz. Daha derin kesin."

Charles, cesaretini toplamak için duraksadı. Tekrar kesti. Yine çok sığdı, karın duvarını delmeyen, sadece büyük boşluklar açan tereddüt dolu bir kesik.

"Karın boşluğuna erişene kadar onu delik deşik edeceksiniz" dedi Sewall.

"Kalın bağırsağı kesmek istemiyorum."

"Bakın, zaten şuraya, göbeğini üzerine kadar girdiniz. İçeriye bir parmağınızı sokun ve kesiğinizi öyle kontrol edin." Odanın içi sıcak değildi, Charles kolunu alnına götürüp terini sildi. Sonra, göbek duvarını gergin tutabilmek için tek elini kullanarak üçüncü bir kesik attı. Pembe bağırsak boğumları dışarı kaydı, yere kanlı sıvılar damlıyordu. Kesmeye devam etti ve bıçağı, kalınbağırsağı etrafa saçan son derece geniş bir boşluk açtı. Karın boşluğundan çıkan pis koku başka yöne dönmesine neden oldu, yüzü mide bulantısından sapsarı olmuştu.

"Şuna bakın. Kalınbağırsağı deldiniz!" diye bağırdı Sewall.

Charles hızla geri çekildi ve bıçağı elinden düşüp yerde tıngırdadı. "Elimi kestim" diye inledi. "Parmağımı."

Sewall öfkeyle iç çekti. "Ah, haydi, o zaman. Otur. Bu işi kendim bitireceğim."

Utancından kıpkırmızı olan Charles sahneden hızla indi ve Norris'in yanındaki yerine geçti.

"İyi misin, Charles?" diye fısıldadı Wendell.

"Tam bir felakettim."

Arka sıradan bir el omzuna vurdu. "İyi tarafından bak" dedi Edward. "En azından bu sefer bayılmadın."

"Bay Kingston!" diye sahneden gürledi Dr. Sewall. "Görüşlerinizi sınıfın geri kalanıyla paylaşmak ister misiniz?"

"Hayır, efendim."

"O zaman lütfen dikkatinizi verin. Bu genç kadın, gelecek nesillerin iyiliği için asil bir şekilde bedenini feda etti. En azından sessiz kalarak ona saygınızı gösterebilirsiniz." Dr. Sewall, şimdi karnı tamamen açılmış olan kadavraya yeniden odaklandı. "Burada peritoneal zarı görüyorsunuz ve görünümü çok anormal. Mat. Savaşta öldürülmüş olan sağlıklı genç bir askerde zarlar parlaktır. Ama loğusa ateşi vakalarında peritoneumda parlaklık yoktur, aksine bol miktarda solgun ve kremsi kıvamda sıvılar mevcuttur ve en deneyimli anatomistin bile midesini kaldıracak kadar pis bir koku vardır. Organların bu pislik içinde yüzdüğü karınlar gördüm, bağırsaklarda bol miktarda kanama izleri olur. Bu değişikliklerin sebebini açıklayamıyoruz. Aslında, Dr. Crouch'tan da duyduğunuz gibi, loğusa ateşinin sebebi üzerine teoriler çoktur. Erisipel midir, yoksa timus mu? Rastlantısal mıdır, yoksa Philadelphia'daki Dr. Meigs'in inandığı gibi sadece Tanrı'nın takdiri midir? Ben sadece bir anatomistim. Sizlere sadece bıçağımla açtıklarımı gösterebilirim. Ölümü ise çalışma konusudur, bu denek her birinize bilginin armağanıdır."

Armağan demek zor, diye düşündü Norris. Dr. Sewall her zaman masasında yatan talihsiz kadavralara övgüler yağdırmıştır. Sanki insanların önünde karınlarının açılıp bağırsaklarının dışarı çıkarılmasına kendileri gönüllü olmuşlar gibi, onlardan saygın ve fedakâr olarak bahseder. Bu kadın da gönüllü değildi; bir vakıf vakasıydı, bedenine ne ailesi, ne de arkadaşları sahip çıktı. Sewall'ın övgüsü, kadıncağızı dehşete düşürmesi neredeyse kesin olan davetsiz bir onurdu.

Dr. Sewall göğsü tamamen yarmış, izleyicilerin gözlemlemesi için bir akciğeri yukarı kaldırmıştı. Daha birkaç gün önce, gövdenin bu bozunması bu tıp öğrencilerini şoke etmişti. Şimdi aynı adamlar sessiz ve soğukkanlıca oturuyorlardı. Kimse bakışlarını kaçırmıyor, hiçbiri başını öne eğmiyordu. Anatomi laboratuarının manzaralarıyla tanışmışlardı. Çürüme ve fenik asidin birbirine karışmış benzersiz kokusunu tanıyorlardı ve her biri otopsi bıçağını eline almıştı. Sınıf arkadaşlarını süzen Norris, yüzlerinde sıkıntıdan yoğun konsantrasyona kadar uzanan bir dizi ifade görmüştü. Sadece birkaç haftalık bir tıp çalışması omuzlarını dikleştirip, midelerini yatıştırmıştı, öyle ki, artık Sewall kalbi ve diğer ciğeri yerinden çıkarırken iğrenmeden seyredebiliyorlardı. Korku duygumuzdan arındık, diye düşündü Norris. Bu, eğitimlerinin ilk ve gerekli bir aşamasıydı.

Daha kötüleri de gelecekti.

19

Akşamın erken saatlerinde Duvar Göz Jack onu çoktan gözüne kestirmişti. Masalardan birinde tek başına oturan, kimseyle konuşmayan, bakışları sadece Fanny'nin önüne koyduğu roma yoğunlaşmış denizciyi. Sadece üç içkilik parası vardı. Son içeceğini de yudumladı ve Fanny kendisini beklerken, birkaç bozukluk daha çıkarmak için ceplerini karıştırdı ama elleri boş çıktı. Jack, Fanny'nin dudaklarının gerildiğini, gözlerinin kısıldığını görebiliyordu. Beleşçiler için sabırsızdı. Fanny'ye göre, bir adam masada yer işgal edip, onun şöminesinin sönmeye yüz tutmuş sıcağından faydalanacaksa, romları içmeye devam etse iyi ederdi. Ya bir içecek daha ödersin ya da gidersin. Her ne kadar Black Spar bu gece yarıdan çok doluysa da, Fanny istisnalara asla izin vermez, müdavimlerle arada bir uğrayanlar arasında ayrım yapmazdı; nakit paraları yoksa, içki de yoktu ve kendilerini soğukta bulmaları an meselesiydi. İşte sorun bu, diye düşündü Jack, Fanny'nin çirkinleşen yüzünü izlerken. Black Spar'ın zarar eden bir müessese olmasının nedeni bu. Sokağın ilerisine, şu yeni meyhane Mermaid'e doğru yürümen yeterli, kahkahalar atan genç bir barmaid ve Fanny'nin şöminesinin kıt alevlerine taş çıkartan cömert bir ateş buluverirsin.

Orada kalabalık da bulursun, çoğu Black Spar'dan kaçan Fanny'nin eski düzenli müşterileridir. Ayrıca hiç şüphe yok ki; neşeli barmaid ile Fanny'nin çatık kaşları arasında bir tercih yapılsa, aklı olan her erkek Mermaid'i seçerdi. Fanny'nin bir sonraki adımını çoktan biliyordu. İlk önce, talihsiz denizcinin bir içki daha almasını isteyecekti. Eğer alamazsa, uzun ve sıkıcı nutkunu atmaya başlayacaktı. *O masanın bedava mı olduğunu sanıyorsun? Senin tüm gece orada oturup, içki satın alan bir müşterinin yerini parsellemene izin verecek kadar zengin olduğunu*

mu düşünüyorsun? Sanki masanın önünde, ödeme yapan müşterilerden oluşan bir kuyruk bekliyormuş gibi. *Ödemem gereken bir kira ve esnaf faturaları var. Bedavaya çalışmıyorlar, ben de öyle.* Çenesinin gerildiğini görebiliyordu, kısa ve şişman kolları mücadeleye hazırlanıyordu.

Fanny konuşmaya başladan önce, Jack onunla göz göze geldi. Başını ikaz edercesine salladı. *Onu rahat bırak, Fanny.*

Bir an için Jack'e ters ters baktı. Sonra, başıyla onaylayarak barın arkasına gitti ve bir bardak rom doldurdu. Denizcinin masasına geri döndü ve bardağı önüne koydu.

İçki fazla kalmadı. Birkaç yudumda denizcinin boğazından kaydı gitti.

Fanny bir tane daha getirdi. Bunu çok sessiz yaptı, adamın dipsiz bardağı kimsenin dikkatini çekmeden. Zaten o akşam orada bulunanlar, olanları fark edecek insanlar değildi. Akıllı bir adam Spar'da kendini koyvermez, sadece kendi içkisine bakardı. Hiç kimse Fanny'nin kaç tane boş bardak götürdüğünü ve dolu getirdiğini saymadı. Hiç kimse adamın öne yığıldığına, başı kollarının üzerinde dinlendiğine dikkat etmedi.

Cepleri boşalan müşteriler teker teker sendeleyerek soğuğa çıktılar, ta ki köşedeki masada horlayan tek bir adam kalana kadar.

Fanny kapıya doğru ilerledi, sürgüsünü çekip kilitledi ve Jack'e döndü.

"Ona ne kadar verdin?" diye sordu Jack.

"Bir atı boğmaya yetecek kadar."

Denizci yüksek, hırıltılı bir horlama sesi çıkardı.

"Hâlâ fazlasıyla canlı" dedi Jack..

"Görünen o ki, yeterince iyi içirememişim."

Uyumakta olan adama baktılar, dudaklarından sızan salyasının sümük gibi uzayışını izlediler. Kabanının yıpranmış yakasının üzerindeki boynu, kömür tozu yüzünden leş gibi olmuştu. Her yeri kanla şişmiş, gür sarı saçları karman çorman olmuş, şişman pis bir herif.

Jack omzunu dürtükledi; adam bilinçsizce horlamaya devam etti.

Fanny homurdandı. "Hepsinin önünde hemen diz çökmesini bekleyemezsin."

"Bu, genç bir adam. Sağlıklı bir görünümü var." *Fazla sağlıklı.*

"Ona bir servet değerinde bedava rom verdim. Asla geri alamayacağım."

Jack daha sert dürttü. Adam usulca sandalyeden kayıp yere

düştü. Jack adama bir baktı, sonra çömelip sırtüstü yatırdı. Lanet olsun. Hâlâ nefes alıyordu.

"Bu şeyden, verdiğim romların parasını istiyorum" diye ısrar etti Fanny.

"Öyleyse *kendin* yap."

"Ben yeterince güçlü değilim."

Jack, kadının tepsi ve varil kaldırmaktan kalınlaşıp kaslaşmış kollarına baktı. Ah, bir adamı boğacak kadar güçlüydü elbette. Sadece sorumluluk almak istemiyordu.

"Haydi, o zaman" diye ısrar etti Fanny.

"Boğazında herhangi bir iz bırakmamalıyım. Bu şüphe doğurur."

"Onların tüm istediği ölü bir vücut. Nereden geldiğini önemsemiyorlar."

"Ama öldürüldüğü çok açık olan bir adam..."

"Korkak."

"Sana söyledim, doğal görünmesi gerek."

"Öyleyse, doğal görünmesini sağlayacağız." Fanny bir an için adama baktı, gözlerini kıstı. Ah, kimse Fanny gibi bir kadının kendisine öyle bakmasını asla istemezdi. Jack birçok şeyden korkmuyordu ama Fanny'nin aklını birine taktığı zaman o kişinin sonunun kaçınılmaz olduğunu çok iyi biliyordu. "Burada bekle" dedi Fanny.

Sanki bir yere gidiyormuş gibi.

Kadının ayak seslerinin yatak odalarına doğru merdivenlerde tıkırdamasını dinledi. Fanny bir süre sonra döndü, elinde kılıfı tel tel olmuş bir minder ve pis bir bez parçası tutuyordu. Jack, kadının aklından geçenleri hemen anladı ama tehlikesiz görünen aletleri ona uzatınca Jack hareket etmedi. Kemiklerinden etleri dökülen cesetler çıkarmıştı. Onları nehirde bulup çıkarmış, tabutlarını açmış, kadavra varillerine tıkmıştı. Ama gerçekte bir ceset *yapmak* her zaman farklı bir meseleydi. Adamı ipe götüren bir mesele.

Yine de, yirmi dolar yirmi dolardır ve kim böyle bir adamı kaçırırdı?

Sarhoş denizcinin yanı başına çömeldi ve kumaş parçasını top haline getirdi. Adamın çenesi açılmış, dili bir tarafa sarkmıştı. Bez parçasını adamın ağzına tıktı ve adam başını aniden çekip, burun deliklerinden iniltili bir nefes aldı. Jack minderi adamın yüzüne yaklaştırıp ağzıyla burnuna bastırdı. Adam birden uyandı ve yastığa tırnaklarını geçirdi, nefes almak için yastıktan kurtulmaya çalışıyordu.

"Kollarını tut! Kollarını tut!" diye bağırdı Jack.

"Deniyorum, lanet olası!"

Adam karşı gelip kıvrandı, çizmelerini yere vuruyordu.

"Tutmakta zorlanıyorum! Rahat durmayacak!"

"Öyleyse üzerine *otur*."

"*Sen* otur!"

Fanny eteklerini kaldırıp iri kıçını, kıpırdamakta olan adamın kalçasının hizasına yerleştirdi. Adam kurtulmaya çalışıp, sağa sola hareket ederken, Fanny yüzü kıpkırmızı olmuş ve terlemiş bir halde, tam bir fahişe gibi adamın üzerine yerleşmişti.

"Hâlâ mücadele ediyor" dedi Jack.

"Yastığı kaldırmasına izin verme. Daha sert bastır!"

Yaşadığı dehşet kurbana doğaüstü bir güç vermiş, Jack'in kollarına tırnaklarını geçirip, çizdiği yerlerde kanlı izler bırakmıştı. Bir adamın ölmesi ne kadar sürerdi, Tanrı aşkına? Neden sadece pes etmiyor ve onları beladan kurtarmıyordu? Bir tırnak darbesi Jack'in elini çizdi. Acı ile kükreyen Jack tüm ağırlığıyla yastığı bastırdı, adam hâlâ mücadele ediyordu. *Lanet olasıca, öl artık!*

Jack adamın göğsünün üzerine abanıp kaburgalarına oturdu. Şimdi her ikisi de adamın üzerindeydi. Fanny adamın kalçasına bastırıyor, Jack ise göğsüne abanıyordu. İkisi de ağırdı ve ağırlıkları adamı sonunda hareketsizleştirmişti. Şimdi sadece ayakları hareket ediyor, çizmelerinin topukları paniklemiş bir halde yeri dövüyordu. Tırnakları hâlâ Jack'in üzerindeydi ama artık gücü kollarından çekildiğinden daha zayıftı. Şimdi ayakları da yavaşlamış, çizmeleri zeminde çırpınmaya başlamıştı. Jack, adamın göğsünün altında son bir kez titrediğini hissetti, sonra kollar güçsüzleşip aşağıya kaydı.

Jack'in yastığı kaldırması biraz daha zaman aldı. Rengârenk olmuş yüze, sert kumaşın baskısı yüzünden üzerinde izler çıkmış bir halde baktı. Artık tükürükten sırılsıklam olmuş bez parçasını adamın ağzından çıkarıp bir kenara attı. Bez yere değince şapırtılı bir ses çıkardı.

"İşte, bitti" dedi Fanny. Nefes nefese kalktı, saçları karmakarışıktı.

"Onu soymamız gerek."

Beraberce ceketi, gömleği, çizmeleri ve pantolonu çıkardılar. Bütün giysileri epeyce eski ve saklamaya değmeyecek kadar pisti. Ölü bir adamın eşyasıyla yakalanma riskine girmenin anlamı yoktu. Yine de, Fanny cepleri araştırıp bir avuç dolusu bozuk para bulunca öfkeyle homurdandı.

"Bak! Her şeye rağmen parası varmış! Bütün içkilerimi beleş

içti ve tek kelime etmedi!" Dönüp adamın giysilerini şömineye fırlattı. "Ölü olmasaydı, ben ona..."

Biri kapıyı çalıyordu, her ikisi de kalakaldı. Birbirlerine baktılar.

"Cevap verme" diye fısıldadı Jack.

Kapı tekrar çaldı, bu sefer daha sert ve ısrarcıydı. "Bir içki istiyorum!" diye seslendi biri, kelimeleri zor telaffuz ediyordu. "Açın kapıyı!"

Fanny kapının arkasından bağırdı: "Bu gece kapattık!"

"Nasıl kapatırsınız?"

"Kapattık dedim sana. Başka bir yere git!"

Adamın kapıya sinirle son bir yumruk attığını duydular ve sonra belaları gözden kayboldu, Mermaid'e gittiğinden hiç şüphe yoktu.

"Onu arabaya taşıyalım" dedi Jack. Çıplak adamın kollarının altından kavradı, taze cesedin alışkın olmadığı sıcaklığından ürkmüştü. Soğuk gece hızla imdadına yetişecekti. Bitler çoktan sahiplerini terk etmeye başlamıştı, kafa derisinden topluca uzaklaşıyor, karışık saçların arasından çıkıyorlardı. Fanny ile birlikte cesedi arka kapıdan çıkarırken, Jack kollarının üzerine sıçrayan kurt gibi aç siyah noktacıklar gördü ve cesedi oracıkta bırakıp böcekleri kovalama dürtüsüne karşı koydu.

Dışarıda, ahırın avlusunda, ölü bedeni arabanın arkasına sürükleyip atları arabaya bağlarken, üzerini örtmeden soğukta öylece bıraktılar. Çok sıcak bir ceset teslim edemezdi. Dr. Sewall bunları hiç de sorgulayan biri olmadığı için, bu pek de fark etmezdi aslında.

Bu sefer de sorgulamamıştı. Jack, cesedi Sewall'ın masasına bıraktıktan sonra, anatomist brandayı sıyırırken, gergin bir halde orada bekliyordu. Her ne kadar bu kadavrada olağandışı bir tazelik sezmişse de, Sewall hiçbir şey söylemedi. Yakınına bir lamba tutup deriyi inceledi, eklemleri test etti, ağzını inceledi. Morluk yok, diye düşündü Jack. Yara yok. Sadece sokakta ölü bulduğu zavallı, talihsiz bir ayyaş. Hikâyesi buydu. Sonra, korkuyla, ölünün göğsünün üzerinde kıvranan biti fark etti. Bit ölünün üzerinde fazla uzun kalmamıştı, yine de bu vücut hâlâ onların istilası altındaydı. *Onu gördü mü acaba? Biliyor mu?*

Dr. Sewall lambayı yere bırakıp odadan çıktı. Jack'e uzun bir süre dönmemiş gibi geldi; çok uzun bir süre. Sonra Sewall döndü, elinde bir kese bozuk para tutuyordu.

"Otuz dolar" dedi. "Bana böyle başka ceset getirebilir misin?"

Otuz mu? Jack'in beklediğinden de iyiydi bu. Keseyi gülerek aldı.

"Bulabileceğin kadar fazla" dedi Sewall. "Alacak kişiler tanıyorum."

"Öyleyse, ben de daha fazla bulacağım."

"Ellerine ne oldu?" Sewall, öfkeli ölü adamın Jack'in ellerinde bıraktığı tırnak izlerine bakıyordu. Jack hemen ellerini kabanının katlarının arasına çekti tekrar. "Bir kedi boğdum. Pek itaat etmedi."

Artık boş olan arabayı sokak taşları üzerinde sürerken, Jack'in cebindeki bozuk para kesesi güzelce şıngırdıyordu. Cebinde otuz dolarla ilerlerken, elinin üzerindeki birkaç çiziğin ne önemi vardı? Ona götürdüğü diğer kadavralardan daha fazla etmişti. Para dolu keselerin görüntüsü tüm yol boyunca kafasında yer etti. Tek sorun, Black Spar'ın müşterileriydi; yeterli sayıda değildiler ve bunu yapmaya devam ederse, yakında hiç kalmayacaktı. Hepsi, lanet Fanny'nin hatasıydı, kötü davranışları ve pintiliği yüzünden onları kaçırıyordu. Buna bir an önce çözüm bulunmalıydı. Biraz daha cömert davranmaya başlayabilirlerdi. Artık romu sulandırmak yok, belki de biraz bedava yiyecek.

Hayır, yiyecek kötü bir fikirdi. Sadece sarhoş olmalarını geciktirmeye yarardı. Bolca rom içmelerine izin vermek daha iyi. Şimdi yapması gereken, hiç kolay bir lokma olmayan Fanny'yi ikna etmekti. Ama doymak bilmeyen yüzünde bu keseyi sallandırmak yeter, bir anda anlayıverirdi.

Köşeden dönüp, ahırının avlusuna çıkan dar sokağa girdi. Aniden atın dizginlerini çekerek durdurdu.

Önünde siyah pelerinli bir figür duruyordu, silüeti buz tutmuş parke taşları üzerinde parlıyordu.

Jack, bir yüz görebilmek için gözlerini kıstı. Yüz hatları, başlık yüzünden gölgede kalmıştı ve figür yaklaşırken Jack'in tüm görebildiği donuk bir parlaklıktaki dişlerdi.

"Bu gece çok meşguldünüz, Bay Burke."

"Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Ne kadar tazeyse, o kadar çok getirir."

Jack, damarlarındaki kanın dondüğünü hissetti. *İzlendik.* Kaskatı oturuyor, kalbi güm güm atıyordu, eli dizginleri sımsıkı kavramıştı. *Bu kişi olanlara şahit olmuştu ve ben de darağacında sallanacağım.*

"Karın, senin hayatını kazanmak için daha kolay yollar araştırdığını gizlemedi."

Fanny mi? Onu nasıl bir belaya sokmuştu? Jack, yaratığın gülümsediğini neredeyse hayal edebiliyordu, ürperdi. "Ne istiyorsun?"

"Küçük bir hizmet, Bay Burke. Birini bulmanı istiyorum."

"Kimi?"

"Bir kız. Adı Rose Connolly."

20

Fishery Alley'deki pansiyonda geceler asla sessiz olmazdı.

O üstüste kaldıkları odaya yeni bir pansiyoner katılmıştı, Summer Street'te gerçek bir yatağı olan kendine ait odaya artık bütçesi yetmeyen yeni dul kalmış yaşlıca bir kadındı. Fishery Alley, şansın ayaklarının altında bin parça olduğu zaman, kocan öldüğünde ya da fabrika kapandığında veya entrikalar çevirmeyecek kadar yaşlı ve çirkin olduğunda gideceğin bir yerdi. Bu yeni pansiyoner iki katı şanssızdı, hem dul kalmış hem de hastaydı, vücudu balgamlı öksürük yüzünden bitap düşmüştü. Köşede ölmekte olan veremli adamla bir öksürük düetine girmiş gibiydiler, bunlara gece horlamaları, burun çekmeler ve hırıltılar da eşlik ediyordu. Odaya öyle çok insan doluşmuştu ki, mesaneni boşaltmak için vücutların üzerinden parmak ucuna basarak geçip sidik kovasına ulaşmak gerekiyordu; eğer kazayla birinin koluna basar ya da birinin parmağını ezersen, ödülün bir feryat ya da ayak bileğine atılan sinirli bir şaplak oluyordu. Sonraki gece de senin için uyku yoktu, çünkü muhtemelen cezayı kendi parmakların öderdi.

Rose uyanık bir halde yatıyor, huzursuz vücutların altındaki samanın hışırtısını dinliyordu. Fena halde işemesi gerekiyordu ama battaniyesinin altında keyfi yerindeydi ve oradan çıkmak istemiyordu. Şiddetli dürtünün kaybolacağını umarak uyumaya çalıştı ama Billy hafifçe inledi ve sanki düşerken kendini yakalayabilecekmiş gibi kollarıyla bacaklarını hızla dışarı çıkardı. Rose, kâbusunu sonuna kadar yaşamasına izin verdi; şimdi onu uyandırmak rüyanın hafızasında iz bırakmasına yarardı. Karanlıkta bir yerde fısıltılar duydu; sonra da iki vücudun birlikte sallanırken, giysilerinin çıkardığı hışırtı sesini ve boğuk boğuk nefes alışları. Ahırdaki hayvanlardan farksızız, diye düşündü, özellikle de ka-

şınmaya, yellenmeye ve diğerlerinin arasında çiftleşmeye indirgendiğinde. Başı dik bir halde odaya girmiş olan yeni pansiyoner bile, herkes gibi o da köşede eteklerini kaldırıp kovaya işediğinde kaçınılmaz bir şekilde gururundan ödün veriyor, her geçen gün asaletinden bir parça daha kaybediyordu. Bu kadın Rose'un gelecekteki hali miydi? Üşümüş, hasta ve pis samanlar üzerinde uyuyan biri. Ama Rose genç ve dayanıklıydı, ayrıca elleri de çalışmaya istekliydi. Karanlıkta öksüren o yaşlı kadında kendisini göremiyordu.

Yine de Rose onun gibiydi, yabancılarla omuz omuza uyuyordu.

Billy tekrar inledi ve ona doğru döndü, nefesi yüzüne geliyordu, sıcaktı ve kötü kokuyordu. Rose, onun nefesinden kaçınmak için diğer yöne döndü ve kendisine sinirli bir tekme atan yaşlı Polly'ye çarptı. Rose mecburen sırtüstü döndü ve gittikçe dolan mesanesine aldırmamaya çalıştı. Özlemle bebek Meggie'yi düşündü. Tanrı'ya şükür, bu pis odada uyumuyorsun, bu leş gibi havayı solumuyorsun. Gözlerim iplik geçirmekten kör olsa bile, parmaklarım gece gündüz dikiş dikmekten, bebeklerinin nereden süt bulacakları konusunda hiçbir zaman endişelenmek zorunda olmayan bayanlara elbiseler dikmekten pul pul dökülse bile, senin sağlıklı bir kız olarak büyümeni göreceğim. Dün tamamladığı, somon rengi saten jüpon üzerine beyaz tülden yapılma elbiseyi düşündü. Şimdiye kadar onu sipariş eden bayana çoktan teslim edilmiş olmalıydı. Bayan Lydia Russell, saygıdeğer Dr. Russell'ın kızı. Rose elbiseyi zamanında bitirmek için canla başla çalışmıştı, çünkü ona Bayan Lydia'nın, yarın gece Dr. Aldous Grenville'in evindeki tıp koleji resepsiyonu için ihtiyacı olduğu söylenmişti. Billy evi görmüş, Rose'a ne kadar büyük olduğunu anlatmıştı. Kasabın, bolca kalça eti ve bir büyük sepet taze kesilmiş kaz getirdiğini ve yarın Dr. Grenville'in fırınının tüm gün çalışacağını duymuştu. Rose, çıtır etler, pastalar ve sulu istiridyelerle dolu resepsiyon masasını hayal etti. Kahkahaları ve mum ışığını, şık ceketler içindeki doktorları canlandırdı gözlerinde. Sırayla piyano çalan, orada bulunan genç erkeklere hünerlerini göstermek için yarışan kurdelelerle donatılmış bayanları hayal etti. Bayan Lydia Russell da piyanoya oturacak mıydı? Rose'un diktiği etek tabureye kibarca yayılacak mıydı? Onu giyen kişinin gururunu okşayacak ve tercih edilen beyefendinin dikkatini çekecek miydi?

Norris Marshall da orada olacak mıydı?

Rose, üzerinde emek harcadığı elbiseyi giyen genç bayana Norris'in hayranlık duyabileceğini düşününce, içi ani bir kıskanç-

lık nöbetiyle burkuldu. Onun, kaldığı pansiyona gelişini ve bitlerin istila ettiği samanlara, kirli giysi yığınlarına bakarken yüzünde beliren dehşet ifadesini hatırladı. Rose onun mütevazı bir yaşamı olduğunu biliyordu ama yine de ulaşabileceğinin çok ötesindeydi. Bir çiftçinin oğlu bile, şayet medikal bir çanta taşıyorsa, bir gün Boston'da en iyi misafir salonlarında ağırlanırdı.

Rose'un o misafir salonlarına girebilmesinin tek yolu eline bir süpürge almasıydı.

Bir gün onunla evlenecek olan hanımefendiyi kıskanıyordu. Onu mutlu edecek, her sabah ona gülümseyecek olan kişinin *kendisi* olmasını istiyordu. Ama asla olamayacağım, diye düşündü. Bana baktığı zaman, sadece bir terzi ya da hizmetçi görüyor. Asla bir eş değil.

Billy tekrar döndü, bu sefer ona çarptı. Billy'yi itmeye çalıştı ama bu, gevşek bir un çuvalını yuvarlamaya çalışmak gibi bir şeydi. Vazgeçip, doğruldu. Dolu mesanesini artık görmezden gelemezdi. Sidik kovası odanın diğer ucundaydı ve uyuyan bütün o vücutların üzerinden geçip karanlıkta yolunu bulmaya çalışırken, tökezleyip düşmekten korkuyordu. En iyisi daha yakında olan merdivenlerden inmek ve işemek için dışarı çıkmaktı.

Ayakkabılarını giydi, pelerinini sarındı, uyuyan Billy'nin yanından kıvrılarak geçerek merdivenlerden indi. Dışarıda, soğuk rüzgârın sert esintisi boğazını korku dolu bir nefesle doldurdu. İhtiyaçları için harcayacak zamanı yoktu. Fishery Alley'e şöyle bir göz gezdirdi, kimseyi görmeyince, oracıkta sokak taşlarının üzerine çömeldi. Rahatlama duygusuyla pansiyona geri döndü. Ev sahibinin seslendiğini duyduğunda merdivenleri çıkmak üzereydi.

"Kim var orada? Kim geldi?"

Koridora göz gezdirince, ayaklarını bir tabureye uzatmış oturmakta olan Bay Porteous'u gördü. Her zaman yarı kördü ve nefes nefeseydi, işletmeyi pasaklı kızının yardımıyla götürüyordu. Kiraları toplamaktan, ayda bir kere sadaka verir gibi temiz saman dağıtmak ve sabahları nadir olarak kurtlanmadığı görülen yulaftan biraz servis yapmak dışında pek işleri yoktu. Yoksa Porteous pansiyonerleri ihmal ederdi, onlar da onu.

"Benim" dedi Rose.

"Buraya gel, kızım."

"Yukarı çıkıyordum."

Porteous'un kızı koridorda belirdi. "Burada seni görmek isteyen bir bey var. Seni tanıdığını söylüyor."

Norris Marshall geri geldi, aklına ilk gelen şey olmuştu. Ama

odaya adım atınca, şöminenin yanında duran ziyaretçiyi gördü, acı hayal kırıklığı dudaklarından çıkacak herhangi bir selamı engelledi.

"Merhaba, Rose" dedi Eben. "Seni bulmakta zorlandım."

Kardeşinin kocasına iyi bir karşılama borçlu değildi. Açık açık sordu, "Burada ne işin var?"

"Kendimi affettirmeye geldim."

"Kendini affettirmen gereken kişi artık burada değil."

"Özrümü geri çevirmek için her hakka sahipsin. Davranışlarımdan ötürü utanıyorum ve geceleri yattığımda, kız kardeşine daha iyi bir eş olmak için neler yapabilirdim diye düşünüyorum. Ben onu hak etmedim."

"Hayır, etmedin."

Kollarını açmış, Rose'a doğru ilerledi ama Rose gördüklerine güvenmiyordu; hiçbir zaman güvenmemişti. "Aurnia'ya yaptıklarımı telafi etmek için bildiğim tek yol bu" dedi. "Sana iyi bir ağabey, kızıma da iyi bir baba olmak. İkinize de bakmak. Git, bebeği getir, Rose. Eve gidelim."

Yaşlı Porteous ve kızı olanları can kulağı ile dinliyordu. Tüm hayatlarını bu kasvetli odayla sınırlamışlardı ve bu, muhtemelen haftalardır gördükleri en iyi eğlenceydi.

"Eski yatağın seni bekliyor" dedi Eben. "Ve bebek için de bir beşik."

"Ben buraya bir aylık ödeme yaptım" dedi Rose.

"*Buraya mı?*" Eben kahkaha attı. "*Bu* yeri tercih edemezsin!"

"O halde, Bay Tate" diye araya girdi Bay Porteous, aniden hakarete uğradığını fark etmişti.

"Burada kaldığın yer nasıl, Rose?" diye sordu Eben. "Kendine ait bir odan, güzel, kuştüyü bir yatağın var mı?"

"Ben onlara taze saman veriyorum, efendim" dedi Porteous'un kızı. "Her ay."

"Ah! Taze saman! İşte şimdi bu işletmeye layık olacak bir şey var."

Kadın huzursuzca babasına baktı. Eben'in yorumlarının kompliman içermediği onun kalın kafasına bile girmişti.

Eben derin bir nefes aldı ve tekrar konuştuğunda, sesi daha alçaktı. Ölçülü. "Rose, lütfen teklifimi düşün. Mutlu olmazsan, buraya her zaman dönebilirsin."

Kiracıların üstüste yattığı, havanın sidik ve yıkanmamış vücut, komşularının nefesininse leş gibi çürük diş koktuğu üst kattaki odayı düşündü. Eben'le yaşadıkları pansiyon büyük değildi ama temizdi ve oradayken saman üzerinde uyumuyordu.

Ve Eben onun ailesindendi. Geriye bir tek o kalmıştı.

"Çık yukarı ve onu getir. Gidelim."

"Burada değil."

Eben kaşlarını çattı. "Öyleyse nerede?"

"Bir sütannenin yanında kalıyor. Ama çantam yukarıda." Merdivenlere doğru döndü.

"İçinde değerli bir şey yoksa, bırak kalsın! Zaman harcamayalım."

Üst kattaki pis kokulu odayı düşündü ve birden oraya dönmek için hiçbir istek duymadı. Şimdi değil, hiçbir zaman değil. Yine de, Billy'ye söylemeden ayrıldığı için üzgündü.

Porteous'a baktı. "Lütfen Billy'ye yarın çantamı getirmesini söyle. Ona bunun için ödeme yapacağım."

"Şu aptal çocuğa mı? Nereye gideceğini biliyor mu?" diye sordu Porteous.

"Terzi dükkânına. Nerede olduğunu o biliyor."

Eben koluna girdi. "Dışarısı bu saatlerde daha soğuk olur."

Dışarıda, kar taneleri karanlıkta dönmeye başlamıştı, sokak taşlarına sinsice birikmiş olan ince tabaka buzla kaplanmıştı.

"Şu sütanne hangi tarafta?" diye sordu Eben.

"Birkaç sokak ötede." Rose eliyle işaret etti. "Çok uzak değil."

Eben adımlarını hızlandırdı, böylesine tehlikeli zeminde Rose'u da hızlanması için zorluyordu. Rose, ayakları yerde kaydığı için Eben'in koluna sıkıca tutunmak zorunda kaldı. Sıcak bir odanın onları beklediği kesinken bu acele niye, diye merak etti. Af dilemek için söylediği onca hararetli sözden sonra neden birden suspus olmuştu? Meggie'den *bebek* diye bahsettiğini hatırladı. Bir baba kendi kızının adını bile nasıl bilmezdi? Hepzibah'ın kapısına doğru ilerlerlerken, Rose gittikçe daha da huzursuz olmaya başlamıştı. Daha önce Eben'e hiç güvenmemişti; şimdi neden güvensindi?

Hepzibah'ın evinin önünde durmadı, dosdoğru önünden geçti ve başka bir sokağa girdi. Bu gece gerçekte onun için neden geldiğini düşünürken, Eben'i Meggie'den uzaklaştırmaya devam etti. Eben'in tutuşunda sıcaklık, güven yoktu, sadece soğuk bir kontrol vardı.

"Nerede bu yer?" diye ısrar etti.

"Daha var."

"Yakın olduğunu söylemiştin."

"Saat çok geç oldu, Eben! Onu şimdi almak zorunda mıyız? Ev halkını uyandıracağız."

"O benim kızım. O *bana* ait."

"Peki onu nasıl besleyeceksin?"

"Hepsi ayarlandı."

"*Hepsi ayarlandı* ile ne kastediyorsun?"

Rose'u sertçe sarstı. "Sadece beni ona götür!"

Rose'un buna hiç niyeti yoktu. Şimdi olmaz, gerçekten ne istediğini öğrenene kadar olmaz. Onun yerine, Meggie'yi geride bırakarak onu oradan uzaklaştırmaya devam etti.

Eben birdenbire onu durdurdu. "Benimle ne oyunu oynuyorsun, Rose? Bu sokaktan iki kez geçtik!"

"Dışarısı karanlık ve bu dar sokaklar kafamı karıştırıyor. Sabaha kadar bekleyebilirsek..."

"Bana yalan söyleme!"

Rose kendini birden çekti. "Daha birkaç hafta önce kızın hakkında hiçbir şeyi önemsemiyordun. Şimdi ise birdenbire, onu kollarına almak için sabredemez oldun. Ondan vazgeçmeyeceğim, sana vermeyeceğim. Sen de bunun için bana hiçbir şey yapamazsın."

"Belki ben hiçbir şey yapamam ama" dedi. "Seni ikna edebilecek başka biri var."

"Kimmiş o?"

Cevap olarak, kolunu yakaladı ve Rose'u sokağın yukarısına doğru çekti, arkasından sürükleyerek limana doğru ilerledi. "Karşı gelmeyi kes! Canını yakmayacağım."

"Nereye gidiyoruz?"

"Hayatını değiştirebilecek bir adama. Tabii ona karşı nazik olursan." Rose'u tanımadığı bir binaya götürüp kapıyı çaldı.

Kapı açıldı, sarı renk tel çerçeveli gözlükleri olan orta yaşlı bir adam, titreyen lamba alevinin üzerinden onlara baktı. "Neredeyse vazgeçip, çıkacaktım, Bay Tate" dedi.

Eben, Rose'u eşiğin üzerinden önüne doğru iteledi. Arkasından sürgünün kapandığını duydu.

"Çocuk nerede?" diye sordu adam.

"Bana söylemiyor. Senin onu ikna edebileceğini düşündüm."

"Demek Rose Connolly bu" dedi adam, Rose adamın konuşmasında Londra aksanı sezdi. Bir İngiliz. Lambayı bıraktı ve her ne kadar tehlikeli bir adama benzemese de, Rose'u ürkütecek kadar dikkatle süzdü. Eben'den daha kısa boyluydu ve kalın favorileri kırlaşmıştı. Pardösüsü son moda kesimliydi, üzerine tam oturuyordu ve kaliteli kumaştan dikilmişti. Her ne kadar fiziksel olarak korkutucu bir cüssesi yoksa da, bakışları soğukkanlı ve insanın içine işler gibiydi.

"Bu küçükhanımın üzerine ne kadar çok gidiliyor."

"Göründüğünden daha akıllıdır" dedi Eben.

"Öyle olmasını umalım." Adam koridorda ilerlemeye başladı. "Bu taraftan, Bay Tate. Bize neler anlatabileceğini görelim."

Eben Rose'un kolunu tuttu, sımsıkı tutuşu Eben'in götürdüğü yere gideceği konusunda şüphe götürmüyordu. Kabaca yontulmuş mobilyaların ve oyulmuş bir zeminin olduğu bir odaya doğru adamı izlediler. Raflar, kenarları aşınmış, sayfaları kullanılmamaktan sararmış defterlerle çevrelenmişti. Şöminede sadece soğuk küller vardı. Bu oda, terzi işi ceketi ve varlıklı havasıyla daha çok Beacon Hill'deki şık evlere uygun olan bu adama hiç uymuyordu.

Eben, Rose'u bir sandalyeye doğru ittirdi. Mesajının ulaşması için tek bir sert bakış yeterli oldu: *Burada oturacaksın. Hiçbir yere kıpırdamayacaksın.*

Diğer adam, bir toz bulutu çıkararak lambayı masanın üzerine yerleştirdi. "Gizleniyordunuz, Bayan Connolly" dedi. "Neden?"

"Size, gizlendiğimi düşündüren şey nedir acaba?"

"Başka neden kendinizi Rose Morrison olarak tanıtasınız? Bunun, sizi terzi olarak işe aldığında Bay Smibart'a verdiğiniz sahte isim olduğuna inanıyorum."

Eben'in yüzünde bir ışıltı sezdi. "Kardeşimin kocasıyla tekrar karşılaşmak istemiyordum."

"Adınızı bu nedenle mi değiştirdiniz? Bununla bir ilgisi yok mu?" İngiliz adam elini cebine attı ve lambanın ışığında parıldayan bir şey çıkardı. Bu, Aurnia'nın kolyesiydi. "Bunu birkaç ay önce rehin verdiğinize inanıyorum. Size ait olmayan bir şeyi."

Rose, konuşmadan ona baktı.

"Öyleyse onu *çaldınız*."

Bu suçlamanın yanıtsız kalmasına izin veremezdi. "Onu bana Aurnia verdi!"

"Ve siz de memnuniyetle ondan kurtuldunuz?"

"Ona layık bir cenaze hak ediyordu. Bunu karşılamanın başka yolu yoktu."

İngiliz, Eben'e baktı. "Bunu bana söylememiştiniz. Kolyeyi rehin vermek için iyi bir sebebi var."

"Yine de ona ait değildi" dedi Eben.

"Ve size de ait değilmiş gibi görünüyor, Bay Tate." Adam Rose'a baktı. "Kız kardeşiniz size bu kolyeyi nereden bulduğunu söyledi mi?"

"Ben Eben'in aldığını sanıyordum. Ama onun satın alma gücü çok düşüktür."

İngiliz adam Eben'in sert bakışlarını görmezden geldi ve dikkatini Rose'da yoğunlaştırdı. "Öyleyse, onu nereden aldığını size hiç söylemedi, öyle mi?" diye sordu.

"Bu, neden o kadar önemli?" diye yanıt verdi Rose.

"Değerli bir mücevher, Bayan Connolly. Sadece varlıklı birinin alabileceği cinsten."

"Şimdi de onu Aurnia'nın çaldığını iddia edeceksiniz. Siz Gece Devriyesi'yle birliktesiniz, değil mi?"

"Hayır."

"Kimsiniz?"

Eben omzuna sert bir şaplak indirdi. "Saygılı ol!"

"Bana adını bile söylemeyen bir adama karşı mı?"

Rose'un küstahlığı karşısında, Eben ikinci bir darbe için elini kaldırmıştı ki, İngiliz araya girdi: "Şiddete gerek yok, Bay Tate!"

"Ama onun nasıl bir kız olduğunu görüyorsunuz! Nelere katlanmak zorunda olduğumu görün."

İngiliz adam Rose'a doğru yaklaştı, bakışları yüzünü delip geçiyordu. "Sizi temin edecekse, ben yerel otoritelerden herhangi biri için çalışmıyorum."

"O zaman neden bana bu soruları soruyorsunuz?"

"İsmini açıklayamayacağım bir müşteri için çalışıyorum. Bilgi toplamakla görevliyim. Korkarım ki, sadece senin verebileceğin bir bilgi."

Rose güvensiz bir kahkaha attı. "Ben bir terziyim, bayım. Bana düğmeleri veya fiyonkları sorun, size cevap vereyim. Bunun dışında, size nasıl bir yardımının dokunacağını anlamıyorum."

"Ama dokunabilir. Sen bana yardım edebilecek tek kişisin." Yanına öyle çok yaklaştı ki, nefesindeki tütün kokusunu alabiliyordu. "Kardeşinin çocuğu nerede? Bebek nerede?"

"O, onu hak etmiyor." Eben'e baktı. "Bir baba özkızı üzerindeki haklarını nasıl devreder?"

"Bana sadece nerede olduğunu söyle."

"Güvende ve karnı tok. Tüm bilmesi gereken bu. Süslü bir avukata parlak bir peni atmak yerine, kızına süt ve sıcak bir beşik getirebilirdi."

"Düşündüğün bu mu? Benim Bay Tate için mi çalıştığımı düşünüyorsun?"

"Çalışmıyor musun?

İngiliz adam ürkütücü bir kahkaha attı. "Tanrım, hayır!" dedi ve Eben'in yüzünün öfkeyle kızardığını gördü. "Başka biri için çalışıyorum, Bayan Connolly. Çocuğun nerede olduğunu bilmeyi

çok isteyen biri için." Yüzünü daha da yaklaştırdı ve Rose geri çekildi, öyle ki sırtı sandalyeye gömüldü. "Bebek nerede?"

Rose sessizce oturdu, birdenbire St. Augustine mezarlığında, ayağının dibinde Aurnia'nın mezarının kazıldığı günü hatırladı. Mary Robinson sislerin içinden hayalet gibi çıkmıştı, yüzü solgun ve gergindi, bakışları durmaksızın mezarlığı tarıyordu. *Çocuk hakkında soruşturma yapan kişiler var. Sakla onu. Çocuğu güvende tut.*

"Bayan Connolly?" Adamın bakışları daha derine işlerken kendi nabzının boynunda atışını hissedebiliyordu. Sessiz kaldı.

Neyse ki, İngiliz adam doğruldu ve arada sırada bir parmağını raflardan birinde dolaştırdığı ve kalkan toza baktığı odanın diğer köşesine doğru ilerledi. "Bay Tate bana senin akıllı bir kız olduğunu söyledi. Bu doğru mu?"

"Bilemem, efendim."

"Bence sen fazla mütevazısın." Dönüp Rose'a baktı. "Senin gibi zeki bir kızın uçurumun kenarına bu kadar yakın yaşamak zorunda olması ne kötü. Ayakkabıların sanki parça parça dökülecekmiş gibi görünüyor. Sonra o pelerin... en son ne zaman yıkandı? Daha iyisini hak ettiğin kesin."

"Daha birçok insan gibi."

"Ah, ama burada kendisine bir fırsat teklif edilen *sensin*."

"Fırsat mı?"

"Bin dolar. Çocuğu bana getirirsen."

Rose şaşkına döndü. Bu kadar para, her gece sıcak yemekler pişen güzel bir pansiyonda bir oda kiralamasını sağlayabilirdi. Yeni elbiseler ve sıcacık bir kaban alabilirdi, kenarları parampara olmuş bu pelerine ihtiyacı kalmazdı. Onun sadece hayalini kurabildiği tüm bu cazip lükslere sahip olabilirdi.

Tüm yapmam gereken Meggie'den vazgeçmek.

"Size yardım edemem" dedi.

Eben'in tokatı öyle hızlı geldi ki, diğer adamın araya girmesine fırsat kalmadı. Aldığı darbeyle Rose'un başı iki yana çarptı ve kolluğa sindi, yanağı zonkluyordu.

"Buna gerek yoktu, Bay Tate!"

"Hâlâ nasıl biri olduğunu göremiyor musunuz?"

"Bir havuçla sopayla olduğundan daha fazla yardım alabilirsiniz."

"İyi, havucu geri çevirdi işte."

Rose başını kaldırdı, apaçık bir öfkeyle Eben'e bakıyordu. Ona ne teklif ettiklerinin önemi yoktu, ister bin, ister on bin dolar olsun, kendi kanından canından birini asla vermezdi.

Şimdi İngiliz adam önünde duruyor, bir morluğun belirmeye başladığı yüzüne bakıyordu. Ondan gelecek bir tokattan korkmuyordu; bu adam ikna aracı olarak sözcükleri ve nakit parayı kullanmaya daha alışkın, diye tahmin etti. Şiddeti diğer adama bırakıyordu.

"Tekrar deneyelim" dedi Rose'a.

"Aksi takdirde onun bana tekrar vurmasını mı sağlarsın?"

"Bunun için özür dilerim." Eben'e baktı. "Odayı terk et."

"Ama ben onu herkesten iyi tanıyorum! Sana onun ne zaman..."

"*Odayı terk et.*"

Eben, Rose'a zehirli bir bakış attı, sonra arkasından kapıyı çarparak çıktı.

Adam bir sandalyeye uzandı ve onu Rose'un sandalyesinin yanına sürükledi. "Şimdi, Bayan Connolly" dedi, yüz yüze gelecek şekilde otururken. "Onu bulmamızın an meselesi olduğunu biliyorsunuz. Bizi bu uğraştan kurtarın ve ödülünüzü alın."

"Bebek sizin için neden bu kadar önemli?"

"Benim için değil. Müşterim için."

"Bu müşteri *kim*?"

"Çocuğun iyiliğini isteyen biri. Hayatta kalmasını ve sağlıklı olmasını istiyor."

"Meggie'nin tehlikede olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Bizim endişemiz, *sizin* tehlikede olabileceğiniz ve size bir şey olursa, çocuğu asla bulamayacağız."

"Şimdi de beni tehdit mi ediyorsunuz?" Kendini kahkaha atmak için zorladı, gerçekte hissetmediği bir kayıtsızlık göstererek. "Havuçtan vazgeçip sopaya geri döndünüz."

"Beni yanlış anladınız." Öne eğildi, yüzü son derece ciddiydi. "Agnes Poole da, Mary Robinson da öldü. Bunu biliyorsunuz, değil mi?"

Yutkundu. "Evet."

"Agnes Poole'ün öldüğü gece olanlara şahit oldunuz. Katili gördünüz. Onun da bunu bildiği kesin."

"Herkes katilin kim olduğunu biliyor" dedi. "Dün sokakta Dr. Berry'nin kasabadan kaçtığını duydum."

"Evet, gazeteler de öyle yazdı. Dr. Nathaniel Berry Batı Yakasında yaşıyordu. İki kurbanı da tanıyordu ve hayatını kurtarmak için kaçmak zorunda kaldığını iddia eden üçüncü kurbanı da; bir kasiyeri öldürmeye çalıştı. Şimdi Dr. Berry kayıplara karıştı, o zaman elbette katil o olmalı."

"Değil mi?"

"Sokakta duyduğun her şeye inanır mısın sen?"

"Ama eğer katil o değilse..."

"O zaman Batı Yakası Katili hâlâ Boston'da olabilir ve senin kim liğini de çok iyi biliyor. Mary Robinson'a olanlardan sonra, senin yerinde olsam arkamı kollardım. Biz seni bulduk, bir başkası da bulabilirdi. Bu nedenle senin yeğeninin iyiliğini önemsiyorum. Bebeğin nerede olduğunu bilen tek kişi sensin. Eğer başına bir şey gelseydi..." Durdu. "Bin dolar, Bayan Connolly. Bu para Boston'dan ayrılmanıza yardımcı olabilir. Kendinize rahat, yeni bir ev bulmanızı sağlayabilir. Çocuğu bize verin, para da sizin olsun."

Rose hiçbir şey demedi. Mary Robinson'ın son sözleri beyninde yankılanıyordu: *Sakla onu. Çocuğu güvende tut.*

Rose'un sessizliğinden bıkan adam sonunda ayağa kalktı. "Eğer fikrinizi değiştirecek olursanız, beni burada bulabilirsiniz." Eline bir kartvizit bıraktı ve Rose üzerinde basılı olan isme baktı.

Gareth Wilson
5 Park Street, Boston

"Teklifimi düşünseniz iyi olur" dedi. "Çocuğun iyiliğini de düşünün. Bu arada, Bayan Connolly, dikkatli olun. Sizi nasıl bir canavarın aradığını asla bilemezsiniz." Soğuk odada onu yalnız bırakarak çıktı, Rose'un bakışları hâlâ kartvizitteydi.

"Deli misin, Rose?"

Eben'in sesiyle başını kaldırdı ve onun kapıda durduğunu gördü.

"Bu, senin görebileceğinden çok daha fazla bir para! Reddetmeye nasıl cüret edersin?"

Eben'in gözlerinin içine bakarken, birdenbire neden bunu önemsediğini anladı. Neden bu işe bulaştığını. "Sana da para teklif etti, değil mi?" dedi "Ne kadar?"

"Değecek kadar."

"Çocuğundan vazgeçmene değecek kadar mı?"

"Hâlâ anlamadın mı? O *benim* çocuğum değil."

"Aurnia asla..."

"Aurnia *yaptı*. Benim olduğumu sanmıştım ve onunla evlenmemin tek sebebi buydu. Ama zamanla gerçek ortaya çıktı, Rose. Zaman bana nasıl bir kadınla evli olduğumu gösterdi."

Rose başını salladı, hâlâ inanmak istemiyordu.

"Babası her kimse" dedi Eben, "o çocuğu istiyor. Hem karşılığı ne kadarsa ödemeye yetecek kadar parası var."

Bir avukata yetecek kadar para, diye düşündü. Metresine şık

bir kolye almaya yetecek kadar para. Belki de sessizliği bile satın almaya yetecek kadar para. Saygıdeğer bir centilmen, neden İrlanda'dan geleli daha sadece bir yıl olmuş fakir bir terzi kızdan çocuğu olduğunun bilinmesini ister ki?

"Parayı al" dedi Eben.

Rose ayağa kalktı. "Ondan vazgeçmeden önce açlıktan ölmem gerek."

Onu ön kapıya kadar takip etti. "Fazla seçimin yok! Karnını nasıl doyuracaksın? Başını sokacak bir yer nasıl bulacaksın?"

Rose dışarıya adım atınca Eben bağırdı: "Bu kez sana karşı nazik davrandılar ama gelecek sefer bu kadar şanslı olmayacaksın!"

Neyse ki Eben peşinden gelmedi. Gece hava daha da soğumuştu. Rose Fishery Alley'e geri dönerken titriyordu. Sokaklar bomboştu ve rüzgârın görünmez parmakları, ayaklarının önünde dönen karı izler bırakarak süpürdü. Aniden durup arkasına baktı. Ayak sesleri mi duymuştu? Buz gibi soğuk pusun içinden etrafı kolaçan etti ama arkasında kimseyi göremedi. *Meggie'nin yakınına gitme, bu gece değil. Seni izliyor olabilirler.* Rüzgârdan kaçmak için adımlarını hızlandırarak Fishery Alley'e doğru gitmeye devam etti. Eben'in kendisini kaldığı pansiyonun görece konforundan, her ne kadar sefil bir yer olsa da, kurtarma vaatleriyle cezbetmesine izin vermek ne büyük aptallıktı. Zavallı Yarım Akıl Billy, Eben'in olabileceğinden çok daha iyi bir adam, daha gerçek bir arkadaştı.

Güney Boston'un labirent gibi sokaklarına girdi. Soğuk, aklı başında olan herkesi sokaklardan süpürmüştü ve bir meyhanenin önünden geçerken soğuktan kaçmak için içeride toplanmış olan adamların seslerini duydu. Buğulu camlara rağmen, şömine karşısındaki silüetlerini görebiliyordu. Oyalandı ama yaşlı Porteous ve kızının kapıyı henüz kilitlememiş olmasını umarak yürümeye devam etti. Zavallı saman şiltesi bile, yıkanmamış vücutlar arasındaki küçücük yeri bile, bu gece lüks gibi görünüyordu ve ondan bu kadar kolay vazgeçmemeliydi. Meyhaneden gelen sesler geride kaldı ve şimdi sadece dar pasajdan esen rüzgârın ıslığını ve kendi acele nefes alış verişlerinin sesini duyuyordu. Fishery Alley hemen bir sonraki köşedeydi; ahırını görmüş, adımlarını önünde uzanan barınağı tanıyan bir at gibi hızlandırmış ve neredeyse taşların üzerinden kayar gibi olmuştu. Bir duvara dayandı, sesi duyduğunda doğrulmak üzereydi.

Boğazını temizleyen bir adamın hırıltısıydı bu.

Yavaşça köşeye vardı ve Fishery Alley'e çıkan binaya göz gez-

dirdi. İlk önce tek gördüğü gölgeler ve bir pencerenin içinden geçen mum ışığının solgun parıltısıydı. Sonra, bir verandanın sundurmasının altından bir adamın silüeti belirdi. Adam sokağa adım attı, ısınmak için omuzlarını ovalıyordu. Yine boğazını temizleyerek taşlara tükürdü, sonra verandaya geri döndü ve gölgeye doğru yeniden gözden kayboldu.

Rose sessizce köşeden geri döndü. Belki adam çok içmiştir, diye düşündü. Belki de birazdan evine gidecektir.

Ya da belki de beni takip ediyordur.

Rose bekledi, dakikalar geçer, rüzgâr eteğini savururken kalbi hızlı hızlı atıyordu. Adamın tekrar öksürüp tükürdüğünü duydu, sonra bir kapı çalındı ve Rose, Porteous'un sesini duydu: "Sana söyledim, muhtemelen bu gece dönmeyecek."

"Döndüğü zaman bana haber gönder. Gecikme."

"Sana yapacağımı söyledim."

"O zaman paranı alacaksın. Sadece o zaman."

"Alsan iyi edersin" dedi Porteous kapı çarparak kapandı.

Rose binaların arasında hızla çömeldi ve gölgede adamın Fishery Alley'den çıkışını ve önünden geçip gidişini izledi. Yüzünü seçemedi ama hantal silüetini görebilmiş, soğukta hırıldayan nefesinin sesini duyabilmişti. Adamın iyice uzaklaşmasını bekledi, sadece o zaman gizlendiği yerden çıktı.

Dönebileceğim zavallı bir saman şiltesi bile kalmadı.

Yol ortasında titreyerek durdu, adamın henüz gözden kaybolmuş olduğu karanlığın içindeki boşluğa bakıyordu. Döndü ve ters yöne doğru yürüdü.

21

Şimdiki zaman

Yolculuk Julia'ya artık tanıdık gelmeye başlamıştı, güneye giden yol, bindiği feribot, hatta Islesboro'ya geçerken görüşünü kapatan yoğun sis bile aynıydı. Ancak, kendini bu kez nemli havaya hazırlamıştı, Stonehurst'a giden topraklı yol boyunca küçük çekçekli bavulunu sürüklerken kazak ve kot pantolon giymişti. Havanın etkilerine maruz kalmış ev, sisler arasında birden belirdiğinde, içinde kendi evine geliyormuş gibi tuhaf bir duygu belirmişti; huysuz Henry'ye yaptığı son ziyareti düşündüğünde şaşırtıcı bir şeydi. Ama aralarında sıcak anlar da olmuştu. Şaraptan çakırkeyif olduğunda, onun çatık kaşlı yüzüne baktığı bir anda şöyle düşünmüştü: Henry olabildiğince huysuzdu, bu adamda bir içtenlik vardı, öyle derin bir dürüstlük ki, ağzından çıkan her söze inanabileceğimi biliyorum.

Bavulunu merdivenlerden çıkarıp kapıya vurdu. Bu kez sabırlı olmaya ve Henry ortaya çıkana kadar beklemeye kararlıydı. Bir süre sonra, cevap gelmediğinde, ön kapıyı kontrol etti ve kilitli olmadığını gördü. Başını içeri sokarak seslendi: "Henry?" Bavulunu içeri sürükleyip, merdivenlerden bağırdı: "Henry, ben geldim!"

Cevap gelmedi.

Denize bakan pencerelerin başka bir sisli öğleden sonranın kasvetli ışığını yansıttığı yer olan kütüphaneye doğru yürüdü. Masanın üzerine saçılmış kâğıtlar gördüğünde ilk düşündüğü şu olmuştu: *Henry, işte şimdi ortalığı gerçekten dağıtmışsın.* Sonra yerde duran bastonu ve koli yığınlarının altından dışarı çıkmış olan iki sıska bacağı fark etti.

"*Henry!*"

Yan yatıyordu, pantolonları idrardan sırılsıklam olmuştu. Çılgı-

na dönmüş bir halde onu sırtüstü yuvarladı ve nefes alıp almadığını görmek için üzerine eğildi.

Henry gözlerini açıp fısıldadı: "Geleceğini biliyordum."

"Aritmi geçirmiş olmalı" dedi Dr. Jarvis. "Felç ya da kalp krizi belirtileri göremedim ve EKG'si şu anda normal görünüyor."

"Şu anda mı?" diye sordu Julia.

"Bu, aritmiyle görülen bir problemdir. Belirti vermeden gelir ve gider. Bu nedenle onu önümüzdeki yirmi dört saat boyunca gözlem ünitesinde tutmak istiyorum, böylece kalbinin ne yaptığını izleyebiliriz." Jarvis, odanın diğer ucunda Henry'nin hasta yatağını gizleyen kapalı perdeye bakıp sesini alçalttı. "Ancak, onu bu kadar süre burada kalmaya ikna etmek zor olacak. Bu noktada siz devreye girin, Bayan Hamill."

"Ben mi? Ben sadece onun misafiriyim. Ailesiyle konuşmanız gerek."

"Onları çoktan aradım. Yeğeni Massachusetts'ten geliyor ama en erken gece yarısından önce buraya varamaz. O zamana kadar belki siz o yatakta kalması için Henry ile konuşursunuz."

"Başka nereye gidecek ki? Feribot seferleri bitti."

"Hah, bunun Henry'yi durdurabileceğini mi sandınız? Onu almaları için teknesi olan arkadaşlarını arar."

"Onu çok iyi tanıyor olmalısınız."

"Henry Page'i tüm tıp personeli tanır. Henüz işten atmadığı tek doktor benim." Jarvis iç çekti ve hasta dosyasını kapadı. "Ve ben de bu özel statümü kaybetmek üzere olabilirim."

Julia, Dr. Jarvis'in uzaklaşmasını izledi ve şöyle düşündü: Ben *bunu* ne zaman ifade ettim? Ama *bu*, Henry'yi kütüphanenin zeminde yatarken bulduğunda üzerine aldığı bir sorumluluktu. Ambülans çağıran, yaşadığı yere doğru feribotta yolculuk ederken ona eşlik eden oydu. Geçen dört saat boyunca, Penobscot Körfezi Tıp Merkezi'nde oturmuş, doktor ve hemşirelerin değerlendirmelerini bitirmelerini bekliyordu. Şimdi saat akşamın dokuzu olmuştu ve açlıktan ölmek üzereydi, ayrıca bekleme odasındaki kanepe dışında uyuyacak yeri yoktu.

Kapalı perdenin ardından Henry'nin şikâyet eden sesi duyuldu. "Dr. Jarvis sana kalp krizi geçirmediğimi söyledi. Öyleyse neden hâlâ buradayım?"

"Bay Page, o monitörün fişini sakın çekmeyin."

"Nerede o? Benim genç kızım nerede?"

"Muhtemelen şimdiye kadar ayrılmıştır."

Julia derin bir nefes aldı ve Henry'nin yatağına doğru ilerledi. "Hâlâ buradayım, Henry" diyerek perdenin diğer tarafına geçti.

"Beni şimdi eve götür, Julia."

"Yapamam, biliyorsun."

"Neden? Seni durduran ne?"

"Birincisi, feribot. Son sefer saat beşte."

"Lincolnville'deki arkadaşım Bart'ı ara. Radarlı bir teknesi var. Bizi karşıya geçirir."

"Hayır, bunun yapmayacağım. Reddediyorum."

"*Ret* mi ediyorsun?"

"Evet. Beni ikna edemezsin."

Henry bir an için ona baktı. "Şey" diye huysuzlandı, "birine cesaret gelmiş."

"Yeğenin yolda. Bu gece burada olacak."

"Belki o istediğimi yapar."

"Sana birazcık önem veriyorsa, hayır diyecektir."

"Peki, *senin* hayır deme sebebin nedir?"

Julia dosdoğru gözlerinin içine baktı. "Çünkü bir ölü o kutularla başa çıkmama yardımcı olamaz" dedi ve odadan çıkmak için döndü.

"Julia?"

İç geçirdi. "Efendim, Henry?"

"Yeğenimi seveceksin."

Kapalı perdenin ardından, Julia bir doktorla hemşirenin konuştuğunu duydu ve uykuyu uzaklaştırmak için gözlerini ovuştururken doğruldu. Henry'nin yatağının yanında uyuyakalmıştı ve okumakta olduğu ciltsiz roman yere düşmüştü. Kitabı kaldırıp Henry'ye baktı. En azından o rahat bir şekilde uyuyordu.

"Bu son çekilen EKG mi?" diye sordu bir adam.

"Evet. Dr. Jarvis hepsinin normal olduğunu söyledi."

"Monitörde aritmi görmedin mi?"

"Şu ana kadar hayır."

Karıştırılan kâğıtların sesi geldi. "Kan dolaşımı iyi görünüyor. Bir dakika, sözümü geri alıyorum. Karaciğer enzimleri biraz yüksek. Yine o şarap mahzenine girmiş olmalı."

"Başka bir şeye ihtiyacınız var mı Dr. Page?"

"Duble bir skoç dışında mı?"

Hemşire kahkaha attı. "En azından *ben* göreve devam etmeliyim. Size Henry'yle iyi şanslar dilerim. Buna ihtiyacınız olacak."

Perde aralandı, içeriye Dr. Page adım attı. Julia onu selamlamak için ayağa kalktı ve bakışları tuhaf bir şekilde tanıdık bir yüze kilitlendi. "Tom" diye mırıldandı.

"Merhaba Julia. Sana zor anlar yaşattığını duydum. Tüm ailemiz adına senden özür dilerim."

"Ama sen..." Durdu. "Onun yeğeni *sen* misin?"

"Evet. Senin komşun olduğumu söylemedi mi?"

"Hayır. Hiç bahsetmedi."

Tom, hâlâ uykuda olduğu belli olan Henry'ye şaşkınlıkla baktı. "Bu, çok tuhaf. Seninle tanıştığımı ona söylemiştim. Bu nedenle seni çağırdı."

Julia yataktan uzaklaşarak ona doğru hareket etti. Perde boyunca yürüdüler ve hemşire kabinine doğru ilerlediler. "Henry beni Hilda'nın kâğıtları için çağırdı. Evimin tarihiyle ilgileneceğimi düşünüyordu."

"Doğru. Ona, bahçendeki kemikler hakkında daha fazla şey bilmek istediğini söylemiştim. Henry bizim bir çeşit aile tarihçimizdir, bu nedenle onun sana yardım edebileceğini düşündüm." Tom, Henry'nin yatağına doğru baktı. "Eh, seksen dokuz yaşında. Bazı şeyleri unutabilir."

"Zımba gibi."

"Aklından mı, yoksa çenesinden mi bahsediyorsun?"

Julia bu sözler üzerine kahkaha attı. "Her ikisi de. Bu yüzden onu yerde bulunca çok şaşırdım. Öyle yıkılmaz görünüyor ki."

"Orada olduğun için müteşekkirim. Yaptıkların için teşekkür ederim." Julia'nın omzuna dokundu ve elinin sıcak temasıyla Julia'nın yüzü kızardı. "Hiç kolay bir insan değil, evlenmemesinin sebebi de muhtemelen buydu." Tom, hastane çizelgesine baktı. "Kâğıt üzerinde iyi görünüyor."

"Unutmuştum. Henry bana yeğeninin doktor olduğunu söylemişti."

"Evet ama ben bulaşıcı hastalıklar uzmanıyım. Dr. Jarvis yaşlı kalbiyle bazı sorunları olabileceğini söyledi."

"Eve gitmek istiyor. Benden teknesi için Bart adında birini aramamı istedi."

"Şaka yapıyorsun." Tom başını kaldırdı, "Bart hâlâ yaşıyor mu?"

"Ne yapacağız?"

"Biz mi?" Çizelgeyi kapadı. "Henry nasıl oldu da seni bu işe bulaştırdı?"

Julia iç çekti. "Kendimi bir şekilde sorumlu hissediyorum. O

kutuları karıştırmasının ve kendisini bu kadar yormasının sebebi benim. Belki de bu kadarı onun için çok fazla ve bu nedenle hasta düştü."

"Henry'ye istemediği bir şeyi asla yaptıramazsın. Geçen hafta onunla konuştuğumda, sesi yıllardır olduğundan daha heyecanlı geliyordu. Genellikle o huysuz ve depresiftir. Şimdi ise sadece huysuz."

Perdenin arkasından Henry'nin sesi duyuldu. "Bunu duydum."

Tom yüzünü ekşitip, çizelgeyi yerine bıraktı. Henry'nin yatağına doğru gidip perdeyi açtı. "Uyanmışsın."

"Buraya gelmen çok uzun sürdü. Şimdi eve gidelim."

"Hey! Bu ne acele böyle?"

"Julia ile benim yapacaklarımız var. En az yirmi kutu daha! Nerede o?"

Julia da perdenin yanına gelerek Tom'a katıldı. "Artık eve gitmek için çok geç. Neden yine uyumuyorsun?"

"Yalnız bana yarın beni eve götüreceğinize söz verirseniz."

Julia Tom'a baktı. "Ne düşünüyorsun?"

"Bu, Dr. Jarvis'in bileceği iş" dedi. "Eğer onaylarsa, o zaman yarın onu eve götürmene yardım ederim ve her şeyin yolunda olduğunu görmek için birkaç gün oralarda olacağım."

"Ah, işte bu güzel!" dedi Henry, sevindiği çok açıktı. "Kalıyorsun!"

Tom şaşırarak büyük amcasına baktı. "Neden olmasın Henry, önemsenmek ne kadar da güzel."

"Böylece, *sen* tüm o kolileri mahzenden yukarı taşıyabilirsin."

Ertesi gün öğleden sonra Henry'yi feribotla eve getirdiklerinde saat geç olmuştu. Her ne kadar Dr. Jarvis ona doğruca yatağa gitmesini söylemişse de, tabii ki Henry öyle bir şey yapmadı. Bunun yerine, mahzen merdivenlerinin tepesinde dikildi ve Tom kolileri yukarı taşırken ona emirler yağdırdı. O gece Henry nihayet odasına çekildiğinde, yorgun düşen Tom olmuştu.

Tom iç geçirerek, şöminenin yanına bir sandalye çekip şöyle dedi: "Seksen dokuz yaşında olabilir ama hâlâ beni çemberden atlatacak güce sahip. Olur da bir gün onu dikkate almama cesaretini gösterirsem, bu sefer de o öldürücü güçteki bastonu var."

Julia düzenlemekte olduğu kâğıt kolilerinin arasından başını kaldırdı. "Hep böyle miydi?"

"Hatırlayabildiğim kadarıyla evet. Bu nedenle yalnız yaşıyor.

Ailede başka kimse onunla uğraşmak istemiyor."

"Öyleyse sen niye buradasın?"

"Çünkü sürekli aradığı kişi benim. Hiç çocuğu olmadı. Sanırım beni çocuğu yerine koyuyor." Tom umutlu gözlerle Julia'ya baktı. "Başka birinin amcasını amca edinmek ister misin?"

"Dört yüz şişe bağbozumu şarapla gelse bile olmaz."

"Ah. Demek seni şarap mahzeniyle tanıştırdı."

"Geçen hafta orada ufak bir yer açtık. Ama gelecek sefer bir adam beni sarhoş ettiğinde, yetmişin diğer tarafında olmasına özen göstereceğim." Dikkatini, on beş numaralı kutudan çektiği kâğıtlara verdi. Çoğu 1800'lerin sonuna ait bir tomar eski gazeteydi ve Norris Marshall'ın hikâyesiyle ilgili değillerdi. Şayet istifçilik genetikse, o zaman Hilda Chamblett bu özelliğini, hiçbir şeyi atmadığı belli olan büyük-büyük-büyükannesi Margaret Page'ten almıştı. Burada, *The Boston Post* ve *Evening Transcript*'in eski basımları ile tek bir dokunmayla un ufak olan gazetelerden kesilmiş yemek tarifleri vardı. Ayrıca, Margaret'a yazılmış düzinelerce mektup bulunuyordu. Julia, o mektupların her birini tek tek okumak istiyordu; yüz yıldan uzun bir zaman önce evinde yaşamış, aynı zeminde yürümüş, aynı merdivenleri tırmanmış olan bir kadının hayatına bir göz atmak için can atıyordu. Onca yıl biriktirdiği mektuplardan anlaşıldığı üzere, Margaret Tate Page uzun ve olaylarla dolu bir hayat yaşamıştı. Şu mektuplar! Hepsi, dünyanın farklı yerlerindeki seçkin hekimlerden ve Avrupa'da seyahatteyken servis edilen yemeklerden, giyilen elbiselerden duyduğu dedikodulardan bahseden sevgili torunundan gelmişti. Günümüzde artık kimsenin böyle mektuplar yazmak için zaman ayırmaması ne utanç verici, diye düşündü Julia, bir torunun flört hikâyesini bir çırpıda okurken. Ben öldükten yüz yıl sonra, insanlar benim hakkımda ne bilecekti?

"İlginç bir şeyler var mı?" diye sordu Tom. Julia, onu arkasında durmuş omzunun üzerinden bakarken bulunca irkilmişti.

"Bunların hepsi senin için ilginç olmalı" dedi, onun sandalyesinin arkasında duran eli yerine mektuba odaklanmaya çalışıyordu. "Çünkü bunlar senin ailenle ilgili."

Tom masanın etrafında dolaştı ve Julia'nın karşısına oturdu. "Gerçekten o eski iskelet yüzünden mi buradasın?"

"Başka bir sebebi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bu, senin kendi yaşantından bolca zaman alıyor olmalı. Tüm o kolileri incelemek, bütün mektupları okumak..."

"Şu anda hayatımın nasıl olduğunu bilmiyorsun" dedi, kâğıtlara bakarak. "Bu, dikkatimi dağıtmak açısından iyi geldi."

"Boşanmandan bahsediyorsun, değil mi?" Julia ona baktığı zaman, Tom "Bana Henry anlattı" dedi.

"O zaman Henry sana çok fazla şey anlatmış."

"Sadece bir hafta sonunda senin hakkında nasıl bu kadar çok şey öğrenebildiğine şaşıyorum."

"Beni sarhoş etti. Ben de konuştum."

"Geçen hafta bahçende yanında gördüğüm adam. Eski kocan o muydu?"

Julia başını salladı. "Richard."

"Dürüst olmam gerekirse, hiç dostça bir konuşmaya benzemiyordu."

Julia sandalyesine yaslandı. "Boşanmış çiftlerin dostça davranabileceklerinden eminim."

"Bu mümkün olmalı."

"Kendi tecrübelerine dayanarak mı konuşuyorsun?"

"Ben hiç evlenmedim. Ama bir zamanlar birbirlerini sevmiş olan iki insanın arasında her zaman o bağın olacağını düşünmek istiyorum. İşlerin ters gitmesinin önemi yok."

"Ah, kulağa hoş geliyor, değil mi? Sonsuz aşk."

"Buna inanmıyorsun."

"Belki de altı sene önce evlendiğim zaman inanmıştım. Şimdi ise Henry'nin haklı olduğunu düşünüyorum. Bekâr kal ve evlenmek yerine şarap biriktir. Ya da bir köpek edin."

"Ya da bahçeni yeşert?"

Julia okumakta olduğu mektubu bıraktı ve ona baktı. "Evet. Bahçeni yeşert. Bir şeylerin öldüğünü seyretmektense büyüdüğünü seyretmek daha iyidir."

Tom sandalyesine yaslandı. "Bilirsin, sana baktığımda içimi çok tuhaf bir his kaplıyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Daha önce bir yerlerde karşılaşmışız gibi hissediyorum."

"Evet karşılaştık. Bahçemde."

"Hayır, ondan da önce. Yemin ederim, seninle karşılaştığımı hatırlıyorum."

Julia, adamın gözlerinin içine yansıyan hareketli şömine ışıklarına baktı. *Senin kadar çekici bir adamla mı? Ah, bunu kesin hatırlardım.*

Tom kâğıt yığınlarına baktı. "Sanırım sana bu konuda yardım etmem ve dikkatini dağıtmaya bir son vermem gerek." Üstten birkaç sayfa çekti. "Rose Connolly ile ilgili bir şeyler aradığını mı söylemiştin?"

"Ara. O senin ailenin bir parçası, Tom."

"Bahçendeki kemiklerin ona ait olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Sadece, onun adının Oliver Wendell Holmes'tan gelen mektuplarda sık sık geçtiğini biliyorum. Zavallı bir İrlandalı kız için, onun üzerine büyük bir etki bırakmış."

Tom okumak için geriye yaslandı. Dışarıda rüzgâr şiddetlenmişti ve dalgalar kayalara çarpıyordu. Bacadan ters esen rüzgâr şöminede alevlerin titremesine neden oldu.

Öne doğru eğilince Tom'un sandalyesi ani bir çatırdama sesi çıkardı. "Julia?"

"Evet?"

"Oliver Wendell Holmes mektuplarını sadece isminin başharfleriyle imzalıyordu, değil mi?"

Julia kendisine uzatılan sayfaya baktı. "Ah, aman Tanrım" dedi. "Henry'ye bunu söylemeliyiz."

22

1830

Bu gece, bir çiftçinin oğlu olmasının bir önemi yokmuş gibi görünüyordu.

Norris şapkasını ve paltosunu vestiyer kıza uzattı ve yeleğindeki eksik düğmeyi fark ettiği anda içi sancılandı. Ama kız onu, iyi giyimli çiftleri selamladığı gibi selamladı, başını aynı şekilde saygıyla eğdi ve ileri adım atıp, Dr. Grenville tarafından selamlandığında da aynı sıcak karşılama bekliyordu onu.

"Bay Marshall, bu akşam bize katıldığınız için çok mutluyuz" dedi Grenville. "Sizi kız kardeşim Eliza Lackaway'ı takdim edebilir miyim?"

Bu kadının Charles'ın annesi olduğu çok belliydi: mavi gözlü ve solgun tenli. Orta yaşında bile çildi mermer gibi kusursuzdu. Ama bakışları oğlununkilerden çok daha doğrudandı.

"Benim Charles'ımın övgülerle bahsettiği delikanlı siz misiniz?" dedi.

"Nedenini bilmiyorum, Bayan Lackaway" diye mütevazı bir cevap verdi Norris.

"Senin sınıfındaki en becerikli otopsici olduğunu söyledi. Yaptığınız iş düzgünlüğüyle dikkat çekiyormuş, başka hiç kimse yüz sinirleri üzerinde sizin kadar temiz iş çıkaramıyormuş."

Soylu bir grup için uygunsuz bir konuydu, Norris yardımcı olması için Dr. Grenville'a baktı.

Grenville sadece gülümsedi. "Eliza'nın son eşi bir doktordu. Babamız bir doktordu. Şimdi ise, bana katlanmak gibi büyük bir şanssızlığı var, bu nedenle akşam yemeğinde sofrada en tuhaf konuların konuşulmasına çok alışkındır."

"Hepsini çok ilginç buluyorum" dedi Eliza. "Çocukken, babamız sık sık bizi otopsi odasına çağırırdı. Bir erkek olsaydım, ben de tıp okurdum."

"Ve muhteşem bir şey olurdun, tatlım" dedi Grenville, kız kardeşinin koluna dokunarak.

"Fırsat verilseydi birçok kadın olurdu."

Dr. Grenville onaylarcasına iç geçirdi. "Bu gece tekrar tekrar açacağın bir konu."

"Siz de bunun trajik bir kayıp olduğunu düşünmüyor musunuz, Dr. Marshall? İnsan ırkının yarısının beceri ve kabiliyetini görmezden gelmeyi?"

"Lütfen, Eliza, bu konuya dönmeden önce zavallı çocuğun ev azından bir bardak şampanya almasına izin ver."

Norris şöyle dedi: "Sorunun muhatabı olmaktan rahatsız olmuyorum, Dr. Grenville." Eliza'nın gözlerinin içine baktı ve oradaki yoğun zekâyı gördü. "Ben bir çiftlikte büyüdüm, Bayan Lackaway, bu nedenle tecrübelerim canlılarla olmuştur. Umarım karşılaştırmamı hakaret olarak nitelendirmezsiniz ama bir aygırın bir kısraktan ya da bir koçun dişi koyundan daha akıllı olduğunu hiç görmedim. Eğer dölün hayatı tehlikedeyse, türler içinde çok daha çetin ceviz olan dişilerdir. Hatta tehlikeli."

Dr. Grenville kahkaha attı. "Philadelphia avukatı gibi konuşuyorsun!"

Eliza onaylarcasına başını salladı. "Bu cevabı unutmayacağım. Aslında, onu gelecek sefer bu konuda bir tartışmaya girdiğimde kullanmak üzere ödünç alacağım. Büyüdüğünüz şu çiftlik nerede, Bay Marshall?"

"Belmont'ta, bayan."

"Anneniz, böyle ileri görüşlü bir oğul yetiştirdiği için gurur duyuyor olmalı. Ben kesinlikle duyardım."

Annesinin lafının geçmesi eski bir yaraya sokulan bıçak etkisi yaratmıştı ama Norris gülüşünü sürdürmeyi başardı. "Eminim duyuyordur."

"Eliza, Sophia'yı hatırlıyorsun, değil mi?" dedi Grenville. "Abigail'in sevgili arkadaşını."

"Elbette. Bizi Weston'da sık sık ziyaret ederdi."

"Bay Marshall onun oğlu olur."

Eliza'nın bakışları aniden yoğunlaşarak Norris'e geri döndü. Norris'in yüzünde bir şey fark etmiş gibiydi. "Siz Sophia'nın oğlusunuz."

"Evet, bayan."

"Neden anneniz yıllardır, zavallı Abigail öldüğünden beri bizi ziyaret etmiyor? İyi olduğunu umuyorum, öyle mi?"

"Çok iyi, Bay Lackaway" dedi ama o bile kendi sesindeki

inanç yetersizliğini sezebiliyordu.

Grenville sırtına hafifçe vurdu. "Hadi, git keyfine bak. Sınıf arkadaşlarının çoğu çoktan geldi ve şampanya içmeye başladı bile."

Norris balo salonuna doğru yürüdü ve durdu, gördükleri karşısında gözleri kamaşmıştı. Genç bayanlar kelebek gibi pırıltılı elbiseler içinde ışıldıyorlardı. Başının üzerindeki ve odanın her yerindeki devasa boyuttaki avizelerin kristalleri ışık saçıyordu. Duvar kenarında, üzerinde bol miktarda yiyecek bulunan kocaman bir masa vardı. Bir sürü istiridye, bir sürü pasta! Daha önce hiç böylesine büyük, ince işlemeli zemini ve oymalı sütunları olan bir binaya adım atmamıştı. Yırtık ceketi ve aşınmış ayakkabılarıyla orada öylece dururken, kendisini başka birinin fantezilerine girmiş gibi hissediyordu; bu kesinlikle kendi fantezisi değildi, çünkü böyle bir akşamı hayal bile etmemişti.

"Nihayet geldin! Hiç gelmeyeceksin diye endişelenmeye başlamıştım." Wendell iki bardak şampanya tutuyordu. Birini Norris'e uzattı. "Korktuğun kadar kötü mü? Kötü muamele gördün mü, hakarete uğradın mı, ya da diğer bir deyişle, suiistimal edildin mi?"

"Her şeye rağmen olan oldu, nasıl karşılanacağımı bilmiyordum."

"*Gazzette*'nin son sayısı seni temize çıkarmalı. Son sayıyı okudun mu? Dr. Berry Providence'ta görülmüş."

Aslında, insan kasabada dolaşan söylentilere inanırsa, kaçak Dr. Nathaniel Berry Philadelphia'dan Savannah'a kadar bir düzine yerde gizleniyordu.

"Ben hâlâ katilin o olabileceğine inanamıyorum" dedi Norris. "Onda hiç o türden belirtiler görmedim."

"Zaten genelinde konu da bu değil mi? Katiller seyrek olarak korna çalar ya da dişini gösterir. Onlar da herkes gibi görünürler."

"Ben onda sadece iyi bir doktor gördüm."

"O fahişe aksini iddia ediyor. *Gazette*'ye göre, kızın travma geçirdiği söyleniyor, onun için bağış topluyorlar. Bu konuda ben bile gülünç Bay Pratt'a katılmak zorundayım. Katil Dr. Berry olmalı. Eğer o Dr. Berry değilse, korkarım ki geriye sadece alternatif bir şüpheli kalıyor." Wendell şampanya bardağının üzerinden ona baktı. "Bu de sen oluyorsun."

Wendell'ın bakışlarından huzursuz olan Norris odayı incelemek üzere döndü. O anda onun hakkında fısıldaşan kaç kişi vardı acaba? Dr. Berry'nin ortadan kaybolmuş olmasına rağmen, Norris'le ilgi şüphelerin kaybolmadığı kesindi.

"Neden yüz yüze geldin?" dedi Wendell. "Suçlu görünmeye mi çalışıyorsun?"

"Hâlâ kaç kişinin katilin ben olduğunu düşündüğünü merak ediyorum."

"Şüpheleri olsaydı Grenville seni davet etmezdi."

Norris omuz silkti. "Davet tüm öğrencilere yapıldı."

"Sebebini biliyorsun, değil mi? Etrafına bir bak."

"Neye bakayım?"

"Tüm bu genç bayanlar koca arıyorlar. Ümitsiz annelerinin sözünü bile etmiyorum. Etrafta yeterince tıp öğrencisi olmadığını görebilirsin."

Norris bir kahkaha attı. "Sen cennette olmalısın."

"Eğer bu gerçekten cennet olsaydı, benden uzun bu kadar çok kız olmazdı." Norris'in bakışlarının kızların üzerinde olmadığını fark etti, bakışları açık büfedeydi. "Sanırım bayanlar şu anda ilk tercihin değil."

"Şuradaki lezzetli pastırma kesinlikle ilk tercihim."

"O zaman gidip tanışalım mı?"

İstiridyelerin yanında Charles ve Edward ile karşılaştılar. "Dr. Berry hakkında daha fazla haber var" dedi Edward. "Dün akşam Lexington'da görülmüş. Gece Devriyesi şimdi orayı araştırıyor."

"Üç gün önce Philadelphia'daydı" dedi Charles. "İki gün önceyse Portland'te."

"Ve şimdi de Lexington'da mı?" Wendell homurdandı. "Bu adamın *gerçekten* kanatları var."

"Bazıları onu böyle tanımlıyor" dedi Edward, Norris'e bakarak.

"Ben asla kanatları var demedim" dedi Norris.

"Ama o kız dedi. O aptal İrlandalı." Edward boş istiridye tabağını hizmetçiye uzattı ve şimdi denemek için önünde duran bir dizi seçeneğe bakıyordu. Yelpaze şeklinde tatlılar ve taze morina salatası vardı.

"Şefimizin muhteşem ballı pastalarından deneyin" diye önerdi Charles. "Her zaman favorim olmuşlardır."

"Sen yemiyor musun?"

Charles bir mendil çıkarıp kaşına dokundu. Yüzü, sanki dans ediyormuşçasına pembe pembe parlıyordu ama müzisyenler henüz çalmaya başlamamışlardı. "Korkarım ki bu akşam iştahım yok. Daha birkaç dakika önce burası buz gibiydi. Annem şömineyi yaktırdı ve şimdi de sanırım biraz fazla kaçırdılar."

"Bana son derece iyi geldi." Edward döndü ve yanından ışıldayarak geçen pembe elbiseli uzun ince kumral kızı görünce gözlerinin içi parladı. "Affedersiniz, beyler. Sanırım iştahım başka şeylere kaydı. Wendell, sen şu kızı tanıyorsun, değil mi? Benimle tanıştırır mısın?"

Edward ve Wendell kumralın peşinden giderken, Norris kaşlarını çatmış Charles'a bakıyordu. "Sen iyi değil misin? Ateşin varmış gibi görünüyorsun."

"Bu akşam burada kalabileceğimişim gibi hissetmiyorum kendimi. Ama annem ısrar ediyor."

"Annenden çok etkilendim."

Charles iç geçirdi. "Evet, herkes üzerinde o etkiyi bırakır. Umarım *kadınlar doktor olmalıdır* eziyetine katlanmak zorunda kalmamışsındır."

"Bir parça."

"Sürekli bunu dinlemek zorunda kaldık, çoğunlukla da zavallı dayım. Eğer koleje kadınları kabul etme cesaretini gösterirse ayaklanma çıkacağını söyler."

Müzisyenler şimdi enstrümanlarını akort ediyorlardı ve çiftler ya çoktan ikili olmuş ya da dans partnerlerini arıyorlardı.

"Sanırım benim ayrılma vaktim geldi" dedi Charles ve bir kez daha kaşına dokundu. "Gerçekten hiç iyi hissetmiyorum."

"Elinle problemin ne?"

Charles bandaja baktı. "Ah. Şu otopside açılan kesik. Biraz şişti."

"Dayın bunu gördü mü?

"Daha da kötüleşirse, ona göstereceğim." Charles odadan ayrılmak üzere döndü ama yolu bir çift gülümseyen bayan tarafından kesildi. Limon yeşili bir elbise giyen, uzun boylu, siyah saçlı olanı konuştu "Sana çok kızgınız, Charles. Bizi tekrar ne zaman ziyaret *edeceksin*? Yoksa bir sebepten ötürü bizi hakir mi görüyorsun?"

Charles boş boş bakarak ayağa kalktı. "Üzgünüm, ben..."

"Ah, Tanrı akşına" dedi daha kısa boylu olan. "Geçen mart ayında geleceğine söz vermiştin, hatırlamıyor musun? Dayın sensiz Providence'a geldiğinde *çok* hayal kırıklığına uğradık."

"Sınavlara çalışmak zorundayım."

"Yine de gelebilirdin. Sadece iki haftalığınaydı. Senin için bir parti planlamıştık ama sen onu kaçırdın."

"Gelecek sefere, söz veriyorum!" dedi Charles, odadan çıkmak için sabırsızlanıyordu. "Şimdi beni mazur görün bayanlar, korkarım ateşim var."

"Dans etmeyecek misin?"

"Bu gece kendimi çok beceriksiz hissediyorum." Çaresizce Norris'e baktı. "Ama sizi en zeki sınıf arkadaşlarımdan biriyle, Belmont'tan Bay Norris Marshall'la tanıştırmama izin verin. Bun-

lar da Providence'dan Welliver kardeşler. Babaları Dr. Sherwood Welliver dayımın arkadaşlarındandır."

"*En sevdiği* arkadaşlarından biridir" diye düzeltti daha uzun boylu olan kız. "Bu ay Boston'u ziyaret ediyoruz. Ben Gwendolyn. O da Kitty."

"Öyleyse siz de doktor olacaksınız, değil mi?" dedi Kitty, bakışları Norris'in üzerindeydi. "Bu günlerde tanıştığımız beylerin tümü ya doktor ya da doktor adayı." -

Müzisyenler ilk şarkılarını çalmaya başlamışlardı. Norris, ufak tefek Wendell'ın kendisinden çok uzun bir kızla piste çıktığını gördü.

"Dans eder misiniz, Bay Marshall?"

Gwendolyn'e baktı; birdenbire Charles'ın onlardan kaçmayı başardığını ve o anda da kendisini Welliver kardeşlerle yalnız bırakmaya çalıştığını fark etti.

"Pek iyi değil, korkarım" dedi.

Kızların her ikisi de ona bakıp gülümsedi, vazgeçeceğe benzemiyorlardı.

Kitty konuştu, "Bizler *muhteşem* eğitmenizdir."

Welliver kardeşler aslında iyi eğitmenlerdi, diğer çiftler etrafında beceriyle dönerken kotilyon dansında Norris'in yanlış adımları, yanlış dönüşleri ve şaşırmaları karşısında sabırlı davranmışlardı. Yanından dans ederek geçen Wendell eğilerek bir uyarıda bulundu: "Kız kardeşlere dikkat et, Norris. Müsait olan her bekâr erkeği canlı canlı yerler!" Ama Norris onlarla olmaktan memnundu. Bu gece başarılarıyla ilgi gören bir gençti o. Hiçbir dansı kaçırmadı, çok fazla şampanya içti ve çok fazla pasta yedi ve sadece bu gecelik kendisine, gelecekte böyle akşamlar yaşayacağını hayal etmek için izin verdi.

Kabanlarını giyip evi terk eden son misafirlerden biriydi. Kar yağıyordu, kocaman kar taneleri, gökyüzünden yeni açan çiçekler gibi dökülüyordu. Beacon Street'te duruyordu, yüzünü gökyüzüne çevirdi ve dans pistinde onca güç harcadıktan sonra temiz havaya minnettar kalarak derin derin nefes aldı. Bu gece Dr. Aldous Grenville tüm Boston'a Norris Marshall'ın kendi onayını kazandığını açıkça göstermiş oldu. Ne seçkin ortamlara gitmeye değer olduğunu.

Norris kahkaha attı, dilinin üzerine bir kar tanesi kondu. *Daha en iyisi gelmedi.*

"Bay Marshall?" diye fısıldadı biri.

Ürkerek döndü ve gecenin içine doğru baktı. İlk başta tüm görebildiği düşen kar taneleriydi. Sonra, beyaz perdenin arasından bir figür belirdi, yüzü eski püskü bir pelerinle çevrelenmiş, kirpikleri buzla kaplanmıştı.

"Sizi kaçıracağımdan korkuyordum" dedi Rose Connolly.

"Burada ne işiniz var, Bayan Connolly?"

"Başka kime gideceğimi bilmiyorum. İşimi kaybettim ve gidecek yerim yok." Omzunun üzerinden etrafa bakındı ve sonra tekrar ona döndü. "Beni arıyorlar."

"Gece Devriyesi artık sizinle ilgilenmiyor. Onlardan saklanmanıza gerek yok."

"Benim korktuğum Devriye değil."

"O zaman kim?"

Dr. Grenville'in ön kapısı açılıp, evden ışık yayılınca panik içinde ağzını kapadı. "Bu çok keyifli akşam için size teşekkür ederim, Dr. Grenville!" dedi ayrılmakta olan bir misafir.

Norris hızla döndü ve yürümeye başladı, birinin onu bu perişan haldeki kızla konuşurken göreceğinden korkmuştu. Rose onu takip etti. Ancak Beacon Street'ten uzaklaşınca, neredeyse nehre yaklaşınca onun yanına gitti.

"Biri sizi tehdit mi ediyor?" diye sordu Norris.

"Onu benden almak istiyorlar."

"Kimi almak istiyorlar?"

"Kardeşimin çocuğunu."

Norris ona baktı ama kızın yüzü pelerinin kapüşonu altına gizlenmişti. Yağan kar örtüsü içinden tüm görebildiği mermer beyazı bir yanaktı. "Kim istiyor onu?"

"Kim olduklarını bilmiyorum ama çok tehlikeliler, Bay Marshall. Sanırım Mary Robinson'ın ölüm sebebi onlar ve Bayan Poole'ün de. Hâlâ hayatta kalan bir tek benim."

"Endişelenmene gerek yok. En iyi otoritelerden Dr. Berry'nin Boston'dan kaçtığını duydum. Katil Dr. Berry. Sanırım hayatını kurtarmak için kaçtı."

"Kimden kaçtı? Bu esrarengiz insanlardan mı?"

"Söylediklerimin tek bir kelimesine bile inanmıyorsunuz. Değil mi?"

"Ne dediğini anlamıyorum."

Rose ona döndü. Pelerinin gölgesi altında, gözleri karın yansıttığı ışıkla parlıyordu. "Mary Robinson kardeşimin gömüldüğü gün mezarlığa beni görmeye gelmiş, bebeği sormuştu. Bana onu

saklamamı, güvende tutmamı söylemişti."

"Kardeşinin çocuğundan mı bahsediyordu?"

"Evet." Rose yutkundu. "Mary'yi bir daha hiç görmedim. Sonra ondan haber aldığımda ölmüştü ve onu bulan kişi *sizdiniz*."

"Bu cinayetlerle sizin yeğeniniz arasındaki bağlantı nedir? Anlamakta güçlük çekiyorum."

"Sanırım onun varlığı birisi için tehdit oluşturuyor. Utanılacak bir sırrın yaşayan kanıtı." Döndü ve karanlık sokağa göz gezdirdi. "Bizi arıyorlar. Beni pansiyonumdan ettiler. İşime de gidemiyorum, bu yüzden sütanneye de ödeme yapamayacağım. Onun kapısının yakınına bile gitmeye cesaret edemiyorum, çünkü beni orada görebilirler."

"Onlar mı? Bu kötü insanlardan mı bahsediyorsun?"

"Onu istiyorlar. Ama vazgeçmeyeceğim, ne pahasına olursa olsun." Ona döndü, gözleri karanlıkta ışıl ışıl yanıyordu. "Onların elinde, Bay Marshall, hayatta kalması imkânsız."

Bu kız çıldırmış. Norris onun gözlerinin içine baktı ve bu çılgınlığın neye benzediğini merak etti. O perişan pansiyona onu görmeye gittiği, Rose Connolly'nin aklı başında biri olduğunu düşündüğü anı hatırladı. O zamandan beri bir şeyler değişmiş, bir şeyler onu düşmanlarla dolu hayali bir dünyanın eşiğine sürüklemişti.

"Üzgünüm, Bayan Connolly. Size nasıl bir yardımımın dokunabileceğini anlamıyorum" dedi, geri geri giderek. Döndü ve pansiyonun olduğu yöne doğru tekrar yürümeye başladı, ayakkabıları karda tüy gibi izler bırakıyordu.

"Buraya geldim çünkü siz farklıydınız. *Daha iyiydiniz.*"

"Ben sadece bir öğrenciyim. Ne yapabilirim?"

"Umurunuzda değil, öyle değil mi?"

"Batı Yakası cinayetleri çözüldü. Tüm gazeteler böyle yazıyor."

"Sizin çözüldüğüne *inanmanızı* istiyorlar."

"Bu, Gece Devriyesi'nin sorumluluğu, benim değil."

"Suçladıkları kişi *sizken* çok ilgiliydiniz ama."

Norris yürümeye devam etti, onu izlemekten yorulacağını düşünüyordu. Ama Charles Nehri boyunca kuzeye gitmekte olan baş belası bir köpek gibi onu izledi.

"Paçayı sıyırdığınız şu anda her şey iyi ve yolunda, öyle değil mi?" dedi.

"Konuyu daha derin araştırmaya yetkim yok."

"Siz kendiniz yaratığı *gördünüz*. Zavallı Mary'nin cesedini siz buldunuz."

Norris yüzünü ona çevirdi. "Ve sırf bu yüzden konumumu kaybetmeye ne kadar yaklaştığımı biliyor musunuz? Cinayetlerle ilgili yeni şüpheler uyandırmak için deli olmam gerekir. Tüm gereken birkaç fısıltı ve uğruna çalıştığım her şeyi kaybedebilirim. Babamın çiftliğine geri dönerim!"

"Bir çiftçi olmak bu kadar kötü mü?"

"Evet! İdeallerim çok daha yüksekse!"

"Ve hiçbir şey ideallerinizin önüne geçmemeli" dedi Rose iğnelercesine.

Norris, Dr. Grenville'in evinin bulunduğu yöne baktı. İçtiği şampanyayı, dans ettiği şık elbiseler içindeki kızları düşündü. Bir kere, onun idealleri çok daha mütevaziydı. Hastalarının takdirini kazanmak. Hasta bir çocuğu ölümcül bir hastalığın pençesinden kurtarmaya çalışmanın mutluluğunu yaşamak. Ama bu gece, Dr. Grenville'in evinde, hiç düşlemediği olasılıklara, hata yapmazsa ve yanlış adımlar atmazsa bir gün kendisinin de sahip olabileceği konforda bir dünyaya göz atmıştı.

"Umursayacağını sanmıştım" dedi Rose. "Şimdi ise görüyorum ki, senin için önemli olan, soylu evlerde yaşayan soylu arkadaşlarınmış."

Norris iç çekerek ona baktı. "Umursamıyor değilim. Sadece bu konuda yapabileceğim bir şey yok. Ben polis değilim. Bu işe karışamam. Sizin de uzaklaşmanızı öneririm, Bayan Connolly." Arkasını döndü.

"Ben uzaklaşamam" dedi Rose. Sesi birdenbire çatladı. "Gidecek hiçbir yerim yok..."

Norris birkaç adım atıp yavaşladı. Arkasında, Rose sessizce ağlıyordu. Dönünce, onun bitkin bir halde yere çömelmiş olduğunu, başını bir yenilgi içinde öne eğdiğini gördü. Bu, onun daha önce görmediği bir Rose Connolly'ydi, hastane koğuşunda karşılaştığı cesur kızdan çok farklıydı.

"Uyuyacak yerin yok mu?" dedi Norris ve kızın başını salladığını gördü. Elini cebine attı. "Sorun paraysa, cebimde ne varsa alabilirsin."

Rose birdenbire doğrularak ona baktı. "Ben kendim için bir şey istemiyorum! Hepsi Meggie için. *Her şey* Meggie için." Öfkeli bir biçimde eliyle yüzünü sildi. "Sana geldim çünkü seninle benim ortak bir bağımız olduğunu düşündüm. İkimiz de yaratığı gördük. İkimiz de yapabileceklerini biliyoruz. Sen ondan korkmuyor olabilirsin ama ben korkuyorum. Bebeği istiyor. Bu yüzden beni takip ediyor." Derin bir nefes aldı ve sanki gecenin göz-

lerini savuştururcasına pelerinine daha sıkı sarıldı. "Tekrar başı
nı belaya sokmak istemiyorum" dedi ve arkasını döndü.

Norris onun uzaklaşmasını seyretti, yağmakta olan kar perde
sine doğru ilerleyen küçük bir figürdü. Hayallerim hayat kurtar
maktı, diye düşündü Norris, sayısız hastaların başucunda kahra
manca savaşmak. Ama tek başına kalmış bir kız benden yardım
istediğinde, bununla uğraşamam.

Figür, beyazların içinde neredeyse gözden kaybolmuştu.

"Bayan Connolly!" diye bağırdı. "Odam buradan kısa bir yürü
yüş mesafesi kadar uzakta. Bu gecelik kalacak yere ihtiyacınız
olursa, size yardımcı olabilir."

23

Bu bir hataydı.

Norris yatağına yattı ve sabah gelen misafiriyle ne yapacağını düşündü. Anlık bir merhametin getirdiği cüretkârlıkla üstlenmenesi gereken bir sorumluluk üstlenmişti. Sadece geçici olarak, diye söz verdi kendi kendine; bu durum devam edemez. En azından kız fark edilmemek için elinden geleni yapmıştı. Arkasından merdivenleri sessizce tırmanmış, onun odaya bayan bir misafir aldığını binada kimseye belli etmemişti. Bitkin bir kedi yavrusu gibi köşeye kıvrılmış ve neredeyse hemen uykuya dalmıştı. Norris onun nefes aldığını bile duyamamıştı. Sadece odanın diğer köşesine bakıp, yerdeki karanlık şekli görünce onun orada olduğunu anlayabilmişti. Kendi hayatındaki zorlukları düşündü; Rose Connolly'nin her gün sokaklarda yaşadıklarıyla karşılaştırıldığında ne de önemsiz kalıyorlardı.

Ama benim bu konuda yapabileceğim bir şey yok. Dünya adil değil ve bunu ben değiştiremem.

Ertesi gün uyandığında, Rose hâlâ uyuyordu. Onu uyandırmayı ve evden uzaklaştırmayı düşündü ama yüreği buna el vermedi. Bir çocuk gibi derin uyuyordu. Günışığında elbisesi daha da eski görünüyor, pelerininin birçok kez onarıldığı belli oluyordu, elbisesinin kenarına çamur bulaşmıştı. Parmağında, Norris'in birçok bayanın, hatta kendi annesinin bile elinde gördüğü renkli yüzüklerin ucuz bir kopyası olan renkli camdan taşları bulunan bir yüzük parlıyordu. Ama bu çok kötü bir imitasyondu, hiçbir değeri yoktu, çocuğa verilebilecek tenekeden bir süstü. Rose'un böyle değersiz bir şeyi, sanki parmağında sefaletini gurura sergiliyormuşçasına çekinmeden takmasını tuhaf bir biçimde acıklı buldu. Perişan bir halde de olsa, yüzünün kemikleri hoş, cildi pürüzsüz-

dü ve güneşin ışıltısı kestane rengi saçlarında bakır çizgiler oluşturuyordu. Paçavra yerine ince dantelden bir yastık üzerinde uyuyor olsaydı, Beacon Hill'deki tüm güzel kızlarla yarışabilirdi. Ama yıllar geçerken, tazelik Beacon Hill'li bir kızın yanaklarını terk etmeden çok uzun zaman önce, fakirliğin Rose Connolly'nin yüzünün ışıltısını solduracağı kesindi.

Dünya adil değil ve bunu ben değiştiremem.

Norris her ne kadar güçlükle para biriktiriyor olsa da, kızın başucuna birkaç bozukluk bıraktı; bu para karnını birkaç gün doyurmasına yeterdi. Odadan çıktığında o hâlâ uyuyordu.

Rahip William Channing'in vaazlarına her ne kadar hiç katılmamışsa da, ününü duymuştu. Aslında, söylendiğine göre büyüleyici vaazlarıyla Federal Street'teki Üniteryen Kilisesi'nin her geçen gün büyümekte olan sadık destekçilerinin ilgisini çeken Channing hakkında bir şeyler duymamak imkânsızdı. Geçen akşam, Dr. Grenville'in resepsiyonunda, Welliver kardeşler Channing'den övgüyle söz etmişlerdi. "Orası, bir pazar sabahı aklı başında herkesi bulabileceğiniz yerdir" diye hayranlığını dile getirdi Kitty Welliver. "Yarın hepimiz orada olacağız; Bay Kingston, Bay Lackaway ve hatta bir Kalvinist olduğu halde Bay Holmes da katılacak. Kaçırmamalısınız, Bay Marshall! Vaazları çok etkileyicidir, bilgilendiricidir. İnsanı gerçekten *düşündürür*!

Norris, Kitty Welliver'ın aklından tek bir düşüncenin bile geçiyor olduğundan şüphe ettiği halde, katılması yönündeki önerisini görmezden gelemezdi. Geçen akşam, bir gün içlerine katılacağı arkadaş grubuna anlık bir bakış atmıştı ve o aynı grup o sabah Federal Street Kilisesi'nin sıralarında oturuyor olacaktı.

İçeri adım atar atmaz tanıdık yüzler gördü. Wendell ve Edward ön sırada yan yana oturuyordu, Norris onlara doğru ilerlemeye başladı ama bir el omzuna dokundu ve birdenbire kendini Welliver kardeşlerin kuşatması altında buluverdi.

"Ah, geleceğini umuyorduk!" dedi Kitty. "Bizimle oturmak istemez misin?"

"Evet, haydi!" dedi Gwendolyn. "Biz hep üst katta otururuz."

Böylece Norris bayanların isteği üzerine üst kata çıktı ve kendisini, sol tarafında Kitty'nin, sağ tarafında ise Gwendolyn'in etekleri arasında sıkışmış bir halde balkonda otururken buldu. Çok geçmeden, kız kardeşlerin neden bu izole edilmiş yüksek yerde oturmayı tercih ettiklerini anladı: Burada, pek fazla dinlemedikleri açıkça belli olan rahip Channing'in vaazı boyunca rahatça dedikodu yapabiliyorlardı.

"Bak, Elizabeth Peabody geldi! Bugün çok sade görünüyor" dedi Kitty. "Ne iğrenç bir elbise. Hiçbir gösterişi yok."

"Rahip Channing'in onun arkadaşlığından çoktan bıktığını düşünebilirsin" diye fısıldayarak cevap verdi Gwendolyn.

Kitty koluyla Norris'i dürttü. "Söylentileri duydun, değil mi? Bayan Peabody ve rahip hakkındakileri? Çok yakınlar." Kitty muzip bir vurguyla ekledi, "*Fazla* yakın."

Norris, skandalın odak noktası olan baştan çıkarıcı kadına balkondan göz attı ve gösterişsiz gözlükler takmış, mütevazı bir şekilde giyinmiş ve yüzünde yoğun bir konsantrasyon ifadesi olan bir kadın gördü.

"İşte Rachel. Savannah'tan döndüğünü bilmiyordum" dedi Kitty.

"Nerede?"

"Charles Lackaway'in yanında oturuyor. İnsanın aklına ikisinin..."

"Hayal edemiyorum. Sen de Charles'ın bugün garip göründüğünü düşünmüyor musun? Ne kadar hasta bir ifadesi var."

Kitty öne eğildi. "Geçen akşam ateşi olduğunu söyledi. Belki doğruyu söylüyordu."

Gwendolyn kıkırdadı. "Ya da belki de Rachel'a tahammül edemiyordur."

Norris, rahip Channing'in vaazına odaklanmaya çalıştı ama bu aptal kızlar yanında gevezelik ederken imkânsızdı. Geçen akşamki canlılıkları ona çekici görünmüştü, bugünse sadece kimin kimin yanına oturduğu, hangi kızın sıkıcı, hangi kızın okumaya düşkün olduğu hakkında konuşmaları sinirine dokunuyordu. Birdenbire paçavralar içinde, odasının zemininde bitkin bir halde kıvrılmış olan Rose Connolly'yi düşündü ve bu kızların onun hakkında söyleyebileceği korkunç şeyleri hayal etti. Acaba Rose nefesini başka bir kızın elbisesi ya da papazın flörtleri hakkında dedikodu etmek için harcar mıydı? Hayır, onun ilgilendiği şeyler temel şeylerdi: Karnını nasıl doyuracağı, fırtınada nereye sığınacağı; tıpkı bir hayvanın kaygılandığı şeyler gibi. Yine de Welliver kardeşler kendilerini çok daha uygar görüyorlardı, çünkü güzel elbiseleri ve bir pazar sabahı kilise balkonunda geçirecek boş zamanları vardı.

Norris tırabzanlara doğru eğildi, konsantre olmuş görüntüsünün Kitty ve Gwendolyn'in gevezeliklerini susturmaya yetecek bir sinyal olabileceğini umuyordu ama onlar aynı şekilde konuş-

maya devam ettiler. *Lydia o sıkıcı şapkayı nereden bulmuş? Dickie Lawrence'ın ona nasıl sürekli baktığını görüyor musun? Ah, bana bu sabah çok güzel bir şey anlattı! Dickie'nin erkek kardeşinin evden New York'a aceleyle taşınmasının gerçek sebebini. Hepsi genç bir bayan yüzündenmiş...* Merhametli Tanrım, diye düşündü Norris, bu kızların bilmediği herhangi bir skandal var mıydı? Yakalayamadıkları herhangi bir kaçak bakış?

Rose Connolly'nin onun odasında uyuması hakkında ne söylerlerdi acaba?

Rahip Channing nihayet vaazını bitirdiğinde, Norris kardeşlerin yanından kaçmak için her şeyi göze almıştı ama onlar, cemaat dağılmaya başlarken onu aralarına kıstırmış, oturmaya devam ediyorlardı inatla.

"Ah, henüz ayrılamayız" dedi Kitty, Norris kalkmaya yeltendiğinde onu tekrar koltuğuna çekerek. "Buradan her şeyi çok daha iyi görebilirsin."

"Neyi görebilirim?" diye sordu Norris öfkeyle.

"Rachel neredeyse Charles'ın üzerine abanmış."

"Hazirandan beri onun peşinde. Weston'daki pikniği hatırlıyor musun? Dayısının çiftlik evindeki? Charlie ondan uzak durmak için neredeyse bahçeye kaçmak zorunda kalmıştı."

"Neden hâlâ oturuyorlar? Charlie'nin şimdiye kadar kaçmaya çalışacağını düşünürdün."

"Belki kaçmak istemiyordur, Gwen. Belki de Rachel onu ele geçirmiştir. Martta bizi ziyaret etmeye gelmemesinin gerçek sebebinin bu olduğunu mu düşünüyorsun? Onu çoktan avucunun içine almış!"

"Ah. Şimdi kalkıyorlar. Kolunu nasıl ona sardığını görebiliyor musun..." Kitty durdu. "Nesi var onun?"

Charles koltuğundan koridora doğru sendeledi ve bir sıranın arkasına tutundu. Bir an için ayaklarının üzerinde sallandı. Sonra, bacakları gevşedi ve yavaşça yere yığıldı.

Welliver kardeşler bir an için şaşkınlıktan nefeslerini tutular ve yukarı sıçradılar. Kilise üyeleri düşen Charles'ın etrafında toplanınca aşağıda bir kaos oluştu.

"Geçmeme izin verin!" diye seslendi Wendell.

Kitty abartılı bir sesle hıçkırıp, elini ağzına bastırdı. "Ciddi bir şey değildir umarım."

Norris aceleyle alt kata inip, kalabalığın içinden geçene kadar Wendell ve Edward çoktan arkadaşlarının yanına çömelmişlerdi.

"Ben iyiyim" diye mırıldandı Charles. "Gerçekten iyiyim."

"İyi görünmüyorsun, Charlie" dedi Wendell. "Dayına haber yolladık."

"Ona bundan bahsetmeye gerek yok."

"Çarşaf gibi bembeyaz oldun. Hareket etmeden yat."

Charles homurdandı. "Ah Tanrım, bunu asla unutturamayacağım."

Norris birden Charles'ın sol eline sarılı olan bandaja baktı. Bandajdan dışarı sarkan parmakuçları kırmızı ve şişti. Çömeldi ve hızla bandajı çekti.

Charles çığlık attı ve elini çekmeye çalıştı. "Ona dokunma!" diye yalvardı.

"Charlie" dedi Norris sessizce. "Bakmak zorundayım. Yapmam gerektiğini biliyorsun." Yavaşça bandajı çıkardı. Kararmış et sonunda ortaya çıkınca, topukları üzerinde sendeledi, dehşete düşmüştü. Tek kelime etmeyip, sadece başını sallayan Wendell'a baktı.

"Seni eve götürmemiz gerek, Charlie" dedi Norris. "Dayın ne yapılacağını bilecektir."

"Anatomi dersinde elini kestiğinden beri birkaç gün oldu" dedi Wendell. "Elinin kötüleştiğini biliyordu. Niye kimseye anlatmadı ki sanki? En azından dayısına."

"Ve ne kadar sakar ve beceriksiz olduğunu da kabul etmek gerek" dedi Edward.

"Hiçbir zaman tıp okumak istemedi. Zavallı Charlie hayatını burada şiir yazarak geçirse ne kadar mutlu olurdu." Wendell, Dr. Grenville'in salon penceresinin önünde duruyor, geçmekte olan bir at arabasına bakıyordu. Sadece geçen gece bu ev kahkahalar ve müzikle çınlıyordu; şimdi ise üst kata çıkan adımların çıkardığı gıcırtılar ve salondaki şöminede yanan ateşin çıtırtısı hariç, ürkütücü bir sessizlik hâkimdi. "Tıbba yeteneği yok, hepimiz bunu biliyoruz. Dayısının da bunu kabul edeceğini düşünebilirsin."

Bu, başka herkes için çok açık, diye düşündü Norris. Bıçak kullanmada bu kadar beceriksiz bir öğrenci yoktu, kimse seçtiği mesleğin acı gerçekleriyle başa çıkmada bu kadar hazırlıksız yakalanmamıştı. Anatomi laboratuarı, bir doktorun karşılaştıklarından sadece bir tanesi. Çok daha sıkıntılı işler olacaktır: Tifonun pis kokusu, cerrahın masasından gelen çığlıklar. Bir ölüyü parçalara ayırmak hiçbir şeydi: Ölü şikâyet etmez. Esas korkunç olan şey canlı etti.

Ön kapının çalındığını duydular. Kâhya Bayan Furbush yeni zi-

yaretçiyi karşılamak için aceleyle aşağıya indi.

"Ah, Dr. Sewall! Çok şükür geldiniz! Bay Lackaway çılgına döndü ve Dr. Grenville ise onun iki kere kanını aldı ama ateşinde değişen bir şey olmadı ve doktor sizin fikrinizi öğrenmek istiyor."

"Benim becerilerimin gerekli olduğundan emin değilim."

"Elini görünce fikrinizi değiştirebilirsiniz."

Norris, salon kapısından geçerken elinde alet çantasını taşıyan Dr. Sewall'ı gördü ve onun ikinci kata çıktığını duydu. Wendell kendisine seslendiğinde Bayan Furbush üst kata doğru doktorun peşinden gitmek üzereydi.

"Charles nasıl?"

Bayan Furbush kapıdan onlara baktı ve cevap olarak başını üzüntüyle sallamakla yetindi.

Edward, "İşler kötüleşmeye başlıyor" diye mırıldandı.

Üst kattan erkeklerin sesleri geldi; Bayan Lackaway hıçkırarak ağlıyordu. Gitmemiz gerek, diye düşündü Norris. Bu ailenin üzüntüsünü bölüyoruz. Ama öğleden sonra vakit yavaş yavaş ilerlediğinde ve hizmetçi onlara başka bir çaydanlık çay ve bir tepsi kek getirdiğinde bile, iki arkadaşı da ayrılmak için hiçbir harekette bulunmadı.

Wendell hiçbirine dokunmadı. Bir koltuğa gömüldü ve sadece şöminedeki alevlere yoğunlaştı. "Loğusa ateşine yakalandı" dedi birdenbire.

"Ne?" dedi Edward.

Wendell başını kaldırdı. "O gün, elini kestiğinde ayırdığı kadavra. O bir kadındı ve Dr. Sewall onun loğusa ateşinden öldüğünü söylemişti."

Edward başını saldı. "Erisipelin en kötü hali."

"Senin dediğin kangrendi, Eddie. Şimdi ise Charlie'nin ateşi var ve kanı, küçük bir bıçak kesiğiyle kaçmış olabileceği bir şey yüzünden zehirlendi. Sence kadının da şiddetli ateşten ölmesi sadece bir tesadüf mü?"

Edward omuzlarını silkti. "Aynı nedenle birçok kadın öldü. Bu ay eskisinden de çok sayıda kişi."

"Ve çoğuna Dr. Crouch baktı" dedi Wendell sessizce. Bir kere daha ateşe çevirdi bakışlarını.

Ağır adımlarla birinin merdivenlerden indiğini duydular ve Dr. Sewall ortaya çıktı, heybetli cüssesi tüm kapıyı kaplıyordu. Salonda toplanmış olan üç adama bakıp konuştu: "Siz, Bay Marshall! Bay Holmes, siz de. İkiniz de yukarı gelin."

"Efendim?" dedi Norris.

"Hastayı tutmanız için size ihtiyacım var."

"Peki ya ben?" dedi Edward.

"Bunun için gerçekten hazır olduğunuzu düşünüyor musunuz, Bay Kingston?"

"Ben... ben öyle sanıyorum, efendim."

"O zaman gelin. Yardımınıza ihtiyacımız olabilir."

Üç genç adam üst kata doğru Dr. Sewall'ı izledi ve her adımda Norris'in korkusu arttı, çünkü neler olacağını tahmin edebiliyordu. Sewall onlara üst kattaki koridor boyunca rehberlik etti ve Norris, seçkin erkekler ve güzel kadınların yer aldığı uzun bir galeri olan duvardaki aile portrelerine hızlı bir bakış attı. Charles'ın odasına girdiler.

Güneş batıyor, pencerede öğleden sonranın son soğuk ışığı parıldıyordu. Yatağın etrafında beş lamba yanıyordu. Ortalarında, hayalet gibi solgun Charles yatıyordu, sol eli bir örtünün altına gizlenmişti. Bir köşede annesi ellerini sıkıca kucağına dolamış bir halde kaskatı oturuyordu, gözleri panikle parlıyordu. Dr. Grenville yeğeninin başucunda duruyordu, kafası yorgun bir teslimiyetle eğilmişti. Bir masanın üzerinde bir dizi cerrahi alet ışıldıyordu: Bıçaklar, bir testere, ipek dikiş iplikleri ve bir sargıbezi.

Charles inledi. "Anne, lütfen" diye fısıldadı. "Yapmalarına izin verme."

Eliza çaresiz gözlerle kardeşine baktı. "Başka bir yol yok mu, Aldous? Yarın daha iyi olabilir! Bekleyebilirsek..."

"Elini bize daha önce göstermiş olsaydı" dedi Dr. Grenville, "İşlemi durdurabilirdim. Başlangıçta bir kanama zehri akıtabilir. Ama artık çok geç."

"Sadece küçük bir kesik olduğunu söylemişti. Önemli bir şey değildi."

"En küçük kesiklerin bile iltihap topladığını ve kangrene çevirdiğini gördüm" dedi Dr. Sewall. "Bir kere gerçekleşince, başka çare yoktur."

"Anne, *lütfen*." Charles korkulu bakışlarını sınıf arkadaşlarına çevirdi. "Wendell, Norris; bunu yapmalarına izin vermeyin. Vermeyin!"

Norris böyle bir söz veremezdi; yapılması gerekeni biliyordu. Masada duran bıçağa ve kemik testeresine baktı ve şöyle düşündü: Sevgili Tanrım, bunu izlemek istemiyorum. Ama öylece durdu, çünkü yardımının hayati önemi olduğunu biliyordu.

"Eğer onu keserseniz, dayı" dedi Charles, "*asla* bir cerrah olamayacağım!"

"Bir morfin daha almak istiyorsan" dedi Grenville, yeğeninin başını kaldırarak. "Devam et, iç onu."

"Asla istediğin gibi olamayacağım!"

"İç onu, Charles. Hepsini."

Charles tekrar yastığa kapanıp yumuşak bir hıçkırık sesi çıkardı. "Tüm istediğim buydu" diye homurdandı. "Benimle gurur duyman."

"Seninle gurur duyuyorum, evlat."

"Ona ne kadar verdin?" diye sordu Sewall.

"Şimdiye kadar dört yudum. Daha fazla vermeye cesaret edemiyorum."

"Öyleyse yapalım, Aldous."

"Anne?" diye yalvardı Charles.

Eliza ayağa kalktı ve çaresizce kardeşinin kolunu çekti. "Bir gün daha bekleyemez misiniz? Lütfen, sadece bir gün daha!"

"Bayan Lackaway" dedi Dr. Sewall, "bir gün daha çok geç olacak." Hastanın sol kolunu örten örtüyü kaldırdı ve Charles'ın acayip bir biçimde şişmiş olan eli ortaya çıktı. Balon gibi gerilmişti ve cildi yeşilimsi siyahtı. Norris çürümüş etin kokusunu durduğu yerden bile alabiliyordu.

"Bu durum basit bir erisipelin ötesinde, bayan" dedi Sewall. "Bu ıslak kangren. Doku kangren olmuş ve burada bulunduğum bu kısa süre içerisinde bile zehirli gazla dolarak daha da büyüdü. Kolun üst kısmında, dirseğe doğru kırmızı çizgiler var; zehrin yayıldığının belirtisi bu. Yarına kadar omza ulaşabilir ki, o zaman hiçbir şey, kolu kesmek bile durumu düzeltemez."

Eliza elini ağzına bastırarak ayağa kalktı, acı dolu bakışları Charles'ın üzerindeydi. "Öyleyse, başka yapılacak bir şey yok mu? Başka bir yol?"

"Bunun gibi birçok vaka gördüm. Uzuvları kazada ezilen ya da mermilerle delik deşik olan erkekler. Öğrendim ki, kangren bir kez başlarsa, harekete geçmek için sınırlı vakit vardır. Pek çok kez geç kaldım, her seferinde pişman oldum. Er ya da geç uzvu almanın daha iyi olduğunu öğrendim." Durdu, sesi daha da yumuşadı. "Bir eli kaybetmek, canını kaybetmek demek değildir. Şanslısınız ki, oğlunuz hâlâ yaşıyor, madam."

"O benim tek çocuğum" diye fısıldadı Eliza gözyaşları arasından. "Onu kaybedemem, yoksa yemin ederim, ölürüm."

"Hiçbiriniz ölmeyecek."

"Buna söz veriyor musunuz?"

"Kader her zaman Tanrı'nın ellerindedir, madam. Ama elimden

geleni yapacağım." Durdu ve Grenville'a baktı. "Belki de Bayan Lacaway'in odadan çıkması en iyisi."

Grenville başıyla onayladı. "Git, Eliza. Lütfen."

Eliza, gözkapakları morfinin etkisiyle ağırlaşan oğluna bakarak bir an tereddüt etti. "Hiçbir şeyin ters gitmesine izin vermeyin, Aldous" dedi kardeşine. "Onu kaybedersek, yaşlanınca bize bakacak kimse olmayacak. Onun yerini alacak kimse yok." Burnunu çekerek odadan çıktı.

Sewall üç tıp öğrencisine döndü. "Bay Marshall, yeleğinizi çıkarmanızı öneririm. Kan olacak. Bay Holmes, siz sağ kolu tutacaksınız. Bay Kingston, ayakları. Bay Marshall ve Dr. Grenville sol kolu alacak. Dört yudum morfin bile bu ağrı için yeterli olmayacak ve o bizimle mücadele edecek. Hastanın tamamen hareketsiz olması başarılı olmamda büyük önem taşıyor. Bunu acı çektirmeden yapmanın tek yolu hızlı olmak, tereddüt etmemek ve çaba harcamamaktır. Anlıyor musunuz, beyler?"

Öğrenciler başlarıyla onayladılar.

Norris tek kelime etmeden yeleğini çıkarıp bir sandalyenin üzerine bıraktı. Charles'ın sol tarafına doğru ilerledi.

"Uzvu mümkün olduğunca korumaya çalışacağım" dedi Dr. Sewall, yere ve yatağa kan bulaştırmamak için kolun altına çarşafı sokuştururken. "Ancak korkarım ki enfeksiyon bileği kurtaramayacak kadar çok ilerlemiş. Böyle durumlarda, ön kolu daha yüksekten, etli kısmıyla birlikte almanın daha avantajlı olduğuna inanan bazı cerrahi otoriteler –örneğin, Dr. Larrey– bulunmaktadır ki, benim planladığım da bu." Bir önlük bağladı ve Norris'e baktı. "Bu durumda siz hayati bir rol oynuyorsunuz, Bay Marshall. Bana en güçlü ve en sağlam sinirlere sahip olan kişi olarak göründüğünüz için ön kolu sizin tutmanızı istiyorum, tam kesik attığım yerin üstünden. Dr. Grenville eli kontrol altında tutacak. Ben çalışırken, o ön kolu döndüren ve yatıran kişi olacak, böylece tüm yapılara girebileceğim. İlk olarak deri kesilecek, sonra yüzey dokularından ayrılacak. Kasları böldükten sonra, retraktörü uygulamanı istiyorum, böylece kemikleri görebileceğim. Hepsi anlaşıldı mı?"

Norris güçlükle yutkunabildi, boğazı kupkuruydu. "Evet, efendim" diye mırıldandı.

"Korkuya kapılmamalısın. Bunun senin yapabileceğinin ötesinde bir şey olduğunu düşünüyorsan, şimdi söyle."

"Yapabilirim."

Sewall uzun, sert bir bakış attı. Sonra, tatmin olmuş bir halde bandaja uzandı. Gözleri, yapmaya niyetlendiği şey konusunda ne

endişe, ne de şüphe yansıtıyordu. Boston'da Erastus Sewall'dan daha iyi bir cerrah yoktu ve onun kendine duyduğu güven, Charles'ın bileğinin üst tarafındaki kolunun etrafına sardığı bandajla kendisini gösteriyordu. Tıkacı kol arterinin üzerine koydu ve sımsıkı bağlayarak kola giden tüm dolaşımı kesti.

Charles morfinin neden olduğu uykusunda kıpırdadı. "Hayır" diye mırıldandı, "lütfen."

"Beyler, yerlerinizi alın."

Norris sol kolu kavrayıp, dirseği yatağın kenarına sabitledi.

"Senin benim arkadaşım olman gerekiyordu." Charles, yüzü hemen üzerinde duran Norris'e acıklı bakışlarını çevirmişti. "Bunu neden yapıyorsun? Canımı yakmalarına neden izin veriyorsun?"

"Güçlü ol, Charlie" dedi Norris. "Bunun yapılması gerek. Biz senin hayatını kurtarmaya çalışıyoruz."

"Hayır. Sen bir hainsin. Sadece benim yolundan çekilmemi istiyorsun!" Charles kurtulmaya çalıştı ve Norris tutuşunu daha da sıkılaştırdı, parmakları soğuk ve nemli derisine batıyordu. Charles kendisini öyle çok kasıyordu ki, kolundaki kaslar şişmiş, tendonlar kablo gibi gerilmişti. "Sen benim ölmemi istiyorsun!" diye çığlık attı Charles.

"Morfin onu böyle konuşturuyor." Sewall soğukkanlı bir şekilde bıçağına uzandı. "Hiçbir anlamı yok." Grenville'a baktı. "Aldous?"

Dr. Grenville yeğeninin kangrenli elini kavradı. Her ne kadar Charles karşı geliyor ve kıvranıyorsa da, hepsiyle mücadele edemezdi. Edward ayak bileklerini tutmuştu, Wendell da sağ omzunu. Neşteri mücadelenin şiddeti, acıklı yalvarmalar durduramazdı.

Sewall'ın bıçağının ilk kesiğiyle Charles çığlık attı. Kan Norris'in ellerine sıçradı ve çarşaflara damladı. Sewall öyle hızlı çalışıyordu ki, Norris'in başka bir yöne baktığı birkaç saniye içinde ön kolun etrafını kesmeyi bitirmişti. Norris kendisini tekrar yaraya bakmaya zorladığında, Sewall çoktan deriyi yüzey dokulardan soymaya başlamıştı bile. Kesin bir kararlılıkla çalışıyordu, önlüğüne sıçrayan kanı, acı dolu çığlıkları önemsemiyordu; öyle korkunç bir sesti ki, Norris'in ensesindeki tüyleri diken diken etmişti. Kol şimdi kan yüzünden kayganlaşmıştı ve vahşi bir hayvan gibi debelenen Charles Norris'in tutuşundan neredeyse kurtulacaktı.

"Tut onu, lanet olsun!" diye kükredi Sewall.

Utanan Norris tutuşunu sıkılaştırdı. Bu, nazik olunacak bir zaman değildi. Charles'ın çığlıklarından sağırlaşmış bir halde koluna sıkı sıkı yapıştı, parmakları pençe gibi batıyordu.

Sewall bıçağını yerine koydu ve kasları bölmek için daha büyük bir bıçak aldı. Bir kasabın acımasız çalışması gibi, birkaç derin kesik açtı ve kemiğe ulaştı.

Charles'ın çığlıkları hıçkırıklara dönüştü. "Anne! Ah, Tanrım, ölüyorum!"

"Bay Marshall!"

Norris, Sewall'ın yaranın üzerine henüz yerleştirmiş olduğu retraktöre baktı.

"Alın onu!"

Sağ eliyle Charles'ın kolunu tutmaya devam etti. Sol eliyle retraktörü çekip yarayı açığa çıkardı. Orada, kanlı yerlerin ve doku liflerinin altında kemiğin beyazı görünüyordu. Radius,[4] diye düşündü Norris, çok dikkatli incelediği Wistar'daki anatomik illüstrasyonu hatırlayarak. Anatomi laboratuarında çalıştığı monte edilmiş iskeleti hatırladı ama onlar kuru, kırılgan kemiklerdi, bu canlı döner kemikten çok farklıydılar.

Dr. Sewall testereyi eline aldı.

Sewall radius ve ulnayı keser, Norris tutarken kolun içinden geçen kesiği hissetti: Testerenin dişleri gıcırdıyor, parçalara ayırıyordu.

Ve Charles'ın çığlıklarını duydu.

Saniyeler içinde, neyse ki bitmişti. Kesik parça Grenville'in eline düştü ve geriye sadece kolun üst kısmı kaldı. Kasaplığın en kötü kısmı bitmişti; sırada ise daha hassas bir iş olan damarların bağlanması vardı. Norris, Sewall'ın radyal, unlar ve iki kemik arasındaki arterleri ayırmak, sonra onları ipek ipliklerle bağlamadaki ustalığını saygıyla izledi.

"Umarım hepiniz büyük dikkat göstermişsinizdir, beyler" dedi Dr Sewall, deri parçasını dikmeye devam ederken. "Çünkü bir gün, böyle bir görevi yerine getirmek için sizler çağrılacaksınız ki, bu seferki gibi basit bir ampütasyon olmayabilir."

Norris, gözleri artık kapalı olan Charles'a baktı. Çığlıkları yorgun inlitilere dönüşmüştü. "Bu bana pek basit bir işlem gibi gelmedi, efendim" dedi.

Sewall kahkaha attı. "Bu mu? Bu sadece bir ön kol. Daha da kötüsü bir omuzdur ya da baldır. Sadece bandaj yeterli gelmez. Subklavyan arterin ya da femoral alterin kontrolünü kaybetmeyegörün, sadece birkaç saniye içinde ne kadar kan kaybedildiğine inanamazsınız." İğneyi usta bir terzi gibi kullanıyordu, insan derisinden oluşan kumaşı kapatıyor, bir boşaltma deliği olarak sadece küçük bir delik bırakıyordu. Dikişleri bitince, üst kolu na-

4. Bilekten dirseğe kadar uzanan iki kemikten uzun olanı. Diğeri de "ulna"dır. (ç.n.)

zikçe sardı ve Grenville'a baktı. "Elimden geleni yaptım, Aldous."

Grenville minnettarlıkla başını salladı. "Yeğenim için senden başka kimseye güvenemezdim."

"Güveninin boşa gitmediğini umalım." Sewall kanlı aletlerini su dolu lavaboya bıraktı. "Yeğeninin hayatı artık Tanrı'nın ellerinde."

"Yine de bazı komplikasyonlar olabilir" dedi Sewall.

Salonun şöminesinde parlak bir ateş yanıyordu. Norris, Dr Grenville'in o muhteşem kırmızı şarabından birkaç bardak içti ama görünüşe göre, şahit olduklarından sonra onu hâlâ terk etmeyen ürpertiyi dağıtmamıştı. Lekeli gömleğinin üzerine yeleğini bir kez daha giyiyordu. Gömleğin manşetlerine, ceketin kollarına bakınca Charles'ın sıçramış olan kanını görebiliyordu. Wendell ve Edward da ürpermiş gibi görünüyorlardı, çünkü sandalyelerini Grenville'ın oturduğu yerdeki şömineye yakın çekmişlerdi. Sadece Dr. Sewall soğuğun pek farkında değilmiş gibi görünüyordu. Yüzü onca şaraptan sonra kızarmış, duruşunu gevşetmiş ve dilinin hafifçe dışarı sarkmasına neden olmuştu. Ateşe karşı oturmuştu, tombul cüssesi sandalyeyi dolduruyor, kısa ve kalın bacakları önünde uzanıyordu.

"Yine de ters gidebilecek birçok şey var" dedi şişeye uzanıp bardağını tekrar doldururken. "Önümüzdeki günler hâlâ tehlikeli." Şişeyi bırakıp Grenville'a baktı. "O bunu biliyor, değil mi?"

Hepsi onun Eliza'dan bahsettiğini biliyordu. Üst kattan gelen sesini, uyuyan oğluna ninniler söylediğini duyabiliyorlardı. Sewall korkunç operasyonunu tamamladığından beri, annesi Charles'ın odasından çıkmamıştı. Norris'in onun tüm gece Charles'ın başucunda kalacağından şüphesi yoktu.

"Olasılıklardan habersiz değil. Kardeşim hayatı boyunca doktorların arasındaydı. Neler olabileceğini biliyor."

Sewall bir yudum aldı ve öğrencilere baktı. "İlk ampütasyonum için çağrıldığımda beyler, sizden biraz daha büyüktüm. Siz nazik bir giriş yaptınız. Buna, ideal koşullar altında, rahat, iyi aydınlatılmış, temiz suyun ve doğru aletlerin el altında olduğu bir ortamda şahit oldunuz. Hasta bol miktarda morfinle iyice hazırlanmıştı. O gün North Point'te karşılaştığım şartlar gibi değildi."

"North Point mi?" dedi Wendell. "Baltimore Muharebesi'nde mi savaştınız?"

"Muharebede değil. Ben asker değilim ve o aptal, sefil savaşta yer almak istemedim. O yaz Baltimore'daydım, halamla amcamı

ziyaret ediyordum. O zaman kadar tıp çalışmalarımı tamamlamıştım ama bir cerrah olarak becerilerim çoğunlukla test edilmemişti. İngiliz donanması geldiğinde ve Fort McHenry'nin bombardımanı başladığında, Maryland Milis Kuvvetleri'nin acilen tüm cerrahlara ihtiyacı oldu. Başından beri savaşa karşıydım ama ülkemin vatandaşlarına olan sorumluluğumu da görmezden gelemezdim." Şaraptan büyük bir yudum aldı ve iç çekti. "Katliamın en kötüsü Bear Creek yakınlarındaki açık bir alanda olmuştu. Dört yüz İngiliz bölüğü karayolunda ilerliyordu, Fort McHenry'ye ulaşmayı umuyorlardı. Ama Bouden Çiftliği'nde, üç yüzümüz onları bekliyordu."

Sewall ateşe baktı, sanki o bölgeyi tekrar görüyordu, İngiliz askerlerin ilerleyişini, Maryland Milis Kuvvetleri'nin yerinde bekleyişini. "Top ateşiyle başladı, her iki taraftan" dedi. "Sonra, onlar içeri yaklaştıkça, silah atışlarına döndü. Hepiniz çok gençsiniz; muhtemelen bir topun insan bedeninde patlayışını görmediniz. Eti delip geçmez, daha çok paramparça eder." Bir yudum daha aldı. "Savaş bittiğinde, milisler iki düzine ölü vermişti ve neredeyse yüz yaralı vardı. İngilizler iki katı kayıp vermişti."

"O öğleden sonra ilk ampütasyonumu yaptım. Beceriksiz bir denemeydi ve hatalarımı hiç affetmiyorum. O gün çok fazla hata yapmıştım. O bölgede kaç tane ampütasyon yaptığımı hatırlamıyorum. Hafıza abartmaya meyillidir, o nedenle hayal ettiğim kadar çok olduğundan şüpheliyim. Ben kesinlikle, Baron Larrey'in Borodino Muharebesi'nde Napolyon'un askerlerine yaptığını iddia ettiği sayıya ulaşmadım. Tek bir günde iki yüz ampütasyon, ya da o öyle yazdı." Sewall omuz silkti. "North Point'te belki de sadece bir düzineydi ama günün sonunda kendimden son derece gurur duyuyordum, çünkü hastalarımın çoğu hâlâ canlıydı." Şarabını içti ve tekrar şişeye uzandı. "Bunun ne kadar az şey ifade ettiğini fark etmemiştim."

"Ama hayatlarını kurtardınız" dedi Edward.

Sewall homurdandı. "Bir ya da iki gün için. Ateş başlayana kadar." Edward'a zorlukla bakabildi. "Piyeminin ne olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Evet, efendim. Kan zehirlenmesi."

"Tam anlamıyla, 'kanda irin bulunması'. Hepsinin içinde en kötü ateşti o, özellikle yaralar bol miktarda sarı akıntı sızdırmaya başladığı zaman. Bazı cerrahlar irinin iyiye işaret olduğunu düşünür; vücudun kendini iyileştirdiği anlamına geldiğini söylerler. Ama ben tam tersine inanıyorum. Aslında bu, tabutu yaptırmaya

başlamak için bir göstergeydi. Piyemi değilse, başka felaketler vardı. Kangren. Erisipel. Tetanos." Üç öğrenciye baktı. "İçinizde tetanos nöbetiyle karşılaşan oldu mu?"

Üç öğrenci de başlarını hayır anlamında salladı.

"Kilitlenmiş bir çeneyle, tuhaf bir sırıtma gibi görünen diş kenetlenmesiyle başlar. Kollarda paroksismal bükülme ve bacakların gerilmesiyle devam eder. Karın kasları tahta gibi kaskatı olur. Ani spazmlar gövdenin geriye doğru öyle şiddetle eğilmesine neden olur ki, kemikleri çatlatabilir. Bu süreç boyunca hasta uyanıktır ve en şiddetli acıları çeker." Boş bardağını yerine bıraktı. "Ampütasyon, beyler, sadece ilk felakettir. Diğerleri onu izleyebilir." Öğrencilerine baktı. "Arkadaşınız Charles'ın önünde tehlikeler var. Benim tüm yaptığım kusurlu uzvu çıkarmaktı. Daha sonrasında olacaklar onun yapısına, yaşama isteğine bağlı. Tabii ki Tanrı'nın takdirine de."

Üst katta Eliza ninni söylemeyi kesmişti ama Charles'ın odasında yürürken zeminin gıcırdadığını duyabiliyorlardı. İleri ve geri, ileri ve geri. Eğer bir annenin sevgisi tek başına bir çocuğu kurtarabilseydi, Eliza'nın şu anda her attığı adımla, her endişeli iç çekişiyle verdiğinden daha güçlü bir ilaç olamazdı. *Benim kendi annem de hasta yatağımın başında böylesine bir bağlılıkla döner durur muydu?* Norris tek bir belirsiz anıya sahipti, ateşin verdiği baş dönmesiyle uyandığında yatağının yanında tek bir mumun titreyen ışığını görmüştü ve Sophia üzerine eğilmiş saçlarını okşarken mırıldanıyordu: "Tek gerçek aşkım."

Gerçekten bunu içten mi söyledin? Öyleyse neden beni o gün terk ettin?

Ön kapı çalınıyordu. Hizmetçinin kapıya bakmak için hızla aşağıya indiğini duydular ama Dr. Grenville yerinden kalkmak için hiçbir girişimde bulunmadı. Yorgunluk onu sandalyesine çivilemişti ve hareketsiz bir şekilde orada oturuyor, ön kapıdaki konuşmayı dinliyordu:

"Dr. Grenville'le görüşebilir miyim?"

"Üzgünüm, efendim" diye yanıtladı kâhya. "Bugün evde zor saatler geçirdik ve doktor ziyaretçi kabul edecek durumda değil. Eğer kartınızı bırakırsanız, belki sizi..."

"Ona Gece Devriyesi'nden Bay Pratt'ın burada olduğunu söyle."

Hâlâ koltuğuna gömülmüş bir halde duran Grenville, bu davetsiz misafir karşısında yorgunca baş salladı.

"Başka bir zaman sizinle görüşmekten memnuniyet duyacağından eminim" dedi hizmetçi.

"Sadece bir dakika sürecek. Bu haberi duymak isteyecektir." Pratt'ın ağır botlarının evin içine doğru ilerlediğini duyabiliyorlardı.

"Bay Pratt, bayım!" dedi hizmetçi. "Lütfen, eğer ben doktora sorarken bekleyebilirseniz..."

Pratt, salonun kapısında belirdi ve bakışları odada toplanan adamları teker teker dolaştı.

"Dr. Grenville" dedi hizmetçi çaresizce. "Ona ziyaretçi kabul etmediğinizi söylemiştim!"

"Sorun değil, Sarah" dedi Grenville ayağa kalkarken. "Görünen o ki, Bay Pratt durumun bu davetsiz katılımı gerçekleştirecek kadar acil olduğunu düşünüyor."

"Öyle düşünüyorum, efendim" dedi Pratt. Norris'e odaklanınca gözleri kısıldı. "Demek buradasınız, Bay Marshall. Ben de sizi arıyordum."

"Tüm öğleden sonra buradaydı" dedi Grenville. "Yeğenim çok hasta oldu ve Bay Marshall yardımcı olmayı teklif edecek kadar nazik davrandı."

"Neden odanızda olmadığınızı merak ettim" dedi Pratt, bakışları hâlâ ani bir panik hisseden Norris'in üzerindeydi. Rose Connolly odasında mı bulunmuştu? Pratt'ın bakışlarını ondan ayırmamasının sebebi bu muydu?

"Böyle içeri dalışınızın sebebi bu muydu?" diye sordu Grenville, öfkesini gizlemekte zorluk çekiyordu. "Sadece Bay Marshall'ın bulunduğu yeri doğrulamak mı?"

"Hayır, doktor" dedi Pratt, bakışlarını Grenville'a çevirerek.

"Peki neden?"

"Öyleyse haberleri duymadınız."

"Tüm gün yeğenimle meşguldüm. Evden çıkmadım."

"Bu öğleden sonra" dedi Pratt, "West Boston Köprüsü'nde oynayan iki genç, çamurun içinde duran içi paçavra dolu bir bohçaya benzeyen bir şey fark etmişler. Daha yakından bakınca, bunun paçavra olmadığını, bir insan vücudu olduğunu görmüşler."

"West Boston Köprüsü'nde mi?" dedi Dr. Sewall, rahatsız edici haber karşısında koltuğunda doğrulmuştu.

"Evet, Dr. Sewall" dedi Pratt. "Sizi, vücudu incelemeniz için davet ediyorum. Yaralara bakınca, benimle aynı sonuca varmaktan başka seçeneğiniz kalmayacak. Aslında bana ve Dr. Crouch'a göre açıkça belli ki..."

"Crouch onu gördü mü?" diye sordu Grenville.

"Ölü, hastaneye taşındığında Dr. Crouch koğuştaydı. Tamamen şans eseri aslında, çünkü kendisi aynı zamanda Agnes Poole'ü de

incelemişti. Yaralardaki benzerlikleri hemen fark etti. Kesiklerin şu tanıdık şeklini." Pratt, Norris'e baktı. "Neden bahsettiğimi biliyor olamazsınız, öyle değil mi Bay Marshall?"

Norris ona baktı. "Haç şeklini mi?" diye sordu yumuşak bir tonda.

"Evet. Hasara rağmen... şekil belirgin."

"Ne hasarı?" diye sordu Sewall.

"Fareler, efendim. Belki diğer hayvanlar da. Vücudun orada bir süredir kalmış olduğu açık. Ölümünün ortadan kayboluşuyla aynı zamana denk geldiğini düşünmek epey mantıklı."

Sanki odanın ısısı bir anda düştü. Her ne kadar kimse tek kelime etmese de, Norris tüm yüzlerdeki şaşkın ifadeyi görebiliyordu.

"Öyleyse onu siz buldunuz" dedi Grenville sonunda.

Pratt başıyla onayladı. "Vücut, Dr. Nathaniel Berry'ye ait. Hepimizin inandığı gibi kaçmamış. Öldürülmüş."

24

Şimdiki zaman

Julia, başını Wendell Holmes'ün mektubundan kaldırdı. "Wendell Holmes haklı mıydı, Tom? O loğusa ateşi vakasının Charles'ın kan zehirlenmesiyle ilgisi var mıydı?"

Tom pencerenin önünde durmuş, denize bakıyordu. Sis o sabah kalkmaya başlamış ve gökyüzü, her ne kadar hâlâ gri ise de, suyu görebiliyorlardı. Martılar, gümüş rengi bulutlardan oluşan fonun önünden hızla geçtiler. "Evet" dedi sessizce. "İlgili olduğu neredeyse kesin. Mektubunda anlattıkları, loğusa ateşinin dehşetine yavaş yavaş değinmeye başlıyor." Yemek masasında, Julia ve Henry'nin karşısına oturdu, arkasındaki penceren giren ışık yüzünü kasvetli bir gölgeye bürüdü. "Holmes'ün döneminde" dedi Tom, "salgın hastalıklar sırasında bu duruma öyle sık rastlanıyormuş ki, her dört anneden biri ölüyormuş. O kadar hızlı ölüyorlarmış ki, hastaneler iki cesedi bir tek tabuta sıkıştırmak zorunda kalıyormuş. Budapeşte'deki bir doğum koğuşunda, doğum sancısı çeken annelerin penceresi bir mezarlığa bakıyormuş ve koridorun sonunda da bir otopsi odası bulunuyormuş. Kadınların doğumdan ne kadar korktukları tartışılamaz. Doğum yapmak için hastaneye girdiklerinde, tabuttan çıkma olasılıkları yüksekti. En kötüsü de neymiş biliyor musun? Kendi doktorları eliyle öldürülüyorlarmış."

"Becerisizliği mi kast ediyorsun?" dedi Julia.

"Cehaleti. O günlerde mikrop teorisi kavramı yokmuş. Doktorlar eldiven takmıyor, kadınları çıplak elle muayene ediyormuş. Otopsiyi hastalıktan kokuşmuş cesetlerle yapıyorlarmış, sonra da pis elleriyle doğruca doğum koğuşuna gidiyorlarmış. Bir hastadan sonra diğerini muayene ediyor, sırayla her yatağa enfeksiyon yayıyorlarmış. Dokunduklar her kadın ölüyormuş."

"Ellerini yıkamak hiçbirinin aklına gelmemiş mi?"

"Viyana'da bunu öneren bir doktor olmuş. Ignaz Summelveis gibi Macar bir adı olan bu doktor, tıp öğrencilerinin baktığı hastaların, ebelerin baktıklarına oranla, loğusa ateşinden daha çok öldüklerini fark etmiş. Öğrencilerin otopsilere katıldığını, ebelerinse katılmadığını biliyordu. Böylece, bulaşıcı bir tür hastalığın otopsi odasından yayıldığı sonucuna varmış. Tüm meslektaşlarına ellerini yıkamalarını tavsiye etmiş."

"Çok sağduyulu bir öneriye benziyor."

"Ama onunla bu yüzden dalga geçmişler."

"Tavsiyesine uymamışlar mı?"

"İşinden etmişler. Öyle bir bunalıma girmiş ki, akıl hastanesine yatırmışlar. Orada da elini kesip, kan zehirlenmesinden ölmüş."

"Tıpkı Charles Lackaway gibi."

Tom başını salladı. "İronik, değil mi? Bu mektupları bu kadar değerli kılan da bu. Bu, gelmiş geçmiş en iyi doktorlardan birinin kaleminden doğrudan yansıyan tıp tarihi." Masanın karşısındaki Julia'ya baktı. "Biliyorsun, değil mi? Holmes'ün Amerikan tıbbında neden böyle kahraman olduğunu?"

Julia başını hayır anlamında salladı.

"Burada, Amerika Birleşik Devletleri'nde, Semmelweis'i ve onun mikrop teorisini duymamıştık. Yine de, aynı loğusa ateşi salgınıyla, aynı korkunç ölüm oranlarıyla savaşıyorduk. Amerikalı doktorlar bu durum için pis havayı, yetersiz hava sirkülasyonunu; kadınların gururunun incinmiş olması gibi gülünç bir şeyi bile suçladılar! Kadınlar ölüyor, sebebini Amerika'daki hiç kimse anlayamıyordu." Mektuba baktı. "Hiç kimse, yani, Oliver Wendell Holmes anlayana kadar."

25

1830

Rose, şiddetli rüzgârı kesen bir antrenin alt kısmında bir köşeye sığınmış, hastane alanına bakıyordu, gözleri Norris'in tavan arasındaki odasının penceresine çivilenmiş gibiydi. Saatlerdir izliyor ama karanlığın çöktüğü o saatlerde, gece göğüne silüet halinde uzanan çatıların arasından o binayı seçemiyordu artık. Neden geri dönmemişti? Ya bu gece dönmezse? Norris'in çatısının altında bir gece daha geçirmeyi, onu görmek, sesini duymak için ikinci bir şans ümit etti. Bu sabah uyandığında, onun bıraktığı bozuk paraları bulmuştu. O paralar sayesinde Meggie üşümemiş ve bir hafta daha beslenmiş olacaktı. Rose bu cömertlik karşılığında, onun yırtık pırtık olmuş tişörtlerinden ikisini onarmıştı. Kendisine sahip olmamışsa da, sırf onun sırtını okşayan, teninin sıcaklığını bilen kumaşa dokunma zevkini tatmak için, giysilerini onarmış olmaktan mutluluk duymuştu.

Pencerelerden birinde bir mum ışığının titrediğini gördü. Onun penceresiydi bu.

Hastane bahçesinde yürümeye başladı. Bu kez, beni istekle dinleyecek, diye düşündü. Şu ana kadar, son haberleri kesin duymuştur. Onun binasına açılan kapıyı kolayca açıp içeriye göz gezdirdi, sonra tavan arasına çıkan iki kat merdiveni sessizce çıktı. Kapıda durdu, kalbi küt küt atıyordu. O basamakları çıktığı için mi kalbi böyle atıyordu? Yoksa tekrar Norris'i görmek üzere olduğu için mi? Saçını düzeltti, eteğini düzleştirdi, bunları yaparken bile kendisini aptal gibi hissediyordu, çünkü tüm bu çabalar dönüp ona ikinci kez bile bakmayan bir adam içindi. Geçen gece o hoş bayanlarla dans ettikten sonra Rose'a neden baksın ki?

Dr. Grenville'ın evinden çıkıp, arabalarına binerlerken salınan ipek elbiseleri, kadife mantoları ve kürk manşonları içindeki kız-

lara bakmıştı. Elbisesinin eteğinin kirli karda sürünmesine aldırış etmeyişini izlemişti ama tabii ki lekeleri çıkarmak zorunda olan *onlar* değillerdi. *Onlar* Rose gibi, bir gün gözlerini tamamen kör edecek kadar zayıf ışıkta dikiş dikip, iğne iplik eğmeğe harcamamışlardı saatlerini. Bir mevsim parti ve danslarda geçer ve zavallı eski elbise en yeni stiller, son moda tüller uğruna her nasılsa emekliye ayrılırdı. Dr. Grenville'ın evinin dışında karanlık çökerken, Rose kendi diktiği gül renkli ipek elbiseyi görmüştü. Arabasına kadar yol boyunca kıkırdayan yuvarlak yüzlü bir genç bayanı süslüyordu. *Sizin tercih ettiğiniz kız bu mu, Bay Marshall? Çünkü ben onunla yarışamam.*

Kapıyı çaldı. Onun adımlarının kapıya doğru yaklaştığını duyduğunda sırtını dikleştirip, çenesini yukarı kaldırarak bekledi. Karşısında bir anda onu buldu; arkasından gelen ışık kasvetli merdivenlere yayılıyordu. "Demek buradasınız! Nerelerdeydiniz?"

Rose duraksadı, kafası karışmıştı. "siz gelene kadar uzak durmam gerektiğini düşündüm."

"Bütün gün dışarıda mıydınız? Sizi kimse burada görmedi mi?"

Sözleri yüzüne bir tokat gibi çarpmıştı. Onu görmek için bütün gün can atmıştı, böyle mi karşılanmalıydı? Ben, başkalarının bilmesini istemediği kızım, diye düşündü. Utanç verici bir sır.

Rose, "Size sadece sokakta duyduklarımı anlatmak için geri geldim. Dr. Berry öldü. Bedenini West Boston Köprüsü'nün altında bulmuşlar" dedi.

"Biliyorum. Bay Pratt anlattı."

"Öyleyse, siz de benim bildiklerimi biliyorsunuz. İyi geceler, Bay Marshall." Arkasını döndü.

"Nereye gidiyorsunuz?"

"Akşam yemeği yemedim." Muhtemelen bu gece de hiçbir şey yiyemeyeceğim.

"Sizin için yemek getirdim. Kalmayacak mısınız?"

Rose, merdivenlerde duraksadı, bu beklenmedik teklif şaşırtmıştı.

"Lütfen" dedi Norris. "İçeri gelin. Burada sizinle konuşmak isteyen biri var."

Norris'in daha önceki yorumunun acısını hissediyordu hâlâ; daveti gururu yüzünden neredeyse reddecekti. Ama midesi gurulduyordu ve bu *birinin* kim olabileceğini bilmek istiyordu. İçeriye adım atıp, bakışlarını pencerenin yanında duran ufak tefek adama odakladı. Yabancı değildi; onu hastaneden hatırlıyordu. Norris gibi, Wendell Holmes da bir tıp öğrencisiydi ama Rose iki-

si arasındaki farkı hemen ayırmlamıştı. İlk fark ettiği şey, Holmes'ün küçük omuzlarına, dar göğsüne göre ustaca dikilmiş olan iyi cins ceketiydi. Gözleri bir serçeninkiler gibi parlak, tetikteydi. Rose onu incelerken, adamın da kendisini nazik ve sessiz biçimde incelediğini biliyordu.

"Bu benim sınıf arkadaşım" dedi Norris. "Bay Oliver Wendell Holmes."

Küçük adam başıyla onayladı. "Bayan Connolly."

"Sizi hatırlıyorum" dedi Rose. *Çünkü minicik bir elfe benziyorsunuz.* Ama bu gözlemini hoş karşılayacağını düşünmedi. "Beni mi görmek istediniz, Bay Holmes?"

"Dr. Berry'nin ölümü hakkında. Bunu duydunuz."

"Köprünün yakınlarına bir kalabalığın toplandığını gördüm. Doktorun ölüsünü bulduklarını söylediler."

"Bu yeni gelişme durumu epeyce karıştırıyor" dedi Wendell. "Yarına kadar, gazeteler dehşet haberleri yazmış olacaklardır. *Batı Yakası Katili* hâlâ *serbest!* Halk yine canavarı her yerde görmeye başlayacak. Bu, Bay Marshall'ı çok rahatsız ediyor, belki de tehlikeli bir duruma..."

"Tehlikeli mi?"

"Halk korktuğu zaman, durum mantıksız bir hal alıp, adaleti kendi kendine dağıtmaya başlayabilir."

Rose, Norris'e: "Ah. Demek oluyor ki, birden beni dinlemek istemenizin sebebi buydu. Çünkü şimdi bu konu *sizi* de etkiliyor" dedi.

Norris, özür dilercesine başıyla onayladı. "Üzgünüm, Rose. Geçen akşam seni daha dikkatle dinlemeliydim."

"Sadece benimle görünmekten utandınız."

"Ama şimdi de sana olan böyle davranışlarımdan utanıyorum. Tek mazeretim, düşünmem gereken çok fazla şeyin oluşu."

"Ah, evet. *Geleceğiniz.*"

Norris iç geçirdi, çıkan ses öylesine mağlup edilmiş bir tınıdaydı ki, Rose onun için neredeyse üzülecekti. "Benim geleceğim yok. Artık yok."

"Peki, ben bunu nasıl değiştirebilirim?"

"Şu an için önemli olan" dedi Wendell, "gerçeği öğrenmiş olmamız."

"Gerçek sadece haksız yere suçlananlar için önemlidir" dedi Rose. "Başka kimsenin umurunda olmaz."

"Benim umurumda" diye ısrar etti Wendell. "Mary Robinson ve Dr. Berry'nin de umurunda olurdu. Hem katilin gelecekteki kur-

banları da bununla büyük olasılıkla ilgilenecektir." Wendell ona doğru yaklaştı, gözleri kadına öyle keskin biçimde odaklanmıştı ki, onun doğrudan aklını okuyabileceğini hissetti Rose. "Bana yeğeninizden bahsedin. Herkesin aradığı şu küçük kızdan."

Rose ilk anda hiçbir şey diyemedi, Oliver Wendell Holmes'a ne kadar güvenebileceğini kestirmeye çalışıyordu. Sonunda ona güvenmekten *başka* çaresi olmadığına kanaat getirdi. Dayanabileceği en son noktaya gelmişti ve açlıktan neredeyse bayılmak üzereydi.

"Size söyleyeceğim" dedi. "Ama önce..." Norris'e baktı. "Bana yemek getirdiğinizi söylemiştiniz."

Rose hikâyeyi anlatırken yemeğini yedi, bir tavuk buduna uzanır ya da ağzına iri bir parça ekmeği tıkarken ara veriyordu. Bu, o hoş bayanların yeme tarzı değildi ama zaten bu yemek de ince Çin porselenlerinde ya da gümüş kaplarda gelmemişti. En son o sabah yemek yemişti, balıkçının kedisine vermeyi düşündüğü, ama acıdığı için ona verdiği buruşmuş füme uskumru kırıntıları. Norris'in o sabah ona bıraktığı bir iki bozukluğu kendisine yemek almak için kullanmamış; Billy'nin avucuna sıkıştırıp, Hepzibah'a götürmesini rica etmişti.

En azından küçük Meggie bir hafta daha beslenecekti.

Ve şimdi, günlerdir ilk kez o da karnını doyurabilmişti. Bu yüzden, hemen eti hem de kıkırdağı yemiş, kemiğin iliğini emmiş, en sonunda sonuna kadar kemirilmiş kırık tavuk kemiklerinden oluşan bir yığın bırakmıştı.

"Kardeşinin çocuğunun babasının kim olduğu konusunda bir fikrin var mı?" diye sordu Wendell.

"Aurnia bana hiçbir şey söylemedi. Her ne kadar bir şey ima etmişse de..."

"Evet?"

Rose durdu, boğazı anılardan tıkandığı için ekmeği elinden bırakmıştı. "Tören için rahibi getirmemi istedi. Onun için bu çok önemliydi ama ben hep erteledim. Mücadele etmeyi bırakmasını istemiyordum. Yaşamasını istedim."

"Ve o da günahlarını itiraf etmek istedi."

"Bana anlatmasını engellediğim için kendimden utanıyorum" dedi Rose yumuşak bir sesle.

"Ve böylece çocuğun babası da bir sır olarak kalıyor."

"Bay Gareth Wilson için hariç."

"Ah evet, şu gizemli avukat. Size verdiği kartı görebilir miyim?"

Rose yağlı ellerini silip, Gareth Wilson'ın kartvizitini bulmak için elini cebine attı, çıkardığı kartı Wendell'a uzattı.

"Park Street'te oturuyor. Etkileyici bir adres."

"İyi bir adres onu bir beyefendi yapmaz" dedi Rose.

"Ona zerrece güvenmiyorsunuz, değil mi?"

"Sürdürdüğü iğrenç dostluğa bir bakın."

"Bay Tate'i mi kast ediyorsunuz?"

"Beni bulmak için Eben'i kullandı. Bu da adresi ne kadar iyi olursa olsun, Bay Wilson'ı daha iyi biri yapmaz."

"Müşterisinin kim olabileceği hakkında herhangi bir şey söyledi mi?"

"Hayır."

"Kardeşinizin kocası biliyor olabilir mi?"

"O aptal hiçbir şey bilmiyordur. Bay Wilson bunu ona anlatırsa ondan da aptal demektir."

"Şu Bay Gareth Wilson'ın aptal biri olduğundan şüpheliyim" dedi Wendell, adrese tekrar bakarak. "Gece Devriyesi'ne bunlardan söz ettiniz mi?"

"Hayır."

"Neden?"

"Bay Pratt'la konuşmak gereksiz." Rose'un adamdan küçümsercesine bahsedişi, onun hakkında düşündükleriyle ilgili şüphe bırakmamıştı.

Wendell gülümsedi. "Size katılmak zorundayım."

"Yarım Akıl Billy'den bile daha iyi bir polis memuru olur. Bay Pratt bana inanmazdı nasıl olsa."

"Bundan bu kadar emin misiniz?"

"Benim gibilere kimse inanmaz. Biz İrlandalıların sürekli izlenmesi gerekir, yoksa ceplerinizi soyar, çocuklarınızı kaçırırız. Eğer siz doktorlar içimizi yarıp, ellerinizi göğsümüzden içeri sokmasaydınız, şuradaki kitapta olduğu gibi" –Norris'in masasının üzerinde duran anatomi kitabını işaret etti– "muhtemelen sizinkilerle aynı kalbe sahip olmadığımızı düşünürdünüz."

"Ah, sizin bir kalbiniz olduğundan hiç şüphem yok, Bayan Connolly. Yeğeniniz gibi bir yükü üzerine alacak kadar cömert bir kalp."

"Yük demek zor, bayım. O benim kendi ailem." Şimdi ise aileden tek kalandı.

"Çocuğun güvende olduğundan eminsiniz, değil mi?"

"Bağlayabileceğim kadar güvende."

"Nerede peki? Onu görebilir miyim?"

Rose tereddüt etti. Her ne kadar Wendell'ın bakışları korkutucu olsa, Rose ondan şüphelenmek için hiçbir sebep bulamıyorsa

da, söz konusu olan şey Meggie'nin hayatıydı.

Norris, "Çocuk, her şeyin merkezinde gibi görünüyor. Lütfen, Rose. Biz sadece onun iyi korunduğundan emin olmak istiyoruz ve sağlıklı olduğundan" dedi.

Onu ikna eden şey Norris'in ricasıydı. Hastanede ilk karşılaştıkları andan beri, Rose kendini ona yakın hissetmiş, diğer beylerden farklı olarak onun yardım isteyebileceği biri olduğunu sezmişti. Geçen akşam, merhametiyle onun güvenini kazanmıştı.

Rose pencereden dışarı baktı. "Hava yeterince karardı. Ben oraya asla gündüz gitmiyorum." Ayağa kalktı. "Şimdi güvenli olmalı."

"Bir araba çağırayım" dedi Wendell.

"Sizi götüreceğim sokağa araç girmeyecek." Pelerinine sıkıca sarınıp kapıya döndü. "Yürüyoruz."

Hepzibah'ın dünyası, gölgelerin hüküm sürdüğü bir dünyaydı hep. Rose orayı gün ışırken ziyaret ettiğinde bile, alçak tavanlı odaya zar zor girerdi ışık. Hepzibah içeriyi sıcak tutmak için, panjurları sımsıkı kapamış, odayı uzak köşelerin tamamen görünmez kaldığı küçük, karanlık bir mağara haline getirmişti. Bu nedenle, Rose'un o gece gördüğü kasvetli oda, korlaşmış kömürlerin bulunduğu şöminesi, yakılan bir tek mumun bile olmamasıyla, her zamankinden farklı görünmüyordu.

Rose neşeli bir kahkahayla Meggie'yi sepetten alıp, minik yüzünü kendisininkine yanaştırdı; saçının ve kundağının tanıdık kokusunu alabiliyordu. Meggie ıslak bir öksürükle karşılık verirken, ince parmakları Rose'un saçlarını tutmak için uzandı. Üst dudağında parlayan bir parça sümük vardı.

"Ah, benim canım kızım!" dedi Rose, Meggie'yi sütsüz göğüslerine bastırarak. Onu besleyen kişinin kendisi olmasını diliyordu. Arkasında duran iki beyefendi tuhaf bir şekilde ve sessizce bebeğin üzerine titreyişini seyrediyorlardı. Rose, Hepzibah'a döndü. "Hasta mı oldu?"

"Dün gece öksürmeye başladı. Birkaç gündür buraya gelmiyorsun."

"Bugün para gönderdim. Billy getirdi, değil mi?"

Hepzibah şöminenin solgun ışığında, kalın boynuyla sandalyeye çöreklenmiş kocaman bir kara kurbağasına benziyordu. "Evet, aptal çocuk parayı getirdi. Daha fazlasına ihtiyacım olacak."

"Daha fazla mı? Ama istediğin ücret buydu."

"Çocuk beni uyutmuyor. Öksürüp duruyor."

Norris, "Bebeğe bakabilir miyim? Sağlıklı olduğunu doğrulamamız gerekiyor" dedi.

Hepzibah ona bakıp homurdandı. "Siz, babasız bir çocuğu önemseyen beyler kim olabilirsiniz acaba?"

"Bizler tıp öğrencileriyiz, madam. Bütün çocukları önemseriz."

"Aah, bunu sevdim!" Hepzibah kahkaha attı. "Bununla işiniz bittiğinde size onlardan bin tane gösterebilirim."

Norris şöminede bir mum yaktı. "Bebeği buraya getir, Rose. Böylece ona daha iyi bakabilirim."

Rose Meggie'yi ona doğru götürdü. Bebek, Norris battaniyeyi çekip, göğsünü ve karnını muayene ederken, güven dolu gözlerle inceliyordu onu. Şimdiden bir doktorun kendinden emin ve güven dolu ellerine sahip, diye düşündü Rose ve onu, bir gün saçlarının kırlaşacağı, bakışlarının ciddi ve bilgelik dolu olacağı haliyle hayal etti. Ah, onu o zaman da tanıyor olmayı umdu! Onu, kendi çocuğuna bakarken seyredebilmeyi ümit etti. *Bizim kendi çocuğumuz*. Norris, tombul baldırlarının yeterli beslendiğinin bir göstergesi olan Meggie'yi iyice muayene etti. Ama bebek öksürüyor ve burnundan şeffaf bir sümük akıyordu.

"Ateşi yok gibi görünüyor" dedi Norris. "Ama burun tıkanıklığı var."

Hepzibah kaygısızca homurdandı. "Bütün küçük çocuklarda var. Güney Boston'da burnunun altında sümük olmayan tek bir çocuk bile yoktur."

"Ama o çok küçük."

"Yeterli olandan fazlasını yiyor. Bunun için de daha fazla ödeme yapman gerekiyor."

Wendell elini cebine atıp bir avuç dolusu bozuk para çıkardı, kadının eline tutuşturdu. "Dahası gelecek. Ama çocuk iyi beslenmeli ve sağlıklı olmalı. Anlıyor musun?"

Hepzibah paraya bakıp artık saygılı bir tonla, "Ah, olacak, efendim. Bundan emin olacağım" dedi.

Rose Wendell'a baktı, cömertliğinden çok etkilenmişti. "Size bunu ödemenin bir yolunu bulacağım, Bay Holmes" dedi tatlı bir sesle. "Yemin ederim."

"Bundan bahsetmeye bile gerek yok" dedi Wendell. "Şayet mazur görürseniz, Bay Marshall ve benim yalnız konuşmamız gerekiyor." Norris'e baktı; iki adam dışarı, sokağa çıktılar.

"Sadece bir değil, iki beyefendi senin için ödeme yapıyor, ha?" Hepzibah Rose'a baktı ve kendinden emin bir halde kıkırdadı. "Harbi bir kız olmalısın."

"Bu yer iğrenç!" dedi Wendell. "Çocuğu iyi beslese bile, kadına bir *bak*! Tuhaf. Sonra civar evler –tüm bu gecekondular– hastalık kaynıyor."

Ve hepsi de çocuk dolu, diye düşündü Norris, pencerelerinde mumların titreştiği dar sokağa bakarak. Her biri Meggie kadar savunmasız, bir sürü çocuk... İçeride kaldıkları kısa süre içerisinde hatırı sayılacak kadar soğumuş olan gecede titreyerek dışarıda, Hepzibah'ın kapısı önünde durdular. "Burada kalamaz" diye onayladı Norris.

"Asıl soru şu" dedi Wendell, "alternatifi ne?"

"O, Rose'a ait. Ona en iyi bakacak olan kişi o."

"Rose onu emziremez ve eğer şu cinayetler konusunda haklıysa, gerçekten izleniyorsa, o zaman bebekten mümkün olduğunca uzak kalması gerekir. Bunu o da biliyor."

"Bu da onun canını acıtıyor. Bunu anlayabilirsin."

"Yine de, bunun gerekli olduğunu anlayacak kadar aklı başında biri." Wendell, sarhoş bir adamın bir kapının girişinden sallanarak çıktığı ve diğer yöne doğru sendelediği dar sokağa baktı. "Pek becerikli bir kız. Bedenini ve ruhunu bu sokaklarda tek parça halinde tutabilmek için akıllı olmak *zorunda*. Durumu ne olursa olsun Rose Connolly'nin hayatta kalmak için bir yolunu bulacağına dair bir his var içimde. Yeğenini yaşatmak için de."

Norris, onu ziyaret etmiş olduğu perişan pansiyonu hatırladı. Böceklerin gezindiği odayı, köşede öksüren adamı ve pis samanlarla kaplı zemini düşündü. *Acaba ben öyle bir yerde bir gece geçirmeye katlanabilir miydim?*

"Dikkate değer bir kız" dedi Wendell.

"Ben de bunu takdir ediyorum."

"Ve çok da hoş biri. Bütün o paçavraların içinde bile."

Bunun ben de farkındayım.

"Onunla ne yapacaksın, Norris?"

Wendell'ın sorusu Norris'i bir anda düşündürdü. Onunla ne yapacaktı? Bu sabah, onu biraz bozuk para ve en iyi dilekleriyle kendi başının çaresine bakması için göndermeye karar vermişti. Şimdi, bütün dünya onu ezmek için uğraşırken, onu gene sokaklara gönderemeyeceğini fark etti. Artık bebeği de düşünüyordu. Böyle sakin ve güler yüzlü bir çocuktan kim etkilenmezdi?

"Neyi seçersen seç" dedi Wendell, "onu uzaklaştırsan bile, kaderleriniz birbirine bağlı görünüyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Batı Yakası Katili ikinizi de izliyor. Rose, onun tarafından izlendiğine inanıyor; Gece Devriyesi ise onun *sen* olduğuna. O yakalanana kadar, sen ve Rose güvende olmayacaksınız." Wendell döndü ve Hepzibah'ın kapısına baktı. "Çocuk da öyle."

26

Artık, hayatımı kazanmanın yolu bu, diye düşündü Jack Burke en iyi ceketini ve temiz botlarını giymiş Water Street'te hantal hantal çıkarken. Karanlıkta toprak eşelemek ve mermilerden kaçmak yok artık. Eve çamurlu giysiler ve kadavraların üzerine sinen pis kokularıyla gelmeyecekti artık. Kış gelip çatınca ve yer don yüzünden taş gibi sertleşince, bütün mal zaten üzerinde FORMALDEHİT YA DA MADER ŞARABI YA DA VİSKİ yazan etiketlere tıkılmış bir halde güneyden gelirdi. İçki içmek isteyen ve gizlice o varillerden birini açan bir hırsız için depoda onu nasıl bir sürpriz bekliyordu? Zavallı susamış adam, bir şeyler içmek için sabırsızca kapağı kaldırdığında, viski yerine tuzlu suya yatırılmış çıplak bir ölüyle karşılaşırdı.

Böyle bir şeyle karşılaşan bir adam, içki keyfini de kaybederdi artık.

Bu günlerde Virginia'dan ve Carolina'dan o varillerden çok fazla geliyordu. Erkek veya kadın, zenci ya da beyaz, gelen bütün mallar kadavralar için iştahları her yıl artıyormuş gibi görünen tıp okullarında mutlaka alıcı bulurdu. Bu işin nasıl yürüdüğünü anlayabiliyordu. Varilleri Dr. Sewall'ın bahçesinde görmüştü ve tabii ki içlerindeki salatalık turşusu değildi. Rekabet kızışmıştı ve Jack, varillerle dolu sonsuz tren ve arabaların Boston, New York ve Philadelphia'daki otopsi odalarına güneyden her biri yirmi beş dolara kadavra taşıdıklarını görmüştü. Onlarla nasıl yarışabilirdi?

Günışığında temiz botlarıyla Water Street'te yürürken, bugün olduğu gibi o parayı kazanmak çok daha kolaydı. Çok iyi bir yer değildi ama kamyonlarını tuğla, kereste ya da kumaş mamülleriyle doldurup, bu soğuk ve bulutsuz sabahta yola düşmüş olan tüccarlar için yeterliydi. Burası işçilerin bulunduğu sokaktı ve geldi-

gi dükkân kesinlikle bir işçinin damak tadına ve ihtiyaçlarına uygun türde servis yapıyordu. Ama tozlu bardakların arkasında şık bir gece ceketi vardı ki, muhtemelen hiçbir işçinin işine yaramazdı. Parlak bordo bir kumaştan dikilmiş ve kenarlarına altın rengi şeritlerle geçirilmiş olan bu ceket insanı sokak ortasında durup daha iyi bir yaşam düşlemeye zorluyordu. Şöyle diyen bir ceket: *Senin gibi bir adam bile bir prens gibi görünebilir.* Bir tüccar için gereksiz bir şeydi ve terzi de bunu çok iyi biliyordu ama onu gene de sergilemeyi tercih etmişti, sanki kendisinin daha iyi bir çevreyi hak ettiğini duyurmak istiyordu.

Jack dükkâna girerken bir zil tıngırdadı. İçeride çok daha sıradan şeyler sergilenmişti: Keten gömlekler, pantolonlar, fraksız koyu renk bir ceket. Büyüklük hayalleri içindeki bir tüccar bile, müşterilerinin gereksinimlerine göre hareket etmeliydi. Jack, ahşap ve keskin boya kokuları içinde ayakta duruyordu. Arka odadan, düzgünce tıraş edilmiş bıyıkları olan esmer bir adam belirdi. Jack'i şöyle bir süzdü, sanki ona bir takım elbise dikmek için ölçü alır gibiydi. Şık giyimliydi, ceketi göğsüne tam oturmuştu ve her ne kadar çok uzun boylu değilse de, kendi endamını abartan birinin dimdik duruşundaydı.

"Günaydın, efendim. Yardımcı olabilir miyim?" dedi terzi.

"Siz Bay Eben Tate misiniz?" diye sordu Jack.

"Evet, benim."

Her ne kadar Jack o gün iyi ceketini ve temiz bir gömleğini giymişse de, Bay Tate'in onun giysilerini yargılayıp, yetersiz bulduğu hissine kapılmıştı.

Eben: "Lowell'dan, makul bir fiyata, kaliteli yün kumaş seçenekleri geldi. Yeni bir kaban için iyi bir tercih olurdu."

Jack kendi ceketine bakıp yeni bir tane istemek için herhangi bir sebep göremedi.

"Ya da bir yeleğe ya da gömleğe ihtiyacınız olabilir mi? Size, mesleğinize uygun çok pratik modeller sunabilirim. Sizinki?.."

"Ben bu piyasadan değilim" diye homurdandı Jack, bu yabancının sadece tek bir bakışla onu *pratik ve makul fiyatlı* bir şeyler ihtiyacında olan bir müşteri olarak görmesine içerlemişti. "Size birini sormak için buraya geldim. Tanıdığınız birini."

Eben'in dikkati Jack'in fıçı gibi göğsüne mıhlanmıştı, sanki kaç metre kumaşa ihtiyacı olduğunu hesaplar gibiydi.

"Ben bir terziyim, Bay..."

"Burke."

"Bay Burke. Gömlek ya da pantolonla ilgileniyorsanız, size ke-

sinlikle yardımcı olabilirim. Ama ben gereksiz dedikodudan kaçınmaya çalışırım, bu nedenle konuşmak istediğiniz kişi olduğumdan şüpheliyim."

"Rose Connolly ile ilgili. Onu nerede bulabileceğimi biliyor musunuz?"

Eben, Jack'i şaşırtan bir kahkahâ attı. "Siz de, öyle mi?"

"Ne?"

"Anlaşılan herkes Rose'la ilgileniyor."

Jack'in kafası karıştı. Onu bulmak için kaç kişi kiralanmıştı? Nasıl bir rekabet içindeydi? "Peki, nerede o?" diye sordu.

"Bilmiyorum ve ilgilenmiyorum."

"O senin karının kardeşi değil miydi?"

"Yine de beni ilgilendirmiyor. Benimle bir akrabalığı olduğunu kabul etmekten utanıyorum. O beş para etmez kız hakkında etrafa yalanlar yayıyor. Ayrıca bir hırsız o. Gece Devriyesi'ne söylediklerim bunlar." Durdu. "Siz Devriye'yle birlikte değilsiniz, değil mi?"

Jack soruyu cevaplamaktan kaçındı. "Onu nasıl bulabilirim?"

"Bu sefer ne yaptı?"

"Sadece bana onu nerede bulabileceğimi söyle."

"Son gördüğümde, Fishery Alley'de bir sıçan deliğinde kalıyordu."

"Artık orada değil. Oraya günlerdir uğramamış."

"Öyleyse size yardımcı olamayacağım. Şimdi, müsaade eder misiniz?" Eben döndü ve arka odaya doğru gözden kayboldu.

Jack, bu içinden çıkılmaz durum karşısında, olduğu yerde kaldı öfkeyle ve başka birinin kendisinden önce kızın izini bulma olasılığından endişelendi. Yine de para alır mıydı acaba? Yoksa almış olduğu miktara razı olmak zorunda mı kalacaktı? Çok cömert bir tutardı ama yetersizdi.

Asla yeterli olmazdı.

O kendini beğenmiş terzinin geri döndüğü kapıya baktı. "Bay Tate?" diye seslendi.

"Sana bildiklerimi anlattım!" diye cevap geldi ama adamın kendisi görünmedi.

"İşin içinde sizin için de para var."

Bu, sihirli sözcüktü. İki kalp atışı kadar sürede Eben arka kapıda belirdi. "Para mı?"

İki adam ne kadar da çabuk bir uzlaşmaya varmıştı. Bakışları buluştu ve Jack şöyle düşündü: İşte, önemli olanın ne olduğunu bilen bir arkadaş.

"Yirmi dolar" dedi Jack. "Onu benim için bul."

"Yirmi dolar için zamanımı harcamaya değmez. Her neyse, size söyledim. Nerede olduğunu bilmiyorum."

"Arkadaşları var mı? Bilebilecek biri?"

"Sadece o yarım akıllı."

"Kim?"

"Sıska çocuk. Onu herkes tanır. Batı Yakası'nda dolaşıp para dilenir."

"Yarım Akıl Billy'yi mi diyorsun?"

"Evet, o. Fishery Alley'de onunla birlikte kalıyordu. Buraya Rose'u aramaya gelirken çantasını da getirmişti. Benimle olduğunu sanmış."

"Öyleyse Billy de onun nerede olduğunu bilmiyor."

"Evet. Ama burnu koku alıyor." Eben kahkaha attı. "Yarım akıllı olabilir ama bazı şeyleri bulmada çok becerikli."

Ve ben Billy'yi nerede bulacağımı biliyorum, diye düşündü Jack çıkmak için arkasını dönerken.

"Bekleyin, Bay Burke! İşin içinde para olduğunu söylemiştiniz."

"Yararlı bilgiler için evet. Söylediklerinizi işe yaramalı."

"Peki ya onu kendim bulursam?"

"Sen sadece bana haber ver, ben sana ödeme yapılmasını sağlarım."

"Ücreti kim ödüyor? *Size* kim ödeme yapıyor?"

Jack başını salladı. "İnanın bana, Bay Tate" dedi. "Bilmemeniz daha iyi."

DR. BERRY'NİN CESEDİ

Batı Yakası Katili araştırmasında son derece şoke edici değişiklikler oldu. Pazar günü öğleden sonra saat birde, Charles Nehri kenarında oynayan iki erkek çocuğu Batı Boston Köprüsü'nün altında bir erkek cesedi buldu. Yetkililer cesedin, bu ayın başında revir doktoru olarak görev yaptığı yerde, ortadan kaybolan Dr. Nathaniel Berry'ye ait olduğunu teşhis ettiler. Karnındaki dehşet verici ve kasti yapıldığı belli olan yara, olayın intihar olmadığının kanıtı olarak kabul edildi.

Dr. Berry, Maine'den Georgia'ya kadar uzanan ve çalıştığı hastanedeki iki hemşirenin katledilmesiyle bağlantılı olduğu düşünülen katliamın şüphelisiydi. Gerçekleşen ölümlerin vahşeti bütün bölgeye korku saldı ve doktorun aniden ortadan kayboluşu Gece Devriyesi tarafından Dr. Berry için, suçlu olduğunun göstergesi olarak yorumlandı. Dr. Berry'nin ölümü, şimdi Batı Yakası Katili'nin serbest kaldığına yönelik rahatsız edici olasılığı da güçlendiriyor.

Sağlam bir kaynaktan yapılan açıklamaya göre, hem cerrahi alan-

da hem de kasaplık konusunda becerileri olan bir delikanlı, şu anda şüpheli olarak soruşturma altında tutulmaktadır. Bu delikanlı ayrıca Batı Yakası'nda yaşamaktadır. Bu kişinin şu anda Boston Tıp Okulu'nda öğrenci olduğuna yönelik söylentiler henüz doğrulanmamıştır.

Tek bir gün içinde beyefendiden cüzamlıya, diye düşündü Norris, sokakta savrulan *Daily Advertiser*'ın ön sayfasına bakarken. Boston'da o lanet olası makaleyi okumayan biri kalmış mıydı? "Hem cerrahi alanda hem de kasaplık konusunda becerileri olan delikanlının" kimliğini tahmin edemeyen var mıdır? Bu sabah, sabah dersi için oditoryuma yürürken, korku dolu bakışları fark etmiş ve hızlı hızlı nefes alışlarını duymuştu. Kimse doğrudan onun katılımına meydan okumamıştı. Henüz resmi olarak herhangi bir sebeple suçlanmamışken bunu nasıl yapabilirlerdi ki? Hayır, *beyefendilerin* skandalla başa çıkma yolu fısıltılar ve kinayelerdi, şimdi her ikisine de tahammül etmek zorundaydı. Yakında bu büyük sıkıntı da öyle ya da böyle bitecekti. Dr. Grenville ve okul yetkilileri kararlarını Noel tatilinden sonra verirlerdi ve Norris de hâlâ kolejde ona bir yer olup olmadığını anlardı.

Şimdilik sadece şu kadar alçalmıştı: Park Street'te sinsi sinsi dolaşıp, katilin kimliğini bilebilecek olan tek adamı gözetliyordu.

O ve Rose evi bütün öğleden sonra izlemişlerdi ve şimdi solmakta olan ışık, günün son kızartısını da alıp götürmüş ve sadece grinin kasvetli gölgelerini bırakmıştı. Sokağın karşısı Beş Numara'ydı, kardan bembeyaz olmuş bölgedeki kurumuş ağaçlara bakan sekiz heybetli evden biriydi. O ana kadar Bay Gareth Wilson'ı ya da herhangi bir ziyaretçisini görmemişlerdi. Wendell'In adamla ilgili araştırması çok az bilgi sağlamıştı, bu bilgiler sadece Londra'dan yeni döndüğü ve Park Street'teki evinin yılın büyük bir kısmında boş durduğundan ibaretti.

Müşteriniz kim, Bay Wilson? Bir bebeğin izini sürmek, yapayalnız bir kızı korkutmak için size kim para ödedi?

Beş Numara'ya çıkan kapı birden açıldı.

Rose fısıldadı: "Bu o. Gareth Wilson."

Adam kürklü bir şapka takmış ve büyükçe bir kaban giymişti. Siyah eldivenlerini giymek için ön kapının dışında durdu, sonra Park Street'te hükümet binası yönünde hızla yürümeye başladı.

Norris'in bakışları adamı takip etti. "Nereye gittiğini öğrenelim."

Wilson'ın peşine düşmeden önce blokların sonuna ulaşmasını beklediler. Wilson Hükümet binasında batıya döndü ve Beacon Hill bölgesindeki labirente doğru yürümeye başladı.

Norris ve Rose, görkemli tuğla evler ve kurumuş ıhlamur ağaçları boyunca onu takip ettiler. Orası ıssızdı, çok ıssız ve sadece bir tane yük arabası sarsılarak geçmişti. Avları, izlendiğini fark etmiş izlenimi vermemişti ve normalde Park Street'te zengin bir adreste oturan bir beyefendinin dolaşmayacağı, daha mütevazı bir bölgeye doğru ilerlemek için Chestnut Street'in güzel evlerini arkasında bırakarak rahat adımlarla yürüyordu.

Wilson birdenbire dar Acorn Street'e dönünce, Norris adamın aniden izlendiğini fark edip etmediğini merak etti. Başka neden Wilson sadece faytoncu ve uşakların yaşadığı bu dar sokağa girsin ki?

Akşam karanlığının solgun ışığında, gölgelerin düştüğü pasajı geçerken Wilson neredeyse görünmez olmuştu. Bir kapıda durdu ve kapıyı çaldı. Bir süre sonra kapı açıldı ve bir adamın konuştuğunu duydular: "Bay Wilson! Onca aydan sonra sizi tekrar Boston'da görmek ne büyük mutluluk."

"Diğerleri geldi mi?"

"Herkes değil ama gelecekler. Bu berbat iş hepimizi çok endişelendirdi."

Wilson eve girdi, kapı kapandı.

Oraya aitmişçesine cesurca sokağa doğru yürüyerek bir sonraki adımı atan Rose oldu. Norris kapının önüne kadar peşinden gitti ve başlarını kaldırıp eve baktılar. Ne görkemli, ne de diğer evlerden farklı bir evdi, isimsiz tuğla evlerden sadece biriydi. Verandanın üst kısmında kocaman bir pervaz vardı ve solgun ışıkta Norris granite oyulmuş olan sembolleri zorlukla seçebiliyordu.

"Biri geliyor" diye fısıldadı Rose. Kolunu Norris'in koluna geçirdi hızla ve âşıklar gibi vücutları birbirine yapışık, arkalarından sokağa henüz girmiş adama sırtlarını dönmüş bir halde yürüyerek oradan uzaklaşırken, kapının çalındığını duydular.

Gareth Wilson'ı karşılayan ses tekrar duyuldu: "Gelemeyeceğinizden endişelenmiştik."

"Kılık kıyafetim yüzünden özür dilerim, bir hasta yatağından doğruca buraya geldim."

Norris birden durdu, bir adım daha atamayacak kadar şaşırmıştı. Yavaşça döndü. Her ne kadar gölgelerin içinde adamın yüzünü göremese de, tanıdık silüeti ve büyük kabanı dolduran geniş omuzları seçebilmişti. Adam eve girdikten sonra bile Norris olduğu yerde durmaya devam etti. *Bu, olamaz.*

"Norris?" Rose hızla kolunu çekti. "Ne oldu?"

Yeni ziyaretçinin henüz girmiş olduğu kapının bulunduğu sokağa baktı. "O adam tanıyorum" dedi.

Yarım Akıl Billy, şimdi sokakta ayaklarını sürüyerek yürüyen, omuzları öne eğik yere bakarken, sanki kaybettiği hazineyi arıyormuşçasına boynu bir leyleğinki gibi uzamış olan bu çocuk için çok uygun bir isimdi. Belki bir madeni para ya da yolunu şaşırmış bir teneke parçası, kimsenin ikinci kez dönüp bakmayacağı bir şey arardı gözleri. Ama Billy Piggott diğerleri gibi değildi ya da Jack Burke böyle diyordu. İşe yaramaz yarım akıllı, diyordu Burke çocuk için, tıpkı ayağının dibinde dolaşan başıboş siyah köpek yavrusu gibi, o da sürekli beleş yemek arayarak sokaklarda dolaşan başıboş bir çocuktu. Yarım akıllı bir çocuk olabilirdi ama tam olarak işe yaramaz sayılmazdı.

Bu çocuk Rose Connolly'yi bulmak için bir anahtardı.

Son zamanlara kadar Billy Fishery Alley'deki izbe yerde Rose ile birlikte kalmıştı. Çocuk onu nerede bulacağını biliyor olmalıydı.

Ve bu gece, Yarım Akıl Billy'nin konuşacağı neredeyse kesindi.

Çocuk birdenbire durur ve başını kaldırır. Bir şekilde sokağın da bir başkasının varlığını hisseder ve bakışları bir yüz arar. "Kim var orada?" diye seslenir. Ama dikkati verandadaki gölgelere odaklanmaz; onun yerine, arkasından gelen sokak lambasının ışığında bir silüetin belirdiği sokağın diğer ucuna bakar.

"Billy!" Bir adam seslenir.

Çocuk, yaklaşmakta olan yabancıyla karşı karşıya gelir ve hareketsiz durur. "Benden ne istiyorsunuz?"

"Sadece seninle konuşmak istiyorum."

"Ne hakkında, Bay Tate?"

"Rose hakkında." Eben daha çok yaklaşır. "O nerede, oğlum?"

"Bilmiyorum."

"Haydi, Billy. Elbette biliyorsun."

"Hayır, bilmiyorum! Ve bunu bana sen de söyletemezsin!"

"O benim ailemden biri. Sadece onunla konuşmak istiyorum."

"Sen ona vurdun. Ona karşı cimrisin."

"Sana anlattıkları bunlar mı? Ve sen de ona inandın mı?"

"O bana sadece gerçeği söyler."

"Seni böyle inandırmış." Eben'in sesi sakinleşir, ikna edici bir tonda konuşur. "Şayet onu bulmama yardım edersen bu işten para kazanırsın. Bebeği bulmama yardım edersen daha da çok kazanırsın."

"Söylersem Meggie'yi öldüreceklerini söyledi bana."

"Öyleyse nerede olduğunu biliyorsun."

"O daha bir bebek ve bebekler mücadele edemezler."

"Bebeklerin süte ihtiyacı vardır, Billy. Onların özenle bakılmaya ihtiyaçları vardır. Bunu onun için sağlayabilirim."

Billy geri çekilir. Aptal da olsa, Eben'in sesindeki samimiyetsizliği hissedebiliyordur. "Seninle konuşmuyorum."

"Rose nerede?" Eben ileri atılır. *"Buraya geri gel!"*

Ama çocuk bir yengeç kadar hızlı kaçar. Eben çaresizce birkaç adım atar ancak, karanlıkta ayağı tökezler. Billy kaçarken, adımları yavaş yavaş karanlıkta uzaklaşırken Eben yüzüstü yere kaplanır.

"Küçük piç. Seni yakalayana kadar bekle." Eben dizlerinin üzerinde doğrulurken homurdanır. Bakışları aniden düştüğü yerin hemen yanındaki karanlık verandaya çevrildiğinde hâlâ dört ayak üzerinde duruyordur. Gözleri, neredeyse burnunun ucunda duran iki adet deri ayakkabının ışıltısına takılır kalır.

"Ne? Kim?" Siyah pelerini buzlu taşlar üzerinde salınan figür verandada belirirken, Eben ayakları üzerinde doğrulmaya çalışır.

"İyi akşamlar, bayım."

Eben mahcup bir şekilde homurdanır ve itibarını hızla geri kazanmak için doğrulur. "Şey! Burası sizi bulmayı umduğum yer değil..."

Bıçak öyle derine saplanır ki omurgaya çarpar ve bıçağın sapı, aşırı kuvvetin verdiği nefes kesen acıyla birlikte, etkiyi kemiğe kadar taşır. Eben, vücudu kasılır, gözleri şoktan dışarı fırlarken bir kez nefes alır. Çığlık atmaz; aslında hiç ses çıkaramaz. İlk darbe neredeyse her zaman şaşkınlığın sessizliğiyle karşılaşır.

İkinci kesik hızlı ve etkilidir, iç organlardan bir kısmı dışarı çıkar. Eben dizleri üzerine yığılır, sanki düşen sakatatları geri koyabilecekmiş gibi ellerini yaraya bastırır ama karnından dışarı dökülür, kaçmaya çalışsa ayağına takılır. Tabii tek bir adım bile atabilecek hali olsaydı.

Eben'in yüzü, bu gece katilin altetmeyi umduğu yüz değildi ama bu gibi şeyler Tanrı'nın kaprisleriydi. Her ne kadar oluğa doğru sızan ve sokak taşlarının arasına süzülen Billy'nin kanı değilse de, bu hasadın da bir amacı vardı. Her ölümün, tıpkı her yaşamın olduğu gibi bir amacı vardır.

Bir kesik daha kaldı. Hangi kısım bu kez, hangi et parçası?

Ah, seçim belli. Şimdiye kadar Eben'in kalbi çoktan durdu. Sadece bıçak kafa derisini keserken biraz kan çıkar ve mükâfatını soyarak almaya başlar.

27

"Bu suçlamalar son derece tehlikeli" dedi Dr. Grenville. "Suçlamalarınızı daha da ilerletmeden, beyler, size olası sonuçları düşünmenizi tavsiye ediyorum."

"Norris'le ben dün gece onun Acron Street'te bir binadan çıktığını gördük" dedi Wendell. "O, Dr. Sewall'dı; o evde başkaları da vardı, tanıdığımız diğer kişiler."

"Ne var bunda? Beylerin toplanması pek de sıra dışı bir olay değildir." Grenwille oturmakta oldukları odaya işaret etti. "Biz üçümüz şimdi benim salonumda bir toplantı yapıyoruz. Bu, şüpheli bir toplantı olarak mı kabul edilmeli?"

"O adamların kim olduklarını bir düşünün" dedi Norris. "Biri, Londra'dan yeni dönen Gareth Wilson'dı. Kasabada az sayıda dostu olan çok gizemli biri."

"Sırf aptal bir kız size söyledi diye Bay Wilson'ın ilişkilerini mi araştırıyorsunuz? Gözümü üzerinden ayırmamam gereken bir kız yüzünden mi?"

"Rose Connolly ikimiz için de güvenilir bir şahittir" dedi Wendell.

"Hiç tanışmadığım bir kızın güvenirliğini yargılayamam. Aynı şekilde, Dr. Sewall gibi saygıdeğer bir adama iftira atmanıza da izin veremem. Merhametli Tanrım, onun karakterini *biliyorum*!"

Wendell sessizce sordu: "Gerçekten biliyor musunuz, efendim?"

Grenville sandalyesinden kalktı ve endişe içinde şömineye doğru yürümeye başladı. Orada, sırtını onlara dönerek durdu, bakışları ateşteydi. Dışarıda, Beacon Street gecenin derinliğinde sessizliğe bürünmüştü ve tek ses çatırdayan alevler ve hizmetçilerin ayak seslerinin arada bir çıkardığı gıcırtılardı. Bu ayak seslerinin şimdi odaya doğru yaklaşmakta olduğunu duydular ve kapı hafifçe çalın-

dı. Hizmetçi göründü, elinde bir tepsi kek taşıyordu.

"Böldüğüm için özür dilerim, efendim" dedi. "Ama Bayan Lackaway genç beylere bunları götürmemi istedi."

Grenville ateşten dönmedi bile, sadece kısa cümlelerle konuştu: "Bırak onu. Kapıyı da kapat."

Kız, tepsiyi masaya bırakıp hızla çekildi.

Adımları holden uzaklaşınca Grenville: "Dr. Sewall benim yeğenimin hayatını kurtardı. Kardeşimin mutluluğunu ona borçluyum ve onun bu cinayetlerle bir ilgisi olduğuna inanmayı reddediyorum" dedi. Grenville, Norris'e döndü. "Sen, söylentilerin kurbanı olmanın nasıl bir şey olduğunu herkesten iyi biliyorsun. Şimdi hakkında süregiden hikâyelere bakılırsa, bütün şüpheler senin üzerinde. Senin savunucun olmak benim için kolay mı oldu sanıyorsun? Kolejimizdeki yerini savunmak? Yine de bunu yaptım, çünkü kötü niyetli dedikodulardan etkilenmeyi reddediyorum. Şimdi sana söylüyorum, benim şüphe duymam için bundan çok daha fazlası gerekecek."

"Efendim" dedi Wendell, "o toplantıdaki diğer adamların isimlerini duymadınız."

Grenville ona döndü. "Ve sen onları da mı gözetledin?"

"Biz sadece Acorn Street'e kimin girip çıktığına baktık. Bana tanıdık gelen bir bey de vardı. Onu 12. Postane Meydanı'ndaki adrese kadar izledim."

"Ve?"

"Bu kişi Bay William Lloyd Garrison'dı. Onu tanıdım, çünkü geçen yaz onun Park Street kilisesinde bundan bahsettiğini duymuştum."

"Bay Garrison, köleliğin kaldırılması yanlısı olan mı? Kölelerin serbest bırakılmasını savunmanın suç olduğunu düşünmüyor musun?"

"Düşünmüyorum. Yaptığının en asil şey olduğunu düşünüyorum."

Grenville, Norris'e baktı. "Sen de mi?"

"Ben, köle hakları savunucularına karşı bir sempati duyuyorum" dedi Norris. "Ama Bay Garrison hakkında söylenen rahatsız edici bazı şeyler var. Bir dükkân sahibinin bize anlattığına göre..."

"Bir dükkân sahibi mi? Evet, *bu* gerçekten güvenilir bir kaynak."

"Bize, Bay Garrison'ın sık sık gece geç saatlerde dışarıda görüldüğünü söyledi. Beacon Hill civarlarında bir şeylerden kaçar bir hali varmış."

"Annemle babamın ihtiyaçları nedeniyle ben de sık sık gece

geç saatlerde dışarıda olurum. Birileri de benim tavırlarımı bir şeylerden kaçıyormuş gibi yorumlayabilir."

"Ama Bay Garrison bir doktor değil. Gecenin o saatinde onu dışarıya ne sürüklüyor olabilir? Acorn Street aslında civardan olmayan ziyaretçilerin ilgisini çekiyor gibi görünüyor. Geceleyin ürkütücü ilahilerin duyulduğu hakkında raporlar var ve geçen ay sokak taşları üzerinde kan lekeleri bulunmuş. Tüm bunlar civardaki insanları korkuya düşürmüş ama Gece Devriyesi'ne şikâyet ettiklerinde Constable Lyons soruşturma yapmayı reddetmiş. Daha da tuhafı, Devriye'nin Acorn Street'ten tamamen uzak durmasını emretmiş."

"Bunu size kim söyledi?"

"Dükkân sahibi."

"Kaynağınızı bir düşünün, Bay Marshall."

"Normalde daha şüpheli yaklaşırdık" dedi Wendell, "evden bir tanıdık yüz daha çıkmasaydı eğer. O da Constance Lyons'ın ta kendisiydi."

Dr. Grenvelle şaşkınlıktan ilk kez sessiz kaldı. Gençlere kuşkuyla baktı.

"O evde her ne oluyorsa en sıkı biçimde korunuyor" dedi Norris.

Grenville ani bir kahkaha attı. "Gözaltında olmamanızın tek nedeninin Constance Lyons olduğunu biliyor musunuz, Bay Marshall? Onun yarım akıllı meslektaşı Bay Pratt sizi tutuklamaya hazırdı ama Lyons onu engelledi. Tüm o söylentilere, aleyhinizde çıkan haberlere rağmen bile Lyons hep sizin yanınızda oldu."

"Bunun gerçek olduğunu biliyor muydunuz?"

"Bana kendisi söyledi. Her taraftan baskı altında; halk, basın, herkes bir tutuklama, herhangi bir tutuklama olması için can atıyor. Bay Pratt'ın onun pozisyonuna göz diktiğini çok iyi biliyor ama Lyons acele etmeyecek. Bir kanıt olmadan asla."

"Hiçbir fikrim yok, efendim" dedi Norris sessizce.

"Özgür kalmak istiyorsan, seni savunanları düşman edinmemeni öneririm."

"Ama Dr. Grenville" dedi Wendell, "Cevaplanmayan çok sayıda soru var. Neden bu kadar mütevazı bir adreste buluştular? Neden bu kadar farklı mesleklerden olan adamlar gecenin geç bir saatinde bir araya geldiler? Son olarak, mekânın kendisi enteresan. Daha doğrusu, bu mekânın bir detayı." Wendell, cebinden katlanmış bir kâğıt çıkaran Norris'e baktı.

"Nedir bu?" diye sordu Grenville.

"Verandanın granitten pervazına bu semboller oyulmuş" dedi Norris. Kâğıdı Grenville'a uzattı. "Bu sabah günışığında incelemek için geri gittim. Yüz yüze bakan iki pelikan görebilirsiniz. Aralarında da bir haç var."

"Bu şehirdeki birçok binada haç işareti görebilirsiniz."

"Bu sadece bir haç değil" dedi Wendell. "Bunun ortasında bir gül var. Bu bir Katolik sembolü değil. Bu, Gül Haçlılar'ın sembolü."

Grenville kâğıdı birdenbire kırıştırdı. "Saçma. Hayallerin peşine düşmüşsünüz."

"Gül Haçlılar gerçek. Öyle gizli bir topluluk ki, kimse üyelerinin kimliğini bilmez. Burada ve Washington'da etkilerinin büyüdüğüne; kurban verdiklerine, kurbanları arasında çocuklar olduğuna ve onların kanlarını gizli ayinlerle akıttıklarına dair raporlar var. Rose Connolly'nin koruduğu çocuk bu gizemin merkezini oluşturuyor gibi görünüyor. Çocuğun babası tarafından arandığını düşünüyoruz. Şimdi biz, Acorn Street'deki bu gizli toplantıya şahidiz. Sokak taşları üzerinde kan olduğuna dair haberler duyuyor, burada başka bir amacın olup olmadığından endişeleniyoruz."

"Çocuk kurban etmek mi?" Grenville çizimi ateşe attı. "Bu aslında zayıf bir kanıt, Bay Marshall. Noel'den sonra okul yetkilileriyle görüştüğüm zaman sizi savunmak için bundan daha fazlasına ihtiyacım olacak. Tek delilim, hiç tanışmadığım bir kız tarafından hazırlanan tuhaf bir gizli örgüt teorisiyken kaydınızı nasıl destekleyebilirim? Benimle tanışmayı reddeden bir kız hem de."

"Çok az insana güveniyor, efendim. Constance Lyons'ı Acorn Street'te gördükten sonra daha da azına."

"Nerede o? Kim saklıyor onu?"

Norris tereddüt etti; kendisinin, bekâr bir erkeğin, kızın kendi yatağından sadece birkaç adım ötede uyumasına izin verişiyle ilgili rezil gerçeği açıklamaya utandı.

Wendell'ın çaktırmadan araya girişine minnettardı: "Onun için konaklayacak yer ayarladık, efendim. Sizi temin ederim, o güvenli bir yerde."

"Peki ya bebek? Eğer bu çocuk böyle bir tehlikenin içindeyse, kaldığı yerin güvenliğini garanti edebilir misiniz?"

Norris ve Wendell birbirlerine baktılar. Küçük Meggie'nin refahı aslında her ikisini de endişelendiren bir konuydu.

"O da sır olarak kalıyor, efendim" dedi Wendell.

"Peki ya onun durumu?"

"Olması gerekenden biraz uzak, kabul ediyorum. Karnı doyuyor ve bakılıyor ama çok kötü çevrelerde."

"O zaman onu buraya getirin, beyler. Herkesin bakmaya fazla

istekli göründüğü bu gizemli çocuğu görmek isterim. Güvende ve en sağlıklı koşullarda olacağına sizi temin ederim."

Norris ve Wendell tekrar bakıştılar. Meggie'nin burada, Hepzibah'ın pis barakasında olduğundan çok daha iyi olacağına dair herhangi bir şüphe olabilir miydi?

Ama Norris şöyle dedi: "O olmadan böyle bir karar verirsek Rose bizi asla affetmez. O, çocuğu en fazla düşünen kişi. Seçim yapması gereken de o."

"Böylesine büyük bir yetkiyi on yedi yaşında bir kıza devrediyorsunuz."

"Daha on yedi yaşında olabilir ama saygıyı hak ediyor, efendim. Tüm zorluklara rağmen hayatta kaldı ve yeğenini de yaşatmayı başardı."

"Bir çocuğun yaşamını bu kızın kararına bağlar mıydınız?"

"Evet. Bağlardım."

"Öyleyse, *sizin* yargınızı da sorgulamak gerekir, Bay Marshall. Böylesine ağır bir sorumluluk karşısında yalnızca bir kıza *güvenilemez!*"

Kapının çalınması hepsinin dönmesine neden oldu. Eliza Lackaway içeri adım attı, ilgili görünüyordu. "Her şey yolunda mı, Aldous?"

"Evet, evet." Grenville derin bir nefes verdi. "Hararetli bir tartışma içindeydik."

"Sizi üst kattan duyabiliyorduk, bu nedenle geldim. Charles şu an uyanık ve arkadaşlarını görmeyi çok istiyor." Wendell ve Norris'e baktı. "Selam vermeden gitmediğinizden emin olmak istedi."

"Bunu aklımızdan bile geçirmezdik" dedi Wendell. "Ziyaretçilerle görüşebilecek durumda olmasını umuyorduk."

"Ziyaretçilere ihtiyacı var."

"Gidin." Grenville, delikanlılara odadan çıkmaları için kabaca el salladı. "Konuşmamız sona erdi."

Eliza, kardeşinin ziyaretçilerini kaba bir şekilde çıkarması üzerine kaşlarını çattı ama Norris ile Wendell'ı salondan çıkarıp, merdivenlere yönlendirdiğinden, bu konuda yorumda bulunmamak için kendini tuttu. Bunun yerine, Charles'tan bahsetti.

"Sizi görmeye alt kata gelmek istedi" dedi, "ama henüz ayağa tam olarak kalkamadığından, yatağında kalması için ısrar ettim. Bu, onun iyileşmesi açısından hâlâ hassas bir dönem."

Merdivenleri çıktılar ve bir kere daha Norris, Grenville ailesinin ikinci katın koridorunda asılı duran genç, yaşlı kadın ve erkeklerden oluşan aile portrelerine hızlı bir bakış attı. Aralarında,

şık bir takım elbiseyle bir masanın arkasında poz vermiş olan Charles'ı fark etti. Sol dirseği, bir yığın kitabın üzerine rahatça dayanmıştı, sol eliyse deriden kitap sırtlarını örtüyordu; artık sahip olmadığı bir eldi o.

"İşte arkadaşların, tatlım" dedi Eliza.

Charles'ı solgun buldular ama yüzü gene de gülüyordu. Kesilen sol eli çarşafların altına dikkatlice gizlenmişti.

"Alt kattan dayımın sesinin gürlediğini duydum" dedi Charles. "Aşağıda çok hararetli bir tartışma var gibiydi."

Wendell, yatağın yanına oturmak için bir sandalye çekti. "Uyanık olduğunu bilseydik, daha erken gelirdik."

Charles doğrulmaya çalıştı ama annesi onu engelledi: "Hayır, Charles. Dinlenmen gerek."

"Anne, günlerdir burada dinleniyorum ve artık bundan bıktım. Er ya da geç kalkmak zorunda kalacağım." Yüzünü ekşiterek öne eğildi ve Eliza hızla arkasına yastıkları destek yaptı.

"Peki, nasılsın Charles?" diye sordu Wendell. "Hâlâ çok ağrıyor mu?"

"Sadece morfinin etkisi geçtiğinde. Ama *bunun* olmasına izin vermemeye çalışıyorum." Charles'ın yüzünde yorgun bir gülümseme belirdi. "Yine de daha iyiyim. İşe olumlu tarafından bak. Piyano çalmayı öğrenemediğim için asla özür dilemek zorunda kalmayacağım!"

Eliza iç çekti. "Bu komik değil, tatlım."

"Anne, arkadaşlarımla biraz yalnız kalmanın sakıncası var mı? Onları son gördüğümden beri uzun yıllar geçmiş gibi geliyor."

"Bunu, kendini iyi hissetmenin bir göstergesi olarak kabul edeceğim." Eliza ayağa kalktı. "Beyler, lütfen onu fazla yormayın. Seni kısa bir süre sonra yoklayacağım, tatlım."

Charles, annesi odadan çıkana kadar bekledi ve sonra sinirli bir şekilde iç çekti. "Tanrım, beni boğuyor!"

"Gerçekten kendini daha iyi hissediyor musun?" diye sordu Norris.

"Dayım tüm belirtilerin iyi olduğunu söylüyor. Salıdan beri ateşim olmadı. Dr. Sewall bu sabah kontrol etti ve yaranın durumundan memnun kaldı." Bandajlı bileğini işaret ederek: "O benim hayatımı kurtardı" dedi.

Dr. Sewall adının geçmesi üzerine ne Wendell, ne de Norris tek kelime etti.

"Öyleyse şimdi" dedi Charles, arkadaşlarına bakınca neşelenmişti. "Son haberleri anlatın bana. Dışarıda ne gibi haberler var?"

"Sınıfta seni özlüyoruz" dedi Norris.

"*Bayılan Charlie'yi mi?* Hepinizin beni özlediğine hiç şüphe yok. Diğerlerine kıyasla, herkesin zeki görünmesini sağladığım konusunda her zaman bana güvenilebilir."

"Tüm bu zamanı, yatakta yatarken ders çalışmak için değerlendirebilirsin" dedi Wendell. "Sınıfa geri döndüğünde, hepimizden daha başarılı olacaksın."

"Geri dönmeyeceğimi biliyorsun."

"Elbette dönmeyeceksin."

"Wendell" dedi Norris hızla. "Dürüst olmak daha samimi olmaz mı sence de?"

"Gerçekten, tüm bunlar daha iyisine vesile olacak" dedi Charles. "Doktor olmaya hiçbir zaman niyetim yoktu. Herkes bunu biliyor. Bu iş için ne yeteneğim, ne de ilgim var. Söz konusu olan şey her zaman dayımın umutları, onun beklentileriydi. Ben sizin gibi değilim. Şanslısınız ki, her zaman olmak istediğiniz şeyi bildiniz."

"Peki sen ne olmak istiyorsun, Charles?" diye sordu Norris.

"Wendell'a sor. O biliyor." Charles çocukluk arkadaşını işaret etti. "İkimiz de Andover Edebiyat Kulübü'nün üyesiydik. Şiir dizeleri yazmaya tek eğilimli olan o değil."

Norris şaşırmış bir kahkaha attı. "Bir *şair* mi olmak istiyorsun?"

"Dayım bunu hiç kabul etmedi, ama şimdi etmek zorunda kalacak. Hem neden edebiyat kariyerini seçmemeliyim? Johnny Greenleaf Whittier'a bak. Şiirleriyle başarıyı yakalıyor. Bir de Salem'li şu yazar arkadaş, Bay Hawthorne. O benden birkaç yaş daha büyük ve bahse girerim yakında bu alanda bir isim yapacak. Neden tutkulu olduğum bir şeyin peşinden gitmeyeyim?" Wendell'a baktı. "Bir keresinde buna ne demiştin? Yazma dürtüsüne?"

"Yazarlığın insanı kendinden geçiren hazzı."

"Evet, bu! İnsanı kendinden geçiren haz!" Charles iç çekti. "Tabii ki, hayatını bununla kazanmak zor."

"Her nedense" dedi Wendell duygusuz bir sesle, iyi döşenmiş odaya bakarken, "senin bunu dert etmen gerektiğinden şüpheliyim."

"Sorun şu ki, dayım şiirlerin ve romanların gerçek hiçbir önemi bulunmayan değersiz eğlenceler olduğunu düşünüyor."

Wendell anlayışlı bir şekilde baş salladı. "Benim babamın da söylediği bir şey."

"Hiç onu duymazdan gelmeyi istemedin mi? Her şeye rağmen edebiyatı seçmeyi?"

"Ama benim varlıklı bir dayım yok. Ben yine de tıbbı tercih ederim. Bana uygun."

"İşte, bana hiçbir zaman uymadı. Şimdi dayım bunu kabul etmek zorunda." Kesilen koluna baktı. "Tek kollu cerrahtan daha yararsız hiçbir şey olamaz."

"Ah, ama tek kolu bir şair olur! En romantik figürü keseceksin."

"Hangi kadın beni ister?" Charles hüzünlü bir tavırla sordu. "Hele elimi kaybettiğim bugünlerde?"

Wendell, arkadaşının omzunu tutmak için uzandı. "Charlie, beni dinle. Tanımaya, sevilmeye değer olan herhangi bir kadın senin kaybettiğin eline zerrece önem vermeyecektir."

Ayak seslerinin gıcırtısı Eliza'nın odaya geri döndüğünü gösteriyordu. "Beyler" dedi Eliza, "sanırım dinlenme zamanı geldi."

"Anne, daha yeni başlamıştık."

"Dr. Sewall yorulmamanı söyledi."

"Şu ana kadar yorulan tek yerim, dilim."

Wendell ayağa kalktı. "Zaten gitmemiz gerekiyordu."

"Bekleyin. Dayını görmeye neden geldiğinizi bana söylemediniz."

"Ah, önemli, bir şey değil. Şu Batı Yakası meselesi."

"Katil'i mi diyorsunuz?" Charles dikkat kesildi. "Dr. Berry'nin cesedini bulduklarını duydum."

Eliza araya girdi: "Bunu sana kim söyledi?"

"Hizmetçiler konuşuyorlardı."

"Yapmamaları gerekirdi. Seni hiçbir şeyin üzmesini istemiyorum."

"Ben üzgün değilim. Son gelişmeleri duymak *istiyorum*."

"Bu gece değil" dedi Eliza, ters bir tutumla konuşmayı sonlandırıp. "Şimdi arkadaşlarını dışarı çıkarıyorum."

Wendell ve Norris'e merdivenlerden ön kapıya kadar eşlik etti. İki adam dışarı adım atarken, Eliza, "Charles sizi gelecek sefer konuk ettiğinde, konuşmanızın güzel ve motive edici konular üzerine olmasını umuyorum. Kitty ve Gwen Welliver bu öğleden sonra buradaydılar ve odayı tam anlamıyla kahkahalarla doldurdular. Onun ihtiyacı olan hoşsohbet bir şeyler duymak, özellikle de Noel'e yaklaştığımız şu günlerde" dedi.

Beyinsiz Welliver kardeşler mi? Norris komaya girmeyi tercih ederdi. Yine de sadece şunları söyledi: "Bunu aklımızda tutacağız, Bayan Lackaway. İyi geceler."

Dışarıda, o ve Wendell, Beacon Street'te durdular, soğukta nefesleri buharlaşıyordu ve yalnız bir atla sürücünün nal sesleri eşli-

ğinde geçişini seyrettiler, adam kabanının içine iyice gömülmüştü.

"Dr. Grenville haklı, biliyorsun" dedi Wendell. "Çocuk burada onunla çok daha iyi şartlarda olur. Teklifini kabul etmeliydik."

"Bu bizim verebileceğimiz bir karar değil. Seçim Rose'un."

"Onun yargısına bu kadar çok mu güveniyorsun?"

"Evet, güveniyorum." At ve sürücüsü Beacon Street'in karanlığında gözden kaybolurken Norris sokağa baktı. "Sanırım tanıdığım en akıllı kız o."

"Aklını başından aldı, öyle değil mi?"

"Ona saygı duyuyorum. Evet, ondan çok hoşlanıyorum da; kim hoşlanmaz ki? Çok cömert bir kalbi var."

"Doğrusu, *aklını başından almış*, Norris. Büyülenmişsin. Âşıksın." Wendell bilmiş bilmiş iç çekti. "Ve açıkça sen de onun aklını başından almışsın."

Norris kaşlarını çattı. "Ne?"

"Sana nasıl baktığını görmedin mi, senin her sözüne nasıl sadık kaldığını? Evini nasıl toparladığını, tişörtünü onardığını ve seni memnun etmek için her şeyi yaptığını? Sana âşık olduğuna dair daha açık bir ipucuna ihtiyacın var mı?"

"Âşık mı?"

"Gözlerini aç, oğlum!" Wendell kahkaha attı ve Norris'in omzuna vurdu. "Tatil için memlekete dönmem gerek. Sen de sanırım Belmont'a gideceksin, değil mi?"

Norris hâlâ Wendell'ın söylediklerinin şaşkınlığını yaşıyordu. "Evet" dedi, sersemlemişti. "Babam beni bekler."

"Peki ya Rose?"

Tabii ya, peki ya Rose?

Wendell'la ayrıldıktan sonra Norris'in tek düşündüğü buydu. Pansiyona doğru yürürken arkadaşının haklı olup olmadığını merak etti. Rose ona âşık mı? Bundan bihaberdi. *Ama ben de bunu hiç beklemiyordum ki.*

Aşağıdaki sokaktan odasının çatı katı penceresinde titreyen mum ışığını görebiliyordu. Hâlâ uyanık, diye düşündü ve birden bire onu görmek için sabırsızlandı. Kapıyı açana kadar, kalbi yorulmak kadar, beklentiden de küt küt atıyordu.

Rose, başı katlanmış kollarının arasında uyuyakalmıştı. Önünde Wistar's *Anatomy* açık duruyordu. Omzunun üzerinden bakınca, Rose'un bir kalp illüstrasyonuna bakmış olduğunu gördü ve şöyle düşündü: Ne sıradışı bir kız. Mum eriyip, bir göl haline gelmişti; başka bir mum yaktı. Wistar'ın kapağını nazikçe kaparken Rose uyandı.

"Ah" diye mırıldandı Rose, başını kaldırarak. "Döndün."

Onun gerinmesini, boynunun kavisini, dağılıp açılmasını seyretti. Yüzüne bakınca hiçbir hile, hiçbir kurnazlık görmüyordu, sadece uyanmaya çalışan uykulu bir kız. Omzuna sardığı şal kaba, boz renkli yünden yapılmıştı ve eliyle yanağını sildiği zaman, külümsü bir leke kaldı geride. İpek elbiseleri, şık püsküllü şalları ve kaliteli Fas derisinden çizmeler içindeki Welliver kardeşlerden ne kadar farklı olduğunu düşündü. Gerçekte nasıl insanlar olduklarını, bu sahte flört oyununda ne kadar becerikli olduklarını anladığında, o kardeşlerle arkadaşlık sürdürmek bir an bile mümkün değildi. Ağzını uykudan uyanan bir çocuk kadar doğallıkla açarak esneyip, gözlerini ovuşturan bu kız gibi değildiler.

Rose başını kaldırıp ona baktı. "Ona anlattın mı? Ne dedi?"

"Dr. Grenville hâlâ yargısını koruyor. Hikâyeyi senin kendi ağzından duymak istiyor." Rose'un yanına eğilip, elini omzuna koydu. "Rose, hem benim hem de Wendell'ın en iyisi olduğunu düşündüğümüz cömert bir teklifte bulundu. Dr. Grenville Meggie'ye bakmayı teklif etti."

Rose kaskatı kesildi. Minnettarlık yerine, gözlerinde korku vardı. "Aynı fikirde olmadığını söyle bana!"

"Bu onun için çok daha iyi olurdu. Daha güvenli ve sağlıklı."

"Buna hakkın yoktu!" Ayaklarını yere vurdu. Onun gözlerinin içine bakınca, Norris sevdiği biri için her şeyi feda etmeye hazır bir kızın ilkel şiddetini gördü. Öyle sadık bir kız ki, yeğeninin hayatta olduğunu görmek için her şeye katlanabilecek bir kız. "Sen ona *Meggie*'yi verir miydin?"

"Rose, senin güvenine asla ihanet etmezdim!"

"O sana ait değil ki veresin!"

"Dinle beni. *Dinle.*" Rose'un yüzünü ellerine alıp, gözlerine bakmaya zorladı onu. "Sana karar verecek olan tek kişinin *sen* olduğunu söyledim. Ona sadece *senin* istediklerini yapacağımı söyledim. Senin dediklerini uygulayacağım, Rose, isteklerin ne olursa olsun. En iyiyi bilen sensin ve ben sadece senin mutlu olmanı istiyorum."

"Gerçekten mi?" diye fısıldadı Rose.

"Evet. Gerçekten."

Bir an birbirlerine baktılar. Rose'un gözleri bir anda yaşlarla doldu parıldadı ve kendini çekti. Ne kadar küçük, diye düşündü Norris. Ne kadar hassas. Yine de bu kız dünyanın yükünü sırtında taşıdı, onca aşağılamayı kaldırdı. *Çok hoş bir kız.* Wendell demişti. Şimdi ona bakınca Norris, kül lekeleri arasında bile saf ve dürüst

bir güzellik, Welliver kardeşlerin asla kıyaslanamayacağı bir güzellik gördü. Onlar sadece saten elbiseler içinde aptal aptal sırıtan iki prensesti. Bu kız ismine göre çok küçüktü, yine de o Yarım Akıl Billy'yi bile kanatları altına almıştı. Sahip olduğu her şeyi kardeşine layık bir mezar yapmak ve yeğenini beslemek için kullanmıştı.

Bu, bana destek olan bir kız. Bunu hak etmesem bile.

"Rose" dedi, "artık bizim için gelecekten bahsetme zamanı geldi."

"Gelecek mi?"

"Senin ve Meggie'nin başına neler geleceğinden. Dürüst olmalıyım: Kolejde geleceğim muallâkta. Bu odanın kirasını ödemeye devam edip edemeyeceğimi, hepimizi besleyip besleyemeyeceğimi bilmiyorum."

"Gitmemi istiyorsun." Bunu, sanki başka bir son mümkün değilmişçesine bir ifadeyle söyledi. Norris için onu göndermeyi ne kadar da basite indirgemişti. Onu bütün suçlardan ne de cömertçe arındırmıştı.

"Sizin güvende olmanızı istiyorum" dedi Norris.

"Kırılmam, Norris. Gerçekle yaşayabilirim. Anlat bana."

"Yarın Belmont'a, eve gidiyorum. Babam beni tatil için bekliyor. Bunun keyifli bir tatil olmayacağını söyleyebilirim. Kutlama yapacak biri değildir ve ben de muhtemelen çiftlikte günlük işler yaparak vakit geçireceğim."

"Açıklama yapmana gerek yok." Döndü. "Sabah gitmiş olurum."

"Evet, gideceksin. Ama benimle."

Rose birden ona döndü, gözleri mutluluktan kocaman açılmıştı. "Belmont'a gitmek mi?"

"İkiniz için de en güvenli yer. Meggie için taze süt, senin için de yatacak yer olacak. Seni kimse orada bulamayacak."

"Onu da götürebilir miyim?"

"Elbette onu da götüreceğiz. Onu bırakmayı aklımdan bile geçirmem."

Katışıksız mutluluk onu Norris'in kollarına attı. Her ne kadar ufak tefekse de, neredeyse Norris'i yere deviriyordu. Norris kahkaha atarak onu kucakladı ve küçük odada döndürdü, onun kalbinin neşeyle kendi kalbinin üzerinde attığını hissetti.

Rose birden çekildi ve Norris onun yüzündeki şüpheyi gördü. "Peki baban benim için ne der?" diye sordu. "Ya Meggie için?"

Ona yalan söyleyemezdi, özellikle de gözlerinin içine böyle dimdik bakarken. "Bilmiyorum" dedi.

28

Çiftçi, arabayı inmeleri için Belmont mevkiinde durdurduğunda saat üçü geçiyordu. Daha yürümeleri gereken iki mil yolları vardı. Gökyüzü maviydi ve buz tutmuş kar, öğle sonrası güneşiyle parıldıyordu. Rose kucağında Meggie ile zar zor yürürken, Norris hangi tarlanın hangi komşuya ait olduğunu anlatıyordu. Rose'u bütün komşularıyla tanıştıracak, hepsi de ona hayran kalacaktı. Oradaki köhne ev, kocası iki yıl önce tifodan ölen yaşlı Ezra Hutchinson'a aitti; bitişik tarladaki inekler artık bekâr olan Ezra'ya göz kulak olan Heppy Comfort'undu. Yolun karşısındaki zarif ev, yıllarca ona karşı çok nazik davranmış, onu sanki çocuklarınmış gibi evlerinde karşılamış olan çocuksuz çift Dr. ve Bayan Hallowell'e aitti. Dr. Hallowell kütüphanesini Norris'e açmıştı ve geçen yıl tıp kolejine onun hakkında övgü dolu bir tavsiye mektubu yollamıştı. Rose bütün bu bilgileri, Heppy'nin topal buzağısı ve Dr. Hallowell'in Almanca ilahi kitaplarından oluşan tuhaf koleksiyonu hakkındaki saçma sapan esprileri bile ilgiyle dinlemişti. Marshall'ın çiftliğine yaklaştıklarında Rose'un soruları, sanki oraya varmadan önce onun hayatı hakkındaki her detayı öğrenmek için sabırsızlanıyormuşçasına artarak hızlandı. Rose tepeye vardıklarında ve çiftlik ufukta belirdiğinde, bakmak için durdu, elini batmakta olan güneşin ışınlarından korunmak için gözlerine siper etmişti.

"Bakacak pek bir şey yok" diye itiraf etti Norris.

"Var, Norrie. Burası senin büyüdüğün yer."

"Buradan kaçmak için sabırsızlanıyorum."

"Ben burada yaşamayı umursamazdım." Meggie kollarında hareket ederek uyanıp mutlu sesler çıkardı. Rose yeğenine gülümseyip, şöyle dedi: "Bir çiftlikte mutlu olurdum."

Norris kahkaha attı. "İşte sende bunu seviyorum, Rose. Sanı-

rım sen her yerde mutlu olabilirsin."

"Önemli olan şey *yer* değil."

"Önemli olanın *beraber yaşadığın insanlar* olduğunu söylemeden önce, babamla tanışman gerek."

"Onun hakkında söylediklerinden korkuyorum."

"Zor bir adamdır. Bunu zamanından önce bilmende fayda var."

"Anneni kaybettiği için mi öyle?"

"Annem onu terk etti. İkimizi de terk etti. Annemi asla affetmedi."

"Sen ettin mi?" diye soran Rose ona baktı, yanakları soğuktan pembeleşmişti.

"Saat geç oluyor" dedi Norris.

Yürümeye devam ettiler, güneş batıyor, çıplak ağaçlar cılız gölgelerini kara düşürüyorlardı. Buzdan parlayan eski taş duvara varıp, ahırdaki ineklerin böğürtülerini duydular. Çiftliğe yaklaştıkça, ev Norris'e hatırladığından daha küçük ve mütevazı göründü. Daha iki ay önce buradan ayrıldığında ahşaplar bu kadar aşınmış, sundurma bu kadar sarkmış, çitler bu kadar eğilmiş miydi? Onlar yaklaştıkça, Norris'in omuzlarındaki görev yükü de o kadar ağırlaşıyor gibiydi ve tekrar bir araya gelmekten de o kadar korkuyordu. Şimdi Rose ve bebeği de peşinden sürüklediğine pişman olmuştu. Her ne kadar babasının pek hoş biri olmadığı konusunda onu uyarmışsa da, Rose hiçbir endişe belirtisi göstermemişti, alabildiğine mutlu bir yüzle yanında yürüyor, Meggie'yle mırıldanarak konuşuyordu. Bir adam, bu kişi babası bile olsa bu kızdan nasıl hoşlanmazdı? O ve bebek onu kesinlikle etkileyecek, diye düşündü. Rose onun kalbini kazanır, tıpkı benimkini kazandığı gibi. Hepimiz akşam yemeğinde neşeli kahkahalar atacağız. Benim şanslı İrlandalı sevgilim. Ona bakınca ruhu canlandı, çünkü eğik çitler boyunca daha kötü ve harap görünen çiftlik evine doğru yorgun argın yürürken, onun yanında olmaktan çok memnun görünüyordu.

Çökmüş ana kapıdan geçip, kırık bir el arabasının ve kesilip yakılacak odun haline getirilmeyi bekleyen kütük yığınının bulunduğu ön bahçeye girdiler. Welliver kardeşler bu bahçeyi görse korkup kaçarlardı. Norris onları, domuz çamurları içinden yollarını bulmaya çalışırken narin ayakkabılarıyla hayal etti. Rose hiç tereddüt etmedi, sadece hafifçe eteğini kaldırıp, bahçe boyunca Norris'i izledi. Ziyaretçilerden rahatsız olan yaşlı dişi domuz homurdanarak ahıra doğru gitti.

Verandaya varmadan kapı açıldı, Norris'in babası dışarı çıktı. Isaac Marshall iki aydır oğlunu görmüyordu, yine de hiçbir karşılama lafı etmedi; sessizce ziyaretçilerinin yaklaşmasını seyrederek verandasında öylece bekledi. Aynı ev dokuması ceketi, her zamanki soluk renkli pantolonunu giymişti ama giysileri bollaşmış, eski püskü şapkasının altından bakan gözleri çukurlarına kaçmış gibiydi. Oğlu merdivenleri tırmanırken sadece bir an gülümsedi.

"Eve hoş geldin" dedi Isaac ama oğluna sarılmak için hiçbir devinim göstermedi.

"Baba, seni arkadaşım Rose ile tanıştırayım. Bu da onun yeğeni, Meggie."

Rose gülümseyerek öne çıktı, bebek de sanki selamlar gibi bir ses çıkardı. "Tanıştığımıza memnun oldum, Bay Marshall" dedi Rose.

Isaac kollarını inatla iki yanında tuttu, dudakları sımsıkı kapalıydı. Norris, Rose'un kızardığını fark etti; o anda kendi babasından daha fazla nefret edemezdi.

"Rose çok iyi bir dost" dedi Norris. "Seni onunla tanıştırmak istedim."

"Gece kalacak mı?"

"Daha uzun kalacağını ümit ediyorum. O ve bebeğin bir süreliğine kalacak yere ihtiyaçları olacak. Üst kattaki odayı kullanabilir."

"Öyleyse, yatağın yapılması gerekecek."

"Ben yapabilirim, Bay Marshall" dedi Rose. "Size yük olmayacağım. Çok çalışırım! Yapamayacağım hiçbir şey yok."

Isaac bebeğe uzun uzun baktı, sonra isteksizce baş sallayıp eve doğru döndü. "Akşam yemeği için yeterli yiyeceğimiz var mı diye baksam iyi olacak."

"Üzgünüm, Rose. Çok üzgünüm."

Ortalarında uyuduğu çıkardığı seslerden belli olan Meggie ile birlikte samanlıkta oturuyor, yumuşak fener ışığında alt katta yavrularını besleyen ineklere bakıyorlardı. Domuzlar da ahıra girmiş, saman balyaları arasında yatacak yer kapmak için yarışırken homurdanıyorlardı. Norris burada, hayvan gürültüleri arasında, o sessiz evdeki sessiz adamın dostluğuna kıyasla daha fazla rahat etmişti. Isaac, jambon ve haşlanmış patates ile turptan oluşan akşam yemeklerini yerken çok az konuşmuştu, Norris'in dersleri hakkında sadece birkaç soru sormuş, aldığı cevaplarla da pek ilgilenir görünmemişti. Onu ilgilendiren tek şey çiftlikti ve konuştuğu anlarda da, onarılması gereken çitlerden, bu yılki samanların kalitesinin düşüklüğü den, son tuttuğu yardımcının embelliğinden bahsediyordu. Rose, Isaac'ın tam karşısına otur-

muştu ama daha çok görünmez gibiydi, çünkü yemek uzattığı anlar hariç, Isaac ona pek bakmıyordu.

Rose sessiz kalarak akıllıca davranmıştı.

"O her zaman böyledir" dedi Norris, samanları eşeleyen domuzlara bakarak. "Farklı bir şey beklememeli, seni bu işin içine sokmamalıydım."

"Geldiğime memnunum ben."

"Bu gece senin için çok sıkıntılı geçmiş olsa gerek."

"Benim üzüldüğüm sensin." Fenerin ışığı Rose'un yüzüne geliyor ve ahırın loş ışığında Norris onun yamalı elbisesini ya da yırtık şalını görmüyordu; tek gördüğü ona dikkatlice bakan yüzüydü. "Bu senin içinde yetiştiğin kederli ev" dedi Rose. "Bir çocuk için herhangi bir ev değil."

"Her zaman böyle değildi. Böyle kötü bir çocukluk geçirdiğimi düşünmeni istemiyorum. Güzel günlerimiz de oldu."

"Ne zaman değişti? Annen gittikten sonra mı?"

"Ondan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı."

"Nasıl olabilirdi ki? Bu korkunç bir şey, terk edilmek. Sevdiğin birinin vefat etmesi kadar kötü. Ama onlar seni bırakmayı *seçmişse...*" Durdu. Derin bir nefes alarak, aşağıdaki kümese baktı. "Ahır kokusunu her zaman sevmişimdir. Hepsinden öte, hayvanları, samanları, bu kokuyu. Güzel, doğal bir koku, olduğu gibi."

Domuzların eşelemeyi bıraktığı ve şimdi hafif hafif homurdanarak geceyi geçirmek için birbirlerine sokuldukları gölgeli yere bakıyordu. "Seni kim terk etti, Rose?" diye sordu.

"Hiç kimse."

"Seni bırakan insanlardan bahsetmiştin."

"Terk eden bendim" diyerek yutkundu. "Ben bıraktım. Ne kadar aptaldım! Aurnia Amerika'ya gittikten sonra, ben de peşinden gittim. Çünkü büyümek için sabırsızlanıyor, dünyayı görmek için bekleyemiyordum." Pişmanlık dolu bir iç çekti, sesi ağlamaklıydı. "Sanırım annemin kalbini kırdım."

Norris sorma gereği duymadı; başını kederle eğmesinden, annesinin artık hayatta olmadığını anlamıştı.

Rose doğrulup, kararlı bir sesle konuştu: "Bir daha asla kimseyi terk etmeyeceğim. Asla."

Norris, elini tutmak için Rose'a doğru uzandı, artık ona ne kadar tanıdık geliyordu. Sanki hep elele tutuşmuşlar, bu ahırın loş ışığında sırlarını paylaşmışlar gibi hissediyordu.

"Babanın neden sert biri olduğunu anlıyorum" dedi. "Buna hakkı var."

Rose ile Meggie uyuduktan çok sonra, Norris ve Isaac mutfak masasında oturmuşlardı, aralarında bir lamba yanıyordu. Norris elma şarabının olduğu şişeden az bir şey içmişse de, babası tüm gece içmişti, Norris'in onu içerken gördüğünden daha fazla. Isaac kendisi için bir bardak daha içki koydu, şişenin mantarını takarken eli titriyordu.

"Peki, o senin için ne anlam ifade ediyor?" dedi Isaac, gözlüğünün üzerinden kızarmış gözlerle bakarak.

"Sana anlattım, bir arkadaşım."

"Bir kız mı? Nesin sen, oğlan mı? Diğer erkekler gibi düzgün bir arkadaş bulamıyor musun?"

"Onunla ne zorun var? Sadece bir kız olması mı? İrlandalı olması mı?"

"Hamile mi?"

Norris duyduklarına inanamayarak babasına baktı. *Ona bunları içki söyletiyor. Bunu bilinçli söylemiş olamaz.*

"Hah. Bilmiyorsun bile" dedi Isaac.

"Onun hakkında böyle konuşmaya hakkın yok. Onu tanımıyorsun bile?"

"*Sen* onu ne kadar iyi tanıyorsun?"

"Ona dokunmadım, eğer sorduğun buysa."

"Bu, hamile olmadığı anlamına gelmez. *Bir de bebekle geliyor! Onu üzerine al, başka bir adamın sorumluluğunu üzerine alıyorsun.*"

"Burada hoş karşılanacağını ummuştum. Onu kabul etmeyi öğreneceğini ummuştum, hatta belki onu seveceğini. O, tanıdığım en cömert kalpli, çalışkan kız. Senin ona gösterdiğin türden bir karşılamadan kesinlikle çok daha iyisini hak ediyor."

"Ben sadece senin iyiliğini istiyorum, evlat. Senin mutluluğunu. Senin bile olmayan bir çocuğu mu yetiştirmek istiyorsun?"

Norris birden ayağa kalktı. "İyi geceler, baba." Odadan çıkmak için döndü.

"Seni bildiğim bir ıstıraptan kurtarmaya çalışıyorum. Sana yalan söyleyecekler, Norris. Hepsi sahtekâr ve sen iş işten geçene kadar hiçbir şeyi fark etmeyeceksin."

Norris durup, söylenenleri kavramış gibi, dönüp ona baktı. "Annemden bahsediyorsun."

"Onu mutlu etmeye çalıştım." Isaac içkisini yudumladı ve bardağı sertçe masaya bıraktı. "Elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım."

"Ben bunu nedense hiç görmedim."

"Çocuklar hiçbir şeyi görmez, bilmezler. Annen hakkında hiçbir zaman bilmeyeceğin bir sürü şey var."

"Seni neden terk etti?"

"Seni de terk etti."

Norris, bu acı gerçek karşısında hiçbir şey söyleyemedi. *Evet, beni terk etti. Bunu hiçbir zaman anlamayacağım.* Birdenbire kendini yorgun hisseden Norris masaya geri dönüp oturdu. Babasının bardağına tekrar içki doldurmasını izledi.

"Babam hakkında bilmediğim şey ne?" dedi Norris.

"Benim bilmem gereken şeyler. Benim endişe etmem gereken şeyler. Neden onun gibi bir kızın benim gibi bir adamla evlendiği. Ah, ben aptal değilim. Çiftlikte bazı şeylerin ne kadar sürdüğünü bilecek kadar uzun süre yaşadım." Durup başını eğdi. "Beni hiç bir zaman sevdiğini sanmıyorum."

"Sen onu sevdin mi?"

Nemli gözlerini Norris'e çevirdi. "Ne fark etti? Onu burada tutmaya yetmedi. *Sen* onu burada tutmaya yetmedin."

Hem acımasız hem gerçek olan bu sözler, aralarındaki havada saçılmış barut gibi asılı kaldı. Masanın karşısında birbirlerine bakarak sessiz kaldılar.

"Gittiği gün" dedi Isaac, "sen hastaydın. Hatırlıyor musun?"

"Evet."

"Yaz ateşiydi. Öyle ateşlenmiştin ki, seni kaybedeceğimizden korktuk. O hafta Dr. Hallowell Portsmouth'a gitmişti, bu yüzden onu çağıramamıştık. Tüm gece annen senin yanında kaldı. Ondan sonraki gün de. Ateşin hâlâ düşmemişti ve ikimiz de senin kaybedeceğimizden emindik. Peki o ne yaptı? Gidişini hatırlıyor musun?"

"Beni sevdiğini söyledi. Geri döneceğini söyledi."

"Bana da öyle demişti. Oğlunun en iyisini hak ettiğini söylemişti ve hak ettiğini aldığını görecekti. En iyi elbisesini giyip evden çıktı, bir daha da geri dönmedi. Ne o gece, ne de sonraki gece. Burada, hasta bir çocukla yapayalnız kalmıştım, nereye gittiğine dair de en ufak bir fikrim yoktu. Ben onu ararken Bayan Comfort sana bakmaya geldi. Aklıma gelen her yere, gitmiş olabileceğini düşündüğüm her komşuya baktım. Ezra, onu Brighton yolunda güneye giderken gördüğünü söyledi. Başka biriyse onu Bristol yolunda görmüştü. Bu yerlere neden gitmiş olabileceğini anlayamıyordum." Durdu. "Sonra, bir gün Sophia'nın atıyla kapıya bir çocuk geldi. Bir de mektubu."

"Neden o mektubu bana hiç göndermedin?"

"Çok küçüktün. Daha on bir yaşındaydın."

"Anlayacak kadar büyüktüm."

"Onu yok edeli çok oldu. Yaktım. Ama neler yazdığını sana söyleyebilirim. Benim okumam iyi değildir, biliyorsun. Bu yüzden, anladığımdan emin olmak için Bayan Comfort'tan da mektuba bakmasını istedim." Isaac yutkunup, doğruca lambaya baktı. "Artık benimle evli kalamayacağını söyledi. Bir adamla tanışmış ve Paris'e gidiyorlarmış. *Kendi yoluna devam et.*"

"Dahası olmalı."

"Dahası yoktu. Bayan Comfort sana anlatabilir."

"Hiçbir şeyi açıklamamış mı? Hiçbir detay vermemiş mi, adamın adını bile?"

"Sana söyledim, tüm yazdığı buydu."

"Benimle ilgili hiçbir şey yok muydu? Bir şey söylemiş olmalı!"

Isaac alçak sesle: "Bu yüzden onu sana hiç göstermedim, evlat. Bilmeni istemedim."

Kendi özannesi ondan bahsetmemişti bile. Norris babasının gözlerine bakamadı. Onun yerine, gözlerini yara bere içindeki masaya, Isaac'la onun onlarca sessiz yemeği paylaştığı, sadece rüzgârın uğultusunu ve çatalların tabakların içinde çıkardığı sesleri dinledikleri masaya indirdi. "Neden şimdi?" diye sordu. "Neden bana anlatmak için onca yıl bekledin?"

"*Onun* yüzünden." Isaac, Rose'un uyumakta olduğu üst kat merdivenlerine baktı. Onun sende gözü var, evlat, senin de onda. Şu an bir hata yapıyorsun, ve ömrünün kalanında bu hatayla yaşayacaksın."

"Neden onun bir hata olduğunu düşünüyorsun?"

"Bazı erkekler bunu göremezler, gözlerinin önünde olsa bile."

"Annem de senin hatan mıydı?"

"Ben de onun. Onun büyümesini seyrettim. Yıllarca, onu kilisede şık şapkalarla görmüştüm, bana karşı her zaman arkadaşça yaklaşırdı ama her zaman da benim ötemdeydi. Sonra bir gün, sanki birdenbire beni *fark edip*, ikinci kez bakmaya değer olacağına kanaat getirdi." Şişeye uzanıp bardağını doldurdu. "On bir yıl sonra, hasta bir çocukla bu pis çiftliğe tıkılıp kaldı. Tabii ki kaçmak daha kolaydı. Her şeyi geride bırak ve yeni bir adamla şaşaalı bir hayata başla." Şişeyi bırakıp, bakışlarını Rose'un uyumakta olduğu odaya doğru kaldırdı. "Sözlerine güvenemezsin, sana tüm söyleyeceğim bu. Kızın yeterince hoş bir yüzü var. Ama alttaki ne gizliyor acaba?"

"Onu yanlış yargılıyorsun."

"Ben anneni yanlış yargıladım. Ben sadece seni aynı kalp ağ-

rısından uzak tutmak istiyorum."

"Bu kızı seviyorum. Onunla evlenmeyi düşünüyorum."

Isaac kahkaha attı. "Ben severek evlendim ve sonunda ne olduğunu gördüm!" Bardağını kaldırdı ama eli ortada durakladı. Dönüp kapıya doğru baktı.

Biri kapıyı çalıyordu.

Birbirlerine baktılar. Saat, komşu ziyaretleri için fazla geçti. Isaac kaşlarını çatıp lambayı aldı ve kapıyı açmaya gitti. Isaac kapıda durmuş, o anda verandasında kim varsa ona bakarken hafif gâr içeri doğru esti, lamba neredeyse sönüyordu.

"Bay Marshall?" dedi bir adam. "Oğlunuz burada mı?"

Bu sesi duyan Norris hemen korkuyla ayağa kalktı.

"Onunla ne yapmak istiyorsunuz?" diye sordu Isaac. İki adam mutfağa doğru geçmek için onu iteleyince, Isaac geriye doğru sendeledi.

"İşte, burada" dedi Bay Pratt, Norris'i göstererek.

"Bu da ne demek oluyor?" diye sordu Isaac.

Devriye Pratt, kaçmasına engel olmak istercesine Norris'in arkasına geçen yardımcısına başını salladı. "Bizimle Boston'a dönüyorsun."

"Ne cesaretle evime zorla giriyorsunuz!" dedi Isaac. "Kimsiniz?"

"Gece Devriyesi." Pratt'ın bakışları Norris'in üzerindeydi. "Araba bekliyor, Bay Marshall."

"Oğlumu tutukluyor musunuz?"

"Size çoktan açıklamış olması gereken sebepler yüzünden."

"Bana suçlamanızı anlatana kadar hiçbir yere gitmiyorum" dedi Norris.

Arkasındaki öyle sertçe itti ki, Norris masaya doğru tökezledi. Elma şarabı şişesi yere düşüp etrafa saçıldı.

"Kesin şunu!" diye bağırdı Isaac. "Neden bunu yapıyorsunuz?"

"Suçlama, cinayet" dedi Pratt. "Agnes Poole, Mary Robinson, Nathaniel Berry cinayetleri. Şimdi bir de Bay Eben Tate."

"Tate mi?" Norris ona baktı. Rose'un kardeşinin kocası da mı öldürülmüş? "Onun ölümü hakkında hiçbir şey bilmiyorum! Onu kesinlikle ben öldürmedim!"

"İhtiyacımız olan tüm kanıtlara sahibiz. Benim görevim seni Boston'a, davanın görüleceği yere götürmek." Pratt, diğer devriyeye başıyla onay verdi. "Getir onu."

Norris yürümeye zorlandı, tam eşiğe yaklaşmıştı ki Rose'un çığlığını duydu: "Norris?"

Döndü ve korkulu bakışları gördü. "Dr. Grenville'a git! Olanları ona anlat!" Kapıdan dışarı çıkarılmadan hemen önce bağırabilmişti.

Yanındaki adamlar onu arabaya binmeye zorladılar. Pratt tavanı iki kere sertçe tıklatıp, hareket etmesini işaret etti sürücüye. Hareket edip, Belmont yolundan Boston'a doğru gittiler.

"Senin Dr. Grenville'ın bile artık seni koruyamaz" dedi Pratt. "Hele bu kanıt karşısında."

"Hangi kanıt?"

"Tahmin edemiyor musun? Odandaki o malum şeyi?"

Norris şaşkınlıkla başını salladı. "Neden bahsettiğiniz hakkında bir fikrim yok."

"Kavanoz, Bay Marshall. Böyle bir şeyi saklamanıza çok şaşırdım."

Karşılarında oturan diğer devriye Norris'e bakıp mırıldandı: "Sen hasta piçin tekisin."

"İnsan viski kavanozunda çalkalanan bir insan yüzü bulmuyor her gün" dedi Pratt. "Ha, herhangi bir şüphe olursa diye maskeni de ele geçirdik. Üzerinde hâlâ kan var. Bizimle oynadın, değil mi? Kendi taktığın maskeyi bize tanımlayarak."

Batı Yakası Katili'nin maskesi benim odama mı yerleştirilmiş?

"Bu senin idamın olacak" dedi Pratt.

Diğer devriye kıkırdadı, sanki gösterişli bir sallandırmayı, kasvetli kış aylarını canlandıracak bir çeşit eğlenceyi iple çeker gibiydi. "Sonrasında şu doktor arkadaşların senin icabına bakabilir" diye ekledi. Norris faytonun loş ışığında bile adamın parmağını göğsünden aşağıya doğru kaydırdığını, yorumlama gerektirmeyen bir hareket yaptığını görebiliyordu. Diğer ölü bedenler gizlice taşınmış, anatomi masasına dolambaçlı yollardan getirilmişti. Mezarlığa yapılan gece baskınları nedeniyle tutuklanma riskini göze alan mezar soyucular tarafından geceleyin gizli gizli mezarlardan çıkarılırlardı. Ama idam edilmiş suçluların bedenleri yasanın da onayıyla doğrudan anatomi masasını boyluyordu. Suçları yüzünden hüküm giyenler bunu sadece hayatlarıyla değil, aynı zamanda ölümlerinden kalanlarla da ödüyorlardı. Darağacını boylayan her mahkûm, idamın son gurur kırıcı davranış olmadığını biliyordu; sonrasında anatomistin bıçağı gelecekti.

Norris, göğsü tamamen açılmış bir halde duran, elinde kan damlayan kalbini tuttuğu kadavrayı, yaşlı İrlandalı'yı hatırladı. Norris'in kalbini kim tutacaktı? Organları kovaya atılırken, kanı kimin önlüğüne sıçrayacaktı?

Faytonun penceresinden ayın aydınlattığı tarlaları gördü, bunlar Boston'a giderken önünden geçtiği Belmont yolu boyunca uzanan tarlalardı. Bu, onları son görüşü olabilirdi, çocukluğunu kaçmaya çalışarak geçirdiği kasabayı son görüşü de. Kaçabileceğine inanarak aptallık etmişti ve bu da onun cezasıydı.

Yol onları Belmont'tan batıya doğru götürdü ve Boston'a yaklaştıkça çiftlikler yerini köylere bıraktı. Şimdi, ayışığının altında parıldayan Charles Nehri'ni görebiliyordu. Toprak set boyunca yürüyüp, o suların diğer tarafındaki hapishaneye baktığı geceyi hatırladı. O gece demir parmaklıklar ardındaki perişan ruhlarla karşılaştırdığında kendini şanslı saymıştı. Şimdi onlara katılmaya geliyordu ve tek kaçışı cellat olacaktı.

Faytonun tekerlekleri West Boston Köprüsü üzerinde tıngırdıyor, Norris yolculuklarının neredeyse sona erdiğini biliyordu. Bir kere köprüye varınca, Cambridge Street'e, sonra da kuzeydeki şehir hapishanesine doğru kısa bir sürüş mesafesi kalıyordu. Batı Yakası Katili nihayet yakalanmıştı. Pratt'ın yardımcısının yüzünde bir zafer gülümsemesi vardı, dişleri karanlıkta beyaz beyaz parlıyordu.

"Çüş! Çüş, hey!" dedi sürücü ve fayton aniden durdu.

"Şimdi ne var?" dedi Pratt, pencereden dışarı bakarak. Hâlâ köprünün üzerindeydiler. Sürücüye seslendi, "Neden durduk?"

"Burada bir engel var, Bay Pratt."

Pratt kapıyı hızla açıp dışarı çıktı. "Lanet olsun! O atı yoldan çekemiyorlar mı?"

"Deniyorlar, bayım. Ama o yaşlı beygir tekrar kalkmıyor."

"Öyleyse onu kasaba göndermeleri gerek. Hayvan tüm yolu kapatıyor."

Norris faytonun camından köprü tırabzanlarını görebiliyordu. Aşağıda Charles Nehri akıyordu. Soğuk, karanlık suyu düşündü. Daha kötü mezarlar da var, diye aklından geçirdi.

"Eğer bu uzun sürecekse, Canal Köprüsü'nden gitmemiz gerekecek."

"Bak, bir yük arabası geliyor. Bir dakika içinde atı alıp götürürler."

Şimdi. Başka şansım olmayacak.

Pratt, faytona binmek için kapısını tekrar açıyordu. Tam kapıyı açarken, Norris kapıya doğru fırlayıp kendisini dışarı attı.

Kapıya çarpan Pratt yere kapaklandı. Ne onun karşılık vermeye vakti oldu, ne de şimdi aceleyle dışarıya çıkmakta olan yardımcısının.

Norris hızla etrafına göz gezdirdi: aşırı yüklenmiş yük arabasının önünde yığıldığı yerde kalmış olan ölü ata, köprü üzerinde, atın arkasında faytonlardan oluşan kuyruğa ve ayışığının bulanık sularını gizlediği Charles Nehri'nin yüzeyine baktı. Tereddüt etmedi. Tırabzanlardan atlarken, bana başka seçenek kalmadı, diye düşündü. Ya bu şansı değerlendiririm ya da yaşama umudundan vazgeçerim. *Bu senin için, Rose!*

"Yakala onu! Atlamasına izin verme!"

Norris çoktan atlamıştı. Karanlığın içinden, zamanın içinden, sürüklendiği sular kadar bilinmez olan geleceğine doğru düşüyordu. Sadece esas zor olan kısmın başlamak üzere olduğunu biliyordu. Suya çarpmadan hemen önce, kendisini savaşa giden bir savaşçı gibi hazırlamıştı.

Soğuk nehre dalış, yeni bir yaşamın acımasız karşılamasıydı. Kafaüstü bir karanlığa battı, karanlık öyle yoğundu ki, başı aşağıda sulara dalarken hiçbir şey düşünemiyordu; yenilmiş, yönünü şaşırmıştı. Sonra, yukarıda ayışığının ışıltısını yakaladı ve yüzeye varana kadar ona ulaşmak için çabaladı. Bir nefes alınca, yukarıda bağrışan sesleri duydu.

"Nerede o? Onu görebiliyor musun?"

"Devriyeyi çağır! Nehir kenarının araştırılmasını istiyorum!"

"Her iki tarafının da mı?"

"Evet, seni aptal! Her iki tarafının da!"

Norris, buz gibi karanlığa geri daldı ve akıntının onu sürüklemesine izin verdi. Bu akıntıyla mücadele edemeyeceğini biliyordu, bu yüzden nehre teslim oldu ve onun kaçışına yardım etmesine izin verdi. Nehir onu Lechmere Point'ten, Batı Yakası'ndan geçirip, doğuya giden limana kadar taşıdı.

İskeleye kadar.

29

Şimdiki zaman

Julia, okyanusun kıyısında durmuş, denizi seyrediyordu. Sis nihayet dağılmıştı. Kıyıdan uzaktaki adaları, sakince suda ilerleyen, kararmış gümüş rengine benzeyen bir ıstakoz teknesini görebiliyordu. Arkasında Tom'un ayak seslerini duymamıştı, yine de her nasılsa orada olduğunu biliyor, konuşmaya başlamadan çok önce oraya yaklaştığını hissedebiliyordu.

"Bütün eşyalarımı topladım" dedi Tom. "On altı otuz feribotuna bineceğim. Senin onunla bırakmak zorunda kaldığım için üzgünüm ama bu şekilde kalmaya devam edecek gibi görünüyor. En azından son üç gündür aritmi yaşamadı."

"Bizi merak etme, Tom" dedi Julia, bakışları hâlâ teknedeydi. "Senden çok şey istedik."

"Önemi yok, gerçekten. Nasılsa tüm haftayı burada geçirmeyi planlamıştım, hem burası çok güzel. Özellikle de denizi görebildiğim şu günlerde."

"Hoş bir yer, değil mi?" Yanına yaklaştı. "Yakında tamamının denize kayacak olması çok kötü. O evin günleri sayılı."

"Kurtaramaz mısın peki?"

"Okyanusla savaşamazsın. Bazı şeyler kaçınılmazdır."

Bir süre, teknenin guruldadıktan sonra durmasını ve ıstakoz avcısının kapanlarını yukarı çekmesini izlediler.

"Tüm öğleden sonra korkunç bir sessizliğe gömüldün" dedi Tom.

"Rose Connolly'yi düşünmeden edemiyorum."

"Nesini?"

"Sadece hayatta kalabilmek için ne kadar güçlü olması gerektiğini."

"İhtiyaçları olduğunda insanlar kendilerinde o gücü genellikle bulurlar."

"Ben hiç bulamadım. En çok ihtiyacım olduğu zamanlarda bile."

Ufalanan uçurumdan uzaklaşarak okyanus kıyısı boyunca yürümeye başladılar.

"Boşanmadan mı bahsediyorsun?"

"Richard benden bunu istediğinde, onu mutlu edememenin benim suçum olduğunu düşündüm. Her geçen gün işinin onunki kadar önemli olmadığını hisseder, onun iş arkadaşlarının eşleri kadar başarılı olmadığını düşünürsün."

"Buna kaç sene tahammül ettin?"

"Yedi."

"Neden ayrılmadın?"

"Çünkü buna inanmaya başlamıştım." Başını salladı. "Rose buna katlanmazdı."

"Bu şimdiden sonra senin için iyi bir düşünme yöntemi olacak gibi. *Rose olsa ne yapardı?*"

"Rose Connolly olmadığım sonucuna vardım."

Istakozcunun kapanı tekrar suya salışını seyrettiler.

"Salı günü Hong Kong'a gitmek için buradan ayrılmak zorundayım" dedi Tom. "Bir ay orada kalacağım."

"Yaa." Julia suskunlaştı. Onu tekrar görmek için bir ay geçecek demek.

"İşimi seviyorum ama bu zamanımın yarısını yaşadığım yerden uzakta geçirmem anlamına geliyor. Onun yerine, salgının peşine düşünüyorum ve benim de bir hayatım olduğunu unutacak raddeye geliyorum."

"Ama yapman gereken çok fazla şey var."

"Kırk iki yaşındayım ve ev arkadaşım yılın yarısını köpek eğitimine harcıyor." Suya baktı. "Her neyse, bu geziyi iptal etmeyi düşünüyorum."

Julia nabzının birden daha hızlı atmaya başladığını hissetti. "Neden?"

"Kısmen Henry yüzünden. Her şey bir yana, seksen dokuz yaşında ve sonsuza kadar burada olmayacak."

Elbette, diye düşündü Julia. Hepsi Henry yüzünden. "Sorunları olduğunda bana anlatabilir."

"Bu çok büyük sorumluluk demek. Kimseye böyle bir şey yüklemek istemezdim."

"Ona karşı bir bağ geliştirdim. Artık o benim arkadaşım ve ben arkadaşlarımı yüzüstü bırakmam." Süzülerek geçen bir martıya baktı. "Birkaç tane eski kemiğin iki kişiyi bir araya getirmesi ne kadar tuhaf. Hiçbir şekilde ortak bir şeyleri olmayan iki insanı."

"Şey, senden hoşlandığı kesin. Bana dediğine göre, *sadece on yaş daha genç olsa...*"

Julia kahkaha attı. "Benimle ilk buluştuğunda, sanırım bana zar zor tahammül edebilmişti."

"Henry herkese zar zor tahammül eder ama sonunda senden hoşlandı işte."

"Rose yüzünden. Tek ortak noktamız o. Her ikimiz de ona kafayı takmış durumdayız." Istakoz teknesinin uzaklaşırken körfezin metalik gri yüzeyinde beyaz bir çizgi bırakışını seyretti. "Onu rüyamda bile görüyorum."

"Nasıl rüyalar bunlar?"

"Sanki oradayım ve onun gördüklerini görüyorum. Faytonları, sokakları, elbiseleri. Bunun sebebi, o mektupları okumak için çok fazla zaman harcamış olmam. Bilinçaltıma kayıyor. Neredeyse orada olduğuma inanabilirim, her şey çok fazla şey görünmeye başlıyor... tanıdık."

"Senin de bana tanıdık görünmen gibi."

"Sebebini bilmiyorum."

"Yine de seni tanıdığıma dair bir his var içimde. Daha önce tanışmış olduğumuza dair."

"Tanışmamız için bir sebep düşünemiyorum."

"Evet." İç geçirdi. "Ben de." Ona baktı. "Öyleyse, sanırım bu geziyi iptal etmem için herhangi bir sebep yok. Değil mi?"

Bu soruya, onaylamaktan başka verilecek daha fazla cevap vardı. Julia'nın bakışları onunkilerle buluştu ve gözlerinde gördükleri onu korkuttu, çünkü o anda hem olasılık hem de kalp kırıklığı gördü. Julia ikisi için de hazır değildi.

Denize baktı. "Henry ile beni merak etme."

O gece Julia bir kere daha rüyasında Rose Connolly'yi gördü. Yalnız bu kez, Rose yamalı giysiler içinde ve yüzü külle kirlenmiş bir kız değildi; aksine, saçlarını tepesinde toplamış, gözlerinden bilgelik okunan ağırbaşlı bir kadındı. Kır çiçekleri arasında durmuş, akıntıya doğru uzanan bir yamaçtan aşağıya bakıyordu. Bu, bir gün Julia'nın bahçesi olacak olan aynı hafif yamaçtı. Bu yaz gününde, uzun çimler rüzgârda su gibi dalgalanıyor, karahindiba tüycükleri sarı siste döne döne uçuşuyordu. Rose döndü, çimli bir tarla vardı ve birkaç yıkık dökük taş bir zamanlar orada başka bir evin olduğunu gösteriyordu, artık olmayan, yanıp kül olmuş bir evi.

Tepeden genç bir kız geliyor, kızın etekleri uçuşuyordu; gülen yüzü sıcaktan al al olmuştu. Rose doğruca onu kollarına alıp döndürdü, kahkahalar atıyordu.

"Bir daha! Bir daha!" diye bağırdı kız, ayakları yere değerken.

"Hayır, teyzenin başı döndü."

"Tepeden yuvarlanabilir miyiz?"

"Bak, Meggie." Rose akıntıyı gösterdi. "Bu güzel bir yer değil mi? Ne düşünüyorsun?"

"Suda balıklar ve kurbağalar var."

"Harika bir yer, değil mi? Bir gün buraya ev yapmalısın. Tam buraya."

"Peki ya oradaki eski ev ne olacak?"

Rose, tepedeki kömürleşmiş taş yapıya baktı. "O muhteşem bir adama aitti" dedi yumuşak bir tonla. "O ev sen daha iki yaşındayken yandı. Belki bir gün, daha da büyüyünce, sana ondan bahsederim. Bizim için yaptıklarından." Rose derin derin nefes aldı ve akıntıya doğru baktı. "Evet, burası güzel bir yer. Burayı hatırlamalısın." Kızın eline uzandı. "Gel. Aşçı bizi öğle yemeğine bekliyor."

Teyze ile yeğen birlikte yürüdüler, tepeyi tırmanırken etekleri uzun çimlerin arasında hışırdıyordu. Tepeye çıkana kadar, Rose'un kestane rengi saçları sallanan çimlerin üzerinde parıldıyordu.

Julia gözlerinde yaşlarla uyandı. *O benim bahçemdi. Rose ile Meggie benim bahçemde yürüdüler.*

Yataktan çıkıp pencereye doğru yürüdü, şafağın pembe ışığını gördü. Nihayet bütün bulutlar kaybolmuştu ve bugün ilk kez Penobscot Körfezi üzerinde güneşin ışıldadığını gördü. Burada güneşin doğuşunu görecek kadar kaldığıma memnunum, diye düşündü.

Mutfağa gidip kahve yapmak için parmak uçlarına basarak merdivenlerden inerken sessiz olmaya ve Henry'yi uyandırmamaya çalıştı. Sürahiyi doldurmak için musluğu açmak üzereydi ki, diğer odadan kâğıdın tanıdık hışırtısını duydu. Sürahiyi bırakıp kütüphaneye göz attı.

Henry, başı önüne yayılmış olan kâğıt yığınlarına doğru eğilmiş, bir sandalyede kamburunu çıkarmış, yemek masasında oturuyordu.

Julia korku içinde ona doğru koştu, en kötüsünden korkuyordu. Ama omzuna dokununca Henry doğruldu ona baktı. "Buldum" dedi.

Julia'nın bakışları, önündeki masada duran elyazısıyla yazılmış sayfalara döndü ve o tanıdık başharfleri gördü: O. W. H. "Bir mektup daha!"

"Sanırım sonuncusu olabilir, Julia."

"Ama bu harika!" dedi Julia. Sonra, Henry'nin ne kadar solgun olduğunu, ellerinin titrediğini fark etti. "Sorun ne?"

Mektubu ona uzattı. "Oku."

30

1830

Korkunç nesne iki gündür viski içinde duruyordu. Rose ilk başta kavanozda ne olduğunu fark etmedi. Tüm gördüğü, çay renginde bir suya yatırılmış ham bir et mukozasıydı. Pratt kavanozu çevirip, daha yakından bakmaya zorlayarak Rose'un yüzüne tuttu.

"Bunun kim olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

Rose, kavonoza, o nahoş viskinin içinde duran şeye ve bir anda her organı büyüten camda beliren beklemiş kana baktı. Dehşet içinde geri çekildi.

"Bu, senin tanıman gereken bir yüz, Bayan Connolly" dedi Pratt. "Bu, iki, gece önce Batı Yakası'nda bir ara sokakta bulunan bir cesetten kesilmiş. Vücuda haç işareti oyulmuş. Kardeşinin kocası Bay Eben Tate'in vücuduna." Kavanozu Dr. Grenville'ın masasına bıraktı.

Rose, salonunda bulunan kanıt yüzünden eşit derecede şaşırmış görünen Grenville'a döndü. "O kavanoz asla Norris'in odasında olmadı!" dedi. "Size inanmasaydı, benden buraya gelmemi istemezdi, Bay Grenville. Şimdi sizin de *ona* inanmanız gerek."

Pratt soğukkanlı bir gülümsemeyle yanıt verdi. "Sanırım Doktor, öğrenciniz Bay Marshall'ın sizi aldattığı tamamen açık. Batı Yakası Katili *o*. Tutuklanması an meselesi."

"Tabii çoktan boğulmadıysa" dedi Grenville.

"Ah, hâlâ hayatta olduğunu biliyoruz. Bu sabah, iskele yakınlarında çamur içinde sudan çıkan ayak izleri bulduk. Onu bulacağız ve adalet de yerini bulacak. İhtiyacımız olan tüm kanıt bu kavanoz."

"Tüm sahip olduğunuz, viskiye yatırılmış bir numune."

"Kan lekeli bir de maske. Tam da şahitlerin –Rose'a baktı– tanımladığı gibi beyaz bir maske."

Rose: "O masum! Tanıklık ederim ki..."

"Neye tanıklık edeceksiniz, Bayan Connolly?" Pratt hafife alırcasına sırıttı.

"O kavanozu odasına sen koydun."

Pratt öyle bir öfkeyle üzerine yürüdü ki, Rose korkarak geri çekildi. "Seni küçük orospu."

"Bay Pratt!" dedi Grenville.

Ama Pratt'ın bakışları Rose'un üzerinde kaldı. "Senin tanıklığının bir değeri olacağını mı sanıyorsun? Norris Marshall'la aynı evde yaşadığını çok iyi biliyorum. O fahişeyi Noel için yaşlı babasıyla tanıştırmaya bile götürdü. Sadece altına yatmıyor, şimdi onun *için* yalan da söylüyorsun. Sana iyilik etmek için mi Eben Tate'i öldürdü? Kardeşinin baş belası kocasını halletti mi?" Kavanozu, bezle sarılmış kanıt kutusuna geri koydu. "Ah, evet, bir jüri eminim *senin* tanıklığına inanacaktır!"

Rose: "Bu kavanoz onun odasında değildi. Buna yemin ederim" dedi Grenville'a.

"Bay Marshall'ın odasını araştırmak için kim görevlendirildi?" diye sordu Grenville. "Gece Devriyesi oraya bakmayı nasıl düşündü?"

Pratt ilk kez rahatsız göründü. "Ben sadece görevimi yaptım. Bir rapor geldiğinde..."

"Ne raporu?"

"Bir mektup, Gece Devriyesi'ne onun odasında kesinlikle ilgimizi çekecek bir şey bulacağımızı bildiriyordu."

"Kimden bir mektup?"

"Bunu söyleme yetkim yok."

Grenville anladığını gösteren bir kahkaha attı. "Belirsiz!"

"Kanıtı bulduk, öyle değil mi?"

"Siz bir adamın hayatını o kavanoza mı bağlayacaktınız? O maskeye mi?"

"Ve siz, bayım, sizin saygın namınızı bir katile bağlamadan önce iki kere düşünmelisiniz. Genç adamı sizin ve diğerlerinin çok yanlış tanıdığı şimdiye kadar çoktan belli olmalıydı." Kanıt kutusunu kaldırıp memnuniyetle ekledi, "Herkes ama ben değil." Hızla başını salladı. "İyi geceler, Doktor. Dışarıda olacağım."

Koridordan aşağıya inerken Pratt'ın ayak seslerini dinlediler ve sonra da ön kapı arkasından kapandı. Salona bir süre sonra Dr. Grenville'in kız kardeşi Eliza girdi.

"O korkunç adam sonunda gitti mi?" diye sordu Eliza.

"Korkarım ki bu olaylar Norris açısından çok kötü görünüyor."

Grenville iç geçirdi ve şöminenin yanındaki sandalyeye oturdu.

"Ona yardım etmek için yapabileceğin bir şey yok mu?" diye sordu Eliza.

"Bu olay artık benim yetkimi aşıyor."

"O size güveniyor, Dr. Grenville!" dedi Rose. "Hem siz hem Bay Holmes onu savunursa, dinlemek zorunda kalacaklardır."

"Wendell onun lehine savunma yapar mı?" diye sordu Eliza.

"Norris'in odasında bulundu. Kavanozun orada olmadığını biliyor. Maskenin de." Grenville'a baktı. "Hepsi benim hatam. Hepsi benimle, Meggie'yle alakalı. Onu isteyen insanlar her şeyi yapabilirlerdi."

"Masum bir adamı darağacına göndermek de dâhil mi?" dedi Eliza.

"Bu, yapabileceklerinin en küçüğü." Rose, Grenville'a yaklaştı, ellerini ona inanması için yalvarırcasına açmıştı. "Meggi'nin doğduğu gece odada iki hemşire ve bir doktor vardı. Şimdi hepsi öldüler, çünkü onlar benim kardeşimin sırrını biliyorlardı. Meggie'nin babasının adını öğrenmişlerdi."

"Senin hiç duymadığın bir isim" dedi Grenville.

"Ben odada değildim. Bebek ağlıyordu, o yüzden onu dışarı çıkardım. Sonra Agnes Poole yeğenimi vermemi istedi ama ben reddettim." Rose yutkundu ve yumuşak bir sesle sürdürdü. "O zamandan beri de peşimdeler."

"Öyleyse istedikleri çocuk mu?" dedi Eliza. Kardeşine baktı. "Korumaya ihtiyacı var."

Grenville başıyla onayladı. "Çocuk nerede, Bayan Connolly?"

"Gizli, efendim. Güvenli bir yerde."

"Onu bulabilirler" dedi Grenville.

"Nerede olduğunu bilen tek kişi benim." Gözlerinin içine baktı ve doğrudan konuştu: "Yerini bana hiç kimse söylettiremez."

Grenville'in bakışları Rose'unkilerle kesişti, onu tartıyordu. "Senden bir an bile şüphe duymadım. Bunca süre zarar görmesini engellemek için onu güvende tuttun. Sen neyin en iyi olduğunu herkesten iyi bilirsin." Birdenbire ayağa kalktı. "Gitmem gerek."

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu Eliza.

"Bu konuda danışmam gereken insanlar var."

"Akşam yemeği için eve dönecek misin?"

"Bilmiyorum." Koridora doğru yürüdü ve paltosunu giydi.

Rose onu takip etti. "Dr. Grenville, ne yapayım? Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Burada kal." Kardeşine baktı. "Eliza, kızın ihtiyaçlarını karşılayın. Bizim çatımız altındayken, zarar görmemeli." Dışarı çıktı

ve içeriye esen buz gibi rüzgâr Rose'un gözlerini acıttı. Aniden akan gözyaşlarını gözlerini kırparak uzaklaştırdı.

"Gidecek yerin yok, değil mi?"

Rose, Eliza'ya döndü. "Hayır, bayan."

"Bayan Furbush senin için mutfakta bir yatak hazırlayabilir." Eliza'nın gözleri Rose'un yamalı elbisesinde gezindi. "Ve değiştirmen için giysi, kesinlikle."

"Teşekkür ederim." Rose boğazını temizledi. "Her şey için teşekkür ederim."

"Tek teşekkür etmen gereken kişi kardeşim" dedi Eliza. "Ben sadece bu işin onu yıpratmayacağını umuyorum."

Bu, Rose'un ayak bastığı en büyük evdi, şu ana kadar uyuduğu en büyük ev olduğu kesindi. Mutfak ılıktı, şöminedeki kömürler hâlâ parlıyor, ısı saçıyordu. Battaniye kalın yündendi, soğuk gecelerde sarındığı tel tel olmuş pelerin gibi değildi; o eski püskü paçavraya kaldığı tüm pansiyonların, uyuduğu her pis samanın kokusu sinmişti. İşinin ehli kâhya kadın Bayan Furbush o pelerini Rose'un diğer yırtık giysileriyle birlikte ateşe atması konusunda ısrar etmişti. Kıza gelince, Bayan Furbush sabun ve bol miktarda sıcak su istemişti, çünkü Dr. Grenville temiz bir ev halkının sağlıklı bir ev halkı olduğu konusunda ısrar ediyordu. Şimdi banyo yapmış ve temiz bir sabahlık giymiş olan Rose, şöminenin yanındaki karyolada alışkın olmadığı bir rahatlıkla yatıyordu.

Ama ya Norris? Bu gece o nerede uyumuştu? Üşüyor muydu, aç mıydı? Neden ondan hiç haber almamıştı?

Akşam yemeği saati gelip geçtiği halde Dr. Grenville eve dönmemişti. Rose bütün gece eli kulağında beklemiş ama ne onun sesini, ne de ayak seslerini duymuştu. "Bu onun işinin gereği, kızım" demişti Bayan Furbush. "Bir doktorun düzenli çalışma saatleri olması beklenemez. Hastalar onu geceleri hep çağırırlar ve gün ağarana kadar gelmediği zamanlar olur."

Evdeki diğer kişiler istirahat etmek için odalarına çekildikten çok zaman sonra bile Dr. Grenville hâlâ dönmemişti. Rose uyanık bir halde yatıyordu. Şöminedeki kömürler kızıllıklarını kaybetmiş, küle dönmek üzereydiler. Mutfak penceresinden, ayışığında silüeti görülen bir ağaç seçebiliyor, dallarının rüzgârda sallandığını duyabiliyordu.

O anda başka bir şey duydu: Hizmetçilerin merdiveninde ayak sesi gıcırtıları.

Gıcırtı sesleri mutfağa doğru yaklaşırken dinleyerek öylece kaldı. Belki de hizmetçilerden biri şömineyi doldurmaya geliyordu. Rose, karanlığın içinden kayan gölgeler içindeki figürü tanıyabilmişti. Sonra, bir sandalyenin devrildiğini duydu ve bir ses mırıldandı: "Lanet olsun!"

Bir adam.

Rose yataktan çıkıp karanlıkta bir mum yakmak için şömineye doğru giderek el yordamıyla mum aradı. Korlar canlanınca, içeri giren kişinin gecelik giysiler içinde, saçları uykudan karmakarışık olmuş bir delikanlı olduğunu gördü. Delikanlı onu görünce buz kesti, açıkça onu gördüğüne çok şaşırmıştı, tıpkı Rose'un da onu gördüğüne şaşırması gibi.

Bu, Küçükbey olmalı, diye düşündü Rose. Ona, üst kattaki odasında iyileşmekte olduğu söylenmiş olan Dr. Grenville'ın yeğeni. Sol kolundan arta kalan kısım bir bandajla sarılmıştı, dengesini tam kuramayarak ayakta biraz yalpaladı. Rose mumu bırakıp, yana doğru devrilmek üzereyken onu yakalamak için koştu.

"Bir şeyim yok, ben iyiyim" diye diretti diğeri.

"Ayağa kalkmamanız gerek, Bay Lackaway." Rose, karanlıkta devrilmiş olan sandalyeyi düzeltti ve nazikçe Charles'ı oraya oturttu. "Annenizi çağırayım."

"Hayır, yapma. Lütfen!"

Bu çaresiz yalvarış gitmesini engelledi.

"Tek yaptığı bana kızmak" dedi. "Bana kızılmasından bıktım. Sırf ateşim çıkacak diye korktuğundan odama hapsedilmekten bıktım." Yalvaran gözlerle ona baktı. "Onu uyandırma. Bırak biraz burada oturayım. Sonra yatağıma geri döneceğim, söz veriyorum."

Rose iç çekti. "Nasıl isterseniz. Ama tek başınıza dolaşmamanız gerek."

"Yalnız değilim." Hafifçe gülümseyebildi. "Sen buradasın."

Rose şöminedeki kömürleri karıştırmak ve biraz daha kömür atmak için odanın diğer tarafına doğru giderken, Charles'ın onu izlediğini fark etti. Alevler, sıcaklıklarını odaya yayarak birden canlandı.

"Sen, tüm hizmetçilerin bahsettiği kızsın" dedi Charles.

Rose ona döndü. Yeniden yanan ateşin ışığı Charles'ın yüzüne yansıyordu ve Rose hafifçe belirginleşen yüz hatlarını, zarif bir alın ve neredeyse bir erkekten çok kızınkilere benzeyen dudaklarını gördü.

"Sen Norris'in arkadaşısın" dedi Charles.

Rose başıyla onayladı. "Adım Rose."

"Şey, Rose, ben de onun arkadaşıyım. Duyduklarıma göre, şu anda olabildiğince çok arkadaşa ihtiyacı var."

Norris'in içinde bulunduğu durumun önemi birden öyle ağır bir şekilde omuzlarına çöktü ki, Rose masadaki sandalyeye gömüldü. "Onun için çok korkuyorum" diye fısıldadı.

"Dayım insanları tanır. Sözü geçen insanları."

"Artık dayınızın bile şüpheleri var."

"Peki senin yok mu?"

"Bir tane bile yok."

"Ondan nasıl bu kadar emin olabilirsin?"

Doğrudan Charles'ın gözlerinin içine baktı. "Ben onun kalbini biliyorum."

"Gerçekten mi?"

"Benim deli olduğumu düşünüyorsunuz."

"İnsan bağlılıkla ilgili bu kadar çok şiir okursa böyle olur. Ama gerçekte buna pek az rastlıyoruz."

"Bağlılığımı inanmadığım bir adam için harcamazdım."

"Aslında Rose, daraağacını ben boylasaydım, senin gibi bir arkadaşım olduğu için kendimi şanslı sayardım."

Rose, darağacından bahsedilince ürperip, alevlerin kütüğü hızla tükettiği şömineye doğru döndü.

"Üzgünüm, bunu söylememem gerekirdi. Bana öyle çok morfin verdiler ki, artık ne söylediğimi de bilmiyorum." Bandajlı koluna baktı. "Bugünlerde kendimi hiçbir şey için iyi hissetmiyorum. Kendi başıma ayaklarım üzerinde bile duramıyorum."

"Saat geç oldu, Bay Lackaway. Yataktan hiç çıkmamanız gerekirdi."

"Birkaç yudum brendi içmek için geldim." Umutlu gözlerle Rose'a baktı. "Benim için biraz getirir misin? Şuradaki dolabın içinde." Mutfağa doğru işaret etti ve Rose bunun brendi şişesine yaptığı gece baskınlarının ilki olmadığından şüphelendi.

Rose sadece bir parmak içki koydu ama Charles onu tek yudumda bitirdi. Daha fazlasını beklediği açıkça belli olsa da, Rose şişeyi yerine geri bırakıp, sert bir sesle konuştu: "Size odanıza kadar yardımcı olacağım."

Rose önlerini aydınlatması için eline aldığı mumla, ona ikinci kata kadar eşlik etti. Daha önce üst kata hiç çıkmamıştı ve koridor boyunca ona yardım ederken, bakışları mum ışığında ortaya çıkan güzellikler üzerinde dolaşıyordu. Bol desenli bir halı ve ışıl ışıl bir hol masası gördü. Duvarda, Charles'a odasına kadar eşlik ederken sanki gözleriyle onu izliyormuş hissi verecek kadar canlı detayları bulunan seçkin kadınlar ve erkeklerden oluşan bir portre galerisi vardı. Ona odasına gitmesi için yardım ederken, Charles sanki morfinden çok o bir yudumluk brendi yüzünden tamamen sarhoş olmuş gibi sendeliyordu. İç çekerek birden kendisini yatağına bıraktı.

"Teşekkür ederim, Rose."

"İyi geceler, efendim."

"O şanslı bir adam, yani Norris. Kendisini senin kadar seven bir kıza sahip olduğu için. Üzerine şiirler yazılacak türden bir aşkla."

"Ben şiirden anlamam, Bay Lackaway."

"Anlamana gerek yok." Gözlerini kapatıp iç çekti. "Sen gerçeğini biliyorsun."

Rose, nefesi derinleşip uykuya dalarken onu seyretti. *Evet, ben gerçeğini biliyorum ve şimdi onu kaybetmek üzereyim.*

Elinde mumla odadan çıkıp tekrar koridora doğru yürüdü. Orada durdu, bakışları ona bakmakta olan bir yüzün üzerinde donup kalmıştı. Sadece holü aydınlatmaya yeten alevin loş ışığında, portre şaşırtıcı bir şekilde o kadar gerçek görünüyordu ki, Rose bu yüz hatlarının beklenmedik şekildeki benzerliği karşısında şaşkına dönmüş bir halde orada öylece kalakalmıştı. Güçlü uzun saçları ve parlak bir zekâ yansıtan siyah gözleri olan bir adam gördü. Tuval üzerindeki oturduğu yerden, onu bir tartışmanın içine çekmeye hevesli görünüyordu. Rose daha da yaklaştı, öyle ki o yüzün her gölgesini, her kıvrımını inceleyebiliyordu. Resim onda öyle ilgi uyandırmıştı ki, yaklaşan ayak sesleri sadece birkaç metre ötede kalana kadar duymamıştı. Birkaç adım ötesinde duyulan gıcırdamayla aniden döndü, öyle ürkmüştü ki, neredeyse elinki mumu düşürüyordu.

"Bayan Connolly?" dedi Dr. Grenville kaşlarını çatarak. "Neden bu saatte evin içinde dolaştığınızı sorabilir miyim?"

Rose, adamın sesindeki şüpheli tınıyı fark edip kızardı. En kötüsünü varsayıyor, diye düşündü; konu İrlandalılar olunca hep en kötüsünü varsayarlar. "Bay Lackaway yüzünden, efendim."

"Ne olmuş yeğenime?"

"Mutfağa geldi. Ayakları üzerinde duramadığını düşündüm, bu yüzden ona yatağına kadar eşlik ettim." Açık bırakmış olduğu Charles'ın kapısını gösterdi.

Dr. Grenville, üzerini örtmeden yatağa yayılmış, yüksek sesle horlayan yeğeninin bulunduğu odaya göz gezdirdi.

"Üzgünüm, efendim" dedi. "Üst kata gelmedim, şayet..."

"Hayır, özür dilemesi gereken benim." İç çekti. "En yorucu gürlerden biriydi ve çok bitkinim. İyi geceler." Arkasını döndü.

"Bayım?" dedi Rose. "Norris'ten haber var mı?"

Durdu. İsteksizce ona döndü. "Korkarım ki, iyimser olmak için çok az sebep var. Kanıt çok güçlü."

"Kanıt sahte."

"Buna mahkeme karar vermeli. Ama mahkemede masumiyetine onun hakkında hiçbir şey bilmeyen yabancılar karar verecek. Tüm bildikleri, gazetede okuduklarından ya da meyhanede duyduklarından ibaret. Bir de, Norris Marshall'ın dört cinayete de yakın yerde yaşaması. Eben Tate'in kesilmiş yüzünün onun odasında bulunması. Bir kasap olmasının yanı sıra, becerikli bir anatomist olması. Her biri ayrı ayrı değerlendirildiğinde, bunlar bir karşı savunma olabilir. Ama mahkemeye sunulduğunda, suçu yadsınamaz olacaktır."

Rose, umutsuzca ona baktı. "Bizim yapabileceğimiz hiçbir savunma yok mu?"

"Korkarım ki, daha azıyla darağacına giden insanlar oldu."

Rose Dr. Grenville'ın kolunu tuttu umutsuzca. "Onun asıldığını göremem!"

"Bayan Connolly, henüz tüm umudumuz kaybolmadı. Onu kurtaracak bir yol olabilir." Rose'un elini tutup, doğrudan gözlerinin içine baktı. "Ama bunun için senin yardımına ihtiyacım olacak."

31

"Billy. İşte orada, Billy!"

Çocuk, şaşkınca, onun adını kimin fısıldadığını görebilmek için karanlıkta etrafına bakındı. Ayaklarına siyah bir köpek sıçradı. Hayvan birden heyecanlı heyecanlı havladı ve fıçı yığınlarının arkasına çömelmiş olan Norris'e doğru koşmaya başladı. En azından köpek onun için kötü şeyler düşünmüyor, tanımadığı bir adamla dostça saklambaç oynamaktan memnun bir halde kuyruğunu sallıyordu.

Yarım Akıl Billy daha tedbirliydi. "Kim var orada, Benekli?" diye sordu, sanki köpeğin ona cevap vermesini bekliyordu.

Norris fıçıların arkasından çıktı. "Benim, Billy" dedi ve çocuğun geri geri çekildiğini gördü. "Seni incitmeyeceğim. Beni hatırlıyorsun, öyle değil mi?"

Çocuk, şimdi Norris'in elini yalamakta olan ve açıkça ilgisiz görünen köpeğine baktı. "Siz Bayan Rose'un arkadaşısınız" dedi.

"Ona bir mesaj götürmene ihtiyacım var."

"Gece Devriyesi senin katil olduğunu söylüyor."

"Değilim. Yemin ederim değilim."

"Nehrin her yerinde seni arıyorlar."

"Billy, eğer sen de Rose'un arkadaşıysan, bunu benim için yaparsın."

Çocuk tekrar köpeğine baktı. Benekli, Norris'in ayağının üzerine oturmuştu ve konuşmayı izlerken kuyruğunu sallıyordu. Çocuk yarım akıllı olabilirdi ama iş bir adamın niyetini yargılamaya gelince, bir köpeğe güvenebileceğini biliyordu.

"Dr. Grenville'ın evine gitmeni istiyorum" dedi Norris.

"Büyük olan, Beacon'daki, orayı biliyorsun değil mi?"

"Evet. Hâlâ orada olup olmadığını öğren ve bunu ona ver." Nor-

ris ona katlanmış bir kâğıt uzattı. "Bunu onun eline ver. Sadece *onun* eline."

"Ne yazıyor?"

"Sadece bunu ona ver."

"Bir aşk mektubu mu?"

"Evet." Norris, çocuğun bir an önce gitmesi için sabırsızlanarak çok hızlı cevap verdi.

"Ama onu seven benim" diye sızlandı Billy. "Ve ben onunla evleneceğim." Kâğıdı yere attı. "Senin aşk mektubunu ona götürmeyeceğim."

Öfkesini yutan Norris kâğıdı yerden aldı. "Ona kendi hayatına devam etmekte özgür olduğunu söylemek istiyorum." Mektubu Billy'nin eline geri koydu. "Bunu ona götür ki o da bilsin. Lütfen." Sonra ekledi. "Götürmezsen sana kızacaktır."

İşte bu işe yaradı; Billy'nin en büyük korkusu Rose'u gücendirmekti. Çocuk kâğıdı cebine sokuşturdu. "Onun için her şeyi yaparım" dedi.

"Beni gördüğünü kimseye söyleme."

"Ben yarım akıllı değilim, biliyorsun" diye sertçe karşılık verdi Billy. Karanlığın içine doğru yürüdü, köpek de ayaklarının dibinde koşuyordu.

Norris oyalanmadı, karanlık sokakta hızla Beacon Street yönüne doğru yürüdü. Billy iyi niyetli olabilirdi ama sır tutma konusunda ona güvenemezdi ve Gece Devriyesi'nin bakmaya gelmesini beklemeye hiç niyeti yoktu.

Onun hâlâ hayatta olduğuna ve bu üç gün boyunca Boston'da bulunduğuna inandıklarını varsayıyordu.

Çaldığı giysiler üzerine hiç uymuyordu, pantolon çok büyük, gömlek çok dardı ama kalın pelerin hepsini gizlemişti ve bir Quaker şapkayı alnına kadar indirmişti. Gizlenmeden ve tereddüt etmeden ne istediğini bilerek sokakta yürüdü. Ben bir katil olmayabilirim, diye düşündü. Ama şimdi bir hırsız olduğum kesin. Darağacıyla zaten karşı karşıya gelmişti; bunun yanında birkaç suç daha işlemenin pek önemi yoktu. Tek önemsediği şey hayatta kalmaktı ve eğer bu, bir meyhanenin vestiyerinden bir pelerin çalmayı ya da bir çamaşır ipinden pantolonla gömlek aşırmayı gerektiriyorsa, o zaman bu, donmakta olan bir adamın yapması gereken doğru şeydi. Eğer her halükârda asılacaksa, bu durumda gerçek bir suçtan ötürü suçlu olabilirdi.

Dar Acorn Street'e çıkan köşeyi döndü. Bu, Gareth Wilson ve Dr. Sewall'ın buluştuğu, sundurmasına pelikanların kazılı olduğu

evin bulunduğu sokaktı. Norris beklemek için karanlık bir veranda seçti ve çömelip, bir gölgelikte saklandı. O zamana kadar Billy Grenville'ın evine ulaşmış olmalıydı; şimdiye kadar yazdığı not Rose'un eline geçmiş olmalıydı, tek bir satırdan oluşan o not:

Bu gece, pelikanların altında.

Eğer not Gece Devriyesi'nin eline geçtiyse, ne anlama geldiği konusunda hiçbir fikirleri yoktur. Ama Rose bilir. O gelir.

Beklemek için oraya yerleşti.

Gece ilerledi. Evlerin içindeki lambalar teker teker söndü ve daracık Acorn Street'teki pencereler karardı. Arada sırada, çok daha yoğun olan Cedar Street'ten geçen bir faytonun tangur tungur seslerini duydu ama kısa zamanda o yoğunluk bile sessizliğe gömüldü.

Pelerinine daha sıkı sarınıp, nefesinin karanlıkta buharlaşmasını seyretti. Mecbur kalsa, bütün gece burada beklerdi. Eğer şafağa kadar gelmezse, o zaman yarın gece geri dönecekti. Bir kere Rose onun beklediğini biliyorsa, hiçbir şeyin onu engelleyemeyeceğini bilecek kadar ona güveniyordu.

Bacakları tutuldu, parmakları hissizleşti. Acorn Street'teki son pencere de karanlığa gömüldü.

Sonra, köşeden bir figür belirdi. Lamba ışığıyla silüeti belirginleşen bir kadın. Karanlığın içinden bir şeyleri görmeye çalışırcasına sokağın ortasında durdu.

"Norrie?" diye bağırdı hafifçe.

Norris hemen verandadan adımını attı. "Rose" dedi ve Rose ona doğru koştu. Norris ona sarıldı ve dönerlerken sonunda onu tekrar gördüğüne öyle sevinmişti ki, kahkaha atası gelmişti. Rose, onun kollarında kendisini havadan da hafif hissetti ve o anda Norris birbirlerine sonsuza dek bağlı olduklarını anlamıştı. Charles Nehri'ne dalış hem ölüm hem de yeniden doğuş olmuştu onun için ve bu, ona verecek hiçbir serveti, hiçbir ailesi, sevgisi hariç hiçbir şeyi olmayan bu kızla yeni bir hayattı.

"Geleceğini biliyordum" diye mırıldandı Norris. "Biliyordum."

"Beni dinlemen gerek."

"Boston'da kalamam. Ama sensiz de yaşayamam."

"Bu önemli, Norris. Dinle!"

Norris kaskatı kaldı. Onu donduran kızın emri değildi, Acorn Street'in diğer ucundan onlara doğru gelen iri cüsseli birinin silüetiydi.

Norris'in arkasındaki toynak takırtısı etrafında dönmesine neden oldu, o anda bir araba ve iki at diğer kaçış yolunu da bloke ederek durdu. Arabanın kapısı açıldı.

"Norris, onlara güvenmek zorundasın" dedi Rose. "*Bana* güvenmek zorundasın."

Arkasındaki sokaktan tanıdık bir ses geldi. "Bu tek çareniz, Bay Marshall."

Şaşıran Norris arkasındaki geniş omuzlu adama doğru döndü. "Dr. Sewall?"

"Size arabaya binmenizi öneririm" dedi Sewall. "Eğer yaşamak istiyorsanız."

"Onlar bizim dostlarımız" dedi Rose. Elini tutmak için uzandı ve koluna girip onu arabaya doğru götürdü. "Lütfen, seni kimse görmeden arabaya binelim."

Başka seçeneği yoktu. Onu her ne bekliyorsa, Rose böyle istemişti ve o da ona hayatı boyunca güvenecekti. Rose onu arabaya götürdü, arkasından arabanın içine doğru çekti.

İçeri girmeyen Dr. Sewall arabanın kapısını kapattı. "Tanrı yardımcınız olsun, Bay Marshall" dedi pencereden. "Umarım bir gün daha az zahmetli şartlarda tekrar görüşürüz."

Sürücü kırbacını şıklattı ve araba hareket etti.

Norris ancak geriye yaslandığında Rose ile ikisinin karşısında oturan adamı görebilmişti. Sokak lambasının ışığı adamın yüzünü aydınlattı ve Norris hayretler içerisinde adama baktı.

"Hayır, bu bir tutuklama değil" dedi Constable Lyons.

"Öyleyse ne?" diye sordu Norris.

"Bir iyilik, eski bir dost için."

West Boston Köprüsü'nden ve Cambridge'deki köylerin içinden geçerek şehir dışına çıktılar. Bu, daha birkaç gece önce Norris'in tutuklu olarak geçtiği yolun aynısıydı ama bu farklı bir yolculuktu, bu kez kaçınılmaz son duygusuyla değil, umutla seyahat ediyordu. Tüm yol boyunca Rose'un küçük eli Norris'in eliyle içiçe geçmiş bir halde durdu; bu, ihanetten korkmasına gerek olmadığının, her şeyin plana göre işlediğinin sessiz teminatı gibiydi. Onun hakkında nasıl kötü şeyler düşünebilirdi ki? Yalnız kız, diye düşündü, inanarak ve korkusuzca onun yanında olmuştu ve ben onu hak etmiyorum.

Cambridge kasabası karanlık bir kıra ve boş tarlalara açıldı. Güneye, Somerville ve Medford'a doğru ilerlediler; kış ayının altında birbirlerine sokulmuş karanlık evlerden oluşan köyleri geçtiler. Medford'un varoşlarından çıkınca, araba nihayet kaldırım taşlı bir avluya doğru döndü ve yavaşlayıp durdu.

"Bir günlüğüne burada dinleneceksiniz" dedi Constable Lyons, kapıyı açıp dışarı çıkarken. "Kuzeydeki diğer bir güvenli eve gitmek için talimatları yarın alacaksınız."

Norris arabadan inip taştan çiftlik evine baktı. Pencerede ışıldayan mum ışığı, gizli yolcuları titrek ışığıyla karşılamıştı. "Bu yer nedir?" diye sordu Norris.

Constable Lyons cevap vermedi. Kapıya doğru ilerledi ve iki kere çaldı, durdu, sonra bir kere daha vurdu.

Bir süre sonra kapı açıldı ve kurdeleli bir gece bonesi takmış yaşlı bir kadın dışarıya göz gezdirdi, ziyaretçilerinin yüzlerini görmek için lambayı yukarı kaldırdı.

"Bir yolcumuz var" dedi Lyons.

Kadın Norris'e ve Rose'a bakarak kaşlarını çattı. "Bu ikisi en sıra dışı kaçaklar."

"Bunlar en sıra dışı durumlar. Onları, Dr. Grenville'ın özel ricası üzerine getirdim. Hem Bay Garrison hem de Dr. Sewall bunu onayladı ve Bay Wilson da rıza gösterdi."

Yaşlı kadın sonunda başıyla onayladı ve üç ziyaretçinin içeri girmesi için yana çekildi.

Norris, sayısız ocak alevinin isi yüzünden kararmış tavanı olan eski bir mutfağa girdi. Duvarlardan biri, içinde gecenin korlarının hâlâ ışıldadığı kocaman bir taş şömineydi. Baş seviyesinden yukarı demet demet otlar, kurumuş lavanta, çördükotu, pelinotu ve adaçayı salkımları asılmıştı. Norris, Rose'un elini çekmekte olduğunu fark etti ve ona kirişin üzerindeki oyulmuş amblemi işaret etti. Bir pelikan.

Constable Lyons onların neye baktıklarını görüp şöyle dedi: "Bu eski bir amblemdir, Bay Marshall, bizim büyük saygı duyduğumuz bir amblem. Pelikan, daha büyük bir iyilik için kendini adamayı temsil eder. Bize, ne verirsek onu alacağımızı hatırlatır."

Yaşlı kadın ekledi, "O, bizim kardeşliğimizin mührüdür. Sharon'un Gülleri Birliği."

Norris kadına doğru döndü. "Sen kimsin? Bu yer nedir?"

"Bizler, Gül Haçlılar'ın üyeleriyiz, bayım. Burası da yolcular için bir ara istasyon. Sığınak ihtiyacı olan yolcular için."

Norris, sundurmasına pelikan resmi oyulmuş olan Acorn Street'teki mütevazı kasaba evini düşündü. O gece William Lloyd Garrison'ın eve gelen beylerden biri olduğunu hatırladı. Ayrıca, civar dükkânların sahiplerinin fısıldaşmalarını, yabancıların karanlık çöktükten sonra civarda dolaşmalarını hatırladı. Constable Lyons o gece Devriye'ye sınırsız olarak devriye gezmelerini emretmişti.

"Onlar, köleliğin kaldırılması taraftarları" dedi Rose. "Burası da bir gizlenme evi."

"Bir ara istasyon" dedi Lyons. "Gül Haçlılar'ın güney ile Kanada arasında kurduğu birçok duraktan biri."

"Kölelere sığınacak yer mi sağlıyorsunuz?"

"Hiçbir insan köle değildir" dedi yaşlı kadın. "Hiçbir insanın bir diğerine sahip olma hakkı yoktur. Bizler, hepimiz özgürüz."

"Şimdi anlıyorsunuz, Bay Marshall" dedi Constable Lyons, "neden bu evden ve Acorn Street'teki evden asla bahsedilmemesi gerektiğini. Dr. Grenville bizi, sizin köleliğin kaldırılması hareketinin bir destekçisi olduğunuz konusunda temin etti. Tutsak edilseniz bile, bu istasyonlarla ilgili tek kelime etmemelisiniz, çünkü tahmin edemeyeceğiniz kadar çok sayıda yaşamı tehlikeye atmış olursunuz. On nesildir insanlar yeterince acı çektiler zaten."

"Size yemin ederim, hiçbir şey söylemeyeceğim" dedi Norris. Birliğimizin ortaya çıkmasıyla baş edemeyiz, ellerinden gelse onca insanın bizi kökten kazıyıp yok edeceği bir zamanda değil."

"Hepiniz birliğin üyesi misiniz? Dr. Grenville bile mi?"

Lyons başıyla onayladı. "Yine, açıklanmaması gereken bir sır."

"Bana neden yardım ediyorsunuz? Ben kaçak bir köle değilim. Bay Pratt'a inanırsanız ben bir canavarım."

Lyons homurdandı. "Pratt iğrenç adamın teki. Yapabilseydim onu Gece Devriyesi'nden attırırdım ama halkın gözüne girmeyi başardı. Bu günlerde herhangi bir gazeteyi açın, tüm okuyacaklarınız *kahraman* Bay Pratt'ın, *muhteşem* Bay Pratt'ın yaptıkları. Gerçekte adam tam bir embesil. Senin tutuklanman, onun için en büyük zafer olacaktı."

"Sizin bana yardım etme sebebiniz de bu mu? Sadece onun zaferini engellemek mi?"

"Bu, içine bulaştığım belaya pek değecek bir şey değil. Hayır, size yardım ediyoruz, çünkü Aldous Grenville sizin masumiyetinizden son derece emin. Hem asılmanıza izin vermek ciddi anlamda bir haksızlık olurdu." Lyons yaşlı kadına baktı. "Şimdi onu burada sizinle bırakıyorum, Goode Hanım. Yarın Bay Wilson seyahati için hazırlıklı dönecek. Bu gece öyle bir hazırlık yapacak vakti olmadı. Her halükârda birazdan gün ağaracak ve Bay Marshall'ın bir sonraki seyahate başlamak için yarın geceye kadar burada kalması en iyisi." Rose'a döndü. "Gelin, Bayan Connolly. Boston'a dönelim mi?"

Rose incinmiş görünüyordu. "Ben onunla kalamaz mıyım?" diye sordu, gözleri gözyaşlarından parlıyordu.

"Tek başına bir yolcu daha hızlı ve güvenli hareket eder. Bay Marshall'a kimsenin yük olmaması önemli."

"Ama çok ani ayrılıyoruz!"

"Başka seçeneğimiz yok. Bir kez güvende olsun, seni de yanına alacaktır."

"Onu daha yeni buldum! Onunla kalamaz mıyım, sadece bu gece? Bay Wilson'ın yarın geleceğini söylediniz. Öyleyse yarın onunla Boston'a dönerim."

Norris, Rose'un elini daha sıkı tuttu ve Lyons'a bakıp "Onu bir daha ne zaman göreceğimi bilmiyorum. Her şey olabilir. Lütfen, şu son birkaç saati beraber geçirmemize izin verin" dedi.

Lyons iç çekip başıyla onayladı. "Bay Wilson yarın öğleden önce burada olacak. O zaman yola çıkmak için hazır ol."

Karanlıkta yatıyorlardı, yatakları sadece pencereden sızan ayışığıyla aydınlanıyordu ama bu ışık Rose'un onun yüzünü görmesi için yeterliydi. Onun da kendisine baktığını görmek için.

"Beni ve Meggie'yi de yanına alacağına söz veriyor musun?" dedi.

"Güvenli bir yere varır varmaz, sana yazacağım. Mektup başka bir isimle gelecek ama sen onun benden geldiğini bileceksin."

"Keşke şimdi ben de seninle gidebilseydim."

"Hayır, senin Dr. Grenville'ın evinde güvende kalmanı istiyorum, benimle birlikte o kasvetli yollarda sürünmeni istemiyorum. Meggie'nin bakıldığını bilmek de çok güzel. Gerçekten, olabilecek en iyi yeri buldun."

"Bana onu saklamamı söylediğin ve benim de bildiğim tek yer."

"Benim akıllı Rose'um! Beni çok iyi tanıyorsun."

Norris onun yüzünü ellerinin arasına aldı. Rose ellerinin sıcaklığıyla iç çekti.

"Bizim için en iyisi henüz yaşanmadı. Buna inanmak zorundasın, Rose. Tüm bu yargılamalar, sefaletler sadece bizim geleceğimizi daha da güzelleştirmeye yarayacak." Hafifçe dudaklarını onunkilere değdirdi, yüreğini göklere çıkarması gereken bir öpücük. Onun yerine, bu öpücük Rose'un boğazına hıçkırık doldu, çünkü olursa bir daha tekrar ne zaman görüşeceklerini bilmiyordu. Norris'i bekleyen yolculuğu, gizli ara istasyonları ve buz gibi soğuk yolları düşündü, hepsi nereye varacaktı? Geleceği kestiremiyordu ve bu da onu korkutuyordu. Önceleri bir kız

olarak her zaman neyin yaklaşmakta olduğunu hayal edebilmişti: Terzi olarak çalıştığı yılları, tanışacağı delikanlıyı, doğuracağı çocukları. Ama şimdi, geleceği düşündüğünde, hiçbir şey görmüyordu, ne Norris'le beraber yaşadığı bir ev, ne çocuklar, ne de mutluluk. Neden gelecek birden yok olmuştu? Neden bu gece hiçbir şey öngöremiyordu?

Yoksa bu beraber olacağımız tek gece mi?

"Beni bekleyeceksin, değil mi?" diye fısıldadı Norris.

"Daima."

"Sana gizlenmekten başka ne verebilirim bilmiyorum. Her zaman arkamızı kollamak, her zaman kelle avcısını gözlemek. Senin hak ettiğin bu değil."

"Senin hak ettiğin de bu değil."

"Ama bir seçeneğin var, Rose. Bir gün kalkıp da bundan pişman olacağından korkuyorum. Neredeyse bir daha birbirimizi görmemeyi tercih ederim."

Ayışığı gözyaşlarını bulanıklaştırdı. "Bunu demek istemiş olamazsın."

"Bunu demek istedim, sadece sen mutlu olmayı hak ettiğin için. Gerçek hayatta bir şansın olmasını istiyorum."

"Gerçekten istediğin bu mu?" diye fısıldadı. "Hayatlarımızı ayrı yaşamak mı?"

Hiçbir şey söylemedi.

"Bana şimdi söylemelisin, Norrie. Çünkü eğer söylemezsen, mektubunu hep bekliyor olacağım. Saçlarım beyazlayana, mezarım kazılana kadar bekleyeceğim ve o zaman bile, bekliyor olacağım..." Sesi çatladı.

"Dur. Lütfen dur." Kollarıyla Rose'u sardı ve onu kendisine doğru çekti. "Eğer gerçekten kendini düşünmeyen biri olsaydım, sana beni unutmanı, mutluluğu başka yerde aramanı söylerdim." Kederli bir kahkaha attı. "Ama görünen o ki, ben o kadar asil biri değilim. Bencilim ve sana sahip olacak ya da sevecek herhangi bir erkeği kıskanırım. O adam ben olmak istiyorum."

"Öyleyse sen ol." Rose uzandı ve sıkıca onun gömleğini kavradı. "O sen *ol*."

Geleceği göremiyordu; sadece önündeki birkaç saati görebiliyordu ve sahip olabilecekleri tek gelecek bu gece olabilirdi. Her kalp atışıyla, birlikte oldukları zamanın kayıp gittiğini, hiçbir şeye ulaşamadan uzaklaştığını, geriye sadece anılarla gözyaşı kaldığını hissedebiliyordu.

Böylece Rose, birlikte geçirebilmeleri için ne kadar zaman kalmışsa her anını değerlendirdi. Ateşli ellerle elbisesinin kancalarını ve bağcıklarını çözdü, acele etmeleri gerektiğinden nefesi hızlanmış, telaşlanmıştı. Kısacık bir zaman dilimi içinde gün ağaracaktı. Daha önce bir adamla hiç sevişmemişti ama bir şekilde ne yapacağını biliyordu. Onu neyin memnun edeceğini, onu kendisine her zaman neyin bağlayacağını biliyordu.

Ayışığı yoğun krem rengiyle göğüslerinde, çıplak omuzlarında, bütün mahrem yerlerinde, birbirlerine hiç göstermemiş oldukları o kutsal yerlerde parladı. Bu, bir kadının kocasına verdiği şey, diye düşündü Rose ve her ne kadar birleştikleri anda nefesi kesilmişse de, bundan dolayı mutluydu, çünkü bu acı bir kadının hayatında, bozulmuş bekâretinde, her çocuğun doğumunda kazandığı zaferleri gösteriyordu. *Artık sen benim kocamsın.*

Gece bitmeden bir horozun öttüğünü duydu. Bir anda uyanarak şöyle düşündü: Ay yüzünden kendini şaşıran çılgın yaşlı kuş, hâlâ uykuda olan dünyaya sahte bir şafağın haberini veriyordu. Ama bu yanlış bir şafak değildi, kısa süre içinde pencerede gün ışımıştı ve Rose gözlerini açtığında, karanlığın kaybolup, yerini soğuk ve kasvetli bir griliğe bıraktığını görmüştü. Umutsuzluk içinde, günün ışıldamasını, gökyüzünün daha da mavileşmesini izledi ve yapabilse gündüzü gizleyecekti ama Norris'in nefesindeki değişimi hissetti, onun böyle sesli bir şekilde kendisine sarılmasına neden olan rüyadan uyanışını hissetti.

Norris gözlerini açıp gülümsedi. "Dünyanın sonu değil" dedi, Rose'un üzgün yüzünü görünce. "Bununla da baş edeceğiz."

Rose gözlerini kırparak yaşları uzaklaştırdı. "Ve mutlu olacağız."

"Evet." Rose'un yüzüne dokundu. "Çok mutlu olacağız. Sadece buna inanmak zorundayız."

"Ben başka hiçbir şeye inanmıyorum. Sadece sana."

Dışarıda bir köpek havlıyordu. Norris kalktı ve dışarı bakmak için pencereye doğru gitti. Rose onun orada duruşunu, sabah ışığında hatları belirginleşen çıplak sırtını seyretti ve büyük bir arzuyla her bir kıvrımı, her bir kası hafızasına kaydetti. Ondan tekrar haber alana kadar kendimi bununla teselli edeceğim, diye düşündü. Bu anın hatırasıyla.

"Bay Wilson seni almaya geldi" dedi Norris.

"Bu kadar çabuk mu?"

"Onu görmek için aşağıya inmeliyiz." Yatağa geri geldi. "Bir daha bunu söyleme şansını ne zaman yakalayacağımı bilmiyorum. O yüzden şimdi söylememe izin ver." Rose'un yanına yere diz çöküp elini tuttu. "Seni seviyorum, Rose Connolly ve geri kalan ha-

yatımı seninle geçirmek istiyorum. Seninle evlenmek istiyorum. Eğer kabul edersen."

Rose gözyaşları içinde ona baktı. "Ediyorum, Norrie. Ah, ediyorum."

Norris, Rose'un avucunu kendi avucuna bastırdı ve parmağından asla çıkarmadığı Aurnia'nın süs yüzüğüne bakıp gülümsedi. "Ve sana söz veriyorum, bir dahaki sefere takacağın yüzük" dedi, "değersiz bir teneke ve cam parçası olmayacak."

"Yüzük umurumda değil. Ben sadece seni istiyorum."

Norris kahkaha atarak, onu kollarına aldı. "Hiç zahmetli bir eş olmayacaksın!"

Kapının yüksek sesle çalınması üzerine her ikisi de kaskatı kesildi. Dışarıdan yaşlı kadının sesi duyuldu: "Bay Wilson geldi. Boston'a hemen dönmek istiyor, genç bayan bir an önce aşağıya gelse iyi olur." Merdivenlerden aşağı inerken kadının ayak sesleri duyuldu.

Norris, Rose'a baktı. "Sana söz veriyorum, bu son ayrılışımız olacak" dedi. "Ama şimdi aşkım, ayrılma vakti."

32

Oliver Wendell Holmes, Edward Kingston'ın salonunda oturmuş, sol tarafındaki Kitty'yi ve sağ tarafındaki kız kardeşi Gwendolyn'i dinliyorken, cehennemde hapsolmanın daha tahammül edilebilir bir şey olduğuna kanaat getirmişti. Belliwer kardeşlerin bugün Edward'ı ziyaret edeceklerini bilseydi, uzak kalırdı; en az on günlük bir yolculuğa çıkardı. Ama insan bir kere birinin evine adımını atınca, hemen kaçmaya çalışmak büyük kabalık olurdu. Yine de bu seçeneği düşündüğünde artık çok geçti, çünkü Kitty ve Gwen güzelce tünemiş oldukları sandalyelerinden fırlamış ve Wendell'ın iki koluna girerek, avlarını taşıyan aç örümcekler gibi salona çekmişlerdi onu. İşte şimdi mahvoldum, diye düşündü Wendell, ziyareti boyunca içtiği üçüncü fincan çayı elinde dengede tutmaya çalışırken. Tüm öğleden sonra buraya hapsolmuştu ve ilk önce kimin idrar kesesinin patlama noktasına gelip, sahibini bu ziyareti sonlandırmaya iteceğini görmek için beklemekten başka çare kalmamıştı.

Ne yazık ki, genç bayanların idrar keseleri demirdenmiş gibi görünüyordu ve onlar, Edward ve annesiyle dedikodu ederken, mutlu mesut, çay üstüne çay içiyorlardı. Onları cesaretlendirmek istemediğinden, Wendell çoğunlukla sessiz kalmayı tercih etti ve zaten kızlar onun bir kelime etmesine fırsat verecek kadar uzun süre konuşmadan duramadıklarından, bu durumdan hiç rahatsız olmamış gibiydiler. Mesela bir kardeş nefes almak için sussa, diğeri hemen aynı dedikoduyu ya da kinayeli düşüncelerini kaldığı yerden devam ettiriyordu, sadece nefes alma gereksinimiyle kısıtlı olan gerçek bir sözcük maratonuydu.

"Korkunç bir deniz yolculuğu olduğunu ve neredeyse bu yüzden ölmek üzere olduklarını söyledi. Ama ben sonra Bay Carter

ile konuştum ve o bir şey olmadığını, sadece Atlas Okyanusu'nda çıkan bir fırtına olduğunu söyledi. İşte görüyorsunuz, yine nasıl da abartıyor..."

"... her zamanki gibi. *Her zaman* abartıyor. Tıpkı Bay Mason'ın dünyaca ünlü bir mimar olduğu konusunda *ısrar* edişi gibi. Sonra biz öğrendik ki, Virginia'da küçük bir opera evi inşa etmiş. Bana anlatıldığına göre de hiçbir etkileyici tarafı yokmuş ve kesinlikle Bay Bulfinch'in seviyesinde değilmiş..."

Wendell esnemesini bastırdı ve kardeşler, zerrece önemsemediği insanlar hakkında abuk sabuk konuşmalar yaparken, o pencereden dışarıyı seyrediyordu. Bir yerlerde bununla ilgili bir şiir var, diye düşündü. Şık giysiler içindeki işe yaramaz kızlarla ilgili bir şiir. Diğer kızların, o adı sanı bilinmeyen kızların diktiği elbiseler içinde gezen kızlarla ilgili.

"... ve kelle avcılarının onu eninde sonunda yakalayacaklarına beni temin etti" dedi Kitty. "Ah, onunla ilgili hoş olmayan bir şeylerin döndüğünü *biliyordum*. Kötülüğü *hissedebiliyordum*."

"Ben de!" dedi Gwen, tüyleri ürpererek. "O sabah kilisede yanına oturmak bile... nedense tüylerimi ürpertmişti."

Wendell'in dikkati birden tekrar kızlara yöneldi. "Bay Marshall'dan mı bahsediyorsunuz?"

"Elbette. Herkes ondan bahsediyor. Ama siz son birkaç gündür Cambridge'te olduğunuzdan, Bay Holmes, bütün dedikoduları kaçırdınız."

"Cambridge'te yeterince duydum, teşekkür ederim."

"Korkunç değil mi?" dedi Kitty. "Bir katille yemek yiyip, dans ettiğimizi düşününce? Hem de *nasıl* bir katil? Birinin yüzünün derisini yüzen! Birinin dilini kesen!"

Kesmekten keyif alacağım iki kadın dili biliyorum.

"Ben de" dedi Gwen, gözleri heyecandan parlıyordu, "bir suç ortağı olduğunu duydum. İrlandalı bir kız." O lekeleyici kelimeyi söylerken sesini alçalttı: "*Maceracı* bir kadın."

"Duyduklarınız saçmalık!" diye bağırdı Wendell.

Wendell'ın açıkça aksini iddia etmesi karşısında Gwen ona dik dik baktı.

"Siz aptalların, bahsettikleriniz konusunda hiçbir fikriniz yok. Her ikinizin de."

"Aman Tanrım" diye hızla söze karıştı Edward'ın annesi. "Çaydanlık boşalmış olmalı. Sanırım biraz daha istesem iyi olacak." Zili aldı ve hızla çaldı.

"Ama biz neden bahsettiğimizi çok iyi biliyoruz, Bay Holmes"

dedi Kitty. Şimdi söz konusu olan gururuydu ve nezaketin yerini hileli sözler almıştı. "Gece Devriyesi'ne çok yakın olan kaynaklarımız var. Ona çok yakın kişiler."

"Birinin dedikoducu karısıdır, tahminimce."

"Aa, bu çok kaba bir ifade."

Bayan Kingston tekrar hizmetçi zilini çaldı, ancak bu kez ümitsizce. "Bu kız da nerede? Taze çaya ihtiyacımız var!"

"Wendell" dedi Edward, ortalığı yatıştırmaya çalışarak. "Kalp kırmaya hiç gerek yok. Sadece asılsız bir muhabbet."

"*Sadece* mi? Norris'ten bahsediyorlar. Onun böyle iğrençliklere girişmediğini sen de benim kadar iyi biliyorsun."

"Öyleyse neden kaçtı?" dedi Gwen. "Neden o köprüden atladı? Bunun, suçlu adamların yaptığı bir davranış olduğu kesin."

"Ya da korkmuş bir adamın."

"Eğer masumsa, kalmalı ve kendisini savunmalıydı."

Wendell kahkaha attı. "Sizin gibilere karşı mı?"

"Gerçekten, Wendell" dedi Edward. "Sanırım konuyu değiştirmek en iyisi."

"Şu kız nereye gitti?" dedi Bayan Kingston, öfkeyle yürüyerek. Kapıya doğru gitti ve seslendi: "Nellie, sağır mısın? *Nellie!* Hemen biraz daha çaya ihtiyacımız var!" Kapıyı hızla kapadı ve sandalyesine geri döndü. "Bugünlerde terbiyeli hizmetçiler bulmak imkânsız diyebilirim."

Welliver kardeşler gücenmiş bir halde sessizce oturdular, ikisi de Wendell'ın bulunduğu tarafa bakmıyorlardı. Centilmence davranışların sınırını aşmıştı ve bu da cezasıydı: Kayda alınmamak ve küsmek.

Sanki çok umurumda, diye düşündü Wendell, aptalların muhatabı olmuşum ya da olmamışım. Fincanını ve tabağını yerine bıraktı. "Çay için çok teşekkür ederim, Bayan Kingston" dedi. "Ama korkarım ki gitmem gerek." Ayağa kalktı, Edward da kalktı.

"Ah, ama taze bir demlik çay geliyor!" Kapıya doğru baktı. "Tabii o sersem kız işini yaparsa."

"Çok haklısınız" dedi Kitty, bilerek Wendell'ın varlığını inkâr ediyordu. "Bugünlerde terbiyeli temizlikçi yok. Neden mi, annem bizim hizmetçi ayrıldıktan sonra bu mayısta korkunç günler geçirdi. Hiçbir haber vermeden evden kaçıp evlendiğinde daha üç aydır bizimleydi. Basitçe bizi çaresiz bırakarak çekip gitti."

"Ne sorumsuzluk."

Wendell, "İyi öğleden sonralar, Bayan Kingston. Bayan Welliver, Bayan Welliver" dedi.

Ev sahibesi başıyla onayladı ama iki kız selamını kabul etmediler. O ve Edward kapıya doğru ilerlerken onlar sohbetlerine devam ettiler.

"Hem biliyorsunuz ki, Providence'ta da bu günlerde terbiyeli bir hizmetçi bulmak çok zor. Aurnia bir mücevher değildi ama en azından gardırobumuzu nasıl düzenli tutacağını biliyordu."

Wendell birdenbire durduğunda salondan dışarı adımını atmak üzereydi. Dönüp, gevezelik etmeye devam eden Gwen'e baktı.

"Onun yerine uygun birini bulmamız tam bir ayımızı aldı. O zamana kadar çoktan haziran gelmişti ve Weston'daki yazlık evimize gitmek için hazırlanmamız gerekiyordu."

"Adı Aurnia mıydı?" dedi Wendell.

Gwen, kimin onunla konuşmuş olabileceğini merak edercesine etrafına bakındı.

"Hizmetçiniz" dedi Wendell. "Bana ondan bahsedin."

Gwen soğuk bir şekilde ona baktı. "Tanrı aşkına, bu sizi neden ilgilendiriyor, Bay Holmes?"

"Genç miydi? Güzel miydi?"

"Bizim yaşlarımızdaydı, değil mi Kitty? Güzelliğe gelince... şey, bu kişiye göre değişir."

"Peki ya saçları... ne renkti?"

"Tanrı aşkına, neden?.."

"*Ne renk?*"

Gwen omuz silkti. "Kızıl. Fazla dikkat çekici, gerçekten de bu alev rengi saçları olan kızların hepsi aynı zamanda *ne kadar da* çilliler."

"Nereye gittiğini biliyor musunuz? Şimdi nerede?"

"Neden bilmemiz gerekiyor? Aptal kız bize tek kelime etmedi."

Kitty, "Sanırım annem bilebilir. Ama bize söylemez, çünkü bu, insanın elit bir ortamda hakkında konuşacağı türden bir şey değil."

Gwen suçlarcasına kardeşine baktı. "Neden bunu daha önce benimle paylaşmadın? Ben sana *her şeyi* anlatıyorum!"

Edward araya girdi, "Wendell, basit bir hizmetçiyle fazla ilgileniyor gibisin."

Wendell sandalyesine geri döndü ve kafalarının karıştığı açıkça belli olan Welliver kardeşlerin karşısına oturdu. "Tam adından başlayarak bana bu kız hakkında hatırlayabildiğiniz her şeyi anlatmanızı istiyorum. Tam adı Aurnia Connolly miydi?"

Kitty ve Gwen şaşkınlıkla birbirlerine baktılar.

"Ama Bay Holmes" dedi Kitty. "Bunu nasıl bildiniz?"

"Burada sizi görmek isteyen bir bey var," dedi Bayan Furbush.

Rose, başını söküklerini dikmekte olduğu gecelikten kaldırdı. Ayaklarının yanında, o gün üzerinde çalıştığı giysilerin bulunduğu sepet duruyordu, Bayan Lackaway'in kenarları sökülmüş eteği, Bay Grenville'ın cebi kopmuş pantolonu ve düğmelerinin yerine dikilmesi ve dikişlerinin yenilenmesi gereken bütün o gömlekler, bluzlar ve yelekler. O sabah eve geri döndüğünden beri, tüm üzüntüsünü çok sayıda sökük onarma ve dikme işine yönlendirmişti; bu, ona karşı gösterdikleri nezaketi geri ödemek için bildiği tek yoldu. Bütün öğleden sonra, mutfağın o köşesinde kamburu çıkana kadar oturmuş, sessizce dikiş dikmişti, ıstırabı yüzünden öyle açıkça okunuyordu ki, diğer hizmetçiler buna saygı duyarak yalnız kalmasına izin vermişlerdi. O ana kadar kimse onu rahatsız etmemiş, onunla konuşmayı bile denememişti.

"Beyefendi arka kapıdalar" dedi Bayan Furbush.

Rose geceliği sepetine bırakıp ayağa kalktı. Mutfağı geçerken, kâhyanın onu meraklı gözlerle seyrettiğini hissedebiliyordu ve kapıya vardığında bunun sebebini anladı.

Wendell Holmes hizmetçilerin giriş kapısında bekliyordu, ziyarete gelmiş bir beyefendi için tuhaf bir yerdi.

"Bay Holmes" dedi Rose. "Neden arka kapıdan geldiniz?"

"Seninle konuşmam gerek."

"İçeri gelin lütfen. Dr. Grenville evde."

"Bu özel bir konu, sadece senin duyman gerek. Dışarıda konuşabilir miyiz?"

Yan dönüp bakınınca, kâhyanın onları izlediğini gördü. Tek kelime etmeden, arkasından mutfak kapısını çekerek dışarı çıktı. O ve Wendell, gün batımının soğuk ışığında cılız gölgeler oluşturan çıplak ağaçların bulunduğu yan bahçeye çıktılar.

"Norris'in nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu Wendell. Rose tereddüt edince de, şöyle dedi: "Bu acil bir durum, Rose. Biliyorsan eğer, bana güvenmek *zorundasın*."

Rose başını hayır anlamında salladı. "Söz verdim."

"Kime söz verdin?"

"Sözümü bozamam. Sizin için bile olsa."

"Öyleyse nerede olduğunu biliyorsun."

"O güvende, Bay Holmes. İyi ellerde."

Onu omuzlarından tuttu. "O, Dr. Grenville miydi? Kaçmanızı organize eden *o* muydu?"

Wendell'ın çılgına dönmüş gözlerine baktı. "Ona güvenebiliriz, değil mi?"

Wendell homurdandı. "O zaman Norris için zaten çok geç olabilir."

"Neden böyle söylüyorsunuz? Beni korkutuyorsunuz."

"Grenville, asla Norris'in yargılanması için hayatta kalmasına izin vermeyecektir. O zaman çok fazla sır açığa çıkacaktır, bu ev halkını yok edecek zararlı sırlar." Başını kaldırıp Aldous Grenville'ın görkemli evine baktı.

"Ama Dr. Grenville Norris'i her zaman savundu."

"Peki sen, böyle itibarlı bir adamın ismi cismi, akrabaları belli olmayan bir öğrenciyi savunarak itibarını neden ayaklar altına aldığını hiç merak etmedin mi?"

"Çünkü Norris masum! Ve..."

"Onu mahkemeden uzak tutmak için yaptı. Sanırım, Norris'in halk kararıyla ve gazetelerin ilk sayfalarıyla mahkemede yargılanmasını istiyor. Tüm gereken, idamı gerçekleştirmesi için bir kelle avcısı. Kellesine ödül konduğunu biliyorsun, değil mi?"

Gözyaşları içinde yutkundu. "Evet."

"Hepsi çok münasip bir şekilde sona erecek. Batı Yakası Katili yakalanıp, öldürüldüğünde."

"Dr. Grenville bunu neden yapsın? Neden, Norris'in aleyhine dönsün?"

"Şimdi bunu açıklayacak zaman yok. Bana sadece Norris'in nerede olduğunu söyle, söyle ki onu uyarabileyim."

Rose, ne yapacağını bilmez bir halde ona baktı. Daha önce Wendell Holmes'tan hiç şüphe etmemişti ama şimdi görünüşe göre, herkesten, bir zamanlar en güvendiklerinden bile şüphe etmeliydi.

"Gece olunca" dedi, "Medford'tan ayrılacak ve Winchester yolu üzerinden kuzeye hareket edecek."

"Nereye gidiyor?"

"Hudson kasabasına. Nehirdeki değirmen evine. Kapının üzerine kazınmış bir pelikan resmi var."

Başıyla onayladı. "Umarım o Hudson'a ulaşmadan ona yetişirim." Gitmek için döndü, sonra durup tekrar ona baktı. "Grenville tek kelime etme" diye uyardı. "Hepsinden de öte, çocuğun nerede olduğunu *kimseye* söyleme. Gizli kalmalı."

Rose onun bahçeden koşarak çıkışını izledi ve bir an sonra atın nal seslerinin uzaklaştığını duydu. Güneş çoktan gökyüzünde alçalmıştı ve bir saat içinde Norris Winchester yol boyunca seyahate başlayacaktı. Yalnız bir yolcuya pusu kurmak için hava kararıktan sonradan daha iyi bir zaman olur muydu?

Acele et, Wendell. Ona ilk ulaşan sen ol.

Ölü yaprakları ve tozu savurarak bahçeden ani bir rüzgâr geçti ve Rose batma yüzünden gözlerini kıstı. Kısılmış gözleri içinden, yürüyüş yolu boyunca hareket eden bir şey gördü. Rüzgâr kesildi ve Beacon Street kapısının içinden geçmekte olan köpeğe baktı. Köpek çimenleri kokladı, kaygan yol boyunca serpiştirilmiş olan külleri eşeledi. Sonra bir bacağını kaldırdı, bir ağaca işedi ve kapıya doğru geri yürümeye başladı. Rose, onun bahçeden koşarak çıkışını izlerken birdenbire bu anı daha önce de yaşamış olduğunu fark etti. Ya da buna çok benzer bir anı.

Ama o zaman geceydi. İnsanın içini kemiren bir üzüntü duygusuyla gelen o görüntüyle birlikte kederli bir anımsama yaşadı, hatırladıkları öyle korkunçtu ki, hafızasını unutulmuş acıların karanlık salonuna geri itmek istedi. Ama o anıya tutundu, inatla o hassas anı geri çekti, ta ki o anı onu kucağında yeni doğmuş yeğenini tutarken ve dışarıdaki geceye bakarken bir pencerenin önünde durmuş olduğu ana götürdü. Hastane bahçesine gelen bir atla faytonu hatırladı. Agnes Poole'ün faytonun içindeki kişiyle konuşmak için karanlıkların içinden dışarı çıkışını hatırladı.

Ve bir detay daha hatırladı: Sinirli atı, yanından bir köpek geçerken toynaklarını sinirli sinirli takırdatışını. Parlayan sokak taşlarına büyük bir köpeğin silüeti düşmüştü.

O gece oradaki Billy'nin köpeğiydi. Billy de orada mıydı?

Kapıya doğru koştu ve kanını donduran bir ses duyduğunda Beacon Street'e çıkmak üzereydi.

"Bayan Connolly?"

Döndüğünde, Dr. Grenville'ın ön kapıda durmakta olduğunu gördü.

"Bayan Furbush, Bay Holmes'ün geldiğini söyledi. Nerede kendisi?"

"O... o gitti, efendim."

"Benimle hiç konuşmadan mı? Bu çok tuhaf. Charles, arkadaşının ona tek kelime etmeden gitmesi karşısında hayal kırıklığına uğrayacak."

"Sadece birkaç dakika kaldı."

"Öyleyse neden gelmiş? Tanrı aşkına, neden arka kapıdan geliyor hem?"

Adamın bakışları karşısında Rose kızardı. "Sadece nasıl geçindiğimi sormak için uğramış, efendim. Yemek vakti bu kadar yaklaşmışken sizi rahatsız etmek istemedi."

Grenville bir an için onu inceledi. Rose onun yüzünü okuyamıyordu ve onun da kendisininkini okuyamamasını diliyordu.

"Bay Holmes'ü tekrar gördüğünüzde" dedi, "ziyaretlerinin asla rahatsızlık konusu olmayacağını söyleyin. Gündüz veya gece."

"Tabii, efendim" diye mırıldandı Rose.

"Sanırım Bayan Furbush sizi arıyor." Eve geri döndü.

Rose, Beacon Street'e göz gezdirdi. Köpek gözden kaybolmuştu.

33

Ev halkı nihayet sessizliğe gömüldüğünde neredeyse gece yarısıydı.

Mutfaktaki karyolasında yatarken, Rose üst kattaki seslerin kesilmesini, ayak seslerinin durmasını bekledi. İşte o zaman karyoladan kalkıp pelerinini giydi. Arka kapıdan çıktı ve evin yan tarafından yürümeye başladı, ama tam ön bahçeye çıkmak üzereydi ki, bir yük arabasının evinin önünde dururken çıkardığı takırtıları duydu ve gölgelik bir yere girdi.

Biri ön kapıyı çaldı. "Doktor! Doktora ihtiyacımız var!"

Bir süre sonra kapı açıldı ve Dr. Grenville, "Ne oldu?" diye sordu.

"Bir yangın, efendim, Hancock Rıhtımı yakınlarında! İki bina yandı ve kaç yaralı olduğunu bilmiyoruz. Dr. Sewall sizin yardımınızı istiyor. Arabam sizi bekliyor, efendim, eğer gelecekseniz."

"Çantamı alayım."

Bir süre sonra ön kapı kapandı ve araba hareket etti.

Rose, gizlendiği yerden çıkıp ön kapıdan Beacon Street'e çıktı. Önünde uzanan ufuk çizgisi üzerinde gece göğü kapkırmızı ışıldıyordu. Yanından bir yük arabası sallanarak geçti, yanan rıhtıma doğru gidiyordu ve iki delikanlı büyük gösteriye katılmak için telaşla koşuyordu. Rose onların peşinden gitmedi, onun yerine Beacon Tepesi'nin ıssız yamacından çıkıp Batı Yakası olarak bilinen bölgeye doğru ilerledi. Yirmi dakika sonra bir ahırın avlusuna girdi ve dikkatle ahırın kapısını açtı. Karanlıkta, tavukların kısık sesle gıdaklamalarını duydu, at ve saman kokusu aldı.

"Billy?" diye seslendi hafifçe.

Çocuk cevap vermedi. Ama yukarıda bir yerlerde, samanlığın içinde bir köpek inledi.

Gölgelerin içinden dar merdivene doğru ilerleyip, merdivenler-

den çıktı. Billy'nin uzun ve zayıf silüeti pencerede belirmişti. Ayakta durmuş, doğudaki kızıl ışıltıya bakıyordu.

"Billy?" diye fısıldadı Rose.

Billy ona döndü. "Bayan Rose, bakın! Bir yangın var!"

"Biliyorum." Rose samanlara tırmandı ve köpek de onun elini yalamak için hızla yanına koştu.

"Gittikçe büyüyor. Buralara da sıçrar mı dersin? Bir kova su alsam mı?"

"Billy, sana bir şey sormam gerek."

Ama Billy ona hiç dikkatini vermedi; bakışı alevlerin ışığında durağanlaşıp kalmıştı. Rose koluna dokundu ve onun titrediğini hissetti.

"Rıhtımda söndü" dedi. "Buraya kadar gelemez."

"Evet gelebilir. Babamın üzerine çatıdan bir alevin sıçradığını gördüm. Bir kovam olsaydı, onu kurtarabilirdim. Keşke bir kovam olsaydı."

"Baban mı?"

"Kapkara oldu, Bayan Rose, pişmiş et gibi. Bir mum yaktığınız zaman, mutlaka bir de kova bulundurmalısınız."

Doğuda alevler parlıyordu. Bir alev yukarı sıçrayıp, gökyüzüne turuncu bir saman tırmığı gibi pençe attı. Çocuk, sanki kaçmaya hazırmış gibi pencereden geri çekildi.

"Billy, bir şeyi hatırlamana ihtiyacım var. Bu çok önemli."

Çocuk, düşmanına arkasını dönmeye korkuyormuş gibi bakışlarını pencereden ayırmadı.

"Meggie'nin doğduğu gece, onu götürmek için hastaneye bir fayton gelmişti. Hemşire Poole, gelenin bebek bakımevinden olduğunu söylemişti ama yalan söylüyordu. Sanırım Meggie'nin babasına haber göndermişti. Meggie'nin *gerçek babasına*."

Çocuk hâlâ ilgilenmiyordu.

"Billy, o gece senin köpeğini hastanede görmüştüm, bu yüzden senin de orada olduğunu biliyorum. Avludaki faytonu görmüş olmalısın." Rose çocuğun kolunu kavradı. "Bebeği almaya kim gelmişti?"

Sonunda Billy ona baktı ve Rose pencereden gelen ışıkla çocuğun şaşkın yüzünü gördü. "Bilmiyorum. Notu yazan Hemşire Poole'dü."

"Hangi notu?"

"Ona vermemi söylediği notu."

"Senden bir not teslim etmeni mi istedi?"

"Acele edersem yarım dolar vereceğini söyledi."

Rose çocuğa baktı; okuma yazması olmayan çocuğa. Birkaç bozukluk için ya da sırtının hafifçe okşanması uğruna neşe içinde ayak işleri için koşan Yarım Akıl Billy'den daha iyi bir ulak olabilir miydi?

"Seni o notla nereye gönderdi?" diye sordu Rose.

Bakışları yine alevlere dönmüştü. "Büyüyor. Bu yöne geliyor."

"Billy." Onu sertçe sarstı. "Notu nereye götürdüğünü bana göster."

Çocuk pencereden geri geri çekilirken başıyla onayladı. "Yangından uzakta. Orada daha güvende oluruz."

Merdivenlerden inip, ahırdan çıktı. Beacon Tepesi'nin kuzey yamacına doğru ilerlerlerken, köpek de arkalarında kuyruk sallayarak onları takip ediyordu. Billy sık sık durup, alevlerin peşlerinden gelip gelmediğini görmek için doğuya bakıyordu.

"Evi hatırladığından emin misin?" diye sordu Rose.

"Tabii ki hatırlıyorum. Hemşire Poole bana yarım dolar vereceğini söylemişti ama vermedi. Onca yolu geldim ve beyefendi evde yoktu. Ama ben yarım dolarımı istiyordum, bu nedenle notu bayana verdim ve o da kapıyı yüzüme kapadı. Aptal kız! Yarım dolarımı hiç alamadım. Hemşire Poole'ün yanına geri gittim ve o da bana yarım doları vermedi."

"Nereye gidiyoruz?"

"Bu yoldan. Biliyorsun."

"Bilmiyorum."

"Evet, biliyorsun."

Beacon Street'e çıkan tepeden indiler. Çocuk yine doğuya baktı. Gökyüzü çirkin bir turuncu renkteydi ve duman havada felaket kokusu taşıyarak onlara doğru geliyordu. "Acele et" dedi Billy. "Ateş nehri geçemez." Beacon Street'te koşmaya başladı, Mill Barajı'na doğru gidiyordu.

"Billy, notu nereye teslim ettiğini bana göster. Beni *doğruca* o kapıya götür!"

"İşte burada." Bir kapıyı itti ve bahçeye girdi. Köpek de peşinden koştu.

Rose sokakta durdu ve hayretler içinde Dr. Grenville'ın evine baktı.

"Notu arka kapıya götürdüm" dedi. Evin etrafında dolaşmaya başladı ve karanlıkta gözden kayboldu. "İşte onu getirdiğim yer, Bayan Rose!"

Rose orada öylece kalakaldı. *Demek Aurnia'nın o gece doğum odasında söylediği sır buydu.*

Köpeğin hırlamasını duydu.

"Billy?" dedi. Yan bahçeye doğru peşinden gitti. Etraf öyle karanlıktı ki, onu göremedi. Bir an tereddüt etti, karanlığın içinden bakarken kalbi küt küt atıyordu. Birkaç adım attı ve sonra köpeğin tüyleri diken diken olmuş bir halde hırlayarak üzerine geldiğini görünce durdu.

Nesi vardı? Neden ondan korkuyordu?

Omurgasından bir ürperti yükseldi ve izlediği yolda dondu kaldı. Köpek ona hırlamıyordu, Rose'un *arkasındaki* bir şeye hırlıyordu.

"Billy?" dedi Rose ve arkasına döndü.

"Daha fazla kan dökülmesini istemiyorum. Arabamı temiz tuttuğunu görmek istiyorum. Zaten burada bir pislik var ve gün ağarmadan bu patikayı temizlemek zorunda kalacağım."

"Ben bunu yalnız yapmıyorum. Yapılmasını siz istiyorsunuz, madam, sorumluluğun yarısı size ait."

Başında zonklayan ağrı eşliğinde Rose boğuk seslerini duyuyordu ama onları göremiyordu, hiçbir şey göremiyordu. Gözlerini açtı ve mezar gibi zifiri bir karanlıkla karşılaştı. Bir şey üzerine baskı yapıyordu, öyle ağırdı ki Rose hareket edemiyor, zar zor nefes alabiliyordu. Sesler tartışmaya devam ediyordu, her telaşlı fısıltıyı duyabilecek kadar ona yakındılar.

"Ya yolda durdurulursam?" dedi adam. "Ya biri beni bu arabayla fark ederse? Onu sürmek için hiçbir sebebim yok. Ama eğer sen yanımdaysan..."

"Bununla başa çıkman için sana yeterli ödemeyi yaptım."

"Darağacında sallanma riskine yetecek kadar değil." Adam, Billy'nin köpeğinin hırlaması üzerine durdu. "Lanet köpek" dedi ve köpeğin acılı havlaması hıçkırığa döndü.

Rose nefes almak için mücadele etti ve kirli yün ile yıkanmamış vücut kokusunu içine çekti, bu kokular tehlikeyi haber verircesine tanıdıktı. Bir kolunu çıkarmayı başardı ve üzerinde yatan şeyi el yordamıyla inceledi. Düğmelere ve yün kumaşa dokundu. Eli yıpranmış bir yakanın üzerinden geçti ve birdenbire bir cilde dokundu. Bir çene olduğunu hissetti, gevşek ve hareketsizdi, olgunlaşmamış bir sakalın zavallı ilk tüyleriyle bir çene; sonra yapış yapış bir şey, parmaklarını yoğun pas kokusuyla kaplayan bir şey.

Billy.

Rose onun yanağını çimdikledi ama çocuk hareket etmedi. İşte o anda fark etti ki, çocuk nefes almıyordu.

"... ya benimle gelirsin ya da bu işi yapmam. Bunun için boğazımı tehlikeye atamam."

"Hakkınızda bildiklerimi unutuyorsunuz, Bay Burke."

"Öyleyse eşit olduğumuzu söyleyebilirim. Bu geceden sonra."

"Ne cesaretle." Kadının sesi yükseldi ve Rose birdenbire sesi tanıdı. *Eliza Lackaway.*

Uzun bir duraksama oldu. Sonra Burke kaygısız bir kahkaha patlattı. "Devam edin, haydi, vurun beni. Buna cesaretin olduğunu sanmıyorum. O zaman kurtulmanız gereken üç ölü olacak." Öfkeyle söylenip uzaklaştı.

"Tamam" dedi Eliza. "Seninle geliyorum."

Burke homurdandı. "Arkaya, onların yanına çık. Biri bizi durdurabilir, bunun olmasına izin vermeyeceğim."

Rose, arabanın kapısının açıldığını duydu ve aracın yeni ağırlıkla birlikte hafifçe çöktüğünü fark etti. Eliza kapıyı çekip kapadı. "Devam edin, Bay Burke."

Ama araba hareket etmedi. Burke sakin bir sesle konuştu: "Bir sorunumuz var, Bayan Lackaway. Bir şahit."

"Ne?" Eliza birdenbire telaşlı bir nefes aldı. "Charles" diye fısıldadı Eliza ve arabadan indi. "Yataktan dışarı çıkmamalısın! Hemen eve geri dön."

"Bunu neden yapıyorsun anne?" diye sordu Charles.

"Ruhtımda bir yangın var, tatlım. Arabayı oraya götürüyoruz, yaralıların taşınması gerekirse diye."

"Bu doğru değil. Seni gördüm, anne, pencereden. Arabaya ne koyduğunu gördüm."

"Charles, anlamıyorsun."

"Kim onlar?"

"Önemli değiller."

"Öyleyse neden öldürdün onları?"

Uzun bir sessizlik oldu.

Burke konuştu, "O bir şahit."

"O benim *oğlum*!" Eliza derin bir nefes aldı ve tekrar konuştuğunda sesi daha ılımlı ve kontrollü çıkıyordu. "Charles, bunu senin için yapıyorum. Senin geleceğin için."

"İki insanı öldürmenin benim geleceğimle ne alakası olabilir?"

"Onun piçlerinden birinin daha ortaya çıkmasına müsaade *etmeyeceğim*! On yıl önce kardeşimin pisliğini temizledim ve şimdi bunu tekrar yapacağım."

"Neden bahsediyorsun?"

"Koruduğum şey senin mirasın, Charles. O babamdan kaldı ve

sana ait olacak. Bir penny'sinin bile bir *hizmetçinin* piçine gittiğini görmeyeceğim!"

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra sersemlemiş bir sesle, "Bebek *dayımın* mı?" diye sordu Charles.

"Seni şaşırttı mı?" diye kahkaha attı. "Kardeşim bir aziz değil, yine de her türlü övgüyü *o* alıyor. Ben sadece bir kız çocuğuydum, evlendirilmeye yarayan. *Sen* benim başarımsın, tatlım. Senin geleceğinin yok edildiğini görmeyeceğim." Eliza arabaya tekrar bindi. "Şimdi yatağa geri dön."

"Peki ya çocuk? Bebeği de mi öldüreceksin?"

"Sadece kız onun nereye saklandığını biliyordu. Sır da onunla birlikte öldü." Eliza arabanın kapısını kapadı. "Şimdi bırak da bu işi bitireyim. Gidelim, Bay Burke."

"Hangi yöne?" diye sordu Burke.

"Yangından uzağa. Orada çok fazla insan olacaktır. Batıya git. Prison Point Köprüsü en sessiz yerdir."

"Anne" dedi Charles, sesi üzüntüden kesiliyordu. "Bunu yapıyorsan, bu benim adıma değil. Bunların *hiçbiri* benim adıma değil!"

"Ama bunu kabullenecek, bir gün takdir de *edeceksin*."

Araba hareket etti. Billy'nin bedeni altında sıkışmış olan Rose, eğer hareket ederse, Eliza onun canlı olduğunu fark ederse, işinin bitmesi için sadece kafasına alacağı bir darbenin yeterli olacağını bildiğinden, hareketsiz yatıyordu. Bırakalım onu ölmüş bilsinler. Bu onun tek kaçış umudu olabilirdi.

Arabanın tekerleklerinin tıngırtıları arasından, Rose sokaktaki insanların seslerini, diğer bir aracın yanlarından yarışırcasına geçişini duydu. Ateş, kalabalığı doğuya, yanmakta olan rıhtıma doğru çekiyordu. Kimse bu yalnız arabanın sakin sakin batıya gittiğini fark etmeyecekti. Bir köpeğin ısrarla havlamasını duydu; Billy'nin köpeği, ölü efendisinin peşinden koşuyordu.

Ona batıya doğru gitmesini söylemişti. Nehre doğru.

Rose, bir zamanlar iskeleden çıkarılırken gördüğü vücudu düşündü. Yazın olmuştu ve ölü yüzeye çıktığında, bir balıkçı onu çekip çıkarmış, iskeleye geri getirmişti. Rose, ölü bedene bakmak için toplanan kalabalığa katılmıştı ve o gün gördüğü şeyin pek insana benzer yeri kalmamıştı. Etini balıklar ve yengeçler kemirmiş, gözleri boş oyuklara dönmüş, karnı şişmiş ve derisi davul gibi gerilmişti.

İşte boğulan vücutlara böyle olur.

Arabanın tekerleklerinin her tıkırtısıyla, Rose köprüye, son düşüşe daha da yaklaşıyordu. Şimdi atın nallarının ahşap zeminde çıkardığı sesi duyuyor ve Lechmere Point'e doğru uzanan yoğun Canal Köprüsü'nü geçmeye başlıyorlardı. Son durakları, çok daha ıssız olan Prison Point Köprüsü'ydü. Orada iki vücut suya atılabilirdi ve kimse buna şahit olmazdı. Panik, Rose'un kalbini serbest kalmaya çalışan bir hayvan gibi şiddetle attırıyordu. Zaten kendisini boğuluyormuş gibi hissediyordu, ciğerleri havaya hasretti.

Rose yüzme bilmiyordu.

34

"Aurnia Connolly" dedi Wendell, "Welliver'lerin Province'daki evlerinde hizmetçiydi. Onların yanında daha sadece üç ay çalışmışken, birden işi terk etmiş. Bu, mayıs ayında olmuş."

"Mayıs mı?" dedi Norris, konunun önemini kavrıyordu.

"O zaman kadar durumunun farkında olmuş olmalı. Kısa zaman sonra da, önceden tanıdığı bir terzi ile evlendi. Bay Eben Tate ile."

Norris, tedirgin gözlerle önünde uzanan karanlık yola bakıyordu. Wendell'ın iki kişilik arabasının dizginler elindeydi ve son iki saatte atı çok zor sürmüşlerdi. Şimdi ise Cambridge köyüne varmak üzereydiler ve Boston sadece bir köprü mesafesi uzaklıktaydı.

"Kitty ve Gwen bana hizmetçilerinin alev rengi saçları olduğunu söyledi" dedi Wendell. "On dokuz yaşında ve çok çekici biri olduğunu da."

"Eve gelen en seçkin misafirin gözünü kamaştıracak kadar çekici, öyle mi?"

"Dr. Grenville, Welliver'lerin evini martta ziyaret etmiş. Kızlar bana böyle söyledi. Orada iki hafta kalmış, bu süre zarfında geç saatlere kadar oturup, salonda kitap okuduğunu fark etmişler. Ev halkının tamamı odalarına çekildikten sonra."

Mart ayında. Aurnia'nın çocuğuna hamile kalmış olması gereken ayda.

Hızla giden arabaları, yoldaki bir oyuğun üzerinden sertçe geçti ve her iki adam da bir yere tutunmaya çalıştı.

"Yavaşla, Tanrı aşkına!" dedi Wendell. "Burası dingili kırmak için uygun bir yer değil. Boston'a bu kadar yaklaşmışken, biri seni tanıyabilir."

Her ne kadar hayvan arabayı zorlukla çekiyorsa da Norris atı

durdurmadı ve bu gece önlerinde hâlâ uzun bir yolculuk vardı.

"Şehre dönmen büyük çılgınlık" dedi Wendell. "Olabildiğince uzak durman gerekir."

"Rose'u onunla bırakmayacağım." Norris öne eğildi, sanki öyle küçük arabalarını daha hızlı hareket ettirebilecekti. "Orada güvende olacağını düşünmüştüm. Onu koruduğunu sanmıştım. Aksine, onu doğruca katilin evine teslim etmişim."

Köprü önlerindeydi. Charles Nehri boyunca kısa bir seyahat ve sonra Norris daha dün kaçmış olduğu şehre geri dönmüş olacaktı. Ama bu gece, o şehir değişmişti. Atını yürüme hızına getirdi ve gece göğünde turuncu turuncu parlayan suya göz gezdirdi. Charles'ın Batı kıyısı boyunca, küçük ama heyecanlı bir kalabalık ufukta yanmakta olan alevleri izlemek için toplanmıştı. Hava bu uzaklıktan bile duman kokusuyla ağırlaşmıştı.

Bir çocuk arabalarının yanında koşarak geçti ve Wendell çocuğa seslendi: "Ne yanıyor?"

"Hancock Rıhtımı olduğunu söylüyorlar. Gönüllüleri yangınla mücadele etmek için yardıma çağırıyorlar!"

Bu da kasabada kendilerini gözetleyecek daha az göz olduğu anlamına geliyor, diye düşündü Norris. Tanınma şansım daha az olacak. Yine de, Batı Boston Köprüsü'nden geçmeye başlamadan önce kabanının yakasını kaldırdı ve şapkasının kenarlarını indirdi.

"Onu getirmek için kapıya gideceğim" dedi Wendell. "Sen atın yanında kal."

Norris karşıya bakıyor, dizginleri sımsıkı tutuyordu. "Hiçbir şey ters gitmemeli. Sadece onu o evden çıkar."

Wendell arkadaşının kolunu tuttu. "Sen farkına bile varmadan, Rose yanında oturuyor olacak ve beraberce yolunuza devam edeceksiniz." Sonra acıklı bir ses tonuyla ekledi: "Benim atımla."

"Bir şekilde onu sana geri getireceğim. Yemin ederim, Wendell."

"Rose sana çok inanıyor. Bu benim için yeterli bir sebep."

Ve ben de ona inanıyorum.

Cambridge Street'e doğru ilerlerken köprünün üzerinde atın ayak sesleri tıngırdıyordu. Karşılarındaki rıhtımdaki yangının parıltısı sönmüştü ve yol ürkütücü bir şekilde ıssız, hava da duman ve kül taneleri yüzünden daha yoğun görünüyordu. Hele Rose'la birlikte bu şehirden çıksın, Meggie'yi almaya batıya gideceklerdi. Gün ağarana kadar çoktan Boston'dan uzaklaşmış olurlardı.

Atı güneye, Beacon Street'e doğru çevirdi. Burada bile yol ür-

kütücü derecede ıssızdı ve gece duman kokusuyla daha da kasvetli bir hal almuş, hava, darağacını düğümünü sıkar gibi Norris'in etrafını kuşatmıştı. Grenville'ın evi şimdi karşılarındaydı ve ön kapıya yaklaşınca at birden geri çekildi, hareket eden bir gölgeden ürkmüştü. Araba yalpalayıp sağa sola eğilince Norris dizginleri çekti ve nihayet kontrolü sağladı. İşte o zaman hayvanı neyin paniğe düşürdüğünü gördü.

Üzerinde sadece gecelikle Charles Lackaway ön kapıda durmuş, uykulu gözlerle Norris'e bakıyordu. "Geri döndün" diye mırıldandı.

Wendell arabadan atladı. "Sadece Rose'u almasına izin ver ve hiçbir şey söyleme. Lütfen, Charlie. Onunla gitmesine izin ver."

"Yapamam."

"Tanrı aşkına, sen benim *arkadaşımdın*. Tek istediği Rose'u almak."

"Sanırım..." Charles'ın sesi hıçkırığa dönüştü. "Sanırım onu öldürdü."

Norris arabadan atladı. Charles'ı geceliğinin yakasından tutarak çitlere dayadı. "Rose nerede?"

"Annem –o ve o adam onu götürdüler –."

"*Nereye?*"

"Prison Point Köprüsü'ne" diye fısıldadı Charles. "Sanırım artık çok geç."

Birkaç saniye içinde Norris arabaya geri dönmüştü. Wendell'ı beklemedi; at araba takılıyken tek adamla daha hızlı giderdi. Kamçıyı şaklattı ve at koşmaya başladı.

"Bekle!" diye seslendi Wendell, peşinden koşarak.

Ama Norris sadece kamçıyı daha sert vurdu.

Araba durdu.

Rose arabanın zemininde, Billy'nin ağırlığının altında sıkışmış haldeyken artık kendi bacaklarını hissetmiyordu. Hissizleşmiş ve işe yaramaz olmuşlardı, Billy'nin cesedine de ait olabilen hissiz uzuvlar. Kapının açıldığını duydu, Eliza köprüye çıkarken arabanın sallandığını hissetti.

"Bekle" diye uyardı Burke. "Biri geliyor."

Rose, köprüyü geçmekte olan bir atın düzenli nal seslerini duydu. Yolun kenarına park etmiş bir arabanın yanından geçerken sürücü ne düşünür acaba? Tırabzanların yanında durmuş suya bakan kadınla erkeğe dönüp bakar mıydı? Eliza ve Burke'ün yalnız kaldıkları o sürede gizli gizli buluşmuş âşıklar olduğunu mu düşünürdü? Billy'nin köpeği havlamaya başladı ve Rose köpeğin, ölü sahibine ulaşmaya çalışarak arabayı tırnaklarıyla çizdiğini duyabiliyordu. Geçen sürücü bu tuhaf detayın farkına varır mıydı? Havlayan ve arabayı tırmalayan köpekte, yüzlerini suya, sırtlarını köpeğe dönmüş dururken kayıtsız bir şekilde köpeği görmezden gelen çiftte bir tuhaflık sezer miydi?

Yardım için bağırmaya çalıştı ama derin bir nefes alamadı; sesi, Billy'yle üzerini örten ağır muşambanın altında boğulmuştu. Köpek, o gürültücü köpek havlamaya, tırmalamaya, Rose'un çıkarabildiği o cılız sesi bastırmaya devam etti. Rose atın koşarak geçtiğini duydu ve sürücü, dikkatsizliğinin bir kadını ölüme götürdüğünün farkına bile varmadan atı sürmeye devam ederken nalların sesleri uzaklaştı.

Arabanın kapısı açıldı.

"Lanet olsun, sanırım bir şey duydum. Onlardan biri canlı!" dedi Eliza.

"Muşamba açıldı. Adam Billy'nin bedenini yakaladı ve arabadan dışarı yuvarladı. Rose derin bir nefes aldı ve çığlık attı. Çığlığı, ağzına dayanan kocaman bir el tarafından hemen susturuldu.

"Bıçağımı ver bana" dedi Burke, Eliza'ya. "Çenesini kapatacağım."

"Arabada kan istemiyorum! Onu suya atıver gitsin, başka biri görmeden!"

"Ya yüzebiliyorsa?"

Eliza soruyu Rose'un jüponunu yırtarak cevapladı. Acımasızca Rose'un ayak bileklerini birbirine bağladı. Ağzına da bir bez topağı soktu, sonra da adam Rose'un el bileklerini bağladı.

Köpek çıldırmış gibi havlıyordu. Şimdi arabanın etrafında dönüp, uluyor ama tekmelerinin ulaşabildiği mesafenin ötesinde duruyordu.

"At onu" dedi Eliza. "Şu aptal köpek daha fazla dikkat..." Durdu. "Biri geliyor."

"Nerede?"

"*Hemen* yap hadi, bizi kimse görmeden!"

Adam onu arabadan dışarı çekerken Rose hıçkırarak ağlıyordu. Kollarını kıpırdatmaya çalıştı, kurtulmaya çalışırken saçları yüzünü kırbaçlıyordu. Ama adamın kolları çok güçlüydü ve ne yapacağı konusunda ikinci kere düşünmesi için artık çok geçti. Adam onu tırabzanlara doğru taşırken, Rose göz ucuyla Billy'nin arabanın yanında ölü bir halde yatışını gördü, köpeği yanına çök-

müştü. Eliza'yı gördü, saçları birbirine karışmış, rüzgârda uçuşmaya başlamıştı. Gökyüzünü de gördü, yıldızlar duman sisleriyle suskunlaşmıştı.

Sonra da düştü.

35

Norris, suyun şıpırtısını Lechmere Point'ten bile işitti. Suya neyin düştüğünü göremiyordu ama köprüde durmakta olan arabanın yerini saptamıştı. Sonra bir köpek uluması duydu.

Yaklaşırken, çocuğun bedeninin arabanın arka tekerleğinin yanında sere serpe uzanmış olduğunu gördü. Yanında siyah bir köpek duruyordu, yere düşmüş olan adamın yanına yaklaşmaya çahşan kadınla adamı uzak tutarken dişlerini gösterip uluyordu. *Bu, Billy'nin köpeği.*

"Atı zamanında durduramadık!" diye bağırdı kadın. "Korkunç bir kazaydı! Çocuk aniden önümüze çıktı ve..." Durdu, arabadan inerken Norris'i tanımıştı. "Bay Marshall?"

Norris hızla arabanın kapısını açtı ama içeride Rose'u göremedi. Yerdeki yırtılmış bir parça bezi aldı. *Bir kadın jüponundan yırtılmıştı.*

Sessizce ona bakmakta olan Eliza'ya döndü. "Rose nerede?" diye sordu. Geri geri giderek kaçmaya hazırlanan Duvar Göz Jack'e baktı.

O su sesi. Suya bir şey atmışlardı.

Norris tırabzanlara koşup nehre baktı. Ay ışığıyla gümüş rengine dönmüş olan sudaki dalgalanmayı gördü. Sonra bir hareketlenme, bir şey yüzeyi deldi ve sonra tekrar battı.

Rose.

Tırabzanlara tırmandı. Önceden de Charles Nehri'ne atlamıştı. O zaman, kaderini usulca Tanrı'nın takdirine teslim etmişti. Şimdi ise, hiçbir şey teslim etmeyecekti. Kendini hızla köprüden atarken, sanki bu kez son mutluluk şansını yakalayabilecekmiş gibi kollarını kocaman açtı. Suyu yardı, su öyle soğuktu ki, ürpererek bir kez su yutmasına neden oldu. Öksürerek yüzeye çıktı. Ciğer-

lerini havayla doldurmak için birkaç derin nefes alacak kadar durdu.

Sonra tekrar suya daldı.

Karanlıkta, hiçbir şey görmeden, bir uzuv, bir giysi parçası, bir tutam saç hissedebilmek umuduyla ulaşabildiği mesafe içinde elini kolunu şiddetle salladı. Elleri sadece suyla buluştu. Nefessiz bir halde tekrar yüzeye çıktı. Bu kez, yukarıdaki köprüden bir adamın bağrışını duydu.

"Aşağıda biri var!"

"Onu gördüm. Gece Devriyesi'ni çağır!"

Üç hızlı nefes, sonra Norris yine daldı. Panik yüzünden artık ne soğuğu, ne de yukardan gelen bağrışmaları fark ediyordu. Her geçen saniyeyle, Rose ondan biraz daha uzaklaşıyordu. Kollarıyla suyu kolaçan ederek, boğulmakta olan bir adam gibi suya pençelerini geçirdi. Ondan sadece birkaç metre ötede olabilirdi ama onu göremiyordu.

Seni kaybediyorum.

Çaresiz bir nefes alma ihtiyacı onu tekrar yüzeye çıkardı. Köprüde ışıklar ve daha fazla ses vardı. Umutsuzluğunun değersiz şahitleri.

Seni burada bırakmaktansa boğulmayı tercih ederim.

Son bir kez daha daldı. Yukarıdaki fenerlerin parıltısı karanlık sudan geçerek hareketli ışık şeritleri oluşturuyordu. Kendi kollarının karanlık darbelerini, tortu bulutlarını gördü. Hemen aşağıda sürüklenen başka bir şey daha gördü. Rüzgârdaki çarşaflar gibi şişik, soluk bir şey gördü. Can havliyle ona doğru gitti, eli giysiye değdi.

Rose'un gevşek vücudu ona doğru sürüklendi, saçları siyah bir yumak olmuştu.

Onu da yanında sürükleyerek hemen yukarı doğru yüzdü. Ama yüzeye çıktıklarında ve ciğerlerini havayla doldurduklarında, Rose bir yığın giysi kadar cansızdı. *Çok geç kaldım.* Hıçkırarak, soluk soluğa onu nehir kıyısına sürükledi, bacaklarını öyle yormuştu ki, artık ona zorlukla itaat ediyorlardı. Sonunda ayakları çamura değdiğinde, kendi ağırlığını bile taşıyamıyordu. Yarı emekleyerek, yarı tökezleyerek sudan çıktı ve Rose'u kıyıya, kuru toprağa çıkardı.

El ve ayak bilekleri bağlıydı; nefes almıyordu.

Onu yüzüstü yatırdı. *Yaşa, Rose! Benim için yaşamalısın.* Ellerini kızın sırtına koydu ve göğsünü bastırarak sıkıştırdı. Ciğerlerinden dışarı sular çıktı. Ciğerleri boşalana kadar tekrar tekrar bastırdı ama Rose tepkisiz yatıyordu.

Çılgına dönmüş bir halde, ellerindeki bağları yırttı ve onu sırtüstü döndürdü. Kir bulaşmış yüzü ona dönüktü. Norris ellerini göğsüne dayadı ve içeri doğru bastırdı, ciğerlerinde kalan son su damlalarını da çıkarmaya çalışıyordu. Gözyaşları ve nehir suyu yüzünden damlarken tekrar tekrar bastırdı.

"Rose, bana geri dön! Lütfen sevgilim. Geri dön."

İlk nefes alışı çok zayıf oldu, sadece çaresiz bir hayal olabilirdi. Sonra birdenbire Rose titreyip öksürdü, ıslak ve acı veren bu öksürük Norris'in duyduğu en güzel sesti. Hemen kahkahalarla çığlıklar atan Norris onu yan çevirdi ve ıslak saçlarını yüzünden çekti. Her ne kadar ayak seslerinin yaklaştığını duyduysa da, başını çevirip bakmadı. Bakışları sadece Rose'un üzerindeydi ve Rose gözlerini açtığında ilk gördüğü şey Norris'in yüzü olmuştu.

"Ben öldüm mü?"diye fısıldadı.

"Hayır." Kollarını onun titreyen bedenine doladı. "Burada benimlesin. Her zaman olacağın yerde."

Yerde bir çakıl taşı çıtırdadı ve ayak sesleri kesildi. İşte o anda Norris başını kaldırdı ve Eliza Lackaway'i gördü, pelerini rüzgârda uçuşuyordu. *Kanat gibi. Dev bir kuşun kanatları gibi.* Silahı Norris'e çevrilmişti.

"İzliyorlar" dedi Norris, yukarıdaki köprüde duranlara bakarak. "Bunu yaptığını görecekler."

"Benim Batı Yakası Katili'ni öldürdüğümü görecekler." Eliza kalabalığa doğru seslendi: "Bay Pratt! Bu, Norris Marshall!"

Köprüdeki sesler heyecanla yükseldi.

"Bunu duydunuz mu?"

"O, Batı Yakası Katili'ymiş!"

Rose, Norris'in koluna sıkıca tutunup oturmaya çalıştı. "Ama ben gerçeği biliyorum," dedi "Ne yaptığını biliyorum. İkimizi de öldüremezsin."

Eliza'nın kolu tereddütle sendeledi. Tek bir atış yaptı. Gece Devriyesi'nden Bay Pratt ve iki adam büyük bir dikkatle eğimli kıyıya indiğinde bile, Eliza hâlâ kararsız bir şekilde orada durmuş, silahını Norris'le Rose arasında gezdiriyordu.

"Anne!"

Eliza kaskatı kesildi. Şimdi oğlunun Wendell'ın yanında durmakta olduğu köprüye baktı.

"Anne, yapma!" diye yalvardı Charles.

"Bize oğlunuz anlattı" dedi Norris. "Ne yaptığınızı biliyor, Bayan Lackaway. Wendell Holmes da biliyor. Beni şimdi burada öldürebilirsiniz ama gerçek zaten biliniyor. Ben yaşasam da ölsem de, geleceğinizin hükmü çoktan belli."

Yavaşça kolu alçaldı. "Benim geleceğim yok" dedi yumuşak bir tonda. "İster burada, ister darağacında önemi yok, bitti. Şu an yapabileceğim tek şey, oğlumu korumak." Silahını kaldırdı ama bu kez Norris'i hedef almamıştı; silahı kendi kafasına dayadı.

Norris ona doğru atıldı. Bileğinden yakalayıp, silahı düşürmeye çalıştı ama Eliza yaralı bir hayvanın öfkesiyle direndi. Sadece Norris onun kolunu burunca, o da sonunda silahı bıraktı. Bağırarak geriye doğru tökezledi. Norris elinde silahla, nehir kenarında acımasız bir şekilde korunmasız kalmıştı. Bir kalp atışı kadar kısa sürede, olacakların farkına vardı. Devriye Pratt'ın nişan aldığını gördü. Rose'un acı içinde "*Hayır!*" diye çığlık attığını duydu. Merminin çarpışı ciğerlerindeki nefesi kesti. Silah elinden düştü. Sendeledi ve sırtüstü çamura serildi. Geceyi tuhaf bir sessizlik kapladı. Norris gökyüzüne baktı ama hiçbir ses, hiçbir ayak sesi, kıyıya vuran su seslerini bile duymadı. Her şey sakin ve huzurluydu. Yukarıdaki yıldızların, dağılan sisin içinden daha parlak göz kırptıklarını gördü. Hiç ağrı, ya da korku hissetmedi; tek hissettiği tüm çabalarının, tüm hayallerinin, suyun kenarında yıldızların parladığı bu anda gözünün önünden geçmesinin verdiği şaşkınlık duygusuydu.

Sonra, sanki uzaklardan hoş ve tanıdık bir ses duydu ve Rose'u gördü, cennetten bakıyormuş gibi başının etrafını yıldızlar çevrelemişti.

"Yapabileceğin bir şey yok mu?" diye bağırdı Rose. "Lütfen, Wendell, onu kurtarmalısın!"

O zaman Wendell'ın sesini de duydu ve gömleği açılırken kumaşın yırtılma sesini de. "Lambayı yakına getir! Yarayı görmem gerek!"

Işık, altın rengi bir yağmur gibi döküldü ve yara açıldığında, Norris Wendell'ın yüzündeki ifadeyi gördü, gerçeği gözlerinden okudu.

"Rose?" diye fısıldadı Norris.

"Buradayım. İşte buradayım." Norris'in elini tuttu ve saçlarını geri atarken ona doğru biraz daha eğildi. "İyi olacaksın, sevgilim. İyileşeceksin ve beraber mutlu olacağız. *Çok* mutlu olacağız."

Norris iç çekip gözlerini kapattı. Rose'un görüntüsünün kayarak uzaklaştığını görebiliyordu, rüzgârda öyle hızlı sürükleniyordu ki, ona ulaşma umudunu yitirmişti. "Beni bekle" diye fısıldadı. Uzaklardan gelen bir gök gürültüsü sesine benzeyen bir ses duydu, toplanan kalabalığın içinden yankılanan tek el bir silah sesi.

Beni bekle.

Jack Burke yatak odasının yerindeki döşemenin tahtasını hızla kaldırdı ve oraya gizlediği paraları kendinden geçercesine çıkardı. Hayatının birikimi, iki bin dolara yakın bir para bir heybeye sokuşturulmuştu.

"Ne yapıyorsun, hepsini mi alıyorsun? Delirdin mi?" diye sordu Fanny.

"Gidiyorum."

"Hepsini alamazsın! Onlar aynı zamanda benim de param!"

"*Senin* başının üzerinde sallanan bir ip yok." Başını hızla kaldırdı ve bir anda buz kesti.

Biri alt katta kapıya vuruyordu. "Bay Burke! Bay Jack Burke, Gece Devriyesi'ndenim. Kapıyı hemen açmalısınız!"

Fanny alt kata inmek için döndü.

"Hayır!" dedi Jack. "İçeri girmelerine izin verme!"

Gözlerini kısarak Jack'e baktı. "Ne yaptın sen, Jack? Neden seni sormaya geldiler?"

Alt kattan ses yükseldi: "İçeri girmemize izin vermezseniz kapıyı kıracağız!"

"Jack?" dedi Fanny.

"O yaptı!" dedi Jack. "Çocuğu o öldürdü, ben değil!"

"Hangi çocuğu?"

"Yarım Akıl Billy'yi."

"Öyleyse bırak darağacına *o* gitsin."

"O öldü. Silahı aldı ve herkesin gözü önünde kendisini vurdu." Jack ayağa kalktı ve ağır heybeyi omzuna geçirdi. "Her şey için suçlanacak olan benim. *Onun* bana yapmam için para ödediği her şey." Merdivenlere doğru ilerledi. Arka kapıdan çıkmayı düşündü. Ata semeri vur ve git. Birkaç dakika kazanırsa onları karanlıkta kaybedebilirdi. Sabaha kadar yola düşmüş olurdu.

Ön kapı kırılarak açıldı. Üç adam içeri girerken, Jack merdivenlerin dibinde donup kaldı.

Adamlardan biri öne çıkarak, "Tutuklusunuz, Bay Burke. Billy Piggott cinayetinden ve Rose Connolly'yi öldürmeye teşebbüsten" dedi.

"Ama ben yapmadım... o ben değildim! Bayan Lackaway'di!"

"Beyler, onu tutuklayın."

Jack öyle kaba bir şekilde ittirildi ki, dizlerinin üzerine tökezleyerek heybesini yere düşürdü. Bir anda Fanny öne atıldı ve heybeyi kaptı. Kıymetli çantayı göğsüne bastırarak geri çekildi. Gece Devriyesi kocasını ayağa kaldırırken, Fanny ona yardım etmek için hiçbir girişimde bulunmadı ve onu savunmak için tek kelime

etmedi. Jack'in gözüne en son ilişen şuydu: Fanny, kendisinin biriktirdiği paraları hırsla kollarının arasına almıştı, Jack meyhanenin kapısından çıkarılırken yüzünde soğukkanlı ve duygusuz bir ifade vardı.

Arabada otururken, Jack her şeyin nasıl bir yol izleyeceğini çok iyi biliyordu. Sadece davayı değil, sadece darağacını değil, daha ötesini de. İdam edilmiş mahkûmların bedenlerinin kaçınılmaz bir şekilde nasıl bir son beklediğini biliyordu. O demir kafes içindeki pahalı kurşun tabutu ve mezarlık bekçisi için dikkatlice biriktirdiği paraları düşündü, hepsi kendisi gibi mezar soyucuları uzak tutmak içindi. Uzun zaman önce, kendi kendine hiçbir anatomistin karnını yarıp, etini delik deşik etmeyeceğine dair söz vermişti.

Şimdi gövdesine baktı ve hıçkırıklara boğuldu. Bıçağın kesmeye başladığını hissediyordu bile.

Keder dolu, utanç içinde bir evdi.

Wendell Holmes, Grenville'lerin evinin kendi acılarına karışmıştı ama ayrılmak için de hiçbir harekette bulunmamıştı, zaten kimse de ondan bunu istememişti. Aslında, Dr. Grenville Wendell'ın salonda olduğunu, köşede sessizce oturduğunu fark etmemişti bile. Wendell, başından beri şahit olduğu bu trajedinin bir parçası olmuştu ve şimdi de sonuna şahit olmak için orada bulunması yakışık alırdı. Titreyen şömine ışığında gördükleri, sandalyesine gömülmüş, başı kederinden eğilmiş, paramparça olmuş bir Aldous Grenville'di. Constable Lyons da karşısına oturmuştu.

Kâhya Bayan Furbush mahcup bir ifadeyle salona girdi ve elindeki brendi tepsisini masanın ucuna bıraktı. "Efendim" dedi sessizce, "Küçük Bay Lackaway'e istediğiniz ölçüde morfini verdim. Şimdi uyuyor."

Grenville bir şey demedi, sadece başıyla onayladı.

Constable Lyons kâhyaya doğru konuştu: "Peki ya Bayan Connolly?"

"Delikanlının bedeninin başından ayrılmıyor, efendim. Onu uzaklaştırmayı denedim ama onun tabutun yanında duruyor. Sabah onu almaya gelene kadar onunla ne yapacağımızı bilmiyorum."

"Bırak kalsın. Kızın yas tutmak için her türlü sebebi var."

Bayan Furbush çekildi ve Grenville yumuşak bir tonla konuştu: "Hepimizin olduğu gibi."

Lyons bir bardak brendi doldurup, arkadaşının eline tutuşturdu.

"Aldous, Eliza'nın yaptıkları yüzünden kendini suçlayamazsın."

"Kendimi suçluyorum ama. Bilmek *istemedim* ama şüphelenmeliydim." Grenville iç çekti ve brendiyi bir yudumda içti. "Charles için her şeyi yapabileceğini biliyordum. Ama onun için insan *öldürmek*?"

"Her şeyi tek başına yapıp yapmadığını bilmiyoruz. Jack Burke, katilin kendisi olmadığını söylüyor ama işin içine karışmış olabilir."

"O zaman büyük ihtimalle olaya Eliza önayak oldu." Grenville boş bardağına baktı ve sakin bir sesle konuştu: "Eliza her zaman kontrolü elinde tutan kişi olmak istemişti, çocukluğumuzdan beri."

"Yine de bir kadın gerçek anlamda kontrolü ne kadar sürdürebilir ki, Aldous?"

Grenville'ın başı eğildi ve sessizce şöyle dedi: "Zavallı Aurnia da bu konuda en etkisiz kaland. Yaptıklarım için hiçbir mazeretim yok. Onun güzel, çok güzel bir kadın olması dışında. Bense, yalnız ve yaşlı bir adamdan başka bir şey değilim."

"Sen onurlu olanı yapmaya çalıştın. Bu konuda gönlün rahat olsun. Bay Wilson'ı çocuğu bulması için tuttun ve ona bakmaya hazırdın."

"Onurlu mu?" Grenville başını salladı. "*Onurlu* olan, eline güzel bir kolye bırakıp sonra da çekip gitmek yerine, Aurnia'ya aylar önce sahip çıkmak olurdu." Başını kaldırdı, gözlerinde ıstırap vardı. "Sana yemin ederim, benim çocuğumu taşıdığını bilmiyordum. Onu kadavra masasında göğsü yarılmış bir halde gördüğüm güne kadar. Erastus onun yeni doğum yapmış olduğunu söylediğinde, bir çocuğum olduğunun farkına vardım."

"Bunu Eliza'ya hiç söylemedin mi?"

"Bay Wilson hariç kimseye söylemedim. Çocuğun bakımını üstlenmeye niyetliydim ama Eliza'nın kendisini tehdit altında hissedeceğini biliyordum. Son kocası mali konularda şanssızdı. Eliza benim yanımda merhametinden ötürü kalıyordu."

Ve bu yeni çocuk her şeyde hak iddia edebilecekti, diye düşündü Wendell. Welliver kardeşlerin ve Edward Kingston'ın annesinin ağzından, aslında Boston'un en iyi salonlarının neredeyse bütün sahibelerinden İrlandalılarla ilgili duyduğu tüm o kötü sözleri düşündü. Hayatını kazanmak için hiçbir yeteneği olmayan kendi sevgili oğlunun geleceğinin, esas şimdi bir hizmetçinin yaptığı doğumla tehlikeye düşmesi Eliza için en büyük hakaret olurdu.

Yine de sonunda onu zekâsı ile alteden bir İrlandalı kız olmuştu. Rose Connolly çocuğu yaşatmıştı ve Wendell, kızın bebeği

günbegün tehlikelerden uzak tutmayı becermesi karşısında Eliza'nın gittikçe kabaran öfkesini hayal edebiliyordu. Agnes Poole'ün vücudundaki vahşi bıçak darbelerini, Mary Robinson'a yapılan işkenceyi düşündü ve Eliza'nın gerçek hedefinin Rose ve onun gibi olan her kız, Boston sokaklarında kalabalık eden her perişan haldeki kız olduğunu anladı.

Lyons, Grenville'ın bardağını aldı, yeniden doldurdu ve ona geri verdi. "Soruşturmayı daha önceden kontrol altına almadığım için üzgünüm, Aldous. Ben içeri girene kadar o aptal Pratt çoktan halkı gözünü kan bürümüş bir topluluk haline getirmişti." Lyons başını salladı. "Korkarım ki, bu histerinin talihsiz kurbanı da genç Bay Marshall oldu."

"Pratt bunun bedelini ödemeli."

"Ah, ödeyecek. Bunun icabına bakacağım. İşim bittiğinde, onun ününün de beş paralık değeri kalmayacak. Boston'dan sürülene kadar rahat etmeyeceğim."

"Artık bunun bir önemi yok"dedi Grenville yumuşak bir sesle. "Norris gitti."

"Bu da önümüze başka bir olasılık koyuyor. Zararı bununla sınırlandırmanın bir yolu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bay Marshall'a artık bir yardımımız olamaz, zararımız da olamaz. Bugüne kadar çektiğinden daha fazlasını çekemez. Biz yalnızca bu skandalın sessizce unutulmasına izin vereceğiz."

"Onun adını temizlemeden mi?"

"Senin ailenin adı pahasına mı?"

Wendell buraya kadar sessiz kalmıştı. Ama şimdi öyle şoka uğramıştı ki, dilini tutamadı. "Norris'in mezara Batı Yakası Katili olarak gitmesine göz mü yumacaksınız? Hem de masum olduğunu bile bile."

Constable Lyons ona baktı. "Düşünülmesi gereken başka masumlar da var, Bay Holmes. Genç Charles, mesela. Annesinin hayatını, hem de onca insanın önünde sonlandırmayı seçmesi üzerine yeterince üzgün zaten. Onu, anne olarak bir katilin utancıyla yaşamaya mecbur eder miydiniz?"

"Ama gerçek olan bu, öyle değil mi?"

"Halka gerçeği söyleme borcumuz yok."

"Ama Norris'e var. Onun anısına."

"O, böyle bir borçtan faydalanacak durumda değil. Ona suçlamada bulunmayacağız. Sadece sessiz kalacağız ve halkın sonuçları kendi başına çıkarmasına izin vereceğiz."

"Bu sonuçlar yanlış olsa bile mi?"

"Kime zararı var? Hâlâ nefes alanların hiçbirine." Lyons iç çekti. "Her halükârda bir dava olacak. En azından Bay Burke'ün Billy Piggott cinayetinden asılacağı neredeyse kesin. Gerçek o zaman açığa çıkabilir ve biz de bunu durduramayız. Ama bunun reklamını da yapmamıza gerek yok."

Wendell, sessiz kalan Dr. Grenville'a baktı. "Efendim, siz Norris'e karşı böyle bir adaletsizliğin yapılmasına izin verir miydiniz? O, daha iyisini hak etmişti."

Grenville sakin bir sesle, "Biliyorum" dedi.

"Masum bir adamın anısını lekelemenizi gerektiriyorsa, ailenizin sıkıca tutunduğu onur sahte bir onurdur."

"Düşünülmesi gereken Charles var."

"Sizin için tek önemli olan bu mu?"

"O benim yeğenim!"

Araya birden bir ses girdi: "Peki ya oğlunuz, Dr. Grenville?"

Wendell şaşkınca dönünce, salonun kapısında durmakta olan Rose'u gördü. Acısı yüzünün bütün rengini alıp götürmüştü ve Wendell'ın tüm gördüğü, bir zamanlar hayat dolu genç kıza olan belli belirsiz benzerliğiydi. Onun yerinde şimdi bir yabancı vardı, artık bir genç kız değil, yüzü taş kesmiş, bakışlarını Grenville'a çevirmiş, dimdik duran ve boyun eğmeyen bir kadın vardı.

"Kesin bir başka çocuğunuz daha olduğunu biliyordunuz" dedi Rose. "O sizin oğlunuzdu."

Grenville büyük bir acıyla inledi ve başını avuçlarının arasına aldı.

"Hiç fark etmedi" dedi Rose. "Ama ben bunu gördüm. Siz de görmüş olmalısınız, Doktor. Ona ilk kez baktığınızda. Kaç kadından faydalandınız, bayım? Evlenmeden daha başka kaç tane, varlığından bile habersiz olduğunuz kaç çocuk yaptınız? Şimdi hayatta kalmak için çırpınan kaç çocuk daha?"

"Başka yok."

"Nasıl bilebilirsiniz?"

"*Biliyorum*!" Başını kaldırdı. "Sophia ile aramda uzun zaman önce olanlar ikimizin de pişmanlık duyduğu şeylerdi. Biricik karıma ihanet etmiştik. Bunu bir daha asla yapmadım, Abigail yaşarken asla."

"Kendi oğlunuza sırt çevirdiniz."

"Sophia çocuğun benim olduğunu bana hiç söylemedi! Belmont'ta büyüdüğü onca yıl boyunca bilmiyordum. Koleje geldiği ve onu gördüğüm güne kadar. Sonra fark ettim ki..."

Wendell bir Rose'a, bir Grenville'a bakıyordu. "*Norris*'ten bahsediyor olamazsınız?"

Rose'un bakışları hâlâ Grenville'ın üzerindeydi. "Siz bu büyük evde yaşarken Doktor, o süslü arabanızla Westen'daki çiftlik evinize giderken o tarlada toprağı işliyor, domuzları besliyordu."

"Sana söyledim, bilmiyordum! Sophia bana tek kelime etmemişti."

"Peki ya etseydi, onu kabullenir miydiniz? Hiç sanmıyorum. Zavallı Sophia'nın bulduğu ilk adamla evlenmekten başka da çaresi kalmamıştı."

"Çocuğa yardım *edecektim*. İhtiyaçlarını *karşılayacaktım*."

"Ama yapmadınız. Elde ettiği her şeyi yalnız kendi çabalarıyla kazandı. Böyle olağanüstü bir çocuğun babası olmak sizi gururlandırıyor mu? O kısacık ömründe içinde bulunduğu vaziyette bu kadar yükselmiş olması size gurur veriyor mu?"

"Gurur duyuyorum" dedi Grenville sakince. "Keşke Sophia bana yıllar önce gelmiş olsaydı."

"Denedi."

"Ne demek istiyorsun?"

"Charles'a sorun. Annesinin dediklerini duydu. Bayan Lackaway ona, ailede birden peydahlanan piçlerinizden *birini daha* istemediğini söyledi. On yıl önce sizin pisliğinizi temizlemek zorunda kaldığını anlattı."

"On yıl önce mi?" dedi Wendell. "Bu, o zaman..."

"Norris'in annesinin ortadan kaybolduğu zaman" dedi Rose. Titreyerek bir nefes aldı, gözyaşlarının sesini çatlattığının ilk belirtisi. "Keşke Norris bilseydi! Annesinin onu sevdiğini bilmek onun için her şeye bedeldi. Onu terk etmediğini, onun yerine öldürüldüğünü bilseydi."

"Kendimi savunmaya kalkmayacağım, Bayan Connolly" dedi Grenville. "Bedelini ödeyeceğim günahlarla dolu bir yaşamım var ve ödemeye de kararlıyım." Doğrudan Rose'a baktı. "Şimdi, görünüşe göre, bir yerlerde bir eve ihtiyacı olan küçük bir kız var. Size yemin ederim, ona her türlü konforu ve avantajı sağlayacağım."

"Size sözünüzü tutturacağım."

"Nerede o? Beni kızıma götürecek misiniz?"

Rose'un bakışları onunkilerle karşılaştı. "Doğru zamanı gelince."

Şöminede ateş yanıyor, şafağın ilk ışıkları gökyüzünü aydınlatıyordu.

Constable Lyons sandalyesinden kalktı. "Şimdi aranızdan ayrılıyorum, Aldous. Eliza'ya gelince, bu senin ailen ve ne kadarını

kabul edeceğin sana kalmış. Şu anda halkın gözü Bay Jack Burke üzerinde. Şu anki canavarları o. Ama yakında, başka birinin dikkatlerini çekeceğinden eminim. Halk hakkında şu kadarını biliyorum: Onların canavar açlığı doyurulamaz." Başıyla veda ederek evden çıktı.

Bir süre sonra Wendell da gitmek için ayağa kalktı. Ev halkının işlerine yeterince burnunu sokmuştu ve aklından geçenleri dobra dobra söylemişti. Bu yüzden, giderken sesindeki özre Dr. Grenville hiçbir harekette bulunmadan sadece sandalyesinde kalıp, küllere bakarak karşılık vermişti.

Rose, Wendell'ı girişe kadar takip etti. "Sen gerçek bir dost oldun" dedi Rose. "Teşekkür ederim, bütün yaptıkların için."

Sarıldılar ve aralarındaki büyük sınıf farkına rağmen hiçbir yabancılık çekmediler. Norris onları bir araya getirmişti; şimdi de ölümü hakkında duydukları acı onları sonsuza dek bağlıyordu. Durup, Rose'a tekrar baktığında Wendell dışarı adım atmak üzereydi.

"Nasıl bildin?" dedi. "Norris'in kendisi bilmezken."

"Dr. Grenville'ın onun babası olduğunu mu?"

"Evet."

Rose onun elini tuttu. "Benimle gel."

Onu merdivenlerden ikinci kata çıkardı. Loş koridorda lambayı yakmak için durup, lambayı duvarda asılı duran tablolardan birine tuttu. "İşte" dedi. "İşte bundan anladım."

Wendell, eli bir insan kafatasının üzerinde duran, bir masanın kenarında durmuş koyu renk saçlı genç bir adam portresine baktı. Kahverengi gözleri, sanki doğrudan meydan okuyormuş gibi Wendell'a bakıyordu.

"Bu, Aldous Grenville'ın on dokuz yaşındayken yapılmış portresi" dedi Rose. "Bunu bana Bayan Furbush söyledi."

Wendell gözlerini portreden ayıramadı. "Şimdiye kadar onu görmemiştim."

"Ben de bir kere gördüm ve hiç şüphelenmedim." Rose delikanlının portresine baktı, dudakları acı dolu bir gülümsemeyle kıvrıldı. "İnsan sevdiğini her zaman tanır."

36

Dr. Grenville'ın konforlu arabası onları, artık Rose'a tanıdık gelen çiftlik evlerinin ve soğuk tarlaların yanından geçirip, Belmont yolu üzerinden batıya götürdü. Acımasızca güzel bir öğleden sonraydı ve kar daha iki hafta önce bu yolu yürürken olduğu gibi, şeffaf buzların altında parlıyordu. *O zaman sen de benim yanımda yürüyordun, Norrie. Gözlerimi kapasam, neredeyse senin de burada benimle olduğuna inanacağım.*

"Daha var mı?" dedi Grenville.

"Çok az daha, efendim." Rose gözlerini açtı ve güneşin göz kamaştıran parlaklığı karşısında gözlerini kırpıştırdı. Bir de acı gerçek karşısında: *Seni bir daha asla göremeyecek, hayatımın her günü seni özleyeceğim.*

"Onun büyüdüğü yer burası, değil mi?" dedi Grenville. "Bu yol üzerinde."

Rose başıyla onayladı. "Birazdan Heppy Comfort'ın çiftliğine varacağız. Topal bir buzağıyı eve getirmiş ve sonra da onu öyle sevmiş ki, kesememiş. Onun hemen yanındaki ev Ezra Hutchinson'ın çiftliği. Karısı tifodan ölmüş."

"Bütün bunları nereden biliyorsun?"

"Norris anlatmıştı." Ve o da hiç unutmamıştı. Yaşadığı sürece, her sözcüğü, her anı hatırlayacaktı.

"Marshall çiftliği bu yol üzerinde."

"Isaac Marshall'ın çiftliğine gitmiyoruz."

"Öyleyse nereye gidiyoruz?"

Rose, önünde henüz belirmekte olan çok büyük çiftlik evine baktı. "Evi şimdi görüyorum."

"Orada kim yaşıyor?"

Norris'e kendi özbabasından daha nazik ve cömert olan bir adam.

Araba durunca çiftlik evinin kapısı açıldı ve verandada yaşlı Dr. Hallowell belirdi. Yüzündeki tatsız ifadeden Rose onun Norris'in ölümünü çoktan öğrenmiş olduğunu anlamıştı. Rose'a yardım etmek ve Dr. Grenville'ı arabadan indirmek için ileri atıldı. Basamakları çıkarken Rose evden başka bir adamın daha çıktığını görünce şaşırdı.

Bu, daha birkaç hafta öncesine kıyasla kesinlikle daha yaşlı görünmekte olan Isaac Marshall'dı.

Verandada duran üç adam, bir delikanlının ölümü üzerinde bir araya gelmişti ve sözcükler hiçbirinin diline kolaylıkla gelmedi. Birbirlerini sessizce selamladılar, Norris'in büyüdüğünü görmüş olan iki adam ve bunu yapmış olması gereken bir adam.

Rose yanlarından geçip eve girdi, adamların kulaklarının duymaya alışkın olmadığı sesi izledi: Bir bebeğin çıkardığı sevgi dolu sesleri. Kır saçlı Bayan Hallowell'in Meggie'yi sallamakta olduğu odaya kadar sesi takip etti.

"Onun için geri döndüm" dedi Rose.

"Geleceğini biliyordum." Kadın bebeği verirken umutlu gözlerle baktı. "Lütfen bize onu bir daha ne zaman göreceğimizi söyle! Bana, onun yaşamının bir parçası olabileceğimizi söyle."

"Ah, olacaksınız madam" dedi Rose, gülümseyerek. "Onu seven herkes olacak."

Rose elinde bebekle verandaya gelirken adamların üçü birden döndüler. O anda Aldous Grenville ilk kez kızının gözlerine baktı, Meggie sanki tanıyormuş gibi gülümsedi.

"Adı Margaret" dedi Rose.

"Margaret" dedi Grenville sessizce. Çocuğu kollarına aldı.

Şimdiki zaman

Julia bavulunu alt kata taşıyıp ön kapının yanına bıraktı. Sonra kütüphaneye gitti, Henry orada Boston Kütüphanesi'ne gitmeye hazır olan koliler arasında oturuyordu. Beraberce, o ve Henry tüm belgeleri düzenlemiş, kolileri mühürlemişti. Buna karşın, Oliver Wendell Holmes'ün mektuplarını güvenli bir yerde saklamak için ayırmışlardı. Henry onları masaya yaymıştı ve en azından yüzüncü kez onları tekrar tekrar okumak için oturmuştu.

"Bunlardan vazgeçmek bana acı veriyor" dedi Henry. "Belki de onları saklamalıyım."

"Kitaplığa onları bağışlayacağına dair çoktan söz verdin."

"Fikrimi hâlâ değiştirebilirim."

"Henry, onların doğru şekilde korunmaları gerekir. Bir arşivci onları nasıl saklayacağını bilecektir. Hem bu hikâyeyi bütün dünyayla paylaşmak harika olmaz mı?"

Henry, sandalyesinde inatçı bir edayla omuzlarını sarkıtarak, servetinden vazgeçmeyen bir cimri gibi gözlerini kâğıtlarda gezdirdi. "Bunların benim için anlamı büyük. Bu, özel bir şey."

Julia pencereye doğru gidip denize baktı. "Ne demek istediğini biliyorum" dedi yumuşak bir sesle. "Benim için de özel oldular."

"Hâlâ rüyalarında onu görüyor musun?"

"Her gece. Haftalar oldu."

"Dün gece ne gördün peki?"

"Daha çok... ifadeler. Görüntüler."

"Hangi görüntüler?"

"Kumaş topları. Kurdeleler ve fiyonklar. Elimde bir iğne tutuyor ve dikiş dikiyorum." Başını sallayıp bir kahkaha attı. "Henry, ben dikiş dikmeyi bile bilmem."

"Ama Rose biliyordu."

"Evet, o biliyordu. Bazen onun tekrar canlandığını ve benimle konuştuğunu düşünüyorum. O mektupları okuyarak onun ruhunu geri getirdim ve şimdi onun anılarına sahibim. Onun yaşamını devralıyorum."

"Rüyalar bu kadar canlı mı?"

"İpliğin rengine kadar canlı. Bu da, onu düşünerek çok fazla zaman geçirdiğimi gösteriyor." *Ve yaşamının nasıl olabileceğini.* Saatine bakıp ona döndü. "Sanırım feribota gitmem gerek."

"Gitmek zorunda olduğun için üzgünüm. Beni görmek için bir daha ne zaman geleceksin?"

"Sen istediğin her zaman beni görmeye gelebilirsin."

"Belki Tom dönünce, ne dersin? İkinizi de tek seferde ziyaret ederim." Durdu. "Haydi, anlat bana. Onun hakkında ne düşünüyorsun?"

"Tom'un mu?"

"O evlilik için uygun bir aday, biliyorsun."

Julia gülümsedi. "Biliyorum, Henry."

"Aynı zamanda çok da titizdir. Bir sürü kız arkadaşı olduğuna şahit oldum ama tek bir tane kalmadı. Sen istisna olabilirsin. Ancak onunla ilgilendiğini göstermen gerek. O kendisiyle ilgilenmediğini düşünüyor."

"Sana böyle mi söyledi?"

"Hayal kırıklığına uğramış. Ama aynı zamanda sabırlı bir adamdır."

"Şey, ondan gerçekten hoşlanıyorum."

"Öyleyse sorun ne?"

"Belki de ondan çok fazla hoşlanıyorum. Bu beni korkutuyor. Aşkın ne kadar çabuk parçalanabildiğini biliyorum." Julia tekrar pencereye dönüp denize baktı. Bir ayna kadar sakin ve pürüzsüzdü. "Bir an mutlu ve âşık olursun, her şey yolundadır. Hiçbir şeyin ters gitmeyeceğini düşünürsün. Ama sonra bir şeyler ters gider, tıpkı Richard'la bende olduğu gibi. Rose Connolly'de olduğu gibi. Hayatının geri kalanı boyunca da acı çeker durursun. Rose, o kısa mutluluk duygusunu Norris'le tattı ve sonra tüm o yılları kaybettiklerinin anısıyla yaşamak zorunda kaldı. Buna değer mi bilmiyorum, Henry. Buna dayanabilir miyim, bilmiyorum."

"Bence Rose'un yaşamından yanlış bir ders çıkarıyorsun."

"Doğru olan nedir?"

"Fırsatın varken onu yakalamak! Aşkı."

"Ve sonuçlarına katlanmak."

Henry homurdandı. "Gördüğün tüm o rüyalar niye biliyor mu-

sun? Orada bir mesaj var, Julia ama sen onu boşa harcadın. *O* riski göze alırdı."

"Biliyorum. Ama ben Rose Connolly değilim." İç çekti. "Hoşça kal, Henry."

Henry'yi hiç bu kadar şık görmemişti. Boston Kütüphanesi'nin direktörünün ofisinde birlikte otururken, Julia ona kaçamak bakışlar attı, karşısındakinin bol pantolonlar ve eski fanilalar içinde ufak tefek işlerle oyalanmayı seven aynı yaşlı Henry olmasının şaşkınlığı içindeydi. O sabah onu Boston Hotel'den almaya gittiğinde gene aynı giysiler içinde olacağını ummuştu. Ama Henry'yi, üç parça siyah renk bir takım elbise giymiş, elinde ucu pirinçten yapılma abanoz ağacından bir bastonla lobide kendisini beklerken bulmuştu. Henry üzerinden sadece eski giysilerini çıkarıp atmakla kalmamış, aynı zamanda o değişmez sert bakışlarından da kurtulmuştu, şimdi de kütüphane direktörü Bayan Zaccardi ile flört ediyordu.

Ve en aşağı altmış yaşında olan Bayan Zaccardi de nazik bir şekilde ona karşılık veriyordu.

"Her zaman böyle önemli bağışlar almıyoruz, Bay Page" dedi. "Bu mektupları eline almak için sabırsızlanan istekli öğrencilerden oluşan uzun bir kuyruk var. Holmes'la ilgili yeni bir malzeme ortaya çıkalı uzunca bir zaman geçti, bu nedenle onu bize bağışlamayı tercih ettiğiniz için çok mutluyuz."

"Ah, bu konuda uzun ve zorlu bir düşünme süreci geçirdim" dedi Henry. "Diğer kurumları da düşündüm ama şu ana kadarkiler içinde en güzel direktöre sahip olan bu kütüphane oldu."

Bayan Zaccardi kahkaha attı. "Efendim, sizin yeni gözlüklere ihtiyacınız var. Siz ve Julia bu akşam vekiller yemeğinde bize katılırsanız en seksi elbisemi giyeceğime söz veriyorum."

"Keşke gelebilseydim" dedi Henry. "Ama yeğenimin oğlu bu akşam Hong Kong'tan dönüyor. Julia ile ikimiz geceyi onunla geçirmeyi planlıyoruz."

"Öyleyse belki gelecek hafta görüşürüz." Bayan Zaccardi ayağa kalktı. "Bir kez daha teşekkür ederim. Boston'da buranın yerlisi olan Oliver Wendell Holmes kadar saygıdeğer az sayıda insan var. Hele o mektuplarda anlattığı hikâye..." Mahcup bir kahkaha attı. "Ne kadar acıklı, nutkum tutuldu. Şimdiye kadar hiç duymadığımız ne çok hikâye var, tarihin içinde yitip gitmiş daha başka ne sesler var kim bilir. Bize Rose Connolly'nin hikâyesini verdiğiniz için teşekkürler."

Henry ile Julia ofisten dışarı yürürken Henry'nin bastonu *klak klak* diye keskin bir ses çıkarıyordu. Bir perşembe sabahının bu erken saatinde kütüphane neredeyse boştu ve asansöre binip lobiden geçmekte olan tek ziyaretçi onlardı, Henry'nin bastonu yere çarpıp yankı yapıyordu. Bir galeri salonunun önünden geçtiler, Henry durdu. Serginin dış kısmındaki tabelayı gösterdi: BOSTON VE TRANSANDANTALİSTLER:[5] BİR ÇAĞIN PORTRELERİ.

"Bu, Rose'un yaşadığı döneme ait olabilir."

"Bakmak ister misin?"

"Bütün bir günümüz var. Neden olmasın?"

Galeriye girdiler. Odada yalnızdılar ve bakmak istedikleri her tabloyu ve taşbaskı resmi istedikleri kadar inceleyebilirlerdi. Boston Limanı'nın Pemberton Tepesi'nden 1832 yılındaki manzarasını incelediler. Julia: Bu, Rose'un hayattayken gördüğü bir manzara mıydı? O da ön plandaki aynı güzel çitleri ve aynı çatıları görmüş müydü? diye merak etti. Görkemli ağaçların altında duran şık giyimli bey ve bayanlardan tablosuyla Colonnade Row taşbaskısına doğru devam ettiler ve Julia, Rose'un da bu ağaçların altından geçip geçmediğini düşündü. Theodore Parker ve Papaz William Channing'in portreleri önünde oyalandılar, bunlar Rose'un sokakta yanından geçmiş veya bir pencerenin içinde gözüne ilişmiş olabilecek yüzlerdi. *İşte senin dünyan, Rose, çoktan tarihe geçmiş bir dünya. Tıpkı senin gibi.*

Galeriyi dolaştılar ve Henry bir anda durdu. Julia ona çarptı ve vücudunun kaskatı kesilmiş olduğunu fark etti.

"Ne oldu?" dedi Julia. Sonra bakışlarını Henry'nin bakmakta olduğu yağlıboya tabloya çevirdi ve o da anında dondu kaldı. Yabancıların portreleriyle dolu bir odada bu yüz oraya ait olamazdı; bu yüz her ikisinin de tanıdığı bir yüzdü. Siyah saçlı genç adam, elini bir insan kafatasının üzerine koymuş, bir masanın yanında durmuş, tablodan onlara bakıyordu. Her ne kadar geniş favorileri, pardösüsü ve karışık bir şekilde bağlanmış kendi dönemini yansıtan bir fuları olsa da, yüzü şaşırtıcı biçimde tanıdıktı.

"Tanrım" dedi Henry. "Bu Tom."

5. Transandantalizm, on dokuzuncu yüzyıl başlarından itibaren Amerika Birleşik Devletleri'nin New England bölgesinde edebiyat, din, kültür ve felsefe alanında ortaya çıkan yeni fikirler toplamıdır. Bazen transandantal kelimesinin diğer kullanımlarından farkını ortaya koymak için "Amerikan Transandantalizmi" olarak da adlandırılır. Amerikan Transandantalizmi döneminin kültür ve toplumunun genel durumuna özellikle de Harvard'daki entelektüalizme karşı bir protesto olarak ortaya çıkmıştır. Temel inançları arasında, aşkın ideal spiritüel durumunun fiziksel ve empirik olduğu ve kurumlaşmış dinlerin doktrinlerinden çok, yalnızca bireyin sezgisi yoluyla idrak edilebileceği bulunmaktadır. (ç.n.)

"Ama bu 1792'de yapılmış."

"Şu gözlere, ağza bak. Bu kesinlikle bizim Tom."

Julia portrenin yanında duran etikete baktı. "Ressamı Christian Gullager. Modelin kim olduğunu belirtmemiş."

Lobide ayak sesleri duydular ve galerinin önünden geçen bir kütüphaneci gördüler.

"Affedersiniz!" diye seslendi Henry. "Bu tablo hakkında herhangi bir şey biliyor musunuz?"

Kütüphaneci odaya girdi ve portreye bakıp gülümsedi. "Gerçekten çok güzel, değil mi?" dedi. "Gullager o dönemin en iyi portre ressamlarından biriydi."

"Tablodaki adam kim?"

"Aldous Grenville adında Boston'lu seçkin bir doktor olduğuna inanıyoruz. On dokuz-yirmi yaşlarındayken yapılmış olmalı, tahminimizce. 1832 yılında, çok trajik biçimde bir yangında öldü. Weston'daki çiftlik evinde."

Julia, Henry'ye baktı. "Norris'in babası."

Kütüphaneci kaşlarını çattı. "Bir oğlu olduğunu hiç duymadım. Sadece yeğenini biliyorum."

"Charles'ı biliyor musunuz?" diye sordu Henry, şaşırmıştı. "Tanınmış biri miydi?"

"Ah, evet. Charles Lackaway'in yaptığı işler onun zamanında çok rağbet görüyordu. Ama dürüst olmak gerekirse, aramızda kalsın, şiirleri berbattı. Sanırım popülaritesini büyük ölçüde *tek kollu şair* olarak kazandığı romantik imajına borçlu."

"Öyleyse, her şeye rağmen bir şair olmuş" dedi Julia.

"Dikkate değer bir şöhretle. Kolunu, bir bayan için girdiği düelloda kaybettiğini söylüyorlar. Bu hikâye onu karşıcins arasında çok popüler yaptı. Ellilerinde öldü. Frengiden." Tabloya baktı. "Eğer bu onun dayısıysa, yakışıklılığın ailede nesilden nesile geçtiğini görebilirsiniz."

Kütüphaneci uzaklaşırken, Julia, Sophia Marshall'ın âşığı olan Aldous Grenville'ın portresine bakakaldı. Norris'in annesinin başına ne geldiğini şimdi biliyorum, diye düşündü Julia. Bir yaz akşamı, oğlu ateşten hasta yatarken, Sophia oğlunu hasta yatağında bırakıp Aldous Grenville'ın Weston'daki çiftlik evine gitmişti. Orada, ona bir oğlu olduğunu ve çaresizce hastalığa yakalandığını söylemeyi planlamıştı.

Ama Aldous evde değildi. Sophia'nın itirafını duyan, onun yardım çağrısı üzerinde planlar hazırlayan kardeşi Eliza'ydı. Eliza bir sonraki hareketini seçtiğinde, oğlu Charles'ı düşünüyor muydu acaba? Korktuğu sadece skandal mıydı yoksa Grenville ailesinde başka bir mirasçının, kendi oğluna kalması gereken mirası alan bir piçin ortaya çıkması mıydı?

O, Sophia Marshall'ın ortadan kaybolduğu gündü.

Julia'nın, bir zamanlar Aldous Grenville'ın yazlık evinin bir parçası olan ayrık otlarının bürüdüğü bahçeyi kazmadan ve Sophia Marshall'ın kafatasını çıkarmadan önce neredeyse iki yüzyıl geçecekti. Neredeyse iki yüzyıldır Sophia taşsız mezarında gizlenmiş, hafızalardan silinmişti.

Şimdiye kadar. Ölü, sonsuza dek yok olabilir ama gerçek yeniden ortaya çıkabilir.

Grenville'ın portresine baktı ve şöyle düşündü: Sen Norris'i hiçbir zaman oğlu olarak kabul etmedin. Ama en azından kızın Meggie'nin bakımını sağladın; onunla birlikte soyun yürüdü, o zamandan beri bütün nesillere.

Ve şimdi, Aldous Grenville Tom'da yaşıyordu.

Henry, havaalanına onunla birlikte gelemeyecek kadar yorgundu.

Julia, birkaç hafta önce Henry ile yapmış olduğu konuşmayı düşünerek gecenin içinden tek başına araba sürdü;

"Bence Rose'un yaşamından yanlış bir ders çıkarıyorsun."

"Doğru olan nedir?"

"Fırsatın varken onu yakalamak! Aşkı."

Cesaret edebilir miyim bilmiyorum, diye düşündü.

Ama Rose ederdi. Etti de.

Newton'daki bir kaza, otobanda arabaların iki mil boyunca kuyruk oluşturmasına neden olmuştu. Julia trafikte adım adım ilerlerken, Tom'un geçen haftalarda yaptığı aramaları düşündü. Henry'nin sağlığından, Holmes'ün mektuplarından, kütüphaneye yapılan bağıştan bahsetmişlerdi. Bunlar güvenli konulardı, hiçbir sırrını dökmesini gerektirmeyen şeyler.

"Onunla ilgilendiğini bilmesine izin vermelisin" demişti Henry. "İlgilenmediğini düşünüyor."

İlgileniyorum. Ama korkuyorum.

Otobanda sıkışıp dakikaların geçmesini bekliyordu. Rose'un aşk için neleri riske attığını düşündü. Buna değmiş miydi? Bundan hiç pişmanlık duymuş muydu acaba?

Brookline'da, trafik birden açıldı ama o zamana kadar geç kalacağını biliyordu. Logan Havaalanı E Terminali'ne girene kadar

Tom'un uçağı inmişti ve Julia yolcu ve bagajlardan oluşan bir kalabalık engeliyle karşılaşmıştı.

Çocukların ve bagajların arasından geçerek koşmaya başladı. Yolcuların gümrükten geçtiği bölüme ulaştığında kalbi güm güm atıyordu. Onu kaçırdım, diye düşündü, etrafı kolaçan etmek için kalabalığın içine dalarken. Sadece yabancıların yüzlerini görüyordu, tanımadığı insanlardan oluşan, ikinci kez dönüp bakmadan yanından sürtünerek geçen sonsuz bir insan kalabalığı. Yaşamları, onunkiyle hiç kesişmemiş olan insanlar. Birdenbire, sanki hep Tom'u aramış, hep onu özlemiş gibi hissetti. Hep onun daha tanımadan kendisinden uzaklaşmasına izin vermişti.

Bu kez, yüzünü tanıyorum.

"Julia?"

Julia döndü ve onu tam arkasında dururken gördü, uzun yolculuğundan sonra dağınık ve bitkin görünüyordu. Düşünmek için bir an bile durmadan, Julia kollarını ona doladı ve şaşırarak kahkaha attı.

"Ne güzel bir karşılama! Bunu beklemiyordum" dedi Tom.

"Seni bulduğuma çok sevindim!"

"Ben de" dedi sakin bir sesle.

"Haklıydın. Ah, Tom, haklıydın!"

"Ne hakkında?"

"Bir keresinde beni tanıdığını söylemiştin. Önceden tanıştığımızı."

"Tanışmış mıydık?"

O öğleden sonra, bir portreden kendisine baktığını gördüğü yüze bakıyordu. Her zaman tanıdığı, her zaman sevdiği bir yüze. *Norrie'nin yüzüne.*

Julia gülümsedi. "Tanışmıştık."

1888

İşte böyle Margaret, şimdi hepsini öğrendin ve bu hikâyenin benimle birlikte mezara gitmeyecek olmasından dolayı mutluyum.

Her ne kadar teyzen Rose hiç evlenmedi ve hiç çocuk doğurmadıysa da, inan bana sevgili Margaret, sen ona onca ömre yetecek kadar neşe verdin. Aldous Grenville bu olaylardan sonra kısa bir süre yaşadı ama seninle geçirdiği birkaç yıldan büyük keyif aldı. Umarım, senin kızı olduğunu insanlara hiçbir zaman açıklamamasını ona karşı kullanmazsın. Bunun yerine, şimdi senin üzerinde kendi evini inşa ettiğin Weston'daki yazlık mülkünü miras bırakarak sana ve Rose'a ne kadar cömertçe sahip çıktığını hatırla. Senin hevesinle ve sorgulayan zekânla ne kadar gurur duyardı! Kızının, yeni açılan kadınlar tıp okulunun ilk mezunlarından olduğunu bilmek ne gurur vericiydi! Dünya, nihayet kadınların bunca başarı elde etmelerine olanak tanınan olağanüstü bir yer oldu.

Artık gelecek torunlarımızın elinde. Torunun Samuel'in şimdiden tıbba karşı yadsınamaz bir yeteneğinin olduğunu yazmışsın. Sen insanlara şifa vermekten daha asil bir mesleğin olmadığını, herkesten daha iyi bildiğin için mutlu olmalısın. Genç Samuel'in bu mesleği edinmesini ve o çok yetenekli atalarının geleneğini sürdürmesini canı gönülden dilerim. Hayat kurtaranlar, sürmesine olanak sağladıkları nesillerle, aksi halde doğmayacak olan çocuklarla bir anlamda kendi ölümsüzlüğünü yaratırlar. İyileştirmek, geleceğe izini bırakmaktır.

Ve böylece, sevgili Margaret, bu son mektubumu çok sevgili torunun için hayırdualarımla bitiriyorum. Bu, onun için veya başka herkes için edebileceğim en yüce hayırduadır.

Tanrı bir hekim olmasına izin versin.

Saygılarımla,

O. W. H.

Yazarın notu

Oliver Wendell Holmes Boston'dan Mart 1833'te ayrıldı ve sonra, tıp alanındaki iki yıllık çalışmalarını tamamlayacağı yer olan Fransa'ya gitti. Paris'teki meşhur École de Médicine'da, genç Holmes sınırsız sayıda anatomik numune üzerinde çalıştı ve dünyanın bazı en iyi tıp bilgini ve bilim adamları eşliğinde araştırmalar yaptı. Boston'a, çoğu Amerikan çağdaşlarından çok daha başarılı bir hekim olarak geri döndü.

1843 yılında, Boston Tıbbi Gelişim Enstitüsü'ne "Loğusa Ateşinin Bulaşıcılığı" başlıklı bir yazı sundu. Bu yazı, Amerikan tıbbına yapılmış en büyük katkı olarak kabul edildi. Şimdilerde çok aşikâr görünen ama Holmes'ün zamanında radikal bir fikir olan, yeni bir uygulamayı ortaya koydu. Holmes'ün devrim niteliğindeki basit bir önerisiyle sayısız hayat kurtarıldı ve felaketler önlendi: Bu, doktorların sadece *ellerini yıkaması* gerektiğiydi.